

АЛЕКСАНДРА МАРИНИНА НЕ ПРЕЧЕТЕ НА ПАЛАЧА

Част 12 от „Анастасия Каменская“

Превод от руски: Йордан Дачев, 1999

chitanka.info

Всички събития, описани в този роман, са измислени, а съвпаденията с реални факти — случайни.

Авторът

ПЪРВА ЧАСТ ЗАВРЪЩАНЕТО

ПЪРВА ГЛАВА

— Ти знаеш повече от мен по този въпрос и аз не разбирам защо се обръщаш към мен за помощ.

Високият, солиден мъж в генералска униформа стана от бюрото си и бавно започна да се разхожда из своя огромен кабинет.

Събеседникът му седеше в креслото, праметнал крак върху крак, но нехайната поза и свободно отпуснатите му върху подлакътниците ръце бяха само израз на илюзорно спокойствие и самоувереност. Антон Андреевич Минаев беше отвътре като натегната струна, макар в момента да разговаряше не с противник и не със собствения си началник, а със стар добър приятел още от студентските си години. Наистина, бе дошъл да моли за услуга, за помощ, но нали пък бяха приятели. И по ранг бяха равни — не само по звания, а и по длъжност, макар и да бяха от различни ведомства.

— Какво общо имат тук знанията ми, Саша. В дадения случай информираността само пречи — отвърна Минаев. — Става дума за това, че момъкът няма да стигне до Москва, защото ще му видят сметката още на първия километър от перона на гарата. Сега аз нямам в свое подчинение оперативна група, а да искам съдействие от шефовете на други подразделения, означава да проваля цялата работа. Моля те да направиш само две неща: поискай от администрацията на затвора да ти даде оперативна информация за него и помогни да го докараме до Москва. Обстоятелствата отпреди две години ме карат да мисля, че прекалено много хора ще проявят интерес към този мъж, а аз искам да се срещна пръв с него. Това е всичко. След това нека сам си избира къде да живее и работи, ако въобще живее и работи, а не хвърли топа и не започне да се въргаля в моргата.

— Какъв интерес имаш към него? Виж какво, Антон, ако се готвиш да се набъркваш в политиката — прав ти път, но без мен. Аз в такива игрички не играя. Мога да направя това, за което ме молиш, макар да са необходими известни усилия, но няма да си мръдна и пръста, докато не ми обясниш за какво ти е притрябвал този злобен бандит Сауляк.

— Причините са много, Саша — съвсем сериозно и даже малко тъжно рече Антон Андреевич. — Но една от тях е главната. Сауляк беше агент на Булатников и се насади в затвора практически веднага след неговата гибел. Нали помниш как загина Владимир Василевич Булатников? И аз държа да разбера кой е скрил момъка и защо. Искали са да го запазят? Или напротив — да го накарат да замълчи? И ако е така, той трябва да ме доведе до тези, които знаят как и защо загина Булатников. Разбери, Саша, Булатников беше мой учител, той оглавяваше управлението, когато ме назначиха като старши инспектор. И под негово ръководство, с неговата поддръжка аз изминах целия този път от старши инспектор до заместник-началник на управлението. Нужен ми е Сауляк, защото само той знае с какво се е занимавал Владимир Василевич, когато изведнъж така странно се отправя на оня свят. И само самият Сауляк знае как и защо се е озовал зад решетките.

— Убедително — кимна с глава Александър Семьонович, продължавайки бавно да се разхожда из просторния си кабинет. — Кога му изтича присъдата на твоя момък?

— Не зная точно — някъде между първи и петнадесети февруари.

— Е, значи разполагаме с около десетина дни. Ще видя какво мога да направя, Антон. Не ти обещавам нищо конкретно. Сам разбираш, че такива неща се планират предварително, а за десет дена кой знае какво не можеш да измъдриш. Запитване до оперативния отдел на затворническата зона ще изпратим, макар че не мога да ти гарантирам качество и изчерпателност на отговора. Ще помислим и как да ти докараме момчето. Извини ме, Антон, но хайде да се срещнем не тук, а у дома. Сега е вече три и пет, а в три имам съвещание. Хората ме чакат.

Генерал Минаев тутакси се надигна от ниското кресло. Направи го с лекота и без никакво усилие, от което веднага стана ясно, че ни един негов мускул нито за секунда не се бе отпуснал по време на целия този разговор.

* * *

Приключвайки заседанието, Александър Семьонович Коновалов вече прехвърляше в ума си варианти как най-добре да изпълни молбата на своя приятел, като при това минимално да натовари с допълнителна работа собствените си подчинени. Неговата длъжност му даваше възможност да получи информация за затворника Сауляк, но при транспортирането му от Самара биха моли да възникнат значителни усложнения.

Ако Минаев бе казал истината и Сауляк действително е бил агент на самия Булатников, то биха се намерили доста желаещи да го пипнат веднага след излизането му от кафеза. Владимир Василевич Булатников беше фигура, точно толкова влиятелна, колкото и никому неизвестна — освен, разбира се, на своите колеги. И само съвсем тесен кръг от хора знаеха, че почти зад всички рокади във високите етажи на властта между август 1991-ва и октомври 1993-та година, зад всички скандални разобличения от този период, зад всички по-значителни събития стоеше генерал-лейтенант Владимир Булатников. Никой не знаеше защо, никой не можеше да разбере тези механизми, които той привеждаше в действие. Само имаше шепа хора, които знаеха: в случай на нужда — намери Булатников. Този човек може всичко.

Така поне бе представил нещата Антон Минаев, а да му се вярва или не — това вече бе друг въпрос. Александър Семьонович не бе особено загрижен как да помогне на приятеля си, тъй като бе отслужил в органите на вътрешните работи толкова години, че бе привикнал най-напред да мисли за работата, след това за интересите на своето ведомство и за личните си интереси, а за дружбата — на трето, та дори и на четвърто място. Ако Антон нищо не бе преувеличил или изопачил, то този Сауляк биха могли да го отвлекат или да му видят работата, още щом прекрачеше прага на затвора и излезеше на свобода. Ако го убиеха — голяма работа. Сауляк не беше силна фигура, не беше депутат, не беше народен артист, не беше и журналист, известен със скандалните си разкрития. Никой дори не би и забелязал убийството му. Но ако го отвлечаха — работата беше съвсем друга. Кой знае какво бе известно на този момък! През двете години, които Сауляк, бе прекарал в затвора, той си бе мълчал, бе бил по-нисък от тревата и като че ли със своите бодливи знания не се бе опитвал да си откупи свободата. Затова едва ли би се разбърлил, оказвайки се от другата страна на затворническия портал.

Би могъл да има всевъзможни причини за мълчанието си, но бе и съвършено очевидно, че те съществуваха — и слава Богу. А ако някой поискаше да се възползва от информацията му, би трябвало да го отвлече и да му развърже езика. Последствията, от една страна, бяха непредсказуеми, но от друга пък, не бе трудно човек да се досети, че ще ги има, защото започваше предизборната надпревара. Президентът бе обещал не по-късно от 15 февруари да обяви дали ще се балотира за втори мандат. Значи до 15 февруари все още съществуваше възможност да се повлияе на решението му. Може би се бяха намерили мераклии да направят от бившия агент силен коз в голямата политическа игра.

Съвещанието завърши около пет. В шест и половина в учреждението, намиращо се в Самарска област и имащо сложен буквено-цифров код, бе изпратена шифрограма и генерал Коновалов реши да изчака отговора, преди да предприеме по-нататъшни действия.

* * *

Отговорът на шифрограмата пристигна след три дена и не зарадва с нищо Александър Семьонович. Фразите бяха гладки, стандартни, безлични — ни окото, нито умът можеха да се хванат за нещо в тях.

Излежавайки присъдата си, Павел Дмитриевич Сауляк, роден през 1951 година, осъден през март 1994-та по член 206, алинея 3 от НК на РСФСР на две години лишаване от свобода при общ режим, не се бе отличил с нищо особено. Не се бе сдушавал с „отрицателните елементи“, но и не беше сътрудничил на администрацията. Добросъвестно се бе трудил в шивашкия цех, където затворниците създавали ненадминатите творения на шивачеството — брезентови ръкавици и палатки. Нарушения на режима не бил правил, колети и писма не получавал, никой не му идвал на свиждане. Не е поставял въпроса за условно предсрочно освобождаване, но и нямал никакви особени основания за това. Да, той спазвал дисциплината, но признаци, че е осъзнал вината си, че се е разкажал, липсвали. Бил

затворен в себе си, необщителен, не влизал в контакти нито с осъдените, нито с представителите на администрацията.

Сауляк бил арестуван на 4 февруари 1994 година и съответният срок за лишаване от свобода се изчислявал от момента на задържането му под стража — присъдата му изтичала на 3 февруари 1996 година.

Прочитайки този безличен текст, генерал Коновалов вдигна рамене. Той съвсем точно знаеше, че така, както бе написано, просто не се случваше. Не можеше попадналият в затвора човек спокойно и мирно да се труди, без да контактува с никого и да не влиза в конфликти. Би трябвало или администрацията да го покровителства, или той да стане член на групировка около някой лидер в така нареченото „семейство“. Във всеки друг случай контактите и конфликтите бяха неизбежни и Сауляк би бил принуден най-малко два-три пъти да цапне нечия муцуна — при това не лекичко, а както се полага — за да го оставят на мира. За това той би получил наказание от петнайсет денонощия карцер, а можеше да му лепнат и направо всичките трийсет. Само че в отговора, пристигнал от затворническата колония, черно на бяло бе написано, че осъденият Сауляк не е правил никакви нарушения на режима, че не е влизал в конфликт с другите затворници, и това навеждаше Александър Семьонович на тъжната мисъл, че или сътрудникът на оперативния отдел, който бе изготвил отговора, нищо не разбира от работата си, или тук имаше нещо гнило. Май че Антон Минаев беше прав и на този Сауляк трябваше да се обърне особено внимание.

Още един ден бе необходим на Александър Семьонович, за да реши с какви сили да се опита да опази загадъчния агент-хулиган. До трети февруари оставаха седем дни. Те не бяха чак толкова много, за да се подготви както трябва комбинацията, а на всичко отгоре тя трябваше и да се измисли...

И генерал Коновалов позвъни на човека, на когото считаше, че може напълно да се довери. Телефонира в управлението за криминално разследване на ГУВР^[1] в Москва на началник-отдела за борба с тежки криминални престъпления Виктор Гордеев.

* * *

Настя Каменская отдавна не бе мръзнала толкова жестоко, както през тази зима. Предишните няколко години температурата през зимните месеци се бе въртяла около нулата, времето бе било влажно и кишаво, ботушите бяха протичали, горните прозорчета в помещенията бяха стояли отворени денонощно, но тази година природата се беше опомнила и очевидно бе решила да покаже на хората какво е истинска зима.

Сутрин на Настя ѝ бе студено да се измъкне изпод одеялото и това само ѝ носеше допълнителни страдания, тъй като по принцип сутрешното ставане за нея бе трагично мероприятие — особено пък, ако навън още беше и тъмно.

Скачайки от леглото тя се втурваше към кухнята, запалваше газта и на четирите дюзи на печката, след което се понасяше към банята и стоеше десет-петнайсет минути под горещия душ, очаквайки организмът ѝ да благоволи да се събуди, а кухнята да се позатопли. Всеки ден, застанала под изгарящите водни струи, тя си мислеше все за едно и също нещо: „За какво ми е всичко това? Защо трябва да се измъчвам така? Толкова ми се иска да си легна, очите ми се затварят, краката ми се подгъват, не мога да разсъждавам, вие ми се свят. Аз не мога да ставам в шест и половина, не мога, не мога!...“ И всеки ден тя излизаше от банята, приготвяше си силно кафе, наливаше си чаша леденостуден сок и след около четвърт час животът вече ѝ се струваше напълно поносим, а доскорошните горестни самосъжаления — глупави и безсмислени. Най-трудни бяха първите минути след ставането и ѝ бяха необходими почти нечовешки усилия на волята, за да ги преодолее, без да рухне.

Защо Анастасия Каменская бе устроена така не знаеше никой, но всички бяха привикнали с това, включително и самата тя.

Тази сутрин Настя пак стоеше под душа и спазвайки традицията, отчаяно се самосъжаляваше.

— Да ти опържа ли филийки за закуска? — дочу гласа на съпруга си.

— Няма нужда — отвърна му със страдалчески глас.

— А какво искаш? Яйца на очи?

— Не ми трябва нищо. Искам да умра.

— Ясно — подсмихна се зад вратата Алексей. — Значи пържени филийки. Стига си се глезила, в кухнята вече горещината е тропическа.

Настя спря водата и веднага почувства как добре затоплената баня започва да се изпълва с хладен въздух, нахлуващ изпод вратата. Набързо се избърса, загъна се в дългия си плътен халат и хукна към кухнята, където я очакваше спасителната топлина.

— Върви им на някои — с шеговита завист промърмори, забивайки зъби в сочната пържена филийка, покрита с топено сирене. — Не им се налага посред нощ на работа да тичат и сутрин стават с празнично настроение без сълзи и мъчения.

— Аха — кимна Алексей. — На някои им върви със съпрузите. Търпеливи, обичливи, сутрин стават, за да приготвят закуска на жените си, пазаруват им, примиряват се с тежките им характери. Защо ти имаш такъв мъж, а аз нямам такава жена?

— Ами, не можеш да си избираш — сви рамене Настя. — За тези петнайсет години, през които ме сваля, би могъл да си потърсиш нещо по-добро. Кой ти е виновен, че си се заинатил на всяка цена да се докопаш до мен. Между другото, защо си се надигнал толкова рано? Нали се канеше днес да работиш вкъщи?

— Аз и сега се каня. Съжалих те, ленивке, и станах да ти приготвя закуска.

— Благодаря ти, слънчице, оценявам жеста ти — усмихна се мило Настя. — Кога обещаха да ви изплатят заплатите?

— На нас не ни обещават, а мълчаливо не ни ги изплащат. Откакто не ни платиха за ноември, и до ден-днешен си мълчат. Какво, да не би да се очакват проблеми?

— Още не зная, но е напълно възможно. На нас също не са ни давали януарската заплата, но поне всеки ден ни обещават. Вчера с теб имахме триста хиляди на разположение. Една седмица ще изкараме с тях, но после какво ще правим?

— Не го вземай чак толкоз навътре — намръщи се Алексей. — Тази седмица имам четири хонорувани лекции, а през следващата — три. Ще се оправим някак си.

— Скъпи, но заради твоята неизплатена декемврийска заплата ние с теб изхарчихме последния ти учебник, просто го излапахме от първата до последната страница заедно с увода, заключението и корицата. Някак си неправилно живеем, нямаме стратегия как да печелим пари и как да ги харчим. Нали помниш как бяхме планирали да запазим хонорара от този учебник за годишнината от сватбата ни —

да отидем някъде. Утре ние ще изядем твоите лекции, а какво ще правим вдругиден, ако и на двама ни не дадат заплати? Ще започнем да продаваме нещата, които ти ми подари?

— Настя, този разговор, особено когато бързаш за работа, е безсмислен, ако нямаш никакви конкретни предложения. Яж по-бързо, че ще закъснееш.

— Имам вариант и искам ти да помислиш над него. Беше ми споменал, че на последната конференция са ти направили интересно предложение...

— Настя!

Алексей рязко стана и се приближи до прозореца.

— Така или иначе, ти няма да дойдеш с мен. Разбирам, че ти е съвсем безразлично къде се намирам — редом с теб или накрай света в Канада. Ти нищо не виждаш, освен работата си, и нищо не ти е нужно, освен тази работа. Но аз не искам да се отделям от теб, скучно ми е без теб, тъгувам по теб и ние многократно сме обсъждали този въпрос.

— Альоша, ама защо се сърдиш? Какво тогава да правим? Да пукнем от глад ли? Нито ти, нито аз сме виновни, че на „бюджетниците“ не изплащат заплати, и нищо не можем да променим. Това не по силите ни. Значи някой от нас трябва да припечели пари — друг изход нямаме. И ако ти отидеш в Канада за три месеца и си прочетеш лекциите, поне една година няма да ни пука дали ще ни дадат заплати или не.

— Няма да отида — упорито тръсна глава Алексей. — Аз и тук печеля, от глад няма да умрем.

Те не се скараха. Настя и Алексей практически никога не се караха, но горчивината от разговора си остана и Настя пристигна в службата не в най-доброто си разположение на духа.

В кабинета ѝ беше студено и тя даже не можеше точно да определи от какво е ядосана повече — дали от хроническата си зиморничавост или от сутрешния диалог със своя съпруг. Неприятно ѝ бе да си признае, че Алексей имаше известно право — наистина съвсем спокойно би се отнесла към факта, че той ще отсъства цели три месеца. Бе привикнала да живее сама, да не се нуждае от никого и осемте месеца семеен живот не я бяха я инжектирали със страх от раздялата със съпруга.

В десет часа трябваше да отиде при началника на отдела за сутрешна оперативка, но в десет без десет при нея се отби Коля Селуянов и ѝ съобщи, че нямало да има оперативно съвещание.

— Че защо? — учуди се Настя. — Какво се е случило?

— Не съм в течение — сви рамене Селуянов. — Колобок^[2] го нямаше тази сутрин, а преди пет минути се обади по телефона, че ще пристигнал не по-рано от дванайсет.

— Е, слава Богу, че не се е разболял — усмихна се с облекчение тя. — Всички останали неприятности някак си ще ги преживеем.

Както обикновено, работа имаше, колкото си искаш. Настя звънеше по телефона на някого, нещо изясняваше, събираше справки, уточняваше сведения, чертаеше схеми, правеше си записки, мръщеше се, фучеше, пиеше кафе, непрекъснато пушеше, но надвечер почувства, че нещата започнаха да се поизбистрят в главата ѝ. Два пъти през този ден ѝ се наложи да прекъсне увлекателните си разследвания, защото идваха свидетели, с които трябваше да разговаря. Задачата ѝ бе възложена от началника на отдела полковник Гордеев с прякор Колобок, затова, когато към осем вечерта отново чу гласа му по вътрешния телефон, си помисли, че в тази късна доба се е натресъл още един свидетел, с когото, освен нея — глупачката — няма кой друг да се заеме.

— Влизай — сухо отсече Гордеев и Настя си отбеляза, че гласът на началника ѝ не приличаше много на благодушен.

„Интересно, кога успях да се провиня и в какво?“ — мина ѝ през ума. Само преди два часа Виктор Андреевич бе разговарял с нея спокойно, дружелюбно, бе я нарекъл „момичето ми“ и бе я похвалил за сполучливото ѝ решение на проблема.

Но въпреки нейното лошо предчувствие, той съвсем не изглеждаше сърдит или разстроен.

— Сядай — кимна ѝ към едно кресло. — И се постарай да не се учудваш на нищо. Каж ми, ти вестници поне понякога четеш ли?

— Поне понякога, да — отвърна Настя с усмивка. — Но това „поякога“ се случва извънредно рядко.

— И не гледаш телевизия?

— Гледам, но също не много често.

— Значи не се интересуваш от политика?

— Ни в най-малка степен — увери началника си тя.

— Това е лошо. Ще се наложи да ти направим политическо ограмотяване.

— Може би не трябва, Виктор Андреевич? — жално рече Настя.
— Не обичам такива неща.

— Трябва, момичето ми, иначе нищо няма да разбереш.

— Че толкова ли е сложно? — недоверчиво го погледна тя.

— За мен — не, но за разлика от теб, аз чета вестници. Значи така, Настя. Живеел едно време генерал-лейтенант Булатников, започнал работа в КГБ, престанал да работи пак там, само че наименованието на учреждението било друго. И имал си той особено доверено лице — агент. Павел Дмитриевич Сауляк. През деветдесет и трета година, наскоро след октомврийските събития, генерал-лейтенант Булатников загинал при неизяснени обстоятелства, а не след дълго Павел Сауляк се оказал подсъдим и по най-кратката процедура бил изпратен на топло.

— Нещастен случай? — попита Настя. — Или сам си е виновен.

— Никой не знае, освен самия Павел Дмитриевич — разпери ръце Гордеев. — Но след седмица, на трети февруари, присъдата му изтича и той излиза на свобода. За него това е всичко засега. Нека се върнем към Булатников. Владимир Василевич Булатников е притежавал две неща, които са еднакво важни за нас в този момент. Първо, той е имал репутация на човек, който може извънредно много, прави извънредно много, но пък още повече знае. И второ, имал е ученик, когото грижливо е обучавал много години, издигал го е по служебната стълба, отшлифовал е майсторството му и в крайна сметка го е довел до длъжността на свой собствен заместник. Този човек се казва Минаев — Антон Андреевич Минаев. След смъртта на Булатников на неговото място пристигнал друг човек, който не бил съгласен да има заместник от обкръжението на Булатников, и на Минаев му се наложило да премине на друга служба, но в рамките на същото това ведомство. И тъй като генерал-майор Минаев е от хората, които не забравят за стореното им добро, мисълта за тайнствената гибел на неговия покровител и учител не му давала нито миг покой.

— И иска да зададе няколко въпроса на Павел Дмитриевич?

— Точно така — кимна Гордеев.

— Тогава какъв е проблемът? Той не умее ли да задава въпроси? Или не иска да излиза на светло и да се срещне лично с този тип?

— Минаев всичко може и иска. Но виждаш ли, момичето ми, той се страхува, че Сауляк просто няма да стигне до него.

— Че защо?

— Ето на, тъй си и знаех. Ще ми се наложи да ти обяснявам надълго и нашироко. Ти какво, не разбираш ли кой е Сауляк?

— Не, не разбирам. Какво трябва да разбере, освен че е агент на КГБ? Обстоятелството, че наскоро след смъртта на Булатников се е оказал зад решетките, подсказва, че той прекалено много знае, независимо по чия воля е станало това — по негова или чужда. Причината е само една и тя е очевидна.

— Видя ли, пък казваш, че ни си разбирала. Би трябвало да ти стане ясно, че повече от сто метра от вратата на затвора Сауляк няма да измине. И ако изминавайки тези стотина метра, той замълчи завинаги, това все още е половината беда, колкото и цинично да звучи. Вторият вариант ни заплашва с повече неприятности.

— Вие смятате, че ще поискат да го отвлекат, за да изтръскат от него всичко, което той знае?

— Налага ми се да мисля така. Виждаш ли, момичето ми, ученикът на Булатников, генерал-майор Минаев, разполага със сведения, че преди около три-четири месеца някой е започнал да проявява интерес към осъдения за хулиганство Павел Дмитриевич. Той има основания да предполага, че към Сауляк се протягат пипала, при това не само от една страна, а от две — пък нищо чудно и от три. Сауляк е работил за Булатников и би могъл да знае кой и защо е премахнал генерала, а освен това, би могъл да знае и много неща, които ще влязат в работа някому при предстоящата предизборна кампания. В тази работа, както се досещаш, всички средства са добри и всеки действа според собствените си разбирания. Някой ще започне да заклеява негодниците-управници и да изисква от тях изплащане на заплатите и пенсиите, друг ще започне да доказва, че е измислил най-ефективния метод за прекратяване на чеченския конфликт, а трети ще започне да рине земята, търсейки компромати за своя съперник и неговата групировка.

— Чудесно, но аз все пак така и не разбрах какъв е проблемът. Да не би генерал Минаев да няма възможности да осигури охрана на Сауляк? Защо изведнъж този проблем е станал ваш, а не негов?

— Защото Антон Андреевич Минаев не разполага с оперативен апарат и не иска афиширане. Защото се е обърнал със своя проблем към стария си приятел Александър Семьонович Коновалов, а генерал Коновалов на свой ред го прехвърли върху моя гръб. И защото е безсмислено да се осигурява охрана на Сауляк. Количеството ще премине в качество, но по същество резултатът ще е същият. Ако Сауляк го охранява един човек, ще похитят и двамата. Ако охраната му е от пет души, за да бъде достигната целта, пред портала на затвора ще се появят десет бандита. Ако около Сауляк се строи рота, на мераклиите ще им се наложи да проведат военна операция, за да го пипнат. Но така или иначе, те ще го пипнат, разбери това. Две години той е мълчал, две години от него не е изтекла никаква информация, което съвсем не означава, че той не разполага с такава. И тези, които сега проявяват такъв интерес към Сауляк, искат да изтръскат тази информация от него, за да я използват в политическата си игра.

— Ами че да я използват — сви рамене Настя. — На нас какво ни пука? Играта си е игра и нека си я играят.

— Ти нищо не разбираш — поклати плешивата си глава Колобок. — Първо, аз получих заповед от генерал Коновалов, която не мога да не изпълня. Той има оперативна информация, че се готви убийство или отвличане на човек, и ми възлага да предотвратя това престъпление. Така че, въпросът е приключен и измъкване няма. Второ, ние с теб — майор и полковник — сме хора тихи и незабележими, а те — генерали, богопомазани. На тях Сауляк също е нужен, защото сигурно и двамата се числят в някой отбор. И добре би било, ако са в един. Защото, ако са в различни, ние с теб можем да им сърбаме попарата. И така, аз те питам, момичето ми: знаеш ли какво трябва да се направи, за да бъде доведен Павел Дмитриевич Сауляк от затвора в Самарска област до столицата на нашата родина жив и невредим?

— Знам — отвърна тя. — Аз знам какво трябва да се направи. Само че не си представям съвсем точно как да се направи това.

* * *

Той беше спокоен и търпелив като изпаднал в анабиоза гущер. До изтичането на присъдата му оставаха само шест дни, но беше

равнодушен към този факт, защото не можеше да реши добро ли е това или лошо. Сауляк четеше вестници редовно още от деня, в който бе попаднал в затвора, за да разбере преминала ли е опасността, но така и не разбра. Ту му се струваше, че може да излезе, че нищо вече не може да му се случи, ту изведнъж нещо ставаше във вътрешната политика и той разбираше, че е по-разумно да си стои на сянка. Тъй като нямаше в досието си нито едно нарушение на правилника и постоянно изпълняваше трудовата си норма в шивашкия цех, той всеки момент би могъл да отиде при началника на отряда и да подаде молба за условно или условно предсрочно освобождаване. Причини за отказ нямаше и съдът навярно би удовлетворил молбата му. Но не беше сигурен, че там навън, на свобода, ще бъде в безопасност. И какво щеше да стане след шест дни? Може би трябваше да направи някоя дяволия и да си навлече допълнителна присъда? Или все пак да излезе?

Сауляк си имаше свои принципи за работа и един от тях беше никога да не повтаря един и същи номер, тъй като това можеше да доведе до разгадаване на замисъла му. Преди две години преднамерено бе извършил престъпление и се бе отправил зад решетките — там бе било безопасно и спокойно. Но ако имаше хора, които го наблюдаваха и очакваха да излезе, те веднага биха се досетили, че се бои от тях, ако няколко дни преди да му изтече присъдата направеше нещо, което да го задържи в дранголника. Това бе евтин и популярен трик. Така че, засега трябваше да си дава вид, че нищо особено не знае, че преди две години действително се е напил и е посегнал на когото не трябва, че дори и през ум не му е минавало, че го следят, и че за някого представлява интерес. Защо да не му минава през ума? Ами защото в главата му няма нищо интересно — само някакви си глупости. А ако покажеше страха си, все едно да си признае: да, момчета, аз знам много неща, при това такива, че от тях косми по ушите ви ще израстат, след това ще се изправят, а най-накрая от ужас ще наизпаднат. Тогава във всеки затвор биха го спипали, пред нищо не биха се спрели, не биха пожалили пари за подкупи, за да го пипнат.

Павел се обърна на една страна. Въртеше го нещо кръстът — очевидно холециститът му се обаждаше. След минута се надигна и отпусна крака на пода. Помещението спеше или поне си даваше вид,

че спи. Сауляк добре знаеше, че в тази измамна тишина би могло да се случи какво ли не...

Той нахлузи ботушите си и тръгна по прохода между койките, без да тропа, но и без особено да се старее да не вдига шум. Имаше мека, гъвкава походка и при желание би могъл да се придвижва почти безшумно.

— Накъде си се отправил, Черенок^[3]? — дочу шепот зад себе си. — Внимавай, да не сгазиш лука!

Павел дори не обърна глава. Знаеше, че единственият човек, който не иска той излезе от затвора, беше младичкият голобрад Коля, осъден за някаква глупава кражба като малолетен, а после преместен в затвора за възрастни, след като навършил осемнадесет години. Бе дошъл тук съвсем наскоро — преди около два месеца — и от неговото снажно, добре оформено тяло веднага се бяха заинтересували „любителите“. Сауляк, който се бе зарекъл да не влиза в никакви контакти, предвид собствената си безопасност, бе принуден да наруши обета си, защото бе съжалил момчето. Веднъж бе дочул шушукания на тема как по-хитро да „прекарат“ Коля и търпеливо бе зачакал кога мръсниците ще пристъпят към реализация на намеренията си. Не му се бе наложило да чака дълго — мераклиите най-накрая се бяха договорили за поредността си в „мероприятието“. Той нито за миг не бе изпуснал момчето от погледа си и когато бе усетил, че се започва, тихо се бе приближил до вратата, зад която се бяха укрили изнасилвачите. До нея, разбира се, стояха двама пазачи, които бабаитите бяха оставили на пост, обещавайки им да се „пооблажат“ от Коля след самите тях, но те не представляваха особено препятствие за Павел. Отдавна, само месец след пристигането на Сауляк в затвора, всички вече знаеха, че не бива да си имат вземане-даване с него, ако им е скъпа кожата. Така че, забелязвайки безшумно движещата се фигура на Черенок, единствената им мисъл бе как да избегнат погледа му.

Вратата се оказа заключена. Без да обръща глава встрани, Сауляк протегна, ръка и със задоволство усети как в дланта му легна топлият стоманен ключ, прилежно поставен от единия „постови“. Рязко го пъкна в ключалката, завъртя го и блъсна вратата. Тъкмо навреме — все още нищо не се бе случило. Коля стоеше, силно приведен напред, за ръцете и краката го държаха четирима кучи синове, а този, който по жребий или уговорка бе пръв, вече бе смъкнал гащите си и с лигава

физиономия демонстрираше „пълната бойна готовност“ на своя „пищов“. Зрелището беше ужасяващо, защото под кожата на члена, който и без това бе надарен от природата с внушителни размери, бяха имплантирани сачми — предмет на особена гордост на този скудоумен бабаит. Сауляк само за миг си представи каква нечовешка болка би изпитало бедното момче, когато това зловещо „съоръжение“ започнеше да раздира ануса му, но този миг бе достатъчен всичко да свърши мълниеносно.

Гордо стърчащият напред и нагоре дебел и дълъг penis изведнъж започна да повяхва и пред очите на всички да се сгърчва като детско балонче, на което са изпуснали въздуха. Другите „любовчици“ бяха онемели и стояха като истукани, макар в действителност да не се бе случило нищо свръхестествено. Не покойник се бе появил от оня свят, а Черенок — точно такъв затворник, каквито бяха и те. Всички знаеха, че Черенок няма никого да издаде, няма за никого донос да направи. За две години много неща се бяха случили пред очите му, даже го бяха провокирали да стане доносник, очаквайки, че той ще се поддаде, и след това с чиста съвест да му се устрои съдилище, но така и не бяха дочакали това да стане.

Сега стояха, без да шавнат, вперили очи в пода.

Сауляк хвана Коля за рамото и го изведе навън. Момчето ридаеше гласно, като дори не направи опит да прикрие лицето си — дотолкова беше уплашено.

— Не реви — сухо му рече Павел. — Всичко свърши. Повече няма да се повтори.

— Откъде знаеш? — изхлипа Коля. — Ти да не би да си им главният?

— Не съм. Но знам.

— Ще ме вземеш ли в твоето семейство? — притеснено помоли момчето.

— Нямам семейство. Аз съм сам.

— Вземи ме при себе си. Двама ще бъдем. Другите говорят, че никой не ти изпраща колети и никой на свиждане не ти идва. А на мен мама ще ми изпраща колетчета и аз ще си ги поделям с теб.

— Не ми трябва нищо. Стига ми и това, което си имам.

— Я се виж колко си кльощав, как така ти стига! — възмути се Коля. — Ненаправно ти викат Черенок, ти и зад сап от лопата можеш

да се скриеш.

— Казах — нищо не ми трябва.

С това Павел бе прекратил този разговор.

Той не бе започнал да допуска Коля близо до себе се, но непрекъснато чувстваше погледа му, пълен с признателност и свенливо възхищение. Затова сега, нахакано движейки се към изхода на помещението и дочувайки шепота зад себе си, Сауляк осъзнаваше, че всеки от отряда бе готов да се погрижи, никаква неприятност да не му се случи, защото всички искаха омразният, тайнствен и излъчващ смътна, но остра опасност Черенок най-накрая да се омете оттук. Само може би младокът Коля би желал той да се задържи по-дълго, защото се страхуваше да остане без покровител. Разбира се, за нарушение на режима не биха го задържали кой знае колко време — нямаше такъв закон да се продължава самоволно срокът на издадената от съда присъда и ако някой дръзнеше да ядоса Черенок няколко дни преди излизането му на свобода, то тези дни биха превърнали в ад живота на обитателите на помещението — в това никой не се и съмняваше.

Сауляк отвори вратата към коридора и тихо закрочи към умивалнята. Запали лампата, без да му пука от нищо, разви крана, наплиска лицето си с леденостудена вода, вдигна глава и погледна отражението си в нащърбеното мътно огледало.

Почти не се бе изменил за тези две години. Даже не бе отслабнал, защото просто нямаше накъде още да слабее — винаги бе бил тънък като глист. Тесни кости, гладка, опъната кожа, силно хлътнали бузи, високо чело, малки очи, обрамчени от къси почти незабележими ресници, рехави вежди, тънък и прекалено дълъг за такова лице нос с изразена гърбица. На главата — оскъдно количество косми, повече от които вече посребрени. През тази година навършваше четиридесет и пет. Всъщност, само по косата си личеше възрастта му. Рано бе започнал да оплешивява и на трийсет и пет тя забележимо бе оредяла. Иначе приличаше на висок строен момък със сухи мускули и с нито грам тлъстина под кожата. Имаше силни и издръжливи крака на бегач, но ръцете и раменете му бяха слаби и тънки.

По коридора се чува стъпки и в умивалнята надникна Костяк^[4], който си отработваше предсрочно освобождаване с участието си в секцията по вътрешния ред. Не го бе домързяло да се надигне посред

нощ. На всички Черенок в гърлата бе заседнал, никой не можеше да го преглътне.

— Ти какво, да не си се разболял? — загрижено попита Костяк.
— Ако искаш, ще кажа на Зурлата да извика лекаря.

„Зурла“ обитателите на затворническата зона наричаха единия от дежурните помощник-началници на колонията — съкратено ДПНК — който сега беше на смяна. Да излезеш навън от бараката по това време бе забранено, а дори и да излезеш, не би отишъл далеко, защото всяка барака имаше ограда, опасана с бодлива тел, а вратата на оградата бе заключена с катинар. И без началника на отряда или ДПНК не можеше да се мине през тази врата. Така че, ако имаш нужда от лекар, то без помощта на ДПНК той не можеше да бъде доведен.

Сауляк дори не се обърна и само мълчаливо гледаше отразената в огледалото физиономия на Костяк.

— Не е необходимо — процеди най-сетне през зъби той.

— По-добре си легни, Черенок — боязливо го помоли Костяк. — ДПНК точно по това време обхожда бараките.

— Млъквай — спокойно и почти ласкаво отвърна Сауляк и Костяк се изниза, без да гъкне повече.

Когато отново остана сам, Сауляк се замисли. Хълбокът го болеше, но можеше да се търпи. Само да не вдигнеше температура. Ако се намирал на свобода, би направил, каквото е нужно — слънчогледово масло с лимон или бутилка топла минерална вода „Есентуки-17“ с ксилит да глътне и да легне под юргана с гореща грейка от лявата страна. Това бе най-добрата профилактика, пък и пристъпът би могъл да се предотврати, ако се усетеше навреме.

Той се върна в спалното помещение и се изтегна на койката. Оставаха още шест дни. А после — какво?

* * *

— Остават само шест дни — говореше представителен мъж в сив костюм и в гласа му сякаш звънтеше метал. — А след това? Та той знае всичко и може всеки момент да го разкаже.

— Той не е от бързивите. Във всеки случай, през тия две години, които прекара в затвора, от него не е изтекла никаква информация.

Значи си държи езика зад зъбите и не възнамерява да се възползва от сведенията, с които разполага. Защо се страхувате, че излизайки на свобода, той ще се раздрънка? Защо сте толкова сигурен в това?

— Защото аз много добре си представям какво нещо е свободата и с какво тя се различава от затвора. Намирайки се в затворническата зона, на какво той би могъл да разчита, разгласявайки сведенията, които са му известни? Само на слава. Разгласената тайна губи цената си, а да шантажира когото и да било от колонията, практически не е възможно. Оттам не може да се телефонира, а писмата се преглеждат. Затова пък, излизайки на свобода, той може да продаде своята осведоменост много и много скъпо. Надявам се, че помниш каква ми е целта. Сауляк трябва да умре, преди да разтвори натъпканата си с информация уста. Разбра ли ме? Той трябва да умре така, че на никого да не хрумне идеята да търси зад това нещо по-пикантно. Най-невинно би могло да бъде едно пиянско сбиване на някой строеж или сред полето. Съвсем точно знам, че Сауляк го пасат, чакат го и ще го преследват, за да разберат какво се крие в главата му. И, пази Боже, да се отървем от Сауляк така, че да им дадем повод да се развикат, че от него именно сме се отървали.

— Добре, Григорий Валентинович, аз всичко разбрах.

* * *

„Към днешния ден тридесет и шест инициативни групи са издигнали тридесет кандидата, но кой от тях ще се балотира на президентските избори ще стане известно малко по-късно“ — говореше очарователната чернокоса водеща на телевизионните новини.

На екрана започнаха да се появяват снимките на известни политици, за които ставаше дума.

Вячеслав Егорович Соломатин се усмихна криво, гледайки познатите физиономии. На всички до един косъмът им не бе чист, защото сред тях нямаше нито един истински независим. Зад всекиго стоеше криминален капитал, защото некриминалният, честно спечеленият, нямаше откъде да се вземе. Закон на икономиката. Честни

пари в голямо количество и в едни ръце — това беше песен от далечното бъдеще, толкова далечно, че нямаше доживяване.

„За тези, които се мъдрят сега на екрана, Володя Булатников би поразказал доста — помисли си. — За съжаление обаче, него го няма, затъкнаха му устата, побояха се от него. Но нищо, жив е пък неговият помощник Паша Сауляк. Той, разбира се, по-малко знае, но достатъчно, за да се извие вратът на тези президентски недоносчета. Има само един Президент в тази страна, народът вече си го избра и друг не му е нужен. И за да елиминирам неговите конкуренти, ми е необходим Паша Сауляк.“

Вячеслав Егорович нито дори за минута не се съмняваше, че ще съумее да се споразумее с помощника на покойния генерал Булатников. Та нали всяко споразумение в крайна сметка бе само въпрос на пари и гаранции. Соломатин разполагаше с големи пари и можеше да даде всякакви гаранции.

[1] Главно управление на вътрешните работи. — Б.пр. ↑

[2] Колобок — колаче, кръгло хлебче. — Б.пр. ↑

[3] черенек — сап, чирен, дръжка на нож. — Б.пр. ↑

[4] костяк — скелет. — Б.пр. ↑

ВТОРА ГЛАВА

Трети февруари се падаше в събота и в осем сутринта шосето от гарата до затворническата колония бе съвсем безлюдно. Беше вече светло, видимостта наоколо бе нелоша и Настя си помисли, че може би е за добро, дето Сауляк излизаше от затвора в почивен ден. Ако Гордеев бе прав и някой си точеше зъбите за този хулиганстващ агент, то в съботното утро не би било много лесно да му посегнеш в селцето, без никой да те забележи.

Преди два дни, пристигайки в Самара, бе решила да се свърже с администрацията на колонията и да се информира кога точно Сауляк ще излезе през портала. Но след това бе поразмислила малко и се бе отказала да го прави. Ако се съдеше по думите на генерал Минаев, някои се интересуваха от Павел Дмитриевич и при това, доста активно. Следователно, най-вероятно бе те да действат чрез администрацията. Така че тя — майорът от милицията Анастасия Каменская — не биваше да рискува излишно своята анонимност. Откъде би могла да бъде сигурна, че някой от служителите не е подкупен. По закона за пакостите би могла да налети точно на него.

Към осем и половина се приближи до зданието на административния корпус и приседна на една пейка. Порталът, през който трябваше да излезе Сауляк, се намираше на пет метра от нея. Настя сложи до себе си леката, но с голяма вместимост чанта, мушна ръце в джобовете си и се приготви за дълго чакане. Краката ѝ бяха замръзнали още във влака и седейки на пейката, тя вяло размърдваше пръстите им в ботушите, за да пораздвижи кръвта си и поне малко да се стопли.

В девет и петнадесет към колонията се приближи сива волга. Шофьорът удари спирачки до самия портал, но подчинявайки се на заповедта на своя спътник, който бе огледал Настя и бе направил крива физиономия, отново включи на скорост и колата се придвижи на петнайсетина метра в посоката, в която би трябвало да тръгне току-що излезлият на свобода Сауляк.

„Първите вече цъфнаха — с удовлетворение си отбеляза Настя. — Интересно, дали и те са решили да пристигнат предварително като мен или са им съобщили точно кога ще се появи Сауляк? Ако са им съобщили, значи си имат свои хора в зоната. Ще го вземем предвид.“

Без да бърза се надигна и се приближи до самия портал. Каквото и да се случеше, трябваше първа да види Сауляк. И най-главното — трябваше нея пък да видят тези, които се интересуваха от Павел Дмитриевич.

В девет и двадесет и пет по пътя откъм гарата се появи младеж в пухкаво кожено яке и голяма шапка от вълча кожа, който се спря на около двеста метра от сивата волга. Настя забеляза, че шофьорът и неговият спътник си размениха няколко думи, след което автомобилът започна да маневрира, сякаш търсеше най-удобното място, където да се установи. Само че защо именно това положение трябваше да бъде удобно?

Момъкът с вълчата шапка постоя две-три минути, замислено гледайки криволиченето на волгата, а после се върна на шосето.

„Обсада от всички страни — помисли си Настя. — Не се шегуват хората. И срещу тази разнокожа банда — аз, малката глупачка, дори без оръжие и служебно удостоверение. Хайде, Сауляк, излизай! Не мога повече да вися тук, защото съвсем се вкочаних...“

В десет и десет чу метален звън от другата страна на порталната врата и се досети, че някой преминаваше всички етапи на заграждението. Беше права — след малко желязното крило се отмести встрани и се появи самият Павел Дмитриевич Сауляк. Позна го веднага, тъй като през последните шест дни многократно бе разглеждала снимката му. Високо чело с оплешивявания, стигащи почти до темето му, безвеждо лице със силно хлътнали бузи, тънки устни и дълъг нос с гърбица.

Погледът му я жегна.

— Ще ви се наложи да ме изслушате — каза му бързо, хващайки го под ръка. — Сивата волга пристигна за вашата душа, но аз искам да се опитам да ви защитя, макар и да не съм сигурна, че това ще ми се удаде. Хайде да седнем на пейката.

Сауляк безмълвно се подчини, а Настя извади от чантата си термос с горещо кафе и две пластмасови чаши.

— Искате ли?

Той поклати глава.

— Ваша работа. Аз ще пийна едно. Здравата измръзнах, докато ви чаках. Та, значи, Павел Дмитриевич, вас ви преследват. Не знам кой и защо иска да ви пипне, но моята задача е да ви отведа в Москва жив и невредим. За това ме наеха и за това ми платиха. Не ми е известно, що за птица сте и на кого сте притрябвал, но задачата си трябва да изпълня. Дотук ясна ли съм?

Сауляк кимна.

— Слушайте, Павел Дмитриевич, вие не можете ли да говорите? Или се правите на глухоням?

— Аз ви слушам. Продължавайте — най-сетне произнесе той.

— Продължавам. Моля ви, направете няколко неща, но не като някаква голяма услуга на мен лично, а защото така ще бъде по-добре. Първо, настоявам да ми отговорите веднага: искате ли да стигнете до Москва жив или имате някакви други планове?

— Бих искал — усмихна се бледо Сауляк.

— Тогава, ето и втората ми молба: да ми вярвате и да ме слушате. Имам идея как с минимални загуби бих могла да ви доставя по предназначение, но засега не възнамерявам да ви излагам всички детайли на своя замисъл. Просто с вас ще се споразумеем така: сам вие все едно няма да стигнете, а с моя помощ имате шанс, затова не ми пречете да ви дам този шанс. Договорихме ли се?

— Не съм сигурен, но за известно време ще го приемем като аксиома.

— Добре, това ме устройва — съгласи се Настя. — Нека да бъде за известно време, а след това ще видим. И накрая трето: хайде по човешки да се запознаем. Казвам се Анастасия, може просто Настя и в интерес на общото ни дело да преминем на „ти“. Не ви протягам ръка, защото много внимателно ни гледа пътникът на волгата, а не бих искала той да разбере, че току-що сме се запознали и за нещо сме се споразумели.

— Можете да ми викате Павел. И ми налейте кафе.

— Нали помолих да си говорим на „ти“ — укорително рече тя, подавайки му чашата с гореща черна течност.

— Всяко нещо с времето си. Трябва първо да привикна. Господи, как пиете тази гадост!

Сауляк с отвращение отпи няколко глътки и се намръщи.

— Това е хубаво кафе. Странно, че не ви харесва.

— Не понасям кафето и никога не пия.

— Но нали сам ме помолихте да ви наляя...

— Беше заради пътника на волгата. Ако той наистина е пристигнал за мен.

— Мисля, че да. Това лесно може да се провери. Сега ние с вас се качваме на влака и отиваме в Самара. До утре ще останем в хотела, а на сутринта ще отлетим за Екатеринбург.

— Защо? Нали се готвехте да ме доставите в Москва?

— Именно. Точно затова ще летим за Екатеринбург. Виждате ли добре пътника?

— Да.

— А шофьора?

— Също.

— Ще можете ли да ги разпознаете в друга обстановка.

— Разбира се.

— Тогава, напред към гарата. И още веднъж ви моля — хайде да преминем на „ти“.

— Не ви обещавам. Пък и не виждам необходимост от това.

— Добре. Оставяме нещата такива, каквито са. Така даже е и по-добре.

Настя пхна термоса обратно в чантата си и се надигна.

* * *

Сауляк побърза да седне в ъгъла на купето, намести се удобно на седалката и затвори очи.

— Спите ли? — предпазливо попита Настя.

— Не — отвърна той, без да вдига клепачи.

— Не желаете ли да ме попитате нещо?

— Не.

— А на моите въпроси ще отговаряте ли?

— Не.

„Върви тогава по дяволите — беззлобно си помисли тя. — Ти дори въобще не се изненада, когато те заговорих? Още от първата ми думичка разбра каква е работата. Значи е истина. Ти действително

много знаеш и имаш всички основания да се страхуваш за живота си. Интересно, колко време ще успявам да баламосвам и теб, и твоите преследвачи?“

Настя отвори чантата си, извади термоса и с голямо удоволствие изпи още една чаша кафе. Много ѝ се искаше да запуши, но се страхуваше да излезе в коридора и да остави Павел сам. Взе в ръка цигарата и запалката и колебливо започна да ги върти между пръстите си, чудейки се как е най-добре да постъпи. Като че ли никой от пътниците във вагона не представляваше опасност, но тя не познаваше този маршрут и не знаеше точно кога влакът ще спре на поредната спирка. Там всеки би могъл да се качи, пък и Сауляк би могъл да изчезне.

— Да вървим — обади се той.

Все така си седеше със затворени очи, скръстил ръце на гърдите си и праметнал крак върху крак.

— Къде?

— В коридора. На вас ви се пуши и не знаете какво да ме правите.

— Благодаря — отвърна Настя, полагайки доста усилия да прикрие удивлението си.

Сауляк стана и пръв тръгна към вратата на купето. В студения коридор той се подпря на стената, пхна ръце в джобовете си и отново затвори очи.

На Настя ѝ се стори, че спи прав.

— Вие не пушите ли? — попита го, вдъхвайки с наслада тютюневия дим.

— Не.

— И никога не сте пушил?

— Не.

— Вижте какво, Павел Дмитриевич, нима съвсем не ви е интересно как именно възнамерявам да действам, за да ви доставя в Москва?

— Не.

— Поне обещавате ли ми, че ще ме слушате?

— Да.

Останалия път до Самара пропътуваха в мълчание. Сауляк все така си седеше със затворени очи, а Настя се взираше през прозореца и

мислеше. „Хората от сивата волга ме видяха — това е добре. Те сигурно си дават сметка, че и аз съм ги видяла и запомнила — и тях и автомобила им. Това означава, че каквото и да са си наумили да направят на Павел, те би трябвало да са разбрали, че съм опасен свидетел, и се налага да ме премахнат. Но преди да ме премахнат, трябва да си изяснят коя съм. Ако изведнъж се окаже, че съм от милицията, цялата страна ще бъде вдигната на крака.“ Това всъщност беше зрънцето, върху което Настя Каменская бе базирала замисъла си. Сауляк беше в безопасност дотогава, докато преследващите го типове не разберяха коя е тази жена, която се намира редом с него, и какво въобще става.

Тръгнаха от гарата към хотела пеша, въпреки че Настя вече не усещаше краката си от студа.

— Забравихте ли, че аз нямам паспорт? — обади се Сауляк, когато до входа на хотела им оставаха само няколко крачки.

— Не съм забравила.

Влязоха в уютното, отрупано с цветя и зеленина фойе, и се качиха по стълбата на третия етаж. Дежурната се обърна и виждайки Настя, разцъфна в щастлива усмивка.

— Дочакахте го значи? Минавайте, минавайте.

Тя бръкна в чекмеджето на бюрото и извади ключа на апартамента.

— Сигурно сте премръзнали?

— Ужасно — призна си Настя.

— Ще включа самовара. Докато се събличате, той ще се загрее — засуети се дежурната.

— Благодаря — отвърна Настя и тръгна по коридора към апартамента си.

Бе си ангажирала хубав двустаен апартамент с хладилник и телевизор. В по-голяма стая, претендираща за званието „гостна“, имаше гарнитура от мека мебел с диван и две дълбоки кресла. Малката стая служеше за спалня и в нея нямаше нищо друго, освен два кревата, две нощни шкафчета и вграден в стената гардероб с голямо огледало от вътрешната страна на вратичката му.

— Какво предпочитате най-напред — вана или храна? — попита Настя, изхлузвайки ботушите си.

— Вана, но нямам нищо за преобличане.

— Това не е проблем.

Тя вдигна телефонната слушалка и позвъни на дежурната по етаж. След минута жената внесе в апартамента горещия самовар.

— Току-що кипна — оповести тя. — Пийнете си нещо горещо, за да се сгреете.

— Елизавета Максимовна, Павел се нуждае от дрехи. Бихте ли уредила това?

— Разбира се — кимна с готовност дежурната. — Само ми дайте списък. Наблизо има магазин и в него може всичко да се купи.

Настя набързо състави на лист от тефтерче списък на най-необходимото и ѝ го подаде заедно с парите. Елизавета Максимовна хвърли на Павел любопитен поглед, но той стоеше встрани и мълчеше, сякаш въобще не ставаше дума за него и дрехите бяха нужни на някой друг.

Когато дежурната излезе, Сауляк все така безмълвно прекоси стаята и се скри в банята.

Настя чу шуртенето на водата и очакваше да чуе също щракване на ключалката от вътрешната страна, но така и не го дочака. След известното време шуртенето спря и тя се досети, че Павел вероятно се бе потопил във ваната. Предпазливо се приближи до вратата на банята и почука.

— Павел, всичко ли е наред?

— Да — беше отговорът му.

— Заключихте ли се?

— Не.

— Защо?

— Защото вие няма да влезете, нали?

— Няма да вляза — потвърди тя. — Впрочем, не знам. Може би ще вляза. Това плаши ли ви?

— Не. Нищо ново и неочаквано няма да видите тук.

— Вярно — подсмихна се Настя. — Всички мъже са устроени еднакво. Между другото, жените — също. Знаете ли, Павел, в детството си аз много боледувах, непрекъснато ме водеха по лекари и съвсем престанах да се стеснявам, когато се събличах пред непознати мъже, защото доста отрано разбрах, че един мъж нищо ново не би видял в мен. О, щях да забравя да ви кажа — там на поличката има два

флакона. На външен вид са съвсем еднакви, но единият е с шампоан, а другият с балсам, да не ги объркате.

— Аз мога да чета.

— Описанието не е на руски.

— Нищо, ще го прочетат някак си.

— Късметлия. Аз пък нито един чужд език не зная. Искате ли нещо за пиене?

— Не.

— Е, ваша си работа.

Настя се върна в гостната, направи си кафе с гореща вода от самовара и подви крака на дивана. Трудно ѝ бе с този Сауляк — затворен в себе си, неразговорчив, нелюбопитен. Последното бе най-лошо. Цялата ѝ комбинация бе построена върху предположението, че и Сауляк, и неговите преследвачи имат нормално развито чувство за интерес към неразбираемостта и неизвестното. Само че Сауляк май въобще го нямаше това чувство.

Настя реши, че би могла малко да се поотпусне. Докато Елизавета не донесеше дрехите, Павел нямаше да излезе от банята. Тя се изтегна на дивана, сложи пепелника на гърдите си и си извади цигара. Голяма сила бяха парите! Бе мушнала на администратора стодоларова банкнота и бе получила двустаен апартамент. Още една зелена хартийка се бе оказала в ръцете на Елизавета и тя с готовност бе дала съгласието си в апартамента ѝ да се настани без адресна регистрация нейният познат. По всяка вероятност, на генерал Минаев този Сауляк щеше да му струва доста скъпичко. Големите разходи все още предстояха.

Погледна часовника си — беше дванайсет и половина. Време бе да позвъни на Коротков. Той трябваше неотлъчно да си стои в стаята и да чака обаждането ѝ.

— Как е при теб? — неспокойно попита Юра.

— Засега нищо особено. Посрещнах го и го доведох.

— Някой заинтересува ли се от него?

— И още как. Двама с кола и още един любопитен, който пристигна пеш. Съпровождаха ни до самия хотел.

— Къде е той сега?

— В банята. Разкисва се.

— Що за тип е?

— Сложен. Страхувам се, че няма да се справя с него.

— Той разбра ли коя си?

— Надявам се, че не. Най-странното е, че не проявява никакъв интерес към това. Сякаш му е безразлично.

— Такова нещо не се случва.

— Знам. Добре, срещаме се в ресторанта в два. Ще го видиш лично.

На вратата се почука и Елизавета Максимовна внесе обемист пакет с поръчаните дрехи.

— Ето всичко, за което ме помолихте — оповести тя. — А това е рестото.

— Задръжете го — усмихна се Настя.

— Благодаря — блесна със златните си зъби дежурната, пъхайки припряно парите в джоба си. — Нещо друго трябва ли ви?

— Засега не.

След като заключи външната врата, Настя почука на банята.

— Павел, донесоха дрехите. Оставям ги тук.

— Добре — прозвуча отвътре.

Тя сложи пакета на пода и отиде в спалнята да се преоблече. Отвори пътната си чанта и извади козметичен несесер, обувки и красив пухкав пуловер. После откачи от закачалката в гардероба чер панталон и направи кисела гримаса. Най-добре се чувстваше в джинси и маратонки, но работата си беше работа и нищо не можеше да се направи. Нахлузи панталона и пуловера, пъхна краката си в тесни модерни обувки и се зае с лицето си. По шума от гостната се досети, че Павел най-сетне е излязъл от банята. „Интересно, преследвачите му дали са се добрали до Елизавета или още не са? — запита се. — По всяка вероятност, са се добрали и сега с недоумение предъвкват изцедената от нея информация — Павел го посреща някаква смахната милионерка. Нищо, нека си подъвчат, така челюстите им ще станат по-здрави...“

Настя със задоволство се огледа в огледалото. Приликата с онази премръзнала жена със зачервен от студа нос, която бе чакала Павел пред затворническия портал, беше доста далечна. От топлината и от умело поставения руж лицето ѝ бе станало нежно розово, а подчертаните с грим очи — големи и изразителни.

Тя оправи косата си и решително излезе от спалната.

— Е, как са дрехите? — попита. — Станаха ли ви?

Сауляк също изглеждаше по-добре. След ваната той някак си се бе поосвежил и новият панталон отлично пасваше на тесните му бедра. Бе застанал гърбом до прозореца и дори не се обърна да я удостои с поглед.

— Да, благодаря.

— След половин час отиваме на обяд. Гладен ли сте?

— Не.

— А аз умирам от глад. Все така ли нямате въпроси към мен?

— Не.

— Затова пък аз имам няколко въпроса към вас. И ми се налага да ви ги задам, дори и ако не пожелаете да ми отговорите.

— Опитайте.

Сауляк не си направи труда да се помръдне и на Настя ѝ се стори, че в гласа му прозвуча насмешлива нотка.

— Павел, искам да ме разберете правилно. Задавам ви тези въпроси не от чисто любопитство. Наеха ме да свърша определена задача и много-много не ме интересува кой или какво стои на дъното на цялата тази работа. Аз просто съм длъжна да си изпълня задачата и да си получа парите. Но за тази цел трябва все пак да узная някои неща. Имахте ли някакви врагове в затворническата зона?

— Това няма значение — спокойно отвърна той.

— Напротив, има. И ви моля да ми отговорите.

— Добре. Аз нямах врагове.

— Това е невъзможно. Вие ме лъжете и аз бих искала да разбера защо го правите.

Павел се обърна с лице към нея, но очите му гледаха някъде в пространството над главата ѝ.

— В крайна сметка, какво искате да си изясните? Дали съм имал врагове или защо не ви казвам истината?

— И едното, и другото. Аз доста добре познавам затвора и знам, че осъденият не може да мине без врагове.

— Откъде я имате тази увереност? Да не би да сте била някога зад решетките?

— Случвало ми се е. Разберете, Павел, вашите лъжи ми пречат.

— Мога ли да знам защо сте лежала в затвора?

— Можете — за мошеничество. Какво, това не ми ли отива? Искате да кажете, че истинският мошеник не би трябвало да попада в пандиза, нали затова е мошеник?

— Такова нещо не съм казал. Изопачавате думите ми.

— Добре — въздъхна Настя. — Да приемем, че съм допуснала грешка. Но това беше отдавна. Вие представяте ли си поне приблизително кой бе могъл да ви преследва?

— Не.

— Пак лъжете, Павел.

— Разбира се. Вижте какво, вашата задача е да ме откарате до Москва — тогава откарайте ме. И за Бога, не ми досаждайте!

Сауляк отново се обърна гърбом и се втренчи през прозореца. У Настя се надигна гняв, но тя се постара да се овладее. Пипна с пръст самовара и със съжаление установи, че водата бе изстинала. А с такова удоволствие би изпила сега чаша кафе.

* * *

Настя добре помнеше и хотела и ресторанта, тъй като бе идвала тук няколко пъти в средата на осемдесетте, когато Самара се наричаше още Куйбишев. За тези десетина години всичко тук се бе променило — хотелът вече си имаше собственик, стаите бяха станали по-чисти и уютни, а ресторантът бе заприличал на истински ресторант, а не на гарова закувалня, както преди. Разбира се, с метър д'отела и със сервитьорките Настя се бе запознала още онзи ден и за двата дена, през които бе закувала, обядвала и вечеряла, бе успяла да си изгради съответната репутация на смахната милионерка.

Едва бяха успели да тласнат стъклената врата и да пристъпят в салона, когато метър д'отелът — дребничкият, но изпълнен с достойнство Герман Валерянович — буквално се хвърли към тях.

— Добър ден, добър ден — повтаряше той, ситнейки с късите си крачета към най-хубавата маса. — Вашите места ви очакват, както ме бяхте помолила.

Той придържа стола на Настя и чинно ги изчака, докато се настанят. На масата, освен приборите имаше ваза с огромен букет розови карамфили. По другите маси не се забелязваха никакви цветя.

— Обичате ли карамфили? — вдигна Настя очи към Павел.

— Не.

— Аз също. Не ги понасям. Особено пък розовите.

— Помолете да ги махнат.

— За нищо на света. Вчера специално помолих управителя да сложат на масата ми розови карамфили.

— Защо?

Настя със задоволство си отбеляза, че в гласа му се прокрадна зле прикрито изумление. „Ето че не си чак толкова непробиваем, Павел Дмитриевич Сауляк. Вярно е, че не приличаш на другите, че си особняк, че може в нещо да си и неповторим, но и теб човек може да те хване и да поразмърда.“

— Ами така. Присъствието на негативен дразнител помага да си поддържаш формата. Какво чакате? Четете листа с менюто, избирайте си ястия.

— Не съм гладен.

— Пак лъжете. Как може да не сте гладен?

— Повтарям ви, че...

— Добре, добре — нетърпеливо го прекъсна тя. — Разбрах, не сте гладен. Но тъй като се договорихме, че ще ме слушате, моля ви да си поръчате нещо.

— На мен ми е безразлично, поръчайте вие.

— Какво ви се пие?

— Нищо.

— Съвсем нищо?

— Съвсем.

— Добре, значи кампари.

Настя специално бе избрала тази маса още преди два дена. От нея чудесно се виждаше целият салон и двете врати — към фоайето и към служебните помещения.

Точно в два часа се появи Юра Коротков и седна там, където бе седял и вчера, и онзи ден. Всичко това бе част от спектакъла. Коротков внимателно огледа залата, откри с поглед Настя, леко се надигна от мястото си и ѝ се поклони. Тя демонстративно се начумери и присви рамене.

Сервитьорката донесе ордьоври и бутилка кампари.

— Хапнете — рече Настя. — Следващото хранене няма да е скоро. Пробвайте това, вкусно е.

Сауляк вяло си отрязва парче телешки език и бавно го пъхна в устата си. Лицето му бе съвсем безизразно и той съвсем не приличаше на човек, който с всички сили се съпротивлява на глада, тъй като е под достойнството му да яде нещо, за което плаща непозната жена. По-скоро създаваше впечатление, че действително не му се ядеше.

До масата им отново прилетя чевръстият Герман Валерянович, прегърнал бутилка шампанско „Ив Роше“.

— Вашият поклонник вече е тук — усмихна се заговорнически. — И помоли да ви предам това шампанско.

— Абе тоя няма ли да миряса най-сетне! — извика с досада Настя така, че да я чуят в целия ресторант.

Сауляк седеше неподвижно и дори не извърна глава в посоката, в която тя гледаше. Настя стана и хващайки бутилката за гърлото, се отправи към масата на Коротков. В ресторанта имаше тридесетина души и всички до един бяха вперили очи във високата слабичка жена в чер панталон и син пухкав пуловер, която плавно се движеше между масите с бутилка френско шампанско в ръка.

Стигайки до Коротков, Настя с размах тресна бутилката пред него, от което приборите и чашите се раздрънчаха.

— Аз не пия шампанско — високо заяви. — И повече не ми изпращайте! Разбрахте ли ме?!

— А какво пиете? — също толкова високо попита той, без да стане от стола си. — Бих искал с нещо да ви доставя удоволствие.

— Ако желаете, можете да ме целунете направо тук и сега, но само един път, и то при условие че повече няма да ми досаждате.

— Ама че си гаднярка — прошепна Коротков, разтегляйки устни в усмивка.

Настя разбра какво имаше предвид. Беше малко по-нисък от нея, но токчетата на обувките ѝ правеха разликата в ръста им доста съществена. Тя се усмихна, давайки си сметка, че ги гледа целият ресторант. Приведе се, събу обувките си и веднага стана забележимо по-ниска, почти изравнявайки се с Коротков, който носеше зимни половинки с дебели подметки. Юра пристъпи към нея, прегърна я, сложи едната си длан на гърба ѝ, а с другата обхвана тила ѝ. Лицето му бавно се приближаваше към нейното и на Настя ѝ се прииска да

зажуми и да отстъпи назад. Но вече бе късно за отстъпление. Устните му бяха твърди и студени. Въпреки цялата нелепост на двусмислието (или двусмислието на нелепостта) в тази ситуация, тя не можеше да не признае, че Юра се целуваше добре. Познаваха се от осем години, работеха в един отдел, той многократно бе гостувал на нея и съпруга ѝ, изплаквал бе на рамото ѝ горчивината си от любовните несполуки. И сега, на много километри от Москва, в ресторанта на провинциалния хотел те се целуваха пред очите на изумената публика, само затова че някой преследваше излезлия от затвора Павел Сауляк.

„Неведоми са пътищата твои, живот милиционерски!“ — мина ѝ през ума.

Коротков се откъсна от устните ѝ, галантно ѝ целуна ръка и спокойно си седна на мястото. Настя пък без да бърза обу високите си обувки, лъчезарно се усмихна и пое обратния път към своята маса.

Сауляк седеше неподвижно и въртеше между пръстите си малка виличка за десерт, без да сваля очи от нея. Настя хвърли поглед към чинията му и установи, че той не бе хапнал нищо друго, освен парченцето телешки език.

— Вижте какво, Павел, разбирам, че бихте могъл да имате свои принципи и съображения, но вие трябва да се храните. В края на краищата, това, което ни предстои, не е разходка из вилното ви място и е свършено неизвестно кога ще можем да ядем следващия път. Най-малко от всичко ми се иска да ми се натресат проблеми заради вашите глупави капризи и приумици.

— Значи вие сте сигурна, че заради вашите приумици няма да имаме проблеми, така ли? — запита той, втренчен в лъскавата сребърна виличка.

„Аха! Значи си видял всичко. А си седеше като каменна статуя и даже не си обърна главата, когато се обяснявах с Коротков.“

— Заради моите приумици проблемите ще си бъдат лично мои, ясно ли ви е? Това въобще не ви засяга. А ако у вас възникнат проблеми със здравето, не мога да ви мъкна на гърба си. Между другото, този човек също се интересува от вас, макар с всички сили да си дава вид, че го интересувам аз. А аз пък се правя, че му вярвам. Така че, може би ще благоволите да отстъпите от принципите си и да ми разясните, макар и в най-общи линии, кой толкова усърдно се опитва да ви спипа?

Сауляк вдигна очи към нея и тя усети, че изведнъж я обля гореща вълна. Не смееше да се помръдне, ръцете и краката ѝ натезаха като оловни и клепките ѝ започнаха да клюмват. В тази секунда ѝ бе напълно безразлично какво ще ѝ отговори Сауляк и ще ѝ отговори ли въобще. Стана ѝ безразлично ще успее ли да изпълни задачата си и да го докара до Москва, до генерал Минаев. Повече от всичко на света ѝ се искаше да спи.

Мобилизира всичките си сили и се отърси от вцепенението си. Стори ѝ се, че всичко това си го бе въобразила. Сауляк си седеше срещу нея, въртейки между пръстите си сребърната виличка, и очите му все така бяха приковани в лъскавия метал.

— Да си вървим — рязко каза Настя и се надигна от стола.

Тя извади от вазата розовите карамфили, приближи се до масата на Коротков и ги запокити в лицето му. Вървейки към изхода, отново чувстваше погледите на околните — някои насмешливи, други осъждащи, трети възхитени. Но освен това, съвсем точно знаеше, че поне един чифт очи са вперени в гърба ѝ с изострено недоумение.

* * *

— Коя е тя? Откъде се взе? — нервно подвикваше Григорий Валентинович Чинцов. — Поне нещичко успяхте ли да разберете за нея?

— Доста неща, Григорий Валентинович — започна да докладва помощникът му. — Но сведенията ни са толкова противоречиви, че е трудно да се разбере на кои да се вярва и на кои — не. Казва се Анастасия Павловна Сауляк. Вероятно е негова жена или близка. Паспортните ѝ данни взех от администратора на хотела в Самара, но не успях да ги проверя. Тези, които я наблюдават в Самара, твърдят, че разполагала с много пари и ги пръскала наляво и надясно, без да ѝ мигне окото. Вероятно е имала някакъв конфликт със Сауляк, защото не са се хвърлили един друг в прегръдките си, когато той излязъл от затвора. Тя за нещо му се оправдавала, а той я слушал снизходително. Изглежда не очаквал, че ще дойде да го посрещне. Тази особа е крайно неуравновесена и екзалтирана, способна е на ексцентрични постъпки. С други думи, жена с нестандартно поведение. И аз мисля, че...

— Хайде, хайде — окуражи го Чинцов. — Давай да видим какви са идеите ти.

— Аз мисля, че тя може да е от онези...

— Нима?

Чинцов се намръщи, разтърка с палец носа си, след това си наля в една дебелостенна чаша минерална вода и отпи няколко едри глътки.

— И защо ти хрумна тази мисъл?

— Поведението ѝ е някак необичайно. И освен това, ако те имат родствена връзка, то това е още повече възможно. Знаете, че се предава на генетично ниво. Та, си помислих, Григорий Валентинович, че ако тази жена не знае нищо, бихме могли да я използваме. На времето Булатников използваше Павел, а ние ще използваме нея. Трябва само да си изясним какво и колко знае и не е ли опасно да я оставяме жива.

— Не мислиш, за каквото трябва — сърдито отвърна Чинцов. — Преди всичко, трябва да се мисли не е ли опасно да се отървем от нея. Ти си като дете, което го примамват с бонбонче и то веднага забравя, че трябва да си подготвя уроците. Основната ни задача е да накараме Павел завинаги да замълчи. А тази хубавица ни се мотае из краката, забелязала е колата и макар номерът ѝ да е фалшив, мутрите на нашите хора в нея са били съвсем истински. Затова не можем да я пренебрегнем като свидетел. Трябва да решим можем ли да я отстраним заедно с Павел или трябва да почакаме, докато двамата найсетне се разделят. А ти вместо това ми пробутваш разни глупашки идеи как да сме я използвали. Не ни е нужно да я използваме, набий си го това в кокошия мозък. Трябва само да бастисаме Павел и край.

— Добре, Григорий Валентинович.

* * *

Времето до вечерята прекараха в апартамента, без да си разменят нито дума. Настя лежеше в гостната, вирайки се в тавана, а Павел се бе затворил в спалнята и се занимаваше с нещо, но точно с какво, не ѝ бе известно. В седем часа тя се надигна от дивана и без да почука, влезе при него.

Сауляк стоеше до прозореца и внимателно наблюдаваше улицата, макар вече да се бе спуснал мрак.

— Трябва да отиваме в ресторанта — хладно оповести тя. —
Време е за вечеря.

— Ужасно лакома сте — подсмихна се Павел.

— Вие какво, да не би пак да се отказвате от храна?

— Не съм гладен.

— Не ме будалкайте — уморено рече Настя. — Правите се на супермен, който може цяла седмица да издържи на глад и жажда, така ли? За Бога, само не и за сметка на работата, която трябва да свършим! Дайте ми възможност спокойно да ви докарам в Москва и можете да си гладувате после до второто пришествие.

— Като стана дума за общата ни работа, как възнамерявате да ме качите на самолета без паспорт?

— Ще се качите със служебната си бележка. Нали ви дадоха документ за освобождаването ви от затвора?

— Но да летя с тази служебна бележка, това е все едно да си окача на врата табелка: „Аз съм Сауляк“. Вие искате ли да ме доставите цял и невредим или аз нещо не разбирам?

— Не ви засяга какво искам! — сръза го Настя. — Ще летите с бележката. Омръзнаха ми вашите капризи, плащат ми, да ви измъкна оттук, а не да търпя чепатия ви характер. Между другото, за да ви спася кожата, аз се отказах от ролята, за която отдавна си мечтая. Но се убедих, че не си е струвало да правя такава жертва заради вас.

— Отказала сте се от роля? Актриса ли сте?

— Представяте ли си? Не само че съм престъпница, ами на всичко отгоре и актриса. Впрочем, станах актриса, преди да ме качат на нара.

— Пък аз си мислех, че сте частен детектив или нещо от този род.

— Виж ти. Излиза, че гладуването оказва благотворно влияние на умствената дейност. За още нещо мислите ли? Дявол да ви вземе, Павел Сауляк, аз пък мисля единствено как да хвърля пепел в очите на нашите преследвачи и да не им позволя да ви докопат. И съвсем не би било лошо, ако и вие мислите именно за това, а не за моята печална биография. Впрочем, имайте предвид, че по документи аз нося вашата фамилия.

— Защо? Защо е нужно да го правите?

— А вие поразсъждавайте малко. Щом сте толкова принципен и не искате да ядете, поне понапрегнете мозъка си. А сега излезте от спалнята, защото трябва да се преоблека.

Когато Павел затвори вратата след себе си, Настя изхлузи панталона и пуловера, а после извади от гардероба чорапогащи, минипола и памучна тениска с дълбоко изрязано деколте. Нагиздвайки се така, заприлича на евтина проститутка, но се налагаше да се примири с това. Извади козметичния си несесер и добави яркост на спокойния си дневен грим.

Сауляк нищо не ѝ каза по повод на външния ѝ вид и тя оцени по достойнство неговата сдържаност. Сама на себе си беше противна.

Герман Валерянович тутакси се оказа на тяхно разположение, още щом пристъпиха прага на ресторанта. Вечерно време тук публиката беше друга. Наред с гостите на хотела, слезли просто да вечерят, можеха да се видят и тъмни типове, и бизнесмени, и местни проститутки — пълен ресторантски комплект от средна величина. Салонът жужеше от приглушени гласове, но Настя знаеше, че в осем започваха работа музикантите и тогава нямаше спасение от грохота на уредбите им. Налагаше ѝ се да издържи на това мъчение, както вече го бе изтърпяла две вечери.

Тя пое менюто от сервитьорката и без да го отвори, го подаде на Павел.

— Бъдете така любезен да направите поръчката.

— Но аз не познавам вкусовете ви — възпротиви се той, опитвайки се да ѝ го върне.

— Аз пък не познавам вашите. Не спорете, моля ви. Струва ми се, че вече се договорихме за някои неща.

Келнерката бе застанала наблизко с тефтерче и химикалка в ръка и Настя злорадо си помисли, че в нейно присъствие Сауляк нямаше да посмее да се измъкне. Колкото тежък и чепат да бе характерът му, щом като бе бил агент на генерала от КГБ, то би трябвало да си дава ясна сметка за тази черта, до която би могъл да се любива на своята сложност и неординарност, и след която не би трябвало да го прави, защото би навредил на работата. Тази черта в случая бе присъствието на страничен човек, тоест на сервитьорката.

Павел направи поръчката, почти без да се замисля, затвори менюто и го подаде на момичето.

— Сега да не започнете да се цупите, ако съм сгафил нещо — промърмори, когато келнерката се отдалечи. — Ще ви се наложи да ядете, каквото ви донесат.

— Ще го изям — сви рамене Настя. — За разлика от вас, аз съм всеядна и непретенциозна. Просто учудващо е, че за две години в затвора сте запазил равнодушието си към храната. Я се огледайте за моя „Ромео“. Да не би вече да е пристигнал.

— Не е — веднага отвърна Сауляк.

„Хвана се — помисли си тя. — Поне за камуфлаж да бе огледал залата. Ясно е като бял ден, че си търсил с очи Коротков още от мига, в който влязохме в ресторанта.“

Този път Павел изяде всичко, каквото бе поръчано, но го правеше с такава физиономия, сякаш излежаваше каторга. Или наистина не изпитваше глад, или се преструваше, но защо му бе тази игричка, Настя така и не успяваше да разбере.

Точно в осем на подиума излязоха музикантите. Певицата, облечена в някаква умопомрачителна черна рокля с метални капси, вдигна микрофона към устните си и запя на руски популярна френска песничка. Гласът ѝ бе слабоват и го владееше лошо, но известността на мелодията си свърши работата и на дансинга скоро започнаха да пристъпват от крак на крак няколко танцуващи двойки.

Настя си запали цигара и замислено се втренчи в тях, тананикайки си същата песен, само че в оригинал.

— Нали ми казахте, че не знаете нито един чужд език — не се стърпя Сауляк.

„Вече втори път се хваща — констатира тя. — Прогресът е налице.“

— Ами излъгах ви — отвърна, усмихвайки се безгрижно.

Искаше ѝ се да срещне очите му, но те непрекъснато ѝ се изплъзваха.

— И защо? Какъв е смисълът на тази лъжа?

— Това ме забавлява. Да не би да имате нещо против?

— А останалото също ли е лъжа? И присъдата за мошеничество, и новата роля?

— Виж, това няма да ви кажа. Поне засега. Съдейки по всичко, вие още не сте се научил да различавате истината от лъжата.

— А вие? Научихте ли се?

— Отдавна — засмя се Настя. — Ако ви е интересно, мога някога да ви разкажа как се прави това. А сега ще ви помоля да ме заведете да танцуваме.

— Аз не танцувам — мигновено отвърна Сауляк.

— А мен това хич не ме интересува. Можете да говорите такива неща на момиче, което не ви харесва, а иска да танцува с вас, но когато аз ви моля, вие сте длъжен да станете и да тръгнете с мен. Нещо повече, ще ви моля да бъдете мил с мен до такава степен, че ухажването ви да бие на очи. Ясно ли ви е?

— Това е изключено! Хич не ме молете.

— Грешите нещо, Павел Дмитриевич — процеди ледено Настя. — Вие сте в опасност, а не аз. И вие трябва да ми се подчинявате, а не обратното. Ще ви кажа какво ще направим сега. Ние ще танцуваме, после вие ще ме прегърнете и ще ме целунете, а аз ще ви зашлевя плесница. След това спокойно ще се върнем на масата си и тук ще ме целунете още един път, за да видят всички. И чак тогава ще седнем. Запомнихте ли?

— Аз няма да направя това — глухо каза Сауляк, облегна се на стола си, скръсти ръце пред гърдите си и затвори очи.

— Вие ще го направите, защото така трябва! И ако не разбирате защо е необходимо, ще ми се наложи да ви обясня, макар че никак не ми прилича да обяснявам такива примитивни неща на човек с вашата биография и опит.

— Какво искате да кажете? — попита той, без да отваря очи. — За какъв опит намеквате?

— За опита в работата ви с Булатников.

— Нямам намерение да обсъждам това. Още по-малко пък с вас.

— Прекрасно. Аз също не бих искала да засягам тази тема, но вие ме принудихте. Затова, още щом свърши паузата на оркестъра, ние с вас отиваме да танцуваме и да разиграем спектакъла.

— Аз няма да ви целуна.

„Отлично. Значи, да танцуваш вече си съгласен. Още една крачка по пътя към прогреса.“

— Ще ви се наложи.

— Не.

Настя протегна ръка и ласкаво погали пръстите му. Миглите му трепнаха, но очите му си останаха затворени.

— Паша — измърка сладко тя. — Моля те, миличък, направи го. Заради мен. Много те моля.

Клепачите му се повдигнаха, между рехавите ресници проблеснаха очите му, бузите му сякаш хлътнаха още повече, но устните му едва забележимо шавнаха в бледо подобие на усмивка.

— Добре. Да вървим.

Оркестърът поде нова мелодия. Пред подиума вече се бе стълпил доста народ и можеше да се танцува само с плътно притиснати тела.

Настя сложи ръце върху раменете на Павел, а той доста грубо постави дланите си върху задните ѝ полукълба, напираци изпод тънката ѝ миниполичка.

— Хей, по-кратко — тихо го помоли тя. — Това вече е прекалено сериозно.

— Че аз не се шегувам. Нали сама го искахте.

— Аз съвсем не исках това и вие прекрасно ме разбирате. Длъжен сте да ме разберете.

— Погледни ме! — настоя Сауляк и Настя с някакво неприятно чувство си отбеляза, че той най-сетне бе преминал на „ти“.

Вдигна глава и се натъкна на погледа му.

— Ти го искаше — бавно и тихо заговори Павел, стискайки я все по-силно за дупето. — Ти искаше именно това, нали? Искаше го още от онзи момент, когато се целуваше днес със своя почитател в този ресторант. Целуваше се с него, а ти се искаше на неговото място да бъда аз. Ти и сега го искаш. Хайде, признай си и веднага, ще ти стане по-леко. Каж ми, че ме желаш.

Настя изпадна във вцепенение, подобно на онова, което я бе обхванало по време на обяда им. Ръцете ѝ изведнъж станаха много горещи и някак слаби, струваше ѝ се, че дори и химикалка не би могла да задържи между пръстите си. Думите вече се надигаха в гърлото ѝ, напирала към езика и тя беше сигурна, че ей сега ще произнесе: „да, аз те желая“, че ще ѝ олекне, и че всичко ще бъде добре — дори и отлично. Тихият му монотонен глас я омайваше, увеличаваше я към някаква тъмна бездна на безволието, студените му пръсти вече опипваха бедрата ѝ под поличката...

Тя направи неимоверно усилие, изтръгна се от обятията му и му залепи плесница. Никой не им обърна внимание — музиката беше оглушителна и танцуващите двойки бяха заети със себе си. Павел

ловко хвана ръката ѝ и с такава сила стисна китката ѝ, че в очите ѝ избиха сълзи. Той направи още едно леко, почти незабележимо движение, натискайки точката на болката, и загубила равновесие, Настя рухна на колене. Сега вече привлякоха вниманието на околните към себе си, танцуващите отстъпиха настрана и на вратата се появиха главите на горилите, готови при първия подаден знак да се втурнат да въвеждат ред.

Павел ѝ подаде ръка и ѝ помогна да се изправи. Отправиха се към своята маса под удивените погледи на присъстващите в ресторанта и мълчаливо седнаха.

С крайчеца на окото си Настя забеляза Коротков. Тя махна на келнерката да се приближи.

— Извикай Герман — нареди ѝ, без да я поглежда.

След няколко минути дотича услужливият метър д'отел. Настя отвори чантичката си и извади три банкноти по петдесет хиляди.

— Изпратете някого да купи цветя. Розови карамфили за мен и жълти — хей там на онази маса, където седи моят поклонник. И побързичко!

Герман грабна парите и се понесе.

— Не ви разбирам — обади се Сауляк.

„Е, най-сетне — с облекчение си помисли тя. — Най-последно ти ми заговори пръв, а не просто да отговаряш на нахалните ми въпроси. Най-последно разбираш нещо. Работата помръдна, но Бог ми е свидетел какво ми струваше това... Ще ми излезе и синина на ръката!“

— Какво не разбирате? — уморено го запита, поглаждайки машинално тръпнещата си от болка китка.

— Защо купувате цветя, които не ви харесват?

— Затова, защото аз никога не купувам цветя, които ми харесват. Цветята, които ми харесват, ми ги купуват хора, държащи да ми доставят удоволствие.

— Това не е отговор.

— Друг няма да има.

— А жълтите карамфили харесват ли ви?

— Не. Аз по принцип не обичам карамфили.

— Значи, те се харесват на вашия „Ромео“?

— Откъде да знам какво му се харесва — сви равнодушно рамене Настя.

— Тогава защо...

— Не знам — прекъсна го тя. — Просто така. Аз нали не ви питам защо направихте онова нещо там, до подиума. Направихте го, защото ви се е приискало, или сте сметнал за необходимо да го направите — ето го и целият отговор. И не възнамерявам да ви искам отчет, защо сте постъпил така, а не иначе. Решил сте — значи сте решил. Както сте решил, така и сте постъпил.

— Трябва да отбележа, че сте много либерално настроена особа.

— Уви, не съм. Аз съм анархистка, привърженичка съм на абсолютната свобода. Имам предвид главно свободата за вземане на решения. Затова не ви досаждам с въпроси и нямам намерение да ви се отчитам по повод на цветята. Ако сте се нахранил, можем да се връщаме в апартамента си.

— Ами цветята? Още не са ги донесли.

— Ще ги донесат в хотела.

Настя плати сметката и се качиха на третия етаж. За стодоларовата банкнота Елизавета Максимовна бе записала в регистрационния журнал, че в апартамента живеят двама души, и новата дежурна не попита нищо, а само ги изгледа с не особено любезен поглед.

— Вие ще спите в спалнята! — разпореди се Настя с нетърпящ възражения тон.

Павел кимна безмълвно.

Тя бързо влезе в спалнята, взе дрехите си и се шмугна в банята да се преоблече. С настървение насапуниса лицето си, изми крещящия си грим и застана под душа. След като се избърса, нахлузи любимите си джинси, облече си тениска и пуловер и се почувства далеч по-добре.

Влизайки в гостната, веднага забеляза огромния букет, поставен на масичката пред дивана. Павел седеше в креслото със затворени очи, скръстени пред гърдите ръце и преметнал крак върху крак. Това очевидно бе любимата му поза и в нея той се чувстваше най-комфортно.

— Хайде да спим — рече Настя. — Сигурно сте уморен.

— Не съм.

— Аз пък се уморих. И искам да си легна.

Сауляк се надигна и без да обели дума, се отправи към спалнята. Тя влезе след него, събра завивките от единия креват, отнесе ги в

гостната и ги разстла на дивана. После угаси лампата, събу обувките си, съблече пуловера и се мушна под одеялото по джинси и тениска. Всичко би могло да се случи — изведнъж можеше да ѝ се наложи да скача и да хукне през глава нанякъде.

Знаеше, че няма да може да заспи, когато съвсем наблизко, само на няколко метра от нея, се намираше човек, който излъчваше неразбираема, но доста осезаема опасност. Все пак трябваше поне да полежи, спокойно да полежи и да помисли. Длъжна бе последователно да прехвърли в паметта си всичко, което се бе случило през този ден — крачка след крачка, дума след дума — за да си изгради някаква представа кой и какъв е Павел Сауляк.

В спалнята беше тихо, но след минута-две дочу скърцане на креват, след това последваха тихи стъпки и вратата се отвори.

— Какво става? — попита Настя.

— Искам да ви задам един въпрос. Може ли?

— Може.

— В ресторанта много ли се изплашихте?

„Ах ти, гадняр такъв! — почти с умиление си помисли тя. — Ти какво, кучи сине, експерименти ли си правиш с мен? И сега си умираш от любопитство, защото не разбираш сполучливи ли са били те, или не. И до такава степен те гложди любопитството, че даже нарушаваш шибаните си принципи и пръв ми задаваш въпроси. Сън дори не те лови от любопитство.“

— Не толкова се уплаших, колкото се изненадах — отвърна му напълно дружелюбно. — Изведнъж започнахте да ми говорите на „ти“, макар че сутринта категорично отказахте да го правите. Впрочем, аз очаквах от вас нещо по-особено. Все пак сте прекарал две години в зоната и е напълно естествено в един момент да проявите неадекватност в контактите си с мен. Но това е простимо.

— Значи не се изплашихте съвсем?

— Разбира се, че не. От какво, според вас, би трябвало да се страхувам? Да не би да си мислите, че никога не съм спала с мъже?

— Извинявайте. Лека нощ.

Врата скръцна и Павел изчезна в спалнята.

„Да, изплаших се — рече си Настя, свивайки се на кравайче под тънкото хотелско одеяло. — За първи път се изплаших още по време на

обяда. Ти си страшен човек, Павел Сауляк. Господи, как само да те докарам до Москва и после никога да не те видя?!...“

ТРЕТА ГЛАВА

Така и не ѝ се удаде да заспи. Откъм спалнята не се чуваха никакви звуци, но Настя беше сигурна, че и Сауляк будува.

Точно в шест часа тя се надигна и почука на вратата му.

— Павел, време е за ставане.

Той се появи почти мигновено на прага, сякаш не само че не бе спал, но и въобще не се беше събличал тази нощ.

— Ще закусим на аерогарата. Тук толкова рано нищо не е отворено — рече му, прибирайки вещите си в чантата.

Сауляк мълчаливо се отправи към банята.

До аерогарата стигнаха с градски автобус. Настя бе потиснала изкушението си да вземе такси, защото с автобуса бе по-безопасно. Да спреш в ранно утро на безлюдно шосе автомобил и да надупчиш кожата на двама невъоръжени пътника, не беше кой знае какъв фокус, а с автобуса такива номера не минаваха. Тя даже не си даде труда да се оглежда през прозореца за преследвачи. Каква разлика дали ги имаше или нямаше? Планът ѝ от това не се променяше.

Павел бе мълчал през целия път и по едно време дори бе успяла да забрави за неговото присъствие. Чак когато бе извадила от чантата си билетите, той ѝ бе хвърлил въпросителен поглед, но както обикновено, се бе въздържал и не я бе попитал нищо.

Регистрираха се на гишето и отидоха в терминала. Там имаше много народ, нямаше къде да се седне и им се наложи да чакат цели четиридесет минути, докато най-сетне стюардесата отвори вратите и покани пътниците да се качат в автобуса. През всичките тия четиридесет минути Сауляк бе стоял облегат на стената със скръстени ръце и затворени очи, а Настя бе разглеждала лицата на хората. До противоположната стена бе забелязала Коротков, а само на няколко метра от себе си бе зърнала познатата физиономия на младежа с вълчата шапка. Пътниците от сивата волга не се виждаха, но тя беше сигурна, че са някъде наоколо.

До самолета стигнаха с последния автобус и застанаха на опашката пред трапа. Качвайки се в салона, Настя със задоволство се

убеди, че почти всички пътници вече са заели местата си. По този начин, докато се добираше до своето кресло, тя имаше възможност да огледа лицата им. Още когато купуваше билетите, бе се погрижила местата им да бъдат в самия край на салона.

„О, ето ги и тях. Седят си тук, никъде не са се дянали. И вълчата шапка, и Коротков и волгаджиите. Всички са в пълен състав. Можем да летим вече.“

— Онези тук ли са? — запита я Сауляк, когато тя се настани удобно и пристегна колана си.

— Тук са — кимна Настя. — Не ги ли видяхте? Нали ви помолих да запомните лицата им.

— Аз ги запомних.

— Нима не им обърнахте внимание, когато прекосяха салона?

— Обърнах им.

— Тогава защо ме питате?

— Проверявам ви.

— Разбирам. Е, Павел Дмитриевич, страшничко ли е да повериш живота си на една актриса-мошеница?

— Страшно е, когато не разбираш какво и защо го прави човекът, на когото си се доверил.

— А вие питайте, не се стеснявайте — бодро го посъветва тя.

Все пак бе го пречупила. Колкото и да бе упорствал, колкото и да се бе перчил, опитвайки се да изглежда умен, прозорлив и ненуждаещ се от никакви разяснения, в края на краищата, бе издал багажа. Оказало се бе, че логиката ѝ не беше лъжица за неговата уста.

— Защо летим за Свердловск?

— За Екатеринбург — поправи го Настя. — За да се отървем от тях. В Самара им бяхме като на длан, те ни проследиха от портала на затвора чак до самолета. В Екатеринбург ще кацнем около пладне и в течение на следващия един час оттам ще излетят четири самолета — за Петербург, Волгоград, Иркутск и Красноярск. Ние ще получим документи и ще отлетим, а те нека си помислят закъде именно.

— Но защо в Екатеринбург? Нима в другите градове разписанията са по-различни?

— Разписанията са си същите, но аерогарата е различна. Аерогарата в Колцово има много интересни входи и изходи и аз ги познавам добре. Имате ли още въпроси?

— Бих искал да узная кой ви е наел.

— Е, тук ще се наложи да се попазарим.

— Тоест?

— Аз ще ви кажа кой ме е наел, но и вие ще ми обясните защо са ме наели.

— Нима не го знаете?

— Аз за такива неща не питам. Именно по тази причина и ме наемат. Съгласете се, че е много удобно, когато можеш да възлагаш задачи, без нищо да обясняваш. Ако започна да проявявам излишно любопитство, ще остана без работа.

— Ами че не проявявайте тогава.

— Добре — съгласи се Настя. — Няма. Ще считаме, че пазарлъкът не се е състоял.

— Накъде ще полетим от Екатеринбург?

— Не знам — безгрижно вдигна рамене тя. — Закъдето има билети, за там и ще полетим.

— А ако и за четирите полета няма билети?

— Ще има, няма къде да се дянат. Прекалено се тревожите Павел Дмитриевич.

Самолетът бе набрал височина и вече летеше плавно, потрепервайки едва-едва. Безсънната нощ започна да си казва думата и на Настя ужасно ѝ се доспа. Клепките ѝ натежаха и с всички сили се бореше с изкушението да затвори очи и да си подремне. Не че толкова се боеше да остави Павел без надзор — на самолета това му бе хубавото, че нямаше къде да се дене — пък и Юра беше наблизко и го държеше под око. Все пак Сауляк я безпокоеше и безпокойство ѝ нарастваше с всеки изминал час. От него се излъчваше някаква неразбираема опасност и да заспиш до него, бе все едно да си сложиш главата в устата на вълка.

Настя тъкмо отново прехвърляше в ума си всички етапи на предстоящата операция за „откъсване на опашката“ на аерогара Колцово, когато над главите на пътниците се разнесе мелодичният глас на стюардесата:

— Уважаеми дами и господа! Поради неблагоприятната метеорологична обстановка на аеропорт Колцово, нашият самолет не може да извърши кацане в Екатеринбург. Кацането ще стане на

аерогарата в град Уралск. Екипажът на самолета ви поднася извиненията си.

„Това се казва номер!“ Сънливостта на Настя се изпари мигновено яко дим. „Интересно, какво ще правя сега в Уралск! Наблизо няма никой — освен Коротков, разбира се — но каква полза от него...“ Документите за нея и Павел ги очакваха в Екатеринбург. А да се опитват да отпътуват от Уралск с документи на фамилията Сауляк, беше безсмислено. Впрочем, да отпътуват можеха, но това беше напразно изразходване на време, сили и пари. При всички случаи, за тях щеше да се лепне опашка. Без помощта от страна на служителите от аерогарата не биха се качили на нито един самолет, запазвайки анонимността си.

Настя се обърна и изгледа Павел. Той все така си седеше със затворени очи, но под тънката кожа на клепачите му очните ябълки се движеха доста бързо.

— Чухте ли? — попита го.

— Чух.

— Появява ни се проблем.

— Разбрах.

— Нашето пътешествие се закучва и престава да бъде приятно.

— Разбрах.

— Радвам се, че сте толкова възприемчив — процеди тя с неочаквана злоба. — И в интерес на общата ни безопасност би било добре да зная повече за ситуацията, отколкото знам сега.

— Какво именно искате да узнаете?

— Искам поне да си представя колко могъщи са тия хора, които се мъкнат след нас от самата колония, и какви действия биха могли да се очакват от тях.

— Те могат всичко. Въпросът е само в това, колко далеч ще пожелаят да стигнат — отвърна Сауляк, без да отваря очи.

— И какво може да повлияе на желанията им?

— Страхът да се разкрият. Страхът от разгласата, от разшифроването. Вие сте избрала правилната линия. Докато не разберат коя сте, няма да ви закачат. Защо си извадихте паспорт с моята фамилия?

— Нека си мислят, че сме близки. Това ще ги обърка поне за известно време.

— Играете си с огъня. Това е грешка от ваша страна.

— Какво, да не би да е опасно, човек да ви е роднина?

— Меко казано. Вие даже не се досещате, доколко опасно би могло да бъде.

— Ами че просветете ме тогава. Между другото, аз се стремя към това вече второ денонощие.

— Не ви трябва да го знаете. Просто си имайте едно на ум, че сте извършила голяма грешка.

„Много приятно — с раздражение си рече Настя. — Да знаеш, че си направил нещо не както трябва, и да не разбереш къде ти е грешката. По-лошо не би могло и да се измисли. Отмъстителен кучи син!“

— С кого сте свързана, с милицията или с криминалните структури? — неочаквано попита Сауляк.

— Че защо пък само с тях? Да не би да смятате, че човекът, който ме е наел, е или милиционер, или престъпник?

— Паспортът ви е фалшив. Това могат да го направят или милиционери, или престъпници.

— Не само те — усмихна се Настя. — За тези две години вие сте изостанал от живота. Фалшив паспорт може да се купи на всеки пазар — за големи пари, разбира се, но без проблеми. Намираш човека, даваш мангизите и снимката си и му казваш имената. На другия ден си получаващ поръчката.

— И вие го направихте именно така?

— Именно така.

— Тоест, идеята да носите моята фамилия е лично ваша? Сама сте си я избрала и сама сте си поръчала паспорта, така ли?

— Точно така.

— И този, който ви е наел, нищо не знае?

— Аз не давам отчет за детайлите. За него е важен резултатът, а как ще го постигна — сама си измислям начините.

— Лошо сте ги измислила.

— Какво да се прави. Не греша само този, който нищо не върши. Вие сигурен ли сте, че моят възложител не би допуснал такава грешка?

— Аз не знам кой е вашият възложител. Може би не би я допуснал. А възможно е и да я допусне, ако не е достатъчно информиран.

Нещо жегна Настя. Генерал Минаев бе посветен в плана на операцията и знаеше, че тя е взела фамилията Сауляк. Но не бе възразил. Значи не бе достатъчно информиран. Това беше лошо. Занапред можеха да я очакват най-различни изненади — една от друга по-неприятни. „Ами, ако той е знаел, че аз не бива да правя това? Защо си е затраял? Каква ли играчка е подхванал този дяволски генерал Минаев?...“

Самолетът започна да губи височина, подготвяйки се за кацане. Ушите на Настя заглъхнаха и я заболя главата. Заради слабите си кръвоносни съдове тя тежко понасяше и излитанията, и кацанията, а сега като капак на всичко, бяха я връхлетели и мрачните предчувствия. Започна да й прилошава. Добре че колелата на самолета в този момент докоснаха пистата.

Най-припрените пътници вече ставаха и започваха да се обличат. Настя забеляза пред себе си темето на Коротков. Юра се надигна и нахлузи якето си с лице към нея. Той едва забележимо сви рамене, което означаваше приблизително: „Няма никакви специални указания, в главата ми е празно, нови идеи не се появиха, действай на собствен страх и риск“.

— Колко са? — тихо попита Павел.

— Четирима. Двама по отделно и двама заедно.

— Поклонникът и двамата от волгата. Кой е четвъртият?

— В средата на салона — младежът с рунтавата вълча шапка. Вчера сутринта идва до затвора, но видя волгата и изчезна. Не знам, може би са заедно.

— Кой от тях ви се струва най-опасен?

— Всичките. Аз не съм екстрасенс и не мога да чета мисли от разстояние.

Сауляк рязко се обърна към Настя и мигновено я връхлетя гореща вълна.

— Вие да не би да сте хипнотизатор? — насили се да се усмихне тя.

— Не. Откъде ви хрумна?

— Погледът ви е един такъв...

— Какъв?

— Лош. Хайде, ставайте да се обличаме.

— Прекалено сте нервна. Впрочем, чувал съм, че в една или друга степен, всички актриси били истерични.

— Хаш-игреков компонент — измърмори Настя, вадейки изпод седалката чантата си.

— Как го казахте?

— За такива като мен психиатрите казват, че имаме силно изразен хаш-игреков компонент. От „h“ и „y“ — двете начални букви от думата „истерия“, изписана на латински.

— Та, значи вие сте още и психиатър? — подсмихна се Сауляк.

— Не, но съм изкарала курс по психодиагностика.

— Според мен, вие сте толкова актриса, колкото аз съм шампион по кикбокс.

— И според мен също. Да тръгваме към изхода. И хайде да не се караме, окей?

Уралската аерогара беше малка, тясна, мръсна и неугледна. Провирайки се през тълпата от пътници, чакащи за регистрация и отвеждане до самолетите, Настя и Павел излязоха на улицата. Тук беше значително по-студено от Самара и духаше пронизващ вятър, който забръскваше в очите им дребна и боцкаща суграшица. На пътниците от техния самолет беше предложено да се настанят в хотела на аерогарата, тъй като съдейки по прогнозата на синоптиците, полетите за Екатеринбург щяха да се възобновят не по-рано от утре. От тази любезна покана се възползваха малко хора, защото до Екатеринбург можеше да стигне за десет часа и с влак.

Но Настя добре осъзнаваше, че в никакъв случай не бива да пътуват с влак. Макар и Коротков да беше наблизко през цялото време, нищо не биха могли да направят, ако ония досадни приятелчета решеха да им погодят някой мръсен номер. Във влака биха били много уязвими. За предпочитане бе да си висят тук, в Уралск, и търпеливо да си чакат самолета. Освен това, Настя можеше да се откъсне от преследвачите си само в Колцово — там я очакваха и там щяха да й дадат новите документи. Значи на всяка цена трябваше да попадне именно там, и то не откъм улицата, а откъм пистата за приземяване.

В хотела им предложиха места в женска и мъжка стая с по шест легла. Този вариант въобще не я устройваше и на Настя й се наложи да извади поредната стодоларова банкнота, след което, усмихвайки се лъчезарно, администраторът й подаде ключа от стандартна стая —

стая с две легла, санитарен възел и телефон. Навярно в този хотел това бе най-висша класа.

Влизайки в стаята, тя захвърли чантата си на пода, съблече якето си и се плъсна на едно от леглата. Сауляк старателно закачи дрехите си в шкафа и седна в креслото. Настя не можеше добре да го види, но би заложила главата си, че той отново е скръстил ръце и е затворил очи.

— Ще продължите ли с гладуването? — попита го саркастично.

— А вие да не би да се огладняла? — парира Павел. — Скъпичко ще му излезе на този, който реши да ви изхранва.

— Аз имам нормален апетит на здрав човек, необременен от терзания на съвестта — весело отвърна тя. — А като ви гледам така, май нищичко не можете да преглътнете. От страх ли, от какво?

— Завиждам на оптимизма ви. Впрочем, ненапразно казват, че от много знания боляло глава.

— Тогава споделете с мен главоболните си знания и може би ще си изгубя апетита. Така ще направим икономии от храна.

Сауляк не ѝ отвърна нищо, но Настя със задоволство си помисли, че произнесените от него фрази днес бяха по-дълги от вчерашните. „Нищо с течение на времето ще го поразговоря още. Трябва ми само търпение и изобретателност.“ За една негова особеност вече беше съвсем наясно — той не можеше мигновено да се пренастройва. Вчера в ресторанта, когато ненадейно го бе нарекла „Паша“ и му бе заговорила умоляващо-ласкаво, беше отстъпил от твърдата си линия на поведение. И то не защото се бе размекнал от ласкавостта ѝ, а защото се бе объркал. Именно с объркването му можеше да се обясни номерът, който ѝ бе пробутал, танцувайки с нея. Този мъж се объркваше, когато нещо не разбираше.

„Е, добре, ще изходим от това“ — реши Настя.

Известно време тя мълчаливо си лежа и вдигнала ръце пред очите, си няколко минути съсредоточено разглежда маникюра си. После се обърна по корем, подпря брадичка на юмруците си и в упор се взря в Павел. Той въобще не реагира, сякаш се бе вкаменил.

— Как мислите — запита го, — ония във фойето ли са или ни каралят от улицата?

— Най-вероятно, някой от тях си седи долу, а друг е във фойето на нашия етаж. Те също се крият един от друг.

— Тук не е Москва, мащабите са други. Трябва обаче да ги отведем някъде на още по-тясно място. Нека да се поблъснат малко.

— Искате да си правите експерименти? — вдигна клепачи Сауляк.

— Че защо не? Аз обичам развлеченията, скуката ме потиска и убива работоспособността ми. Вие не сте кой знае какъв събеседник и щом не мога да се забавлявам със съмишленици, бих могла да използвам враговете си за тази цел. Как намирате идеята ми?

— Този, който ви е наел, сигурно е пълен идиот — процеди той. — И откъде ви е изровил?

— Не ставайте груб, Павел Дмитриевич. Ако вчера не бях ви посрещнала пред портала на вашето богоугодно заведение, сега бихте си изстивал в някоя крайпътна канавка и лек февруарски снежец тихо би покривал бездиханното ви тяло. Може би сте прав, считайки, че не съм чак толкова опитна, за да ви доведе до местоназначението цял и невредим, но така или иначе, едно денонощие живот ви подарих. Поне за това можехте да сте ми благодарен.

— Да, няма излишно денонощие живот, както няма и излишни пари.

— О, вие сте бил и философ? Може да се позавиди на самообладанието ви. Знаете, че ви преследват, поверил сте живота си на неопитна и глупава истеричка и като че ли шансовете ви да оцелеете са минус нула цяло и седем десети. А вие устройвате дребни интрижки, броите копейките, които харча за храна — те, между другото, не излизат от вашия джоб — и като капак на всичко, разсъждавате за тленността на живота. Браво! Та, значи така, Павел Дмитриевич, — или преставате да си играете на гордост и независимост и ние най-сетне започваме да общуваме нормално, или аз отивам в града да ям. Останете си тук във високомерно усамотение, пък аз ще погледам колко време ще издържите, когато в стаята започнат да напират вашите доброжелатели. Те най-малко са четирима и не е изключено вече да са се запознали и да са се договорили за съвместни действия. А пък вие даже и оръжие нямате.

— Да не би вие пък да имате?

— Аз също нямам. Но пък разполагам с тайнствеността, която създадох около себе си. И докато те не разгадаят моите тайни, няма да посмеят да ви докоснат пред очите ми, защото ще им се наложи да ми

причинят вреда, а засега не знаят могат ли да си позволят това. Но ако ние с вас се разделим, ситуацията се променя коренно. Без мен сте абсолютно беззащитен.

— Хей, вие до какво се домогвате? Какво искате от мен?

— Искам да изпълня задачата си. И за тази цел трябва поне нещичко да знам. Съгласете се, че е много сложно да се работи на тъмно. И ако вие, Павел Дмитриевич, отказвате да разговаряте с мен на теми, които ме интересуват, то ще ми се наложи да правя грешки една след друга, излагайки и двама ни на ненужен риск. Бих могла още сега да отида в милицията и да заявя, че е изчезнал паспортът ми. Ще съобщя истинските си имена, те ще направят справка в Москва и ще ми дадат документ, в който ще фигурира истинската ми фамилия, а не Сауляк. Готова съм да сторя това, ако ми обясните защо не бива да нося вашата фамилия. Но вие мълчите, вие сте затворен и непристъпен. Отнасяте се към мен като към идиотка, която неизвестно защо ви се мотае из краката и ви пречи спокойно да се завърнете в Москва или където там сте решил да отидете след излизането си от пандиза. Да, съгласна съм, аз не съм титан на мисълта и опитът ми не е кой знае какъв, но този план, който се опитвам да реализирам, вече ни позволи спокойно да преживеем цяло денонощие, че и повече — значи той не е чак толкова глупав. Защо поне това не ми признаете?

— В самолета вече ви казах, че сте избрала правилна тактика. Искате да ви хвалят на всеки пет минути, така ли?

— Че как иначе! — засмя се Настя. — Аз съм жена и този факт обяснява всичко, ако разбира се, не сте забравил за две години какво е жена. Жените възприемат обкръжаващия ги свят чрез вербална комуникация, а на постъпките не обръщат внимание. Можеш да даваш цялата си заплата, да правиш подаръци, да не пиеш, да не изневеряваш на жена си, но ако поне три пъти дневно не ѝ казваш колко я обичаш, тя ще сметне, че се отнасяш лошо с нея. И обратното — можеш да се държиш отвратително с нея, да ѝ слагаш рога наляво и надясно, можеш дори и да я биеш, но ако постоянно и ѝ повтаряш, че е най-красивата и най-любимата, тя ще придобие увереност, че съпругът ѝ я обожава, и ще му прости за всичко.

— Слава Богу, не съм ваш съпруг, така че не чакайте комплименти от мен.

— А на какво се радвате? Между другото, не би ви било лошо да сте мой съпруг. Аз добре припечелвам, набърквайки се в афери като тази сега. Не ми липсват клиенти. Впрочем, ако искате, вие също бихте могъл да ме наемете.

— За какво сте ми притрябвала? Надявам се, че вече са ви платили за безопасното доставяне на моя милост. Да не искате да доите две крави едновременно, мошеница такава?

— Защо да съм мошеница. Аз бих могла да ви събера информация кой така жадува да ви изсмуче кръвчицата. Моят сегашен наемател очевидно е добре осведомен. Как ви се струва това?

— Ще мина някак си и без вашите услуги.

— Както искате. Питам ви за последен път — идвате ли с мен в града?

— Бих предпочел друг вариант.

— Предлагайте.

— Можем да си купим нещо за ядене и да хапнем в стаята.

— Става.

„Ама разбира се, че става — помисли си Настя. — Най-накрая те поразмърдах. Дори и да ме беше помолил да отида да купя вестници и да облепя с тях стаята, пак бих се съгласила. Най-важното е да те заставам да се включиш в процеса на обсъждане, да изказваш мненията си, да поразвържеш езика си. Ти предложи компромисно решение и аз демонстрирах готовност да те послушам. Павел Дмитриевич, ние с теб трябва да се сприятелим, инак нищо няма да се получи. Ти трябва да станеш снизходителен към мен — глупавичката, ограничена, но нахална и пробивна женичка. И като почувстваш своето превъзходство, ти ще престанеш да се затваряш в черупката си. Ако продължиш да виждаш в мен силен противник, очевидно за нищо няма да се споразумеем. Имаш самолюбие, достатъчно за десет души, а високомерие — поне за дузина. Виж, с хазартността си по-зле, инак силният противник би бил предизвикателство за теб, а той просто те дразни. Или може би те плаши? Любопитно. Все пак, някои нещица започнах да разбирам за теб. И това вече е добре...“

* * *

От всичко на света Григорий Валентинович Чинцов най-много обичаше да създава интриги. Той буквално не можеше да диша, без да ги предизвиква. Даже и без най-малката, без най-глупавичката интрижка му бе скучно да живее.

Днес перспективите сияеха пред него с всичките цветове на дъгата, защото започваше кампанията за изборите на новия Президент на Русия. В тях той можеше да се разгърне мащабно, да се изяви, да си сложи мехлем на душичката.

Чинцов не беше борец за идеята, той беше борец за собствения си джоб и в името на тази си цел бе готов да се впусне във всякакви авантюри, ако те биха му донесли печалба. Днес заплиташе интрига в интерес на една групировка, издигаща своя кандидат за президентските избори. Зад гърба на тази групировка стоеше мощен криминален капитал, а издигнатият кандидат, в случай че бъдеше избран, би блокирал поне за близките четири години приемането на неудобни за този капитал закони и укази. Освен това, той щеше да дава данъчни и митнически привилегии преди всичко на тези физически лица и предприятия, които се намираха под контрола на групировката.

Кандидатът вече си имаше готов екип: силови министри, министър на икономиката и финансите, председател на Центробанк. Ако той дойдеше на власт и разположеше тези хора на съответните постове, то за четири години те биха могли да прилапат всичко, което си пожелаеха. Само че имаше един малък детайл, който пречеше: и групировката, издигаща и поддържаща кандидата, и самият кандидат заедно със своя екип в недалечното минало активно се бяха ползвали от връзките си с генерал-лейтенант Булатников. На територията на Русия бяха избрани региони, които те бяха превърнали в своя твърдина, в свой плацдарм за порицаваната от наказателния кодекс незаконна търговия с оръжие и наркотици. Затова в определените региони трябваше да бъдат поставени свои губернатори, началници на военните гарнизони, шефове на органите на вътрешните работи и на прокуратурата. Но преди да се поставят новите, трябваше да се свалят старите. И именно в тази тънка работа генерал-лейтенант Булатников бе просто незаменим.

Всички премествания и смени бяха извършени, както се казва, по план, своите хора бяха разставени по ключовите постове, след което Булатников бе станал излишен и опасен. Той, разбира се, беше

премахнат. Но най-близкият помощник на генерала бе успял да им се измъкне. По онова време не се бяха разтревожили много, защото разбираха, че щом се е скрил в колонията, значи се страхуваше. А щом се страхуваше, логично бе да не закача никого, ако самият той бе оставен на мира. С това въпросът бе приключен.

Обаче наскоро Григорий Валентинович беше узнал, че от помощника на покойния генерал са се заинтересували привържениците на сегашния Президент. Този факт не биваше да се подминава с лека ръка. С помощта на показанията, дадени от Павел Сауляк, буквално би могла да бъде смазана преобладаващата част от кандидатите, в това число, естествено, и този, за екипа на когото в дадения момент работеше самият Чинцов. Веднага ставаше ясно, че помощникът на генерала трябваше да изчезне от белия свят. Чинцов, разчитайки по навик на връзките си с МВР, беше силно разочарован, след като се бе обърнал към двама-трима стари познайници. След юнските събития в Будьоновск министърът на вътрешните работи беше снет от поста си, а новият министър си бе довел свой екип, към който Чинцов нямаше връзки. Новият министър се бе оказал не милиционер, а военен и компромати за него, които биха свършили работа на Григорий Валентинович, липсваха. Единственото, което можеше да направи, бе да разбере в кой затвор се намираше сега Сауляк и кога изтича срокът на присъдата му. Той бе изпратил хора да го посрещнат, но всичко се беше объркало от неочаквани усложнения. Първо, не само те бяха пристигнали за посрещането. Някакъв младеж се навъртал около колонията. Имало и още един тип, който пък шарел насам-натам из хотела на Павел. И най-главното — появила се някаква жена, която вероятно била роднина на генералския помощник. А може би и съпруга. Тази жена бе объркала всички карти на Чинцов и сега му се налагаше да чака, докато ситуацията се проясни.

Така в общи линии бе изглеждала картинката вчера вечерта. Обаче след някои съобщения Чинцов бе започнал да прави преценка на своя стратегически план. Президентът бе обявил, че в най-близко време ще предприеме мерки за погасяване на социалните задължения. Знаеше се, че той разполага само с три лоста, с които да оперира в предизборната борба: да си играе на демокрация, да реши чеченския въпрос и да изплати заплатите и пенсиите. За да стане последното, трябваше да се пусне машината за печатане на пари — това бе

очевидно за всички. Видните икономисти категорично възразяваха срещу такъв ход. Но дали Президентът щеше да ги послуша? Вероятно щеше да ги послуша, разбира се, че щеше да ги слуша, докато му омръзнаха, а после щеше да си прави, каквото си знае. За обикновените хора, които живееха само от заплата или пенсия, всички дрънканици за инфлация и бъдеща икономическа катастрофа бяха само празни думи, защото децата трябваше да бъдат нахранени днес, а инфлацията и катастрофата все още бяха на път. Да изплати социалните задължения — за Президента бе равносилно да си спечели народната любов. Значи трябваше да се направи така, че той да не ги погаси. Преди всичко бе необходим анализ на действащите сили. Независимите икономисти, които бяха против включването на машината за пари. И зависимите съветници, в това число по финансовите въпроси, които трябваше да бъдат притиснати. Чинцов добре знаеше, че от помощта на генерал Булатников са се ползвали не само неговите сегашни приятели. Цялата страна се бе ползвала. Нима сред съветниците на Президента не би се намерил човек, който би могъл да бъде попритиснат с ръцете на Павел Сауляк? Навярно би се намерил, и то не един. И какво следваше от това? Ами това, че генералският помощник трябваше да бъде спипан. Да не бъде ликвидиран направо, както бе планирано отначало, а да бъде здраво поразтръскан, да бъде заставен да сътрудничи, да изпее всичко, което знае. А по-нататък — каквото сабя покаже.

Само дето тази жена пречеше... И коя бе тя? Може би би могло да бъде използвана в играта. Не, не трябваше да се пипа — поне засега, докато нещата не се изясняха.

* * *

За разлика от Чинцов, Вячеслав Егорович Соломатин радееше за идеята. Личната му преданост към Президента беше безгранична. И беше готов на всичко, за да го подкрепи и да му помогне.

По принцип той разсъждаваше също като Григорий Валентинович. И за трите лоста, и за невъзможността да се пренебрегне нито един от тях. Но задачата му беше съвсем друга.

Някакъв мръсник внушаваше на Президента опасната идея да създаде две самостоятелни комисии за търсене на решение как да бъде решен чеченският въпрос. Все още той не бе приел тази идея, но по всичко личеше, че можеше да склони. В едната комисия щяха да работят членове на Президентския съвет, а в другата силовите министри. С чиито и изводи да се съгласеше, все щеше да настрои против себе си огромна част от населението на страната. Постъпеше ли така, както предлагаша съветниците му, това нямаше да се хареса на привържениците на твърдата ръка, а според неотдавнашните избори за Държавната Дума, в Русия те бяха доста много. А ако пък послушаше министрите, демократите щяха да настръхнат веднага. Единственото нещо, което би могло да спаси рейтинга на Президента в тази патова ситуация, бе неговото лично решение, несъвпадащо с предложенията на тези комисии. Само че откъде да се вземеше това решение?

В тези комисии нямаше да заседават глупаци. Те щяха да имат съвсем ясно формулирана задача: да проанализират всички възможни варианти за изход от чеченската криза и да предложат оптималния. Разбира се, че веднага щяха със зъби и нокти да се докопват до аналитици и стратегии, да задействат научните институти, да изнамерят най-добрите експерти. Цялата страна щеше да си напруга мозъка. И не можеше след това да се намери оригинално решение, за което никой от тях не се бе сетил. А такова трябваше да бъде намерено. На всяка цена. В противен случай, рейтингът на Президента би спаднал главоломно и той би загубил в предизборната надпревара.

В дебелата стена, която щяха да изградят тези две комисии от тухличките на различните варианти, трябваше да бъде оставена пролука. Една такава малка пролука, за която няма да достигне една тухличка. И тогава с тази тухличка в ръка сегашният Президент достойно щеше да се впише в предстоящите избори.

Според Вячеслав Егорович Соломатин, задачата се състоеше в това, да се осигури на Президента тухличката, тоест това единствено решение, което ще му позволи да не се съгласи с нито една комисия и да се изяви като самостоятелно мислещ политик. И за тази цел ужасно бе необходим Павел Дмитриевич Сауляк.

Независимо от сходството на избраната тактика, между Григорий Валентинович Чинцов и Вячеслав Егорович Соломатин разлика все пак съществуваше. Соломатин знаеше много повече за Павел Сауляк.

Затова той не възнамеряваше да го отвлича или да прилага някакво насилие спрямо него. Знаеше, че в никакъв случай не биваше да прави това. Искаше да опита да се споразумее с бившия помощник на генерал-лейтенант Булатников. Затова сега неговите хора просто наблюдаваха Павел, проследяваха неговите придвижвания и същевременно се опитваха да установят коя е тази жена, която го е посрещнала пред портала на затвора. Бяха странна двойка. Живееха в една хотелска стая, носеха една и съща фамилия, а си говореха на „вие“. Може би искаха да прикрият някакви интимни или роднински връзки? Или си мислеха, че около тях има само пълни идиоти? Кой би повярвал, че мъж и жена, носещи една и съща фамилия, току-що са се запознали?! Или може би те никого не се опитваха да заблудят, а просто между тях имаше някакъв сериозен конфликт. В ресторанта жената дори бе ударила Павел, а той така й бе извил ръката, че тя се бе строполила на пода. Очевидно, търканията им бяха доста острички. Съвсем възможно бе ревността да е причината за това. Хората на Соломатин му бяха докладвали, че жената открито флиртувала с някакъв гост на хотела и даже се целувала с него пред очите на Сауляк. Нищо чудно, той да бе побеснял. Но защо тя го е направила? Доста много бяха неизвестните в това уравнение.

* * *

Едно от завоеванията на икономическата реформа бе размиването на разликата между столицата и провинцията в качеството и количеството на стоките и услугите за населението. В магазините на град Уралск имаше много хранителни продукти, а асортиментът им бе напълно достатъчен на Настя да организира един доста приличен обяд в хотелски условия. Италиански салати в пластмасови кофички, супи в чашки, които трябваше само да се залееят с гореща вода и да се оставят да постоят така три минути, разнообразни сладкиши и дори опаковани тънки резенчета френски кашкавал. Парите, които бе получила от генерал Минаев, бяха много и Настя нямаше никакви притеснения, докато пълнеше количката, движейки се между рафтовете.

— Размахът ви е господарски — подхвърли Павел, поглеждайки неодобрително поредния пъстър пакет с ядки, който попадна сред внушителната купчина свои събрата.

— Нищо подобно — възрази тя. — Просто аз по природа съм си мързелива и затова съм предвидлива. Никой не знае колко ще киснем в този град, докато излетим за Екатеринбург. Няма смисъл да ходим до магазина всеки път, когато огладнеем. Вие какво топено сирене искате — с краве масло, със скариди или с шунка?

— Все ми е едно.

— Но те имат съвсем различен вкус. Нима това ви е безразлично?

— Абсолютно. Аз въобще не обичам топено сирене, така че се ориентирайте според своя вкус.

— Добре. А какво обичате? Не се стеснявайте, Павел, моят клиент муха го ухапала от такива разходи.

— Нищо. На мен ми е все едно.

— Вървете тогава по дяволите. Човек не може никакво удоволствие да изпита от ходенето с вас по магазините! — сопна се Настя. — Голям темерут сте. Трябва да изпитвате удоволствие от живота, а вие се лишавате дори от най-малките земни радости, като вкусната храна например. Винаги ли сте в такова гробищно настроение?

— Направете ми тази услуга и оставете на мира моето настроение.

— Разбрах. Тогава поне се огледайте за нашите скъпи приятелчета. В края на краищата, и от вас трябва да има някаква полза.

Застанаха на опашката пред касата и Настя забеляза недалеч пред себе си Юра Коротков. Вълчата шапка ѝ се бе мярнала пред входа на хотела, когато с Павел излизаха от него, а двойката от сивата волга никаква я нямаше. „Интересно, къде ли са се дянали?“ — запита се.

— Всички са налице — тихо оповести Сауляк. — Взели са лош пример от вас и също се запасяват с храна.

— А моят поклонник?

— Вече си напазарува и чака на улицата.

— Защо не го поканим да обядва с нас? Ще ни бъде нещо като развлечение.

— Вижте какво, престанете да ме тормозите с вашите „веселби“. Вие сте на работа — работете тогава! Аз лично не виждам нищо забавно.

— Значи още не сте се страхувал както трябва.

— Какво имате предвид? — начумери се Сауляк.

В този момент жената отпред прибра рестото си и се отдръпна. Беше техен ред да плащат и Настя използва това като претекст да не му отговори. Ако наистина на Павел му бе интересно да узнае какво е имала предвид, той нямаше начин да не я попита. Само че първо трябваше да наруши своите идиотски принципи и да подхване пръв разговора. Впрочем, това беше и нейната цел.

Съдържанието на количката струваше солидна сума и Настя кисело си помисли, че със заплата като нейната не можеше да си позволи и никога не си бе позволявала да купи такива скъпи продукти. С парите, които бе дала сега, двамата с Алексей биха изкарвали цяла седмица.

На тротоара недалеч от хотела имаше вестникарска будка. Когато минаваха покрай нея, Павел позабави крачка и тя се досети, че му се иска да си купи вестник, но гордостта му пречеше да я помоли за пари. В джоба си Сауляк нямаше пукнат грош. Настя разполагаше с по-малко от секунда, за да вземе решение — дали да прояви благородство и да не го принуждава да се унижава или да се направи, че не е забелязала нищо и Павел да усети зависимостта си от нея? Страхуваше се да не сгреша и да провали за миг с толкова труд завоюваните си позиции.

— Какво, Павел Дмитриевич, да не би да изпитвате влечение към печатаното слово? — попита насмешливо, прехвърляйки чантата в другата си ръка. — Ще ви купя вестници само заради принципа. Може би в тях ще се намери рубрика „Как трябва да се държим“ и от нея вие с учудване ще узнаете, че пълните пазарски чанти се носят не от дамите, а от техните кавалери. Това не сте ли го учили в училище?

Павел безмълвно взе чантата, като при това още по-силно стисна устни и те се превърнаха в тънка резка. Настя купи няколко централни, няколко местни вестника и тънка книжка с кръстословици.

— Ако продължавате да демонстрирате мирова скръб и да се правите на велик мълчаливец, не ми остава друго, освен да решавам ребуси. Впрочем, какво образование имате, ако не е тайна?

— Техническо — отвърна лаконично Сауляк.

— Великолепно. Ще ми помагате за думите, които аз не знам.

— А вашето какво е?

— Университетско, следвах във физико-математическия факултет.

— Да не би в него да са открили и актьорска специалност?

— Мисля, че още не. Откъде ви хрумна?

— Нали ми казахте, че сте актриса.

— Така ли? — весело се усмихна Настя. — Не си спомням да съм казала подобно нещо. Навярно така ви се е сторило.

Лицето му застина за миг и очите му се притвориха, сякаш се опитваше да се отърси от някакво привидение.

„Ядоса се — помисли си тя. — Това е хубаво. Нека да ме смята за глупачка — най-важното е да не ме разбира. Ако ме вземе за малоумна, на всяка цена ще поиска да узнае какво има в главата ми. Защо вчера говорих едно, а сега съвсем друго? Просто си лъжа и не си помня дрънканиците, въпреки старото правило, че лъжецът трябва да има добра памет. Или му погаждам номера? Той трябва поне да се заинтересува от моя милост. Нормално човешко любопитство, неограничено от страх за вероятни опасности. Страхът от неуспеха би могъл да го накара да забрави своята любознателност. Липсва му страстта към хазарта. Ако не предизвиквам страх, ако в очите му аз не представлявам никаква сложност, той сигурно ще поиска да разглоби механизма, за да види как е устроен. И точно това любопитство ще го вкара в капана...“

Като се върнаха в хотелската си стая, Настя веднага включи нагревателя, за да свари кафе, и се зае да приготвя обяда. Този път Сауляк не промърмори, че не е гладен, но тя забеляза, че хапките засядаха на гърлото му. „Нима той въобще няма апетит? Тук нещо не е както трябва. Може да го боли стомахът... или черният дроб?“

— Павел Дмитриевич, да не би да имате някакви проблеми със здравето? — попита го, похапвайки с наслада салата със скариди и гъби. — Не се храните нормално.

— Всичко ми е наред.

„На кого ги пробутваш тия — мислено прокоментира Настя, която вече си бе създала навик да води такива мълчаливи беседи с него. — Ти вчера не заключи вратата на банята, когато си вземаше вана

— типично поведение на сърдечно болен, който се страхува да не му прилошее в горещата вода. Аз самата също не се заключвам — за всеки случай. Ако нещо ми стане, ще извикам и Алексей ще дотича. Иначе докато разбие вратата, не се знае дали няма вече да е късничко. Ти може и да не си сърдечно болен, но все нещо ти има. Не искаш да ми кажеш? Правиш ми се на супермен? Ами че прави се тогава.“

След като се нахрани, Настя се разположи на кревата, подложи възглавницата под гърба си и започна да решава една кръстословица. В стаята надвисна тишина, нарушавана само от шума на вестникарските страници — Павел пък изучаваше пресата.

— Ако имате влечение към политическите новини, можете да включите телевизора — обади се Настя. — Той не ми пречи.

— Много сте любезна — отвърна спокойно Сауляк, но в гласа му се долавяше и нотка на сарказъм.

Това бе признак, че излиза от летаргията си и започва да изпитва емоции.

Той включи телевизора след петнадесет минути, когато започваше информационният блок на ОРТ^[1]. Не съобщаваха нищо интересно, беше неделя — ден, не особено богат на сензации и политически скандали. Павел превключи на местния канал, по който течеше някакво публицистично предаване. Водещият се опитваше да разпали дискусия между двама чиновника, единият от които бе представител на кметството, а другият беше от градската Дума. Дискусия обаче не се получаваше, защото говореха едно и също и мненията им съвпадаха. Ставаше въпрос за това, в каква степен градските власти трябва да бъдат отговорни за дейността на управленческите органи и на техните ръководители. Водещият направо излизаше от кожата си. Вероятно не му даваха покой лаврите на един известен телевизионен журналист, по време на чието предаване двама мастити политика едва не се бяха сбили. Отчаян да размърда гостите си със собствени сили, той извади козовата си карта, очевидно надявайки се, че в положението си на отбраняващи се те ще започнат да се държат по-агресивно.

— Както ви е известно — поде, обръщайки се към зрителите, — от две години в нашия град съществува организация на родителите, чиито деца станаха жертва на кървавия маниак, който и до ден-днешен не е заловен и не е подведен под отговорност за своите злодеяния. В

организацията членуват майки и бащи не само от нашия град, но и от съседните селища, където е вилнял престъпникът. Тези хора имат съвсем определена гледна точка към степента на отговорност на градските власти за състоянието на борбата с престъпността. Нека видим този видеозапис.

На екрана се появи панорама на някаква конферентна зала, камерата се приближи и започна последователно да показва присъстващите. Те бяха около четиридесетгодишни и по лицата им бе изписана някаква болка.

— Тези хора се събраха днес — прозвуча зад кадър, — за да заклеймят правозащитните органи. Те вече не разчитат на органите на вътрешните работи и на прокуратурата и искат да направят всичко възможно, трагедията, която ги е сполетяла, да не се повтори, искат да предотвратят нови жертви, да опазят живота на невръстните ни съграждани. Днес се обсъжда въпросът за набиране на средства за издаването на брошура „Как да помогнем на детето да не стане жертва на престъпление“. Инициативната група е сключила договор с известен специалист в областта на престъпността спрямо децата. Той е готов да сподели своите знания и да даде полезни съвети и препоръки, както на родителите, така и на самите деца...

Сега на екрана изникна женско лице с яростно святкащи очи.

— Ние сме готови да направим всичко, което е по нашите сили, подобно нещо да не се повтори! Да не дава Господ на някого да изживее това, което ние преживяхме преди три години. Нашата асоциация съществува само от две години, защото отначало се надявахме, че милицията ще направи поне нещичко, за да залови това чудовище. И чак след година, когато разбрахме, че нищо няма да дочакаме, а маниакът ще продължава да се разхожда на свобода, ние решихме да се обединим, за да защитим поне чуждите деца, защото на нашите вече никой и нищо не може да им помогне...

Жената преглътна, очите ѝ се наляха със сълзи и камерата деликатно премина към една групичка хора, които обсъждаха оживено нещо до катедрата.

Видеозаписът свърши, на екрана отново се появиха водещият и неговите събеседници.

Настя остави настрана кръстословицата, която решаваше. На нея добре ѝ бе известно за какви престъпления ставаше дума. Преди три

години в този район бяха извършени единадесет убийства на момченца от седем до деветгодишна възраст. По трупите им нямаше никакви следи от сексуално насилие, но върху гърдите на всяко от тях бе изрязан православен кръст. Извършителят на тези престъпления наистина все още не беше разкрит, макар разследването да се водеше под контрола на МВР.

Изведнъж екранът угасна. Павел бе изключил телевизора и отново се разшумоля с вестниците си.

— Не ви ли е интересно да слушате за маниака? — запита Настя с досада.

— За маниака вече се наслушах. Сега те ще говорят за отговорността на отделните ведомства и ще започнат да си прехвърлят топката един на друг. Това не ми е никак интересно. Но ако държите да ги чуете, мога пак да включа телевизора.

— Няма нужда — сухо отвърна тя.

В действителност много ѝ се искаше, но не биваше да го показва. От маниака се интересуваха всички, това бе разбираемо и не събуждаше никакви подозрения. А виж, да се интересува от властта, от борбата с престъпността и от отговорността за организацията на тази борба можеше майорът от милицията Анастасия Каменская, но не и глуповатата, нахалница и пробивна авантюристка. Затова Настя изобрази непроницаема физиономия и отново се зае да попълва кръстословицата.

След известно време ѝ направи впечатление, че не чува вече шум от разлистване на страници. Вдигна глава и погледна към Сауляк. Той седеше неподвижно в креслото си със затворени очи. Лицето му бе пепеляво, а по челото му бяха избили ситни капчици пот. Изглеждаше някак сив и много болен.

— Какво ви е?! — изплаши се Настя. — Да не би да ви е прилошало?

— Всичко ми е наред — процеди той, почти без да помръдне устни.

— Сигурен ли сте? Видът ви е съвсем болнав.

— Казах ви, че нищо ми няма. Нали искахте да се поразвлечете? Хайде да се разходим из града.

Без да прикрива изумлението си, Настя стана от леглото.

— Ами, да вървим тогава. Искате да ми доставите удоволствие, така ли? Оценявам жеста ви.

— Просто искам да се поразходя — надигна се и Павел.

[1] Обществена руска телевизия. — Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

На Коротков се падна стая с четири легла, където негови съквартиранти се оказаха трима непрекъснато наливащи се с водка мъже от Воркута, които също не бяха успели да долетят до Екатеринбург. Юра никак не бе очарован от тяхната компания. След като прекара половин час в помещението, вмирисано на алкохол, лук, чесън и тютюн, той излезе в коридора и с виновна усмивка се приближи до дежурната по етаж във фойето.

— Имате ли нещо против, ако погледам малко телевизия? — попита я.

Жената кимна съчувствено.

— Вие от триста и втора ли сте?

— Да. Разбирате ли...

— Разбирам, разбирам. Там даже хлебарките предадоха богу дух. Какво да се прави, вече трети ден отменят полетите до Екатеринбург и тези юначаги са му отпуснали края. Вече им намекнахме няколко пъти, че с влак ще пристигнат по-бързо, но те си знаят тяхната — купили сме си билети за самолет и със самолет ще пътуваме, а парите за влака ще изпием. И сега ги изпиват, да им преседне дано.

Юра се разположи в креслото и се втренчи в телевизора, като не забравяше от време на време да хвърля по едно око на широкото стълбище. Стаята на Настя се намираще на горния етаж и ако тя решеше да излезе от хотела, щеше да мине по тези стъпала, защото нямаше асансьор.

Вече бе ходил до магазина, следвайки Настя и Сауляк, но бе купил само бонбони и бисквити, защото се бе сприятелил с дежурната и бе получил покана от нея да пият чай.

Около осем часа вечерта Настя и Сауляк отново се спуснаха надолу по стълбището. Той уж неохотно се надигна от мястото си, нахлузи якето си с качулка, което предвидливо си бе взел от вонящата стая, и без да бърза, тръгна след тях, казвайки на дежурната, че е решил да си потърси някое симпатично ресторантче в града и да похапне.

Времето силно се беше застудило, бе излязъл вятър и Юра мрачно си помисли, че ако отвореха летището в Екатеринбург, в Уралск пък като нищо можеха да го затворят. „Ще я загазим с този Сауляк!“ Но трябваше на всяка цена да кацнат в Колцово. В последно време организацията на оперативните мероприятия бе преминала от нивото на управленческите решения и заповеди на нивото на личните контакти. И немалка роля за тази „промяна“ бе изиграло осъзнаването на печалния факт за корупцията и недобросъвестността на милиционерските кадри. Като се знае, че не можеш да се довериш безрезервно на никого, трябваше да базираш всяка операция на връзките си с приятели или поне с добри познати. Такива приятели Юра имаше в Колцово, а в Уралск нямаше. Затова се налагаше да се чака милост от природата.

Той застигна Настя и Сауляк на автобусната спирка. Имаше много народ, защото по тази линия се движеха автобусите за гарата. Коротков реши да не рискува, тъй като не знаеше какво точно Настя е наговорила на Сауляк за него, и не бе много разумно да им се мярка често пред очите. Спря едно частно такси и пробута на шофьора баналната историйка за невярната възлюбена и коварния съперник. Момъкът веднага се съгласи, че не си струва да се разбиват муцуни, но пък че едно малко проследяване никога не е излишно. Речено — сторено.

— Тя да не се е довялякла при своя чукач? — попита съчувствено той.

— Не, летеше за Екатеринбург. Нещо като командировка, а той ѝ прави компания. Сега заседнаха тук у вас и не се знае за колко време. Аз ги следвах със следващия полет, за да не ме забележат. Знаех закъде са я командировали, така че ги открих лесно. А моят самолет също тук кацна и сега се блъскаме в хотела на една педя място.

— Ама ти обещавааш ли, че няма раздаваш юмруци и да проливааш кървища? — за всеки случай уточни шофьорът, който междуременно се бе представил като Виктор.

— Спокойно бе, обещавам. Ако се наложи, мога да му разбия муцуната и като се приберем. Трябва да ти кажа, че не съм особен привърженик на резките движения. Само искам да разбере това-онова.

— Знанието е сила — съгласи се Виктор. — О, ето че пристигна и автобусът.

След като се убедиха, че Настя и Сауляк се качиха, последваха общественото градско возило с таксито. След петнадесетина минути се озоваха в центъра на града и тук им се наложи да изчакват автобуса на всяка спирка, за да не изгърват „влюбената“ двойка. Най-сетне те се мярнаха сред слизащите.

— Откъде твоята красавица го е намерила този динозавър — неодобрително поклати глава всичко виждащият Виктор. — Той даже ръка не й подаде на стъпалата. Ух, че е страшен, Господи! Направо тръпки те побиват. Не можеш ги разбра тези жени. Какво толкова му е харесала? Да не би да има много пари?

— Не знам, още не съм си изяснил нещата. Затова и ми се иска по-внимателно да го огледам и да разбера какво толкова има в него, което на мен ми липсва. Как ти се струва, къде биха могли да отидат?

— Тук ли? — озърна се Виктор. — Ами, магазините вече са затворени... Може би в някой ресторант или бар. Виж, тръгнаха към булеварда — там няма нищо, освен няколко павилиончета.

— А по-нататък?

— Ако стигнат до пресечката с проспект „Мир“, там има два ресторанта и няколко бара.

— Карай тогава към проспекта. Там ще ги причакаме, щом твърдиш, че няма къде другаде да се даят.

— Твоя воля, командире — сви рамене Виктор и включи на скорост.

Задминаха ги и след около петстотин метра спряха до кръстовището. Настя и Сауляк скоро се изравниха с таксито, забавиха крачка, обсъждайки нещо, след това завиха надясно, където според думите на Виктор, би трябвало да се намират ресторантите и баровете. Проспектът бе добре осветен и Коротков видя как те, без да удостоят с вниманието си ресторантите, хлътнаха зад някаква невзрачна врата.

— Какво има там? — обърна се към Виктор.

— Бар, където се сервира предимно бира. Твоята красавица да не би да е любителката на бирата?

— Не я понася.

— Значи гледа да му угоди. Е, командире, ще чакаме ли или какво?

— Ще чакам — решително заяви Коротков. — Не се бой, ще ти платя за престоя. След няколко минути влез в кръчмата да провериш

каква е работата.

— Сам ли да те оставя в колата? — промърмори Виктор.

— Ако не ми вярваш, вземи ключовете. Ако искаш, и паспорта ми вземи. Къде ще се дяна без него.

— Така е — кимна шофьорът на таксито.

* * *

Коротков бе казал самата истина — Настя действително не понасяше бирата. Но идеята да се отбият в тази кръчма принадлежеше на Павел и не счете за разумно да спори с него. Нека Сауляк разбереше, че тя не капризничи за дреболии и е сговорчива, ако към нея се отнасят по човешки.

В кръчмата беше шумно, многолюдно и не особено чисто. Трудно си намериха две места на масата, където се бяха разположили двама съмнителни типа, разговарящи на някакъв непознат език — най-вероятно на унгарски.

Имаше няколко вида бира, а за мезе сервираха горещи пушени кренвирши и огромни розови скариди. Настя забеляза, че Павел малко се пооживи, и в името на това бе готова дори да пийне от омразната бира и да похапне от лютавите кренвирши, обилно полети със сос. Той си бе поръчал скариди и умело се справяше с крехките им и сочни телца.

— Не можах да се науча да правя това — призна си Настя, наблюдавайки го как бързо и ловко отделяше черупките им. — Половината от месото го опропастявам.

— Това е заради дългите ви нокти, те ви пречат.

— Прав сте — въздъхна тя. — Маникюрът изисква жертви.

— Ами че махнете го, кой ви кара да си го оставяте. Сами си създавате проблеми, след това упорито ги преодолявате, като при това искате да ви съчувстват.

— Аха — усмихна се Настя. — Искаме. Нали заради вас, мъжете, се стараем. Нали вие искате да сме красиви и нежни. На нас самите това въобще не ни трябва. Защо непрекъснато се оглеждате? Търсите ли някого?

— Нашите наблюдатели. Вие сте толкова заета с храната, че забравихте за своите задължения, и на мен ми се налага да ги поема върху себе си.

Настя си премълча, давайки си вид, че упорито се бори с кренвирша с помощта на тъпия нож и криворогата вилица. Тя отдавна бе „фотографирала“ всички, освен Коротков, който не се бе появявал в кръчмата. И бе готова да си заложи главата, че Павел я бе излъгал. Той не се оглеждаше за тях. Младежът с вълчата шапка се беше мярнал само за миг и след като се бе убедил, че мирно и тихо си пийват биричка, бе излязъл навън на студа, за да ги чака да излязат. Двойката от сивата волга седеше почти зад гърба на Настя и за да ги види, на Павел не му се налагаше да се озърта, а само да вдигне глава. Интересно, кого ли очакваше?

— Между другото, вие обещахте да ми разкажете как отличавате истината от лъжата — внезапно каза той.

„Става още по-интересно! Какво му е? Защо е тази рязка промяна у него? Да не би да е решил да става мил и разговорчив? Внимавай, Настя, Павел Дмитриевич си е наумил нещо. Или може би обратно — до този момент е предчувствал някаква опасност и е бил напрегнат, а сега опасността е преминала и той се поотпуска? Какво ли се е случило? Какво? Мисли, скъпа, напрегни мозъка си, да не те сполети поредният неприятен сюрприз!“

— Ще ви разкажа. И каква ще бъде вашата отплата?

— А вие какво искате?

— Също да ми разкажете нещичко.

— Хей, прекалявате с вашата алчност.

— Не прекалявам. Просто обичам да се пазаря. Но понеже сте ми симпатичен, за вас ще направя едно изключение. Само че първо ми донесете още един кренвирш. Както правилно забелязахте, аз не само съм алчна, но и лакома. Ето ви пари.

Павел безмълвно стана и се отправи към барплота. Настя с ужас си помисли, че ще ѝ се наложи да се тъпче с още една порция от прекалено лютите кренвирши. Но искаше непременно да прекара Павел през цялата кръчма, за да провери своите подозрения. Искаше да го понаблюдава отстрани.

Предположенията ѝ се потвърдиха — той наистина търсеше някого, но не сред клиентите, а сред обслужващия персонал.

Приближавайки се до барплота, Павел на няколко пъти хвърли поглед към служебния вход, откъдето се появяваха мъже в не особено чисти бели сака, които обикаляха масите, събираха празните халби и мръсните чинии, вземаха поръчки от клиентите и донасяха пиене и мезета.

„Защо ме доведе тук? — питаше се Настя. — Да не би да има свои хора, с помощта на които ще се опита да се откачи от мен? Малко е вероятно. В този град ние попаднахме съвсем случайно. Само че има всякакви случайности... Може би точно тук Сауляк си има приятелчета. Той сам предложи да излезем на разходка. И идеята за тази кръчма пак е негова. Е, скъпа, готви се за неприятности. Да се надяваме, че Коротков е някъде наблизо и ще се притече на помощ, ако нещо стане.“

Павел се върна и сложи пред нея чиния с поредния отвратителен кренвирш.

— Вашият апетит ще ви изиграе лоша шега — подметна той. — Вие се тъпчете с всичко, каквото ви попадне. Не се ли страхувате за черния си дроб?

„Така значи, черният му дроб не е наред. Поддаде се на провокация, както казват психолозите. Ако имаше гастрит или язва, щеше да ме пита за стомаха. Всеки си говори за това, което го боли...“

— Страхувам се — кимна Настя, без да си криви душата, защото лютивото пушено месо с лют сос действително ѝ внушаваше страх. — Но какво да правя, като обичам да ям люто.

За последното обаче излъга, защото не ѝ понасяше на гастрита. Само че в кръчма като тази не можеше да разчита на диетично меню.

— Аз честно изпълних задължението си, а сега вие започвайте да разказвате.

„Охо, у него и симптоми на чувство за хумор се появяват! С широки крачки се движим към прогреса. Това не ще е на добро“ — помисли си тя.

— Разбирате ли, Павел Дмитриевич, грешката на мнозинството от хората се състои в това, че те се опитват да оценяват същността на казаното. Кажеш нещо на човека, а той започва да се пита истина ли е или не. Това не е правилно.

— Така ли? А как е правилно?

— Сега ще ви обясня. Трябва да се оценяват не думите, а фактите. Човекът е изрекъл съвсем конкретна фраза и истината се състои в това, че той е счел за нужно да я каже. Схващате ли разликата?

— Не съвсем.

— Тогава ще ви дам пример. Вие общувате с жена, ухажвате я или тя ви ухажва и изведнъж ви казва, че ви обича. Като преобладаващия брой мъже вие се опитвате да разберете дали ви говори истината или ви лъже. Просто и безперспективно занимание. Погледнете на това от друга страна. В дадената конкретна ситуация тази жена е счела за необходимо и правилно да ви каже, че ви обича. Постарайте се да се досетите защо ви го е казала. Мотивите, намиращи се в основата на постъпката ѝ, ще бъдат и истината. Истината в този случай се състои в следното: на нея ѝ е нужно да мислите, че ви обича. Защо ѝ е нужно ли? За да ви предразположи към себе си и да се сдобие с това, което желае да получи от вас. Да ви размекне. Да ви принуди да я отведете в леглото. Да ви застави да извършите някакво действие в нейна полза. Или пък обратното — да не извършите нещо. Спектърът на мотивите, които биха могли да лежат в основата на постъпката ѝ, е много широк и вашата задача е да определите правилно мотива ѝ. Още един път ще подчертая, че няма никакво значение дали наистина тази жена ви обича. Важното е само това, че тя счита за необходимо при известни обстоятелства да ви го каже. Сега разбрахте ли?

— Оказва се, че вие сте не само лакома, но и цинична — подсмихна се Сауляк. — Впечатляващ комплект от душевни качества.

— Не съм цинична, а просто трезвомислеща — възрази Настя. — Хайде да разгледаме друг пример. Ние с вас се познаваме от два дена. За тези два дена вие не ме глезехте с пространни беседи, зададохте ми минимално количество въпроси, а на моите въпроси отговоряхте скъпернически и предимно с едносрични думи. Смятате, че от това аз съм си направила извод, че сте мълчалив и неконтрактен човек? Нищо подобно. Бих била голяма глупачка, ако си го бях помислила.

— И какъв извод си направихте?

— Ами реших, че искате да ми направите впечатление на затворен и неразговорчив човек. И сега задачата ми е да разбера защо ви е нужно това. Ако го разбера, значи съм узнала истината.

— Имате ли някакви варианти?

Върху лицето на Павел се мярна заинтригуваност. При това не преднамерена, а съвсем истинска.

— Колкото щете. Вариант първи: аз категорично не ви харесвам, с нещо ви дразня много силно и вие сте стараете да общувате с мен колкото се може по-малко; искате да не ви досаждам с разговори и глупави въпроси. Втори вариант: вие нямате нищо против мен, но се чувствате зле и ви е трудно да разговаряте; не искате да се оплаквате, защото аз съм съвсем чужд човек, а вашето добро възпитание, плюс мъжката гордост, не ви позволяват да признаете на една непозната жена физическата си слабост. Вариант номер три: вие искате да ме провокирате, да ме раздразните със своята сухост, уклончивост и загадъчност, да ме накарате да избухна и да загубя самоконтрол. Този вариант би могъл да бъде правилен само в случай че не ми се доверявате и смятате, че ви лъжа, че не съм тази, за която се представям, и представлявам за вас опасност. Четвърти вариант: вие наистина сте мълчалив тип. Съществуват още пети, шести и седми варианти. Надявам се обаче, че току-що изложените са напълно достатъчни, за да схванете основната ми мисъл. Важни са не думите, а стоящите зад тях мотиви и подбуди.

— И според вас, в кой вариант се крие истината?

Лицето на Павел някак почти неуловимо се измени, но Настя не можа да разбере какво ставаше с него. Дали разговорът сериозно го бе заинтригувал и маската му на хладно безразличие бе паднала или пък ѝ пробутваше някакви трикове, за да не забележи някаква друга промяна в него. А може би някой от изброените варианти се бе доближил прекалено много до истината, която той би искал да прикрие, и това го е изплашило?

— Още не знам — колкото се може по-безгрижно отвърна тя. — За да си изясня това, трябва или достатъчно дълго да ви наблюдавам, или да предприема някакви специални проверовъчни действия. Но нямам намерение да го правя. Моята задача е да ви доставя по предназначение. А да се ровя в душата ви, не ми е интересно.

— Ако се възползвам от вашия метод, то и аз трябва именно така да подхожда към въпроса за вашето образование. Ту ми заявявате, че сте актриса, ту твърдите, че сте завършила физико-математически факултет. От това следва ли, че ме дезинформирате съзнателно, за да ме накарате да си поблъскам главата?

— Това е само един вариант. С друг не разполагате ли?

— Вие сте глупава, наивна и не запомняте собствените си лъжи.

— Браво! И още какво?

— Вие действително сте актриса, но някога сте следвала във физико-математическия.

— Способен ученик сте, Павел Дмитриевич. Моите комплименти. Но къде е все пак истината?

— Имам възможност да си изясня въпроса без особен разход на труд. Имате ли нещо за писане?

Настя отвори чантата си, извади химикалка и му я подаде. Павел взе една книжна салфетка и изписа дълго уравнение.

— Моля, продемонстрирайте знанията си по математика — притика я пред нея.

Тя бързо огледа дългата редица от знаци и цифри, след това взе химикала, задраска един знак и написа над него друг.

— Доколкото разбирам, вашият пример би трябвало да изглежда ето така. Това е задача от книгата на Пой „Математика и правдоподобни разсъждения“, нали така? Аз сто пъти съм я решавала. Да ви изпиша ли логическия ред или просто ще ми повярвате?

— Ще ви повярвам.

Сауляк смачка салфетката и я пусна в пепелника.

— Остана само да проверя дали сте и актриса.

— Това вече е по-сложно — засмя се Настя. — Тъй като сте техничар, въпросът с математиката се реши без проблеми. Но как възнамерявате да проверите моето актьорско майсторство?

— Ще си помисля. Ако сте се нахранила, може би ще тръгваме, а?

„Ясно. Тук го няма този, когото търсиш. Сега сигурно ще ме поведеш и някъде другаде...“

— Къде? — невинно попита тя. — Навън е трийсет градуса под нулата. Да не би да си въобразявате, че ще използвам актьорския си талант, за да се заставя да умирам от жегата в такъв мраз? Даже системата на Станиславски няма да ми помогне.

— Ще потърсим друго заведение. Тук вече ми писна.

Те станаха, облякоха се и се отправиха към изхода. Двамата от волгата също се надигнаха, като на крак допиха остатъка от бирата в халбите си. Явно не им се искаше да се минат.

След задухата в кръчмата студът навън се стори на Настя като свежа прохлада. Бяха изминали само няколко метра и тя дори още не бе започнала да премръзва както трябва, когато Павел направи крачка встрани и натисна вратата на някакво друго заведение. Оказа се бар. Тук обстановката бе значително по-цивилизована, по-чиста, по-тиха и дори се виждаха закачалки. Имаше доста народ, но успяха да си намерят свободна маса.

— Защо дойдохме? — попита озадачена Настя, когато се настаниха. — Вие не пиете нито кафе, нито алкохол, а тук, освен кафе и алкохол друго няма.

— Мога да си поръчам някакъв сок. А вие обичате кафе. Сервират и кампари.

— Решил сте да ми доставите удоволствие, така ли?

— Не искам да злоупотребявам с вашите безкористни услуги. Вие ме научихте как да различавам истината от лъжата и аз трябва да ви се отплатя — ако не с пари, то поне като угаждам на желанията ви.

— Паша, вие сте истинска прелест — засмя се тя.

На лицето му за пръв път от два дни се мярна някакво бледо подобие на усмивка.

— Аз оцених вашите самоотвержени усилия за моето спасение и се разкаях. Не искам да ме смятате за неблагодарник. Действително съм ви благодарен, че дойдохте да ме посрещнете, макар да не ми личи много. Какво да ви донеса от бара?

— Кафе, торта и мартини. Ако мартини няма — тогава кампари.

Настя му подаде няколко банкноти.

— Не забравяйте и себе си. Разбирам, че ви унизявам, като всеки път ви давам пари, но ще се наложи да се примирите с това. Просто помнете, че това не са мои пари, а на моя наемател. И той ми плаща не заради красивите ми очи, а заради вас. Вие сте му нужен и е готов да похарчи неограничени суми. Така че имате върху тези пари същите права, каквито имам и аз.

Сауляк кимна и се отдалечи. Настя не го изпускаше от очи. Както и бе очаквала, той започна да се оглежда, при това, вниманието му предимно бе насочено към служебния вход. Без съмнение, търсеше някого — някого, който според него, би трябвало да работи в евтино заведение на тази улица. „Барман? Мияч на съдове? Готвач? Портиер? Келнер? Доставчик? Или някой от собствениците? — питаше се Настя.

— Интересно, има ли в този район много такива заведения? Така ли ще обикаляме от едно в друго? Един дявол знае. Нищо не мога да направя, освен да се правя, че вярвам в благородните му пориви. Не трябва да бъда прекалено умна и наблюдателна. Това, което му демонстрирам, засега май се вмести в представите му за мисленето на човек с математическо образование. Значи трябва да се придържам към тия рамки...“

Павел се завърна и тя веднага разбра, че нещо се е случило. Челото му отново бе покрито със ситни капчици пот, устните му бяха стиснати в тънка резка, а очите — полузатворени.

„Да не го е намерил?“ — мина ѝ през ума.

Бе ѝ донесъл кафе, еклер и мартини, а за себе си бе взел бутилка пепси. Поемайки чашата с мартини, Настя неволно докосна пръстите му. Бяха ледени.

— Паша, започва да ми харесва ситуацията, когато вие демонстрирате своята благодарност — безгрижно изчурулика тя. — Какво трябва да направя, за да продължите да бъдете все така мил с мен?

Не ѝ отговори нищо. Седеше със скръстени на гърдите ръце и спуснати клепачи. Лицето му отново бе сиво и болнаво, както неотдавна в хотела.

— Павел Дмитриевич, чувате ли ме? Лошо ли ви е?

Той бавно отвори очи и поклати глава.

— Наред съм.

— Видът ви е съвсем болнав. Какво ви е?

— Казах ви, че съм наред.

„Май пак трябва да се връщаме на изходните позиции. Току-що беше нормален събеседник, започна да се шегува, още малко — и щеше дори да се усмихне. И изведнъж такава рязка промяна...“

Настя го огледа внимателно. Бе стиснал юмруци с такава сила, че кокалчетата му бяха побелели и като че ли всеки момент можеха да пробият тънката кожа.

— Е, ваша си работа — сви рамене тя, отхапвайки от еклера. — Ще се правите на принц в изгнание, така ли?

Сауляк отпи скъперническа глътка пепси и се втренчи някъде в ъгъла на бара. Настя се обърна, но не забеляза нищо интересно. Изведнъж осъзна, че бе забравила да се интересува от преследвачите.

Тези два дни бяха доказали, че е избрала правилната тактика. Не трябваше да прилага кардинални мерки към тях — поне засега. Но в Москва я очакваха много неизвестности. Затова трябваше да бъде непрекъснато нащрек и да играе започната игра до победен край — до този момент, когато ще предаде Павел в ръцете на генерал Минаев.

— Права сте.

Сауляк внезапно остави чашата си на стола и стана.

— На мен наистина ми е лошо. Трябва да изляза.

— На чист въздух ли?

— Не, трябва да отида до тоалетната. Можете да бъдете спокойна, няма да избягам никъде. Ако се позабавя, не се тревожете — това ми се случва понякога.

— Не мога да ви пусна сам.

— Казах ви, че няма да избягам.

— Ами вашите доброжелатели? Или забравихте за тях?

— Поемете ги върху себе си. Нали се смятате за велика актриса.

Настя виждаше, че наистина му е лошо. Разбираше също, че веднага щом се разделяха, той можеше да стане много уязвим. „Какво да предприема? Бих могла да застана до входа на тоалетната, но ако ония бабаити решат да влязат вътре, няма как да ги спра.“

— Тръгвайте — кимна тя и също се надигна.

Заедно преминаха през бара и стигнаха до изхода. Павел се отпрати към тоалетната, а Настя се обърна и се приближи до масата, където седяха двамата от сивата волга.

— Момчета, хайде да спечелим хиляда долара — заяви тя и, плъосвайки се на свободния стол, най-безцеремонно си взе цигара от кутията върху масата.

— Моля? — вдигна вежди по-възрастният мъж, който вчера пред портала на затвора бе седял на пътническото място вдясно от волана на колата.

По-младият щракна запалката и ѝ поднесе огънче. През това време очите му бяха приковани към вратата, през която току-що бе излязъл Сауляк.

— Пашка твърди, че вчера ви е видял в Самара — при това няколко пъти — и че сте летели в нашия самолет. Пък аз му казах, че сигурно страда от мания за преследване. Разбирате ли — понижи глас Настя и глуповато изхихика, — той нещо не е добре и навсякъде му се

привиждат бели мишки. В общи линии, ние се басирахме на хиляда долара дали ви и е видял или не.

— Разбира се, че не е — бързо рече по-възрастният мъж. — Сигурно само така му се е сторило, защото ние не сме ходили в Самара.

— Тъхъ, ний сме тукашни — потвърди другият.

— Тъй си и знаех. Викам му да се лекува, ама не ме слуша. Мисли си, че искам да го вкарам в лудницата и да му взема парите. Че за какво са ми скапаните му мангизи? Аз, дето се вика, се чудя собствените си милиони къде да дяна. Между другото, приятелче — Настя бръкна в чантата си за портмонето, извади едра банкнота и я подаде на по-младия, — върви ми донеси нещо за пиене. Рестото си запази, задето ми правиш услугата. Взemi мартини, само че гледай да не е сухо, а „бианко“. Да не го сбъркаш, малкия!

— Пашка — това вашият мъж ли е? — внимателно попита по-възрастният.

— Мъж като говно у дъжд — сопна му се тя.

Отговорът ѝ бе пошловат, но в дадения случай — единствено правилен. Нито да, нито не — разбирай го, както си искаш.

— И той отдавна ли е толкова подозрителен?

— Един дявол го знае — махна с ръка Настя. — Не съм го виждала цели две години, докато лежеше в дранголника. Вчера го пуснаха. Слушай, татенце, твоето птиченце е много миличко. Едно такова възпитано, вежливичко. Като нищо бих му се отдала. На колко годинки е?

— На двацет и шест.

— Ууу — разочаровано измуча тя, — възстарицьк е за мен. Мислех си, че е на деветнайсет-двайсет. Над двацетте не ми върши работа.

— А вие на колко сте? — ухили се събеседникът ѝ.

— На много, татенце. Почти колкото теб. Ти гониш четирийсетте, нали? Е, и аз съм някъде там.

„Птиченцето“ се завърна и сложи пред нея чашата с питието. Настя го опита и направи доволна физиономия.

— На това му викат хубава пиячка. Мерси, бeбчо. И така, момчета, разчитам на вас. Ако той пак започне да си дрънка неговата,

вода го при вас и вие му казвате, че само му се е привидяло, окей? Направо ми писна от неговата мания за преследване.

— Ама, разбира се — закимаха с готовност и двамата. — Ще му кажем, не се безпокойте.

Павел все още се бавеше и Настя започна да нервнич. Нямаше вече повод да остане на масата им, а се налагаше, защото докато разговаряха с нея, поне беше сигурна, че няма да втурнат да го търсят.

— Слушай, приятелче — обърна се към „птиченцето“, — ти на колко години си, а? Вярно ли е, че си на двайсет и шест?

Той изненадано се втренчи в нея, а след това погледна по-възрастния си партньор.

— Нашата гостенка каза, че ѝ харесваш много, само че възрастта ти не била подходяща — обясни му той.

— За ваше сведение, гостенката ви се казва Анастасия — вметна Настя. — А ти, бебчо, как се казваш? Хайде да се запознаем по този случай.

— По какъв случай? — тъпо попита „птиченцето“.

— По случай, че спечелих хиляда долара. Та, как ти е името?

— Серьожа... — смутено се запъна младокът. — А той е Коля.

— За неговото име не съм те питала — ласкаво му рече Настя. — Защо, бебчо, се бъркаш в работата на възрастните? Той вече е голям и сам ще си каже името си, ако поиска, или ако аз го попитам.

Тя все пак успя да ги въвлече в разговор, правейки се на вулгарна, не особено трезва и леко смахната мацка. Галеше Серьожа по ръката, похотливо намигваше на Николай, вземаше си цигара след цигара от кутията им и с вътрешния си хронометър отчиташе минутите. „Къде се дяна Павел? Защо се забави толкова?“

Усети, че нейните събеседници междуременно бяха преодолели първоначалното си объркване, бяха се пренастроили и вече си задаваха въпроса: „Коя е тази?“. Настя им подхвърляше информация, която нямаше нищо общо с действителността, и с всички сили се стараше да им замотае главите, като не преставаше да бърбори нито за секунда.

Най-сетне в рамката на вратата се появи Павел.

— О!

Тя мигновено отдръпна пръстите си от дланта на „птиченцето“.

— Пашка пристигна. Чао, момчета. Беше ми гот да се запознаем.

Павел изглеждаше ужасно. Стори ѝ се дори, че се движи с неимоверни усилия.

— Хей, толкова ли е лоша работата? — попита го разтревожена.

Той кимна мълчаливо.

— Тръгваме ли си?

— Да, май така ще е най-добре.

Не си направиха труда да се върнат на своята маса. Взеха дрехите си от закачалката, облякоха се и излязоха на улицата.

— Можем ли да си вземем такси? — попита Сауляк с отпаднал глас.

— Разбира се. Те няма да ни преследват. Дори ще се постараят да се държат далеч от нас.

Настя отиде в края на тротоара и вдигна ръка. След минута пред тях спря едно такси.

— На аерогарата — наведе се тя към спуснатото странично стъкло.

— Колко давате?

— Колкото кажеш. Не съм отгук и не ви зная тарифите.

— Петдесет гущера.

— Дадено.

Настя седна до шофьора, а Сауляк се настани на задната седалка. Изминаха целия път в мълчание. Също така мълчаливо излязоха от таксито, влязоха в хотела и се качиха на своя етаж.

И чак когато останаха сами в стаята, Настя се разфуча.

— Може би е време да се сложи край на тия детски игрички?! — яростно процеди, гледайки как Павел се опитва с вдървени пръсти да смъкне ципа на якето си. — Какво става с вас, Павел Дмитриевич? Аз трябва да ви доведа до Москва, а вие като нищо можете да предадете Богу дух направо в ръцете ми. Защо не искате да ми кажете от какво боледувате и как да ви помогна, ако ви стане още по-лошо?

Погледът му отново я отбягваше. Той така и не я бе погледнал в очите даже в минутите, когато бе разговарял с нея напълно дружелюбно.

Най-накрая Сауляк успя да се справи с ципа, съблече се и без да обели дума, легна на кревата.

— Или незабавно ще ми кажете каква е работата, или викам линейка. Никак не ме блазни перспективата да докарам в Москва

студения ви труп.

— Не се безпокойте — тихо рече той със затворени очи. — Нищо няма да ми стане. Скоро всичко ще отmine. Вече нищо не ме боли.

— А какво ви болеше?

— Нищо. Казах ви да не се тревожите. Обещавам ви, че всичко ще бъде нормално.

— Не ми се вярва много — отвърна по-спокойно Настя. — Наистина ли ви е по-добре? Да не ме лъжете?

— Не ви лъжа.

Беше вече късно, време бе за сън, но кой знае защо, ѝ се струваше, че още щом угасеше лампите, с Павел непременно щеше да се случи нещо. Изхлузи ботушите си, съблече пуловера и се мушна под одеялото по джинси и тениска.

— Защо не угасихте? — попита той.

— За да ви виждам. Така няма да пропусна момента, когато ви прилошее съвсем.

— Няма да ми прилошее, нали ви казах. Изключете осветлението и заспивайте. Трябва да си починете.

— Много съм трогната от вашата загриженост — промърмори Настя и се зави до брадичката.

— Загасете лампите. Моля ви — тихо рече Павел.

В тона му имаше нещо, което я накара послушно да стане от леглото и да завърти електрическия ключ. Сега стаята се осветяваше само от светлината на уличните лампи и от прожекторите на летището. „Опитай се да заспиш тук — с раздразнение си помисли Настя. — Самолетите реват над самата ми глава, а на съседния креват има тежко болен човек. Обстановката не е най-подходящата за здравословен отдих.“

Павел лежеше толкова тихо, че тя постепенно започна да се поуспокоява — когато човек го боли нещо, той обикновено не може да лежи неподвижно, а се върти насам-натам, търсейки най-подходящото положение на тялото си. Даваше си сметка, че при този грохот едва ли би ѝ се удало да заспи, затова реши поне да поподреди малко нещата в главата си. Методично, минута по минута, възпроизведе изминалия ден, припомняйки си всяка дума на Павел, всеки негов жест, всеки поглед. „Какво ценно нещо успях днес да разбера за него?...“

— Настя — прекъсна мислите ѝ тих глас от съседното легло.

Тя подскочи като ужилена. През тези две денонощия Сауляк за пръв път я наричаше по име. По всяка вероятност нещо ставаше с него, но какво именно?

— Да? — отвърна му също така тихо.

— Не спиш ли?

— Не.

— Седни при мен.

„О, вече сме на «ти»! Нещо не ти е наред, Павел Дмитриевич, и много ми се ще да разбера какво е то.“

Настя припряно отметна одеялото и приседна в края на леглото му. Ледените му пръсти докоснаха дланта ѝ.

— Студено ли ти е? — загрижено го попита тя. — Защо не се завиеш?

— Не е необходимо, всичко е нормално. Просто поседи при мен.

— Добре.

Настя стисна леко пръстите му, но след миг Павел отдръпна ръката си. Минутите си течаха, на Настя започна да ѝ става студено, но не смееше да се помръдне. Тя въобще не разбираше какво става, но ясно осъзнаваше, че не бива да нарушава крехкото равновесие между доверието и отчуждението, което изведнъж се бе възцарило помежду им.

— Проклет да бъде, ако някога те обидя — изведнъж високо и отчетливо произнесе Павел.

Настя с усилие се въздържа да не му отвърне нищо. Само потърси в мрака ръката му и лекичко я погали с върховете на пръстите си.

— Лягай си — каза ѝ вече по-тихо той. — Не ми обръщай внимание. Дрънкам само глупости. Хайде, лягай си.

Настя стана и отново се мушна под одеялото в своя креват.

До сутринта Павел повече не ѝ продума.

* * *

Около осем загъгна радиоточката на нощното шкафче:

„Внимание! Молим пътниците от полет номер 726 по маршрута Самара-Екатеринбург да се явят в сградата на летището за

регистрация. Повтаряме съобщението. Започва заверката на билетите и оформянето на багажа на пътниците от полет 726, Самара-Екатеринбург. Самолетът излита в десет часа и петдесет минути.“

Двамата скочиха от леглата си и бързо започнаха да се приготвят.

— Как ви се струва, имам ли време за един душ? — попита Павел.

„Аха, пак сме значи на «ви». Сигурно се стеснява заради слабостта си, която прояви снощи. Щом така го е намислил — негова си работа.“

— Имате — кимна Настя. — Разполагате с цели двайсет минути.

Той влезе в банята и пак не заключи вратата. След петнадесет минути излезе гладко избръснат и изглеждаше повече от задоволително. Във всеки случай, никой не би казал, че съвсем наскоро е имал силен пристъп на някаква болест.

По-нататък всичко премина изненадващо безпроблемно. Самолетът наистина излетя от Уралск около единадесет часа, а около един и половина получи нови паспорти и билети за полета Екатеринбург-Волгоград.

Късно вечерта, след като се качиха на самолета, който трябваше да ги откара от Волгоград в Москва, Настя си отдъхна малко — като че ли нещата се нареждаха по план. Наоколо нямаше нито една позната физиономия, дори и Коротков не се виждаше никакъв. Това беше правилно, защото Сауляк не биваше да се съмнява, че им се е удало да се отърват, а Настя му бе представила Юра като един от техните преследвачи.

— Е, Павел Дмитриевич, последни усилия и край — каза тя, когато стюардесата обяви, че започва приземяването.

— Ще ни посрещнат ли на аерогарата?

— Боя се, че не. Ще ми се наложи лично да ви отведа до местоназначението.

— Вече е нощ и няма никакъв транспорт. Или може би за последните две години този въпрос е разрешен?

— На паркинга трябва да ни чака кола.

— Надявам се, че поне сега ще ми кажете при кого ще ме откарате.

— Не мога — поклати глава Настя. — Ами, ако изведнъж това не ви се понрави? Пак ще избягате. Нелепо е след толкова митарства да

ви загубя преди самия финал. Бъдете сигурен, че ще стигнем, където трябва. И държа да ви уверя, че този човек не понася гнусния замисъл да бъдете ликвидиран, в противен случай, той не би се опитвал да попречи на тия, които искат да го реализират. Така че, в близка перспектива животът ви е гарантиран.

— Много обнадеждащо — подсмихна се Павел. — Дайте си сега ръката.

— Защо? Да не би да сте решил да ми предсказвате бъдещето?

— Просто ще ви помогна, нали трудно понасяте кампанията.

— Откъде знаете?

— Личи ви. Не летим за пръв път заедно, нали? Дайте си ръката, няма да ви изям.

Настя послушно сложи длан в неговата. Този път пръстите му бяха топли. Той опипа китката ѝ, намери някаква точка и силно я натисна. В първия миг Настя потръпна от болка, но веднага след това усети, че гаденето ѝ започна да стихва. Сауляк продължи да държи ръката ѝ и тя с изненада осъзна, че странната му манипулация дава добър ефект. Дори се отпушиха и ушите ѝ. Притвори клепки и се отпусна назад в креслото си. Вече трета поредна нощ не спеше и сега умората я връхлетя с пълна сила. Сънливостта я сковаваше, ставаше ѝ топло и спокойно...

— Събудете се — чу някак отдалеко гласа на Павел. — Пристигнахме.

— Господи! — изплаши се тя. — Да не би да съм заспала?

— И още как. Даже стенехте насън.

— Дано поне не съм говорила...

— Говорихте. И ми издадохте всичките си тайни.

Настя разбираше, че Сауляк се шегува, но лицето му бе необичайно сериозно и даже някак сърдито. „По дяволите! Точно сега ли намерих да заспя, когато се намирам само на няколко сантиметра от източника на повишена опасност! Добре го давам, няма що!“

Другите пътници вече се отправяха към трапа, а тя нямаше сили да се надигне. Павел също не ставаше и продължаваше да държи ръката ѝ. Настя мобилизира цялата си воля.

— Да вървим! — заяви решително.

На паркинга пред аерогарата намери колата, която лично бе оставила преди няколко дни. За нейно щастие, напоследък времето тук

бе било сравнително меко и не бе нанесло никакви поражения на двигателя. Успя да го запали без особени мъки.

Пътуваха в пълно мълчание. В съзнанието на Настя се прокрадна неприятната мисъл, че бе използвана като пешка в нечия игра. Тя тъй и не бе успяла да си изясни кой е Павел Сауляк, а също така — кой и защо го преследваше. Впрочем, такава задача не ѝ бе възложена, а сигурно генерал Минаев прекрасно знаеше това и без нейна помощ.

В три часа след полунощ шосето, свързващо летището с града, беше безлюдно. След контролния пост на пътната милиция Настя трябваше да премине покрай автобусната спирка, а на около триста метра от спирката трябваше да ги чака кола. Така и стана. Забелязвайки мерцедеса със светещи габарити, Настя намали скоростта, бавно се приближи и спря плътно до него. От тъмнината се появи някакъв мъж и отвори вратата на нейната кола откъм мястото на Сауляк.

— Излизайте, Павел Дмитриевич — нареди му той.

Сауляк дори не се помръдна.

— Настя? — рече тихо.

Това бе вторият път, когато се обръщаше към нея по име.

— Да?

— Благодаря ви.

— Няма защо.

— Не забравяйте какво ви казах. Довиждане.

— Довиждане, Павел.

Той излезе от колата, старателно затвори вратата и се отправи към мерцедеса, но след няколко крачки внезапно се спря. На Настя ѝ се стори, че иска да ѝ каже още нещо. Бързо отвори и изскочи навън. Деляха ги някакви си два-три метра. В тъмнината не се виждаше изражението на лицето му, но тя бе сигурна, че я гледаше в очите. И отново я заля горещата вълна, и отново се почувства мека и податлива като разтопен восък.

Сауляк леко ѝ кимна, след това рязко се обърна и се мушна в мерцедеса. Двигателят изрева, автомобилът бързо набра скорост и скоро се скри зад завоя.

Настя седна зад волана, но не можа да намери сили в себе си, за да потегли. Чувстваше се абсолютно изцедена.

**ВТОРА ЧАСТ
ОПЕРАЦІЯ „СТЕЛА“**

ПЕТА ГЛАВА

Антон Андреевич Минаев откара Павел на вилата си. Тя беше уютна, обзаведена с любов и удобна. Антон Андреевич с удоволствие би живял в нея целогодишно, ако не бяха дъщеря му и жена му, на които повече се харесваше градското им жилище, защото бяха напълно равнодушни към прелестите на провинцията.

— Навярно сте уморен и бихте искал да си почините — каза той на госта си, включвайки отоплението. — Разполагайте се и да не ви безпокои студът — след около час ще бъде направо горещо. А разговорите ще отложим за по-късно.

— Бих искал да поговорим веднага — сухо отвърна Сауляк. — По-добре е, колкото се може по-скоро да си изясним ситуацията. Не изключвам възможността да ви се прииска да ми откажете гостоприемството си.

— Е, щом толкова настоявате... — разпери ръце Минаев, радвайки се обаче вътрешно. — Тогава ще сложа чайника, тъй като ни предстои продължителна беседа.

Той приготви силен и ароматен чай, сложи на масата захар, конфитюр и купичка с бонбони, а после нарязва кашкавала и хляба, които предвидливо бе взел — гостът му идваше от път и сигурно бе гладен.

— Познавате ли ме? — обърна се към него, когато привърши с домакинстването си.

— Ако не греша, вие сте полковник Минаев. А може би вече и генерал?

— Генерал — потвърди Антон Андреевич. — И сигурно знаете, че много години работих с Булатников. Издигнах се до длъжността на негов заместник.

— Да — кимна Сауляк, — знам.

— Тогава би трябвало да разбирате две неща. Първо: на мен ми е известно кой сте вие и с какво сте се занимавал. И второ: на мен не са ми безразлични обстоятелствата около гибелта на Булатников и аз искам да си ги изясня в детайли. За тази цел сте ми нужен вие, Павел

Дмитриевич. Ще ви кажа и нещо повече: подозирам, че тези, които са ликвидирали Владимир Василиевич, имат пръст в лишаването ви от свобода, в тикването в затвора.

— Грешите — едва доловимо се усмихна Павел. — В затворническата зона аз се озовах съвсем самостоятелно, по собствена вина и по собствено желание.

— И кое беше повече? Вината или желанието ви?

— Едното произтичаше от другото.

— Ясно — замислено рече Минаев. — Това донякъде променя нещата... Но впрочем — не кардинално.

Тук генералът си поизкриви душата. Той много бе разчитал да събуди у Сауляк жажда за мъст към тези, които са го пратили в затвора. Но ситуацията се оказваше коренно различна от очакванията му и това наистина променяше нещата. Дали Сауляк щеше да се заеме с убийците на Булатников? Малко бе вероятно. Ако имаше подобно желание, той не би се скрил в колонията, а би грабнал томаховката на войната и би си разчистил сметките с тях. Но не бе го направил и след две години малка бе вероятността да се удаде на генерал Минаев да разпали огъня на отмъщението у него. Дори и най-праведните емоции имаха неприятното свойство да изстиват.

— Каква задача бе ви възложил Булатников преди смъртта си?

— Прекрасно знаете, че няма да ви кажа — отвърна спокойно Сауляк.

— Но вие добре разбирате, че неговите убийци трябва да се търсят сред хората, с които е бил свързан Булатников непосредствено преди да умре. Отказвате ли да ми помогнете?

— Смятайте, че е така. Булатников беше свързан с множество силни и влиятелни хора и всеки от тях би могъл да организира покушението над него. Вашето начинание е безсмислено и безперспективно.

— Аз не смятам така! — разпалено възрази генералът. — Много години работих с Булатников и просто съм длъжен да открия истината за смъртта му, да направя така, че да възтържествува справедливостта. Това е мой дълг, разбирате ли? Дългът на ученика, сътрудника, помощника.

Павел мълчеше и бавно отпиваше от ароматния горещ чай. Той не се бе докоснал въобще до храната, а само си бе сложил в чашата

лъжичка конфитюр.

На Минаев му мина през главата, че щом не бе успял да го хване на жаждата за мъст, би могъл да изиграе картата си със страха. А ако и с това не сполучеше, оставаше му в резерв чувството за благодарност. Така или иначе, трябваше да застави Сауляк да му сътрудничи, защото никой, освен него не можеше да реализира замисъла му.

— Знаете ли защо организирах вашата охрана? — запита го.

— Досещам се. Освен жената, която ми изпратихте, около мен се навъртаха още четирима. Между другото, кои са те?

— Поставяте ме в сложно положение, Павел Дмитриевич — усмихна се под мустак Минаев. — Безусловно, аз ще ви разкрия картите си, ако ние с вас ще си сътрудним. Но ако сте безразличен към съдбата на Булатников и не желаете да ми помогнете, просто нямам право да ви обяснявам нищо. Аз също си имам своите професионални тайни.

— Вашите професионални тайни не струват кой знае колко. И без друго е ясно, че хората, на които Булатников е правил услуги, сега се страхуват от огласяване. Владимир Василиевич разполагаше с широка агентурна мрежа, но някои определен род задачи възлагаше само на мен. Та, тия хора искат да ми видят сметката, за да не си отворя устата. Даже е странно, че се оказаха не чак толкова много. Ако пред портала на затвора, от който излязох, се бе струпала половин Русия, никак не бих се изненадал. Щом не желаете да ми кажете кой конкретно се е заинтересувал от моя милост — ваша си работа. Това не ме засяга особено. Така или иначе, аз знам, че съм преследван и независимо кой го прави, мерките, които ще взема за своята безопасност, ще са едни и същи.

— Значи вие съвсем не се страхувате?

— Напротив, страхувам се. Но това не означава, че от страх ще се втурна да ви разказвам за Владимир Василиевич. Вие сте бил негов ученик и заместник, би трябвало и без моите разкази да знаете достатъчно много. А ако нещо не знаете, явно Булатников така е искал да бъде. Вие знаете точно толкова, колкото той ви е позволил да научите, и нямам намерение да вървя против волята му.

— Бих могъл да ви предоставя безопасно убежище — подхвърли Минаев.

— Благодаря. И какво ще ми струва това?

— Помогнете ми да открия убийците на Булатников. Павел Дмитриевич, повярвайте, за мен това е много важно. Тук няма никаква политика, това е чисто човешко желание. И освен това, не исках да ви споменавам, но... Виждате ли, аз все пак знам нещичко. Вероятно Владимир Василиевич е скривал от мен някои факти и обстоятелства, но уверявам ви, те не са никак много. Известно ми е с какво точно се е занимавала групата, която вие сте оглавявал. Може би, повтарям, не съм в течение на всичките ви действия, но дори и само това, което ми е известно, е достатъчно за да ви сервирам купища неприятности. Не възнамерявам да го направя, не желая умишлено да ви причинявам зло, но ако откажете да ми помогнете, страхувам се, че ще бъда принуден да разглася някои факти. Подчертавам, не за да навредя лично на вас, а само за да унищожа тези, на чиято съвест тежи животът на Булатников.

— Елегантен шантаж? Не ви прави чест, генерале.

— Плюя на честта си, майоре. Да, зная какъв сте бил, преди да станете агент на Булатников. Знам още, че по онова време, когато сте носил майорските пагони, сте имал и друга фамилия. И знам при какви обстоятелства сте загубил званието и длъжността си. Та, така, майоре, плюя на честта си, ако съм принуден да живея със съзнанието, че убийците на моя учител, приятел и командир се разхождат на свобода. Разбирате ли ме? Самото това обстоятелство не ми прави чест. Аз съм офицер и мъж, ако тези думи въобще нещо ви говорят.

— Тогава аз съм длъжен да констатирам, че вие лъжете, Антон Андреевич. Ако знаете толкова много за мен, то непременно бихте знаел и кой е убил Булатников. Не вярвам, че не го знаете.

Минаев не отвърна нищо, разбърквайки съсредоточено с лъжичка захарта в чашата си. След това вдигна към Сауляк очи, които кой знае защо бяха станали тъмни и бездънни.

— Да, Павел Дмитриевич, излъгах. Знам кой го направи. И искам да ми помогнете да унищожа тези хора. Видяхте ли, вече ви разкрих картите си. Искам не просто да изтрия тези хора от лицето на земята, но и да покрия имената им с вечен позор.

— Ясно — кимна Павел. — Но аз не споделям чувствата ви. Антон Андреевич, хайде да кажем истината поне на самите себе си, ако не можем на другите. Това, което правеше генерал Булатников, това, което върших аз и моите хора по негово нареждане, е меко казано, престъпно. Трябваше да ни разстрелят всичките за тези наши

деяния. И вас заедно с нас, защото вие знаехте за тях и си мълчахте. А сега вие искате да накажете някои хора за нещо, което самият Булатников е извършвал многократно. Излиза, че на него му е позволено, а на тях — не е? Двойно водене на сметки, двоен морал? За вас Владимир Василиевич е учител, командир и приятел, но за огромен брой хора той е най-обикновен убиец и мръсник. По този причина, ако желаете да отмъщавате за него, то това трябва да си остане лично ваша работа. Вие нямате право да въвличате в тази работа никого и от никого нямате право да искате помощ.

— Дори и от вас?

— Дори и от мен.

— Нима у вас не е останало нито капка топло чувство към него? Направо не мога да повярвам.

— Не ми е необходимо да ми вярвате. Благодарен съм ви, че ми изпратихте човек, който не ми позволи да предам Богу дух още в първите часове на свобода, и ме докара жив и здрав до Москва. Знам, че това ви струва не малко пари, и още веднъж ще повторя, че съм ви благодарен. Но не искайте от мен повече.

— Ама, голям твърдоглавец сте! — избухна Минаев.

Сауляк му се изплъзваше от ръцете, а той ужасно много бе разчитал на него. Само Павел можеше да му помогне и трябваше на всяка цена да го принуди да стори това.

— Разберете най-сетне — продължи разгорещено, — че всички разговори за чистите ръце са приказки за деца. Вие самият сте бил кадрови офицер, служил сте в нашето ведомство и трябвало да си давате сметка, че съществуват множество цели и задачи, чиито решения предполагат най-различни нарушения на морала и етиката. Цялата оперативна работа от глава до пети е омазана с мръсотия — така е било и така ще бъде. Вие нямате право да упреквате Владимир Василиевич, мен и самия себе си, че с нашите действия са били нарушавани някакви норми, и че някому е нанесена вреда. Това е неизбежно, защото го е изисквала целта. Каква полза ще има, ако сега започнете да си скубите косите и да се разкайвате за извършените грехове? С това живота няма да го промените. Генерал Булатников е предприемал всички тези постъпки в името на социално одобряема цел, а тези, които го убиха, направиха това заради собствените си интереси. Нима не забелязвате разликата?

— Значи така, Антон Андреевич — поде Сауляк, без за да гледа генерала, — хайде да оставим за друг път разсъжденията по въпросите за морала и етиката. Ние с вас имаме парично стокови отношения и аз съм готов да направя всичко, което се изисква от мен в рамките на нашата сделка. Вие осигурихте безопасността ми по пътя от колонията до Москва, вложил сте много пари в това начинание и независимо защо сте се втурнал да ме спасявате, аз трябва да ви се отплатя. Понататък. Вие още известно време осигурявате моята безопасност, снабдявате ме с нови документи и жилище. Желателно — и с някаква легенда, докато успея да се ориентирам в ситуацията около себе си. С други думи, вие ме поддържате през периода на моята адаптация към новите условия на съществуване. Срещу тези услуги аз правя за вас това, което искате. Вие искате да сте квит с убийците на Булатников? Аз пък съм готов да ви окажа съдействието, което е по силите ми. Пак подчертавам, че нямам намерение да си отмъщявам за смъртта на Владимир Василиевич, а само да ви се издължа за помощта, която вече ми оказахте и ще ми оказвате в бъдеще. Е, спазарихме ли се?

Минаев с усилие сдържа въздишката си на облекчение. Вече бе започнал да се опасява, че с този особняк нямаше да може да намери общ език.

— Разбира се, Павел Дмитриевич. Спазарихме се. И много се радвам, че стана така. Готов съм да призная, че не бях прав, когато се опитвах да ви заставя да споделите убежденията ми. Отношението ми към Булатников и неговата гибел действително си е моя лична работа и никой не е длъжен да се съгласява с мен. А сега предлагам поне няколко часа да си отдъхнете, защото нощта вече преваля. А утре ще се захванем за работа, ако нямате нищо против.

Павел мълчаливо стана и по затвореното му сурово лице Антон Андреевич разбра, че той не възнамерява да му отговаря. За Сауляк разговорът бе приключен.

* * *

Генерал Минаев не се съмняваше, че убийството на Владимир Василиевич Булатников е дело на онези хора, заради чиито интереси той бе осъществил своята най-мръсна и кървава комбинация.

Познаваше ги поименно, но му бяха необходими цели две години, за да си състави пълен списък. И сега, когато името и снимката на единия от тях започнаха да се появяват на телевизионния екран и по страниците на вестниците, Антон Василиевич се досети, че на натрупания от тази групировка криминален капитал му е станало тясно. Трябваше му размах и голям простор за действие. А за тази цел му бе нужен свой президент, който ще осигури приемането на необходимите укази, подписването на необходимите книжа и вземането на необходимите решения от свои министри. Разбира се, освен президента съществуваше още и Дума, в нея групировката вече бе успяла да пробута продажни депутати, които биха лазили и по корем, само и само да не допуснат приемането на неудобни за този капитал закони. На всичко отгоре, изборите за Дума и президентската кампания се бяха случили в едно полугодие — така на групировката ѝ бе още по-лесно да осъществи планове си.

Павел помоли Минаев да му даде три дена за възстановяване.

— Трябва да се погрижа за холециститата си — обясни му той, — иначе мога да получа криза в най-неподходящия момент. Освен това, трябва да се наспя и да посъбера сили.

Антон Василиевич беше готов на всичко и с радост изпълняваше всичките му условия, молейки се на Бога, той да не се откаже в последния момент. Но по всичко личеше, че Павел не бе склонен към колебания, щом веднъж вече бе взел решението си.

След три дена той заяви:

— Готов съм да се захвана за работа.

Изглеждаше много по-добре от преди — цветът на лицето му бе здрав, макар и малко бледничък. Вече не седеше с часове в креслото, затворил очи и скръстил ръце, а се разхождаше из вилата и около нея, занимаваше се с гимнастика. Веднъж Минаев го бе наблюдавал тайно как прави физическите си упражнения и бе останал поразен от способността му да скача с въже двайсет минути без прекъсване, при това, с огромна скорост.

Междувременно генералът бе осигурил на Павел ново жилище, нови документи с името Александър Владимирович Кустов, а също така международен паспорт, според който Кустов току-що се е върнал от Белгия, където е прекарал две години в брак с очарователна белгийка, но в крайна сметка несходството на характерите взело

превес над желанието му да поживее комфортно и той се върнал в родината си. Двегодишното му отсъствие напълно обясняваше известната (меко казано) неинформираност на господин Кустов, например за това колко струва билетът в метрото и къде се продават билети за надземния градски транспорт. Разбира се, че беше напълно естествено след двегодишно пребиваване в чужбина Александър Владимирович да няма собствен бизнес или да не е служител в някое държавно предприятие. Засега той все още разполага с известни средства, така че не му е особено наложително да работи.

В списъка, който генерал Минаев бе изготвил за Сауляк, фигурираха седем фамилии и тази на сегашния кандидат за президент се числеше под номер едно, затова пък фамилията Чинцов я нямаше въобще. Антон Андреевич бе подбрал само тези, които непосредствено бяха свързани с организирания трафик на оръжие и наркотици, които лично бяха участвали във вземането на решения, в разработката на конкретни операции и в подялбата на печалбите. По това време Чинцов не бе бил нищо повече от дребна фигурка, от момче за всичко, на което бяха възлагали преди всичко изплитането на интриги и тяхната реализация. Тогава — преди три-четири години — с Булатников бяха контактували двамата главатари на тази банда, а мястото на Чинцов в йерархията ѝ бе било някъде ниско в основата. Затова пък сега — и това бе известно на Антон Андреевич — Чинцов се бе присламчил към екипа на кандидата за президент и бе станал едва ли не негова дясна ръка. Освен това, Минаев знаеше, че именно Чинцов се бе заинтересувал от Павел и се бе опитвал да измъкне сведения за него чрез МВР.

— Не искам да крия нищо от вас — рече генералът, държейки в ръка списъка на лицата, подлежащи на унищожение. — Тук са изброени хората, които най-кръвно са заинтересувани от смъртта на Владимир Василиевич и които са го накарали да замлъкне завинаги. Но на мен ми стана известно, че те проявяват интерес и към вас, Павел Дмитриевич. Правил са справка за вас в Министерството на вътрешните работи и аз предполагам, че именно те са изпратили свои хора в Самара да ви убият. Вие трябва да започнете операцията, като си отваряте очите на четири. Нямам намерение да ви карам да играете на тъмно и да рискувате. За да изпълните условията на нашия договор,

ще се наложи да се пъхнете в самото леговище на звяра, който е страшно нетърпелив да ви сграбчи в лапите си.

На Минаев много му се искаше да каже: „Павел Дмитриевич, не бива лично да се доближавате до тях. Нали имахте група, която ръководехте. Намерете своите хора и ги включете в работата. Хората на Чинцов познават лицето ви, докато вашите бивши сътрудници никой, освен вас не ги е виждал“. Но Антон Андреевич се въздържа и нищо такова не каза. Страхуваше се да не провали с толкова труд започнатата операция, на която бе дал простичкото и никому нищо не говорещото название „Стела“. Тази латинска дума в превод означаваше просто „звезда“ и не носеше никакъв подтекст, свързан със същността на операцията. Някога в младостта си на закрит кинопоказ Минаев бе гледал един италиански филм за живота на градски просяци, дребни крадци, бандити, сутеньори и проститутки. В този филм бе имало само една прилична девойка на име Стела. Тя бе била толкова невинна, толкова искрена и простодушна на фона на всичката останала измет, че Минаев — тогава още съвсем младо лейтенантче — направо се бе просълзил от умиление, а след това буквално се беше задъхвал от ярост, когато един от героите на филма я бе накарал да проституира, за да му плати пиячката. Оттогава думата „стела“ бе станала за Антон Андреевич синоним на нещо чисто, правилно и праведно.

Сауляк пое списъка от ръцете му и бързо го прегледа. В него, освен имена, адреси и телефонни номера, имаше още кратки сведения за професиите, заниманията и за семейното положение на обречените.

— Имате ли някакви предпочитания откъде да започна или да действам по свое усмотрение? — попита Павел.

— Нямам. Преценявайте сам. Колко пари са ви необходими на първо време?

— Не знам, изостанал съм от пазарната конюнктура. Дайте ми хиляда долара, пък после ще видим. Или може би искам прекалено много?

— Не, не — припряно отвърна генералът, изваждайки портфейла си. — Това съвсем не е много, сам ще се убедите.

Докато през тези три дена Сауляк си почиваше на вилата му, Минаев бе подписал всички необходими документи и бе продал колата му, която се намираще в един охраняем гараж. Добавяйки няколко хиляди долара, той бе купил на Павел нов автомобил, който повече

подхождаше на имиджа му на „жених“, завърнал се от чужбина и нямащ никакви финансови притеснения, за да е принуден да работи. Всъщност, предишната му кола бе далеч по-добра, защото зад външния ѝ неугледен и дори предизвикващ съчувствие вид се криеше невероятна мощ и издръжливост, тъй като по двигателя ѝ всичко бе преправено от най-добри специалисти. Разбира се, тези нейни достойнства бяха взети предвид при продажбата ѝ и бяха включени в цената. Сега вместо свръхскоростното и свръхмощно жигули, Сауляк притежаваше чер сааб. През последните години количеството на чуждестранните марки коли по улиците толкова бе нараснало, че степента на незабележимост и невзрачност на сааба бе равна на тази на жигулието.

Павел се отправи към Москва. Минаев го изпрати до външната портичка и гледа след него, докато тънката му и изправена като натегната струна фигура не се скри зад завоя на пътя, водещ към железопътната спирка. След това Антон Андреевич бавно се върна във вилата, заключи отвътре и започна да си приготвя вечеря. Той знаеше, че сега щеше да му се наложи най-малко една седмица да преодолява пристъпите си на раздражителност и злоба и най-добре бе през този период да не контактува с хора, които не би искал да обиди. Така се случваше винаги, когато от етапа на продължителна предварителна проработка и прецизни приготовления операцията преминаваше към реализация. На подготвителния етап все още можеше нещо да се преиграе, преосмисли и прекомбинира. Можеше все още да се откажеш от една цел и вместо нея да си поставиш друга, можеше да се откажеш от едни изпълнители и да задействаш други. Можеше да отложиш началото на операцията, ако почувстваш, че не всички са готови, че някъде нещо не се стикова както трябва. Докато не бе настъпил етапът на реализацията, нещата все още бяха поправими. Но още щом стартираше реализацията, генералът бе обсебван от чувството, че напълно губи контрола над ситуацията. Хората започваха да действат съобразно предписанията, подключваха се отдавна приведени в готовност механизми, схемата започваше да работи, да се разгръща и всеки момент можеше да се случи нещо неочаквано, заплашващо с големи неприятности и дори с катастрофа. Можеш да конструираш и най-съвършения апарат, но когато го задействаш, разбираш, че е невъзможно да повлияеш на природните явления, и при

определени метеорологични аномалии твоят механизъм отива по дяволите. Колкото и щателно да си подготвил операцията, не би могъл да предвидиш всички случайности. Именно от тази невъзможност да повлияе на случайностите и на техните последствия у генерала се пораждаше чувството на неувереност в себе си и загуба на контрол. То не му даваше да заспи, лишаваше го от апетит и му отравяше живота. Но след около седмица отминаваше.

* * *

В началото на февруари времето бе хладно, но затова пък слънчево и тихо. Само че слънчевото време дразнеше Евгений Шабанов. В служебния му кабинет компютърът бе поставен така, че лъчите на слънцето се отразяваха в екрана и му пречеха да работи. Много пъти се бе чудил как да размести мебелите така, че компютърът да намери най-подходящото си място, но тъй и не бе успял нищо да измисли. Помещението беше тясно, дълго и ако извъртеше бюрото си, то щеше да заеме цялата широчина на кабинета. Тогава на Шабанов щеше да му се наложи да седи гърбом към вратата. Той не се смяташе за нервен, но наличието на врата зад гърба му го нервираше и понижаваше неговата работоспособност.

Точно седмица оставаше до 15 февруари — денят, когато Президентът трябваше да изпълни обещанието си да пристигне в родния си град и там публично да обяви дали ще се балотира за следващия мандат. И задачата на Евгений Шабанов бе да доведе до пълно съвършенство президентското изказване. Впрочем, представата на Шабанов за това каква трябва да е тази реч се отличаваше с известна специфичност. Той се хранеше от ръката на президентския съперник.

„Аз много мислих...“ На това място Шабанов се замисли. То беше ключово и от него трябваше да изстиска всичко, което бе възможно. На всички бе известен стилът на Президента — отсечени фрази с големи многозначителни паузи и с пълна липса на меки доверителни интонации, с които толкова се славеше първият президент на СССР, който умееше да говори без листчета и да гледа хората в очите. Сегашният нямаше тая дарба, не можеше да го прави. И да се

науци не желаше. Значи какво трябваше да се предприеме в такъв случай? Ами, повече интимност да се добави в тази фраза. „Аз много мислих — зачука с пръсти по клавиатурата Шабанов, — не спях по цели нощи, спорих със самия себе си...“ Отлично! Шабанов си представи как снажният широкоплещест Президент, извисявайки се над катедрата, ще произнася този текст, поглеждайки в листчето, със своя метален, лишен от топли интонации глас. И точно на тази фраза той ще загуби поне две точки.

Като цяло текстът вече беше готов и няколко пъти бе отредактиран от разни съветници. Шабанов бе последен, защото беше имиджмейкърът на Президента. Той трябваше да постави акцентите, паузите — с други думи, да превърне литературния сценарий в режисьорски. Евгений още един път пробяга с очи по текста, стигна до думите: „от месец март нататък проблем с работните заплати няма да има“ и сложи знак, че последната дума трябва да се произнесе високо, ясно и желателно по срички. Задръжките на работните заплати вече бяха станали „притчи во язицех“^[1] и даже на глупака бе ясно, че проблемът не би могъл да се реши през март. На кой ли умник бе хрумнало да вмъкне това неизпълнимо обещание в текста на президентската реч? Така или иначе, то бе вмъкнато и нека Президентът да си произнася по-гръмко клетвата. Март чукаше вече на вратата и позорът от неизпълненото обещание щеше да му се лепне като черно петно. След като цялата страна бе чула „ня-ма да и-ма“, върви се оправяй после.

Биваше си ги съветничетата на сегашния Президент — хвани единия, та удари другия. Заклетият ти враг няма да ти напакости толкова, колкото тъпият съветник. На Шабанов не му беше много съвестно и срамно, че използваше служебното си положение, изключително за да кара Президента да губи точки. На негово място всеки друг — дори и най-преданият на държавния глава човек — при това и добър професионалист, едва ли би могъл да избегне вредата, която нанасяха тези неизвестно откъде пръкнали се съветници. Ето например, какво бе разписанието на първия ден от пристигането на Президента в родния му град. Беше февруари, студ вятър, а му бяха натрупали няколко срещи с населението и трудещите се, по време на които Президентът трябваше да държи речи не на закрито, а на улицата. Наистина голям умник го бе измислил. Та нали той щеше да

пресипне като едното нищо. Или пък щеше да премръзне и щеше да пожелае да се сгрее като всеки руски мужик. А добре бе известно как се сгриват мъжиците в Русия от веки веков. Така че, Президентът или трябваше да се качи на трибуната и с възпалено гърло да произнесе отговорната си реч, или... И едното, и другото бяха провал. Кое то пък за Шабанов бе добре. Дори много добре.

Той привърши с работата си към десет вечерта, изключи компютъра и се протегна, пукайки със стави. Вече можеше да се прибира вкъщи. Тъкмо си закопчаваше палтото, когато запищя клетъчният телефон на бюрото му.

— Да, слушам — каза нетърпеливо в слушалката.

— Ако ви интересува човекът, пристигнал от Самара — дочу непознат женски глас, — можете да получите информация за него след час на ъгъла, където се пресичат „Профсъюзна“ и „Бутлеров“.

— Кой се обажда? — объркано попита Шабанов, но жената прекъсна линията.

Дали го интересуваше човекът, пристигнал от Самара? Интересуваше го и още как! Първо, защото от него се интересуваха покровителите на Шабанов. И второ, защото да се докопа до него искаше Соломатин — един от най-отявлените привърженици на Президента. Шабанов не знаеше защо на благодетелите му беше необходим този мъж от Самара, но съвсем точно знаеше, че им е нужен ужасно. А за това, че го търси под дърво и камък и Соломатин, имиджмейкърът бе узнал съвсем случайно, подслушвайки непредназначен за неговите уши разговор.

„Кой ли ми позвъни?“ — рече си, обзет от неприятно предчувствие.

* * *

Рита беше най-спокойната и най-дисциплинираната от цялата група. Може би защото не бе толкова надарена от природата като останалите. Но за определени поръчения способностите ѝ бяха напълно достатъчни и Павел обичаше именно на нея да възлага задачи. Рита не бе нито опърничава, нито капризна, не задаваше излишни въпроси и винаги стриктно съблюдаваше инструкциите. Най-важното

бе, инструкциите да са много детайлни, защото тази симпатична трийсетгодишна жена слабо владееше импровизациите.

Тя беше първата, с която се срещна Павел, връщайки се в Москва след възстановителния си период във вилата на Минаев. Влизайки в жилището ѝ, Сауляк веднага разбра, че през последните две години Рита е била фактически без работа. Тоест, водела се е на някаква държавна служба, но заплатата ѝ е стигала само за най-насъщното. Зоркият му поглед не забеляза нито една нова вещ — и телевизорът си беше същият, и мебелите, и мокетът на пода.

След смъртта на Булатников преди две години, когато Павел бе решил да се скрие в затвора, той най-строго бе забранил на хората от своята група да си докарват странични доходи.

— Трябва да ви стигне това, което си изкарахте вече. Потърпете, докато се върна, иначе ще изгорите — бе ги предупреждавал, макар да бе сигурен, че почти никой няма да издържи, защото в днешно време техните способности се радваха на голям интерес и услугите им много се търсеха.

Но на Рита вярваше и тя не бе го подвела, не беше нарушила разпорежданията му.

След като му отвори, Рита мълча дълго, взряна в състареното му лице. Както обикновено пък, Павел избягваше очите ѝ. Най-накрая усети, че рухна невидимата стена, която тя мигновено бе издигнала помежду им.

— Ти се завърна — тихо промълви Рита и заплака. — Господи, върна се най-сетне...

— Нали ти обещах — усмихна се бледо Сауляк. — Хайде, малката ми, не плачи, всичко е наред. Аз се върнах и ние отново ще се заемем за работа. Сигурно си останала съвсем без пари.

— Не е там работата, Паша. По дяволите, парите! Страхувах се, много се страхувах. Лиших се от цел, от смисъл. Преди знаех за какво живея. Имаше задачи, имаше работа и аз трябваше да я свърша добре. А после ти изчезна и всичко рухна. Бих могла да се захвана с нещо, но нали ми забрани...

— Умница си ми ти — рече ѝ ласкаво Сауляк. — Умница си, че си ме послушала. Затова сега всичко ще отиде на мястото си. Повярвай ми, всичко ще се оправи. Още днес започваш работа. Готова ли си?

— Не знам — сви колебливо рамене Рита. — Толкова отдавна не съм работила. Може да не се получи нищо...

— Ще се получи — увери я той. — Ти само вярвай в себе си, настрой се и ще стане. Трябва да позвъниш на този човек и да му определиш среща.

Павел ѝ подаде едно листче, на което бе записан телефонният номер на Шабанов.

— Определи му среща на пресечката между „Профсъюзна“ и „Бутлеров“. След това ще тръгнем заедно. Ти ще поговориш с него, а аз ще наблюдавам отстрани.

Рита послушно посегна към слушалката.

— А ако той не се съгласи да се срещнем? — попита, натискайки бутоните. — Трябва ли да настоявам?

— В никакъв случай. Обявявай срещата и затваряй. Ако съм му нужен, ще дойде непременно. Ако ли не — значи съм сбъркал.

След двадесет минути пътуваха в югозападна посока. Павел не отвличаше Рита с разговори, давайки ѝ възможност да се концентрира. Наруши мълчанието чак на метростанцията „Калужская“.

— Запомни ли всичко? Той трябва да ти каже кой точно ме търси и защо. А ти на него — че съм съгласен да работя за тях, ако осигурят безопасността ми. Оттук тръгваш пеш. След срещата премини от другата страна на „Профсъюзна“ и отиди до пресечката с „Генерал Антонов“. Няма да могат да се движат с кола близо до теб, защото ти ще вървиш в посока, обратна на автомобилния поток. Ясно ли е?

— Да, Паша — отвърна Рита.

Гласът ѝ бе лишен от всякакви интонации и Павел разбра, че тя се подготвя за работа. Остави я до метрото, придвижи се малко напред, намери подходящо за паркиране място, слезе от колата, заключи я и се отправи към мястото на срещата с Шабанов.

Неслучайно бе избрал именно това място. Наоколо имаше удобни входи и изходи, от които можеше да се води наблюдение.

Рита се появи и застана до павилиончето, правейки се, че разглежда стоката, изложена на витрината. Уговореният час вече изтичаше и Шабанов трябваше да дойде всеки момент, ако въобще дойдеше.

Павел се облегна на едно дърво и по навик скръсти ръце на гърдите си. Не биваше да се отпуска и трябваше да има готовност да се

притече на помощ на Рита, ако се наложеше. Това бе малко вероятно. Задачата ѝ беше най-обикновена, с подобни задачи се бе справяла стотици пъти и само два пъти се бе получила засечка. За пръв път това се бе случило преди десет години, когато тя току-що бе започнала да работи с Павел. Докато бе говорела на улицата, някаква кола бе блъснала едно момиченце. Рита се бе разконцентрирала, изплашила се бе и вече не беше успяла да се съсредоточи. За втори път нещо подобно бе станало след три години. Тогава се бе отправила да изпълнява поръчението си с висока температура, тъй като боледуваше от тежък грип. Павел знаеше, че не бива да се работи щом си болен, и ако Рита му бе споменала, че не се чувства добре, за нищо на света не би ѝ възложил тази задача. Бе скрила това от него и той после я бе мъмрил доста сериозно. Но днес Рита беше здрава и му оставаше да се надява, че на улицата няма да се случи нищо непредвидено.

От неговото място се виждаше колата, която спря пред павилиончето, до което бе застанала Рита. Сауляк напрегна зрението си, за да разгледа мъжа зад волана. Както и бе очаквал, оказа се, че това е по-възрастният от двойката, която го преследваше. „Как ли се казваше? Настя май спомена — Николай. А младичкият — Серьожа. Той обаче нещо не се вижда.“

От автомобила слезе представителен мъж около четиридесетте. Рита му направи едва забележим знак и се отдръпна от витрината. Мъжът я последва и тя го отведе на няколко метра встрани. Към това място нямаше видимост от колата, защото пречеха павилиончетата.

Сауляк сложи на ухото си миниатюрен приемник.

„Вие ли ми позвънихте?“ — чу се мъжки глас.

„Не. Но на срещата с вас изпратиха мен. И така, интересува ли ви човекът, пристигнал от Самара?“

Настана тишина и Павел разбра, че Рита бе започнала да работи. Преди никога не бе започвала така изведнъж. Обикновено около десетина минути водеше най-обикновен разговор, настройваше се към своя събеседник, водейки го към прага на признанието, и чак след това подключваше своите необикновени способности. Днес нервничеше и това беше обяснимо — не беше работила две години, бе отвикнала и вероятно ѝ се искаше всичко да свърши по-бързо. А може би се и страхуваше, за разлика от преди.

Паузата прекалено се удължаваше. Най-сетне от приемника се дочу гласът на мъжа, който изведнъж бе станал вял и безизразен:

„Да, нас много ни интересува Сауляк.“

„Защо ви е той?“

„Отначало бе планирано да бъде ликвидиран.“

„А след това?“

„След това беше решено да бъде използван. Искат да се договорят с него.“

„Как именно искат да го използват?“

„Искат да повлияе на някои хора. Да ги сплаши и да ги накара да променят решението си. Той знае много за тези хора.“

„Тоест, вие искате да го използвате за шантаж?“

„Да.“

„Само за шантаж? Или и за още нещо?“

„Не, само за това.“

„Предайте на своите приятели, че той е съгласен, но при условие че ще му осигурите свобода за придвижване. Не се опитвайте да го търсите сами, кажете ми телефона си, той ще ви позвъни.“

„Да, да... Три-седем-пет-нула-три-нула-шест.“

„Фамилия?“

„Чинцов.“

„А име и презиме?“

„Григорий Валентинович.“

„Нещо друго?“

Отново възникна пауза. След това прозвуча гласът на Рита:

„Вие не ми казахте всичко. Говорете.“

„Да... Има една жена...“

„Каква жена?“

„Жената, която беше с него. Неговата близка. Те се интересуват и от нея.“

„Предайте им да забравят за тази жена. Тя няма нищо общо тук. Запомнихте ли? Трябва да забравят за нея.“

„Добре.“

„Кой още търси Павел?“

„Н-не знам...“

„Лъжете. Помислете и ми кажете кой още се интересува от него.“

„Соломатин.“

„Кой е той?“

„Човек от екипа на Президента.“

„Името и презимето му?“

„Вячеслав Егорович.“

„И за какво му е Павел?“

„Не знам. Наистина не знам.“

„Вие виждате ли ме?“

„Да... Виждам ви.“

„Как изглеждат?“

„Среден ръст. Руса коса. Късо кожухче, светло.“

„На колко години съм?“

„На около тридесет.“

„Грешите. Аз съм висока брюнетка към четиридесетте. В дълго палто от норки. На долната си устна имам малък белег, забележим е, но не ме загрозява. Когато говоря, заеквам леко. Съвсем лекичко. Ясно ли е?“

„Да, добре...“

„Кой е другият в колата?“

„Моят помощник.“

„Име?“

„Николай.“

„Него ще го питат ли за мен?“

„Не знам. Сигурно ще го питат.“

„Кажете му, че дребничката жена с късото светло кожухче е случайна минувачка, която аз съм помолила да ви доведе от павилиончето до мен. А вие сте разговарял с мен, онази жена си е отишла, тя не ме познава въобще. Всичко ли разбрахте?“

„Да.“

„Аз си тръгвам, а вие ще останете тук още няколко минути. Пребройте бавно до триста и можете да се връщате в колата. Предайте на Чинцов нашите условия. Павел ще му позвъни утре в десет сутринта. И помнете: той е съгласен да ви сътрудничи, но ако се опитате да го прекарате, ще ви се наложи да съжалявате за това. Павел не е от бързивите, но е отмъстителен.“

„Да. Ще предам всичко.“

„Отивам си. Започвайте да броите.“

Рита премина покрай самия Павел. Тя следваше съвсем точно инструкциите му и не тръгна по тротоара край колата, в която чакаше Николай, а свърна рязко зад павилиончетата. Шабанов послушно остана да брои в тъмнината и Сауляк доволно си отбеляза, че Рита не бе загубила своите способности. Всичко бе направила точно както трябваше.

Проследи я с поглед, докато светофарът светна зелено и тя премина от другата страна на улица „Профсъюзна“. После, стъпвайки леко и безшумно, Сауляк отиде до своя сааб, качи се в него и потегли към пресечката с улица „Генерал Антонов“, където трябваше да дойде Рита.

* * *

— Умори ли се? — попита я загрижено, когато се качи в сааба.

— Малко — усмихна се бледо тя. — Сигурно съм отвикнала.

— Нищо детето ми, ти си юнак, добре си свърши работата. Напразно се страхуваше. Сега ще те откарам вкъщи и ще си починеш.

— А утре?

Павел долови боязън в гласа ѝ.

— Какво утре?

— Утре ще трябва ли да работя?

— Не ти ли се ще? Страхуваш ли се?

— Не, не е това... Страхувам се, че пак ще изчезнеш. Без теб аз съвсем...

— Какво, детето ми?

— Не знам какво да правя. Чувствам се ненужна.

— Нали все още работиш в спестовната каса?

— Сега се нарича спестовна банка. Да, там работя.

— Скучно ли е?

— Разбира се. Но съм свикнала.

Изведнъж Сауляк осъзна колко самотна е тази млада жена. Бе я включил в групата си преди десет години и отначало се бе опасявал, че Рита всеки момент би могла да се възпротиви и да започне да иска свободата си, да пожелае да си създаде нормално семейство, да ражда деца. Но после се бе зарадвал, че опасенията му се бяха оказали

напразни. Рита беше послушна, изпълнителна и не предявяваше никакви претенции. Тогава не я бе разбрал и самонадеяно бе считал, че тя работи с него изключително от чувство за благодарност, тъй като съвсем навреме я бе измъкнал от болницата, където бе попаднала по инициатива на своите гадняри-съквартиранти в комуналното жилище.

Павел съвсем спокойно би могъл да мине без трайна връзка с жена. Не се нуждаеше от емоционално обвързване и душевна близост, беше студен и затворен в себе си човек. И считаше, че се разбира от само себе си, Рита да бъде точно такава, тъй като не искаше свобода, нямаше определен приятел, не напираше да се омъжва.

Сега си спомни очите ѝ, когато го бе видяла пред прага на жилището ѝ, спомни си как тя се бе разплакала. И осъзна, че през всичките тези години е бил пълен идиот. Че въобще не я е разбирал. А тя го обичаше.

Някога, преди десет години, бе успял да ѝ внуши, че трябва да се гордее с качествата, подарени ѝ от природата. Че те са ценност, която я отличава от останалите хора, че трябва да пази този природен дар и да го усъвършенства. Защото точно чрез този дар животът ѝ ще се изпълни със смисъл. Рита бе му повярвала. А в нейните очи Павел бе бил единственият човек, който можеше да я оцени и похвали. Тя не познаваше Булатников и никога не беше го виждала. Нейният единствен шеф бе бил пак Сауляк. Освен това, Рита не познаваше останалите членове на групата и дори не знаеше за тяхното съществуване. Павел се бе надявал, че подчертавайки нейната изключителност и уникалност, ще може да поддържа интереса ѝ към работата, затова никога не ѝ бе споменавал, че разполага с още трима души — при това, по-силни и по-надарени. Опасно бе да предизвикваш ревност у жена, дори тя да не е спрямо любим мъж, а спрямо работата. Сауляк бе станал за Рита единственият, с когото тя би могла да говори за себе си открито, без да скрива нищо, на когото би могла да довери своя страх или умората си, от когото да чуе думи на одобрение и възхищение. И когато той бе изчезнал за две дълги и предълги години, Рита се бе почувствала самотна, предадена, захвърлена и никому ненужна. „Бедното ми момиче — помисли си Павел, — съвсем естествено е да се страхува, че отново ще изчезна, и че отново ще се лиши от работата, която я кара да се чувства необходима и полезна. Тя отново няма да има нищо друго, освен

скучната си служба в спестовната банка, освен пустото си жилище и убийствената си самота.“

Стигнаха до дома ѝ и заедно се качиха горе. Рита свенливо му предложи да вечеря у нея и лицето ѝ радостно разцъфна, когато той се съгласи.

— Нямам нищо специално — рече му после малко смутено. — Ти се появи толкова неочаквано.

— Нищо, момичето ми, нали знаеш, че не съм претенциозен към яденето.

— Искаш ли да ти опържа картофки?

— Искам — кимна Павел. — Да ти помогна ли?

— Не, ти си седи тук. Ще се справя сама.

Вечеряха и пиха чай с кифлички. Вече преваляше полунощ, а Павел все още не си тръгваше. Не можеше да реши дали да си отиде или да остане. Много му се искаше да си върви вкъщи, защото близостта с Рита не му бе необходима — нито преди, нито сега — но се опасяваше, че за изминалите две години нещата са се променили, и че тя би могла да се окаже единствената, която няма да го подведе. А това означаваше, че трябва още по-здраво да я привърже към себе си.

— Отдавна исках да ти кажа... — поде колебливо.

— Какво, Паша?

— По-точно, исках да те попитам... Не, не е това. Каж ми, моето момиче, ти в мен само своя шеф ли виждаш? Или аз означавам и нещо повече за теб?

Свенлива усмивка озари миловидното ѝ лице.

— Разбира се, Паша. Ти означаваш за мен много. Мислех си, че отдавна си се досетил за това. Нима съм се заблуждавала?

— Не, не съм се досетил. Беше ми необходимо да проживея две години далеч от теб, за да го разбера. Знаеш ли, ти ми липсваше много. Много. А аз на теб?

— Умирах без теб — изрече простичко Рита. — Къде се беше дянал цели две години?

— Бях надалеч. Вече няма значение къде съм бил. Важното е, че се върнах. Повече няма да те напускам.

— Дори и сега?

— Дори и сега. Да вървим да спим, момичето ми.

[1] Предмет на всеобщи разговори, сплетни, посмешище. —
Б.пр. ↑

ШЕСТА ГЛАВА

Чинцов с нетърпение очакваше да стане десет часа. „Как всичко се преобърна! Който търси, намира. Работата е ясна, никой не обича мизерията и Сауляк е решил да изкара пари. Че какво, похвално намерение. Разбира се, че живият съратник е по-добър от мъртвия враг — от живия поне някаква полза има. Щом си предлага услугите, значи не се готви да пакости. Трябва да изстискам от него всичко, което мога, а после ще видим какво ще стане. Може би ще успее да го вербувам за своя екип.“

Шабанов му бе позвънил късно вечерта и бе казал, че идва веднага. Чинцов бе разбрал, че се е случило нещо, но дори не бе и предполагал каква новина ще му донесе Евгений. Най-много го бе заинтересувала онази жена. Дали пък тя не беше роднината на Сауляк, която го бе посрещнала в Самара?

— Една такава слабичка блондинка, нали? — бе запитал.

— Не — беше поклатил глава Шабанов. — Атрактивна брюнетка, малко заеква. Но долната си устна има мъничък белег.

— Значи не е тя — разочаровано бе въздъхнал Чинцов. — Не би било лошо да намерим онази роднина. Може да ни се окаже от полза. А ти защо си толкова унил, Женя? Да не би да си ударил някоя чашка от страх?

— Нищо не съм пил — бе се намръщил Шабанов. — Просто нещо ми е лошо. Някаква слабост, сам не разбирам какво точно ми е.

— Може би се разболяваш?

— Възможно е. В главата ми е такава мътилка, сякаш три нощи поред не съм спал.

— Добре, добре. Да оставим това сега. Важното е, че утре Сауляк ще ми позвъни. Хитрец е той, знае си интересите. Николай ми каза, че Сауляк бил засякъл него и Серьожа. Изглежда този момък правилно е решил, че е по-добре, вместо да се крие от нас, да търси приятелството ни. Така се нареждат и неговите, и нашите работи.

Шабанов си бе отишъл, а Григорий Валентинович бе прекарал една безсънна нощ, премисляйки как най-добре да проведе разговора с

неуловимия Сауляк. Беше от ясно по-ясно, че той ще поиска пари за услугите си. Може би трябваше да го посплаши и да го накара да склони на по-нисък хонорар? Или пък да се престори, че не знае нищо за него, да не стане подозрителен. Май че беше най-добре да му заплати щедро, а после да го сгащи в нещо, когато съвсем не очаква.

Чинцов скочи от леглото още преди зазоряване и се втурна към кухнята да приготвя закуска за жена си и дъщеря си. Не че беше кой знае какъв домошар и любещ съпруг, а просто нямаше търпение те да закусят и без много да се помотават, да се измитат от къщата. Те вечно се суетяха, гиздеха се с часове и дори едни скапани яйца изпържваха за не по-малко от четиридесет минути.

Дъщеря му беше студентка, но сега не бяха ония времена, когато обучението във вузовете беше безплатно, но отсъствията от занятия ти излизаха доста солени. Днес ще влезеш на куково лято в безплатен вуз, а в платеното обучение никой не ти обръща внимание на дисциплината. Плащай си семестъра и прави каквото си искаш, можеш и въобще да не ходиш на лекции — важното е да си вземеш изпитите през сесията.

Дъщерята на Чинцов никак не обичаше да става рано и отиваше в своя платен институт за втората, а понякога и за третата лекция. Жена му също не си даваше зор да отиде навреме на работа, а на Григорий Валентинович никак не му се щеше да разговаря със Сауляк в тяхно присъствие. Това трябваше да бъде избегнато.

— Ай, Гриша — проточи глас жена му, вмъквайки се в кухнята по халат, от който се подаваше бархетна нощница. — Да не би да имаме днес някакъв празник?

— Ами, просто така — с привидно безгрижие отвърна Чинцов, — нещо не ми се спеше и затова станах по-рано. Върви да се измиеш, закуската вече е готова.

Жена му се скри в банята, а той се отправи да буди дъщеря си. Това не бе проста работа и изискваше голяма издръжливост. Лена беше разглежена и капризна девица, а за вежливо отношение към по-възрастните или поне към родителите си и дума не можеше да става.

— Махай се — злобно изръмжа тя и се обърна с лице към стената.

— Лена, ставай. Вече е осем.

— Казах ти да се махаш. Омитай се оттук!

— Аз пък ти казвам да ставаш! — повиши глас Чинцов.

— Върви, знаеш ли къде...

Лена рязко се извъртя, изрита одеялото, разголвайки се безсрамно, и започна да пищи:

— Абе, защо не вървиш на майната си! Не ме пипай! Когато си искам, тогава ще ставам!

— Мръсница! — изрева Григорий Валентинович, сграбчи одеялото и го запокити в далечния ъгъл на стаята. — Веднага ставай! И си прикрий срамотиите. Разговаряш с баща си, а не с твоя чукач! Само за беля те отгледах! Аз плащам пари за учението ти и бъди така любезна да се учиш, че иначе и чистачка няма да стане от теб. Глупачка такава!

Лена мълчаливо нахлузи през главата си една тениска, която достигна до средата на бедрата ѝ, мина покрай баща си с демонстративно полюшваща се походка и излезе от спалнята.

Подобни скандали не бяха рядкост в семейство Чинцови — безочливата им и не особено умна дъщеря редовно даваше повод за такива „диалози“ с повишен тон. Майката в тези случаи вземаше страната на своя съпруг. Тя разбираше, че скъпото им детенце не е цвете за мирисане, смяташе претенциите на Григорий Валентинович за напълно основателни и не си правеше никакви илюзии, че би могла по някакъв начин да повлияеше на устатото си и съвсем обнагляло отроче.

Лена седна да закусва с нацупена физиономия, което не се отрази въобще на добрия ѝ апетит. Чинцов пък не можа нищо да сложи в уста, но изпи цели три чаши чай. Той даже включи ютията и изглади полата на жена си, да я изпрати от къщи колкото се може по-бързо. Струваше му се, че минутите летяха с неимоверна скорост, а жените все се ровеха, все нещо търсеха, по десет пъти сменяха ту блузки, ту бижута — сякаш се готвеха за прием в американското посолство.

Най-сетне в десет без двадесет външната врата се затвори зад тях и Чинцов облекчено въздъхна. Сега вече можеше да разговаря със Сауляк.

* * *

Вячеслав Егорович Соломатин не можеше да проумее какво ставаше с него. Кой знае защо, ръцете и краката му бяха станали оловни, по цялото му тяло се бе разляла топла тежест, а думите достигаха до него като през памук.

— Защо ви е нужен Павел? — питаше го невисока русокоса жена в късо светло кожухче.

— За да помогне — отвърщаше той, движейки с усилие устните си.

— На кого е нужна помощта му?

— На Президента.

— А Президентът знае ли, че му е нужна помощ?

— Не. Аз знам. Аз искам да му помогна.

— Защо мислите, че Павел може да направи това?

— Не знам... Надявам се. Няма на кого друг да разчитам. Всички са купени, всички са продажници наоколо...

— Павел знае ли за вас нещо компрометиращо?

— Не. Няма какво да знае. Аз нищо такова не съм направил.

— Павел опасен ли е за вас?

— Не. Надявам се... Нищо лошо не съм му сторил. И не се готвя. Искам само той да ми помогне.

— Виждате ли ме, Вячеслав Егорович?

— Виждам ви.

— Каква съм?

— В кожухче... Дребничка такава, светлокоса. Слабичка. Тъмно е, не ви виждам очите...

— Вие грешите — каза жената. — Аз съм висока и пълна. С боядисана коса, късо подстригана. Нося пухкаво зелено палто. Лицето ми е силно гримирано. На ушите си имам диамантени обеци. Нали така?

— Така е — послушно потвърди Соломатин.

„И от къде на къде ми дойде на акъла, че тя е дребна и слабичка? Я виж какво женище е. И палтото ѝ е наистина зелено. В него дори изглежда още по-грамадна. И обеци има на ушите си, не се вижда добре в тъмното, но съм сигурен, че са с диаманти. Нещо май ми има на очите...“

— Павел ще ви телефонира утре и вие ще имате възможност да се договорите с него за всичко. Сега аз си тръгвам, а вие постойте тук

още няколко минути и си отивайте после вкъщи. И нищо няма да си спомняте, освен това, че разговарях с вас и ви обещах, че Павел ще ви позвъни. Нали така, Вячеслав Егорович?

— Да, така е — едва чуто отвърна той с неподатливи устни.

Жената отстъпи в тъмното и изчезна, сякаш се разтопи във вечерната мъгла.

Соломатин покорно чакаше, скован от някакво неразбираемо вцепенение. Постепенно самочувствието му се подобри, оловната тежест премина, ръцете и нозете му отново станаха послушни. „Какво става с мен? Какво правя тук? А, да, разговарях с някаква едра, гримирана жена със зелено палто. Разговаряхме за Павел. Обеща, че утре той ще ми се обади по телефона... Господи! — сепна се изведнъж Соломатин. — Той откъде знае, че го търся? Да не би Василий да се е издънил? Бях му наредил само отдалеч да следи Сауляк, да не се приближава и да не влиза в никакви контакти. Васка се кълнеше, че Сауляк не го бил забелязал, а изчезването му на летището в Екатеринбург се дължало на опита му да се скрие от двамата с волгата, които го причаквали до затвора. Нима Васка ме е лъгал? Или това са пак шегичките на Сауляк? Булатников казваше, че Павел можел на всекиго да развърже езика...“

Вячеслав Егорович се отърси от мрачните мисли и си погледна часовника. Вече беше десет и половина, трябваше отдавна да си е вкъщи, а той стърчеше в Кунцево, на някаква си улица „Гришин“. „Какъв ли дявол ме доведе тук?“

Стъпвайки бавно и внимателно, стигна до колата си и убедил се, че краката му го държат, решително седна зад волана.

* * *

Днес Рита се справи по-добре, увереността ѝ се бе върнала и дарбата ѝ се прояви с цялата си сила. Павел не си тръгна веднага. Нареди ѝ да се качи в сааба, а той остана в тъмното и иззад едно дърво наблюдаваше Соломатин. Този път Рита не му бе внушила да брои до триста, просто му бе казала да почака малко, а Вячеслав Егорович се опомни чак след двадесет и три минути. Сауляк специално бе засякъл времето. „Браво, моето момиче!“ Страхуваше се, че след нощта, която

бе прекарал с нея, тя ще отслабне и няма да може да се съсредоточи, но бе станало точно обратното. Бе започнала да работи още по-добре.

Вероятно тук беше разковничето. Рита беше най-слабата в групата, не я изпращаше на сложни задачи, но може би цялата работа беше в това, че ѝ бяха липсвали положителни емоции. Ако нещата стояха така, съществуваше надежда, че дарбата ѝ ще се разгърне в пълна мощ, и ако Рита беше привързана към него, тогава нямаше да му бъде нужен никой друг. „Трябва да видя какво правят останалите — напомни си Павел. — Ако са нарушили забраната ми и са се показали на светло, да вървят по дяволите. Слава Богу, никой не познава Рита и към нея няма да се проточи никаква нишка, дори и ако нещо не е наред.“

Рита имаше много измъчен вид и слепоочията ѝ се бяха оросили от ситни капчици пот. Той със странна нежност си помисли, че тя навярно много се бе старала да си свърши добре работата, че беше дала всичко от себе си в разговора със Соломатин, защото е искала Павел да не се разочарова от нея. В досегашния му живот никога не бе имало друга жена, която да го цени и да се страхува, че би могла да го разочарова.

Изведнъж си спомни как я бе видял за първи път — дребничка, слабичка, с посивяло лице, в дълъг и отвратително грозен болничен халат, залитаща от слабост след инжектираните силни лекарства. Тогава беше едва на деветнадесет години и приличаше на нещастно проскубано пиле. Отначало я бяха откарали в милицията, защото съседката ѝ по комунална квартира бе заявила, че Рита системно крадяла и изливала в мивката водката, която също толкова системно купувал нейният мъж-алкохолик. Кварталният милиционер искал проблемът да се реши мирно и тихо, но съседката мушнала в джоба му солидна сума, за да затвори Рита за хулиганство. Добре си бе направила сметката — да изявят претенции тя и мъжът ѝ за разширяване на жилищната си площ за сметка на освободилата се стая. Откарали Рита в участъка, поукрасили съответно материалите и документите и ги дали на следователя да възбуди наказателно дело срещу нея. А тя — свещена простота — да вземе да му каже:

— Те сами си изливах водката. Аз въобще не съм я пипвала.

— Вие чувате ли се, момиче, какво говорите? — изумил се следователят. — Как така ще я изливат сами? Такива неща не стават!

— Стават — упорито твърдяла Рита. — Аз много исках да я изливат и те го правеха.

Повече никакви достоверни обяснения не могли да получат от нея и приели мъдрото решение: да се изпрати на съдебнопсихиатрична експертиза. Тъй като и там Рита настоятелно заявявала, че не е докосвала съседските бутилки, а съседите ѝ само са се подчинявали на волята ѝ, лекарите с чиста съвест я признали за невменяема и момичето било натикано в психиатрията. Добре че Булатников навреме я бе забелязал и Павел беше успял да я измъкне оттам, преди конските дози лекарства да свършат страшната си работа. Разбира се, всички лостове на нейното освобождаване бе държал Булатников. Павел по това време вече беше уволнен от КГБ и не бе разполагал с никакви възможности, но именно той бе дошъл да вземе Рита. Владимир Василиевич имаше твърдо правило: да работи само чрез Павел. Лично откриваше хората за групата на Сауляк, но нито един от тях не знаеше за връзките му с Павел и това, че истинският шеф е именно той. Тези хора трябваше да бъдат свързани само със своя куратор — Павел Сауляк.

Рита повече не се върна в своята „комуналка“. Булатников се бе разпоредил да я настанят в малка гарсонiera, да я излекуват и да ѝ бъде приложен целият комплекс от мероприятия по вербовката. Като начало Павел отдели време да ѝ внуши, че единствено като му сътрудничесе, би могла да остане на свобода и да живее спокойно. Бе ѝ обяснил, че в случай на отказ от нейна страна, той повече няма да я покровителства и ще ѝ се наложи да се върне в комуналната квартира при забележителните си, добрички съседни, и че няма да чака дълго повторението на епопеята с милицията и психиатрията. Рита беше ужасно напласена от всичко, случило се с нея, и това повторение никак не я блазнеше. Освен това, беше толкова благодарна на Павел, когото смяташе за свой избавител и благодетел, че допусна доста разпространената сред наивните девойки грешка да се влюби в прекрасния принц-спасител.

Но всичко това Павел го бе осъзнал едва сега. И не можеше да се начуди какво толкова бе харесала в лицето му, което бе доста далеч от еталона за мъжка красота.

Той я изпрати до входа, но не се качи в жилището ѝ. Трябваше да се прибере, да се наспи, да посъбере сили и да помисли. Предстоеше

му нещо, което трябваше да свърши на всяка цена, и работата едновременно за трима възложители — за генерал Минаев, за екипа на новия кандидат-президент и за привърженика на сегашния Президент, Соломатин — му бе необходима, само за да отклони опасността от себе си и да си осигури свобода на действие, за да доведе до завършек единственото важно в този момент за него начинание.

* * *

Пред дома на Михаил имаше опашка. Съвсем истинска, макар и само от четири жени. Павел веднага се сети каква е работата и изруга на ума си. „Не е издържал Миша, не е могъл да се справи със скуката и с навика да разполага с големи пари. Започнало е частна практика копелето.“

— Коя от вас е последна? — попита.

Жените бяха на различна възраст, но кой знае защо изразенията на лицата им бяха еднакви.

— А вие за кога имате час? — обади се най-възрастната.

— За петнайсет и трийсет — набързо излъга Павел.

— Това не може да бъде — убедено заяви тя. — За петнайсет и трийсет съм записана аз. Още преди две седмици се записах.

— Значи ще мина след вас — миролюбиво предложи Павел.

— Не, след нея е мой ред — обади се друга, малко по-млада дама. — Аз съм записана за шестнайсет.

— Няма проблеми, момичета. Значи, първо вие, после — аз.

Дамите го погледнаха неодобрително, но не отвърнаха нищо.

— Честно казано, аз не съм се записвал — призна си той. — Но ми се налага. Много ми се налага. Сами разбирате. Само че вие не се вълнувайте, няма да ви прережда. Всичките ще ви изчакам да минете. И не ме издавайте, че съм се наредил на опашката след вас.

Дамата, определена за четири часа, го изгледа този път съчувствено.

— Сигурно не сте дошъл от хубаво — каза тя. — Имате много измъчен вид. Не се безпокойте, днес повече никой няма да дойде. Михаил Давидович приема до пет и не записва никого за по-късно от шестнайсет часа.

Павел мълчаливо се спусна на полуетажа и приседна на перваза. „Значи Миша приема по един клиент на всеки половин час. Халтураджия такъв! Нима може за тридесет минути да направиш хубава хипноза и да убедиш човека, че всичко му е наред? За това трябва да се поработи не по-малко от два часа. А може би той дори не работи с хипноза. Миша е универсал — уникално природно явление, но е прекалено алчен и това един ден ще го погуби.“

Сауляк зачака търпеливо, отбелязвайки си, че той действаше много точно: на всеки половин час от апартамента му излизаше по една жена и влизаше друга. Впрочем, бе излязъл и един мъж. Най-сетне в четири и половина на прага се появи жената, която имаше час за шестнайсет. Павел решително изкачи няколкото стъпала и прекрачи в тъмното антре.

— Михаил Давидович — извика високо. — Може ли да вляза при вас, без да съм записан.

— Влезте — дочу се отвътре познат глас.

Павел влезе в неголямата стая и с облекчение установи, че макар да бе нарушил забраната му, Михаил не беше започнал да се прави на магьосник. Никакви свещи, кръстове, талисмани и прочие атрибути, призвани да внушат на клиентите мисълта за връзката на екстрасенса с висшите сили и с духовете от отвъдното. Михаил седеше зад обикновено бюро, облечен в най-обикновен костюм, светла риза и вратовръзка. Само че видът му съвсем не беше делови, а по-скоро бохемски — къдравите му кичури достигаха до раменете, на носа му се мъдреха очила с тонирани стъкла, а коремчето му бе станало още по-забележимо и по-закръглено.

— Павел Дмитриевич! — възкликна той.

— Май не ме очакваше, а? — мрачно рече Сауляк. — Мислел си си, че няма да разбере за твоите шмекерлъци. Сигурно цяла Москва за теб говори. И само каква опашка се беше проточила пред вратата ти.

— Няма такова нещо, Павел Дмитриевич — замънка Михаил, — нищо чак толкова особено. Аз съм обикновен терапевт... без ония глупости. Никой не ме знае, кълна ви се.

— И с какво се занимаваш тук по предварително записване. Уроци ли разваляш? Неверни любовници ли омагьосваш, кучи син такъв?!

— О, какво говорите?! Не, не — замаха с ръце той. — Просто разговарям с хората, премахвам им стреса. Обяснявам им, че не трябва да обръщат внимание на нещата, които отравят живота им. Нали знаете правилото? Ако не можеш да измениш ситуацията, промени отношението си към нея. Разбира се, внушавам и някои мисли против волята им, но те не забелязват нищо, кълна ви се. Никой не знае. Павел Дмитриевич, влезте ми в положението! Вие си отидохте и не казахте за колко време, нали трябва да се живее? Какво трябваше да направя, до гроба си ли да се мотая без работа?

— Добре, престани да хленчиш. Аз се върнах и трябва да се работи.

— Разбира се, разбира се, Павел Дмитриевич — радостно бърбореше Михаил, разбрал, че му е простено. — Аз съм готов. Непрекъснато се поддържах във форма, заради това и приеман кабинет си отворих — да не си губя навика...

— Ти не навика, а живота си можеш да загубиш — сърдито го сръза Сауляк. — Нямах ли поне малко мозък в главата си? Нали специално те предупредих!

Но гневът ум вече бе попреминал и Павел сега мислеше само за това как най-ефективно да използва Михаил.

* * *

Юлия Третякова беше начинаеща журналистка. Разбира се, тя мечтаеше за слава, за главозамайващи скандални публикации и за разобличителни интервюта, които един ден щеше да вземе от най-известните хора в страната, а може би и в целия свят, но засега й доверяваха само да събира материал за рубриката „Срочно в броя“.

Днес в едното от управленията на вътрешните работи беше дежурен неин познат и Юлия имаше намерение да се повърти покрай него до обяд и към пет часа да донесе в редакцията дописки за грабежи и побои, а ако й провървеше — и за кървави убийства. След оперативката излезе от издателството и тъкмо се бе отправила към метрото, когато към нея се приближи импозантен възпълен мъж с тонирани очила и дълга къдрава коса.

— Госпожице — рече ѝ той с приятен баритон, — бихте ли ми отделила няколко минути?

Юлия се озърна нервно, след това съобрази, че зданието на редакцията е съвсем наблизо, и в случай на опасност можеше да се скрие в него. От друга страна пък, този непознат би могъл да се окаже някоя знаменитост. С други думи, не можеше да се отказва от подобни разговори. Ами ако изведнъж се появи нещо сензационно?

— Слушам ви — отвърна, усмихвайки се лъчезарно.

— Искам да ви направя предложение. Но то е от такъв характер, че не бих желал да попадам пред очите на вашите колеги. Какво ще кажете, да се отдръпнем малко настрана?

Това я заинтригува, макар някъде в съзнанието ѝ да се прокрадна необясним страх. „Абе, журналистка ли съм или не съм в края на краищата! Нямам право да се страхувам, ако се появи възможност да се докопам до горещ материал.“

Мъжът се отправи към един безистен и Юлия покорно го последва. Влязоха във вътрешния двор и се настаниха на ниска пейчица.

— Хайде да се запознаем — поде той. — Казвам се Григорий, а вие?

— Юлия. Слушам ви, Григорий.

— Вижте какво, Юлия, аз ви наблюдавам отдавна. За първи път ви видях преди няколко месеца и представете си, влюбих се във вас. Да, да, не се смейте, дори и в нашето цинично стоково-парично време това понякога се случва. Оттогава често идвам тук, стоя пред редакцията и ви очаквам да се появите. Не бива да се плашите. Аз не възнамерявам да ви предлагам нищо лошо. Вие сте изумително момиче и бих могъл просто да ви гледам отдалеч и да се смятам за щастливец. Но сега ми се предостави възможност да ви направя услуга. Впрочем, именно затова и реших да се запозная с вас.

— Каква услуга?

— Аз мога да направя така, че за вас да се заговори в журналистическите среди.

— Да не би да имате сензационен материал? — веднага се разпали Юлия.

— Засега не. Но той може да се появи, ако вие пожелаете това.

— Не ви разбирам — сбърчи чело тя.

— А аз ще ви обясня. Имам възможност да взема интервю от Ратников.

— Какви ги говорите?! — възкликна Юлия. — Не, аз не ви вярвам. Вече две години Ратников не допуска до себе си никакви журналисти. На никого не се е удало да вземе интервю от него, откакто той се включи в екипа на Президента.

— Точно така — усмихна се обаятелно Григорий. — На никого. Нито едно интервю за две години. Затова пък в пресата и по телевизията редовно се промъква информация за това, че Ратников отказвал да беседва с журналистите. Представяте ли си какъв шум ще се вдигне около името ви, ако вие бъдете единствената, заради която непристъпният Ратников направи изключение?

— Но той няма да го направи... — колебливо възрази Юлия.

— Ще го направи. Ако вие сте съгласна, това интервю ще бъде публикувано след три дена във вашия вестник. Съгласна ли сте?

— Но аз не разбирам... Не, не ви вярвам.

— Юлия, не ви питам дали ми вярвате или не. Засега ви питам само искате ли да вземете това интервю?

— Господи, разбира се, че искам! Но как ще стане това?

— Аз лично ще взема от него интервюто. Вие сте права, той няма да ви допусне до себе си, както няма да допусне и никого от вашето брата журналистите. А аз мога да го направя. И ще ви предам касетата със записа на нашия разговор. Вие ще подготвите материала за публикация и ще сложите под него името си.

— Но това е измама! — възмути се Юлия. — И тя ще бъде разкрита моментално. Ратников ще прочете вестника и на всеослушание ще заяви, че интервюто не го е взела Юлия Третякова, а някакъв мъж на име Григорий.

— Виж, това си е моя грижа. И ви давам дума, че нищо такова няма да се случи. Е, Юлия, решавайте.

— Но защо ви е нужно това? — подозрително запитва тя, борейки се с изкушението да се съгласи веднага и безпрекословно.

— Искам да направя нещо хубаво за вас — обезоръжаващо се усмихна новият ѝ познат. Нали ви казах, че много ми харесвате. Аз не разчитам на близко познанство, защото разбирам, че такова красиво и талантливо момиче сигурно си има приятел, когото обича, който ѝ е скъп, и когото тя едва ли ще отблъсне, заради такъв нелепо романтичен

чудак като мен. Аз въобще не витая в облаците, както би могло да ви се стори, макар да съм способен на силни чувства и истинска преданост. И би ми доставило огромна радост, ако мога да направя нещо полезно за вас. Ето, това са и всичките ми подбуди.

— А гаранции? Откъде мога да бъда сигурна, че на лентата ще е записан именно гласът на Ратников? Ако се окаже, че ме лъжете.

— Ако толкова се страхувате, мога да направя видеозапис. Може да не познавате гласа му, но лицето...

В главата на Юлия цареше пълен хаос. Ужасно искаше този материал. Това щеше да бъде първата крачка по пътя към славата и при това, толкова огромна. За нея щеше да се заговори като за журналистка, за която няма затворени врати. Та нали толкова мастити „зубри“ си бяха счупили зъбите в Ратников. На всички им бе показана червена светлина, а тя бе успяла! Но пък всичко това беше някак странно... Неочаквано.

Изведнъж съзнанието ѝ се проясни, стана ѝ леко и свободно. Какво толкова имаше да му мисли? Такъв шанс се случваше един път в живота и би трябвало да е идиотка, за да го пропусне.

— Добре — решително заяви. — Съгласна съм.

— Чудесно. Вдругиден по същото време ще ви очаквам в този двор. Тогава вие ще получите видеокасетата с интервюто на Ратников.

— И какво ви дължа за това?

— Господи, Юлия! — възмутено възкликна Григорий. — Нима не вярвате в безкористността?!

— Ами, в такъв случай, предварително ви благодаря — надигна се от пейката тя. — Много се надявам, че няма да ме подведете или излъжете.

Излязоха заедно от безистена. Юлия зави към метрото, а новият ѝ познайник премина от другата страна на улицата и влезе в едно вишневочервено волво.

* * *

Михаил отдавна не беше изпълнявал такива трудни поръчения. Бе уверил Павел, че е поддържал непрекъснато форма, но нима можеше да се сравни внушението, което прилагаше на истеричните и

готови да повярват на всичко жени, изтерзани от постоянните неуредици и нещастия, с това, което му предстоеше сега. Днес трябваше да работи със силни и здрави мъже, които на никого не вярваха и във всекиго виждаха враг. Но Михаил си даваше сметка, че на всяка цена трябваше да изпълни задачата, защото иначе Павел щеше да му откъсне главата. Пък между другото, и пари нямаше да му даде.

След като заключи, колата и намести удобно на рамото си чантата с видеокамерата, Михаил въздъхна дълбоко, за няколко секунди затвори очи, концентрирайки се, и решително влезе във входа на многоетажната тухлена сграда, намираща се на булевард „Староконюшечний“. Вътрешната врата нямаше секретна брава, пък и кому ли бе нужна, щом зад тази врата стоеше широкоплещест набит гард, на чието бедро се мъдреше разкопчан кобур.

— При кого идвате? — строго запита той, преграждайки пътя му.

Михаил безмълвно го погледна в очите и извади от джоба си журналистическа карта, на която бе написано: „Юлия Третякова, кореспондент“. Гардът беше волеви момък и на Михаил му се наложи един след друг да му изпраща силни импулси, за да сломи съпротивата му. Най-сетне той пое картата.

— Трябва да ви запиша — каза вяло.

— Разбира се — съгласи се Михаил.

Той разчиташе тъкмо на тази стандартна процедура. Ако бъдеше направена проверка, в дневника щеше да бъде отразено, че тук е идвала Юлия Третякова. Охранителят си свърши работата и му върна картата. Михаил я мушна в джоба си и бодро закрачи към асансьорите. Сега трябваше да се промъкне в апартамента на Ратников и да го застави да говори това, което бе необходимо. „Дали ще ми стигнат силите? Да, трябва да ми стигнат, не бива да се отпускам, а страхливите мисли да вървят по дяволите!“ — окуражи се той.

В асансьора отново затвори очи и се постара да се мобилизира вътрешно. Автоматичните врати плавно се отдръпнаха в двете посоки и пред него изникна поредният телохранител, който не пазеше вече всичките обитатели на сградата, а само живеещия на този етаж съветник на Президента.

Този път му се наложи да прилага по-мощно усилие. Гардът стоеше като телеграфен стълб и не се помръдваше нито на сантиметър от асансьора, макар да не употребяваше сила, което бе добър признак.

„Дръпни се! — мислено му заповядваше Михаил. — Направи три крачки назад, обърни се, приближи се до апартамента на Ратников и позвъни. Ако те попитат: «Кой е?», нека да чуят в отговор твоя глас. Отдръпни се, обърни се, позвъни. Отдръпни се.“

Телохранилителят послушно направи три крачки назад и позвъни в апартамента.

След минута Михаил вече разговаряше с жената на съветника, която се оказа лесна плячка, тъй като абсолютно не бе подготвена за съпротива. Усмивайки се мило, тя го поведе във вътрешността на жилището.

— Саша, имаш гости — рече напевно, отваряйки вратата към кабинета на своя съпруг.

Михаил го блъсна вълната на гнева, излъчван от Ратников. Той не очакваше никакви гости, а още по-малко пък журналисти, чийто достъп в дома му бе категорично забранен.

— Кой сте вие? Защо ви пуснаха тук? — раздражено запита Ратников.

— Александър Иванович... — поде с мек глас Михаил.

Той беше вир-вода от напрежение, потта се стичаше по гърба му и дългите му къдрави кичури залепваха за шията му. По време на сложна работа не биваше да носи очила, за да не се задържат и разсейват импулсите от стъклата им, и Михаил не виждаше съвсем ясно предметите, намиращи се на повече от три метра. Това го изнервяше, но той се стараеше да не се отвлича и напълно да се съсредоточи в потискането на волята на президентския съветник. Все пак осъзнаваше, че бе прекарал две години в професионално бездействие. Почти беше забравил колко тежка е истинската работа.

Но след двадесетина минути почувства, че е овладял ситуацията. Ратников отпуснато седеше в креслото зад бюрото си и гледайки в обектива на камерата, разказваше за разногласията в президентския екип. От време на време Михаил му задаваше въпроси и неговият глас също се записваше, но това не беше проблем, защото звукът на тези места можеше да бъде изтрит и ако се наложеше, на неговото място щеше да бъде монтиран гласът на Юлия Третякова. Най-главното бе, че не попадеше в кадър, тъй като стоеше пред Ратников с камерата в ръце.

Интервюто завърши. Михаил изключи апаратурата, прибра я в чантата си и се приближи съвсем близо до съветника.

— Ние с вас добре поработихме — произнесе с тих, почти лишен от интонации, глас. — И ако някой ви запита, на кого сте дал това интервю, ще казвате, че при вас е идвало момиче на име Юлия Третякова. Ето, оставям ви визитката ѝ, за да не забравите как се казва и от кой вестник е. А мен никога не сте ме виждал. Не сте ме виждал, нали?

— Да — кимна безволно Ратников.

Очите му бяха вперени в някаква точка, където доскоро бе светила червената лампичка на видеокамерата. Той се намираше под въздействието на силна хипноза и сега можеше да му се внуши всичко и да се блокира всеки спомен.

— Довиждане, Александър Иванович — рече Михаил. — Не е необходимо да ме изпращате, сам ще се оправя. Още щом чуете хлопването на входната врата, ще дойдете на себе си. И всичко ще бъде добре. Всичко ще бъде добре. Всичко ще бъде добре. Разбрахте ли ме?

— Да — отново кимна съветникът.

— Тогава сбогувайте се с мен.

— Довиждане... Юлия.

Михаил внимателно излезе от кабинета и на пръсти се насочи към изхода. Успя лесно да се справи с няколко секретни брави, с които бе окичена вратата от вътрешната страна, и излизайки на стълбищната площадка, се постара да я хлопне колкото се може по-силно. Ратников трябваше да чуе сигнала, по който в съответствие с програмата бе длъжен да излезе от транс. Ако това не станеше, да не дава Господ, жена му щеше да влезе при него, а той щеше да си седи с опулени очи и полуидиотска физиономия...

* * *

Михаил Давидович Ларкин добре осъзнаваше на кого и на какво дължи своето „благосъстояние“ и не си правеше никакви илюзии. Неговата необикновена дарба се бе проявила през пубертета и той, без да се изплаши въобще, я бе приложил в училище при получаването на добри оценки. Пак чрез нея се бе промъкнал в технически вуз, защото за тихите еврейски момченца в началото на седемдесетте входът в престижните хуманитарни вузове бе затворен. Беше слабичък по

физика и математика, но на изпитите получаваше добри бележки и без стипендия не оставаше. Най-важното бе да влезе последен на изпит, за не го чуят другите студенти какви глупости дрънка. Наличието на диплома не му бе донесло знания и след разпределението на работа в едно конструкторско бюро, животът му бе станал съвсем мизерен. Началниците го ругаеха, колегите му вдигаха рамене в недоумение, виждайки неграмотните му проекти, и при всеки сгоден случай го прехвърляха от място на място, за да се избавят от баласта и да назначат свестен инженер. И тук даже хипнотизаторските му способности бяха безсилни, тъй като с никакво хипнотично въздействие не можеше да се застави да проработи прибор, изготвен по негови чертежи.

Но на Михаил му бе провървяло, защото неговата майка работеше като костюмиер в един театър, който често пътуваше на задгранични гастроли. Майка му, разбира се, не я вземаха на тези гастроли, защото в театъра имаше и други костюмиери с по-хубави лични досиета, но затова пък Ираида Исааковна беше душата на театралното задкулисие. Обожаваше я цялата трупа, споделяха с нея радости и скърби, на рамото ѝ си изплакваха мъките, шепнешком ѝ доверяваха всички слухове и интриги. Михаил от най-ранно детство обичаше да прекарва времето си в майчиното си ателие и него — къдравото, пухкавобузо ангелче — го глезеха, държаха го на коленете си, черпеха го с бонбони и портокали, а осемгодишен даже вече играеше мъничка роля в един спектакъл. И като възрастен Михаил Ларкин не бе престанал да се отбива в театъра, където го приемаха радушно, защото все така обожаваха Ираида Исааковна и пренасяха обичта си към нея във вид на доверие към нейния син, в чието присъствие не се стесняваха да обсъждат своите работи.

Веднъж, когато Михаил вече бе сменил пет и шест пъти местоработата си, в кабинета си го извика завеждащият сектора. Там имаше и някакъв непознат човек.

— А ето го и нашия Михаил Давидович — кой знае защо радостно оповести завеждащият, надигайки се от своя стол. — Вие си поговорете тук, а аз ще ви остава, за да не ви преча.

Гостът се оказа сътрудник на КГБ. Той вежливичко и интелигентно предложи на Ларкин по-внимателно да се вслушва в разговорите, които водят актьорите и останалият персонал, особено в

навечерието на гастролите — дали не се готви някой от тях тайно да изнесе скъпоценности, дали не си търси валута за покупки в западни магазини, дали не изказва страшното си намерение да стане невъзвращенец и така нататък.

— Разбирате, Михаил Давидович — меко говореше човекът от КГБ, — вие сте толкова лош инженер, че пред вас проблясва реалната опасност да си изгубите мястото и да останете въобще без работа. Прехвърлят ви от едно учреждение в друго, от един сектор в друг и просто не знаят какво да правят с вас. Най-сетне ще се намери принципен ръководител, който ще ви уволни по некадърност и непригодност, а с такава характеристика в трудовата книжка повече никъде няма да ви вземат. Може би ще ви вземат само за нощен пазач. Но вие не искате да ставате пазач, прав ли съм?

— Прав сте — искрено отвърна Михаил. — Не искам да съм пазач.

— Ето, видяхте ли. Ако ни помагате, кадровият отдел ще получи указание и никой с пръст няма да ви пипне вече. Даже можете да не ходите всеки ден на работа. Ще вземате чертежите вкъщи, за това ще получите разрешение, а за да изглеждат прилично проектите ви, нашето ведомство ще има тази грижа. Между другото, споделете тайната си как ви се удаде да завършите института с такива чудовищно слаби знания. Да не сте давал подкупи на преподавателите?

— Какво говорите! Какви подкупи! — разсмя се от сърце Михаил и внезапно, подчинявайки се на някаква смътна подбуда, взе, че разказа на този комисар по какъв начин се бе изхитрил да получава добри оценки на изпитите.

Дълбоко в себе си подозираше, че комисарят няма да му повярва и ще вземе разказа му за остроумна измислица, но той се отнесе към признанието му неочаквано сериозно.

— Това е много интересно — рече замислено. — Бихте ли дошъл в службата ми да си поговорим по-детайлно на тази тема?

Михаил не схвана в какво би трябвало да се състои смисълът на тази „детайлност“, но се съгласи без колебание. Той смяташе, че връзката с такава могъща организация като КГБ би могла да стане солидна опора за тихото еврейче, непритежаващо дарба за точните науки и на практика нямащо никаква професия — въобще нищо, освен една гола диплома.

Комисарят му назначи среща за по-нататъшни преговори и му остави бележка с някакъв адрес. Михаил се изненада, че този адрес не беше на улица „Лубянка“, но не каза нищо. Щом веднъж бе решил да „дружи“ с комитета, някак не вървеше още от първия момент да проявява подозрителност и да задава излишни въпроси.

На другия ден се отпрати да го търси. Оказа се обикновена жилищна сграда. Той намери посочения в бележката апартамент и натисна звънеца, но вратата му отвори не познайникът му от вчера, а съвсем друг човек, който се представи като Павел Дмитриевич. И този човек си поговори с него не за театър и гастроли, не за подслушване и доносничество, а за неговата необикновена природна надареност. През този ден нещата бяха ограничени в рамката на беседването, но Павел Дмитриевич му каза, че трябвало да се проведат изпитания, и го помоли да дойде утре.

При следващата им среща в жилището на Павел Дмитриевич имаше един мъж и една жена. Павел му предложи да продемонстрира върху тях уменията си. За чистота на експеримента Михаил трябваше предварително да напише на лист хартия това, което се готви да им внуши, а след това да започне да действа. След като свърши експериментът, извадиха листа от запечатания плик и свериха написаното с реалните резултати. Павел Дмитриевич остана много доволен. Той изпрати мъжа и жената, а него го помоли да остане.

— Михаил — поде бавно, когато останаха сами, — предлагам ви да забравите всичко, което се е случило с вас до този момент, и да започнете нов живот. Никакви проекти и чертежи, никакви хулени от началници и премествания от място на място. Оставете това в миналото. Аз ви предлагам истински мъжки живот, в който над главата ви няма да виси дамоклевият меч на оскъдното ви образование и на вашата националност. Съгласете се, че в нашето общество това никак не е маловажно.

— Какво трябва да правя? — с готовност се съгласи Михаил.

— Ще бъдете назначен на спокойна и незабележима длъжност, защото дори и ние не можем да ви спасим от алинеята за безделничество. Но аз ви обещавам, че работата ви ще бъде лека, необременяваща и най-важното — неизискваща специални знания. Ще разполагате с достатъчно свободно време и това свободно време понякога, подчертавам — само понякога — ще използвате за

изпълнението на задачи, поставени ви от мен и свързани с вашите необикновени способности. За нашето сътрудничество ще знаем само ние двамата, така че, ако се опасявате за своята репутация, мога да ви уверя: с нея всичко ще бъде наред. За изпълнените от вас задачи ще ви се заплаща много добре. Много — повтори натъртено Павел Дмитриевич.

— А... от какво естество ще бъдат задачите ми? — плахо попита Михаил, усещайки, че от страх подът сякаш се изплъзваше изпод краката му.

Той никога не се бе стремил към мъжкия живот. Уестърните за каубои и екшъните за шпиони не го привличаха, искаше само да бъде сит, респектиращ и богат. А в този неразбираем мъжки живот сигурно щеше да се наложи да бяга, да стреля, да участва в преследвания с автомобили. По физкултура винаги бе имал тройка, която му пишеха не за задоволителни резултати в бягането, а единствено заради добросъвестното му присъствие в спортната зала и на стадиона.

— Вече ви обясних, че поръченията ще бъдат свързани само с използването на природната ви дарба.

— И никакви засади и преследвания? — недоверчиво измънка Михаил.

— А на вас много ли ви се иска да постреляте? — усмихна се под мустак Павел Дмитриевич. — Това може да се уреди.

— Не, не! — изплаши се Ларкин. — Никак не ми се иска. Напротив.

— Отлично. Моля ви да вземете своето решение още сега. Помислете и ми кажете съгласен ли сте или не? При вземането на решението ви моля да имате предвид няколко обстоятелства. Първо: отказвайки се, вие можете да си осигурите многогодишно киснене из разни конструкторски бюра, откъдето периодично ще ви гонят. Второ: съгласявайки се, ще можете да си осигурите спокойно и комфортно съществуване. И трето: ако се откажете, цял живот ще се презирате, че дипломата си сте получил фактически незаконно, и ще се срамувате, че сте използвал дарбата си за такова нещо. Сътрудничейки на нас, вие ще се чувствате нужен и полезен, вас ще ви уважават и ценят, защото сте уникален човек. И тази уникалност ще ви позволи не само да живеете в разкош, но и да се гордеете със себе си. А сега помислете си, докато сваря кафе.

Павел Дмитриевич излезе и остави Ларкин сам в стаята. Виеше му се свят от толкова неочаквани неща, струпали се за толкова кратко време. „От една страна, някакви хитрички задачи... Но от друга — да не виждам повече шефа, да не ходя в скапаното конструкторско бюро. И пари...“ С други думи, не чак толкова дълго размишлява Ларкин, вероятно десетина минути.

И след две седмици завинаги се сбогува с инженерно-конструкторската дейност. Сега вече той работеше в бюро за пропуски в някакво особено засекретено учреждение. За тази работа не се изискваше никакво образование. Приемаха заявки от сътрудниците, а когато очакваният посетител се появеше, трябваше само да му се издаде пропускът, след като се направеше предварителна проверка на паспортните му данни — и това бе всичко. И никакви главоболия. Наистина, заплатата му беше мизерна, но Павел Дмитриевич му бе обещал, че за изпълнението на задачите възнаграждението му ще бъде коренно различно.

Павел Дмитриевич изпълни обещанието си, и то много скоро. На Михаил посочиха един човек, казаха му неговото име и му наредиха „да поработи“ над него. Миша направи всичко както трябва, доведе този човек в ресторанта, застави го да отвори дипломатическото си куфарче и да му даде да прочете всички намиращи се в куфарчето документи, а след това накара човека да внесе някои поправки в тях. После пък на масата им седнаха двама непознати мъже. Единият носеше фотоапарат и Миша фотографира тримата в приятелски разговор с чаши в ръце. След два дена голямо наказателно дело за многомилionни присвоявания и подкупи бе отменено поради липса на достатъчно доказателства и арестуваните бяха пуснати на свобода. Миша разбра, че следователят, с когото беше „работил“, го бяха притиснали със снимките, на които той весело си пийваше водка в скъп ресторант и в компанията на босове от сенчестия бизнес.

А след ден Павел Дмитриевич предаде на Михаил Ларкин плик с такава сума, която той дори и не бе сънувал.

Убеждавайки се, че може изгодно да експлоатира природната си дарба, Миша се зае да си прави експерименти, тъй като подозираше в себе си наличие на неприявени резерви. Вдъхновено се отдаде на това занимание, без да жали труда си, и след известно време се оказа, че резерви действително съществуваха. И то какви! Например след

половинчасово облъчване под кварцова лампа той можеше безпогрешно да намери в непознато помещение най-щателно скрит предмет, ако наблизо имаше човек, който някога се е докосвал до този предмет. Ефектът от въздействието на лампата се задържаше два дена и после се губеше. А ако в течение на два дена употребяваше антибиотици, добиваше способността да внушава мислено. Можеше да не казва гласно нищо, а човекът правеше това, което той му внушаваше. Непрекъснатите експерименти с различни лекарства му причиниха алергични пъпки по гърба, но затова пък Михаил съвсем точно установи какви таблетки и в какви количества трябва да изпие, за да се причуват гласове на обекта му на внушение. Ларкин не се уморяваше да се самоусъвършенства и след две години стана екстрасенс-хипнотизатор от най-висока класа.

А поръченията му ставаха все по-сложни и по-сложни, като разбира се, и заплащането за тях ставаше все по-високо. По негова воля през осемдесет и шеста се проля и първата кръв... Но той вече бе обсебен от хазарта. Вече не се страхуваше.

СЕДМА ГЛАВА

Григорий Валентинович Чинцов чак подскачаше от удоволствие, седейки пред телевизора и слушайки коментарите на телевизионните журналисти по повод публикуваното в днешния вестник интервю с Александър Ратников — съветникът на Президента. Интервюто беше просто забележително и в него се казваше всичко, което трябваше да бъде казано, според поръчката на Чинцов. Този Сауляк беше наистина голяма работа. Как ли бе успял да го направи?

— По думите на Ратников, Президентът му е дал твърдо обещание да не допуска допълнителна парична емисия — говореше от екрана популярен коментатор. — Но тъй като други пътища за решаването на проблема с неизплатените заплати и пенсии засега няма, то най-вероятно е в близко време той да не бъде решен. Любопитно е да се отбележи, че самият съветник на Президента е уверил журналистката Юлия Третькова, че сред хората от най-близкото обкръжение на Президента съществува пълно единодушие по този въпрос. С други думи, всички, в това число и самият Президент, прекрасно знаят, че вътрешният дълг не може да бъде погасен в близките няколко месеца. Цитирам: „Ако от устата на Президента или на когото и да било друго от обкръжението му чуете твърди обещания, че дълговете ще се погасят през март-април и ще бъде изплатена работната заплата, която много жители на Русия не са получавали от септември миналата година, трябва да знаете, че това е лъжа. Президентът не възнамерява да включва машината за печатане на пари. Задълженията няма да бъдат погасени.“ Край на цитата. И тези изявления бяха направени от човек, който от две години не е давал никому интервю. Какво ли го е накарало да наруши своя обет за мълчание? Ще си позволя да изкажа предположението, че в редовете на президентското войнство са възникнали разногласия, свързани със съдържанието на неговите предизборни обещания. Една група от съветниците настоява в предизборната програма на Президента да бъдат дадени само реални обещания и именно към тази група се числи Александър Ратников. Друга пък, очевидно смята, че в борбата за

електорат всички средства са добри — дори и откровената лъжа. И този факт, че недосегаемият за журналистите съветник все пак е решил да се изкаже публично, говори за криза в политиката на Президента и за това, че неговото обкръжение абсолютно не е подготвено да проведе предизборната му кампания и в случай на победа да поддържа Президента през следващите четири години. Ако съветниците на Президента са единодушни в оценката си за истинското състояние на нещата, но се разминават по въпроса — да се лъже ли населението или да му се казва истината — то едва ли това може да се приеме за нормална проява на плурализъм в мненията. По-скоро би трябвало да се говори за степента на тяхната безпринципност. Остава ни само да узнаем към съветите на коя от тези две групи ще се придържа самият глава на държавата.

„Ах, само какъв текст!“ — потри длани от радост Григорий Валентинович. Сега вече единият от трите коза на Президента бе избит завинаги от ръцете му. Каквито и обещания за изплащане на заплатите да дадеше, никой не би му повярвал. И ако не искаше да се прослави като лъжец, не биваше повече да подхвърля захарен памук на народа.

Нещата се нареждаха повече от отлично. Григорий Валентинович добросъвестно изгледа информационната програма докрай, включително спортните новини и прогнозата за времето. Чак тогава позвъни на своя благодетел — новият кандидат-президент Малков.

— Слуша ли? — попита го горделиво.

— Браво — похвали го Малков и по тона му Чинцов разбра, че е много доволен. — Отлична работа. Очаква те премия.

— Нещо друго да ти трябва? Момъкът си го бива — висока класа. Трябва да го използваме.

— Остави го сега да си почине. Иначе ще си помисли, че не можем без него. Колкото повече работи за нас, толкова повече и ние ще зависим от него — сам разбираш. Той и без друго знае много, така че не бива да го ядосваме. Изплати му хонорара, който си му обещал, и нека се развлича. Кажу му да се появи след седмица, но не го притискай. Разбра ли, Гриша? Не го притискай.

— Да, разбрах.

— Страхувам се от него — замислено рече Малков. — Опасен тип е той, Гриша.

— Голяма работа — намръщи се Чинцов. — Нищо опасно няма в него. Нормален мужик, знае си интересите. Ако беше опасен, щеше да се покрие, а той тръгна да ни търси. Сигурно добре разбира, че не само той е опасен за нас, но и ние сме опасни за него. Неслучайно избяга от нашите момчета в Екатеринбург. И пръв ни предложи сътрудничеството си, защото му е ясно, че той притежава знанията, а ние — силата и не се знае кое от двете е по-страшно.

— Така ли мислиш? — усъмни се Малков.

— Аз за своите думи отговарям.

— Внимавай, Григорий. Ако грешиш, сецаш се какво ще стане с теб.

— Не бой се, няма да сгреша — самонадеяно заяви Чинцов и след малко затвори апарата.

„Е, работата е опечена — помисли си със задоволство. — Женя Шабанов ще се постарее да направи, каквото е необходимо за посещението на Президента в родния му град. Добре се получи, че успяхме да го пробутаме в президентския екип. С такива помощничета, каквито ги има сегашният лидер, не са му нужни никакви врагове.“

* * *

В списъка, който генерал Минаев бе предал на Павел, фигурираха седем души. Пръв бе Малков, Евгений Шабанов — сегашният имиджмейкър на Президента — заемаше четвърто място, а последен в него бе генералният директор на фирма, намираща се в един от черноморските райони на страната. Казваше се Олег Иванович Юрцев. Именно през този участък от морското крайбрежие, който бе контролиран от Юрцев, преминаваше трафикът на оръжие и наркотици между Русия, Грузия, Абхазия и Турция.

Олег Иванович беше уважаван светски човек. Щедро спонсорираше различни фестивали и презентации, поради което имаше широки връзки с московските делови и творчески кръгове. С помощта на Минаев за Павел не бе трудно да узнае, че за среща с Юрцев съвсем не е необходимо да се пътува на юг, тъй като той често посещаваше столицата. Между другото, тези дни трябваше да

пристигне в Москва като гост на поредното пищно мероприятие, за чието провеждане Олег Иванович бе заделил абсолютно безвъзмездно доста прилична сума.

Работата с Юрцев Павел възложи на Михаил. Ларкин беше не само най-надареният, но и най-безцеремонният от цялата група. „Докато Михаил Давидович се оправя с южняка — реши Сауляк, — трябва да видя какво е станало с другите двама от моите хора.“

Посещението му на Асатурян го зарадва. Гарик непрекъснато шареше насам-натам, занимавайки се със своите безкрайни покупки и продажби. Впрочем, това бе станало любимото му занимание, още щом бе излязъл от пелените.

При Павел попадна в началото на осемдесетте години, когато с неукротима енергия спекулираше с икони, антики и диаманти. Според оперативните данни, обемът на покупко-продажбите му беше съвсем незначителен, а печалбите — фантастични. Дълго време не го арестуваха, като непрекъснато ходеха по петите му, опитвайки се да разберат как го прави. Оперативните работници допускаха, че например едни диамантени обеци можеха да се пробутат най-много с петдесетпроцентно надуване на цената, която реално имаха. Но при тези разчети Асатурян не би могъл да изкара такива пари, каквито слагаше в джоба си. Затова логичен бе изводът, че броят на сделките му би трябвало да е много по-голям от фиксирания по време на неговото проследяване. С него не се занимаваше милицията, а КГБ, защото правеше сделките си предимно с чужденци или пък с граждани, пътуващи в чужбина.

Така и не бе изяснено как ловкият Асатурян се изхитрява да натрупа такива печалби и най-накрая го арестуваха, като му подбраха подходящ съкилийник, надявайки се, Гарик все пак ще се разбъбри. Специално го „консервираха“ няколко денонощия без никакъв разпит, като очакваха, че агентът от неговата килия ще изкопчи някаква информация, за която да се хване следователят. Но очакването им се оказа напразно. Гарик бързо се сприятели с агента, не се правеше на мълчаливец, споделяше опита си с него, но за никакви допълнителни сделки не споменаваеше в тези задушежни разговори. Следователят тъкмо вече бе започнал да губи търпение, когато се получи любопитно съобщение от началника на следствения изолатор. Дежурният погледнал в килията на Асатурян и видял следната сцена: агентът-

съкилийник си лежал на койката, а подследственият Асатурян се бил надвесил над него и правел някакви странни движения с тялото си. Дотичалият по сигнала на дежурния началник на изолятора се втурнал в килията и тъй като той бил по-образован и по-начетен от своя подчинен, веднага се досетил, че Асатурян хипнотизира съседа си по килия.

— Ти какво правиш?! — развикал се началникът. — Веднага прекратявай!

— Не мога — хладнокръвно отговорил Гарик. — Не мога да спра. Трябва да го извадя от хипнозата.

— Я излез — прошепнал началникът на дежурния.

Затваряйки след него вратата, той с жест повикал до себе си Асатурян.

— Ти какво, настина ли го можеш?

— Нали показвам — обидил се Гарик. — Гледайте, ако не ми вярвате.

— И какво той трябва да направи, като си го хипнотизирал?

— Наредих му да ми разкаже как се е целувал за пръв път с момиче.

— Че за какво ти е притрябвало? — учудил се началникът. — Нима ти е интересно?

— Не, разбира се. Но той не ми вярваше, че мога, и ние се договорихме, че ще го хипнотизирам и ще му заповядам да ми разкаже нещо, което не ми е известно. А след това той ще се събуди и аз ще му преразкажа всичко, което ми е говорил под хипноза. Така ще го убедя, че го мога. Нали от никого друго не бих могъл да разбера за това момиче, освен от него самия.

— Я почакай малко — въодушевил се началникът, — а ти можеш ли да го попиташ...

— Не, шефе — веднага го прекъснал Гарик, усмихвайки се хитро. — Хич не си въобразявайте, че ще ви стана „кука“. Ако е само заради експеримента — винаги на вашите услуги, но за вас аз няма да работя.

На другия ден извикали Гарик на разпит. Своя следовател той виждал за пръв път и естествено не би могъл да знае, че това не е никакъв следовател, а самият генерал Булатников. На Асатурян популярно му разяснили, че изборът му е прост до примитивност —

или бая годинки затвор, или свобода със солидни пари. При такива условия колебанието отпаднало от само себе си. Разбира се, Гарик избрал свободата. А за благодарност, че материалите за наказателното дело са унищожени, разказал на своя благодетел по какъв начин се е изхитрявал да получава високи печалби. Оказало се, че той просто внушавал нужните цени, както на продавачите, от които ги купувал, така и на своите клиенти, които оскубвал порядъчно. Хората после не можели да дойдат на себе си от изумление и все се опитвали да разберат защо диамантено колие на стойност петдесет хиляди те с нежна усмивка на уста са продали на някакъв си симпатяга за хиляда рубли. Клиентите пък, бръкнали се за същото това колие с шестдесет хиляди, считали, че са направили добра сделка. Самият Гарик чрез не особено сложни пресмятания стигнал до утешителния извод, че чисто и просто, е сложил колието в джоба си, спечелвайки сума, равна на неговата стойност, и си е докарал от сделката още девет хиляди, като при това никого не е нито окрал, нито обидил в прекия смисъл на думата.

С Гарик бе много лесно да се работи, защото материалите от следственото му дело бяха унищожени, както се казва, де юре, а де факто, те спокойно си лежаха в сейфа на благодетеля му и всеки момент можеха да бъдат извадени оттам, а следственото дело — реанимирано. Докато Михаил Ларкин, сътрудничейки на комитета, си осигуряваше сит и не свързан с омразната му професия живот, от който по принцип би могъл да се откаже при определени обстоятелства, то Гарик Асатурян се бореше за своята свобода, от която не би се отказал в никакъв случай. Затова той изпълняваше всякакви задачи, при това, с удоволствие и без угризения на съвестта дори от най-мръсната работа. Неговото главно оправдание пред себе си бе нежеланието му да попадне зад решетките за дълги години.

— Пал-Дмич! — радостно извика Гарик, виждайки Сауляк. — Най-сетне се появихте!

Павел внимателно го огледа и се подсмихна. Не беше чудно, че момъкът му се бе зарадвал. В неговото положение постоянният контакт с куратора и системното изпълнение на поръченията му беше гаранция за това, че няма да отворят проклетия сейф. Изчезването на Павел, наистина не внезапно, а предварително уговорено и представено като пътуване за някъде, бе накарало Гарик да изпита

известно неудобство, което с времето бе прераснало в патологичен страх, че всяка секунда „може да се започне“. „Къде е Павел? — питаше се често. — Къде са материалите? Къде се намира страшният сейф, в чий кабинет? Ако изведнъж в службата нещо се случи, отворят сейфа и извадят следствените материали? Павел го няма и никой няма да ме прикрие и защити. Бих могъл да потърся оня тип, който пръв ме вербува, но кой го знае какъв е и къде се намира...“

— Човек може да си помисли, че си се затыжил за мен — подхвърли Сауляк, без да откъсва от очи него.

За разлика от Михаил, който бе пуснал коремче, Асатурян си бе останал все така строен и почти миниатюрен. Миша водеше спокоен и заседнал живот, а Гарик си беше все същото миткало и се занимаваше със същата дейност, каквато бе упражнявал и преди вербуването си. Единственото условие, което Павел му беше поставил, бе при сделките си да не използва своите необикновени способности. „Никой не бива да узнае какво можеш!“ — повтаряше му непрекъснато.

— Доколкото си спомням, ти имаше някакви познати мадами в „Метропол“. Не си се скарал още с тях, нали?

— Как можете да говорите така, Пал-Дмич — ухили се Асатурян. — Жената е свещено нещо. Човек не бива да се кара с жените, а трябва да ги пази.

— Правилно — кимна Павел. — Вдругиден в „Метропол“ има мероприятие. Ще работиш.

— Винаги готов! — радостно извика Гарик и вирна ръка, имитирайки пионерски поздрав.

* * *

Последният, когото навести Сауляк, беше Карл Фридрихович Рифиниус — мъж на години, от малък играещ ролята на мрачен красавец. Карл беше по-силен от Рита, но много по-слаб от Миша Ларкин. Той беше надарен приблизително колкото Гарик Асатурян, но както биха казали актьорите, фактурата му беше друга. Едър, импозантен, с рано посивели коси и блестящи черни очи, той вземаше ума на жените, при това, без да прилага способностите си да внушава

мисли. Имаше имидж на трагически герой, който си бе изградил като двайсетгодишен, и на петдесет и четири така и не бе излязъл от него.

Карл Фридрихович беше професионалист, работеше като психотерапевт и при лечението на своите пациенти прилагаше хипноза. Но имаше един недостатък, по-скоро не толкова недостатък, колкото черта на характера. Много му се искаше да го обичат, но от друга страна не изпитваше абсолютно никаква потребност самият той да обича. Никога не му липсваха влюбени в него жени, с някои от тях се сближаваше, но мнозинството ги държеше на разстояние, като постоянно им даваше аванси и ги окуражаваше, за да не се откачат от въдицата му. Той не можеше да се въздържа и от флирт с пациентките си — и не само с хубавичките, а с всички поред. Като че ли всяка влюбена в него жена му даваше нов заряд от енергия, подхранваше силите му, придаваше вкус на живота му.

И жените му бяха изяли главата.

Една влюбена до уши пациентка, след като изчакала няколко месеца красавецът-доктор да премине най-сетне от комплименти към реални действия, загубила търпение и написала заявление до прокуратурата, от което ставало видно, че доктор Рифиниус, след като я потопил в хипнотичен сън, се възползвал от нейната безпомощност и я изнасил. Всичко би се разминало, ако Карл Фридрихович не бил допуснал наивната грешка да работи без асистент — нещо, което било забранено. Няколко свидетели на печалното събитие, но не се намерили и такива, които да потвърдят, че Рифиниус не е докосвал и с пръст своята пациентка. А съпругът на пациентката се оказал голям и преголям началник от партийно-държавния елит и на доктор Рифиниус му станало съвсем ясно, че повече няма да му разрешат лекарска практика. Очевидно така му бе писано.

Би могъл, разбира се, да се бори, да доказва, да дава интервюта, да иска възмездие от клеветницата... Но това би имало някакъв смисъл, ако тази история се бе случила три-четири години по-късно, когато се заговори вече и за демокрация, и за плурализъм, и за свобода на печата. Но това станало в осемдесет и пета и Карл Фридрихович нямал ни най-малки шансове да победи в тази борба. Нещо повече, на него съвсем ясно и недвусмислено му дали да разбере, че трябва по живо по здраво да се омиа от столицата на родината и да си потърси някое забутано градче, защото такъв негодник и развратник няма място

там, където живеят и работят най-добрите хора на страната — нейната чест, ум и съвест. Карл нямало какво друго да направи, освен да се заеме с размяната на московския си апартамент с прилично жилище някъде в Централна Русия.

Той бил самотник, както и всички останали, които бяха вербувани в групата на Сауляк. Семейни хора за нея не бяха необходими.

И изведнъж се появява човек, който казва, че при определени условия Рифиниус може да остане в Москва. Условията бяха три: да прекрати лечебната си практика окончателно и във всичките ѝ разновидности, да си смени името и местоживеенето и да оказва услуги, като изпълнява поръченията, дадени му от този човек. Карл не беше нито наивен, нито глупав и по стила на решаването на проблема му съобрази, че си има работа с могъща организация, и бързо се досети от какво естество биха могли да бъдат тези услуги и поръчения. Пари не му трябваха, защото вече бе припечелил достатъчно, за да живее, както му харесва. Тъй като пациентите му бяха най-отбрани хора, то във вид на благодарност от тяхна страна той бе получил всичко, за което си мечтаеше, на нищожни цени, достъпни дори и за най-обикновен инженер. Нямаше от какво да се страхува, не беше обвинен в никакви криминални нарушения, но го изгаряше омразата. Омразата към онази преситена глупачка, която бе посмяла да му погоди този гаден номер, заради това, че не я бе изчукал. Омразата към високомерния ѝ импотентен мъж, когото също бе лекувал преди години. Омразата към всичко, което олицетворяваше ума, честта и съвестта в един град, където не му позволяваха да живее.

Павел му даде нови документи с името Константин Фьодорович Ревенко. Обясни му, че бе избрал това име, стараяйки се да запази инициалите му, защото в противен случай на Рифиниус би му се наложило да си отработва друг подпис, а сега щеше само малко да го попромени. Пък и носните си кърпички, върху които влюбените дами старателно бяха избродирали инициалите му, трябваше да изхвърли. И би било жалко за тях — бяха от натурална батиста, а не от някаква си китайска синтетика.

Новопоявилият се Ревенко смени местоживеенето си и се разтвори в многомилionната Москва.

Той не работеше от любов и благодарност като Рита, не от алчност като Миша Ларкин, не от страх да не попадне в затвора като Асатурян. Сътрудничеше на Павел от идейни съображения, защото ненавиждаше целия свят, а особено тези, срещу които и най-често работеше. Сауляк не си правеше никакви илюзии за мотивацията на бившия доктор, затова и му даваше подходящи задачи — партийни дейци, служители от правозащитните органи, високопоставени ръководители. Той се стараеше нещата да се наредят така, че след всяко изпълнено поръчение Карл да вкуси от изгарящата сладост на мъстта.

Подбудите за работа у Рифиниус бяха емоционални, а не материални. Рита се страхуваше от психиатрията, Ларкин от мизерията, Гарик от затвора, а Карл не се боеше от нищо и това слабо място във веригата трябваше бързичко да се оправи. Едно от първите поръчения на Рифиниус-Ревенко бе да докара до самоубийство млада студентка първокурсничка. Някакви много богати, но не и много законопослушни хора бяха заинтересувани от нейния баща. Той, загубил преди година съпругата си, упорито се отказваше от изгодните условия и твърдеше: „Аз съм готов да рискувам, но ако нещо се случи и ме затворят, какво ще стане с моето момиче? Как тя ще живее с мисълта, че баща ѝ е крадец?“ С други думи, момичето пречеше, а татенцето трябваше да омекне, защото никой друг, освен него нямаше право да подпише необходимите на тези хора документи. Затова, след като дъщеря му ни в клин, ни в ръкав взе, че скочи от балкона на дванадесетия етаж, успяха да го пречупят, да го заставят да изпълни исканията им и да натрупат от това колосални пари. А Павел пък се сдоби със солидни доказателства за причастността на Карл към смъртта на момичето. Та, с тия именно доказателства и го държеше в ръцете си.

През двете години, които Сауляк прекара зад решетките, Карл-Константин си живееше тихо и спокойно. Още не бе навършил пенсионна възраст, но работейки за Павел, бе припечелил достатъчно, за да няма никакви финансови притеснения. Разполагаше се в просторния си апартамент, грижеше се за два ирландски сетера, ходеше на лов. Понякога си водеше жени, но никога не допускаше да останат у него.

След половинчасов разговор Павел разочаровано се убеди, че омразата на Рифиниус е угаснала, и единствено би могъл да го манипулира чрез доказателствата за съпричастността му към смъртта на нещастното момиче. Стимулът безспорно бе силен и ефективен. Под въздействието на този стимул — стимулът на страха — Гарик прекрасно работеше и щеше да работи още доста години, докато не изтечеше срокът на давност. Но Гарик бе сравнително млад, нямаше още четиридесет и съответно му липсваха в известна степен спокойствие и мъдрост. Рифиниус бе доста по-възрастен и откъде човек можеше да бъде сигурен, че той няма да махне с ръка на перспективата да попадне в съда. Освен това, изобличителните материали за Гарик имаха далеч по-голяма тежест от не съвсем безспорните улики и доказателства срещу Карл.

— Радвам се, че се срещнахме — говореше Карл Фридрихович, подръпвайки от цигарата си, но Сауляк виждаше, че това не е истина.

Живял си бе спокойно цели две години и навярно му се искаше да си живее тъй и по-нататък. Очевидно, не му се щеше да си навлича неприятности и да си нарушава спокойствието.

— Карл Фридрихович, потрябва ми вашата помощ, но ви обещавам, че това е за последен път. Разбирам, че търсите покой, че сте се уморил от моя милост. Ценя това, което направихте за мен, а направихте немалко. Работата беше трудна и вие сте в правото си спокойно да си отдъхнете от нея. Но ви моля просто за лична услуга — меко нареждаше Сауляк, стараяйки се да избягва очите на бившия психотерапевт. — Помогнете ми за последен път и повече никакви задачи. Разбира се, вашата работа ще бъде подобаващо заплатена.

— Добре — с въздишка се съгласи Рифиниус. — Ще направя всичко, което ви е нужно.

„Трябва наистина да свършвам с теб — мина през ума на Павел. — Ще поработиш сега и край.“

* * *

Банкетната зала на хотел „Русия“ преливаше от светлини и от пръв поглед не можеше да се определи съвсем точно чий блясък бе по-силен — на кристалните полилеи или на диамантите, с които бяха

окичени от глава до пети присъстващите дами. Тазвечерното събитие тук бе свързано с нефтения бизнес, който, както е известно, влечеше след себе си много кръв и смърт, но на тези, които останеха живи носеше огромни печалби.

Олег Иванович Юрцев беше почетен гост на това мероприятие, тъй като на много от събралите се в тази зала бе давал пари, за да започнат собствен бизнес. Освен това, той по своя инициатива бе предложил на организаторите на тази презентация да поеме разходите за пътуването и за тридневното пребиваване в Москва на някои от чуждестранните бизнесмени, които нямаха нищо против да се поразходят за чужда сметка. Самите те не биха харчили пари за присъствието си тук, макар за много от тях то бе доста полезно, както от гледна точка на имиджа им, така и заради заздравяването на приятелските и деловите отношения.

Цялата публика в залата бе щателно проверена, затова тук не се допускаха телохранители. Пък и без тях нямаше къде дори и яйце да се хвърли от народ.

Застанал пред щедро отрупаната маса, Юрцев с удоволствие си похапваше изискани специалитети, като от време на време отпиваше глътка скъпо бяло вино от висока кристална чаша. Следвайки модните тенденции, организаторите на презентацията бяха предпочели шведските маси, за да дадат на гостите пълна свобода за общуване. Вдясно от Юрцев бе застанал набит и смугъл мъж с ярко очертани изпъкнали устни — бизнесмен от Арабските емирства, а отляво — красива дама около тридесет и петте, която имаше вид на делова жена, вероятно, референт на някаква голяма фирма. Разбира се, Олег Иванович бе довел в Москва своята любовница, но тя не присъстваше на този банкет. Един час преди началото на тържеството двамата се бяха скарали за пореден път, след което Юрцев бе излязъл от хотелската стая и бе затръшнал вратата след себе си. Сега бе време да си избере обект за ухаждане, за да не изглежда като бяла врана, тъй като всички поканени мъже бяха с дами. Красивата му съседка не го привличаше особено. Юрцев по принцип не харесваше деловите жени. Смяташе ги за добри бизнес партньори — акуратни, почтени и лишени от страст към глупавия риск — но според него, дори и за най-невинния флирт те не бяха подходящи. Характерът им бе прекалено мъжки —

нямаше я лекотата, порочността, глезливостта — а Юрцев най-много обичаше младите лекомислени и капризни куклички.

Остави чинията си и с чаша в ръка започна бавно да се разхожда из залата, разменяйки си усмивки и поздравявания с познати. Той имаше и делови интерес, но бе решил да не избързва с тази работа. Нужният му човек трябваше да се поотпусне, да си похапне до насита, да си пийне повечко и чак тогава щеше да обсъди с него нещо важно. Погледът му се спираше на нечий източени крачета или върху оголеното стройно гръбче на някоя кукличка и Юрцев лениво се питаше дали да не си я отведе в някое ъгълче и да се поразтуши с малко празни приказки, но после решаваше, че би могъл да си потърси нещо по-добро.

В един момент се почувства доста особено и дори го побиха студени тръпки. Бързо се огледа наоколо, но не забеляза нищо нередно и се успокои.

По някое време успя да го въвлече в разговор стар познат, който работеше в московското представителство на американска нефтена фирма, но след десетина минути Юрцев изведнъж си помисли: „Що за идиот! И защо се занимавам с него...“ Дори се хвана, че въобще не го слуша какво му говори. Извини се учтиво и под предлог, че трябва да се срещне с някакъв господин в другия край на залата, се отдалечи.

Внезапно го хвърли в огън, подмишниците му обилно се изпотиха и Юрцев инстинктивно посегна да разхлаби възела на вратовръзката си. После пък започна да го тресе. „Какво ми става?! — изплашено си помисли. — Да не би да съм се разболял?“ Но треската му премина също така бързо, както се бе появила, и Олег Иванович се почувства нормално. Като всеки мъж, той панически се страхуваше от всяко влошаване на здравето и абсолютно не можеше да търпи нещо да го боли. „Трябва да си потърся място да поседна“ — реши Юрцев, отправяйки се към изхода на залата. В хола имаше меки диванчета и кресла, но всички те бяха заети и той продължи по-нататък към тоалетните с надеждата да си намери по-спокойно местенце. Провървя му. Завивайки по надясно по дългия коридор, видя някакъв диван с кресла и ниска масичка помежду им. И там седеше само един човек — възпълен мъж с дълга къдрава коса и тонирани очила.

Юрцев се разположи в креслото, протегна крака и с облекчение се облегна назад. Вече не го тресеше, но затова пак главата му започна да се налива с болезнена тежест и болката започна да пробужда темето

му. „Сигурно наистина съм се разболял — помисли си. — Точно сега ли трябваше да ми се случи това! Как ще летя утре към къщи?“

— Глава ли ви боли? — съчувствено го попита къдравият мъж.

— Да, нещо такова... Личи ли ми?

— Разбира се, много сте пребледнял. Сигурно е от задухата. Вероятно имате проблеми с кръвоносните съдове.

— И какво да правя сега? — попита Юрцев, имайки усещането, че всяка дума кънти в черепната му кутия.

— Няма нищо страшно — усмихна се мъжът. — След трийсет и петте от това страда всеки трети, само че много хора не му обръщат внимание, а това е грешка. После се чудят откъде са се взели инсултите. Аз самият излязох тук по същата причина. Глътнах една таблетка и след пет минути ми мина напълно. Впрочем, ако желаете, мога да ви предложа и на вас. Винаги нося със себе си солиден запас от тях.

Главоболието се засилваше и на Юрцев дори му се стори, че му притъмнява пред очите.

— Но тук даже няма с какво да я глътна, нямам сили да се върна в залата.

— Не е необходимо да я глътате. Сложете си я под езика и тя моментално ще се разтвори. Ефектът е практически мигновен.

Мъжът с очилата подаде на Олег Иванович флаконче от тъмно стъкло, пълно до половината с малки бели таблетки.

— Вземете си, веднага ще ви олекне, ще видите. Защо да се измъчвате така.

„Наистина, защо трябва така да се измъчвам? Боже мой, каква непоносима болка! Ами, ако изведнъж получа инсулт!“ — стреснато си помисли Юрцев, изсипвайки на дланта си малка таблетка.

Събеседникът му си прибра флакона и отново се усмихна.

— Преди да преброите до сто, ще ви олекне. Това е много хубаво лекарство. Моята жена ми го доставя от Канада.

Олег Иванович затвори очи и сам не разбирайки защо, започна да брой до сто. Болката му толкова бързо отслабваше, че той се удиви. На „осемдесет и шест“ направо се чувстваше отлично. Сякаш въобще не му бе имало нищо.

— Вие сте вълшебник — рече признателно. — Бих искал да си запиша как се нарича това лекарство.

— Един дявол знае как се нарича — весело махна с ръка къдравият непознат. — Жена ми го купува и трябва да питате нея.

— Нима не е написано на флакона?

— Този флакон не е оригинален. Лекарството се продава в едни големи бурканчета, които е много неудобно да ги носиш със себе си. Нали разбирате, специална разфасовка, предназначена само за болниците. Аз си отсипвам по малко във флакончета, за да мога да си ги нося в джобовете. Искате ли тези да си ги разделим с вас?

— Не ми е удобно да ви ограбвам — усмихна се смутено Юрцев.

— Дребна работа. Имам къщи още много, пък и на жена ми скоро ѝ предстои да лети до Канада, ще ми донесе други. В какво да ви отсипя? Намира ли ви се някаква хартийка?

Юрцев бръкна в джоба си, извади си тефтерчето и откъсна едно листче.

— Става — кимна одобрително мъжът. — Свийте от него кесийка.

Той отново извади тъмно флаконче, махна пластмасовото му капаче и изсипа няколко таблетки в малката кесийка.

— Ето такааа. И ще ви дам един съвет — не чакайте да ви връхлети нов пристъп. Още щом почувствате, че започва да ви боли глава, веднага — таблетка под езика. Как започват пристъпите ви? В огън ли ви хвърля?

— Да — потвърди изненадано Юрцев.

— А след това изведнъж ви разтриса?

— Точно така.

— Типична картина. И при мен е точно така. Повярвайте на един препатил човек и не чакайте да ви заболи глава. Щом започне да ви тресе, веднага си вземайте лекарството. От колко време ви се случва?

— Днес ми е за пръв път. Преди никога не съм имал такова нещо.

— Аз вече четвърта година го влача — въздъхна непознатият мъж.

— А колко често имате пристъпи?

— Според ситуацията. В задушно помещение, където има струпани много хора — на всеки тридесет или четиридесет минути. А при нормален начин на живот — един път месечно, че дори и по-рядко. Зависи също от времето, от нервното претоварване, от

интензивността на работата и прочее. Но вие не се плашете. Веднага таблетката под езика — и никакви проблеми.

— Благодаря — топло рече Юрцев, надигайки се от креслото. — Вие много ми помогнахте.

— Дреболия — небрежно махна с ръка къдрокосият. — Радвам се, че успях да ви помогна.

Олег Иванович се върна в залата, чувствайки се бодър, весел и пълен със сили. Направо чудодейни бяха таблетките на този рошав очилатко. „Всъщност, от къде на къде ще рошав и очилат? Въобще не беше рошав — къса акуратна подстрижка и не носеше никакви очила. Нещо бъркам — рече си Юрцев. — Рошавия очилатко го видях вчера в хотела. Седеше във фоайето на подобно диванче в компанията на умопомрачителна дългокрака брюнетка. А този с таблетките беше съвсем друг. Нима толкова ми се обърка мозъкът от тази болка, че да наслагвам образи един върху друг?...“

Започна да търси човека, с когото бе отлагал разговора си, очаквайки го да се наяде и напие. Не беше лесно да го намери в това стълпотворение и Олег Иванович бавно обхождаше залата, кимайки, усмихвайки се и разменяйки си учтиви фрази с познайници. Най-сетне откри този, който му трябваше. Ставаше дума за предоставяне на кредит при изгодни условия. Банкерът се оказа доста несговорчив и Олег Иванович пусна в действие цялото си обаяние и красноречие. Но изглежда бе поизбързал и събеседникът му не бе пил достатъчно.

Изведнъж отново го хвърли в огън и му се стори, че в залата е страшно задушно. „Трябва да вземе таблетка — проблесна в мозъка му. — И то по-скоро, докато не е започнала пак да ми се цепи главата от тази ужасна болка...“

Извини се на банкера, отдръпна се настрана и извади от джоба си кесийката с таблетките. „Бързо, по-бързо да си пхна една под езика, преди да е започнал пристъпът...“

Понечи да прибере кесийката, но кой знае защо, пръстите не го слушаха и все не улучваха джоба му. Юрцев усети, че се задушава, и силно му се зави свят. Той разпери пръсти, изпусчайки пакетчето, и трескаво се вкопчи във възела на вратовръзката си. Пред очите му заплува всичко, размаха ръце напосоки и събори на пода чашата с шампанско на някаква жена, която стоеше наблизко. Преди да се потопи в пълна тъмнина, успя с една частица на гаснещото си съзнание да

отбележи, че не е чул звъна на строшения кристал, и даже го учуди този факт.

* * *

Човекът под номер пет в списъка на генерал Минаев вечеряше в „Метропол“ със своята съпруга, празнувайки двацетгодишнината от тяхната сватба.

Гарик Асатурян, осигурил си съдействието на една позната сервитьорка, търпеливо чакаше да се появи в полезрението му обектът — депутатът от Държавната дума, Изотов. Сервитьорката трябваше да го извести, когато Изотов излезете от залата, за да отиде в тоалетната, да се обади по телефона от фоайето или по каквато и да било друга причина. Гарик не възнамеряваше да се появява в ресторанта, но и да се навърта около входа и да привлича любопитни погледи, също не влизаше в плановете му. Беше показал Изотов на своята позната и сега седеше в ъгъла, откъдето към залата нямаше видимост, но и него самия никой не го виждаше. За всеки случай, се беше уговорил със своята приятелка, тя да измисли някакъв предлог, за да изведе Изотов от ресторанта, ако той не излезеше по собствена инициатива.

Но предлог не потрябва, защото депутатът се накани да излиза.

Още щом го забеляза да се надига и да се отправя към вратата, сервитьорката дотича през служебния вход при седящия тихо като мишка Асатурян.

— Тръгна — оповести тя и отново се втурна навътре.

Гарик пъргаво скочи.

Изотов влезе в тоалетната, а той го последва, дочака го да излезе от кабинката и внимателно докосна рамото му.

— Леонид Михайлович, ще ми разрешите ли само две думи?

— И точно тук ли? — високомерно вдигна вежди депутатът.

— Прав сте, по-добре ще е навън.

Когато се оказаха във фоайето, Асатурян му посочи с жест мястото, където бе прекарал три мъчително дълги часа. Беше сигурен, че там никой нямаше да им попречи.

Той се концентрира. Бе наблюдавал Изотов почти половин ден, преди да дойде с жена си в ресторанта, и бе успял да забележи, че

Леонид Михайлович се отнасяше към категорията на така наречените кинестици — хора, възприемащи обкръжаващия ги свят, в това число и своите събеседници, чрез жестовете. За работа с кинестиците съществуваше специална методика, която се различаваше от тази, предназначена за другите категории — аудиалисти и визуалисти, въздействието върху които трябваше да се осъществява съответно по вербален начин или чрез зрителна последователност. Асатурян вече беше разбрал кои жестове и пози на Изотов отговарят на състоянията „доверие“ и „подчиненост“ и умело им подражаваше, произнасяйки при това предварително подготвен текст, от който можеше да се направи извод, че той се договаряше с депутатата за пространно интервю, но и в който изкусно бяха вплетени думи-сигнали, предназначени да потиснат волята му.

След няколко минути Гарик усети, че Изотов е „готов“.

— А сега, от този момент — заговори му бавно, без да променя интонацията си, — вие ще слушате само мен. Вие повече няма да имате собствени мисли и мотиви, ще слушате само моя глас и ще правите само това, което той ви нареди.

За разлика от Михаил, далеч по-щедро надарен от природата, в работата си Гарик трябваше да произнесе цялата формула, за да потопи Изотов в хипнотичен транс, и за това му бе необходимо известно време. Най-накрая той премина към главното:

— Вие ще се върнете при жена си и ще се държите така, сякаш нищо не е станало. Ако тя ви попита защо сте се забавил, ще й кажете, че сте срещнал някакъв познат — бивш колега от предишната ви работа. Ще останете в ресторанта още половин час и после ще си тръгнете. Ако жена ви предложи да си вземете такси, не се съгласявайте под предлог, че сте пил, в ресторанта е било задимено, боли ви глава и ви се иска да повървите пеша до метростанция „Тверская“. Ще тръгнете бавно по „Тверская“. Не бива да нервничите, всичко ще е наред. Когато стигнете до „Пица-хат“, кажете на жена си, че сте размислил и искате да спрете такси. Ще излезете с нея на пътното платно и ще я блъснете под някой автомобил, който се движи с голяма скорост... После вие ще се отърсите от трансa, но за мен и за нашия разговор никога няма да си спомните. Няма да си спомните и няма да кажете на никого.

Сега оставаше само да се чака.

Изотов се върна в ресторанта, а Гарик се шмугна в стаичката, където се преобличаха сервитьорките, взе си палтото и излезе на улицата. След интензивната работа главата му бе понатежала и той с удоволствие се разхождаше по тротоара, вдишвайки сухия и студен въздух.

Съпружеската двойка се появи след около тридесет и пет минути и Асатурян доволно си отбеляза, че всичко вървеше по план, формулата беше произнесена правилно.

— Хайде да вземем такси — дочу гласа на Изотовата жена.

— По-добре да повървим пеша, ще се разходим по „Тверская“ — отвърна депутатът. — Ние с теб толкова рядко се разхождаме заедно. Пък и главата ми нещо се мотае от алкохола.

— Ами, да вървим тогава — съгласи се охотно тя и то хвана под ръка.

Двамата бавно поеха към метростанция „Тверская“, а Гарик ги следваше на почетно разстояние. Стигайки до зданието, на което светеше надписът „Пица-хат“, те изведнъж се спряха. Изотов се бе обърнал с лице към Асатурян и той се прикри в някаква сянка. Не ги чуваше какво си говорят, но съдейки по жестовете им, те очевидно спореха за нещо. Жената нервно местеше чантичката си от едното рамо на другото и явно не бе доволна от решението на своя съпруг. Най-сетне стъпиха на платното и заобиколиха паркираните автомобили. Кръстовището се намираще далеч и движението на този участък бе доста интензивно.

„Хайде — мислено подканваше депутатата Гарик. — Хайде, бльсни я, какво се бавиш! Бльскай!“

Струваше му се, че времето е спряло, макар да бяха минали само няколко секунди, откакто Изотов и жена му бяха слезли от тротоара. Очевидно, Изотов, следвайки програмата, избираше най-удобната за своята цел кола, която щеше да премине най-близо до него. Асатурян се обърна и стисна клепачи, защото такава напрегнато очакване винаги му причиняваше физическа болка.

И в този миг се дочу тъп удар, последван от скърцане на спирачки и ужасени вопли на минувачи.

* * *

Най-леката задача Павел възложи на Рита. Предварително бе прегледал списъка на Минаев и беше избрал човека, за когото се изискваха най-малко усилия при работа с него. „Как може да е още е жив — бе си помислил мрачно. — Гробът отдавна плаче за него.“

За този човек не съществуваха никакви правила — дори и най-елементарните, съблюдаването на които подсказваше не законопослушанието, а здравият инстинкт за самосъхранение. Той постоянно сядаше пиян зад волана и караше колата си с главомайваща скорост, пушеше на бензиностанциите и правеше още множество толкова глупави и опасни неща. Освен това, беше невероятно внушаем и неустойчив, леко се поддаваше на всякакви провокации, позволяваше да бъде въвличан в авантюри, обожаваше облозите и не умееше да отстоява своята гледна точка, при най-малкия натиск преминаваше на страната на своя опонент и във всичко се съгласяваше с него. Това беше човек, за когото бе по-лесно да каже „да“ в отговор на най-невероятното предложение, отколкото да отговори с „не“ и да обясни причината за своя отказ. Той просто се страхуваше от всяко интелектуално усилие. Напрягането на мозъка му се струваше толкова трудно и невъзможно, както да вдигне с голи ръце товар от един тон.

— Нека в интервала между шест и седем часа вечерта на пълна скорост да завие от „Садовое колцо“ на „Сретенка“ и да премине около петстотин метра — наръчваше Павел на Рита. — След това да спре, да излезе от колата и да чака да дойдат при него.

Както обикновено, Рита не задаваше много въпроси. Щом трябваше да спре и да чака до колата, значи така трябваше. Павел си знаеше работата.

— Да блокирам ли паметта му? — уточни тя.

— Задължително. Ти ще разговаряш с него през деня и той не бива да разказва на никого за тази среща. Неговата поява на „Сретенка“ за заинтересованите хора трябва да изглежда като собствена инициатива, а не като изпълнение на нечие нареждане.

Рита послушно кимна.

Тя причака човека, числящ се под номер пет в списъка на Минаев, когато той излизаше от жилището на своята любовница. Това беше най-доброто решение, защото до офиса му можеха да бъдат забелязани от познати или от сътрудници.

Павел седеше наблизко в колата си и с миниатюрен приемник следеше работата ѝ.

— Трябва да поговоря с вас — дочу приветливия ѝ алт. — Имате ли нещо против да се качим в колата ви?

— Моля.

Гласът на мъжа бе сит, ленив и благодушен.

„Явно визитата у любовницата е преминала повече от успешно“ — иронично си помисли Павел.

— С какво бих могъл да бъда полезен на прелестната непозната?

— О, с много неща — засмя се Рита. — Първо, искам да ме погледнете внимателно.

— И какво? Трябва ли да ви позная? Къде сме се срещали?

— Отначало ме погледнете както трябва, а после ще ви обясня.

Настъпи пауза. Рита работеше, взирайки се в очите на мъжа. Тя с лекота потапяше събеседника си в транс, използвайки умело погледа си и мимиките, като при това не отстъпваше даже и на Михаил Ларкин. Слабостта ѝ се състоеше в друго — тя не можеше да застави човека да престъпи някои бариери. Имаше постъпки, за извършването на които бе необходимо да се прекрачи определена черта, и далеч не всеки можеше да го направи по своя собствена воля. А за да заставиш обекта на въздействие да премине тази черта, бе необходима много голяма степен на потискане на волята и пълно блокиране на самоконтрола. Много трудно бе да заставиш даден човек да убие някого, а още по-трудно — да убие самия себе си. Миша Ларкин можеше това и Гарик го можеше, и Карл. А Рита не можеше — силиците не ѝ стигаха.

— Вие не бива да се връщате в офиса си — отново прозвуча в слушалката гласът ѝ. — Аз сега ще си тръгна, а вие ще отидете някъде с колата на тихо местенце, ще спрете и ще останете в нея до шест без десет. До шест без десет. След това ще излезете на „Садовое колцо“, ще стигнете до площад „Сухаревская“ и с пълна скорост ще завиете по „Сретенка“. Ще изминете по „Сретенка“ петстотин метра, ще спрете и ще излезете от колата. При вас ще дойде някой и ще ви каже какво ще направите после...

След няколко минути Рита се настани в сааба до Павел. Нямаше вид на уморена, защото обектът действително не бе представлявал никаква трудност за нея.

— А сега към къщи, момичето ми — рече ѝ ласкаво Сауляк. — Ще те откарам.

— А ти?

— Имам още работа. Ти си почини, а аз ще дойда довечера.

Около шест той застана на пост до изхода на метростанция „Сухаревская“. В шест и четвърт от „Садовое колцо“ на „Сретенка“ с пълна скорост зави ново лъскаво БМВ, а след миг се разнесе грохот и скърцане на смачкан метал.

Движението по „Сретенка“ беше еднопосочно само по посока на „Садовое колцо“, а не и обратно. Аварията беше неизбежна.

Но Рита съвсем не бе длъжна да знае това.

ОСМА ГЛАВА

Все пак Президентът назначи две комисии за изработване на варианти за изход от чеченската криза и Вячеслав Егорович Соломатин бе доволен от своята предвидливост — работата по търсенето на „личното решение“ на Президента бе започната съвременно. Сауляк бе обещал да направи всичко възможно. Самият Соломатин така и не се бе срещнал с него, защото Павел избягваше да му се появи пред очите, но по телефона му бе казал: „Разбирам вашата загриженост и вашите мотиви. Трудно се оправям в политиката, още повече, след като две години фактически бях изолиран от нея. Но аз съм привърженик на стабилността и обичам своите навици. Допада ми сегашният Президент, не преследвам смяна на курса и не жадувам за социални промени. Затова съм готов да ви помогна в името на това, всичко да си остане такова, каквото си е.“

Соломатин бе останал удовлетворен от обещанието му и не се бе заел да разяснява на Сауляк своите истински мотиви и да му показва истинската дълбочина на загрижеността си.

Трагедията на Вячеслав Егорович се състоеше в това, че явявайки се по своя статус нещо като портиер, той имаше душата на слуга и самочувствието на посивял кардинал.

Някога преди много години комсомолският лидер от по-горните класове по време на един съботник се приближи до шестокласниците, хвърли критичен поглед на работния им фронт и заяви назидателно:

— Ама че сте ми работничета! Сякаш не заради себе си миете, а заради някой чужд чичко. Вие ще живеете и ще се учите в това здание, на вас самите трябва да бъде приятно, когато стъклата на прозорците са чисти и прозрачни. А вие какво? Само ги размазвате. Я погледнете у това момче как чистичко се получава. Той истински се старае, по пионерски, а вие само отбивате номера. Вземайте пример от него.

Слава Соломатин се изчерви. На него му викаха „маминото синче“. Нямаше баща, майка му се трудеше на две работни места, а сестричката му беше много мъничка и Слава непрекъснато ту ходеше до магазина, ту водеше сестричката си на детска градина, ту я вземаше

оттам, ту пък миеше пода и прозорците на тяхната квартира. Той ужасно се притесняваше от това и когато момчетата го викаха да поиграят футбол или да отидат на кино, им отказваше под предлог, че „мама не му е разрешила“. В действителност, майка му беше непрекъснато на работа, но Слава не можеше да се застави да произнесе: „Не мога да дойда, защото трябва да обеля картофи, да смеля месо, а след това да взема сестричката си от градината“. Предпочиташе момчетата да си мислят, че има много строга майка. Затова му бяха лепнали и това „мамино синче“.

И изведнъж го похвалиха — при това не тихичко, а публично, на всеослушание. Похвалиха го именно за тези му навици, от които толкова се срамуваше. Той усети върху себе си внимателните погледи на своите съученици и продължи с двойно по-голямо усърдие да търка стъклата. Вътре в него всичко пееше радостно и танцуваше.

Първо не издържа момичето, което му харесваше още от втори клас, но с което той не се решаваше дори да седне на един чин. Тя беше отличничка и дъщеря на директора на машиностроителния завод.

— Слава, покажи ми, моля ти се, как го правиш — рече му вежливо. — Аз търкам, търкам и все ми остават размазани петна.

— Вземи един вестник — довери ѝ той шепнешком домакинската си тайна. — Най-добре се изтрива с вестник, когато измиеш основната мръсотия. Ето, погледни, вземаш парче вестник, смачкваш го и триеш. Никакви петна не остават.

— А ти откъде взе вестника? — също шепнешком попита момичето.

— Донесох го от къщи. Нали още вчера ни предупредиха, че нашият участък ще са стъклата на втория етаж.

— Ако си ми приятел, ще ми послужиш с едно парченце, нали?

Разбира се, Слава ѝ послужи. А в понеделник сутринта пред строя направиха отчет на резултатите от съботника и същият този комсомолец от десети клас си спомни за Слава Соломатин и високо, пред цялото училище, даде за пример неговата добросъвестност и старанието му. Много красив беше този комсомолски водач! Източен, широкоплещест, дълги извити вежди, гъста права коса, сресана назад. Слава го гледаше с влюбени очи, осъзнавайки, че цял живот няма да може да му се отплати за това, което бе направил за него, без дори да подозира. Повече не му викаха „мамино синче“ и съвсем неочаквано

го избраха за отряден председател. Похвалиха го и на родителската среща. Наистина, на тази среща майка му я нямаше — тя, както винаги, беше на работа — но присъстваха съседни родители на неговите съученици.

— Два дена след срещата, приготвяйки закуската, майка му рече:

— Благодаря ти, синко.

— За какво — учуди се Слава, защото още нищо не бе свършил тази сутрин.

— Леля Люба от петия етаж ми каза, че много са те хвалили на родителската среща и са те давали за пример на всички момчета. Знаеш ли колко приятно ми стана! Та нали, когато теб хвалят, това е награда и похвала и за мен самата. Значи правилно те възпитавам, растеш ми добро момче — добро и достойно. И аз мога да се гордея с теб.

— Наистина ли? — не повярва Слава. — Ти действително ли се гордееш с мен?

— Разбира се, синко. А сега, дръж се на ниво и не излагай семейството ни!

Майка му се гордееше с него. Съучениците му бяха респектирани! Слава беше на върха на щастието. А когато към всичко това се прибави и дружбата с момичето, което отдавна му харесваше, Слава Соломатин си каза: „Ако се наложи да дам живота си за него — ще го направя. Защото той е най-добрият човек на света!“ Под него естествено се подразбираше комсомолският деец-десетокласник, който с едно мигване на окото бе станал за дванайсетгодишния Слава светъл лъч, идеал, лидер. Именно — Лидер. И именно с голяма буква.

След две години Слава срещна своето божество в районния комитет на комсомола. Бяха извикали класа му за събеседване, преди да им връчат комсомолските значки. Божеството разпозна Слава и дори благоволи да се пошегува:

— Ето че виждам сред вас един момък, който може не само да си седи над книжките, но и да работи с ръцете си. Помня как ви съветвах да вземате пример от него. Я си признайте, ама честно, кой от вас се научи да мие прозорците като него?

Всички разбраха, че инструкторът се шегува, и раболепно се заусмихваха. Но седмица след приемането им в комсомола повикаха

Слава и му предложиха да оглави бюрото на ВЛКСМ в неговото училище.

— Теб те познават в райкома — казаха му с тон, нетърпящ възражения, — и на теб ще ти бъде по-лесно да решаващ въпросите.

Той и не мислеше да се отказва. С характеристиката, в която щеше да бъде написано, че е ръководил комсомолската организация в училище, щеше да му бъде отворен пътят към всеки вуз. И армията не беше страшна. Майка му щеше да се гордее, че синът ѝ е студент. А той можеше да си потърси някаква работа, където в свободното си от учебни занятия време би могъл да изкарва пари, за да подпомага семейния бюджет. Сестричката му вече беше голяма, бе тръгнала на училище и се нуждаеше от ученическа униформа всяка година, защото растеше бързо. Освен това, ѝ бяха необходими и доста други неща — раници, тетрадки, химикалки, чорапки, корделки и така нататък. На него самия пък му бяха наболи мустачки. Докато беше ученик още година-две, все някак щеше да я кара, но завършеше ли училище, с парите ставаше лошо. Не можеше вече да ходи в ученическа униформа, всичко трябваше да си купува тепърва. Сестра му щеше да е още по-голяма. С други думи, трябваше да се освободи от военна служба, а за тази цел трябваше да влезе в някой институт. И Соломатин се държеше със зъби и нокти за комсомолската работа чак до зрелостните изпити.

Понякога срещаше в райкома Лидера, но не влизаше в разговор с него. Лидерът преминаваше покрай него, крачейки стремително със своите дълги и мускулести крака на спортист, и само леко му кимваше в движение. Но и това му бе достатъчно, за да се чувства щастлив.

В навечерието на зрелостните изпити извикаха Слава Соломатин в райкома. Той никак не се разтревожи, защото предполагаше, че завършването на училището автоматично прекъсва дейността му в ученическото бюро на ВЛКСМ, и че ще го помолят да даде отчет за извършената работа и да предаде документите на своя приемник, който ще заеме този пост.

Но стана дума за съвсем друго.

— Какви са ти планове? — попита го познат инструктор от райкома. — Какво възнамеряваш да правиш след училището? Сигурно ще започнеш работа?

— Искам да си опитам късмета в някой институт — смутено си призна Слава.

— Така ли — оживи се инструкторът. — И в кой по-точно?

— В автотранспортния.

— В автотранспортния? — разочарова се комсомолският деец. — А защо именно в него? Кой те посъветва?

— Никой не ме е съветвал. Сам си го избрах, защото ми е интересно.

— Слушай, Соломатин — рече многозначително инструкторът. — Ние всички те познаваме като човек отговорен, с добре развито чувство за дълг. Ти винаги си готов да протегнеш ръка за помощ на своите другари, нали?

Слава вдигна рамене, без да разбира накъде отива работата. Инструкторът, омотавайки се в думите, за да не каже нещо излишно, и старейки се в същото време да изложи същността на нещата, му обясни, че Лидерът е получил повишение — отивал в градския комитет на комсомола, където му било възложено да оправи работата във вузовете, намиращи се на територията на града. И сега на Лидера били нужни във всеки вуз такива хора, на които той ще може да се довери — хора, които ще станат гръбнак на обновените комсомолски организации на институтите и висшите училища. В автотранспортния институт такива хора имало, но в строителния не било така. Затова било много желателно комсомолецът Вячеслав Соломатин да стане студент в строителния институт, а не в автотранспортния. В края на краищата, особена разлика нямало — все си било технически вуз. А помощта за тяхното общо комсомолско дело била огромна.

„Аз съм му нужен! — радостно пееше сърцето на осемнадесетгодишния Соломатин. — Нужен съм на него и на неговото дело. Той ме повика и аз съм длъжен да направя всичко, което той очаква от мен. Той ми вярва. И аз няма да подведа своя Лидер!“

Откъде би могъл да знае, че Лидерът дори не помни името му. Той действително се бе издигнал в градския комитет, действително контролирал градските висши учебни заведения и се нуждаеше от съмишленици, които да активизират комсомолската дейност в тях. Но да се подберат такива хора, бе възложил на своя лакей, защото той лично бе зает с по-важни дела. Лакеят, без много-много да се замисля, се бе втурнал към райкома, където преди беше работил Лидерът, и бе

започнал да събира сведения за хората там. Бяха му описали Соломатин като дисциплиниран, изпълнителен, организиран, спокоен, сдържан. И най-главното — Лидерът го познавал лично и много пъти са ги виждали да се поздравяват.

Слава успешно издържа изпитите за строителния институт. Веднага от градския комитет дойде позвъняване с препоръка: „При вас в първи курс има студент на име Вячеслав Соломатин. Би било много желателно да го направите незабавно секретар на курса и да го вкарате в бюрото на ВЛКСМ при института.“ Телефонното обаждане бе прието като закон и Слава бе включен в работата, съобразно указанията, които бе дал Лидерът, събирайки в една огромна зала за конференции всички активисти на градските вузове.

Целият по-нататъшен живот на Вячеслав Егорович Соломатин преминаваше по същата тази схема. Лидерът се движеше напред и нагоре и всеки път му бе необходим екип от предани и надеждни хора, на които да разчита. Но съвсем не всеки се движеше след Лидера. Той сменяше длъжностите си и областите, в които ръководеше, и тези, които довеждаше със себе си, заемайки предишната длъжност, не искаха да променят сферата си на дейност и своето местоживееене, следвайки Лидера, получил вече ново назначение. Разбира се, не се отказваха всички — някои от тях се съгласяваха да вървят по-нататък и да започват всичко отначало, но след две или три премествания се спираха.

И само Соломатин следваше своя Лидер, сякаш бе здраво завързан за него. Още с постъпването му в института за него се знаеше: той е от екипа на Лидера. Естествено, при новото назначение лакеят, макар и вече съвсем друг, отново намираше Соломатин. И по-късно винаги го намираха, защото знаеха: той дойде с екипа на Лидера на онази длъжност, след това на тази, значи той е човек на Лидера.

А Лидерът, както и преди, не помнеше фамилията му и дори бе позабравил как изглежда лицето му. Заповедите за назначаването на хората подготвяха лакеите-помощници и доверявайки им се напълно, Лидерът поставяше подписа си, без да си дава труда да се запознае лично с тях.

Целия си живот Вячеслав Егорович Соломатин посвети в служене на своя Лидер — служене беззаветно и предано. След четиридесет и петте в него изведнъж се пробуди честолюбието. Той с

горчивина осъзна, че Лидерът не забелязва неговите заслуги, защото напред напирала по-наглите; по-зъбатите, а Соломатин винаги бе считал за свой дълг на честта да изпълни възложената му задача и после да не огласява от всеки ъгъл своите постижения. Той се бе надявал, че всеки момент Лидерът ще му обърне внимание и ще каже: „Ех, Слава, Слава! Целия си живот изминахме заедно, рамо до рамо, и за мен ти винаги си бил надеждна опора. Без теб нищо не бих могъл да постигна.“ Разбира се, това трябваше да го чуе цялата страна, а не само Вячеслав Егорович. И то би било напълно достатъчно на Соломатин да приеме, че не е пропилял напразно живота си. Но кой знае защо, Лидерът мълчеше...

Сега Вячеслав Егорович заемаше не особено висока длъжност в администрацията на Президента. И както преди, най-много от всичко на света му се искаше, след като бе станал Президент, Лидерът да го забележи и оцени. Колко жертви бе дал, колко жилища бе сменил, колко скандали му бе вдигала жена му, заради постоянните премествания от град на град и от една работа на друга. И всичко това би имало смисъл, само ако поне за известно време станеше човек, приближен на Президента, човек, чието име и чието лице познаваше цялата страна. Тогава значи не всичко бе било напразно.

Но през първия мандат на Лидера като Президент Соломатин не бе успял да се добере близо до него. Не му бе достигнало съвсем малко. И сега възлагаше огромни надежди, Президентът да бъде избран за втори мандат. А за тази цел трябваше да се постарее по-много. Цял живот Вячеслав Егорович се бе грижил сам за себе си, без да разчита на никого. И при това, той наистина беше предан на своя Лидер и беше готов на всичко заради него.

* * *

Още откакто за пръв път, като студент, Слава Соломатин бе попаднал в екипа на Лидера, почти винаги му възлагаха да работи в области, свързани с науката и образованието. Случайност ли бе това или нечия воля — трудно бе да се каже, но където и да последваше своя Лидер, все му се налагаше да се занимава с висши учебни заведения или научноизследователски учреждения — ту работейки

като началник на кадровия отдел или като щатен партиен секретар, ту наблюдавайки ги по линия на партийните органи. Затова, преценявайки своите не особено богати възможности да окаже помощ на Президента в предизборната борба, Соломатин се спря именно на чеченските проблеми, а не на икономическите. Съображенията му се състояха в това, че в столичните научни учреждения той имаше добри връзки и широк кръг от познати. Нито за миг не се съмняваше, че цялата работа ще бъде свършена именно от научните учреждения, а не от самите комисии, които бе назначил Президентът. Такава бе била практиката още по времето на застоя, такава беше и сега.

По-нататък му се наложи да направи избор между институтите, които ще работят за комисията на Президентския съвет, и тези, от които ще черпят гениални идеи министрите, начело с премиера. Мнозинството от членовете на Президентския съвет не бяха хора на практическите действия — учени, специалисти, експерти; академици и професори; демократи и либерали; борци за правата на човека и строители на правната държава. Соломатин си даваше сметка, че с тях нямаше да се оправи.

А виж с министрите нещата стояха другояче. Вячеслав Егорович, който преди доста години бе работил в апарата на столичния градски комитет на партията в отдела, ръководещ науката, познаваше добре московските научноизследователски учреждения и си представяше доста добре къде би могло да се работи по интересуващите го проблеми. И основната маса от тези институти по съвсем разбираеми причини се бе оказала в подчинение на силовите министри. Като бял ден беше ясно, че чеченската война ще бъде проучвана преди всичко в институтите, работещи за Министерството на отбраната, за МВР, ФСБ^[1] и за Министерството на извънредните ситуации.

В тези ведомства, както и да бъдеха прекръствани, влиянието на партийния контрол винаги бе било особено силно и за Соломатин не представляваше никаква трудност да намери там свои познати. Сауляк още не бе излязъл от колонията, още излежаваше последните си дни на нара, а той вече всичко бе проучил най-детайлно. Най-перспективни за неговите цели се оказаха два института, единият от които бе подчинен на МВР, а другият — на Министерството на извънредните ситуации. В тях работеха специалисти-конфликтолози, а проблемите, подобни на чеченския, се разработваха в рамките на отделни големи теми от

авторски колективи, включващи политолози, социолози, юристи, военни експерти, икономисти, та дори психолози и психиатри. С други думи, в тези два института проблемът се изучаваше комплексно, широко и щателно — нещо, което не можеше да се каже за другите научни учреждения, чийто потенциал се намираше в разположение на правителството.

След това трябваше да се определи в кой от тези институти имаше повече шансове за успех. И тук Вячеслав Егорович знаеше къде да погледне и от какво да си направи изводи. Шефовете на единия институт бяха хора от старата закалка, тоест от тези, които се бяха утвърдили през шестдесетте-седемдесетте години, когато царстваше принципът: който първи докладва — той е по-способен, който повече приятни новини докладва — той става любимец. Но съществуваше и трети принцип: който докладва — той е прав.

В другия институт началникът (именно началник, а не директор, тъй като двата института бяха в подчинение на военизирани ведомства и техните сътрудници носеха на раменете си пагони) беше от старите, но затова пък заместниците му не бяха по-възрастни от четиридесетте и не се нуждаеха от одобрението на своя министър, както и на цялото министерство като цяло. Те имаха интересна научна работа, научни степени, като доктори на науките и професорски звания, по двадесет години трудов стаж зад гърба си, което им даваше право да излязат на пенсия, и в случай на взаимно недоволство, което би могло да възникне между тях и ръководството на министерството, с лекота можеха да смъкнат пагоните си и, въздъхвайки свободно, да започнат да печелят пари от четенето на високо платени лекции и от писането на разобличителни публицистични материали за вестниците и списанията. Тези млади заместници-учени не биха започнали да си дърпат един друг от ръцете готовия документ, за да си сложат под него личния подпис и да го изпратят в комисията, която ръководи премиерът.

Затова Вячеслав Егорович спря зоркия си поглед на този институт, където средната възраст на ръководния състав бе значително по-висока. Неговият началник наистина бе успял със зъби и нокти да се докопа до докторска степен, когато бе започнала да се шири практиката за защита по доклад и съвкупност от отделни разработки. Нормална и пълноценна дисертация той не би написал никога, това го

знаеха всички и тихичко се смееха, когато началникът бе отишъл на защита, а щом седмица след защитата той открито бе започнал да търси връзки, за да си докара званието „академик“ в която и да било академия, хората се смееха вече гръмогласно и си разказваха един на друг новината като мръсен виц. Беше време, когато започваха да се появяват множество разни академии, раздаващи звания наляво и надясно. Тези звания не: задължаваха никого и за нищо, за тях не се даваше надбавка към заплатата и не повишаваха стойността на научното ръководство на аспирантите. Но се намираха хора, на които беше много приятно под документ или под някакво, каквото и да било, писмо да сложат лаконичното: „Академик Еди-кой си“. Пък и защо да ни си го сложат и да се кефят — полза никаква, но и вреда на никого не нанасяха.

Възрастният началник-академик имаше четири заместника. В действителност, те бяха повече, но занимаващи се с наука — четирима — и всеки от тях оглавяваше свое подразделение, състоящо се от отдели, лаборатории и сектори, и имащо собствена научна проблематика. Заместниците по кадрите, по тила и прочие не влизаха в сметката на Соломатин.

И сега, през първата половина на 1996 година, ситуацията изглеждаше долу-горе така: началникът-академик бе решил да си вземе солидния остатък от отпуска си за миналата година, бе отишъл във ведомствения санаториум в Приморие и бе определил за свой пръв заместник единия от четиримата шефове на научноизследователските подразделения, а именно — шестдесет и двегодишният кандидат на науките Прибилов, който според слуховете, вече двадесет години дописваше докторската си дисертация. Когато от министерството пристигна разпореждане срочно да се изготви разгърнат аналитичен материал, съдържащ варианти за изход от чеченската криза, временно изпълняващият длъжността началник на института Прибилов възложи тази задача на другия заместник-началник, в чието подчинение се намираще именно групата от политолози-конфликтолози, разработваща съответната тематика. Този втори заместник, по фамилия Сергун, беше малко по-млад — на петдесет и седем — също имаше кандидатска степен от паметивека и упорито разпространяваше слухове за докторска дисертация, която всеки момент щял да представи за

защита, но толкова отдавна ръководеше науката, при това и толкова класно, че просто бе забравил какво нещо е това наука.

И както правилно бе разсъдил много опитният Вячеслав Егорович Соломатин, въпросът на ниво ръководство опираше само до едно — кой ще подпише готовата вече научна разработка: заместник-началникът на института, под чието пряко ръководство тя е подготвена; заместник-началникът на института, официално изпълняващ длъжността началник; или титулярният началник, който отсъства от Москва и в близко време не се очаква да се появи, но пък заради такава работа едва ли би се поколебал да довтаса...

Пак от опит Соломатин си бе изградил твърдото убеждение, че колкото повече хора са въввлечени в конфликта, толкова по-лесно е да се манипулират кофликтуващите, като не им се дава възможност да постигнат съгласие и компромис. В тази връзка, първото нещо, което трябваше да направи, бе да извести безгрижно почиващия си началник за срочната задача, стоварила се върху неговия институт. Разбира се, Вячеслав Егорович не го направи лично, защото нямаше намерение да афишира пред целия свят своята заинтересованост. Но така или иначе, началникът-академик узна за задачата и веднага се втурна да звъни на Прибилов, когото бе оставил за свой заместник.

— Игор Николаевич, днес летя за Москва — рече му делово. — Съберете утре в шестнадесет часа всички заместници, поканете... — и той изброи няколко фамилии на научни сътрудници. — Ще създадем работна група за подготовката на документа, която ще оглавя лично.

Прибилов едва не се пръсна от ярост. Не можеше да проумее, откъде началникът бе разбрал за това. Толкова бе разчитал на шанса да изпрати готовия документ със своя подпис, докато шефът му отсъстваше. Разбира се, Прибилов не беше глупак и също имаше идеята да създаде работна група. Всичко беше много просто, но един лаик едва ли би заподозрял как стоят нещата. А нещата стояха така: научните работници, които добре познаваха проблема, щяха да подготвят документа, Прибилов щеше да го прегледа, щеше да го коригира тук-там и щеше да подмени няколко нищо не означаващи думички. После щяха да препечатат този документ, съобразявайки се с неговите „поправки“, и щяха да напишат съпроводително писмо. А в писмото щеше да пише: „Изпращам Ви аналитичния материал, изготвен от работна група под ръководството на кандидата на науките

Прибилов“ големият бос, след като получише този документ, щеше да го погледне и да си каже: „Умен човек е този Прибилов. И добър екип си е създал, и е успял да го мобилизира за работа, и самият той е наясно с проблема“. Коего всъщност бе и голямата цел на Прибилов.

* * *

Работна група беше създадена и я оглави, разбира се, самият началник-академик.

Но Прибилов този път нямаше намерение да се примирява с участието си. Той прекалено дълго бе бил заместник и му се искаше най-сетне да си поживее и като началник. И Прибилов се отправи към един свой познат от министерството, който имаше достъп до „високите“ кабинети.

След като няколко минути си поговориха за това-онова, Прибилов въздъхна и поклати глава:

— Ще провали нашият началник цялата работа, това е лошото. Такива умни и талантиливи момчета има в института ни, но нищо не може да стане под неговото ръководство.

— Почакай малко — обезпокои се министерският чиновник. — За какво става дума?

— Говоря ти за нашия началник. Разбираш ли, той отдавна е усетил, че могат да ни възложат такава задача, затова набързо си взе отпуската и изчезна надалеко. Знаел е, че няма да се справи. Нищо не разбира от това и се страхува да не се издаде. Всеки път, когато му поднесат някой документ за изпращане, той го задържа със седмици и знаеш ли защо? Защото нито думичка не разбира от написаното и се страхува, че в него може да има нещо нередно. Та, и сега отиде в Приморие, именно за да не подготвя материала за Чечня. Но се намери някакъв идиот да му съобщи, че заданието вече е спуснато отгоре. Представяш ли си какво му е в този момент? Разчитал е, че няма да му кажат, а когато се върне, ще му докладват, че е имало указание, и са подготвили съответния документ. А ако в този документ нещо не е така, както трябва, той няма да носи никаква вина и ще накаже подчинените си за допуснатите грешки. Удобно, нали? А сега какво му остава? Щом вече са му съобщили, не може да се направи, че не знае.

Качил се в самолета и долетял лично да ръководи, защото заданието е все пак от първостепенна важност за страната — няма къде да се дене. Създаде работна група под свое ръководство. А самият той смуче валидол и с ужас очаква следващото утро. Жалко за човека, никак не му се искаше да се забърква в тази работа. И ми е много интересно кой го натопи така?

— Защо да го е натопил? — възрази чиновникът. — Никой не ти е топил началника. Съвсем естествено е да се докладва на шефа, че неговото учреждение е получило задание. Какво задкулисно виждаш в това?

— Работата е там, че по време на неговия отпуск аз съм шефът. Аз, разбираш ли? И като ръководител, аз напълно съм в течение какво става в моя институт. И именно аз, а не някой си от министерството, трябва да решавам за какво да съобщавам на намиращия се в отпуск началник и за какво не. Ние с него се разбрахме още преди месец, че щом възникне вероятност за такова задание, той веднага си взема отпуск и изчезва, а документа ще подготви работна група под мое ръководство, защото, за разлика от него, аз умея да се оправям в тази проблематика. Ако шефът се намира в Москва, става съмнително защо той сам не оглавява групата, изготвяща такъв важен за цялата страна материал. А иначе — никакви въпроси. Можеш ли да ми обясниш защо са го известили? С това позвъняване здравата са го притиснали в ъгъла. След такова съобщение той повече не е могъл да остане в санаториума, длъжен е бил незабавно да реагира, да се завърне и да оглави работната група. Което е и направил. И кой има полза от това?

— Не мога да разбера защо толкова си се притеснил — сви рамене чиновникът. — Щом като по статус му се полага да оглави групата, нека официално си я оглавява, а материалите ще изготвяш ти, щом те са в твоята компетенция. Всички правят така, не виждам в това никакви проблеми. Винаги името на шефа е стояло само проформа, никога началниците не са правили нищо сами.

— Ти май наистина нищо не разбираш — спокойно отвърна Прибилов. — Докторската ми дисертация е почти готова, на мен сега са ми необходими внедрения, а и репутация също. Ако аз оглавя групата, ще бъде издадена заповед и този факт винаги може да бъде потвърден. А ако групата официално се ръководи от шефа, от това нямам абсолютно никаква полза. Аз, приятелю, вече не съм на такава

възраст, че да си пиляя силиците за тоя, дето духа. Така че, имай го предвид — нашият институт ще провали заданието. Ще се опозорим пред цялото министерство, а министерството — пред правителството.

— Странно разсъждаваш — отбеляза чиновникът. — Нали сега точно ти ръководиш института, ти изпълняваш длъжността началник. И най-спокойничко ми говориш, че твоят институт няма да изпълни поръчението на министерството и правителството? С други думи, ти си лош началник и не можеш да се справиш с ръководството на института, така ли?

— Щом аз съм началник, значи и групата трябва да оглавя аз! — заяви твърдо Прибилов. — В такъв случай, аз лично отговарям за качеството на възложения документ и мога да ти гарантирам, че той ще бъде точен и смислен. А ако групата се оглави от нашия академик, то вие като хора стриктни и порядъчни трябва да подготвите заповед за прекратяване на отпуска му. И тогава документът ще бъде провален не под мое ръководство, а под негово. Разберете най-сетне, че така подхлъзвате не само него, но и мен. Не ми давате да възглавя групата и да организирам работата по подготовката на документа и отговорността за провала на документа възнамерявате да стоварите на гърба ми. Мили мой, как смятате, нищо ли няма ви се случи от такива разкошни управленчески решения?

— Май че си прав — замислено произнесе чиновникът.

На другия ден началникът-академик по заобиколни пътища узна, че във връзка с подготовката на документа за чеченската криза в министерството някой упорито създава интриги против института. Академикът започна да нервничи. Информацията, която стигаше до него, беше непълна и противоречива, а сроковете за подготовката на документа бяха доста скъсени. По лицето на Прибилов си личеше, че от него не можеше да се очаква никаква помощ. Единствената му надежда беше Сергун — другият му заместник — в чието подчинение работеха политолозите и конфликтолозите, ангажирани с изготвянето на материала.

* * *

Пьотр Павлович Сергун също искаше да поучаства в подялбата на баницата. Наистина, той нямаше толкова грубо прагматичен интерес като Прибилов, но все пак интерес имаше. Пьотр Павлович искаше да ръководи собствено научно направление и да застане начело на група специалисти, които ще се занимават само с проблеми в рамките на това направление. На него не му бяха интересни никакви други проблематики и да се занимава с тях не желаше нито за пари, нито за длъжности. Той мечтаеше за слава на учен и тази слава би могла да дойде само в резултат на създаването и утвърждаването на самостоятелно научно направление, разработващо проблеми на социалните конфликти в полиетническите социуми. Разбира се, и на него много му се искаше в съпроводителното писмо да бъде написано, че документът е изготвен от работна група под ръководството на кандидата на науките Сергун. Ако нещата се наредяха така, един ден, когато започнеш пробива си за създаване на собствена лаборатория, а защо не и на институт, всички щяха да заговорят: това е същият този Сергун, който подготви документа за Президента; това е този Сергун, който е давал консултации по въпроса за прекратяването на войната в Чечня; това са онези момчета, които са работили със Сергун, това е неговата школа. Тогава и институтът щеше да си бъде негов, и финансирането, и кадрите.

Но Сергун не знаеше какво да направи, за да попадне името му в съпроводителното писмо. И нищо не можеше да измисли.

Тази вечер трябваше да се прибере вкъщи с метрото, защото пътищата бяха заледени и не му се рискуваше сутринта да взема колата. Вече бе доста късно — около десет и петнайсет — но отдалечавайки се на няколко метра от института, той вдигна глава и погледна към прозорците на петия етаж. Те светеха и това означаваше, че сътрудниците му все още работеха. За тях не беше необичайно, поне един път месечно от министерството да им натресат нещо „пожарно“ и всички се трудеха, без да си жаят времето, защото носеха пагони на раменете си и винаги можеше да им бъде заповядано: докато не си свършите работата, никъде няма да мърдате. И те не мърдаха, старяха се, бачкаха.

Институтът се намираше в центъра на Москва, сред гъсталака от криви и изпоразровени улички, на които само тук-там светеха лампи, и перспективата да попаднеш в някой трап и да си счупиш крака беше

повече от реална. Оттук можеше да се отиде на три различни метростанции, но разстоянието до тях беше еднакво голямо.

Пьотр Павлович изцяло се бе съсредоточил в тротоара под краката си, стараейки се да не се подхлъзне или спъне и затова не забеляза откъде се бе взел този мъж — дали срещу него бе вървял, дали го бе изпреварвал или пък се бе появил от страни.

— Вие сте Пьотр Павлович? — попита той с плътен, добре обработен глас.

— Да — машинално отвърна Сергун, вдигайки в недоумение поглед към непознатия.

Пред него стоеше висок, добре облечен мъж на средна възраст, без шапка, с гъсти посивели коси и тъмни блестящи очи.

— Отделете ми, моля, няколко минути. Няма да ви задържам много, ако разбира се, сам не пожелаете това.

— Извинете ме — решително рече Сергун, който в служебна обстановка носеше униформа с полковнически пагони, — но вече е късно, пък и много бързам. Освен това, ние не се познаваме. Ако нещо имате към мен, потърсете ме в службата.

— Как ще ви намеря в службата — миролюбиво възрази сивокосият непознат, — щом като в учреждението ви няма да ме пуснат без специални документи. Аз имам само паспорт, а той е абсолютно недостатъчен, за да се проникне във вашата обител. И не мога да ви позвъня, защото не ви знам телефонния номер.

„Май ще е по-добре да го изслушам тук и да си вървя, вместо да му оставя номера си и после да се чудя как да се отърва от него“ — помисли си Сергун.

— Добре изложете ми проблема си по пътя към метрото — разреши му накрая.

— Моля за извинение, но вероятно неправилно са ме възпитали — вметна сухо сивокосият. — Аз мога да разговарям с човек, само когато го гледам в лицето, както и подобава на един мъж. А да беседвам с човек, който си гледа в краката и мисли само как да не се подхлъзне, просто не умея.

Сергун изпита неочаквана симпатия към този човек, който бе толкова различен от припрените и суетящи се молители, напирасци да ти пробутат в движение някое документче за подпис, когато едва ли ще започнеш да четеш какво подписваш.

Той се озърна и съзря недалеч една детска площадка с пейчици. Тази вечер като че ли бяха запалени всички лампи, на улицата беше доста светло, насам-натам минаваха коли и Сергун не видя нищо опасно и осъдително в това, да поседи на пейката няколко минути и да изслуша този човек, който буквално излъчваше достойнство.

— Да отидем да приседнем — предложи му, посочвайки с ръка детската площадка.

Така и направиха. Пьотр Павлович намести на коленете си своето дипломатическо куфарче и се обърна към непознатия мъж, който с всяка изминала секунда му ставаше все по-симпатичен, макар да не вършеше и да не говореше нищо особено.

— Слушам ви — каза Сергун или по-скоро искаше да каже, защото кой знае защо, изведнъж езикът му започна да не го слуша.

Той се намери да се учуди, но после се отказа. Топлите пръсти на сивокосия мъж меко се отпуснаха върху ръката му и на Сергун му стана спокойно и хубаво, сякаш току-що си бе взел вана и си бе легнал в кревата, завит с пухкаво одеяло. И в това нямаше нищо учудващо. И беше напълно естествено, именно гласът на мъжа да му нарежда как да постъпва. Разбира се, че трябваше да му се подчинява — как иначе.

— Кога трябва да предадете документите на ръководителя на работната група? — питаше непознатият.

— На деветнадесети, в понеделник.

— Кога документът в своя завършен вид трябва да отиде при министъра?

— В сряда, на двадесет и първи.

— Каква е степента на неговата готовност към днешния ден?

— Имаме всичките материали, но поотделно. Трябва да се направи компактен текст от всичко това.

— Колко време е необходимо?

— Много.

— Колко много?

— Ами много. Но ние можем да свършим бързо тази работа, имаме голям опит.

— Слушайте ме внимателно, Пьотр Павлович. Вие трябва да подготвите този документ още по-бързо, отколкото можете. Разбирате ли? Точно два дена по-бързо, отколкото можете. И ще ми го донесете. Можете да ми го донесете на дискета, не е необходимо да правите

разпечатка. И след това още два дена няма да показвате материала на никого и на никого няма да споменавате, че е готов. Ще можете ли да уредите това?

— Не знам. Трудно е. Те са много. Този, който ще печата последния вариант, също ще знае, че той е готов. Никой няма да ме разбере защо не докладвам на ръководството.

— Кажете, че сте го взел вкъщи и го четете внимателно. Документът е отговорен и това няма да ги усъмни. Вие трябва да направите това, Пьотр Павлович. Трябва. Вие непременно ще го направите. Ще ми предадете материала в петък, шестнадесети февруари. На шестнадесети февруари вие ще вземете готовия материал, като си тръгвате към вкъщи. По пътя аз ще се приближа до вас и вие ще ми го предадете. До шестнадесети февруари остават три дена. През тези три дена вие ще се намирате в транс, в който ви потопих. Ще ходите на работа, ще изпълнявате своите задължения, ще вземате решения, но при това ще помните, че аз съм част от вас, част от вашето съзнание, и че аз строго следя дали правите това, което ви наредих. Вие на никого няма да споменете за нашата среща, но непрекъснато ще помните какво трябва да направите. И вие много ще се стараете да го направите по най-добрия начин и в определения срок. Разбрахте ли ме?

— Да — рече тъпо Сергун.

* * *

В петък, шестнадесети февруари, на път към къщи Пьотр Павлович Сергун отново срещна сивокосия, с блестящи тъмни очи, мъж и му предаде дискетата, на която бе записан аналитичният материал от шестдесет страници. Този път непознатият носеше голяма чанта. Той извади от нея портативен компютър, включи го и провери дискетата.

Сергун наистина бе донесъл точно това, което трябваше да донесе. Всъщност, Рифиниус въобще не се съмняваше, че човекът, когото бе потопил в хипнотичен транс, би се възпротивил да изпълни заповедта му, но за всеки случай, проверка трябваше да бъде извършена. Ами ако дискетата имаше някаква хитра защита и не

можеше да се презапише или разчете от друг компютър? Или пък, ако Сергун погрешно бе взел от бюрото си друга дискета? Накратко, би могло да се случи какво ли не.

Но всичко се оказа наред.

— Вие никога няма да си спомните как изглеждам — започна да говори Карл Рифиниус, държейки ръката на Сергун и взрян в лицето му. — Но ще помните всичко, което се случи между нас. Ще помните, че сте ми давал дискетата с материала два дена преди да я предоставите на ръководството. И вие никога няма да се учудвате и възмущавате, ако чуете, че някой е използвал този материал. Ще казвате, че е станало най-обикновено съвпадение. Та, нали щом една мисъл може да хрумне на някого, тя би могла да осени ума и на другиго. Просто някой се е досетил за това преди вас — това е нормално явление, което често се случва в научната област. Никакво възмущение! Никакво учудване! Никакви коментари! Аз искам да разбирате всичко, което правя, защото само тогава вие ще ми се доверявате. Бих могъл да блокирам паметта ви и вие никога не бихте си спомнил за това, че ние сме се срещали, и сте ми давал дискетата. Но утре вие ще отидете на работа и отново ще започнете да работите с този материал, а след няколко дни ще чуете от средствата за масова информация как някой представя вашите идеи за свои собствени. Разбира се, ще започнете да се възмущавате, ще размахвате юмруци и ще търсите сред своите сътрудници изменника и предателя, с други думи — този, който е представил идеите от вашия документ за лични. А такъв няма да има. Вие ще обидите невинни хора, ще настроите срещу себе си своите подчинени, а в края на краищата, неминуемо ще се окаже, че всичко това сте го направил вие самият. И с вас ще бъде свършено и като учен, и като ръководител, и като офицер. Затова вие трябва да помните всичко, което се случи, и да не вършите глупост. Ако се държите правилно, никой нищо няма да узнае. Ако пък не ме послушате, лошо се пише само на вас. Защото моето лице няма да запомните и никога няма да ме разпознаете. Като връх на всичко, ще се озовете и в психиатричната клиника. Вярвате ли ми?

— Да — прошепна хрипливо Сергун, — аз ви вярвам.

— Ще направите ли така, както ви казах?

— Да ще направя всичко.

— Повторете какво трябва да направите.

— Аз не ви познавам, аз не помня как изглеждате. Ние никога не сме се срещали. Аз давах на някого дискетата, но абсолютно не помня на кого и защо. И трябва да си мълча за това.

— Правилно, Пьотр Павлович. Сега ще ви изведе от транса, последвайте ме, бавно, не бързайте, ще ви водя, аз знам пътя, доверете ми се...

[1] Федералните служби за сигурност на Русия. — Б.пр. ↑

ДЕВЕТА ГЛАВА

Григорий Валентинович Чинцов се намираше в състояние, близко до паниката. Един след друг отпадаха от пробегата най-силните и най-надеждните помощници на Малков — неговата опора, както финансова, така и идеологическа. Ни в клин, ни в ръкав, бе посегнал на живота си Юрцев — направо на самия банкет, организиран от нефтената компания, се бе нагълтал с някаква отрова. Впрочем, някои очевидци твърдяха, че той като че ли не бил на себе си, изглеждал зле и все се държал за главата. След това отишъл при някакъв банкер да се договаря за кредит и банкерът му отказал. Юрцев се отдалечил само на две крачки, извадил отровата от джоба си и я глътнал. Имаше и вероятност да не се е отровил самият той, а да са го ликвидирали конкурентите му. Олег Иванович беше чепат, безкомпромисен човек, никой не бе получил от него пощада и нищо чудно да са му видели сметката.

През тази същата вечер депутатът Изотов пък на пияна глава бе блъснал собствената си съпруга под колелата на една кола. Кой знае какъв бяс му бе влязъл под кожата, а може би ревността е била причина да му причернее пред очите. Сега си седеше в килията и депутатският му имунитет не струваше пукната пара, след като бе убил жена си на публично място.

И онзи безмозъчен тип Семьонов си бе строшил главата с БМВ-то си. Още от съвсем млад си бе бил такъв и никой не бе успял да го вразуми. Не признаваше никакви правила и правилници. Натряскваше се и сядаше зад волана — което бе и всичко, което умееше добре да прави.

Но това се бе случило преди три дена. А вечерта, след като показаха на цялата страна посещението на Президента в родния му град, се беше обесил Евгений Шабанов.

„Кой глупак ще повярва, че се е обесил сам! — мислеше си Чинцов. — Помогна ли са му, не ще и съмнение. Прекалил е с нещо Шабанов. И той не си знае мярката. Колко пъти му е казвано: внимателно трябва да се действа, за да направиш крачка напред,

предварително две трябва да отстъпиш. А той какво? Стана му широко около врата, забрави за всичко и превърна президентската визита в цирково представление. Само пълният глупак не би се досетил, че всичко е работа на едни и същи ръце. Кой изготви програмата? Шабанов. Кой посъветва Президента да отиде рано сутринта на гробището и да се поклони на покойните си родители? Ами, този, който знае, че по тези места до единадесет часа мразът не омеква, че ако прогнозата за деня е минус двадесет, то значи сутринта ще е минус тридесет и чак към обяд времето ще се постопли малко. Кой следи какви костюми и какви обувки носи Президентът, кой следи за външния му вид от гледна точка на неговия имидж? Пак същият този Шабанов. А той не е посъветвал държавния глава да си обуе обувки с дебели подметки. И си ходи Президентът цял час из гробищата при тридесетградусов мраз само по едни тънки кожени половинки. А кой шлифова текста на неговата реч? Все Шабанов. Решил, идиотът му с идиот, да се повесели и да превърне в клоунада президентското изказване. Защо не си е купил билет за цирка, щом толкова му се е доцяло да се кикоти! Президентът няма само врагове, има и привърженици. И не са малко, никак не са малко. Те са очистили Женя Шабанов. Жалко за него. Както се казва, в негово лице имахме своя ръка направо в пазвата на Президента. Трудно ще ни бъде сега без него. Но от друга страна, така му се пада. Сам си е виновен.“

Така разсъждаваше Григорий Валентинович през нощта, след като късно вечерта вчера бе узнал за смъртта на Шабанов. Но следобед мислите му промениха посоката си. Около два часа го застигна страшната вест, че човекът от екипа на Малков, когото самият Малков го бе предвидил, в случай на евентуална своя победа в кампанията, за министър на вътрешните работи, беше станал жертва на умопобъркан маниак, който нападнал бъдещия министър направо пред входа на жилището му и го бе прострелял няколко пъти. Разбира се, маниакът бил заловен, тъй като убийството станало около десет часа и наоколо било пълно с народ. Но това практически нямаше никакво значение и не облекчаваше положението, защото бъдещият министър на вътрешните работи бе предал Богу дух още преди пристигането на милицията и на линейката.

И чак сега Григорий Валентинович осъзна, че един след друг затриваха всички тези, които толкова се страхуваха от излизането на

Павел Сауляк от затворническата колония. Тези, в чийто интерес бе проведена „чистката“ в редица региони на страната. Тези, които най-много се бяха облажили, превръщайки „прочистените“ региони в бази, през които преминаваше трафикът на оръжие и наркотици.

„Нима някой е разбрал и е започнал планомерно да ликвидира конкурентите? Не — възрази си Чинцов. — Това не може да бъде. Юрцев се е отровил лично, всички са го видели. Изотов също сам е блъснал съпругата си под колелата. Ако някой си е разчиствал сметки, то го е направил с жена му, а не с него. Семьонов също самичък е предизвикал катастрофа, никой друг не е пътувал в колата му. Ами Шабанов? Да, Евгений едва ли се е обесил сам. Тук са се потрудили хора от екипа на противника. Отмъстили са си, че е прекарал Президента. А онзи последния, в който е стрелял маниакът? Маниакът си е маниак и това е. Трябва да прогоня глупавите мисли от главата си! — решително си каза Григорий Валентинович. — Нищо особено не се е случило. Обикновени съвпадения.“

Само че, не му беше толкова лесно да се отърси от подозрителността си. И първото му подозрение, разбира се, падна върху Павел. Но след пет минути се поразмисли и се засмя. „Какво общо има с това Павел? Защо му е притрябвало? Разбираемо би било, ако Сауляк беше започнал да измъква пари заради своето мълчание. А като ликвидира тези хора, каква ще му е изгодата? Ами, никаква. Те лично на него не са му направили нищо, така че, няма причина да си разчиства с тях сметките. А самият факт, че Павел потърси връзка с нас и ни предложи небезвъзмездна помощ, говори само за това, че той е човек трезвомислещ, практичен и лишен от глупави сантименталности. Всеки друг, само не и Павел, би могъл да има отношение към тези покушения.“

Налагаше се обаче да се помисли и за това, че екипът на Малков бе намалял с пет души. И бяха извадени от строя именно тези петима, които даваха за предизборната му кампания най-тлъстите суми. Зад гърба на Малков стоеше криминален капитал, натрупан от търговия с оръжие, наркотици и жива стока. Почти зад всеки кандидат стоеше подобен капитал и разликата беше само в степента на неговата криминалност. Зад едни президентски кандидати — нефтът и газът, зад други — тежката промишленост, зад трети — отбраната, зад четвърти

— банките. Всяка групировка преследваше своите интереси и на всяка от тях беше нужен свой президент. Това беше ясно като бял ден.

Отдавна, още по времето на съветската власт, имаше група хора, организиращи „прозорци“ на границите и митниците, които вземаха за предоставените възможности да се възползваш от тези „прозорци“ солидни такси. В условията на тотален стокос дефицит процъфтяваше Спекулацията, а през тези „прозорци“ ентусиастите на спекулативното дело сновяха насам-натам из страните на бившия социалистически лагер и внасяха в Русия всевъзможни стоки за ширпотреба — козметика, дрешки, битова техника и други дребни неща, но на големи партиди. Имаше и такива, на които им се удаде да се промъкнат в бленувания капиталистически свят.

След това, в началото на деветдесетте, проблемът със стоките отпадна някак от само себе си, но „прозорците“ се запазиха и се повдигна въпросът как те да бъдат използвани колкото се може по-ефективно. Зад Малков стояха именно такива хора, които имаха добри и добре заплатени връзки на митниците и на границите.

От друга страна, излезлият от нелегалност бизнес в сянка започваше трескаво да търси къде би могъл в полза за общото дело да вложи натрупвания много години капитал. Така и се намериха едни други притежателите на „прозорци“ и хората, направили пари от незаконно, „ляво“ производство на трикотажни изделия. И щом като имаше пари, спечелени от „ляв“ трикотаж, и дупки на границите и митниците, подготвени още в онези времена, когато се намираха мераклии да пътуват нелегално до Полша и България за ширпотреба, то защо тези възможности да не бъдат обединени в нещо по-голямо?

Двете групировки се събрали за преговори, пийнали си хубав коняк, напарили се в банята и се споразумели. Ние, значи, имаме прекрасни възможности за нелегално преминаване на границите и за прекарване на стоки от всякакъв род. Но нямаме достатъчно пари, за да се снабдим с ценна стока и да използваме своите гранично митнически възможности не за дреболии, за които дори е срамно да се говори, а с размах. С други думи, да не ни е срамно за безцелно преживените години. От друга страна, вие, господа, не си знаете парите, но пък нямате възможности да ги вложите в такова дело, че да ги завъртите и да ги умножавате бързо, редовно и пак с размах. Тоест да не залагате само на една операция, та била тя и печеливша, а да се

организира систематично извличане на доходи и с увереност да се гледа в светлото и свръхосигурено бъдеще.

Тези разсъждения се сторили на поканената страна логични, а доводите — солидни. Накратко, те се споразумели. И започнали да подготвят плацдарми в регионите, намиращи се наблизо до „прозорците“ в граничния и митническият контрол. Товарът минава през „прозореца“, спира в „своя“ регион, отлежава в щателно законспириран и добре охраняем склад, докато се подготвят съответните му книжа и се подмени опаковката му, а след това се определя по-нататъшният му маршрут. През „прозореца“ той е преминал в един голям контейнер, а от региона ще излиза на малки партиди, имащи конкретен адресат-купувач. В процеса на първоначалните преговори „трикотажниците“ настоявали да не се рискува излишно с тези плацдарми и складове — колкото по-бързо се отървеш от стоката, толкова ти е по-спокойно. Приел си я през „прозореца“ — веднага я разтиквай по предназначение. „Граничарите“ обаче се придържали към друга гледна точка, знаейки, че да продаваш на едро, разбира се, е по-безопасно, но пък и продаваш по-евтино, а на дребно — по-опасно, но и по-печелившо. Помнете — убеждавали те „трикотажниците“, — когато предаваш такава голяма партида, винаги разбираш, че твоят купувач не е последната инстанция. Част от стоката той ще вземе за себе си, но останалото ще започне да вкарва не в своята мрежа, а където и както му попадне. Нима можем да проверим къде е попаднала стоката ни? А да разчитаме, че нашият пласъор ще проверява щателно тези, на които я препродава, също е наивно. Ние ще изгорим по-бързо, отколкото ще спечелим при такъв начин на работа. По-добре е да вложим пари в системата за безопасност, да укрепим своите региони с подходящи ръководители и да си работим на спокойствие. И след това, ако се заемем с нов бизнес, имаме предвид с жива стока, на нас ще са ни нужни бази за натрупването ѝ. Ние не можем да ги прекарваме поединично. Значи, трябва да ги държим някъде, докато се събере цяла партида. И е желателно това място да не бъде много отдалечено от съответния „прозорец“.

„Трикотажниците“ помислили и се съгласили. Начело на цялото мероприятие стояли седем души — четири „граничаря“ и трима „трикотажници“. Именно те в своето време бяха се свързали с Владимир Василиевич Булатников с молба да им разчисти

необходимите региони. А когато работата беше свършена, когато капиталът заработи, те очистиха генерал-лейтенант Булатников. Защо им е човек, който толкова много знае за техните работи? Абсолютно за нищо. Хора, обременени с ненужни и опасни знания, никому не са нужни. Те кой знае защо, пречат на всички.

И сега от цялата тази седморка живи бяха останали само двама — кандидатът за президент Сергей Георгиевич Малков и някой си Глеб Арменакович Мхитаров, на когото при победа на Малков в изборите бе обещан пост министър на финансите.

* * *

Да работят с Мхитаров, Павел възложи на Гарик и Рифиниус. По принцип Сауляк не беше привърженик на груповите действия и дълго време не бе запознавал членовете на своята група един с друг, основателно считайки, че така е по-безопасно за всички. И работата не беше само в излишните знания, които в дадения случай на никого не бяха от полза, но и в опасността да се пробудят ревността, хазартът, конкурентният дух.

Но за изпълнението на една задача през деветдесет и първа година на Павел му бяха дотрябвали двама души. Както и да го въртеше, както и да го обмисляше, не можеше да се мине само с един изпълнител. Тогава му се бе наложило да запознае Гарик Асатурян с Карл Рифиниус-Константин Ревенко. Но с това запознанство се бе и ограничило нарушаването на принципа му. Те, както и преди, не знаеха за съществуването на Рита и Миша Ларкин, също както Рита и Михаил Давидович не знаеха нищо нито за тях, нито един за друг.

Мхитаров живееше в Петербург и държеше под крилото си Калининградското пристанище и Выборгския район, откъдето минаваше границата с Финландия. Гарик и Карл се оправиха към него с експреса „Червената стрела“, купувайки си билети в двуместно купе на спалния вагон.

Техните психофизиологични особености бяха съвсем различни. Преди работа Гарик ядеше много, но само определена храна, докато в същото време Рифиниус се стараяше да яде колкото се може по-малко, но затова пък пиеше големи количества минерална вода. Още щом

влакът потегли от Ленинградската гара в Москва, Асатурян веднага отвори чантата си и започна да слага на масичката огромни яркочервени чушки, дебели връзки копър, магданоз и целина, дълги краставици и твърдо сварени яйца. Той с добре оттренирано движение „напред-назад“ извади от чушките семенниците им заедно със сърцевината, обели яйцата и ги напъха цели в изчистените вече чушки. После оформи солидни букетчета от подправките и ги мушна след яйцата.

Вземайки едно от готовите си вече кулинарни произведения, Гарик отхапа голямо парче от него и блажено притвори очи.

Рифиниус равнодушно наблюдаваше гастрономичното му свещенодействие и отпиваше дребни глъткици минерална вода от чаша, която си носеше от къщи.

В купето им надзърна кондукторката на вагона — симпатична дебеланка с весели очички и апетитни трапчинки на бузите.

— Какво желаят господата? Чай, кафе, сандвичи, бисквити, вафли?

— За мен чай, моля — рече Карл.

— За мен също, стопанке — намигна ѝ Гарик. — Случайно да ви се намира и лимонче?

— За хубав човек всичко ни се намира — шеговито пропя дебеланката.

С крайчеца на окото си Гарик забеляза, че се измени лицето на партньора му, и се досети, че той е решил да изпробва как биха се сработили като двойка. Все пак за тази цел бе необходима тренировка, а тяхното първо и единствено партниране се бе състояло толкова отдавна.

— Направете ми една услуга, включете и мен в списъка си на хубавите хора — произнесе Карл, като при това се промени интонацията му, ритъмът на речта му и дори ритъмът на дишането му.

Очевидно, бързо се настройваше на тази пухкавелка.

„Интересно — помисли си Гарик, — на какво тя отреагира, обещавайки ми лимон за чая? На думата «стопанка» или на намигването ми? Ако е реагирала на «стопанка», значи е аудиалистка, а ако е било на намигването — визуалистка. Карл започна да работи с нея чрез речта и дишането, значи се е ориентирал вече къде какво. Много е бърз дяволът.“

— Ще ви запиша в списъка на солидните — засмя се кондукторката.

— Да не би да разполагате с друг асортимент за солидните — включи се Асатурян, стараейки се да влезе в ритъма ѝ на говор. — В такъв случай, струва ми се, че би имало смисъл да се премине от хубавите към солидните. Какво ще ме посъветвате? Погледнете моя колега с опитното си женско око и ми кажете защо винаги така не ми върви?

Кондукторката послушно премести погледа си върху Рифиниус и той мигновено я сграбчи в менгемето си. Карл работеше с очи и лице, с движения на веждите и на ръцете, с жестове и пози, а Гарик непрекъснато бърбореше, стараейки се да не се отклонява от ритъма, зададен от нейното дишане и от начина ѝ на говор.

— Колко години вече пътувам с него по командировки, и всеки път едно и също. На него предлагат всичко най-добро, а мен въобще не ме забелязват. Ще ви доверя и нещо повече, всички жени, които съм имал, ме напускаха и отиваха при него...

Карл му направи едва забележим знак и той млъкна.

Дебеланката продължаваше да стои облегната на вратата и да гледа Рифиниус. Сякаш дори не ѝ бе направило никакво впечатление, че Гарик е престанал да разговаря с нея.

Паузата беше съвсем кратка и би я забелязал само много опитен човек, който разбира какво става тук.

И Гарик продължи отново:

— Вие сега ще се върнете в служебното си купе, ще ни пригответе две чаши чай с лимон и ще напишете две бележки. В едната ще има редчета от вашата любима песен, а в другата от вашето любимо стихотворение. Написаното ще донесете тук заедно с чая и ще ми го дадете. Тръгвайте.

Кондукторката се обърна, с усилие отвори вратата на купето и излезе в коридора. След няколко минути се върна в ръцете си с поднос, върху който имаше две чаши чай и две листчета, сгънати наполовина.

Гарик и Карл взеха чашите и бележките. Любима песен на кондукторката се оказа песента за синия вагон от един популярен мултипликационен филм, а любим неин стих беше: „Я так долго напрасно молил о любви“ от Надсон.

Гарик прибра листчетата, изведе дебеланката от трансa и затвори вратата след нея.

— Интересна смес има в главата си, нали? — замислено рече Карл. — Простичка детска песничка — и изведнъж малко известно стихотворение от поет, който не се изучава в училище, пък и не са много хората, които го помнят въобще. Навярно е имала романтична връзка с човек, който се е опитвал да я приобщи към изисканата поезия, но в песенния жанр не и бил силен и не е успял да повлияе на примитивните ѝ вкусове. Може би това е било неговото любимо стихотворение и нашата кондукторка го е наизустила — то е и съвсем късичко. Така че, носи го в паметта си, защото не може да забрави този мъж.

Гарик не отговори нищо. Той хрускаше последната пълнена чушка и интензивно работеше с челюстите си. Карл допи чая си и започна меланхолично да смуче лимоновото резенче.

— Вие знаете ли защо работим заедно? — обади се Асатурян. — Какви сложности има в тази задача?

— Никакви сложности, доколкото ми е известно — сви рамене Рифиниус. — Просто трябва да се помни за единството на психолингвистичното пространство.

— Какво? — ококори се Гарик. — Какво имате предвид?

— Мхитаров е порусил се арменец и вие, Гарик, лесно ще можете да подобрете думи-символи и думи-сигнали, които да проникнат в неговото подсъзнание. За мен това може да се окаже непосилно. В някои случаи много е ефективно използването на майчиния език на обекта, особено ако той отдавна не говори на него. Употребата на думи и понятия, неразривно свързани с ранното детство, връщат човека към това състояние на зависимост и на непрекословно послушание, което е доминирало във взаимоотношенията му с неговите родители през онези години. Вие знаете този език, а аз — не. Затова Павел Дмитриевич възложи тази задача на вас. От друга страна, господин Мхитаров няколко пъти се е оплаквал на лекарите от безсъние и повишена раздразнителност. Не изключвам това да е следствие на някакви аномалии в психиката му и ако наистина е така, методиката на работата с него ще бъде по-особена. По тази причина за изпълнението на тази задача Павел Дмитриевич

покани също и мен. Аз трябва като специалист да огледам Мхитаров и да коригирам, ако се наложи, прилаганата методика.

— Сега разбрах — кимна Асатурян. — Искате ли краставичка? Много добре промива организма. Гледам ви, че непрекъснато пиете вода. Тя сигурно също промива.

— Ами — усмихна се снизходително Рифиниус, — просто навик. Без никакви лечебни цели.

Гарик си изгриза краставицата, а Карл си допи водата от високата бутилка. Повече нямаше за какво да разговарят и около един и половина те си легнаха да спят.

А сутринта точно в 8 часа и 29 минути „Червената стрела“ пропълзя под сводовете на Московската гара в Санкт Петербург.

* * *

Сергей Георгиевич Малков беше губернатор на голяма област. Разбира се, в този регион плацдарми нямаше. Съществуваеше желязно правило — не мърсувай там, където живееш.

Малков често посещаваше Москва — както по служебна, така и по лична работа — но Миша Ларкин бе решил, че най-добре ще е все пак да работи с него в домашни условия. Павел не бе възразил по този въпрос.

Московската милиция и без Малков си имаше достатъчно грижи около Юрцев и маниака. Именно затова Ларкин бе пътувал и след Президента в неговия роден град и там се беше оправил с Шабанов подалече от столицата. След това се бе върнал, бе поспал един ден, понатрупал бе сили и се бе отправил към „бащинията“ на Малков.

Сергей Георгиевич беше дебел, плешив и постоянно потен. На кръглото му лице хладно проблясваха сини очички, които при случай можеха да стават топли и дружелюбни, но можеха също така да хвърлят искри. И децата му имаха удивителна прилика с него: прекалено охранени, пухкави и малко подвижни. Само че характерите им бяха съвсем различни. Синът му завършваше единадесети клас, беше многократен победител в републиканските олимпиади по литература, чужди езици и история. Готвеше се през есента да влезе в университета. Родителите му нямаха никакви проблеми с него. Но

дъщерята беше друго нещо и от нея те получаваха само непрекъснато главоболие.

Беше се родила в годините, когато по съветските екрани триумфираха филмите за Анжелика и нейните многобройни любовници. И не беше чудно, че семейство Малкови бяха дали на своето момиченце името Анжелика — тогава то бе било много модерно. Но вместо сексапилна блондинка с нежни устни и стройна снага, Анжелика бе израснала като дебела, уродлива и невероятно разпусната самка. Тя отрано беше разбрала, че е доста далеч от еталона за женска красота, но бе решила да компенсира този свой недостатък с имитация на собствена сексуална привлекателност.

— Каква е разликата дали съм красива или не — говореше на приятелките си. — Важното е, че момчетата с удоволствие се чукат с мен.

Приятелките ѝ вярваха на нейните думи, защото с очите си виждаха, как на забавите и на купоните момчетата се уединяваха с Анжелика, докато в същото време много по-привлекателни момичета си оставаха без внимание от тяхна страна. Откъде можеха да знаят, че тя разполага с широк асортимент от трикове-примамки, с които ловеше доверчивите глупаци. Основният ѝ номер беше този за обзалагането.

— Познавам двама души — говореше със заговорнически шепот, — които се басираха за теб и за мен.

— Как така са се басирали? — чудеше се момъкът.

— Много просто. Единият твърди, че не можеш да спиш с мен, а другият — обратното.

— Че защо да не мога? — възмущаваше се младежът.

— Защото съм дебела и грозна. Той мисли, че няма да ти стане оная работа. А парите са големи. Ако успея да те вкарам в леглото, другият ще ми даде част от спечеленото. Виж какво ти предлагам. Сега ще отидем в съседната стая, ти не се бой, ще ти помогна, аз ги умея тия неща. И няма никаква опасност, вземам предпазни средства, дори няма да ти се наложи да мислиш за нищо. Тук постоянно някой надниква зад тази врата, така че на онзи човек непременно ще кажат, че ти се е вдигнал, и че си ме изчукал. После ще си поделим парите, които ще ми дадат. Съгласявай се, те не са никак малко.

Кой мъж не би се съгласил при такъв комплект от условия? Жената сама се предлага, обещава помощ, ако нещо не е наред, няма да

ти се надсмива и да издевателства, ако възникнат проблеми, сама се предпазва, няма никакви претенции, че на всичко отгоре и ти плаща.

Така Анжелика бе започнала на петнадесет години, харчейки за своите сексуални занимания всичките пари, които се изхитряваше да изкопчи от своите благосъстоятелни родители. На седемнадесет тя все пак бе забременяла и майка ѝ, след като хубавичко я бе шамаросала, се бе отправила към лекаря да урежда документите за аборт. На двадесет Анжелика се беше развела с втория си мъж и се бе пристрастила към наркотиците. А към двадесет и петте вече бе станало опасно да я пускат да излиза от къщи. Тя се бе превърнала в някаква смахната, която в ума си имаше само три неща: обилна и вкусна храна, секс от всякакъв вид и качество и хероин. Последното май беше най-опасно, защото струваше скъпо, а разпуснатата Анжелика не признаваше никакви прегради по пътя към реализацията на своите възжелания. Тя помиташе тези прегради с безогледността на абсолютния цинизъм и с мощта на танкова дивизия.

Миша Ларкин се появи пред прага на голямата къща, в която живееше губернаторът, с огромен букет рози в ръце. Очакваха го, защото той предварително бе позвънил по телефона и дълго бе разговарял с майката на Анжелика.

— Казвам се Аркадий Гринберг — вежливо ѝ говореше Миша със своя приятен баритон. — Знаете ли, аз се запознах с Анжелика преди няколко години, когато гастролирах във вашия град.

— Вие артист ли сте?

— Не съвсем. Аз съм музикант, свиря в симфоничен оркестър. Та, едни мои приятели ми казаха, че Анжелика се била променила много. Не съм сигурен дали ме разбирате...

— Разбирам ви много добре — усмихна се губернаторшата. — Сега съм принудена да си стоя къщи и да я пазя. Само за малко да ме няма — тя изчезва нанякъде и всеки път никой не знае какъв край ще имат похожденията ѝ. Нали виждате, Аркадий, нищо не скривам от вас, пък и без друго, целият град вече знае за нашето нещастие. Нищо не можем да направим, за да разрешим този проблем.

— Трудно ми е да повярвам — добави в гласа си още малко ужас и обърканост Ларкин. — Знаете ли, ние имахме романтична връзка и ми се струваше, че Анжелика ме обича истински. Аз почти съм сигурен, че бих могъл да пробудя у нея онова хубаво нещо, което тя

притежава и винаги го е притежавала. То не би могло да изчезне. Просто не всеки е способен да го види.

— Страхувам се, че вие се заблуждавате — тъжно въздъхна госпожа Малкова. — Нищо хубаво не е останало у дъщеря ми. Понякога се моля на Бога, да я прибере, колкото и чудовищно да ви звучи това.

— Не бива да говорите така! — разпалено възрази Михаил Ларкин. — Не трябва да се отчайвате. У всеки човек има по нещо хубаво. Сигурен съм, че ако поговоря с Анжелика за нашата любов, тя ще се опомни. Такива силни чувства не могат да си отидат, без да оставят трайни следи.

— Добре, да опитаме тогава — съгласи се тя, без особен оптимизъм.

И Миша се яви „да опита“. Той ненапразно се бе представил като Аркадий Гринберг, знаейки колко силна е в Русия магията на имената и националностите. Такова име подходеше на благопристоен млад еврей. Разбира се, музикант. И в никакъв случай — наркоман.

След като връчи цветята на стопанката — едра, но съвсем не пълна жена, с приятно, малко поувехнало лице — Ларкин бе съпроводен до втория етаж, където, затворена в стаята си, Анжелика очакваше сгоден случай да се изпари от къщи. Вчера бе успяла да свие масивната златна верижка на баща си, която той бе забравил да си сложи след сутрешния си масаж. За нея биха й дали достатъчно хероин така да се надрусва, че след това два дни да не се помръдне от леглото.

Миша влезе в стаята ѝ и гнусливо се намръщи. Анжелика вероятно тежеше около сто и двадесет килограма и външният ѝ вид в никакъв случай не би могъл да се нарече приличен. Ларкин веднага се досети, че е друсана, но ефектът от наркотика вече бе към своя край.

„Това е добре — помисли си той. — Ако успея да се вмъкна в системата на наркотично ѝ светоусещане, докато още не се е продухала, ще мога още днес да свърша всичко.“

— Салют — рече му губернаторската дъщеря с противен писклив глас. — Ти кой си?

Ларкин се обърна и след като се убеди, че вратата зад него е плътно затворена, на пръсти се приближи до широкия креват, на който се бе изтегнала пищната особа.

— Аз съм твоят принц, красавице — тихичко ѝ каза. — Ти спа толкова години, докато ме чакаше. И ето — аз дойдох. Сега аз ще започна да те будя, ти ще се събудиш и ще започнеш такъв живот, какъвто се случва само в приказките. А преди това ти си спала много години, измъчвали са те кошмари и затова ти е било толкова лошо и тежко. Разбираш ли?

— Аха — отвърна Анжелика. — Само че как ще стане? Първо ще ме чукаш и след това ще ме будиш или обратно?

— Едновременно — усмихна се неотразимо Ларкин. — Сега ти ще се съблечеш и аз ще започна да те будя. Ще ти хареса, ще видиш.

— Добре — послушно се съгласи тя. — Ти кой си наистина? Аз познавам ли те?

— Разбира се.

Миша приседна в края на леглото и хвана ръката ѝ. Пръстите ѝ бяха пухкави и някак лепкави. Другата си ръка прекара няколко пъти пред очите ѝ и след това подпъхна дланта си зад тила ѝ.

— Разбира се, че ме познаваш — заговори Ларкин, стараяйки се да имитира ритъма на нейната реч и на дишането ѝ. — Аз съм музикант, казвам се Аркадий Гринберг. Аркадий Гринберг. Преди няколко години бях тук на гастрол със своя оркестър, ние с теб имахме любовна връзка. Ти много силно ме обичаше. Аз теб също. Даже след това идвах няколко пъти специално, за да се срещна с теб. После ти ме прогони. Именно така беше — не аз те изоставих, а ти ме прогони...

След два часа той излезе от стаята на Анжелика, внимателно затвори вратата подир себе си и се спусна на първия етаж, където го очакваше майката на неговата „любима“.

— Това е ужасно, нали? — с тъга му рече тя. — Сигурно не сте предполагал, че ще е толкова лошо. Май нищо не се получи между вас, а?

— Да — кимна унило Миша. — Тя даже едва ме позна. Боже мой, Боже мой, какво е направила със себе си!

Той с трагичен жест се хвана за главата.

— Но знаете ли, все пак ми се струва, че има надежда — поде след това, решавайки, че трагизмът и безизходността са вече в достатъчно количество. — На мен ми се удаде да се добера до онова хубаво нещо, което още не е умряло в нея. И ми се струва, че дори ѝ е срамно за постъпките ѝ. Разбира се, съвсем малко. При наркоманите

чувството за срам и за разкаяние почти напълно липсва, но у нея се е запазило отчасти... Ех, да можех да остана тук и да я посещавам всеки ден! Уверен съм, че бих могъл да я излекувам. Чувствам, че мога.

— Но какво ви пречи да го направите?

— Налага ми се да си отида.

— Кога?

— След седмица.

— И не ви ли е възможно да поостанете?

В гласа на губернаторшата затрептя слаба надеждица, че би могло да стане чудо, и този млад музикант-евреин да спаси дъщеря ѝ, да спаси всички.

— Уви, не. След десет дни отивам с моя оркестър на гастрол в Австралия. Но може би, когато се върна... Ще се постарая да направя така, че да остана тук колкото се може по-дълго. Много ми се иска да направя за Анжелика всичко, което е по силите ми.

В това време по стълбището се дочуха тежки стъпки. Двамата едновременно вдигнаха глави и видяха Анжелика, която се спускаше към тях, напълно прилично облечена, измита и даже вчесана.

— Имате ли нещо против да приготвя чай? — запита тя със светски маниер.

Губернаторшата объркано погледна госта, тъй като никога не бе чувала дъщеря си да говори така.

— Благодаря ви, Анжелика Сергеевна — влезе в тона ѝ Ларкин, — много сте любезна, но трябва да си тръгвам. Надявам се обаче, че майка ви с удоволствие би приела чаша чай.

— Жалко, че толкова бързо си отивате — все така бавно и вежливо каза Анжелика. — Ще разрешите ли да ви изпратя? Мамо, ти тук ли ще се сбогуваш с нашия гост?

— О, не — скочи губернаторшата, — аз също ще го изпратя.

Двете излязоха на верандата и останаха там рамо до рамо, чак докато Ларкин под бдителните очи на охраната излезе зад оградата на голямата къща.

* * *

Госпожа губернаторшата не можеше да дойде на себе си от изумление. След като гостът си отиде, Анжелика не само че не бързаше да се усамоти в своята стая, но и изяви желание да направи нещо из къщата. Внимателно подбирайки думите си, майка ѝ се отказа от нейната помощ. Анжелика никога нищо не беше правила и тя имаше всички основания да подозира, че не би се справила дори и с най-обикновената домакинска работа.

— Толкова се срамувам, мамо — рече дъщеря ѝ. — Аз се държах просто безобразно. И живеях безобразно. Сякаш спях и сънувах кошмари. А сега се събудих. Сега всичко ще се промени, обещавам ти.

Гласът ѝ беше тих и безизразен, но този факт не се стори странен на губернаторшата. Анжелика я следваше по петите и непрекъснато питаше:

— Къде е татко? Кога ще се върне? Искам да му се извиня за всичко лошо, което съм сторила. Толкова ми е тежко. Искам да му се извиня и да смъкна тази тежест от себе си.

В четири часа се върна от училище по-малкият син. Хапна набързо и се качи в стаята си, където както обикновено щеше да остане чак до девет, упорито залегнал над книгите.

Около осем се разнесе шум от автомобилен двигател и се тракна врата.

— Ето че пристигна и баща ти — усмихнато оповести майката на Анжелика.

В следващата секунда пистолетен куршум проби тила ѝ.

Нещастната жена така и не узна никога, че нейната дебела и неповратлива дъщеря се втурна в антрето и щом на прага се показа Малков, отново натисна спусъка и стреля няколко пъти в него.

Ларкин чакаше в хотела вечерната емисия на местните новини. Бе решил да не си тръгва от града, докато не се убеди, че работата е свършена. Не беше изключен някой срив и тогава щеше да му се наложи утре да се върне в голямата губернаторска къща и да я довършва. Именно заради този нежелателен, но напълно възможен срив бе организирана трогателната сцена на колективно сбогуване: майката и дъщерята стоят рамо до рамо на верандата и махат с ръце на музиканта Гринберг. И тогава утре охраната щеше да го пропусне без особени формалности, дори можеше и да не предупреди стопаните за визитата му.

Но всичко се бе наредило още днес. Дикторът от телевизията, сдържайки с усилие възбудата си, коментираше кадрите, заснети от репортерите в губернаторския дом и около него. Жената на губернатора лежеше ничком в кухнята с прострелян тил. Самият губернатор представляваше безформена маса от човешко месо, плъсната в антрето. Дебелата Анжелика седеше с олимпийско спокойствие на едно кресло в дневната, обкръжена от лекари и милиционерски служители, а върху малка масичка за списания пред нея беше поставен пистолет.

— Откъде имате този пистолет? — попита я висок цивилен мъж, вероятно следовател от прокуратурата.

— На татко е — отвърна с изненадващо детска интонация тя. — Татко има много пистолети, аз намерих този и го скрих.

— Защо го взехте? Имахте ли някаква цел?

— Не знам. Не помня. Днес си спомних и реших да ги убия.

— А защо? Анжелика, защо убихте своите родители?

— Ами, за да не ми пречат да живея. Вечно едно и също: това не бива, това не трябва, пари не ми даваха... Писна ми.

Видеозаписът свърши и сега на екрана отново изникна физиономията на говорителя.

— Тази страшна трагедия още един път ни напомня на всички нас: няма нищо по-важно от борбата с такова голямо зло, каквото е разпространението на наркоманията. Наркотиците не щадят никого — нито тези, които ги употребяват, нито техните близки, нито даже съвсем страничните хора. Един ден всеки от нас би могъл да стане жертва на някой наркоман.

„Нямам повече работа тук — помисли си Михаил Ларкин, докато се събличаше да си ляга. — Утре си отивам у дома.“

* * *

Не бяха успели да изчезнат от вестниците ехидните коментари по адрес на депутатите от Държавната дума, блъскащи жените си под бързо движещи се автомобили, когато се появиха вледеняващите кръвта съобщения за трагичната смърт на кандидата за президент, застрелян от собствената си дъщеря-наркоманка.

Прочитайки за това в пресата, Вячеслав Егорович Соломатин въздъхна с облекчение. Шабанов вече бе отстранен от пробегата, а сега и кандидатите за президентския пост ставаха с един по-малко. Съдбата се грижеше за Лидера и му помагаше в нелеката праведна борба.

През този ден Президентът публично беше заявил, че към края на седмицата създадените от него комисии за решаване на чеченския въпрос ще докладват своите съображения. Доколкото му било известно, щяло да има седем варианта за изход от кризата, но самият той имал и свой личен — осми вариант.

Соломатин тържествуваше. Бе успял да се добере до Лидера с това решение и Лидерът го беше забелязал. И не просто го бе забелязал, а и му беше благодарил. Вячеслав Егорович не бе пропуснал да напомни на Президента за старото им познанство. Държавният глава, разбира се, се бе усмихнал приятелски и си бе дал вид, че си спомня всичко, че всъщност въобще не е забравял за него, но по всичко си бе личало, че не го помни. Само че това не беше от особено значение — главното бе, да го забележи сега и да не го забравя повече.

И Вячеслав Егорович си помисли още, че ненапразно Владимир Булатников толкова бе хвалил своя помощник Павел Сауляк. „Умее момчето да работи, и дума да не става. Как ли се е изхитрил да се докопа безшумно до документа? Един дявол го знае. Жалко, че го няма сега Булатников. Някога човек по всякакъв въпрос можеше да се обърне към него. За Булатников невъзможни неща не съществуваха, стига да си платиш. Само да бих могъл да назнача Павел на служба при мен!“

Но Соломатин разбираше, че за това няма да му излезе късметът. Павел не беше от хората, които ще ти паднат в ръцете, изплъзваше се винаги, дори и лицето си не показваше. Звънеше само по телефона и получаваше хонорара за своята работа чрез специален тайник.

* * *

Соломатин и Булатников живеяха в един и същи вход. Те едновременно се нанесоха в новите си апартаменти, когато току-що построената сграда се заселваше с ръководни кадри и партийни дейци, затова нямаше нищо учудващо в това, че голям началник от КГБ и

функционер от градския комитет на партията се оказаха съседни по етаж. Те бързо се сдружиха, обменяйки си инструменти за смяна на брави и патрони, за забиване на дюбели и за окачване на полилеи. Ходеха си на гости, понякога водеха и съпругите си, по едно време дори синът на Соломатин ухажваше дъщерята на Булатников и двамата съседни шеговито обсъждаха перспективата да се сватосат.

А след това на Вячеслав Егорович нещо не му потръгна. При избора на поредната приятелка на своето сърце и тяло той бе направил неппростима грешка. Дамата се оказа бодлива, прилепчива и въпросът за развода на партийния любовник бе поставен от нея повече от категорично. При това, тя изобразяваше страстна любов, абсолютна невъзможност да живее разделена от любимия си и твърдо намерение да си отиде от този свят, в случай че не се възсъединеше с единствения мъж на нейния живот. И ненаатрапчиво, но доста прозрачно намекуваше, че в предсмъртното си писмо, което неминуемо ще попадне в ръцете на компетентните органи, ще разкаже защо не желае повече да живее. Тази перспектива никак не зарадва Соломатин. По всичко личеше, че съпружеската му изневяра щеше да стане достояние на всички, а това автоматично означаваше, че трябваше да се прости с партийната си кариера.

След като една вечер си бе пийнал порядъчно количество водка, Вячеслав Егорович сподели болката си със своя добър приятел и съсед. Разказа му, че цял живот е бил много внимателен и предпазлив във връзките си с жени, а сега изведнъж се беше насадил на пачи яйца. Владимир Василичев се окашля, захапа за момент долната си устна и каза, че безизходни ситуации няма. И каза още, че ако партийният деец Соломатин е готов да съдейства на Московското управление на КГБ в работата му по изключването от редовете на КПСС на няколко другари, то той, Булатников, ще му помогне в решаването на дамския въпрос.

След известно време влюбената дама рязко престана да телефонира на Вячеслав Егорович, а на неговите позвънявания с напрегнато и виновно гласче отвърщаше, че е осъзнала колко е била неправа, че повече няма да иска нищо от него. И въобще май било по-добре да скъсат, за да не разрушават едно здраво съветско семейство. Соломатин беше напълно съгласен с това — действително беше по-добре.

Но го измъчваше любопитството и страшно му се искаше да узнае по какъв начин Булатников бе успял да направи това толкова бързо и абсолютно безболезнено. Започна да досажда на съседа си с въпроси, но той само хитровато се усмихваше и си премълчаваше.

Веднъж Соломатин, връщайки се със съпругата си от театър, на две преки от своя дом видя съседа си по етаж, застанал до непозната кола, да разговаря с висок, слаб мъж. Булатников също го забеляза, но не реагира въобще и не прекъсна разговора си. На другия ден Соломатин се отби в апартамента му и след като пийнаха няколко чашки водка, за да отбележат поредния държавен празник — Деня на граничаря — Вячеслав Егорович подхвърли:

— Интересно, на такива страховити мъжкарни, като онзи твой познат, дали също всичко им е наред с мацките. Човек не може да го гледа, без тръпки да го побият.

— Остави го на мира! — строго рече Булатников. — Той е моята дясна ръка. Съдбата му не е за завидване, но момчето не се пречупи, понесе всичко по мъжки. Сега отново работи с мен, само че нелегално. Между другото, своето щастливо избавление от любвеобилната красавица ти дължиш именно на него.

Тук Соломатин не издържа и като пиявица се залепи за съседа си, упорито настоявайки да му обясни какво точно се е случило. Може би под влияние на алкохола и пък защото го беше засегнело ироничното подмятане по адрес на неговия сътрудник, Булатников му разказа, че на младата жена са били предоставени снимки, изобразяващи как тя в самозабрава се чука със съвсем друг мъж — в смисъл, не със Соломатин. И тези снимки много силно подронвали издигнатата от нея теза за неземната любов, всепоглъщащата страст и абсолютната невъзможност да живее без своя единствен мъж Вячеслав Егорович. По такъв начин прилепчивата особа била лишена от своя основен коз — натискът върху съвестта на Соломатин и неговите най-съкровени чувства.

— Ама че кучка! — възкликна гневно Вячеслав Егорович. — Пък аз, глупакът, й повярвах, че наистина обича само мен, съжалявах я, мислех си, че съм й развалил живота.

— Хайде, хайде — опита се да го охлади Булатников. — Не бива така. Работата е свършена и това сега е най-важното. Няма защо да я ругаеш.

Соломатин повече за нищо не го попита, но тъй като бе умен и пресметлив човек, досети се, че въпреки всичко, жената му е била вярна, а снимките са някакъв хитър фокус, който е направил кльощавият и възгрозен помощник на Булатников, казващ се Павел.

С годините дружбата им се заздравяваше, сдържаността на Булатников намаляваше, особено след като си пийнеше, и Соломатин успя да узнае, че Павел Сауляк е изключително способен и по поръчение на Булатников може да прави просто фантастични неща. Наистина, съседът му не споменаваше от какво естество са тия поръчения, държеше си езика зад зъбите, но хвалбите си за Павел не пестеше.

Когато генерал-лейтенантът загина, първият човек, за когото си помисли Соломатин, беше именно Павел. Такъв помощник на него самия беше страшно необходим. Възползвайки се от връзките си, той откри координатите на Сауляк, но още преди да отиде при него с някакво предложение, Павел беше арестуван за някакво особено тежко хулиганство и скоро след това го изпратиха в затвора.

Но Соломатин беше търпелив. Той умееше да чака и твърдо вярваше в своята щастлива звезда.

* * *

Антон Андреевич Минаев дебело зачеркна последната, най-горната фамилия в своя списък. Известно време замислено се взираше в листа на бюрото пред себе си, след това решително го нахъса на малки парченца и го изгори в пепелника.

Първата част на операция „Стела“ беше завършена.

За съжаление обаче, Павел беше изчезнал неизвестно къде...

ТРЕТА ЧАСТ
НЕ ПРЕЧЕТЕ НА ПАЛАЧА

ДЕСЕТА ГЛАВА

Уралското студуване не се размина безнаказано на Настя Каменская. В Москва веднага я заболя гърлото и носът ѝ се запуши, но това съвсем не означаваше, че ще си лежи вкъщи и няма да ходи в службата. Текуща работа, както обикновено, имаше много и да си кара болничните на топло у дома, беше недопустим разкош не само за нея, но и за всеки от сътрудниците в отдела за борба с тежки криминални престъпления.

Пътуването до Самара заради Павел Сауляк ѝ бе оставило тягостно чувство, макар че нищо лошо не бе се случило и беше изпълнила успешно задачата си: беше измъкнала Павел изпод носа на неговите преследвачи, беше го докарала в столицата и го бе предала на генерал Минаев. Но нещо непрекъснато я тревожеше, лишаваше я от сън и от спокойствие.

Няколко дни след нейното завръщане началникът на отдела полковник Гордеев унило каза на поредната оперативка:

— Е, деца мои, предизборната надпревара стартира. Започнаха да се сипят височайши трупове. На нашата територия е предал Богу дух голям мафиот от юга. Налице са всички основания да предполагаме, че някой му е помогнал да премине в отвъдния свят. Настя, ще останеш след съвещанието, с теб ще имаме отделен разговор.

Когато след оперативката сътрудниците се разбягаха по своите детективски работи, Настя се сви в ъгъла на началническия кабинет, стискайки в ръка омачкана носна кърпичка.

Виктор Алексеевич съчувствено я изгледа и поклати глава.

— Ти поне лекуваш ли се с нещо?

— Не. Аз никога не се лекувам.

— По принцип ли?

— Разбира се. Нека на организма му е ясно, че помощ от мен няма да дочака. А иначе той ще започне да се надява, че ще го държа вкъщи под одеялото и ще го подхранвам с таблетки, за да се справи с

болестта. Няма да я бъде тая. Да се оправя самичък. Като взема веднъж да го глезя...

— Бива си те — усмихна се Гордеев. — Откъде ти идват в главата тези глупави теории?

— Не знам — отвърна на усмивката му тя. — Нали вие сам винаги сте твърдял, че съм била смахната.

— И съм бил прав. Слушай, момичето ми, на теб фамилията Юрцев нещо говори ли ти?

— Това не е ли онзи мафиот, дето е обърнал подковите?

— Точно той е.

— На мен лично — не. Но с него се е сблъсквал Стасов и ми е разказвал някои нещица.

— И сега ще ми кажеш, че не обичаш да клюкарстваш... — поде Гордеев.

— Не обичам — потвърди Настя. — Но няма да ви кажа това. Вие питате — ние отговаряме. Само че май ще е по-добре да се питат руоповците или дори Зачатов. Това е тяхна епархия.

— Тях ще ги питам друг път. А ти сега излагай това, което ти е известно.

— В действителност то не е кой знае колко. През лятото Стасов си почивал на юг с дъщеря си, а неговата бивша жена работела на кинофестивала, който се провеждал по това време в същия този град. Юрцев бил един от спонсорите на филмовия фестивал, давал пари за него и печелел от рекламата. Нещо повече, покрай фестивала се въртели маса хора, на които им се искало да се поразвлекат, а ресторантите и казината в града принадлежали на Юрцев. Когато Стасов започнал да му пречи, Олег Иванович организира истинска атака срещу него.

Разказът за обстоятелствата около запознанството на частния детектив Стасов, по онова време още подполковник от милицията, с безпардонния мафиот Юрцев отне на Настя около половин час. Виктор Алексеевич я слушаше внимателно, почти без да я прекъсва, като само от време на време ѝ задаваше уточняващи въпроси.

— С други думи, на този участък от крайбрежието покойникът е бил пълновластен стопанин — обобщи накрая Гордеев. — Това, разбира се, не е наша работа, нека се занимава с него управлението по организираната престъпност. Но сърцето ми подсказва, че те ще

създадат бригада и ще помолят някого от нас да се включи в нея. Би ли отишла?

— Точно аз ли, Виктор Алексеевич...

Настя се намръщи и започна усилено да разтърква носа си малко под веждите. Древният метод не ѝ помогна, тя примижа, притисна към ноздрите си кърпичката и кихна.

— Какво „точно аз“? И защо толкова не обичаш да работиш в бригади?

— Навярно ми липсват колективистични устремления. Аз не съм колхозничка, а еднолична селянка. Моля ви се не ме давайте на бригадата — жално рече тя.

— И на мен не ми се ще да те давам — усмихна се полковникът.
— Но кого друг да дам, ако не теб?

— Коля Селуянов, например.

— Добре, ще си помисля. Виж, ами твоят Стасов...

— Той не е мой, а общ. Не ми преиначавайте думите.

— Е, хубаво, нека бъде нашият Стасов. Как ти се струва, дали ще ни разкаже в детайли епопеята си с Юрцев.

— Че защо не. Той няма какво да крие.

— Тогава го помоли да дойде тук. Разбрахме ли се?

На Настя ѝ беше съвсем ясно какво иска началникът ѝ. Когато и да командироваха към бригадата, ако такава бъдеше създадена, най-добре би било, ако този човек знаеше повече от колегите си от РУОП^[1]. Между отделите и службите винаги бе съществувал някакъв съревнователен дух, който в зависимост от личността на ръководителите им ту ставаше здрав и делови, ту се превръщаше в почти болезнена ревност, която можеше да бъде утолена само с успешно разкрито „чуждо“ престъпление зад гърба на колегите.

Гордеев никога не се стремеше да дърпа чергата към себе си, но понякога успехите на собствените му подчинени, напук на шефовете и сътрудниците от другите отдели, ставаха козове в апаратните игри, в които да не участва Виктор Алексеевич просто не можеше, предвид на заеманата от него длъжност. А иначе, Бог му беше свидетел, че и при най-малка възможност би се дистанцирал от тях с удоволствие.

Стасов се съгласи да дойде на „Петровка“, но предупреди, че може да го направи едва следобед.

Излязъл в пенсия тридесет и осемгодишен, сега той работеше като шеф на службата за охрана при кинообединението „Сириус“, беше получил лиценз за частна детективска и охранителна дейност и беше напълно доволен от живота.

Около пет часа Владислав Стасов се изсипа в кабинета при Настя — огромен, двуметров, зеленоок и весел — внасяйки в одименото помещение мирис на мразовит слънчев ден и на несъкруσιμο здраве.

— Та какво му се е случило на скъпия Олег Иванович? — попита той, поемайки от ръцете ѝ чашката кафе. — Получи ли си най-сетне това, което си го търсеше, миличкият ми?

— Аха — кимна тя. — Като че ли се е отровил.

— Харесва ми това — рече Владислав.

— Какво ти харесва? Че се е отровил ли?

— Не, харесва ми твоето многозначително „като че ли“. Сигурно искаш да кажеш, че такива богати и щастливи гешефтари за нищо на света не посягат сами на живота си, нали?

— Приблизително. А ти имаш ли друго мнение по въпроса?

— Всичко се случва, Настя. Но що се отнася до Юрцев, ти май си права. Направи ми впечатление на жизнелюбив и несклонен към депресии човек. Макар че съм общувал с него не повече от два часа. Впрочем, какви са обстоятелствата?

— Юрцев пристигнал в Москва, за да участва в поредната нефтена презентация. И дори платил пътните разходи и пребиваването в Русия на няколко почетни гости от чужбина. Мероприятието се провеждало в хотел „Русия“. Юрцев бил любезен, контактувал с познати и приятели, после вероятно се почувствал зле, защото изведнъж пребледнял, изтрил потта си и излязъл от залата. След известно време се завърнал и видът му бил напълно свеж и бодър. Отново започнал да се разхожда из банкетната зала и да води разговори. Внезапно прекъснал разговора си, отдръпнал се настрана и започнал да вади от джоба си таблетки. Пак изглеждал зле. Пъхнал една таблетка под езика си и почти веднага паднал. Починал след около десетина минути. Това всъщност са и всичките обстоятелства.

— А какви таблетки е употребил?

— Отровни разбира се, какви други. Имал цяло пакетче от тази отрова, търкаляло се на пода до трупа му. Производството не е

фабрично. Щом като у нас съществуват цели нелегални лаборатории за наркотици, с отровата няма никакви проблеми. Тя също може да бъде лесно приготвена. Въпросът е защо я е носел със себе си, при това в толкова количество. Да не се е готвел да трови участниците в презентацията като мишки в мазе?

— А от какво е направено пакетчето, в което са се намирали таблетките?

— Ами от листче, което е било откъснато от личния бележник на Юрцев. Приятно е, нали?

— По-приятно не би могло да бъде — поклати глава Стасов. — И какво иска от мен шефът ти в тази ситуация?

— Подозирам, че иска да си поиграе на гоненица с руоповците. Разказвам по-нататък. Аутопсията показала, че Юрцев не е страдал от никакви сериозни заболявания, сърцето, кръвоносните съдове и прочее били в напълно задоволително за възрастта му състояние. Така че, въпросът от какво му е станало лошо и какво толкова внезапно го е заболяло, остава открит. Приблизително половин час преди смъртта си той е употребил някакво лекарство от групата на бензодиазепините — нозепам, тазепам, диазепам или нещо от този род. Тези препарати не премахват никакви болки и не се употребяват при хронични заболявания. Въпрос: защо е гълtnал това лекарство?

— А защо въобще го гълтат? — попита Стасов. — Струва ми се, че то е успокоително, премахва тревогата. Може би е бил нервен.

— Може би — съгласи се Настя. — Само дето не е ясно от какво. Участниците в мероприятиято, които са били разпитани, нищо съществено по този въпрос не са казали. Юрцев с никого не се е карал, с никого не си е изяснявал отношенията и въобще всичко е било много мирно и тихо. Но възниква друг въпрос: откъде се е взел у него бензодиазепинът? В него не е намерен нито флакон, нито някаква друга опаковка. Какво излиза, че е носел в джоба си една-единствена таблетка? Стасов, повярвай ми, че така не става. Ако човек знае, че здравето му би могло да го подведе, и ще му потрябват лекарства, той ги носи със себе си в достатъчно количество. Просто слага в джоба или чантата си цяла опаковка, за я има под ръка за всеки случай. Не ми се вярва, че всеки път, когато напуска своя дом, си взема само по една таблетка.

— Права си. Тогава излиза, че някой му е дал това лекарство.

— Именно. Станало му е лошо, той е излязъл на чист въздух и тишина във фойето, оплакал се е на някого, че му е зле, и този доброжелателен „някой“ му е дал лекарството. Но никой от участниците в презентацията не е споменал за това. Защо?

— Защото лекарството му е дадено от човек, който няма никакво отношение към мероприятиято. Случаен човек.

— Стасов, я се стегни! — възмути се Настя. — Поукроти малко полета на фантазията си. Ти какво, да не би да вярваш във възможността за появата на случаен човек там, където с всеки участник е пристигнал най-малко поне един бодигард? Там, където се е влизало само със специални покани? На този прием и мишка не би могла да се промъкне. В залата са били събрани нефтени крале, магнати, мафиоти.

— Да допуснем. Тогава как ще обясниш всичко това?

— Не знам — въздъхна тя. — Ще помисля. Може би ти ще ми подскажеш нещичко, нали си умен.

— Не ми се подмазвай — засмя се Стасов. — Колко души са присъствали на тази презентация?

— Около сто. Досещам се за какво намекваш, Стасов. Но ти би трябвало да разбираш, че това не е реално. Така умее да работи само Доценко, но той е сам, а те са сто. На всичко отгоре — и охраната. Та това са два месеца работа.

Стасов си премълча и само намигна хитро. Логиката беше очевидна. Нека сътрудниците от подразделението за борба с организираната престъпност да разработват криминалните връзки на Юрцев, на неговите конкуренти и партньори в бизнеса, а сътрудниците на Гордеев щяха да се занимават с тихата, къртовска и стандартна дейност: да разпитват хората и да се опитват да установят дали някой от тях не е виждал страничен човек. На такива мероприятия много от гостите не се познаваха един друг, но нали затова ги имаше следователите. Особено такива, като Миша Доценко, който се славеше със своето майсторство да работи със свидетелите.

* * *

Изминаха още два дена и Настя Каменская напълно успешно успя да се справи с настинката си. Настроението ѝ рязко се подобри и тя с прояснена глава се зае с анализа на сведенията около странната смърт на Олег Иванович Юрцев. Бригада наистина беше създадена, но Гордеев удържа на думата си и включи в нея Селуянов, оставяйки Настя на спокойствие. Обаче това състояние на привидно спокойствие не трая дълго.

— Приемай втория високопоставен труп — заяви Виктор Алексеевич, влизайки в кабинета и настанявайки се зад свободното бюро.

— Кого още?

— Един висш чиновник от Генералната прокуратура. Станало е тази сутрин. А за твоє сведение, мързеливке, престъпникът е хванат на местопрестъплението.

— Тогава аз за какво съм ви? — учуди се Настя. — Да не би нещо да ви смущава?

— Абсолютно нищо. Имало е маса очевидци. Убиецът е разстрелял жертвата си в упор до входа на жилищната кооперация. Посред бял ден и пред очите на изумената публика. Но той не може да обясни защо го е направил.

— Смахнат ли е? Или се прави на такъв?

— Нека с това да се оправят лекарите. Искам ти да го „наложиш“ върху другите неразкрити убийства. И да изясниш откъде е взел оръжието.

— А той какво казва? Че го е намерил, или че го е получил в колет по пощата?

— Там е работата, момичето ми, че той не казва нищо разумно. Такива глупости дрънка, направо лошо да ти стане.

— Така ли? И какво например?

— Например твърди, че го е откраднал от своя съсед.

— А какъв е съседът му?

— Работник от милицията, представи си. И никой не е крал от него никакъв пистолет.

— Наистина ли не е крадено? Може би лъже?

— Може би. Аз изпратих Коротков да се разправя със съседа, а ти се заеми с личността на този стрелец-психопат. В Москва имаме десетки такива убийства. Поогледай се, може да изскочи нещо. Ако

действително е маниак, не е изключено това да не е първият му подвиг. Тогава става разбираемо защо престъпленията са останали неразкрити. Най-трудно се издирват маниаците, добре ти е известно.

Разбира се, това бе добре известно на Настя. Още от древни времена разкриването на всяко убийство бе започвало с търсене отговор на въпроса: *Qui prodest?* На кого е изгодно? При това, под изгодно се разбираше не само материално обогатяване, но и психологически комфорт. В крайна сметка, убийствата за отмъщение или от ревност също носеха определена изгода за убиеца: за него от лицето на земята изчезваше негативният дразнител. Откриеш ли мотива, ще намериш убиеца — от просто по-просто. Но ако не ти се удадеше да разбереш на кого е изгодна смъртта на потърпевшия, тогава всичко се усложняваше доста много. Убиецът и потърпевшият не се познават един друг, жертвата е избрана случайно и върви, че намери този луд...

Надвечер Настя извади от сейфа и нареди пред себе си копия от собствените си аналитически справки за неразкритите престъпления. Като начало, реши да се ограничи в последните три години. Ако се наложеше, по-късно можеше да се върне и по-назад във времето.

В нейните записки неразкритите престъпления бяха групирани по серии. Настя обикновено си избираше различни основания за класифициране и по всяко отделно основание разделяше престъпленията на групи. Имаше групи, в които престъпникът беше видян, и такива, в които никой не го бе видял. Съществуваха групи, сформирани в зависимост от начина на убийството. Имаше варианти за класификация, в зависимост от личността на потърпевшия, от мястото, където е извършено престъплението, от годишния сезон, от дните на седмицата, от часа на денонощието и така нататък. В отделна група бяха събрани убийствата, извършени с така нареченото „прекомерно насилие“, когато в жертвата е стреляно много пъти или са ѝ нанесени многобройни прободни рани с нож. Имаше и най-обикновени убийства.

Убийството на чиновника от Генералната прокуратура беше извършено сутринта на многолюдно място в делничен ден. И изстрелите в него бяха достатъчно, за да бъдат застреляни четирима души. Престъпникът се бе оказал мъж на двадесет и четири години, със среден ръст и нездраво подпухнало лице.

„И така — рече си Настя, — да видим сега с какво разполагаме тук.“

Случаите, в които убиецът бе видян от някого и свидетелят го беше описал като млад мъж със среден ръст и подпухнало лице, в нейния списък се оказаха два. Първият датираше от пролетта на деветдесет и трета година. Точно по същия начин с пистолет беше разстрелян на пръв поглед с нищо незабележим човек, който при подетайлно разглеждане се беше оказал ловък изнудвач. Тогава цялата работа се бе съсредоточила около тези, които той би могъл да шантажира, но сред тях не бе открит убиецът му. Пистолетът, с който е бил застрелян изнудвачът, бил намерен скоро, но по него нямало никакви отпечатъци от длани или пръсти, защото старателно бил изтъркан.

Вторият случай станал малко по-късно — в края на деветдесет и четвърта година. Там също фигурирали показания за човек с подпухнало лице, но оръдието на престъплението този път било нож.

Този случай Настя си го остави за резерва и реши да се заеме плътно с убийството на изнудвача. Интересно беше къде е бил и с какво се е занимавал задържаният тази сутрин убиец през пролетта на деветдесет и трета година. С точност до един ден, разбира се, това не би могло да се установи. Но възможно бе да се окаже например че този човек през този ден просто не е могъл да извърши престъпление в Москва, и тогава с чиста съвест можеше да бъде оставен на мира.

Настя трепна, когато телефонът рязко иззвъня почти до ухото ѝ.

— Хей, приятелко, ще се прибиращ ли вкъщи или... — попита съпругът ѝ.

— Или — отвърна тя, без да откъсва очи от разхвърляните на бюрото ѝ листи. — Да не би вече да е време?

— Не настоявам, но все пак би ми се искало вече да си си дошла.

— Трябвам ли ти?

— Не, разбира се — засмя се Алексей. — За какво си ми? Само грижи ми създаваш. Но между другото, скъпа, ние поканихме брат ти на гости и след половин час той ще бъде тук. Какво ти е отношението към това?

— О, Альоша, извинявай! Съвсем бях забравила. Оставям всичко и тичам. Я почакай, защо каза, че Саша ще пристигне след половин час. Да не би да е сам, без Даша?

— А Дашка отдавна е тук. И докато ти и твоят брат се правите на страшно заети, съпругът ти и неговата жена ви изневеряват.

— И двамата ли едновременно?

— Не, само аз. Аз ти изневерявам, а Даша запазва предаността си към своя мъж. Е, идваш ли си или не?

— Идвам си, Альоша. Вече се обличам. Помоли Саша да ме посрещне на метрото.

Настя бързо върна документите в сейфа и нахлузи палтото си. Някак конфузно се беше получило — да забрави за гостуването на брат си и жена му и да закъснее да се прибере. Едва ли щяха да ѝ се обидят сериозно, но все пак...

Излизайки от метрото на станция „Щелковская“, тя веднага забеляза колата на брат си.

— Здравсти, Саша — рече му, настанявайки се на предната седалка. — Извини ме, че съм толкова глупава.

— От мен да мине — засмя се Александър Каменский. — Какво друго може да очаква човек от теб!

Целуна я, а след това се отдръпна и я огледа по-внимателно.

— Ти си една такава... — запъна се той, търсейки подходящата дума.

— Каква съм? Какво не ти харесва?

— Абе, не... Някак не си същата. Не знам дори как да го кажа. Не приличаш на себе си. Неприятности ли имаш?

— Уж нямам — сви рамене Настя.

— И настроението ти е нормално?

— Даже хубаво.

— Да не лъжеш?

— Не лъжа. На теб какво ти става, че си се лепнал така за мен? Всичко ми е наред.

— Не, нещо не ти е наред — отвърна Александър, включвайки двигателя. — Усещам го.

Вече бяха изминали половината път от метрото до дома ѝ, когато Настя изведнъж заяви:

— Прав си, Саша. Нещо не ми е наред.

— Да не си болна? — разтревожи се той.

— Не, това е нещо друго. Неотдавна пътувах в командировка...

— Да, спомням си. Алексей ми беше казал. И какво е станало през командировката?

— Запознах се с един много странен човек. И това, кой знае защо, непрекъснато ме безпокои.

— Боже мой! — възкликна Александър. — Да не си се влюбила?!

Настя не издържа и избухна в смях — дотолкова чудовищно ѝ се стори предположението му.

— Ти какво си се разкискала? Да не си посмяла да ме плашиш!

— Не бой се, не съм се влюбила. Дори не ми е минавало през ума такова нещо.

— А какво ти е минавало през ума?

— Именно това и не мога да разбера. Точно по тази причина се безпокоя. Разбираш ли, едно такова неприятно чувство, че съм видяла нещо — нещо много важно — но не съм му обърнала внимание. И това ме измъчва.

— Детективски тревоги? Това вече може — великодушно ѝ разреши Каменский. — Само гледай да не пострада Алексей.

— Ама, разбира се — клъвна го Настя, — за теб неговите страдания са по-важни от моите, нали?

— Мъжка солидарност — усмихна се брат ѝ. — Ето че сме вече пред дома ти. Да побързаме, че съм много гладен. Когато пристигнах, мъжът ти майстореше нещо ужасно вкусно. Не ме пусна в кухнята да го видя, но се носеше сърцераздирателен мирис оттам.

Миризмата наистина беше съблазнителна и се усещаше още от стълбищната площадка.

Даша излетя през вратата и увисна на Настината шия.

— Настенка, толкова се бях затъжила за теб!

„Наистина ли си се затъжила? — помисли си Настя, докато я прегръщаше.

— Че нали се видяхме преди две седмици. Идвах да ви поздравя, когато малкият Саша навърши осем месеца.“ — Но тя не се съмняваше в искреността на Даша. Младата жена просто органически не беше способна да си изкриви душата. Именно затова Настя я обичаше толкова много.

— На кого си оставила моя единствен племенник? — попита я, докато сваляше палтото си и го окачваше на закачалката.

— На баба му.

— На коя баба?

Даша кимна към мъжа си.

— На свекървата.

— А нашето общо татенце не взема ли участие във възпитанието на внука?

— Не говори така, Настя — укорително рече Даша. — Павел Иванович е много грижлив дядо, той непрекъснато ни помага. Да не би да си му сърдита, че не е помагал на майка ти да те отгледа?

— Да приемем, че и на моята майка не е помогнал да ме отгледа — обади се Александър. — Постоянно беше по разни командировки. Ненапразно казват, че първото дете било последната кукла, а първият внук — първото дете. Навярно наистина е така. Ще видиш, Настя, как ще бъде, когато и ти родиш. Дядото денонощно ще бъде покрай детето ти.

— Едва ли — отвърна миролюбиво Настя, усещайки, че разговорът отива в деликатна посока. — Ако някога родя, това ще бъде вторият внук на Павел Иванович. Работата вече става съвсем друга.

— Хей, вие там — дочу се от кухнята престорено сърдитият глас на Алексей, — докога ще стоите в антрето и ще разнищвате семейните драми на рода Каменский? Имате ли намерение най-сетне да вечеряте?

Алексей беше превъзходен готвач, на масата бяха подредени бутилки с хубави напитки и след двадесетина минути всички се поотпуснаха и се развеселиха. Настя обаче забеляза, че седналата до нея Даша ядеше много внимателно, сякаш всеки път обмисляше дали да си сложи или не някое от лакомствата в чинията си. А алкохол въобще не близваше, макар да хващаше чашата си и да се чукаше, когато се вдигаха тостове.

— Дария! — рече ѝ тихо. — Ти какво си си наумила? Диета ли спазваш?

— Не... — смънка смутено Даша и извърна очи.

— Тогава защо не се храниш както трябва? Хиляди пъти съм ни казвала, да не се мъчиш да отслабваш, докато кърмиш.

— Аз не кърмя — още по-тихо отвърна зълва ѝ. — Вече два месеца...

— Какво? Искаш да кажеш, че...

Дария кимна и се изчерви цялата.

— Ти си полудяла! — процеди гневно Настя. — Саша е само на осем месеца. Ти няма да се справиш с две бебета. Бих искала да знам какво си мислиш да предприемеш.

— Ще се справя — радостно се усмихна Даша. — Хич не се съмнявай. И твоето ще отгледам, само да го родиш. Ти за нищо на света няма да напуснеш работата си, а аз и без друго си стоя вкъщи. Недей ме руга, моля ти се. Много ми се иска една малка Настенка.

— Ти няма да мирясаш с това. После ще ти се прииска един мъничък Альоша, това вече дори ми го обеща, а после и още някой друг. Мъжът ти знае ли?

— Че как иначе! Той пръв узна.

— Тоест? — не я разбра Настя. — Как така пръв? Преди теб ли?

— Да преди мен. Представяш ли си? Събуди се една сутрин, погледна ме и каза: „Даша, струва ми се, че ще си имаме една малка Настенка“. Отначало не му повярвах, помислих, че се шегува. А след няколко дена разбрах, че той не е сбъркал. Нали е чудесно?

— Чудесно е — съгласи се Настя. — Ти си юнак, Дашка, и Александър също. Поздравявам те.

Двете продължиха да си бърбят за своите си работи, възползвайки се от това, че мъжете им на висок глас и с увлечение обсъждаха шансовете за победа на различните кандидати в изборите за президент.

В присъствието на Дария Настя обикновено изпадаше в състояние на тихо омиротворение и светъл покой. Но тази вечер не се получи. Тревогата, породила се у нея по време на пътуването ѝ с Павел Сауляк, продължаваше да я гризе и тя не можеше да направи нищо, за да се отърси от нея.

* * *

През целия ѝ живот я преследваха сънища, но три от тях бяха най-кошмарните. Първият — в който тя умираше — ѝ се присънваше, когато нещо не ѝ бе наред със съдовете или със сърцето. Във втория се оказваше на самия връх на тясна и хлъзгава крайбрежна скала и разбираше, че ще падне и ще се пребие, защото бе невъзможно да слезе от нея. След това идваше спасителната мисъл, че щом е успяла

да се качи тук, значи би трябвало да има някакъв начин и да се спусне обратно. Разновидност на този неприятен сън бе да открие, че се намира на улицата абсолютно гола. И отново я спасяваше мисълта, че щом е успяла да дойде тук без никакви дрехи и нищо да не ѝ се случи, значи би могла и да се върне без приключения. Ужасът, който я връхлиташе и при двата варианта, беше еднакво силен, също както еднакво голямо бе и облекчението от осъзнаването, че изход от ситуацията все пак съществува.

Третият ѝ сън не бе страшен, а тягостен. Сънуваше, че завършва училище, и че ѝ предстоят зрелостни изпити, част от които не би взела по никакъв начин, защото не бе чела по тези предмети. Най-смешното беше, че на нея, която заедно с Алексей беше завършила математическа гимназия, ѝ се присънваше, че не може да вземе изпитите именно по физика и математика. Кой знае защо, се получаваше така, че още от шести (във всеки сън непременно от шести) клас тя въобще не беше учила, дори учебниците не бе отваряла и не знаеше по тези предмети абсолютно нищо. Нито една дума. Нито една буквичка. И просто не си представяше как ще издържи тия изпити. В съня ѝ започваха да я гризат идеи за самообвинение: видя ли докъде я докара, намързелува ли се най-сетне, длъжна бе да учиш, а ти се правеше на ударена и сега трябва да си плащаш за това. Тя мъчително търсеше изход (дали да не отиде на частни уроци, дали пък да не опита да се освободи от изпити с болнични, дали нещо друго), но не го намираше и съжаляваше горчиво за лошите си постъпки. Горчивината ѝ беше толкова остра и непоносима, че Настя правеше усилие над себе си и се събуждаше.

Третият сън пак ѝ се яви тази нощ.

Тя отвори очи, внимателно се измъкна от завивките, стараейки се да не разбуди Алексей, и на пръсти се промъкна в кухнята. Беше четири и нещо, беше събота и би трябвало да спи, но не спеше.

В кухнята беше студено и ѝ се наложи да запали газовия котлон, за да не замръзне. Направи си кафе, осъзнавайки, че е безсмислено да се връща в леглото — така или иначе, нямаше да заспи и само щеше да събуди Альоша, като се въртеше от една страна на друга. Изведнъж почувства глад. Отвори хладилника, извади чинията със студени телешки котлети — специалитет на мъжа ѝ — отрязва си дебела филия хляб и започна да дъвче замислено, отпивайки от кафето си.

„И защо Сауляк не ми излиза от главата? Какво толкова има в него? А по-точно казано — какво у него не е както трябва? Притежава хипнотизаторски способности? Но такива хора ги има с хиляди. Всеки добър психиатър владее методиката на хипнозата за лечебни цели. Загадъчен ли е толкова? Че аз пък да не съм отворена книга. Неразбираем? Нали сам той ми каза, че съм била най-умната и най-проницателната и обезателно трябвало да разбирам всичко. Но малко ли са на този свят явленията и хората, които не разбирам. И това никога толкова остро не ме е тревожило. Кое не е така, както трябва? Кое?...“

— Хванах ли те, лакомнице? — дочу зад гърба си гласа на Алексей. — Нощният глад е лош признак, приятелко. Да не си ми болничка?

— Присъни ми се лош сън — виновно се усмихна тя. — Събудих ли те? Извинявай, слънчице.

— Нищо, имаме два почивни дена, ще си отспя. И какво толкова страшно сънува?

— Обещай, че няма да ми се смееш. Сънувах, че завършвам гимназия и трябва да се явя на изпити по физика и математика, а пък не зная нищо.

— Какво?! — засмя се толкова оглушително Алексей, че Настя неволно сви глава между раменете си и настръхна. — Не знаеш нищо по физика? Че ти в училище я разбираше по-добре и от мен, а аз, слава Богу, стигнах до професорска титла. Откъде ти идват тия глупости в главата?

— Те ти булка Спасов ден — философски отбеляза Настя. — Преди два дена съвсем същото ми рече и Гордеев. Да не би вие двамата да сте се наговорили. Или може би аз съм се чалнала наистина?

— Настя, ти просто си преуморена — съвсем сериозно каза Алексей. — Нали те виждам, че спиш лошо и неспокойно. И ако някое съновидение не ти харесва, правиш гигантски усилия да се събудиш. Прав ли съм? А вместо да се събуждаш, ти трябва да започнеш да разсъждаваш логично. Ако не си паникьосана от ужас, ти би си помислила за едно просто нещо. Не е възможно за толкова години нито един път да не те извикат на черната дъска. И освен това, ние редовно правехме контролни упражнения. И давахме писмените си работи за проверка и оценка. Затова, ако ти не си знаела нищо, ама съвсем

нищичко, теб отдавна биха те изгонили от училище. А ти си стигнала до зрелостни изпити. Какъв извод следва от това? Ти трябва в съня си да се заставиш да достигнеш до този извод и всичко ще бъде наред. Но ти бягаш като най-последния глупав страхливец.

— Добре де, да върви по дяволите този сън. Не това е важното — въздъхна Настя.

— А кое, според теб, е важно?

— Важното е защо ми се присънва.

— Така ли? Много интересно.

Алексей си притегли един стол и седна от другата страна на масата. Протегна ръка, взе Настината чаша с кафе, отпи глътка и я остави на мястото ѝ.

— И защо ти се присъни тази физико-математическа глупост?

— Това означава, че някъде в подсъзнанието ми е заседнала мисълта, че съм направила грешка. Направила съм нещо неправилно. И сега да почвам да си плащам за това. Само че не мога да разбера къде съм сгрешила и в какво точно.

Настя нервно удари с юмрук по масата и се намръщи от болка в китката.

— Поне разбираш ли какъв е смисълът на тази разплата?

— И това също не разбирам.

— А може само така да ти се привижда. Не виждаш грешката, не виждаш и последствията.

— Възможно е и да ми се привижда — съгласи се тя. — Но това не може да се привижда на празно място, Альоша! Нещо все пак е имало. И има. Но не мога да доловя какво именно. И се безпокоя от това като климактерична истеричка.

— Добре, добре, истеричке, аз разбрах всичко. Ще поспим ли още или ще обявяваме ставане?

— А колко е часът?

— Пет и половина.

— Господи, колко е рано! Отиде ни съботата по дяволите. Ама защо, когато трябва да ходя на работа, не мога да си отворя очите, а когато имам възможност да къртя до обед, скачам посред нощ?!

— Да вървим да се опитаме да поспим. Макар че ти вече пи кафе... Тогава да отидем на разходка.

— Ти луд ли си?! — изумено се втренчи в мъжа си Настя. — В пет и половина сутринта, в събота, през февруари? Аз, разбира се, съм смахната, но не пък чак толкова.

— Че защо пък не? — спокойно рече Алексей. — Студено, свеж въздух, пусти улици, всички спят, даже кучкарите ги няма още. Романтика. Ще се поразходим около час, ще закусим с добър, здрав апетит и се захващаме за работа. Аз например имам доклад. А ти?

— Ох, Альоша, че какво друго бих могла да имам. Трупове, разбира се, са в изобилие и асортиментът им може да задоволи всеки вкус.

— Компютърът ще ти трябва ли?

— Днес — не. Ако може, утре ще го ползвам. А днес ще размишлявам, ще прочиствам мозъчните си гънки и ще прехвърлям бумага.

— Ето, виждаш ли. Значи на всяка цена трябва да се разходим. Главите ни ще се освежат. Да тръгваме, Настя, няма какво да се колебаеш толкова.

„Навярно той е прав — помисли си Настя, след като неохотно стана и започна да се облича. — Сигурно не би било лошо де се поразходя на чист въздух, когато навън е тъмно, тихо, пусто — когато нищо не те отвлича и дразни. Альоша, слънчице, колко е хубаво, че се ожени за мен...“

След час те се завърнаха вкъщи. Настроението на Настя се бе повишило значително. Тя с удоволствие изяде на закуска онова, което беше останало от снощния прием на гостите им и с досада почувства, че ѝ се доспива. За да не се отпусне, бързо почисти масата и наслага върху нея своите многобройни листи, които си бе донесла от службата.

До десет часа в апартамента цареше тишина, нарушавана само от мекото почукване на клавишите — Алексей пишеше доклада си на компютъра. На Настя ѝ се удаде да се съсредоточи и да се потопи в съпоставката на факти, детайли и свидетелски показания. Но точно в десет тази благодатна обстановка за работа бе нарушена от телефонен звън.

— Анастасия, ти сигурно, както обикновено, не слушаш новините — избоботи полковник Гордеев.

— Разбира се, че не — потвърди тя.

— И напразно. В Петербург е застрелян един деец. Предполагам, че това би трябвало да ти е интересно.

— Кой е той?

— Някой си Мхитаров, Глеб Арменакович.

— Този пък какъв е?

— Анастасия, твоята политическа неосведоменост граничи с откровена неграмотност. Ей Богу, не бива така! Разбирам, че си имаш принципи, но чак пък до такава степен! Накратко, този Мхитаров е бил от екипа на кандидата за президент Малков. Чувала ли си тази фамилия?

— Чувала съм я.

— А онзи чиновник от прокуратурата, когото лудият застреля на улицата, също е бил член на този екип. Загриваш ли?

— Бива си я тази работа! — подсвирна Настя. — Започва отстрел на конкурентите.

— Изглежда, че е така. Но там не всичко е гладко. Съдейки, по всичко, Мхитаров действително се е застрелял. Утре нещата ще се уточнят, но засега не са открити никакви признаци за криминално престъпление. Та значи така, мила моя. След час на бюрото ми ще има списък на най-близките привърженици на Малков. Би трябвало да ти е достатъчен този час, за да дойдеш в службата. Всичко ли разбра?

— Разбрах.

Тя остави слушалката и се втурна да се облича.

* * *

Вагонът беше празен и затоплен. Настя се настани в ъгъла и моментално я налегна тежка дрямка. „Все пак безсънната нощ си казва думата“ — вяло си помисли тя, борейки се упорито със спускащите се клепачи и с всички сили стараейки се за не заспи. След като излезе от метрото на станция „Чеховская“, се почувства толкова отпаднала, че се отби в най-близкото кафене и изпи поредната чаша кафе. Стана й по-добре и когато стигна до зданието на „Петровка“, където се помещаваше ГУВР, беше вече съвсем бодра.

Кабинетът на Гордеев беше заключен — очевидно Виктор Алексеевич бе излязъл някъде. Настя влезе в своя кабинет, съблече се и

изведнъж се хвана, че с удоволствие мисли за предстоящата работа. Прав се бе оказал Юра Коротков, твърдейки, че за нея нерешената задача е по-сладка и от най-изкусителния бонбон.

Тъкмо си бе помислила за Коротков и в същия миг той изникна. Юра също обичаше да поработи в събота, макар подбудите му за това да се различаваха от тези на Настя — Коротков просто бягаше от къщи.

— Колобок ли те извика — попита я направо. — Защо си му притрябвала толкова? Той отиде при генерала, а мен ме остави да те пазя, да не би да изчезнеш някъде, когато си тикнеш носа в тази заключена врата. Настя имам идея, готов съм да ти я продам.

— Какво искаш в замяна?

— Любов и дружба, както обикновено. Какво друго може да се вземе от теб.

— Излагай си идеята.

— Нали не си забравила за кого е женен нашият приятел Стасов?

— За Татяна. И какво от това?

— Тъпичка си ми ти Анастасия. А каква е Татяна?

— Правилно. Коротков ти си гениален!

Жената на Стасов живееше в Петербург и работеше като следовател. Настя бързо набра номера на Стасов. За щастие, телефонът му беше клетъчен и човек можеше да се свърже с него по всяко време на денонощието, независимо къде се намираше.

— Влад, можеш ли да се обадиш на жена си? — започна без заобикалки тя.

— Мога. И защо?

— В Петербург е застрелян един деец с фамилия Мхитаров. Как смяташ, удобно ли е да помолим твоята Татяна да измисли нещо в тази връзка?

— Не знам — честно си призна Стасов. — Тя въобще не обича да ѝ се бъркат в работата. Ужасно е принципна и свято пази своята следователска независимост.

— В такъв случай, обяснявам с две думи. Тези дни е убит чиновник от Генералната прокуратура. Убиецът е задържан, смята се за невменяем. Според някои данни, този чиновник и петербургският Мхитаров са членове на една и съща политическа групировка, оглавявана от някой си Малков. Не би било лошо да се вгледаме по-

внимателно в обстоятелствата около гибелта на Мхитаров. Може би все пак той не се е застрелял сам. Това, впрочем, е и всичко.

— Разбрах, не съм глупак — засмя се Стасов. — Ти къде се намираш?

— В службата.

— Ще ти позвъня — отсече той и затвори.

Но още преди да ѝ се обади Стасов, появи се Гордеев. Физиономията му беше сърдита и дори някак обидена.

— Ти си на своя пост? Добре. Сядай, момиче, и ме слушай внимателно. Току-що пристигна съобщение, че Малков също е убит. Не в Москва, наистина, а в своя град.

— Мамка му! — не се сдържа Коротков. — Кой го е пречукал.

— Представи си, неговата собствена дъщеря. Застреляла баща си и майка си. Откачена наркоманка. Ето ти списък на най-активните функционери от групировката, издигнала кандидатурата на Малков. След час очаквам вашите съображения. Юрий, това се отнася и за теб.

Полковникът се обърна и излезе от кабинета, без да каже нито дума повече.

[1] Регионално управление за борба с организираната престъпност. — Б.пр. ↑

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Списъкът на активните членове от групировката, издигнала и поддържаща Сергей Георгиевич Малков, се оказа доста дълъг. Настя и Коротков си го разделиха на две и седнаха пред телефоните. След десетина минути картината започна да се прояснява. Депутатът от Държавната дума Леонид Михайлович Изотов бе задържан под стража заради убийство на собствената си жена, което означаваше, че беше извън играта. Бизнесменът с фамилия Семьонов беше катастрофирал и бе починал на място, тоест също вече не влизаше на никого в сметките. Към това се добавяха Мхитаров, който се бе застрелял, и убитият от странния маниак служител в прокуратурата Лученков. А като капак на всичко идваше застреляният от собствената си дъщеря губернатор Малков.

— Аз бих включила в този поменик и Юрцев — рече замислено Настя. — Семьонов се е занимавал с нефтени сделки, а Юрцев по някакъв начин е бил свързан с нефтениците, неслучайно е бил поканен на партито в хотел „Русия“.

— Но него го няма в списъка — възрази Коротков.

— Има си хас и да е вписан в него. Досието му тежи поне пет килограма. За какъв дявол му е на кандидата за президент да афишира връзката си човек, около когото души милицията? Само че никак не мога да разбера на какъв принцип биха могли да бъдат свързани тези шестимата. Двама — Лученков и Малков — са убити. Ами останалите? Може би са случайни съвпадения? Не мога да си обясня как ще заставиш човек да блъсне жена си под колелата на автомобил. Или да кара с голяма скорост срещу движението по еднопосочна улица. Убий ме, не мога. Човек можеш да го накараш да се застреля, да се отрови, с една дума да посегне на живота си — историята на криминалистиката познава такива случаи. И то, не да го накараш, а до го принудиш. Но какво би могло да е станало с Изотов и Семьонов?

— Като теглим чертата, излиза, че с теб имаме две убийства, две самоубийства и два неизяснени случая — констатира Коротков. — Стасов не се ли е обаждал още?

— Още не е. Ще чакаме, може би неговата Татяна ще ни съобщи нещо интересно. Какво си увесил нос, да вървим при Колобок. Часът, който ни даде, изтече.

— Не е много — поклати скептично глава полковник Гордеев, след като ги изслуша. — Какви са ви предложенията?

— Да се вземат под контрол тези хора от списъка, които живеят в Москва — бързо рече Коротков.

— Не ме размивай! — срязва го Гордеев. — Те колко са в списъка? А ние колко сме? Ето какво. Аз очаквам от вас не организаторски решения, а идеи. В списъка фигурират стотина човека. Не е логично, пък и не е възможно всички да бъдат извадени от играта. В избора на жертвите има някакъв принцип. И вие трябва до го схванете, а не да ми предлагате очевидни и неизпълними неща. Е?

— Аз не мога да се занимавам с принципа — упорито заяви Настя, — докато не разбере конкретно върху какъв кръг от хора е приложен. Какво е станало с Изотов и Семьонов? Те попадат ли в този кръг или не?

— И как възнамеряваш да си изясниш това? Бих те посъветвал да направиш обратното. Вземи тези четиримата, които не предизвикват съмнение у теб, потърси обединяващия ги принцип, а след това наложи този принцип и върху тези, чиито случаи са ти неразбираеми.

— И от това те ще станат ли по-разбираеми? Виктор Алексеевич, в тези случаи въобще няма нищо неоспоримо. Защо психопатът е разстрелял Лученков? Защо дъщерята на губернатора е решила да убие родителите си? Кое е общото между тези двама убийци?

— Да, какво е общото наистина? — повтори Гордеев. — Хайде, отговаряй бързо.

— Те нещо не са наред с главата.

— Ето че отговори.

— Не, не е убедително — заинати се Настя. — Двама побъркани, в два различни града на страната... Не!

— Не е истина, момичето ми — рече с неочаквано мек глас Виктор Алексеевич. — Кой знае защо, ти се страхуваш да ми кажеш истината. А напразно. Нима някога съм те мъмрил заради идеи? Нима съм ти натяквал, че те са глупави и неправдоподобни? Защо се изплаши?

Настя се усмихна. Началникът ѝ я четеше като разтворена книга — нищо не можеше да скрие от него. Разбира се, че се страхуваше, фактът, че за съвсем кратко време и Гордеев, и собственият ѝ съпруг ѝ бяха казали, че в главата ѝ се раждат глупави идеи, бе я впечатлил силно. Дори прекалено силно. Тя беше започнала да става предпазлива и да се прислушва в себе си.

— Нали точно ти винаги си ми повтаряла, че няма нищо невъзможно — продължи Гордеев. — И ако нещо изведнъж ти се стори невероятно, трябва просто да му се измисли обяснение. Ами че измисляй. Нали затова те и държа, а не да се занимаваш с разни глупости от рода на тотална охрана на всичките привърженици на Малков. Значи така, деца мои. Викайте Миша Доценко и го включвайте в разследването. Официално ние се занимаваме с Юрцев и Лученков. Нека Михаил започне да работи с участниците в презентацията в хотел „Русия“ и индивидуално със задържаните убийци. На нас, дечица, ни провървя много, двете дела са предадени на Костя Олшански. Наистина, не са ги обединили, но това е и правилно. На повърхността няма никаква връзка между Юрцев и Лученков. Аз лично ще поговоря с Костя и ще го предупредя, че не бива в никакъв случай да бъде допуснато нито едно от делата да премине към друг следовател. На вас ви е известна тази маневра: делото го започва един следовател, след това сто пъти го препредават, докато накрая го претупат съвсем. Тези две убийства трябва да се държат от едни ръце. Но това си е моя грижа, вие няма какво да се тревожите. Всичко ли разбрахте? Тогава напред. И не увесвайте носове!

— Как да не ги увесваме — унило рече Настя, когато се върнаха с Коротков в нейния кабинет. — Лесно му е да говори така. А ние като нищо можем да се побъркаме. Поне Стасов най-сетне да се беше обадил.

Но Стасов телефонира едва вечерта.

— Ще се прибираш ли вкъщи? — попита я направо.

— Ха, ти да не се казваш Чистяков?

— Какво общо има тук мъжът ти?

— Ами това, че точно по това време вчера той ми позвъни в службата и ме попита същото със същите думи.

— Какво толкова те е подгонил Чистяков? — засмя се Владислав.
— Да не би да иска да те държи под ключ?

— Не, той си е нормален. Но аз действително имам намерение да се прибирам вкъщи.

— Тогава ще мина да те взема. Наблизо съм.

— Влад, ти звъни ли на Татяна?

— Казах ти, че ще мина да те взема.

Стасов пристигна след половин час. Настя влезе в колата му и видя на задната седалка неговата дъщеря Лиля. „Ами, да — помисли си, — днес е събота, разведените бащи имат родителски ден.“

— Привет — кимна на момиченцето.

— Здравейте, лельо Настя — вежливо отвърна Лиля, която след месец навършваше девет години.

— Къде ходихте? — любопитства Настя. — На някое интересно място?

— Аха — избоботи Стасов, включвайки двигателя. — Показах на детето как се снима филм.

— Е и как ти се стори? Интересно ли беше?

— Не много — отвърна спокойно Лиля. — В книжките за това е написано по-интересно. А в действителност е по-скучно.

— В кои детски книжки пише за снимането на филми? — учуди се Настя.

— Не в детските, а в книгите за възрастни — поясни ѝ Стасов. — Нашата Лиля отдавна не чете детски книжки.

— А какво чете тогава? Лиля, кой ти е любимият писател?

— Моята мащеха.

— Какво?! — възкликна Настя и от изумление изтърва цигарата, която тъкмо се готвеше да си запали.

— Моята мащеха. Леля Таня. Тя пише най-добре от всички.

Настя се обърна изненадана към Стасов.

— Нима твоята Таня пише книги? Тя нали е следовател.

— Аха, по съвместителство. Денем е следовател, а вечер пише книжки. Детективски. Лиля ги обожава.

Откараха Лиля в „Соколники“, където живееше майка ѝ — бившата жена на Стасов — и се отправиха към Шчелковското шосе, където пък живееше Настя.

— Стасов, не ме измъчвай — примоли се тя. — Какво ти каза Татяна?

— Много интересни неща, но не са за пресата. Личността на Мхитаров ѝ е добре известна, той отдавна се разработва по подозрение за контрабанда през северозападните участъци на границата, но засега не са успели да докажат нищо. Всичко се намира на ниво оперативни данни, без някого да се закачили. Мхитаров се е застрелял със собственото си оръжие. При това не е бил сам в жилището си, там са били още жена му и пълнолетният му син. Но е нямало никакъв страничен човек. Жена му и синът му твърдят, че наскоро Глеб Арменакович се бил срещнал с някакви бизнесмени от Хабаровск и след разговора с тях бил оклюман и сякаш не приличал на себе си. Бил някак затормозен и малко странен. А след едно денонощие се застрелял. Та такива ми ти работи, Настася Павловна.

— Прилича ли ти на шантаж? На заплаха за голямо разобличение?

— Прилича ми — кимна Стасов.

— А какви са били тези бизнесмени. Установена ли е личността им?

— Ето тук започва най-интересното. След самоубийството на Мхитаров претърсили всички хотели да търсят тия бизнесмени. И представи си, не ги намерили. Но това е само временно, след ден-два нещата ще станат по-ясни. Те биха могли да се настанят и на други места, освен в хотел. Разбира се, проверяват и летището, но и там няма гаранция, че ще ги открият. Възможно е те да не са долетели с директен полет от Хабаровск, а да пристигнат например от Москва с влак или с кола. Или пък от някой друг град.

— Нима никой не знае фамилиите им? — учуди се Настя. — Жена му, например. Нали все пак е разбрала отнякъде, че са били от Хабаровск.

— Разбрала е от Мхитаров, но той не ѝ казал нищо повече.

— Но тя видяла ли ги е поне?

— А тук, Настася Павловна, е още по-интересно. Жената на Мхитаров се връщала вкъщи някъде около осем вечерта. Излязла от асансьора на своя етаж, а там стояли двама мъже. Те се качили в кабинката и се спуснали надолу. Жената влязла вкъщи и видяла съпруга си да носи чаши от хола в кухнята. „Гости ли си имал?“ — попитала го. Мхитаров ѝ отвърнал, че му гостували бизнесмени от Хабаровск. „Да не би преди малко тях да съм видяла до асансьора?“

Единият едни такъв висок, посивял, представителен, на възраст, а другият дребничък, прилича на кавказец?“ „Не — отвърнал й Глеб Арменакович, — и двамата са млади, и двамата са руснаци, нямат нищо кавказко във външността си.“ С това разговорът им по въпроса приключил. А тази сутрин, когато разпитали съседите, станало ясно, че хората, които е видяла жената на Мхитаров, не са ходили при никого от тях. Или поне никой не си е признал, че ги познава.

— Може би са търсили някой апартамент и погрешно са се оказали на този етаж? — предположи Настя.

— Възможно е. Но петербургските оперативни работници проявили изобретателност и открили едно хлапе, което си играело с кучето си до входа на кооперацията. Това хлапе видяло мъжете, когато влизали във входа. И не било около осем вечерта, а значително по-рано, защото момченцето, макар да нямало ръчен часовник, след като си поиграло с кучето, се върнало вкъщи и гледало филма „Елен и момчетата“, а филмът започва в седемнайсет и нещо.

— В задачката се пита — обобщи Настя, — какво са правили те в тази кооперация почти три часа, ако не са се отбивали при никого. Или защо този, при когото са идвали, упорито крие това. Има наистина и трети вариант. Това са били крадци и са посетили безлюден апартамент. Но аз май не съм виждала крадци, които, без да бързат, тарашат нечие жилище в продължение на три часа. Пък и доколкото разбирам, в ръцете им не е имало никакви куфари или чанти. Освен да са носили парите и диамантите в джобовете си...

— За кражба никой не е алармирал. Всъщност, в кооперацията има апартаменти, чиито собственици в момента пътуват някъде.

— И последен въпрос. Ако тези двамата все пак са идвали при Мхитаров, то защо той е излъгал жена си?

— Ами, сама си отговори на този въпрос.

— И ще отговоря. Те са го заплашили, че ще разкрият някаква тайна, която би могла да разруши живота на цялото му семейство. След разговора си с тях той е взел решение да се самоубие, но в никакъв случай не е трябвало да допусне тези хора да бъдат открити и старателно пазената му тайна да стане обществено достояние. Той дори не е можел да афишира връзката си с тях. Между другото, Влад, с твоя познайник Юрцев биха могли да постъпят по същия начин, нали?

Притиснали са го на презентацията с ултиматума: или се трови доброволно или ще разгласим тайната ти.

— Да, Настася, с фантазията ти всичко е отлично — разсмя се Стасов. — Ти разбираш ли кой е Юрцев? С какво човек би могъл въобще да го уплашиш? Цялото крайбрежие го знае като мафиот, който никак не си поплюва, заради това го уважават и се боят от него. И поради това той прекрасно си живееше, без ни най-малко да се страхува за честта и благополучието на своето семейство. И около него, и около Мхитаров, оперативните работници вече около година се въртят, без да могат да се заловят за нещичко. Какво би могло да се разгласи за тях? Че са вампири и че нощем им израстват кучешките зъби ли? От това ли, според теб, са се изплашили? Всичките останали тайни за тях и без друго вече са известни на всички.

— Ето, Стасов, че между другото каза и една умна мисъл. Значи смяташ, че по степен на „осветеност“ в правозащитните органи те с нищо не се различават един от друг?

— Да, така е.

— Тогава защо единият е попаднал в официалните списъци на екипа на Малков, а вторият — не?

— Любопитно. А кой не е попаднал?

— Юрцев. А Мхитаров фигурира в тях. Честно казано, мислех си, че причастността на Юрцев към избирателната кампания на Малков се прикрива, защото всички го знаят какво представлява. Но щом като и Мхитаров е същият... В такъв случай, нищо не разбирам. Излиза, че съм сгрешила, и Юрцев няма никакво отношение към тази история. Просто случайно съвпадение.

— Настя, на теб ти е известно отношението ми към съвпаденията. Не ги обичам и не им вярвам. Особено, когато става дума за това как двама големи любители на живота се самоубиват едновременно и без никакви видими причини.

— Тогава отговорът е един. Тях не ги обединява кандидатството на Малков, а нещо друго. Ако, разбира се, въобще ги обединява нещо.

Стасов спря пред жилищния блок на Настя.

— Ще се отбиеш ли? — предложи му тя. — Альоша ще се зарадва.

— Не, благодаря. Някой друг път. Поздрави на Чистяков.

— Ще му ги предам.

Нася се усмихна и му махна с ръка за довиждане.

* * *

Неделята ѝ премина относително спокойно. Настя не ходи в службата, а целия ден прекара в кухнята, замислено чертаейки върху хартията някакви схеми със стрелкички и неразбираеми завъртулки. Разбира се, не можа да измисли отговорите на много от въпросите си, но пък си състави план за събиране на информация, с помощта на която би могла да се опита да намери тези отговори.

Понеделникът ѝ обаче започна бурно. Пристигайки по-рано на работа, тя се отби в дежурната и взе сводката за произшествията през изминалите два почивни дена. И веднага се наби в очите ѝ сведението за трупа на мъж, намерен без никакви документи: около петдесет и петгодишен, висок 183 см, сивокос, тъмни очи. Описанието на трупа никак не ѝ се хареса: Мъж на възраст, висок, представителен, посивял. Много приличаше на този, който бе описала жената на Мхитаров.

Настя се понесе към Гордеев, а веднага след обичайната сутрешна оперативка се отправи заедно с Коротков към Крилатское в отделението на милицията, където в момента се намираха всички материали, свързани с трупа.

Мъжът бил открит в горската просека недалеч от Рубльовското шосе. Застрелян бил от пистолет, който се оказал захвърлен недалеч от него. „Забавен белег на нашето време“ — рече си невесело Настя. Някога, преди десетина години, когато оръжието беше достъпно само за много ограничен кръг от хора, над всяка цев трепераха. Престъпниците дори и милиционери убиваха, за да им вземат пистолетите. А днес, когато без проблеми всеки би могъл да се сдобие с каквото си ще марка пистолет, защото из страната „се разхождаше“ огромно количество от крадено или контрабандно оръжие, след извършване на престъплението го захвърляха, за да не носят със себе си улики.

След като взеха снимката на убития, върнаха се на „Петровка“. Първата работа на Настя бе да открие Стасов.

— Влад, как да представим в Петербург за опознаване една снимка, без да злепоставим жена ти? — попита го тя.

— Зависи чия снимка?

— На висок възрастен мъж, посивял, с тъмни очи.

— Господи, Настася Павловна, къде си го намерила миличкия? Той да не би да е единственият в околността с такива уникални външни белези?

— Не, Влад, хиляди са. Но мъртъв засега — само един.

— Аха. Значи вече са успели. Сега сигурно чакаш трупа на дребния кавказец?

— Ще почакам. Аз съм търпелива. Та какво по въпроса за Петербург?

— Трябва да позвъня на Таня.

— Добре, звъни. Аз ще почакам.

— Търпеливка си ми ти! — засмя се в слушалката Стасов.

* * *

Късно вечерта Настя пристигна на Ленинградската гара. Стасов ѝ се беше обадил и бе ѝ казал, че Татяна се наемала да уреди всичко без излишен шум, защото добре познавала оперативните работници, които се занимавали със случая „Мхитаров“. Легендата беше следната: личността на мъжа не е установена, но по оперативни данни, той неотдавна е бил в Петербург, видели са го в района около улица „Жуковски“, т.е. именно там, където живеел Мхитаров; снимката трябваше да се предаде чрез лейтенант Веселков, който тъкмо днес отпътуваше от Москва за Петербург с влак №4, вагон 7, тръгващ в 23 часа и 59 минути. Веселков, разбира се, не беше в милиционерска униформа, но затова пък се знаеше кое е купето му.

Настя бавно крачеше по перона, вглеждайки се в номерата на вагоните. Предимството на „Червената стрела“ се състоеше в това, че влакът се композираше доста време преди тръгването си и всичко можеше да се направи без излишно бързане и суетене — да си намериш мястото, да си подредиш багажа, да се съблечеш, да изтегнеш на старателно застланото от кондукторката легло и дори да заспиш.

Настя, която също бе пристигнала по-рано, откри вагон № 7. Коридорът му беше ярко осветен и очевидно в купето, което ѝ бе

нужно, имаше някой — може би лейтенант Веселков вече се бе разположил на мястото си.

Тя показа на кондукторката служебната си карта, качи се във вагона и почука по вратата на купе №4.

— Една минута! — дочу отвътре мъжки глас.

След няколко секунди вратата се отвори и се показа млад мъж, но очите му съвсем не бяха лейтенантски. Настя със съжаление си помисли, че по всяка вероятност е сгрешила в предположенията си, и това не е Веселков.

— Извинете — поде вежливо, — трябва ми Геннадий Петрович. Това вие ли сте?

— Не, не съм аз. А вие коя сте, позволете да попитам?

— Не ви позволявам — усмихна се мило Настя. — Аз съм жена. Нима това не е достатъчно? Казаха ми, че Геннадий Петрович ще пътува в това купе, но за съжаление, не знам как изглежда.

— Вижте какво, драга — решително рече мъжът с нелейтенантските очи. — Я да излезем на перона.

Настя сви рамене и мълчаливо тръгна към изхода на вагона. Мъжът я последва и под неговия поглед тя се почувства много неуютно. На перона той си запали цигара и присвивайки очи, я огледа много внимателно.

— Защо ви е Геннадий Петрович?

— Имам една работа с него.

— Какво работа?

— Хей — възмути се Настя, — от къде на къде ще ме разпитвате така? Вие с него ли пътувате?

— Да допуснем.

— Не, млади господине, ние с вас няма да допускаме нищо. Съдейки по вашите въпроси, Геннадий Петрович си седи в купето. Така че, вървете и му кажете, че Татяна Григориевна Образцова, го е помолила да приеме от мен една пратка.

— Дайте си пратката, ще му я предам.

— Вижте какво, вие да не би да имате проблем със слуха?

— Щом той не може да излезе, значи аз мога да вляза при него. Така ли ще продължаваме да се препираме с вас?

— Вие също не можете да влезете там.

„Ух, че съм и аз! — сопна се сама на себе си Настя. — Те сигурно конвоират някой задържан. Как не се досетих веднага! Не е чудно в такъв случай защо не мога да вляза в купето. «Гълъбчето» навярно е привързано към Веселков с белезници. А по-късно, след като кондукторката събере билетите, ще го закопчат за тръбата на масичката. Но сега-засега двама си седят и се правят на неразделни другарчета.“

Тя извади служебната си карта и я разтвори през очите на своя събеседник.

— Вижте какво — рече му ласкаво, — всичките ваши секрети са ми отдавна известни. Наистина ми се налага да кажа на Веселков две думички. Моля ви, бъдете така любезен.

Мъжът се усмихна весело и с видимо облекчение. Явно задържаният не беше цвеле за мирисане и те се опасяваха от евентуални инциденти.

Но професионалната му школовка отново взе връх.

— Моля, чантичката ви — каза ѝ, смущавайки се леко, но все пак доста твърдо.

Настя покорно разтвори всички ципове на дамската си чанта и му я подаде. Тя разбираше, че на слабото електрическо осветление на нощния перон е невъзможно да се различи истинската карта от фалшивата и момъкът бе длъжен да я провери дали носи оръжие. Ами ако не беше никакъв майор от милицията, а престъпничка и съучастничка на задържания, дошла да го освободи? Случваха се и такива неща.

— А сега джобовете ви — каза той, връщайки ѝ чантичката.

Настя вдигна ръце, давайки му възможност да я опипа. Преминаващите покрай тях пътници им хвърляха учудени погледи и бързаха да се отдалечат.

— Да вървим — най-сетне ѝ разреши младият мъж. Отново се качиха във вагона. Той влезе в купето и след малко отвътре се появи партньорът му.

— Мен ли търсите?

— Ако вие сте Геннадий Петрович Веселков.

— Слушам ви...

Но вече бе станало неудобно да разговарят прави в тесния коридор. Във вагона непрекъснато влизаха нови пътници и двамата им

пречеха да преминават. Наложил се пак да слязат на перона. Кондукторката ги изгледа доста подозрително — Настя първо се бе качила сама, после се излязла на перона с някакъв мъж, той я бе претърсил, двамата отново се бяха качили и сега излизаше от вагона с друг мъж — тази работата си беше наистина за подозрение!

— Татяна Григориевна Образцова ме помоли да ви предам този плик. Утре тя ще си го вземе.

— Какво има в плика?

— А какво значение има това? — учуди се Настя. — Нали си личи, че не е бомба.

— Аз трябва да знам. Отворете го, моля.

„Правилно — помисли си тя. — Юнак си ти, лейтенант Веселков. Добре са те обучили. Никога не вземай никакви пликове от непознати хора, ако не знаеш какво има в тях. Това е една от детективските заповеди.“

Отвори плика и извади снимката на убития възрастен мъж.

— Само това е. Друго няма.

— Татяна Григориевна знае ли какво да прави с нея?

— Да.

— Нещо да й предам с думи?

— Не. Само голямата ми благодарност.

Лейтенантът направи крачка към прозореца на съседния вагон, за да погледне снимката на светло. Кондукторката от шести вагон, симпатична дебеланка, която досега си бе шепнала нещо с колежката си от седми, му хвърли недоволен поглед, след това изведнъж изахка и сграбчи Веселков за лакътя.

— Кой е този на снимката?

Веселков вдигна очи към Настя и отдръпна ръката си.

— Защо толкова ви интересува?

— Стори ми се, че този мъж наскоро пътува при мен. Един такъв представителен, вежлив. Може ли да го разгледам?

Настя кимна лекичко и лейтенантът подаде снимката на жената.

— Майчице! — плесна с ръце тя, вглеждайки се в лицето на мъжа от фотографията. — Та той не е жив!

— Не е жив — потвърди Настя. — Е, познахте ли го? Пътувал ли е при вас или само ви прилича на някого?

— Той е. Бяха двама. С него пътуваше един симпатичен арменец. Бяха заедно в двуместно купе.

Настя се паникьоса. До тръгването на влака оставаха само няколко минути. Сега тази жена щеше да отпътува, тази безценна свидетелка щеше да ѝ се изплъзне буквално от ръцете и щеше да ѝ се наложи да чака кога отново ще се появи в Москва. „Червената стрела“ не беше московски влак, а петербургски, кондукторката пътуваше от Петербург в Москва, връщаше се и почиваше. Ако беше обратното, тази пухкава женичка вдругиден сутринта щеше да бъде в Москва, но сега...

За оставащите няколко минути Настя направи почти невъзможното, изтръгвайки от слисаната кондукторка маса информация и получавайки твърдото ѝ обещание да се обади по телефона, още щом се окаже в Москва. Влакът потегли, дебеланката стоеше до стъпалата и задъхано продължаваше да разказва подробности за своите бивши пътници, а Настя отначало вървеше бързо, а след това се затича, страхувайки се де изтърве някоя нейна дума. Дори и не бе подозирала, че е способна на такъв спринт.

— Позвънете ми! — извика, когато перонът най-сетне свърши и повече беше невъзможно да бяга редом с влака. — Позвънете ми на всяка цена! Това е много важно!

— Ще позвъня... — дочу се от отдалечаващия се вагон.

Настя с усилие нормализира дишането си и потътри крака към гарата. Сърцето ѝ биеше някъде в гърлото, устата ѝ беше пресъхнала, коленете ѝ се подгъваха. Вървеше по перона и щастливо се усмихваше. Като че ли елементите от пъзела бяха започнали да си пасват един по един.

* * *

В службата по принцип не обичаха текущата рутинна работа, казваха, че тя те засмуквала, не ти давала възможност да се трудиш нормално, карала те да се занимаваш с дреболии, откъсвала те от нужните и важни неща. Но Настя Каменская знаеше, че тази досадна текуща работа имаше едно забележително свойство — тя ѝ помагаше по-лесно да понася напрежението. Ако не бяха множеството дребни, а

също така и още по-дребни неща, Настя навярно би умряла от пренапрягане, докато чакаше резултатите от Петербург.

— Стасов — беше предупредила Владислав, — няма да си тръгна от работа, докато не ми позвъниш. До среднощ ще чакам, ако е необходимо.

— А въкъщи не можеш ли да чакаш? — бе се засмял той.

— Не мога. На работа ми е по-лесно, защото имам с какво да се занимавам и да отвличам вниманието си.

Работа действително имаше много, защото на главата на всеки оперативен работник висяха по няколко убийства едновременно и във всяко от тях Настя имаше по някое свое късче, което трябваше да обработи. Копие от посмъртната фотография на неизвестния мъж тя беше дала на Михаил Доценко, за да показва на участниците в „нефтената“ презентация, и очакваше с нетърпение кога някой от тях ще си спомни нещичко. Дисциплинираният Миша ѝ телефонираше на всеки два часа, но съобщенията му не бяха утешителни. Никой от разпитаните не бе виждал мъжа, пък и бяха разпитани далеч не всички.

Стасов се обади към десет и нещо.

— Настася Павловна, разкрий ми тайната си — весело се развика той в слушалката, — как успяваш по такива вяли признаци безгрешно да откриваш хората? При това и в такива срокове!

— Благодарни на убиеца, а не на мен. Е, какво Влад? Да не би да се е получило?

— Че как иначе. При теб, Настя, винаги се получава. Жената на Мхитаров го е разпознала от пръв поглед. Даже не се усъмнила нито за секунда. Избрала го е от осемте предоставени ѝ за разпознаване снимки. Моята Таничка те поздравява. А Веселков ѝ казал, че си била превъзходна спринтьорка. Гледал те от прозореца на вагона как се надбягваш с влака. Направила си на нещастното момче неизгладимо впечатление. След неговите възторжени разкази за теб, Таня смята, че си истинска милиционерска суперменка, и е получила комплекси за малоценност.

— А ти ѝ обясни, че аз и три метра не мога да пробягам, без да се задъхам. А след влака тичах изключително от ужас — такъв свидетел се изнамери и изведнъж изчезва направо пред очите ми. При такива случаи и костенурката ще заспринтира. Така че нека твоята красавица се избави от комплексите си. Освен това, тя е следовател и

такива глупости не са й нужни. Честно да си призная, те и на мен не ми трябват. От десет години съм в този бранш, а вчера за пръв път се разтичах. Дотогава се оправях все някак седнала.

— Добре, вече разбрах, че си търпелива и малко подвижна. Кой знае защо имам чувството, че ще се наложи пак да те карам до вкъщи. Вече е десет и половина. Късничко е за сама жена. А и изпитвам вина, задето те накарах да чакаш толкова. Извини ме, Настя, но наистина не можех по-рано да ти телефонирам.

— Нищо — отвърна великодушно Настя. — Откарваш ме вкъщи и ти прощавам.

* * *

Изминаха още няколко дни, преди да се обади кондукторката Вера. През това време нещата въобще не се помръднаха от мястото си. С никого от екипа на Малков — по-точно от бившия екип — не се случиха никакви нещастия. Личността на убития в Крилатское също не беше установена.

Вера пристигна на „Петровка“, макар Настя въобще да не бе настоявала за това. Тя бе готова да се срещне с кондукторката където и да било, дори и накрай света, само и само подробно да я разпита за всичко и всичко да си запише. Но заеквайки и обърквайки се, Вера й обясни, че много й се искало да посети легендарната „Петровка“ 38. Настя не възрази, дори така беше и по-добре. Тя се уговори с колегите си след разговора с Вера да се опитат да направят композиционен портрет на втория пътник — на „малкия арменец“, както се бе изразила кондукторката.

— Между другото, Верочка, защо сте толкова сигурна, че е бил именно арменец, а не грузинец, например, или азербейжанец.

— Какво говорите? — учуди се Вера, — та те са толкова различни. Как мога да ги сбъркам?

Настя извади от сейфа тесте снимки, избра от тях десетина, на които имаше кавказки тип лица, и предложи на кондукторката да определи тяхната националност. Тя с лекота изпълни задачата си и допусна само една грешка — но напълно незначителна — определяйки

като азербейжанец мъж, който се смяташе за арменец, но имаше баба, родом от Баку. Внукът много приличаше на нея.

— Къде се научихте да правите това? — възхитена я попита Настя.

— Ами, никъде — обезоръжаващо се усмихна Вера. — Получи се от само себе се. Кондукторите имат набито око за такива неща.

Настя погледна часовника — беше четири и половина. Цели два часа бе разговаряла с нея.

— Имам една молба към вас — рече й. — Хайде да пийнем чай, че днес останахме без обяд. А после ще отидем в лабораторията и ще се опитаме да направим нещо като фотопортрет на този арменец.

Вера моментално бръкна в огромната си чанта.

— Аз тук нося хляб и кутийки с пастет. Може би ще похапнем? — стеснително предложи тя.

Двете с апетит изядоха две дебели филии пресен чер хляб, щедро намазани с финландски пастет, пийнаха си чай и тъкмо се готвеха да се отправят към лабораторията, когато в кабинета като хала нахълта Коротков.

— Ето! — сложи на бюрото пред Настя някаква снимка. — Бъди така добра да й се полюбуваш.

Беше на мъртъв мъж, чието лице имаше ярко изразени кавказки черти.

— Кой е той? — попита Настя, вдигайки в недоумение очи към Коротков. — Също без документи?

— Не, този си има всичко. И паспорт, и визитни картички, и бележник. Но ти за всеки случай го покажи на гостенката си.

— Вижте го, Вера.

Кондукторката взе снимката и веднага кимна.

— Това е той. Господи, него също ли са го... Но как така?

— И ние не знаем — малко злобно отвърна Юра. — Ех, дамички, хапвате си, значи, а случайно да ви интересува, че наблизо има гладен мъж?

— Юра, не бъди нахален — упрекна го Настя.

— О, ама разбира се. Ей сегичка — засуети се Вера.

Тя отново отвори бездънната си чанта и извади хляба и нова кутийка пастет.

— Хапнете си, моля, аз имам много такива кутийки.

— Благодаря Вера Михайловна — намигна ѝ Коротков. — Дайте на Анастасия Павловна пример за добросърдечност и безкористност, че то понякога не мога да си изпрося от нея дори и чашка кафе. Много е стисната, да знаете.

Вера се досети, че той се шегува, и се засмя и палаво, и смутено едновременно.

Коротков сръчно отвори кутията, отрязва си филия хляб и се зае да яде пастета направо от кутията с една чаена лъжичка.

— Колко само сте гладен — поклати глава кондукторката, гледайки го със съчувствие, със съжаление и с някаква почти майчинска нежност.

Така понякога майките гледат своите пораснали синове, върнали се вкъщи след тежък работен ден и с вълчи апетит поглъщащи грижливо приготвената от тях вечеря.

Настя му приготви кафе.

— Пий, изнудвач такъв — усмихна се тя. — Излагаш ме пред свидетел.

— Вера Михайловна не е свидетел — измърмори с пълна уста Юра. — Тя е доброволен сътрудник, следователно е една от нас. А какви тайни човек може да има от свои хора?

„Ама че хитрец! — помисли си Настя. — Не може да му се отрече, че умее да влиза под кожата на хората. Сега няма начин да не започне с молбите си.“

Точно така и стана.

— Вера Михайловна, след като толкова ни провървя да ви намерим и да ни помогнете... — започна той.

— ... то може би вие ще поразпитате кондукторите от другите влакове дали не са виждали тези хора да се връщат обратно? — подхвана Настя. — Най-вероятно те са се върнали в Москва също с „Червената стрела“ и също в спален вагон.

— Ще ги попитам — съгласи се охотно Вера. — А вие ще ми дадете ли снимки да им ги показвам?

— Не, Верочка, не е необходимо да се показват снимките. Не всички са толкова смели, колкото вас — поласка я Коротков. — Ще се уплашат, като видят труповете. На никого не казвайте, че са ги убили, а просто ги описвайте с думи. Разбрахте ли? И ако някой ги е видял и

запомнил, нека на всяка цена да ни се обади по телефона. Или на Анастасия, или на мен. Аз също ще ви дам своя номер.

Вера си отиде и той веднага зае мястото ѝ пред Настиното бюро.

— Значи така, Настя. Нашият покойник е Гари Робертович Асатурян, продавач и купувач на дребно, но с голяма интензивност. Ерген. Живее на улица „Подбелски“. Трупът е открит днес в района на „Химки“. Ориентировъчно време на смъртта — вчера късно вечерта.

— Причина за смъртта?

— Ами сети се. Ти си ни най-досетливата.

Настя се замисли. Най-просто би било да каже огнестрелна рана. Ако двете убийства нямаха връзка помежду си, най-логично бе да е така. Но ако тук бе работила една ръка, при това и квалифицирана, то начинът на убийството трябваше да бъде друг, за да не хрумне на тарикатските ченгета да ги свързват. Може би хладно оръжие? Възможно бе, но малко вероятно. Професионалистите не го обичаха, защото по дрехите и ръцете оставаше кръв и докато се отдалечаваха от мястото на убийството кървавите петна по тях биха могли да бъдат забелязани от случайно срещнати хора. Удар с нещо тежко по черепа? По принцип също бе възможно, но не му отиваше на един професионалист.

— Асатурян има ли кола? — попита внезапно.

— Ама теб наистина си те бива!

Челюстта на Коротков едва не увисна от изумление.

— Как се досети?

— За какво?

— За колата.

— Засега не съм се сетила, а само попитах. Та, къде е колата му?

— Там, до трупа му.

— Ясно. Колко пъти е прегазен?

— Изглежда, че два. Напред и назад. Наистина, Настя, как ти дойде на ума?

— Не знам — сви рамене тя. — Навярно, случайно. Интересно, как Асатурян се е оставил да бъде прегазен със собствената си кола? Да не е бил в безсъзнание?

— Аутопсията ще покаже. Добре че ми хрумна заедно с трупа да донеса на съдебните лекари и една бутилка, че да мине, без да чака на опашка. Нещастниците са толкова претоварени с работа, че не могат да

си вдигнат главата. Представи си само какви времена доживяхме. Преди години се редяхме на опашки за финландски ботушки и луканков салам, а сега мъртвците чакат ред за аутопсия. Настя, теб никога ли не те дострашава? На мен понякога ми се струва, че нашата действителност някак плавно преминава в непрекъснат кошмар. И като че ли този преход е един такъв мек, незабележим, успяваш да се адаптираш към него и вече не виждаш нищо странно в това, което става около теб. А след това изведнъж си спомняш как си живял съвсем наскоро, само преди няколко години, и те побиват тръпки. В какво превърнахме живота си? Ти постоянно се занимаваш със статистика, би трябвало да си го забелязала.

— Забелязах го — кимна Настя. — През онези времена, за които говориш, в Москва средно за седмица е имало три-четири убийства. А сега — седем-осем на ден. Въобще не разбирам как все пак успяваме поне нещичко да разкрием. Според мен, това е просто чудо. Но ако ние с теб само си седим и се тюхкаме, повече чудеса няма да има.

— Разбира се — изсумтя Коротков, — така си и знаех. Никога не ми даваш да си пофилософствам, да си поговоря за живота. Да не ме накараш пак да тичам някъде?

— Няма как. Първо, трябва да пообщуваш със следователите. Между другото, ти докладва ли на Гордеев за Асатурян?

— Не се вълнувай, досетих се и сам. Случая ще го поеме Олшански.

— Второ, отваряме бележника на Гари Робертович и планомерно започваме да разпитваме всичките му познати.

— Които, както ти се надяваш, познават убиеца му? — вметна скептично Юра.

— Които, както се надявам, биха могли да познават другия убит, чиято личност досега не е установена. Впрочем, Вера ми каза, че двамата са се държали като добри стари познати. Сякаш честичко пътували заедно по работа. И Асатурян се бил пошегувал, че жените, с които имал връзка, рано или късно отдавали предпочитанията си на високия посивял мъж. Разбира се, това би могло да бъде и глупава шега, но малко познати или случайни спътници така не се шегуват. Съгласен ли си?

— Не съвсем.

— Тогава поправи ме.

— Да, така наистина обикновено не се шегуват. Но в цялата тази история въобще няма нищо обикновено. Е, добре, аз отивам да изпадам в екстаз от тефтерчето на Асатурян.

Излязоха заедно от кабинета. Настя се отправи към фотолабораторията, за да поръча копия от снимката на Асатурян. Миша Доценко трябваше да я покаже на тези, които са се намирали в банкетната зала на хотел „Русия“, когато се е отровил Олег Иванович Юрцев.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

Посещенията в Института по съдебна психиатрия винаги оставяха у Настя неприятна утайка. Съжалението спрямо нещастните болни хора, не носещи вина за своята болест, се бореше с ужаса при мисълта какви жестоки и кървави престъпления са извършили. Разбира се, това далеч не се отнасяше за всичките обитатели на института. Много от тях въобще не бяха сериозно болни, а само се намираха тук за експертиза. Някои пък просто симулираха. Част от действително тежко болните не бяха извършили нищо ужасно и злодейско, а бяха „изгорели“ за глупава кражба или за хулиганство. Но колкото Настя и да се самоубеждаваше, каквито и доводи да си привеждаше, всеки път, когато преминеше през портала и се окажеше във вътрешния двор, започваше да усеща как сърцето ѝ се разкъсва от противоположни, разнопосочни чувства на жал и отвращение.

Кирил Базанов, който бе застрелял чиновника от Генералната прокуратура и беше задържан на местопрестъплението, се намираше също в този институт. Щателната проверка на неговите показания в частта, касаеща придобиването на оръжието, не бе дала нищо съществено. Съседът на Базанов действително работеше в милицията и имаше служебно оръжие, но то си беше на мястото и никъде не бе изчезвало. Същият този съсед имаше и друг пистолет, регистриран официално, но и него никой не беше го крал. Разбира се, не биваше да се отминава възможността милиционерът да е имал колкото си иска оръжия и ако официално му се числяха само два пистолета, това съвсем не бе гаранция, че те действително са били два. Можеха да бъдат и пет, и десет. Но работата беше там, че колкото и да са били пистолетите му, практически Базанов не би могъл да открадне нищо. Съседът милиционер беше човек опитен и предвидлив. Имаше две хлапета и добре му бе известно как трябва да се съхранява огнестрелно оръжие в къща, където има деца. Беше си направил нещо като оръжеен сейф във висок, вграден в стената, шкаф и в него държеше оръжието, боеприпасите и дори ловните си ножове. Сейфът

имаше специална секретна ключалка и да се открадне нещо от него без ключ или чрез взлом беше просто невъзможно.

Лекарката посрещна радушно Настя. Бяха добри познати и не за първи път се срещаха.

— Засега ще се въздържа от диагноза, но почти с пълна увереност мога са кажа, че за така наречената голяма присихиатрия тук не става дума. Базанов прекрасно се ориентира в ставащите събития, той е съвсем адекватен. Съдейки по медицинските документи от неговата поликлиника, би могло да се говори за олигофрения в степен на лека дебилност. Не разбирам какво му се е случило през онзи ден — добави докторката, разлиствайки болничната карта на Базанов.

— А какво казва той сам?

— Твърди, че е чул глас и гласът му е заповядал. Ето тук са записани неговите думи: „Гласът ми каза, че трябва да отида и да го убия.“

Лекарката подаде записките на Настя.

Въпрос: Кого — него? Гласът назова ли ви фамилията и адреса му?

Отговор: Той ми каза, че аз трябва да убия този човек.

Въпрос: Кого — този? Защо бяхте сигурен, че гласът ви е заповядал да стреляте именно в този, в когото сте стрелял, а не в някой друг?

Отговор: Веднъж минавах по тази улица и видях как спря една кола и от нея излезе човек. Мъж. И гласът ми каза: „Този човек е лош, той иска да причини вреда първо на теб, след това на твоите близки, а след това на цялото човечество. Той трябва да бъде спрян. Погледни, косата му е черна, а на слепоочието си има бенка — знак на греха, знак на сатаната. Ти ще вземеш пистолет и ще го застреляш още щом ти се предостави първата възможност. Ти си длъжен да направиш това заради себе си, заради своите близки и заради цялото човечество.“ Затова го проследих.

Въпрос: Известно ли ви беше неговото име?

Отговор: Не.

Въпрос: Знаехте ли къде работи този човек, с какво се занимава?

Отговор: Не, тогава не знаех. Казаха ми го после в милицията.

Въпрос: Преди този случай друг път някога чувал ли сте гласове, които ви заповядват да направите нещо?

Отговор: Не... Не си спомням. Не ми се е случвало.

Въпрос: А след този случай? Гласът не ви ли е казал нищо?

Отговор: Не.

Въпрос: Как смятате, какво се е случило с вас? Можете ли по някакъв начин да обясните случилото се?

Отговор: Не, не мога. Аз не разбирам как се случи това. Не разбирам защо. Навярно съм се побъркал. Изгубил съм си разсъдъка.

— Ето, виждаш ли — рече лекарката, вземайки записките от Настя, за да ги сложи обратно в палката си. — Той няма логично обяснение за събитията, не ги смята за обичайни и нормални. Нещо повече, и то е най-важното, тоя е готов да допусне, че не е добре психически. А това е един от първите признаци на здравето. Истински болният не се смята за болен и именно от това произтичат проблемите. Ако на нашия болен можеше да се каже: „Ти, приятелче си болен, на теб ти се причуват гласове и затова, когато следващия път чуеш гласа да ти заповядва да заколиш доктора, знай, че това е проява на болестта, лягай в кревата, завивай се с одеялото и не се подчинявай на този лош глас“, световната психиатрия не би имала никакви проблеми. Бедата е там, че те са сигурни в своята пълноценност и смятат, че всичко им е наред. Затова са и опасни. Малко ли неща би могъл да им заповядва гласът, а това е непредсказуемо.

— Значи смяташ, че Базанов не е такъв?

— Абсолютно — без колебание отвърна докторката. — Аз самата не разбирам какво би могло да му се е случило. Всъщност, допускам, че просто лъже, че симулира психическо отклонение. Наели са го за убийството и са го посъветвали да пробута легендата за гласа, в случай че го заловят. Едно нещо е убийството, извършено от побъркан, и съвсем друго — килърството. Но аз, Настя, не вярвам в това. Вече няма глупаци. За поръчково убийство у нас все още съществува шанс да остане жив. На колкото и да го осъдят, все някога ще излезе на свобода. Като се вземе предвид олигофренията му, няма да му дадат смъртно наказание. За убийство в състояние на психическа неуравновесеност той автоматически попада в специализирана болница и там си остава завинаги. Оттам излизане няма и това е прекрасно известно на всички. А ако някой случайно излезе, то ще да е с разбит мозък и атрофирали мускули. Не познавам човек, който доброволно би се обрекъл на такова нещо. Може в затвора да е

страшно и тежко, но все пак е някакъв живот. А в болниците, където държат невменяемите престъпници, живот няма. Само един безкраен ужас, болка и страдание. А след това, когато лекарствата направят своето — пълно безразличие и съществуване на низше създание.

Двадесет и четиригодишният Кирил Базанов беше общ работник в обувна фабрика. На времето беше завършил специализирано училище за деца с дефекти в умственото развитие. Разбира се, после за никакъв институт не би могло и дума да стане, а виж в армията го взели с най-голямо удоволствие, макар и да не би трябвало. Добродушен, стоворчив, дисциплиниран — как се изпуска такова момче. И военната комисия не го бе изпуснала. Е, понякога имал внезапни изблици на неконтролируема ярост, но след това му минавало всичко и той се успокоявал също толкова бързо, колкото бързо и избухвал. Бил извънредно податлив на внушения, нещо, което бе характерно почти за всички, страдащи от олигофрения. След армията започнал като общ работник във фабриката за обувки, защото му липсвали способности за нещо по-сериозно. За килърство тук не можеше да се говори. Не ставаше наемен убиец от олигофрен, макар и в степен на лека дебилност.

„Разбира се, нашата страна се слави с уменията си да бъде първа навсякъде и да не прилича на останалите — помисли си мрачно Настя. — Космосът, балетът, идеята да се разрежда бензинът, боят в парламента — в много неща сме неповторими и оригинални. Но чак пък до такава степен, че и лудите да стават убийци-професионалисти...“

Тя излезе напълно объркана от Института по съдебна психиатрия. Смъртта на чиновника от Генералната прокуратура Лученков с всяка изминала минута ѝ се струваше все повече случайна. Но твърдо бе уверена, че принципът е общ. Ако убийството на Лученков се впишеше в графата за нещастни случаи, то точно така трябваше да се постъпи и с убийството на Малков, когото ни в клин, ни в ръкав бе застреляла дъщерята-наркоманка. Но тогава какво се получаваше? Юрцев и Мхитаров се самоубиват, депутатът Изотов убива жена си, бизнесменът Семьонов загива в нелепа катастрофа. В действителност не се получаваше нищо. Чисто и просто — нищо. Никаква връзка, всеки сам за себе си, всеки със своя си грях и беда, всеки със своя съдба и своя кончина.

Наистина, тук имаше и нещо друго. Двама мъже бяха ходили в кооперацията, където се намираще жилището на Мхитаров. При кого точно бяха ходили, засега не беше установено, но бе напълно възможно да са посетили Глеб Арменакович. Мхитаров се беше самоубил, а след известно, при това доста кратко, време тези двама мъже бяха убити.

„Нека този, който смята, че тук няма никаква връзка, да хвърли най-големия камък по мен“ — рече си в заключение Настя Каменская.

* * *

Рита отново остана сама, но този път не ѝ беше толкова страшно и тъжно като преди. Този път беше по-друго.

Павел ѝ каза, че за известно време няма да се виждат. Но първо, тази раздяла нямаше да бъде като онази двегодишната — обеща ѝ да се появи след около месец. И второ, той щеше да се върне при нея, не можеше да не се върне, защото те се обичаха.

— Пак ли ще пътуваш надалеч? — тъжно го попита Рита.

— Не, момичето ми, ще бъда някъде наблизо. Просто не бива да се срещаме. Трябва да свърша една важна работа и докато не се справя с нея, няма да дойда при теб. Затова пък след това повече няма да се разделяме. Разбрахме ли се?

Павел се усмихваше весело, но Рита чувстваше, че той е много напрегнат. Винаги го бе чувствала съвсем точно, моментално бе улавяла всяка промяна в настроението му. Може би защото го обичаше, а може би и заради природната си дарба.

Изминаха четири дена и Рита постепенно се потопи в обичайното си делнично съществуване. Работата ѝ в спестовната банка беше на смени — един ден преди обед, един ден следобед и на две седмици веднъж — работна събота. Кой знае защо ѝ се струваше, че Павел непременно ще се завърне някой следобед, затова в дните, когато работеше следобед, не можеше да си намери място, представяйки си как телефонът звъни, та се къса в празното ѝ жилище, а когато беше сутрешна смяна, в два часа изскачаше като куршум от банката и се втурваше към къщи да чака. Приличаше на предано куче,

захвърлено от стопанина си на гарата, което търпеливо посрещаше всеки влак в течение на дълги седмици и месеци.

През този ден бе била сутрешна смяна. На път за вкъщи се отби в хранителния магазин, бързо сграбчи първото, което ѝ попадна под ръка, плати на касата и почти бегом се отправи към жилището си. Постоянно мислеше за Павел, просто ѝ бе невъзможно да не мисли за него, затова беше престанала да обръща внимание на много неща, за да не се отвлича от спомените си как горещо и нежно двамата се бяха любили цели две седмици.

Ето че и сега Рита не обърна внимание на факта, че ключът в патрона на бравата не се превъртя от първия път, а когато все пак се превъртя, издаде някакво болезнено противно скърцане. За един опитен и предпазлив човек това би било явен признак, че вратата е отключвана с неоригинален ключ или с шперц, и че патронът е повреден. Но Рита, макар теоретично да го знаеше, не беше в такова душевно състояние, че да му обърне сериозно внимание и да вземе някакви предпазни мерки.

Тя разтвори широко вратата и влезе в жилището си. И изведнъж някъде отстрани върху нея се метна тъмна сянка, нещо се вряза в шията ѝ, стана ѝ трудно да диша. Рита разпери пръсти, чантите с продукти паднаха на пода и се дочу влажен възглас, който вероятно издадоха натрошените тридесетина кокоши яйца.

Лишеният ѝ от кислород мозък се самоизключи бързо.

Мъжът старателно положи на пода замрялото тяло на младата жена. След това отвори дамската ѝ чантичка, извади малко флаконче с парфюм и стискайки го в ръка с нахлузена ръкавица, внимателно откряна вратата към стълбището. Времето беше подходящо — тези, които работеха, бяха още на работа, а тези, които не работеха, вече си бяха напазарували и се суетяха около кухненските печки, приготвяйки обяда. Той застана на прага, обърна се, отвори капачето на флакона и с резки движения започна да разлива съдържанието му на пода в антрето, където току-що бе стоял. За щастие, бе му се удало да преодолее съвсем естественото си любопитство и да не влиза нито в стаята, нито в кухнята. Никъде другаде, освен в антрето, нямаше негови следи и негов мирис. А сега вече и там ги нямаше...

След като изпразни флакона, мъжът заключи вратата, стараяйки се да не изщрака с патрона, спусна се надолу по стълбището и изчезна.

* * *

Настя и Юра Коротков буквално се разсипаха да търсят познатите на Гари Робертович Асатурян и да ги разпитват за високия посивял мъж около петдесет и петте с блестящи тъмни очи. Никой никога не беше виждал този мъж и не си спомняше Гари да му е споменавал за него. Разбира се, сред тези, чиито координати бяха записани в тефтерчето, него го нямаше.

— Да се чудиш ли, да се маеш ли! — разпери ръце Коротков. — Кондукторката Вера ни уверяваше, че от разговора на тези бизнесмени можело да се направи извод, че те от много години редовно имат съвместни делови пътувания. Как така никой от обкръжението на Асатурян не го познава?

— Сигурно са излъгали — вяло рече Настя. — Просто са избудалкали кондукторката.

— Но защо? — чудеше се Коротков. — Не виждам логиката. Когато добри познати крият познанството си, бих могъл да го разбера. Това често се случва в нашата практика. Но обратното? Такова нещо не сме имали. Щом са непознати, щом не са в близки отношения, то и подозренията към тях отпадат от само себе си, защото липсва съучастничество. Спомни си само колко престъпления сме разкрили, когато се оказва, че някакви типове крият от нас факта, че се познават, и се правят на ни лук яли, ни лук мирисали.

— А тук всичко е точно обратното — търпеливо му обясни Настя. — Те разиграват сценка на старо приятелство, при това демонстрират и бизнес отношения, защото, ако някой започне да ги търси по тези признаци, никога няма да ги открие. А в действителност може би за пръв път се виждат един друг именно в този вагон. Или за втори.

Юра искаше да възрази нещо, но не успя.

Двамата с Настя тъкмо вървяха по дългия коридор в сградата на „Петровка“ 38 след поредната си безрезултатна обиколка по познатите на Асатурян, когато върху тях връхлетя Коля Селуянов.

— А ето ви и вас. Пък аз си изпотроших краката да ви търся къде ли не. Давайте по-бързо към Колобок, че негова светлост е много зъл. Заповяда ми срочно да ви откроя.

Коля се бе накарал да се понесе по-нататък, но Юра здраво го хвана за ръкава.

— Негова светлост самичък ли е благоволил да бъде? Или са му дошли високопоставени гости?

— Абе, какви гости! Само нещастникът Миша заради вас пере пешкира.

Коротков и Настя ускориха крачките си и след няколко секунди вече стояха пред своя началник, чиято плешивина сияеше пурпурно от злост.

Миша Доценко — висок, черноок, симпатичен момък — седеше на заседателната маса със съвършено объркано изражение на лицето.

— Сядайте — изръмжа Виктор Алексеевич на новопоявилите се. — Михаил вече го поздравих за „добре дошъл“, сега е ваш ред. Не се стягайте, не се стягайте, не сте съгрешили в нищо. Нагазихме ние с вас в поредното говно, да ме извини дамата. Току-що позвъни Костя Олшански, получил е заключението на съдебно химическата експертиза за таблетките, с които се е отровил Юрцев. Накратко, тази история е много дълга, но ние нямаме време да я обсъждаме, затова ще тегля само чертата: този препарат с мигновено отровно действие се е разработвал в специалната лаборатория на ГРУ^[1] още в началото на осемдесетте. Не сте малки и сами разбирате, че бързодействащите отрови винаги са били необходими за шпионски цели. Формулата на препарата е именно тази, която е разработена в лабораторията. А виж, технологията за изработването му е малко по-друга. Не принципно различна, а само малко по-друга. При това, изменението на технологията съвсем не е свързано със смъртоносното действие на таблетките. Очевидно там, където е изработена партидата, е имало друга апаратура. Това е всичко, уморих се. От половин час не съм си затварял устата. Хайде, Настя, сега е твой ред.

— Излиза, че таблетките, с които се е отровил Юрцев, не са били приготвени по онова време именно в ГРУ — поде Настя. — Там е била разработена формулата и технологията, а после някой се е възползвал от това. Или е откраднал голяма доза от препарата и я е подложил на щателен анализ, като е провел множество експерименти, или пък е свил документацията. Второто изглежда по-вероятно. По-просто е и по-безопасно. Всъщност дори не е необходимо да се краде документацията, трябва само да се намери подходящият човек, на

когото да се заплати, за да я откопира направо на работното си място. И после, за да се възпроизведе формулата и технологията по опитен път е нужно наистина огромно количество от препарата, а онази лаборатория на ГРУ вероятно не е произвеждала толкова. Защо ѝ е отрова за мигновено действие в такова количество, което е достатъчно да се отрови цяла Москва? Това е било производство „на парче“, предназначено за конкретни хора с цел подsigуряване на „своите“ или ликвидиране на „чуждите“. Логично е, ако е имало възможност да се открадне голяма партида от препарата, тя да бъде използвана по предназначението си, тоест да се тровят хора, а не да се провеждат експерименти. И в такъв случай, сега експертите биха ни казали, че Юрцев се е отровил именно с тези таблетки, които са се приготвяли за шпионските цели на ГРУ. Значи, така или иначе, документацията е била открадната и е било намерено място, където е било възможно да бъдат произведени. Може би това е някоя нелегална лаборатория за производство на наркотици. В подобни лаборатории работят такива фармацевти и химици, че при наличието на документация за тях е просто детска работа да приготвят отровата. Сега аз имам един въпрос Виктор Алексеевич. А откъде, между другото, нашите любими съдебни химици толкова добре са осведомени за шпионските изделия на ГРУ? Та нали, за да кажат: „Да, по същество е това, само че е направено малко по-другояче“, е необходимо много добре да познават и самото „същество“ и технологията му.

— Правилно говориш — кимна одобрително Гордеев. — Един от специалистите, работещи в тази лаборатория, на времето вежливо бил „помолен“ да се пенсионира във връзка с шестдесетгодишнината си. Умът ми не го побира как са могли да го изпуснат, как са изпращали в пенсия такива специалисти. Би трябвало да ги задържат с всички сили, че не дай Боже, нещо някъде да изтече, мозъците в лагера на противника да изтекат. Но там очевидно са се играли някакви игрички около преподреждането на кадрите, на някого му е потрябвала неговата длъжност, свой човек са устройвали или някакви сметки са си разчиствали — с други думи, изхвърлили човека. А нашият експертно криминален център го прибра. Ние не сме горделиви — и древен старец ще ни влезе в работа, ако има знания, а пък един шестдесетгодишен мъж направо за млад го смятаме. През деветдесета година някаква уважавана дамичка посегна на живота си и у нея

намериха таблетки, които естествено изпратиха за експертиза. Точно тогава този специалист ги разпозна. „Наша е — каза, — идеята, а изпълнението не е наше, но е много добро.“ И формулата възстанови по памет и технологията. Казвам ни — съкровище, а не просто експерт.

— Той ли провери и таблетките на Юрцев? — с надежда попита Настя.

— Не, Настя, тук на нас с теб не ни провървя — разпери ръце полковник Гордеев. — Спомина се старецът. Макар че какъв старец беше той? През осемдесет и осма, когато дойде при пас, беше на шестдесет, а умря миналата година. Пресметни на колко е бил. Но записките му, разбира се, са запазени. Ето че възниква въпросът как тези таблетки са попаднали у Юрцев?

— А как през деветдесета година са попаднали у онази дама? Тогава успяхте ли да го изясните?

— Де да беше така — въздъхна Гордеев. — Тази работа така си и виси до ден-днешен. Бяхме принудени да приемем, че тя все пак е изпила отровата сама. Но, деца мои, това още не е най-лошото. Днес изплува информация, която старателно е била скривана няколко дена. Самоубил се е човек от обкръжението на Президента. И ето че този факт ме навежда на съвсем тъжни мисли.

— Искате да кажете, че след като се е оправил с групата на Малков, някой е започнал да разрежда редиците на президентския екип?

— А ти самата не искаш ли да го кажеш? — иронично подхвърли полковникът. — На теб не ти ли се струва, че е така?

— Не знам засега. Кога се е случило това?

— На шестнадесети февруари, тоест на следващия ден след речта на Президента.

— Тогава нещо не се връзва — рече Настя. — Днес сме двадесет и шести. Ако и там действа същата ръка, за десет дни биха били премахнати пет-шест души. Групата на Малков беше очистена фактически за седмица. Ако тези отровни таблетки се произвеждат в достатъчно количество, то за какво ги използват? Оказва се, че само два пъти са тровени хора с тях. Толкова усилия да се доберат до документацията, рискували са, старали са се и за какво е било всичко? За толкова години — само две приложения. Не ми се вярва.

— Откога те чакам да запиташ най-сетне — усмихна се Гордеев. — Правилно постъпваш, като не вярваш. Два случая, но само в Москва. А по цялата страна? А по ОНД? Информацията напоследък е оскъдна, почти всички връзки са разрушени. Аз наслуки телефонирах на двама мои приятели в две различни области на Русия. И всеки от тях имаше случаи на самоубийства с помощта на неизвестното таблетирано отровно вещество. Тъй като обстоятелствата на самоубийствата били безспорни, те не задълбали по-надълбоко, за да изясняват откъде у самоубийците са се взели тези таблетки. Даже не си дали труда да си изясняват що за таблетки са. Експертите оповестили, че това е бързодействаща отрова, и всички останали доволни. На никого нищо не му е нужно, да ги вземат дяволите! На никого нищо не му е интересно! Даже всичките, включително и Юрцев, да са посегнали на живота си доброволно, все пак някъде си седи някакъв гад, който произвежда отровата и снабдява с нея всички желаещи. И никой не си мърда пръста. На никого не му пука!

Полковникът отново започна да нервничи и Настя се досети, защо бе бил толкова сърдит, когато беше влязла в кабинета му. Сигурно бе изнасял същата лекция и на Михаил Доценко.

Миша не я зарадва с нищо. Никой от участниците в нефтената презентация не беше виждал нито високия посивял мъж с блестящите черни очи, нито малкия симпатичен арменец.

Всъщност, бе забелязан някакъв странен непознат човек — среден ръст, възпълен, дълга къдрава коса, очила с тонирани стъкла.

Но засега всичко беше още доста мътно...

* * *

Чак към седем часа вечерта излязоха от кабинета на Гордеев.

Коротков се отби в стаята на Настя.

— Защо мълчат твоите медици? — попита го тя, включвайки бързовара, за да направи кафе. — Нали ми се кълнеше, че щели да направят аутопсията на Асатурян извънредно.

— Ти сякаш си паднала от луната — взмути се Юра. — Аз, всичко на всичко, им занесох само една бутилка. За една бутилка „извънредно“ означава „в следващата десетка“. Ако я направеха

извънредно в пълния смисъл на думата, това би ми струвало поне пет бутилки. Пък аз толкова пари нямам.

— Добре, засега ще се заемем с Шабанов, макар че никой никакви сведения няма да ни даде за него. Все пак той е високопоставена особа. Слушай, струва ми се, че ние с теб отдавна не сме попадали в такава задънена улица. Труповеите един след друг се сипят върху главите ни, ние почти нищо не постигаме, а каквото постигнем, не дава никакви резултати. Личността на посивелия до този момент не сме изяснили. Не сме изяснили обстоятелствата около смъртта на Асатурян. Обстоятелствата около смъртта на Юрцев — също. Защо и за какво Базанов е разстрелял Лученков — не е ясно. А сега и този Шабанов...

Тирадата ѝ бе прекъсната от пиукането на уредбата за вътрешна връзка.

— Анастасия Павловна — прозвуча гласът на Миша Доценко. — Търсят Юра от града.

— Нека се обаждат тук — бързо каза Коротков.

След половин минута избръмча другият апарат. Юра вдигна слушалката и чувайки кой му се обажда, смигна на Настя, която не можа да разбере по оскъдните му реплики за какво става дума.

Най-сетне той затвори и широко се усмихна.

— Е, видя ли? А ти ми мърмореше, че медиците не се били обаждали. Сега всичко е ясно. В белите дробове и в кръвта на Асатурян е открит нервнопаралитичен газ.

Настя едва не подскочи от стола си.

— Тъй си и мислех. В него са стреляли с газов пистолет и струята е била насочена точно в лицето му. След това убиецът е седнал зад волана и е прегазил нещастника. По-скоро, първият път само го е блъснал, после се е отдръпнал, включил е фаровете, за да го вижда по-добре, и акуратно е прегазил тялото, за да изглежда всичко съвсем истинско. Излязъл е от колата и си е отишъл. Гениално и просто. Нито викове, нито преследвания, нито бой, нито пръскаща дрехите кръв. Чисто и красиво. Господи, на какъв мръсник попаднахме само! Много бих искала да му видя муцуната!

— Ти по-добре си погледни нагревателя — посъветва я Коротков. — Почти всичката ти вода вече е на пода.

Настя плесна с ръце. Действително водата отдавна бе кипнала и сега бълбукаше във високата керамична чаша толкова отчаяно, че изтичаше по стените ѝ. Настя трескаво издърпа щепсела от контакта, но така или иначе, беше останала само съвсем малко вода в чашата.

— Добре, за теб ще е — рече горчиво на Коротков. — Ей сега ще кипна друга. Станала съм много смотана напоследък.

— Пий, пий — усмихна се Юра. — Ти ще предадеш Богу дух без кафе, а пък аз мога и да потърпя.

Двамата се разбираха много добре, макар съвсем да не си приличаха, а пък може би точно заради това се бяха и сблизили. Юра беше влюбчив и лекомислен. Настя — спокойна и възхладна. Коротков лесно изпадаше в отчаяние и също така мигновено умееше да се пренастройва и, запретвайки ръкави, се хващаше за работа. Настя леко понасяше неуспехите и педантично ги анализираше, за да открие собствените си грешки и да изчовърка някое зрънце полезен опит. За да се отчае съвсем, трябваше много неща да ѝ се струпат едновременно. Но ако пък дадеше воля на слабостта си и изпаднеше в депресия, то това беше сериозно, задълго и да я изведат от такова състояние не можеха нито радостните неочакваности и приятните сюрпризи, нито придумванията и утешенията, нито веселите и остроумни вицове. Беше мълчалива и потисната, заради най-малката дреболия в очите ѝ избликваша сълзи и говореше толкова бавно и безизразно, сякаш четеше предварително написан текст. Само едно нещо можеше да я извади от депресията ѝ — Настя трябваше да разбере, че състоянието ѝ пречи преди всичко на нейната работа, а също така, че се отразява и върху дейността на колегите ѝ. Още щом забележеше тези симптоми, тя се отърсваше от летаргията и си казваше: „Дотук беше, Каменская, стига вече! Стягай се и работи нормално!“ Правеше някакво вътрешно усилие, вдишваше дълбоко, задържаше въздуха в белите си дробове, след което сълзите ѝ изсъхваха по вълшебен начин, речта ѝ си възвръщаше своята обичайна живост и образност, а всичко онова, което съвсем доскоро бе предизвиквало пристъпи на тъга, започваше да ѝ се струва забавно и незаслужаващо особено внимание. Разбира се, борбата ѝ с депресията невинаги траеше само броени секунди. Понякога на Настя ѝ бяха необходими много часове, но така или иначе, възвръщането на

нормалното състояние на духа си тя постигаше само чрез собствени усилия. Никакви външни въздействия не ѝ помагаша за това.

Случваше се дори Настя и Юра Коротков едновременно да мислят за едно и също нещо. Ето и сега те мълчаливо пиеха кафето си, всеки потънал в мислите си, но още щом Юра наруши мълчанието и изрече първата дума, Настя моментално довърши фразата, сякаш ходът на неговите разсъждения ѝ бе напълно очевиден.

— У Асатурян даже тефтерчето... — поде Коротков.

— А у другия, когото убиха преди него, кой знае защо, нищо нямаше. Празни джобове. Портфейла и парите му оставили, а всичко останало беше задигнато. Юра, кажи ми като мъж, може ли в джобовете му да е нямало нищо друго, освен пари? Такова нещо при жена би могло да се случи само в случай, ако тя набързо е грабнала портмонето и пластмасовата торба и е хукнала към най-близката хлебарница. Но ако тя вземе със себе си дамската си чантичка, в нея има всевъзможни вещи. Пък и в портмонето ѝ винаги се намират и други неща, освен пари — автобусни билети, някакви квитанции, нечий телефон или адрес, записан върху листче хартия, разписание на влаковете. Някои жени дори и паспорта си носят в портмонето. А при мъжете как е?

— Ами, същото — усмихна се Коротков. — В техните портфейли също приличат на градски архив. И в джобовете им се понамира това-онова: носна кърпичка, гребенче, цигари, запалка, презервативи. Напоследък, в съответствие с духа на времето, в тях можеш да откриеш и дискета, и електронно тефтерче-калкулатор.

— Излиза. Юра, че този, който е убил Асатурян, не е имал нищо против милицията веднага да установи самоличността му. Тоест, на убиеца това като че ли му е безразлично. Ако той е убил и посивелия мъж то защо е направил всичко възможно, за да затрудни опознаването му.

— С други думи, ти искаш да кажеш, че са ги убили различни хора по различни причини?

— Не, Юра. Искам да кажа, че при посивелия има нещо особено. Той с нещо се отличава от Асатурян, при това разликата е принципна. И като разработваме връзките на Гари Робертович, ние с теб напразно си губим времето. Нас ни накараха да правим това, провокираха ни и ние се поддадохме, налапвайки въдицата на престъпника като малки и

глупави шаранчета. Подхвърлиха ни много широк кръг от познати на един енергичен и делови човек, знаейки абсолютно точно, че при никакви обстоятелства този кръг няма да ни отведе до убиеца му. А при сивокосия кой знае защо ситуацията е друга. Или той е свързан прекалено тясно с убиеца и ако установим личността на жертвата, бихме могли моментално да попаднем на престъпника, или тук има още нещо. Но без съмнение, нещо има Юра. Чувствам го.

— Добре ти е на теб — завистливо въздъхна Коротков. — Ти поне чувстваш нещо, което би ни влязло в работа. А в моята глава се забърка такава каша, която никога няма да се свари. Но ако все пак се свари, струва ми се, че няма да е годна за ядене. Е, какво? Ще си ходим ли?

— Ще си ходим — съгласи се Настя. — И без друго, няма да изясним нищо.

Те се облякоха, излязоха заедно на улицата и бавно се отправиха към метрото. За Настя бе по-удобна станция „Тверская“, но тя не обичаше да гази из локвите и предпочиташе „Чеховская“. Обаче Юра я поведе в съвсем друга посока.

— Да отидем до „Тверская“ — рече той с нетърпящ възражения тон. — Ще подишаме чист въздух.

Настя покорно го последва. Впрочем, тя почти бе отворила уста, за да се откаже категорично от разходката, но изведнъж си спомни, че приятелката му скоро имаше рожден ден. Вероятно Юра възнамеряваше да ѝ купи подарък и му бе необходим консултант по женските въпроси.

Оказа се права. Коротков я отведе първо в „Галантерия“, после в „Беръозка“ — и така посетиха почти всички луксозни магазини по протежението на улица „Тверская“. В крайна сметка, избраха за Людмила красив комплект от малахит в „капково“ сребро, а Настя си купи няколко чорапогащника. „Щом съм тръгнала да вървя пеша, поне трябва да извлека някаква полза от това“ — мислеше си тя и към чорапогащите прибави още сапун, паста за зъби и шампоан. Тези запаси щяха да ѝ стигнат за около два месеца и поне за такива прозаични неща нямаше да се безпокои известно време.

* * *

Павел се чувстваше съвсем зле, но знаеше, че скоро ще му мине, и трябваше само малко да потърпи. Той също притежаваше природна дарба като членовете на своята група, но неговите способности бяха далеч по-слаби. Можеше да застави човека да се вцепени, да се отпусне, да не се съпротивлява, но това изискваше колосално напрежение и му действаше толкова изтощително, че после му бе необходимо доста време, за да дойде на себе си. Дори Рита можеше да го прави без никакви усилия. А да накара някого да стори нещо, потискайки волята му и натрапвайки му своята, Павел Сауляк не можеше при никакви обстоятелства. Това го умееше добре Миша Ларкин, но той практически можеше всичко.

Павел беше роден в Унгария в семейството на военен аташе и ранното му детство премина в тесния и затворен свят на съветската посолска колония. Баща му, кадрови офицер, от малък бе приучил сина си към дисциплина и бе успял да му внуши мисълта, че един път завинаги установеният ред е нещо отлично, рационално и удобно за всички. Павел му повярва и с всеки изминал ден се убеждаваше в правотата на бащините си думи.

През ония години се казваше Владимир, пък и фамилията му беше съвсем друга. Беше талантиво, весело и общително момче, говореше еднакво добре руски и унгарски език, затова родителите му не го записаха в руското посолско училище, а в най-престижното градско унгарско учебно заведение, където се обучаваха децата на партийно-държавния елит. Володя си спечели множество приятели, често гостуваше на своите съученици и това стана добър и напълно благопристоен повод родителите му да започнат да се запознават с техните бащи и майки.

По това време посланик на СССР в Унгарската република беше човек, който в недалечно бъдеще щеше да оглави КГБ и да преобърне наопаки живота на симпатичното общително момче, синът на военния аташе. Но кой тогава би могъл да го предвиди...

От Унгария последва преместване в Чехословакия, откъдето Володино семейство окончателно се завърна в Москва след „Прахката пролет“ през 1968 година. Владимир беше на седемнадесет, тъкмо бе завършил училище и свободно говореше унгарски и чешки. Вратата към Висшата школа на КГБ му беше отворена. Преди това обаче, трябваше да отбие военната си служба, но армията не го

плашеше, защото физически беше добре развит, беше здрав и бе привикнал към дисциплината. Казармата наистина не му се стори никак ужасна. Служеше добре, нещо повече — служеше с удоволствие. Той ни най-малко не се дразнеше от неща, които изваждаха извън релси другите войници. Лягането и ставането в точно определен час, физзарядките, изтощителните кросове и гимнастическите тренировки, зубренето на устави и инструкции, миенето на подовете — всичко това му се удаваше леко, без да му причини ни най-малкия дискомфорт. Именно така Володя бе проживял целия си досегашен живот, именно в това още от люлката го бе възпитавал баща му — безпрекословно подчинение на по-старшите, твърда дисциплина и спазване на установения ред. Не трябва да мислиш за нищо, не трябва да вземаш никакви решения — заради теб други са го измислили и решили, твоята работа е само да го изпълняваш. Това устройваше Володя. Той имаше ярко и богато въображение, а душата му беше „мрачна каменна къща с плътно заковани кепенци, в чиито здрачни покои се правеха пирове“, както бе писал Кречмър за хората, подобни нему. И Володя се радваше, че е лишен от необходимостта да взема дребни повседневни решения, което бе му отнемало от времето, от вниманието и от силите, необходими му за живота в неговия искрящ вътрешен свят.

След армията дойде Висшата школа на КГБ, където той също нямаше никакви проблеми с дисциплината и обучението. Беше способен, с добра памет и бързи реакции, имаше наклонности към чужди езици.

Бившият посланик на СССР в Унгарската народна република още през 1967 година бе станал председател на КГБ и тъй като с бащата на Володя го свързваше старо лично приятелство, след завършването на школата младият офицер бе оставен на работа в централния апарат на ведомството. Председателят активно се възползваше от неговото умение да си служи с редки чужди езици и често го канеше да участва като преводач във важни разговори.

Володя узна съвсем случайно, че във ведомството съществува свръхсекретна лаборатория, в която се разработват методики за прилагането на хипнозата и други нетрадиционни въздействия за специални цели. Любопитството му надделя и той намери достъп до тази лаборатория, просто за да види с какво се занимават в нея.

— Ето го — каза му, — специалният енцефалограф, нашата последна разработка. С този уред може веднага да се определи дали даден човек притежава потенциал и има ли смисъл да се работи с него. Искаш ли да опиташ?

— Разбира се — веднага се запали Володя.

Сложиха му шлема и включиха апаратурата. Нещо забръмча, забибипка, а след това всичко свърши и му свалиха, шлема.

— Макар и да не са големи, ти имаш някакви заложби — каза му експертът, с когото се беше сприятелил. — Но очевидно ти не си знаел за тях и не си ги развивал. Биотоковете на мозъка ти са доста силни, но ти не умееш да ги направляваш в посоката, която ти е нужна.

— Разбира се, че не умея — оклюма се Володя. — А как става това?

— Можеш да се научиш. Ние тук разработваме различни методики именно по този въпрос. Разбираш ли, не е достатъчно да притежаваш само някаква природна дарба. Необходимо е обезателно да можеш да я управляваш, да я използваш, в противен случай, тя ще си остане в твоя организъм като мъртъв товар, който не е нужен никому. Трябва да тренираш, да се усъвършенстваш. Ще ти кажа нещо, за което може би не си чувал — продължи приятелят му от лабораторията. — Природата щедро надарява хората с биоенергиен потенциал и с всевъзможни способности. По същество за природата това е норма, а не изключителен случай. Но преди никой не е обяснявал този факт на хората и ако у някого изведнъж е била откривана някаква дарба, то тя се е считала за нещо необикновено.

В едни случаи човека са го признавали за светец и са го канонизирали; в други са го смятали за магьосник или вещица, ако е била жена, и са го изгаряли на клада; в трети — този човек е ставал целител, шаман, знахар, табиб или нещо подобно. Но работата е именно там, че тези способности са се смятали за изключителни и необикновени. А много хора въобще не са вярвали в тях и са ги считали за шарлатанство. И защо е било всичко това? Защото дарбата се проявява случайно, което означава — рядко. А още порядък случай било, този, който я притежава, да умея да я управлява и използва. Вече в наше време с развитието на техниката стана възможно да се определя биоенергийния потенциал на всеки човек и се изясни, че той е толкова висок не само при някои определени личности, а почти при всеки

седми или осми. А при всеки четвърти-пети той е достатъчно висок, че да може да се счита над средния. От всички природно надарени хора само един на десет хиляди умее да си служи със своята дарба. Останалите дори не знаят какво има в тях самите и непрекъснато се удивляват, че в ръцете на някои хора се чупят чинии, че в тяхно присъствие те заболява глава или пък точно обратното — минава ти. С други думи, мога да ти разказвам много неща по този въпрос. А ако бъда по-кратък — ние разработихме специална система за тренировки, която позволява да се изстиска максимумът от имащите дарба. Така че, ако желаеш, идвай да изкараш курса.

И Владимир започна редовно да посещава секретната лаборатория. Беше личен преводач на председателя, негово приближено лице, син на негов добър приятел и в тази лаборатория за него нямаше никакви тайни. Главното постижение на авторите на методиката бе свързването на използването на биоенергетиката с традиционната, прилагана от векове техника на хипнозата. Резултатите бяха много добри. И Володя не само че се научи да използва двеста и петдесет процента от тази не особено богата дарба, която природата скъпернически му бе дала, но и овладя всички методики. Той разбираше, че да имаш дарба това не е дори половината работа, а само четвъртинка. Дарбата си беше чисто и просто късмет по рождение. А истинската ѝ ценност се състоеше в това да знаеш как да се тренираш, как да я усъвършенстваш. Защото, както бе казал приятелят му, у всеки четвърти-пети потенциалът бе над средния, а у всеки седми осми — много висок. Но да тренират и се самоусъвършенстват можеха само отбрани хора.

Разбира се, за увлечението на Володя знаеше и председателят, защото именно той му бе разрешил да посещава лабораторията. Забелязвайки колко много време изразходва за него, председателят го запита с тънка усмивка:

— Защо ти е всичко това, момчето ми? Какво искаш да постигнеш с него?

— Нищо особено — отвърна Владимир. — Но може изведнъж да ми послужи за нещо. Например, ако загубя ключа от сейфа. Тогава няма да го режа с кислород, няма да викам майстори, а ще го отворя с поглед.

Двамата се разсмяха гласно на семпличката шега. Председателят беше човек с претенции и голям интелектуалец, дори пишеше стихове, но предпочиташе обикновения безхитростен и без двусмислици хумор. И Володината шегичка беше точно по вкуса му.

А след време председателят създаде управление за оперативна работа в страните от социалистическия лагер. И един от първите, които бе решил да назначи в това управление, беше, разбира се, Володя.

— Избирай си в коя група би искал да работиш, в унгарската или в чешката?

Той с широк жест предложи на новоизпечения майор избора, демонстрирайки своето великодушие и приятелското си отношение.

— Ти говориш и двата езика като родни.

Владимир се опита да отклони предложението му пак с шега. То бе неочаквано за него и по същество не му се харесваше особено. Но председателят прояви настойчивост и даже рязкост.

— Но разберете най-сетне — започна да се горещи Володя. — Аз не мога да правя това. Не мога да работя против хора, сред които израснах. Та това са родители на моите приятели от училище, те ме познават едва ли не още от пелените, ходил съм на рождените им дни. В края на краищата, това са приятели и на баща ми.

— Твоят баща, царство му небесно, също работеше, а не дружеше с тези хора. Дойде време да разбереш това, синко. Те са католици, а това означава, че мисленето им е друго, и че всеки момент биха могли да се превърнат в наши врагове. Баща ти това никога не го забравяше. Именно по тази причина той те записа не в училището на посолството ни, а в унгарското, в градското, за да завърже запознанство чрез теб, да влезе в техните кръгове и да въведе в тях и други наши сътрудници. Ти си длъжен да продължиш делото на своя баща.

— А защо другите служители от посолството не записваха децата си в градските училища? — попита недоверчиво Владимир. — Защо те не го правеха, щом е било толкова важно?

Председателят почти незабележимо се усмихна с крайчеца на устните си.

— Защото децата им бяха тъпи, мързеливи и нелюбознателни. Те нямаха наклонности към езиците и не научиха унгарски, затова можеха

да учат само в руското училище при посолството. А ти беше природно надарен и езиците ти се удаваха много леко. Когато с баща ти забелязахме това, решихме да го използваме. Надявам се, синко, че не ни се сърдиш. Благодарение на това, ти беше единственото посолско дете, което можеше да се разхожда и да пътува из града и околностите му без никакви ограничения. Ти гостуваше по всяко време на многобройните си приятели и приятелки, докато всички останали можеха да излизат от посолството само с родителите си и с кола, а основната част от времето си прекарваха зад оградата на посолството. За разлика от тях, ти в истинския смисъл на думата изживя детството и юношеството си на Запад. Не е ли време, приятелче, да се разплатиш за този подарък?

— Моля ви... Не ме принуждавайте. Назначете ме в каквато и да е друга група, готов съм да работя във всяка друга държава. Само не в Унгария и Чехословакия!

— Или Унгария, или Чехословакия — отвърна хладно председателят. — Избирай.

Всичко се сви вътре във Владимир от горчилка и ненавист. Бяха го направили заложник на своите игри още от пеленаче. И сега искаха да изстискат от него всичко до последната капчица. Омразата изгаряше отвътре очите му, дланите, челото, тя напираше да излезе навън, прояждаше кожата му и се изливаше през порите.

Той вдигна очи и погледна председателя. Всичко на всичко само за няколко секунди. Но те се оказаха достатъчни.

— Аз няма да работя нито в Унгария, нито в Чехословакия — тихо, бавно и много отчетливо изрече Владимир и излезе от кабинета му, затваряйки старателно вратата след себе си.

Нищо не се случи, земята не се разтвори под краката му, не тресна мълния. Даже не го уволниха.

Председателят повече не го викаше при себе си и не му предлагаше нищо.

* * *

Веднъж след три месеца, когато Владимир дежуреше в управлението, позвъниха от болницата на КГБ и помолиха да им бъде

изпратен офицер, знаещ чужди езици. Линејката на „Бърза помош“ била докарала някакъв мъж, на когото му станало лошо на улицата вследствие на побой. Той нямал документи, на руски език не можел да разговаря, а по вида и дрехите му си личало, че бил от Запада, а не от покрайнините на могъщия и многонационален СССР. Главният дежурен изпрати Владимир да отиде и да види каква е работата.

Когато той пристигна в болницата, въведоха го в приемната и го помолиха да почака. Буквално след минута нахълтаха трима яки бабаита, извиха му ръцете зад гърба, свалиха му панталона и разголвайки задните му полукълба, инжектираха му конска доза аминазин. По онова време бе прието така да се започва работа с болни, намиращи се в състояние на душевно разстройство, обществено опасни и буйстващи.

Изминаха няколко дена и лекарят сметна, че инжектираното вече е достатъчно, и че с болния може да се поговори.

— Защо съм тук? — ужасено питаше Владимир. — Станала е някаква грешка, ужасна грешка, уверявам ви! Взели сте ме за някой друг.

— Че как така за някой друг — с привидно ласкав глас отвърна докторът. — Та нали вие...

И, поглеждайки в болничната карта, той назова името, презимето, фамилията, годината на раждане, домашния адрес, номера на телефона, званието и длъжността му в КГБ.

— Да, това съм аз — объркано призна Владимир. — Но защо, заради какво? Какво се е случило?

— Драги мой, вие сте си седял в службата, гледал сте сейфа и сте твърдял, че можете да го отворите с поглед. Съгласете се, че това не може да се счита за нормално поведение. Разбира се, че сте болен, и ние ще ви лекуваме.

Повече Володя не попита какво се е случило и защо се намира тук. Председателят леко и непринудено се бе разправил с него заради неподчинението му и за детинския му опит да морализаторства. И за онзи последен поглед, от който много опитният председател го бе хвърлило в огън, от който краката и ръцете му бяха натезжали като оловни, и от който изведнъж му се бе приискало да каже:

— Добре, синко, работи в Китай. Хубава страна. А за Унгария и Чехословакия ще намерим други специалисти. Ти си прав, не бива да

работиш против тях.

В този миг председателят бе бил напълно сигурен, че ако произнесе тези думи, всичко изведнъж ще стане много лесно и просто. И толкова хубаво...

Мигът бе продължил всичко на всичко три секунди, но председателят не му го беше простил.

Владимир остана в болницата. Беше му предопределено от председателя да излезе оттам след няколко години като пълен инвалид, слаб и полуобезумял, нищо не знаещ и нищо не помнещ.

И това предопределение би се осъществило, ако не беше Владимир Василиевич Булатников, който извади Владимир от психиатрията, преди да успеят да го осакатят съвсем. Естествено, бе го взел напълно легално, не го бе откраднал, не го беше откарал под прикритието на непрогледен нощен мрак. Просто бе успял някак да издейства изписването му. Разбира се, Володя бе отстранен от системата на КГБ поради влошено състояние на здравето. Бе прекрачил прага на тази болница, намираща се недалеч от метростанция „Октябское поле“, като пращящ от сили и здраве преуспяващ майор от КГБ, а бе излязъл след три месеца от нея като никой. Краката едва го държаха, коленете му застрашително се подгъваха. От лекарствата, които му бяха инжектирали, много бяха пострадали очите му и той почти нищо не виждаше. Беше слаб и немощен. Но главата му си беше наред и разсъждаваше нормално. Паметта обаче започваше да му изневерява, защото всичките тези лекарства преди всичко атакуваха паметта...

Булатников се грижеше за него като истински болногледач. Даваше му витамини, купуваше му от пазара пресни продукти, водеше го на разходка в парка, придържайки го за лакътя. Викаше му и офталмолог, който лекуваше ретината на очите му.

Булатников много скоро му разказа за своя план. Злощастният болен бивш майор от КГБ трябваше да изчезне и негово място да се появи човек с друго име и друга биография. Този човек трябваше да оглави група от хора, които щедро са надарени от природата, да ги обучи как да използват дарбата си и да ги управлява. На Булатников му беше нужен именно Владимир, защото само в него щастливо се съчетаваха такива необходими за реализацията на замисъла му лични черти и качества. Той владееше методиката за тренировките и можеше

да се оправя с проблемите. Разбираше от оперативна дейност, имаше специално образование и практически навици. Не умееше да работи нищо друго, освен това, нямаше никаква друга професия, а го бяха лишили от работата му. Нещо повече, бяха го лишили от нея незаслужено, подло, коварно, нанасяйки му удар в гърба. И най-главното — особено цинично, превръщайки една невинна шега, изречена в поверителен разговор, в основно оръжие за унищожаването му. Не на последно място бе и фактът, че Владимир беше сам на този свят — баща му беше починал преди няколко години, майка му също се беше споминала наскоро, братя и сестри нямаше, нямаше жена и деца. С други думи, неговото изчезване не би причинило никому мъка и болка.

Така се появи Павел Сауляк. А после и групата — Рита Дугенец, младичка и наивна; безобидният несретник Миша Ларкин; аферистът-спекулант Гарик Асатурян и пострадалият от слабостта си към жените Карл Фридрихович Рифиниус. Всичките бе ги открил и бе ги отървал от бедите им Булатников, но пряко с тях работеше само Павел. Дори името на Владимир Василиевич беше забранено да се споменава. Павел се занимаваше с всекиго индивидуално, следвайки стриктно методиката, която бе разработена в секретната лаборатория. И все повече се убеждаваше, че тази методика настина беше хубава и грамотна. Даже Рита, която не умееше нищо друго, освен да кара своя съсед да излива водката си в мивката, се научи да върши поразителни неща. Единствените ѝ недостатъци бяха нейната доброта и наивността ѝ. Тя не можеше да внушава на хората нищо, което заплашваше живота им, ако сама знаеше, че това е опасно. При мисълта, че с внушението си поставя под угроза нечий живот, мигновено отслабваше и губеше способността си да работи.

— Аз не мога да причинявам смърт — казваше виновно. — Прости ми, Паша. Не се получава при мен. Това все пак е голям грях.

Павел не настояваше. Нямаше смисъл да пречупва психиката на момичето. Затова се стараеше да използва Рита при по-малко сложни задачи, когато съдържанието на внушението въобще не подсказваше за намерение да се причини смърт. Например, онзи случай със Семьонов. На Рита въобще не ѝ бе минало през главата към какво го тласка в качеството му на шофьор. Тя никога не бе имала кола, никога не бе шофирала и въобще лошо се оправяше с правилника за пътното

движение. Беше абсолютно сигурна, че му внушава обикновено придвижване по определен маршрут, съобразен с някакъв временен график. Такова поръчение бе изпълнявала десетки пъти и не виждаше в него нищо опасно и осъдително.

Рита, която не се чувстваше виновна за нищо, деветнайсетгодишна, наивна и влюбена, веднага бе започнала да говори с Павел на „ти“. В този смисъл тя беше и единствената в цялата група. Тримата мъже, далече по-отчетливо представящи си степента на своята зависимост от Павел, се обръщаха към него по име и презиме и на „вие“. Много добре разбираха, че той им е шеф и работодател, а те — подчинени.

И само Рита виждаше в Павел приказния принц, който е толкова добър, че ѝ бе предоставил самостоятелно жилище, дал ѝ бе възможност да завърши икономическия техникум и на всичко отгоре ѝ плащаше добри пари за дребни услуги. Тя толкова го обичаше, беше му така благодарна, че беше готова и безплатно да му помага.

За съжаление, тогава Павел не беше разбрал много неща. И чак след като се върна след двегодишно пребиваване в затвора, очите му се отвориха.

Преди седмица беше я предупредил, че ще се появи след около месец. Така го беше планирал — да си свърши работата за един месец и да се завърне при нея. Но едва беше изтекла една седмица и за своя изненада, бе започнал да тъгува по Рита. Не, работата не беше в това, че я обичаше. Павел не бе обичал никога и никого. За душата му бе достатъчен самият той, а за тялото му съществуваха множество жени, които можеше да използва в случай на физиологична необходимост за пари или безплатно, но без думи и обвързвания.

За пръв път се бе оказал в ситуация, при която никой нищо не решаваше и не измисляше вместо него.

След като го бяха изхвърлили от КГБ, беше се сдобил с шеф в лицето на Булатников. И отново обичайната дисциплина, и отново всичко се свеждаше до това — как по най-добрия начин да бъде изпълнена заповедта или конкретната задача. Поръчките търсеше лично Булатников, издаваше заповед на Павел и после му даваше парите. След смъртта на Булатников Павел Сауляк се бе скрил в затворническата колония и отново бе попаднал в обстановка, където всичко ставаше по разписание, където се брояха часовете и минутите,

където стриктно се спазваха дисциплината, редът, йерархията и законите. Излизайки от затвора, веднага бе попаднал в ръцете на Минаев, който му бе възложил задача. И отново познатото — приемаш поръчката — организиращ изпълнението ѝ — получаваш парите.

А сега? Сега Павел нямаше шеф, никой не го ръководеше, никой не решаваше вместо него какви поръчения трябва да изпълни, от кои да се откаже, колко пари да поиска за една поръчка и колко за друга. Не се чувстваше уютно, беше объркан, не можеше да живее така. Просто не умееше. Никога не бяха го обучавали как да взема решения, как да се разпорежда със собствения си живот. Виж, с чуждия можеше. Но със своя — не.

Като дете бе имал строги и взискателни родители, след това армията, Висшата школа на КГБ, след това офицерско звание, след това заради него бе решавал Булатников, а след Булатников — съдът и началникът на колонията.

И ето че бе започнало да го тегли към Рита, която бе станала още по-беззащитна и объркана. Струваше му се, че ако се намираше близо до нея, би придобил някаква увереност в себе си. Щом носеше отговорност за Рита, значи тази отговорност би му станала нещо като командир, който ще му подсказва какво решение трябва да се вземе. Рита се нуждаеше от него и може би съзнанието за това щеше да го вразуми и да го научи как да живее по-нататък.

Толкова неочаквано се бе затъжил за нея. Бе ѝ звънил вчера, звъни ѝ и днес, звъни ѝ двадесет пъти — и сутринта и през деня и през нощта, но никой не вдигаше слушалката в жилището ѝ. Имаше и служебния ѝ телефонен номер, но се страхуваше да се обажда в спестовната банка. Това противоречеше на принципите му и би могло да се окаже опасно. Рита живееше сама и никой, освен нея не би могъл да вдигне домашния ѝ телефон, но в банката имаше много народ и не биваше някой да разбере, че я търси мъж. Тя, разбира се, беше много дисциплинирана и никога никому не би споменала името му, но бе възможно от радостна изненада да загуби самоконтрол и неволно да го произнесе. А такава перспектива никак не му допаднаше.

„Защо ли Рита не се обажда?“ — питаше се мрачно Павел вече за кой ли път. Ако това се бе случило преди две години, въобще не би му минало през ума да се безпокои. Тя беше свободна жена, би могла да си има приятели и просто да ноцува у тях. Нищо странно. Но сега,

след като бяха прекарали заедно две седмици, Рита не би могла да ношува при друг мъж. Беше сигурен в това. „Къде би могла да е?“

Павел с усилие се надигна от дивана, на който лежеше, и излезе на улицата. Телефонният автомат се намираше до входа на пощата. Пусна един жетон и набра номера на Рита.

Този път слушалката бе вдигната, но гласът, който прозвуча в нея, беше мъжки:

— Ало! Слушам ви. Ало!

— Здравейте — спокойно произнесе Павел, макар вътре в него всичко да се късаше на парчета. — Може ли да се обади Светлана Евгениевна?

— Светлана Евгениевна? — повтори мъжът и на Павел му се стори, че беше объркан. — Знаете ли, тя излезе буквално за пет минути. Бихте ли позвънил след малко? Или може би да ѝ предам нещо?

— Благодаря ви — все така спокойно отвърна Павел. — Предайте ѝ, моля, че се е обаждал Мартиненко. Ако не възразявате, ще я потърся по-късно.

Той окачи слушалката и се облегна на телефонната кабина. „Значи така. Рита я няма вкъщи, но там има някакъв мъж. Не ѝ е любовник, нито пък обикновен приятел. Не е човек, който има право да бъде там и добре да знае кой живее в това жилище. Това е някакъв съвсем чужд човек — някой, на когото не му е известно, че на този номер не би се обадила никаква Светлана Евгениевна, защото такава няма. Иначе би казал, че е станала грешка. С Рита се е случило нещо лошо...“

И в този момент абсолютно неочаквано Павел си спомни за една друга жена, която вече бе успял да заличи в паметта си. Спомни си за тази жена, която го бе спасила.

Спомни си за Настя.

[1] Главно разузнавателно управление. — Б.пр. ↑

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Генерал Минаев не повярва на ушите си, дочувайки в слушалката гласа на Павел. „Това се казва късмет!“ — рече си доволно. Вече бе решил, че се крие от него, и обмисляше възможността да го издирва. Но той му бе позвънил сам — нещо, което бе добре дошло за Антон Андреевич. Той би могъл да го извика при себе си всеки момент, дори да не знаеше къде точно се намира — имаха си уговорен начин за връзка. Но подобно извикване би го накарало да бъде по-предпазлив, а това на Минаев не му се искаше да става. Позвъняването на Павел по собствена инициатива си беше къде-къде по-добре.

— Къде се бяхте дянал, Павел? — попита колкото се може по-дружелюбно генералът, стараяйки се да не показва радостната си възбуда и заинтересоваността си. — Бях започнал да се безпокоя да не би да ви се е случило нещо.

— Почивам си. Изпълних всичките ви условия и считам, че имам право на почивка. Или може би вие сте на друго мнение по този въпрос?

— Не, не — побърза да отвърне Минаев, — разбира се, че трябва да си отдъхнете. Нашето споразумение си остава в сила. Изпълнихте моето поръчение и можете да ползвате жилището, колата и документите.

— Антон Андреевич, на мен ми е нужна онази жена, която ме докара в Москва от Самара.

— Какво означава „нужна“? — наостри уши Минаев. — За какво ви е? Какви проблеми имате, Павел?

— Просто тя ми хареса. Искам да се срещна с нея и да се опознаем по-добре. Сега разполагам с време за това. Дайте ми телефона ѝ.

— Но...

Минаев се обърка. Въобще не беше очаквал такава молба, не беше готов за нея и не можеше да измисли как да постъпи.

— Виждате ли, това не е съвсем удобно...

— Че защо? Ние се познаваме, аз не съм чужд човек за нея.

— Ако тя беше пожелала да ѝ позвъните, би ви оставила номера на телефона си. И щом като не го е направила...

— Чуйте ме, Антон Андреевич — сухо рече Павел, — аз бих могъл да започна да я издирвам по фамилията ѝ от онзи фалшив паспорт. Между другото, бях много учуден, че не сте я застраховал от подобна възможност. Да не би да ви се иска тя да си навлече неприятности?

Минаев настръхна. Разбира се, Сауляк беше прав, но не биваше да му го признава. И ако той започнеше да прави справки и да издирва Анастасия Павловна Сауляк, при това и чрез милицията, момичето наистина щеше да си има доста неприятности.

— Е, добре — предаде се неохотно Минаев, — записвайте.

И му продиктува домашния ѝ телефон.

— Впрочем, коя е тя в действителност? — поинтересува се Павел Сауляк.

— Ами... — направи многозначителна пауза Антон Андреевич, — това си е нейна собствена професионална тайна. Нека сама ви я разкрие, ако пожелае.

След като вече бе взел решението, той се успокои. В края на краищата, Павел беше изпълнил поръчението и сега вече нямаше никакво значение дали ще узнае, че е докаран от Самара с помощта на милицията. Това преди би могло да го изплаши, да го разсърди и той да се откачи от въдицата. Но сега беше все едно. Освен това, Павел трябваше да бъде намерен и при тази ситуация беше близко до ума, че той трябваше да се появи някъде около момичето.

* * *

Денят започна много напрегнато. На всичко отгоре, Гордеев извика Настя и ѝ заповяда незабавно да тръгва към министерството.

— При тях се е появила някаква любопитна информация за серийните убийства, върви и виж каква е работата.

— Че кой ще ми я покаже — махна скептично с ръка тя. — Те си пазят информацията като куче на сено. Не могат да я използват, но и на други не я дават.

— Коновалов ще уреди всичко. Той ни е нещо като длъжник за това, че ти му докара онзи Сауляк от Самара. Уговорил съм се с него, ще ти покаже всичките материали.

Но се оказа, че не е толкова лесно Настя да се добере до генерал Коновалов. Гордеев се бе разбрал с него, че той ще ѝ предостави материалите, но в уговорката им съвсем не влизаше „клаузата“, че Александър Семьонович ще си стои в кабинета, без да мърда никъде, и ще приеме без ред сътрудничката на милицията от „Петровка“ 38.

Настя търпеливо седеше в приемната, а Коновалов ту отиваше някъде, ту се връщаше и нареждаше на секретаря си срочно да издири някого и да го извика в кабинета му, ту пак излизаше и се връщаше в нечия компания и на Настя ѝ се налагаше да изчаква излизането на поредния посетител. Най-сетне към пет часа ѝ се удаде да влезе в генералския кабинет. Но вече не ѝ се искаше нищо, не ѝ бяха нужни никакви серийни убийства, защото ужасно съжаляваше за напразно пропиляното в приемната време.

— Седнете — с рязък и не особено вежлив тон ѝ нареди Коновалов, посочвайки ѝ един стол. — Погледнете това, но бързичко, по диагонал. Ние създаваме група по тези случаи. Ако желаете, можете да вземете участие.

Той небрежно хвърли пред нея папката с материалите и се задълбочи в някакви книжа.

Настя се зае да преглежда документите. В тях не откри нищо ново — неразкритите убийства от периода 1992–1993 година. Всичко това го бе чела преди. Тук бяха и убийствата на децата от Уралск. „Защо ми дадоха това? — питаше се озадачено. — И защо чак сега са решили да създават група? Случаите отдавна се намират под контрола на министерството. Нима чак сега са се събудили? А ето каква била работата. Сега разбирам защо са се поразмърдали.“

В една от областите, където през 1992 година бяха намерени убити шест девойки, бил открит труп на мъж. По онова време убийствата на момичетата били обединени в обща серия, защото на всяко от тях убиецът свалял едната обеца и я пъхал в устата на жертвата. В устата на убития мъж също била намерена обеца. Отначало решили, че онзи същият маниак пак се е заел със зловещия си занаят. Убитият бил дактилоскопиран, взели от него всевъзможни образци и изведнъж с изненада установили, че в една или друга форма

негови следи имало около всяко от загиналите момичета. Излизало, че той е убиецът-маниак. Но в такъв случай, кой го беше убил? Който и да е бил, този негов убиец съвсем точно е знаел кого и защо го убива. Обещата в устата на убития мъж не беше случайност, а напротив — този факт бе особено красноречив.

Настя прелисти страницата. Съобщението от Уралск гласеше, че е бил открит труп на мъж, върху гърдите на когото е изрязан с нож православен кръст. Точно такъв, какъвто е бил изрязан по телата на единадесетте момчета, убити преди три години. И отпечатъците от пръстите на мъжа навремето били открити по чантите на убитите деца.

„Бива си го! — рече си Настя. — И тук народният отмъстител се е постарал добре! Пък и на осведомеността му може да се позавиди. Милицията три години безуспешно търси убиеца-маниак, а той го намерил. Дори не един, а двама наведнъж.“

Друго в папката нямаше. Настя я затвори и започна мълчаливо да чака кога генералът ще благоволи да ѝ обърне внимание.

— Прочетохте ли ги? — попита той, без да откъсва очи от книгата си.

— Да.

— Интересно ли ви беше?

— Любопитно — сдържано отвърна Настя.

— И какво ще кажете? Някакви идеи?

— Имам — усмихна се леко тя. — Но те не са подходящи за този кабинет.

— Така ли?

Александър Семьонович най-сетне вдигна глава, свали очилата си и я удостои с поглед.

— Позволете тогава да попитам закъде са подходящи вашите идеи? За кабинета на Гордеев ли?

— Не, там те няма да минат. За такива идеи Гордеев ще ме уволни, без да му мигне окото.

— Добре, престанете да кокетничите и говорете!

— Не пречете на палача — спокойно произнесе Настя. — По всичко личи, че той по-добре знае кого да накаже. Целият въпрос е в това кой ще стовари мечата върху главата на осъдения.

— Ясно — кимна генералът. — И това не ви ли отвращава?

— Отвращава ме. Но само в този случай, ако мечът, както казах вече, го стоварва върху главите на осъдените самозван палач. Щом това започне да го прави държавата, то моето правосъзнание би се чувствало напълно прилично. Позволете на палача да ни покаже пътя към дома на жертвите, не му пречете да ги търси. А ще изпълняваме присъдите ние. Наистина, трябва да бъде направен някой и друг компромис, но доколкото разбирам, вие нямате намерение да умирате в името на голите принципи.

— Зависи какви са те.

— Ако ни се удаде да установим кой е палачът, ние няма да го задържаме дотогава, докато не ни покаже всички жертви. Престъпникът ще се разхожда на свобода и ще ни се наложи да се примирим с това. Нещо повече, трябва да измислим как да направим така, че да не го изплашим. Та нали, образно казано, ако той ни показва пътя към дома на жертвата, а на другия ден се окаже, че жертвата е арестувана, нашият палач ще се обезпокои и няма да ни поведе към следващата си жертва. Всъщност, на ваше място аз не бих започнала от това.

— А от какво?

— От кадрите. От личния състав на органите на вътрешните работи в тези региони. Откъде палачът би могъл да узнае кой именно е извършил тези серийни убийства? Според мен, отговорът идва от само себе си. Той е наш сътрудник. За криминалните разследвания е имало много оперативна информация, която или е била разпокъсана, или се е сторила на следователя не съвсем убедителна, или не е можело да бъде използвана като доказателство, тъй като е била придобивана по извънпроцесуални или незаконни пътища. Сам знаете как става това, Александър Семьонович. За даден човек има събрано обемисто дело, цялата страна знае, че той е престъпник, а не могат да го арестуват и да го пратят в затвора. Не достигат доказателства. И този сътрудник на милицията е чакал-чакал, търпял-търпял, надявал се — надявал се, а след това решил да вземе правосъдието в свои ръце. Възможно е в някоя от тези серии убийства да е загинал някой негов близък. Или може би той е бил уволнен от органите на милицията заради някакво провинение, извършено по време на работа именно по тези случаи.

— Например?

— Например е задържал убиеца и тъй като по характер е невъздържан и емоционален, му е нанесъл жесток побой. А прокурорът е решил, че задържането е незаконно и се е разпоредил убиецът да бъде пуснат на свобода. Нашият сътрудник може би с пяна на устата е доказвал, че това е същият маниак, който е погубил девойките и момченцата, а прокурорът е погледнал книжата, посъветвал се е със следователя и е освободил душегубеца поради недостиг на улики. А сътрудникът ни е изхвърлен за посягане на човек и за своеволно незаконно задържане. Такова нещо би ли могло да се случи?

— Напълно е възможно — съгласи се Коновалов. — Вече разбирам Гордеев.

— В какъв смисъл? — учуди се Настя.

— Действително, освен вас, никой друг не би могъл да изведе онзи човек от Самара. Имам предвид, на никого, освен на вас не би могло да му хрумне как да стане това. Не искате ли да си помислите за промяна в местоработата си?

Настя се намръщи от досада. Дори не бе и предполагала, че този разговор ще завърши толкова банално. Коновалов бе изсмукал идеята ѝ, междувременно бе направил преценката си за какво би могла да му послужи и накрая ѝ бе предложил да изостави своя екип. Сякаш добри работници бяха нужни само на главното управление, а за „Петровка“ — каквото остане. Тя с неочаквана топлина си помисли за един друг генерал, който по ранг бе равен на Коновалов, но ръководеше друго направление в министерството. Иван Алексеевич Заточний я познаваше отдавна и далеч по-добре от Коновалов и Настя нито за секунда не се съмняваше, че той с огромно удоволствие би я взел на работа при себе си, би я настанил в щаба и би ѝ възложил да се занимава информационно-аналитична дейност — това, което тя умееше да върши най-добре и обичаше най-много. Но Иван Алексеевич, не би си позволил да ѝ предложи да изостави своя екип, да изостави полковник Гордеев, а също така верния си приятел Юра Коротков, майтапчията Коля Селуянов, добродушния и старателен Миша Доценко и така нататък. Само един път преди няколко месеца, когато бе започнато разследване за отношенията на Настя с мафиотските структури, Заточний бе ѝ казал: „Не се тревожете Анастасия. Дори и да се окаже, че на вашето ръководство му липсва

сиво мозъчно вещество и ви предложи да напуснете службата, вие няма да останете без работа. Аз ви обещавам това.“ За щастие, сивото мозъчно вещество на шефовете ѝ се бе оказало достатъчно и нещата около служебното разследване бяха стигнали до благополучен за нея край.

Генерал Коновалов продължаваше да я гледа изпитателно и малко насмешливо.

— Не искате ли да работите за мен? — повтори въпроса си вече в по-конкретна форма.

— Моля за извинение — отвърна Настя с равен безизразен глас.

— Няма нищо. Не се извинявайте — неочаквано се развесели генералът. — Аз от дълги години познавам вашия началник Гордеев. И знам, че никой не го напуска по собствена инициатива. Това се случва само тогава, когато на някого от другата служба могат да му дадат жилище или съществува възможност за повишение. Но ако съществува дори и най-малката възможност да не отиде — остава. Вашият началник, майор Каменская, е уникален човек и аз се радвам, че разбирате това. Ами в групата за разкриване на престъпленията, за която си говорихме с вас, ще се включите ли?

— Зависи какво ще ме карате да върша.

— А вие какво бихте искала?

— Александър Семьонович, плаши ме вашата доброта — пошегува се Настя. — Когато много голям началник пита много малък подчинен: „А какво бихте искал?“, това е верен признак, че времето отива на развала.

— Престанете — намръщи се генералът. — Вие отдавна вече не сте, малко момиченце, чиито таланти трябва да се рекламират на всеки ъгъл и при всеки удобен случай да ви се доказва, че сте умна и грамотна. Познавате добре цялото министерство, а аз имам предвид името ви и някои ваши успехи. Между другото, носят се клюки за вас. За вас се разказват легенди и най-различни гадости. И ако това не ви е известно, трябва да го узнаете. Отдавна сте надраснала длъжността си при Гордеев и щом ви харесва да работите при него, то това означава, че всички останали трябва да се отнасят към вас като към по-старши редови оперативен работник. Вашата длъжност си е лична ваша работа и ваш собствен избор. Но виж, вашата репутация е нещо съвсем друго. Затова не трябва да иронизирате и да говорите за мен като за много

голям началник, а за себе си — като за много малък подчинен. Началникът ви Гордеев ми е споменавал, че е невъзможно човек да ви застави да правите нещо, което вие не искате. И че никакви заповеди не помагали. Това, разбира се, не е по офицерски и едва ли трябва да ви хваля за това. Това е въпрос на дисциплина и нека Гордеев си има главоболия с него. Обаче не бих искал насила да ви карам да се занимавате с някаква дейност, която не ви допада. Затова ви питам в коя област бихте искала да работите?

Настя се опита да се сдържи, но не успя и избухна в смях.

— Ловко ме омотахте, Александър Семьонович. Отначало ми показахте сладко бонбонче във вид на загадъчни престъпления, а след това наговорихте купища комплименти по повод на моята гениалност, като междуременно всячески демонстрирахте, че не възнамерявате да ме притискате и да посягате на независимостта ми. И ето ме цялата във ваша власт.

— Значи сте съгласна?

— Че къде ще се дявам, Александър Семьонович! Разбира се, че съм съгласна. Дайте ми материалите за личния състав във всички райони, където са станали убийствата. Нека това бъде сферата на моята дейност.

— Боже мой, та това е такава скука, Анастасия Павловна. Съставете списъка на въпросите си и ми го предайте, а аз ще се разпоредя някой чиновник да се заеме с това. Пък вие правете нещо по-творческо.

— Не ме разбрахте, Александър Семьонович — въздъхна Настя. — Вие нищо не разбрахте. Никой чиновник няма да направи това, което трябва, с тия материали.

— Да не сте предубедена в добросъвестността на моите служители? — сбърчи вежди Коновалов и за пръв път от началото на целия им разговор в гласа му се прокрадна раздражение.

— Дори и сто пъти по-добросъвестни да бъдат, никаква полза няма да има от тяхното старание. Всяка скучна и отегчителна работа се превръща в празник, ако в главата ти има идея, която си измислил сам и сега я проверяваш в реалността. И в процеса на тази тягостна работа ти хрумват все нови и нови идеи. Това е по същество творческото в оперативната работа. А чиновниците, които вие ще натоварите да се трудят над списъците, никога нищо няма да измислят, взирайки се във

фамилиите, длъжностите и номерата на заповедите. Защото зад всичко това не стои дори и частица от тяхна собствена идея, няма частица от фантазията им, а има глупаво разпореждане на глупав началник по молба на някаква си глупава Каменская.

— Е, добре. Вече ме предупредиха, че сте рязка и груба. Но поне сте убедителна. Какви сведения са ви необходими?

Настя бързо му изброи информацията по личните дела, която би могла да ѝ е нужна.

— И още телефонните номера на сътрудниците от тези райони, на които по всяко време на денонощието бих могла да им позвъня и да им задавам най-различни въпроси.

— Ще получите всичко в близките дни — обеща ѝ Коновалов на сбогуване. — Поздравете от мен Гордеев.

Макар вече да бе станало късно, Настя реши все пак да се върне в службата си. Гордеев беше в своя кабинет и отвътре се чуваше как той на висок глас се караше с някого по телефона.

Настя внимателно откряна вратата и надникна в кабинета — за нейно учудване, там се оказа и Коротков.

— Влизай — рече ѝ шепнешком Юра. — Ние имаме новини. А при теб как е?

— Същото, само че те не са във връзка с нашата работа. Колобок ме продаде в робство.

— На кого?

— В родното главно управление, на Коновалов.

— Задълго ли?

— Както се случи. Но това не означава, че няма да работя тук. Нали познаваш психологията на нашето ръководство: най-главното ще го правите в работно време, онова, което не е най-главно, но е също много важно — в извънработно време. А всичката останала работа си я вършете, когато искате, но да бъде свършена. Така че новата задача не отменя старите. Та какво, казваш, ново имаме тук?

— Идентифицирали са сивокосия.

— Нима?! Истина ли е това?

— Струва ми се, че е истина. Нали го чуваш Колобок как се кара с окръга. Те имат съвсем точна инструкция какво трябва да бъде направено, когато е открит труп без документи. И ние с теб си седим като порядъчни хора на „Петровка“ в очакване кога изпълнението на

тази инструкция ще ни донесе дългоочакваните плодове. А днес стана ясно, че те дори не са си и помисляли да направят нещо. Изпратили трупа в моргата и чакат кога ще пристигне някаква ориентировка за лицето, обявено за издирване. Виждаш ли какви тарикати са? Решили да почакаат, докато някой се сети за този посивял чичко и дотича в участъка, за да съобщи, че е изчезнал. А пък, както знаеш, милицията никак не обича да приема такива заявления. Тя винаги се стареа да убеди заявителя, че човекът просто е излязъл да се поразходи и след седмица ще се върне. Накратко, седмица-две след заявлението може да започнат следствено дело, но това не е съвсем сигурно. След още известно време ще тръгне ориентировката със снимката и с описанието на дрехите. Та тъкмо този сладостен момент нашите приятели от Крылатское решили да дочакат. Представяш ли си в каква ярост изпадна Колобок?

— И кой се е сетил за нашия сивокос? Близките му?

— Представи си, съседите. Оказва се, че той имал две кучета — ирландски сетери. Те искат да пишкат, да акат и да ядат. А никой не ги хранил и не ги извеждал. Започнали да вият и да лаят. После вече скимтели от ужас. Съседите се разтревожили, все пак самотен е човекът, щом кучетата така се държат, значи се е случило нещо лошо. Така и се оказало.

В този момент Виктор Алексеевич най-сетне престана да обяснява на окръжното управление какво мисли за него, тресна слушалката и избърса плешивината си с огромна носна кърпа.

— Появи ли се — измърмори, но без никаква злоба. — Вече си мислех, че си останала там завинаги. Е, какво? Примами ли те Семьонич?

— Опита се. Но аз съм устойчива. Не му се дадох.

— Ами какво стана с групата? Да не би да си се отказала?

— Съгласих се. Интересно ми е. Не трябваше ли?

— Трябваше, трябваше — някак разсеяно кимна с плешивата си глава Виктор Алексеевич, като че ли въпросът за работата на Каменская в състава на министерската бригада го интересуваше най-малко от всичко на този свят.

По първоначални данни, убитият в Крилатское мъж се оказа Константин Фьодорович Ревенко, неработещ, ерген. Според думите на съседите, Ревенко бил тих, спокоен човек, не са го посещавали шумни

компании. Съдейки по обстановката в жилището му, той е бил съвсем независим финансово, но без свойствения за новобогаташите шик. Скъпите и старателно поддържани пушки говореха за страстта му към лова, както впрочем и двете кучета от ловджийска порода. Дамски вещи не бяха открити, от което можеше да се направи извод, че ако са го посещавали дами, то те не са се задържали задълго. Малко преди гибелта си Ревенко пътувал извън Москва за три дена и бил оставил на съседа си ключ, за да наглежда кучетата му.

— Нищо не разбирам — унило рече Настя. — Какво общо би могъл да има този Ревенко с пъргавия Асатурян? Какъв е бил по професия?

— Много ти се иска да знаеш — усмихна се Коротков. — Бъди благодарна, че поне знаем името и адреса му. А подробностите — най-малко след два дена. Но знаеш ли, ти беше права. При този Ревенко нещо не е наред. Момчетата, които открили жилището му, намерили много оскъдно количество документи. Квитанции за наем, за електричество, телефон и две спестовни книжки — в рубли и в чуждестранна валута. Нищо повече. Да допуснем, че е носил паспорта със себе си и престъпникът му го е откраднал. Ами, всичко останало? Нито диплома за образование, нито трудова книжка, нито свидетелство за раждане — нищичко. Или ги е скрил някъде, или всичко са му откраднали.

— Или ги е нямало въобще.

— Как така?

— Ами, така. Нямало е и край. Не ми харесва тази история, Юра. Трябва колкото се може по-скоро да разнищим биографията на Ревенко. Със сърцето си чувствам, че ще затънем в този труп за много седмици.

Преди да си тръгне, Настя се отби в дежурната стая за сводките. Сутринта не бе успяла да ги прегледа и възнамеряваше да го направи вкъщи. Алексей беше отишъл в Жуковский при родителите си. Старците бяха започнали ремонт и трябваше да им помогне при преместването на мебелите, за да се освободи място за строителните работници.

Седнала във вагона на метрото, Настя предвкушваше тихата самотна вечер и вече си мечтаеше как ще изпие чаша кафе с два сандвича и ще се настани пред компютъра да обработи сводките.

Вагонът беше почти празен, наоколо имаше много свободни места и тя не можа да устои на изкушението. За всичко, което касаше работата ѝ, беше по детски любопитна и нетърпелива. Оглеждайки се крадешком, сякаш се готвеше да направи нещо неприлично, извади от чантата си прихванатите с кламер листи с печатан текст.

Кражби, разбойнически нападения, грабежи, трупове, заявления за изчезнали хора... Настя не се задълбочаваше особено. Очите ѝ привично пълзяха по редовете, спирайки се само на някои ключови думи. Но това не означаваше, че четете невнимателно сводката. Всичко прочетено веднага се наслаяваше в паметта ѝ и в нужния момент би могло да бъде извлечено и използвано.

Имаше късмет с автобуса, не ѝ се наложи да го чака дълго и дори не успя да замръзне на спирката. Вкъщи веднага сложи чайника на печката, направи си сандвичи, седна в кухнята и вдигна краката си върху табуретката, държейки в едната си ръка филия хляб с кашкавал, а в другата — листа със сводката. Тези сухи изречения, състоящи се от стандартни словосъчетания и професионални термини тя можеше да ги четете с часове като най-увлекателен приключенски роман.

Откъсна я от това занимание телефонният звън.

— Анастасия Павловна? — прозвуча в слушалката непознат мъжки глас.

— Да. Слушам ви.

— Аз съм Сауляк.

— Павел?! — изуми се тя, тъй като това беше последният човек, когото би очаквала да чуе в този момент. — Какъв вятър ви довя?

— Минаев ми даде вашия номер. Надявам се, че няма да ми се разсърдите за обаждането.

— Още не знам — отвърна сухо Настя. — И по какъв повод ми телефонирате?

— Имам една молба към вас... Дори по-скоро не е молба, а предложение. Бих искал да ви наема, ако е възможно.

— Това е доста проблематично — внимателно рече тя, опитвайки се трескаво да съобрази как да се държи. — А какво собствено ви се е случило?

— Засега не знам, може би и нищо. Разбирате ли, моето момиче... Накратко, не мога да я намеря.

— Извинете ме, Павел, но това не е по моята специалност. Макар, разбира се, вашето доверие да ме ласкае. Но с проследяване на неверни съпруги аз не се занимавам. Обърнете се към някое частно детективско бюро и там ще ви помогнат.

— Вие не ме разбирате — нетърпеливо каза събеседникът ѝ. — Аз не я подозирам в измяна, но се боя, че се е случило нещо лошо с нея.

— Какви основания имате да мислите така?

— Тя не вдига телефонната слушалка. Дори и нощем. Вижте, Настя, само не започвайте да ми обяснявате, че тя ноцува у друг мъж. Познавам я прекалено добре.

— Може да е повреден телефонът ѝ. Позвънихте ли поне на входната ѝ врата?

— Аз... Виждате ли, аз не съм в Москва. Пътувам по работа.

— И какво? Искате да отида до жилището ѝ и да позвъня на вратата?

— Да, това искам. Можете ли да го направите? Ще ви заплатя за безпокойството, колкото поискате.

— Глупости дрънкате! Тя работи ли?

— Да. Но нямам телефона в службата ѝ. Разберете най-сетне, тя ме чака две години и след като се завърнах, през цялото време бях при нея. Дори не ми мина през ума да ѝ искам служебния ѝ телефон.

— Е, добре. Да допуснем, че пристигам, звъня на входния звънец и тя ми отваря. По-нататък какво? Какво трябва да ѝ кажа?

Настъпи пауза и Настя нетърпеливо зачака кога Павел ще поднови разговора им.

— Моля ви — най-сетне проговори той. — Направете го. Ще ви платя.

Настя искаше да му откаже, но изведнъж отново я обзе онова мъчително безпокойство, което непрекъснато я терзаеше след завръщането ѝ от Самара. „Какво ме тревожи така? — помисли си. — Може би тази приятелка на Павел ще ми помогне да го разбера?“

— Е, добре — отвърна с въздишка. — Диктувайте ми адреса, телефона и имената.

— Маргарита Сергеевна Дугенец, булевард „Севастополский“, номер 44...

— Какво казахте? — прекъсна го Настя. — Маргарита Сергеевна Дугенец?

Тази фамилия беше видяла в сводката. Току-що я бе видяла — буквално преди десет минути. Тя бързо прехвърли листите на масата. Да, така беше — имената и адресът напълно съвпадаха.

— Павел — бързо рече, — най-добре ще бъде, ако веднага се върнете в Москва.

— Защо?

— Повярвайте ми, така наистина ще бъде най-добре. Така или иначе, утре ще започнат да ви търсят.

— Но защо?

— С вашето момиче наистина се е случило нещастие. Убита е. Павел, чуйте ме...

В слушалката се чу нещо като сподавено хриптене или като стон, а в следващата секунда записука сигналът „свободно“. Павел бе затворил апарата.

„Хубава работа!“ Първото нещо, което й дойде на ума, бе, че той е убил своята Маргарита и сега се опитваше да разбере дали милицията е открила тялото ѝ. Това бе честа практика сред убийците. Но едва ли Павел Сауляк би се държал толкова стандартно и глупаво. Това бе малко вероятно.

Телефонът отново иззвъня.

— Извинете ме — рече Сауляк. — Аз... не можах да се овладея. Как се е случило?

— А не се ли учудвате как и откъде бих могла да узная за убийството?

— Да... Не мога да разсъждавам съвсем трезво. Рита... Наистина, откъде знаете?

— Нима вашият приятел Минаев не ви е казал, че работя в криминалното следствие?

— Не. Той просто ми даде телефонния ви номер. Какво се е случило с Рита?

— Удушена е. Павел, повярвайте ми, трябва да се върнете. Вие сте първият, върху когото ще падне подозрението, защото сте осъждан. Върнал сте се след излежаването на присъдата си и след две седмици намират приятелката ви убита, а вие се намирате в неизвестност. Цялата милиция ще бъде вдигната накрак, рано или късно ще ви

намерят и ще ви докарат в Москва, окован в белезници. Това ли искате? Връщайте се колкото се може по-бързо и се обадете лично в милицията. Така поне няма да имате излишни неприятности.

— Да, права сте.

Гласът му вече бе станал по-спокоен, очевидно шокът от ужасната новина бе започнал да отминава.

— Ще се върна. Още утре. Така действително ще бъде по-добре. Настя...

— Да?

— Вие наистина ли работите в милицията?

— Наистина.

— Ще мога ли да се срещна с вас, като се върна?

— Разбира се. Имате телефона ми, позвънете.

— Имах предвид, ще мога ли да се срещна с вас, преди да се явя в милиционерския участък?

— Да. Кога ще бъдете в Москва?

— Утре около единадесет.

— Тогава ми позвънете в службата. Запишете си номера ми. Обещавам ви, че до обед на никого няма да спомена за вас. Но ако не се явите, ще бъда принудена да го направя. И машината ще бъде пусната в ход. Искам да разберете това.

— Разбирам. Ще дойда, не се съмнявайте. До утре.

Настя внимателно постави слушалката върху апарата.

„Това е положението, драга. Не ти стигат другите неприятности, ами си навличаш и нови. Ами ако не се появи? Ако се възползва от времето, което му даде, да се скрие, да се потопи в тинята и да легне на дъното? Ако не си разбрала нищо от душата му и се окаже, че той има баналното мислене на бивш криминален престъпник? Не, не може да бъде. Павел би могъл да се окаже подлец от най-висока степен, но е съвършено ясно, че не е глупак. Той не би се държал толкова глупаво...“

„Проклет да бъда, ако някога те нараня...“

„Помни какво ти казах...“

* * *

Очарованието на тихата самотна вечер изчезна. Настя започна да нервничи, прехвърляйки отново и отново в ума си разговора с Павел, и се опитваше да разбере дали е постъпила правилно, дали не е допуснала грешка. Сънят ѝ беше неспокоен, въртеше се в леглото и се ядосваше на себе си и на целия свят. От време на време се мъчеше да си спомни лицето на Сауляк, но в паметта ѝ изникваха само отделни детайли — малки очички, оброчени от безцветни ресници, високо чело, хлътнали бузи, присвити устни, тънък и дълъг нос. Но кой знае защо, всичко това не можеше да се съчетае в общо цяло.

Сутринта се измъкна от завивките измъчена, мрачна и дори горещото кафе и леденият сок не ѝ доставиха радост. Пристигайки в службата, тя се заключи в кабинета си с твърдото намерение да се захване за работа, но никак не ѝ спореше. „Дано по-скоро дойде обед — мислеше си, — и без друго Павел няма да се появи. Напразно му повярвах. Няма начин да не ме излъже. Но аз му дадох думата си и трябва да я удържа. Дано по-бързо мине времето до пладне, тогава с чиста съвест ще позвъня в управлението, което се занимава с убийството на Маргарита Дугенец. Нека започват да го издирват. Може би още не е късно и той няма да успее да се скрие много надалеч.“

Но Павел ѝ телефонира в единадесет и петнадесет.

— Намирам се на летището — прозвуча гласът му. — Къде да отида?

* * *

— Проблемът е в това, че нямам алиби — рече Сауляк.

Седяха в барчето на втория етаж в сградата на градската аерогара. На Настя ѝ се стори, че видът му е по-измъчен и по-болезнен от този, когато бе излязъл през портала на затворническата колония.

— Защо нямате? Нали казахте, че сте отпътувал от Москва преди седмица. Тогава Маргарита е била жива и здрава. Според заключението на експертите, тя е била убита преди три дена. Къде бяхте през тази седмица?

— Вие не ме разбрахте. Аз не мога да представя доказателства, но все пак разполагам с това-онова. Да, аз бях в няколко града, пазя

самолетните билети, имам адресни регистрации в хотелите, но под друга фамилия.

— Естествено — усмихна се Настя. — Щом толкова усилено ви пасяха, когато излизахте от затвора, наивно би било да се мисли, че ще живеете с документи, в които фигурират истинските ви имена. Минаев ли ви помогна да се снабдите с нов паспорт?

Павел кимна.

— И вие трябва да разберете, че не мога да афиширам този факт, за да не го злепоставя. Между другото, аз отпътувах, именно защото продължават да ме търсят. Прекарах две седмици в Москва у Рита, тъй като не можех да не го направя. А когато видях, че става опасно, изчезнах. Не трябваше да я посещавам въобще. Но ми беше толкова мъчно за нея...

Настя го изгледа недоверчиво, но си премълча. Павел Сауляк не ѝ приличаше на човек, който е в състояние толкова силно да тъгува по жена, че да забрави за собствената си безопасност. „Впрочем, кой знае... Понякога студентите и равнодушните мъже се оказват способни на страстна и всеотдайна любов“ — помисли си колебливо.

— И как ще докажем алибито ви — попита го тя. — Щом не искате да злепоставите Минаев, имате само един изход — да кажете, че сте откраднал паспорта и сте залепил на него своята снимка. Или пък сте го купил от непознат мъж на битака. Вземете грях на душата си и си признайте това, което не сте направил.

— Съветвате ме като актриса-аферистка или като работник от милицията?

— Съветвам ви като глупачка — избухна Настя. — Като последната глупачка, която неизвестно защо се опитва да ви избави от беда. Ами ако сам сте убил това момиче? А пък аз си пия тук кафето с вас и си водя разговори.

— Недейте така — тихо произнесе Сауляк. — Прекрасно знаете, че не съм я убил.

— Откъде мога да знам? И защо трябва да ви вярвам?

— Вие знаете. И ми вярвате.

— Само не ме хипнотизирайте с тези ваши заклинания — сръза го сърдито Настя. — И не ме убеждавайте в нищо. Аз си имам свое професионално достойнство. Не ви измъкнах с толкова мъки от Самара, за да ви предам за разнищване на следователя и да ви изправя

пред съда след по-малко от месец. Хайде да се разходим през вашата последна седмица, желателно по часове. Кога отпътувахте от Москва? Само че точно. Часове, минути, номера на полетите — с всички подробности.

Павел отново седеше с притворени очи и старателно изброяваше всички свои придвижвания напоследък, а Настя, отместила встрани хилавия сандвич и чашата с изстинало кафе, си водеше записки.

— В Белгород се настаних в хотел „Юност“, два дена подред пътувах извън града, разхождах се. След това в понеделник вечерта се поразболях и целия вторник лежах в стаята си. В сряда се почувствах по-добре и пак излизах извън града...

— Може ли някой да потвърди, че целия вторник сте прекарал в хотела? — прекъсна го Настя.

Това беше важно, защото Маргарита Дугенец бе убита именно във вторник.

— Дежурната по етаж, камериерката. Камериерката за пръв път дойде да оправи стаята ми към единадесет часа, видя ме, извини се и каза, че ще дойдела по-късно, за да не ме безпокои. Появи се за втори път след около два часа. Казах ѝ да не се притеснява и да почисти. Лежах си в леглото, а тя се разтревожи и ме попита дали не трябва да извика лекар. Аз отказах. Камериерката включи прахосмукачката, мен ме заболя главата и излязох във фойето, където седи дежурната. Оказа се много мила жена, почерпи ме с чай, докато стаята ми се почистваше...

— Как ви се струва, дали са ви запомнили добре?

— Мисля, че да. Във всеки случай, поне камериерката ме е запомнила. Вечерта се сблъсках с нея в коридора и тя ме попита как се чувствам.

— Дали ще ви разпознаят по снимка?

— Надявам се.

— Добре — рече Настя и решително се изправи. — Седете си тук и не ходете никъде. Трябва да телефонирам. Но ви предупреждавам, Павел, моята доверчивост не е безгранична. Ако се окаже, че ме лъжете, то...

Тя замълча, търсейки подходящата дума. Много ѝ се щеше да каже нещо от рода: „ще ви натикам в пандиза“ или „никога няма да ви го простя това“, но тези фрази воняха на мелодрама от километри.

— То какво? — попита я Сауляк много сериозно.

— Нищо — рязко отвърна Настя. — Но е по-добре за вас да не ме лъжете.

— Вие сте забравила всичко — все така сериозно рече той.

— И какво трябваше да помня?

— Онова, което ви казах. Никога няма да ви нараня.

Сауляк отново спусна клепащи, скръсти ръце на гърдите си и се облегна назад в стола си. За миг на Настя ѝ се стори, че още не са се върнали в Москва, че пътешествието им от Самара към столицата все още продължава, и че не е известно кога и как ще приключи. Всичко си беше същото: позата му, неговото непроницаемо лице-маска, стената от недоверие и отчуждение, стояща между тях.

Тя се отърси от тези мисли, излезе от барчето и се отправи да търси телефон. Върна се след двадесетина минути и завари Павел непогръднал.

— Имате ли жилище в Москва? — попита го, настанявайки се на масичката.

Той мълчаливо кимна, без да отваря очи.

— Трябва да стоите в дома си и да не излизате. Аз уредих нещата така, че фалшивите ви документи да не фигурират никъде. Сега ще отидем с вас на едно място, там ще ви фотографират и се приберете вкъщи. Нашият сътрудник още днес ще отлети за Белгород и ще предостави снимката ви на служителите от хотела, в който сте бил настанен. Ако ви разпознаят и потвърдят всичко, което ми разказахте, считайте, че ви е провървяло. Само ще ви разпитат и вие трябва да разкажете за вашето момиче, за начина ѝ на живот, за познатите ѝ. И това е всичко, повече няма да ви закачат.

— А после ще мога ли пак да пътувам?

— Наложително ли е?

— Засега не ми е възможно да остана в Москва.

— Да не би да се страхувате? — подхвърли насмешливо Настя.

— Жал ми е за труда ви — влезе в тона ѝ Павел. — Нали не ме мъкнахте през половин Русия, само заради това, да ме очистят още през първия месец.

Те излязоха от сградата на аерогарата и отидоха на проспект „Нахимовский“, където ги очакваха сътрудниците на милицията, занимаващи се с убийството на Маргарита Дугенец.

* * *

Григорий Валентинович Чинцов с огорчение констатира, че бе останал без работа. Толкова усилия му костваше да заплете интрига в интерес на Малковия екип, а екипът се бе разпаднал. Явно не му се бе разминало без конкуренти. За вкусно парче от криминалната баница винаги се намираха много мераклии. Имаше основания да съжалява, защото Малков добре плащаше. Е, разбира се, би могъл да предложи и на другите услуги си, само че трябваше да си избере надежден и паралия стопанин. Тези дни му бяха предложили да отиде на преговори при един крупен деец, на когото също му се искаше да изпробва силите си в борбата за президентското кресло.

Пътувайки с колата си, Чинцов прехвърляше в ума си какви са му възможностите и какво би могъл да предложи на новия си работодател. За зла участ, Сауляк се бе откачил от въдичката му. Беше обещал да се появи след някое време, но един Господ знаеше кога ще е това. Малков бе заповядал да не го притиска, да го остави да си почива и да не го сърди. Това се бе оказало прибързано решение, защото ако му бяха възложили някоя задача и му бяха предложили добри пари, Павел не би пътувал никъде, би си останал в Москва и редовно би излизал на връзка. А сега върви, че го търси. „Изпуснахме го като последни глупаци — мислеше си с досада Чинцов. — И най-вече за това е виновен Малков. Все гледа да се презастрахова. По-добре да бе внимавал за тази идиотка дъщеря си. Ето къде трябваше да се презастрахова, а не с Павел. Само че вече е късно... Нищо не може да се поправи.“

Зад волана на сребристото ауди седеше Серьожа — единият от онези двамата, които бяха посрещнали Павел в Самара. Чинцов не обичаше да шофира и по време на път предпочиташе да си подремне на задната седалка.

Изведнъж Сергей рязко натисна спирачките, предизвиквайки бръчки на недоволство по челото на Григорий Валентинович.

— Какво става? — попита сърдито той.

— Това е тя — отвърна Серьожа, посочвайки с ръка надясно.

— Коя тя?

— Жената, която беше със Сауляк.

— Къде е?! — оживи се Чинцов.

— Онази, с черното яке, без шапка. В момента влиза в магазина.

— Я отбий встрани — изкомандва Григорий Валентинович.

След няколко метра колата спря. Стъклата ѝ не бяха затъмнени и той не можеше спокойно да оглежда улицата, без да се страхува, че отвън ще го забележат. Обърна се и през задното стъкло започна да наблюдава входа на магазина. „Роднината на Павел! Много добре! Ако се залепя за нея, бих могъл и до Павел да се добера. Ако ли пък не, и с нея мога да си поговоря. Ами ако и тя също...“ Чинцов нямаше представа как именно работеше Сауляк, но едно нещо знаеше със сигурност: той умееше да въздейства на хората. Григорий Валентинович беше голям поклонник на различните видове чудесии, с възторг и с примряло сърце четеше за Джуна, за българската пророчица Ванга, за екстрасенсите, които могат, поглеждайки една снимка, да определят точно жив ли е човекът или е умрял, къде се намира сега и даже как се казва. Чинцов искрено вярваше в това и беше убеден, че Павел Сауляк е именно такъв. Чудотворец, маг и вълшебник. А щом той имаше такава природна дарба, нищо чудно, подобни умения да притежаваше и неговата близка. Гените си бяха гени, в края на краищата.

Освен това, Григорий Валентинович беше хазартен човек и рулетката му се струваше като миниатюрен модел на живота. Според него, дългият къртовски труд и скучните занимания бяха излишни, щом като само с едно правилно залагане можеше да грабне милиона без никакви усилия. Просто трябваше да очаква своето чудо и то непременно щеше да се случи. А изпълнител като Сауляк или някой подобен на него бе тъкмо онова чудо, което щеше да му позволи да забогатее, участвайки в играта на малоумните политици, напирасци към властта. Тъкмо онова чудо, което бе сравнимо само с печалбата на „зеро“ от рулетката.

Жената в черното яке излезе от магазина и Чинцов я огледа преценяващо. Не приличаше много на милиционерка, както я бяха охарактеризирали Николай и Сергей. И ходеше пеша, вместо да я возят с кола. Всъщност това би могло и да е случайно — колата ѝ например да е в ремонт. Или може би дамичката просто живееше наблизко. Или пък самият Павел караше в момента нейната кола.

Чинцов тупна по рамото шофьора си.

— Аз ще си хвана такси, защото не бива да закъснявам за срещата, а ти я проследи. Довечера ще ми докладваш.

Той излезе от аудито, без да изпуска от очи крачещата пред него млада жена. „Как се казваше? Май че беше Анастасия Павловна Сауляк. Хмм, много любопитна особа!“

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Струпа се толкова работа, че на Настя ѝ се струваше, че всеки момент ще рухне от преумора. През половин час все нещо ставаше — викаше я Гордеев и ѝ възлагаше все нови и нови поръчения, при нея се отбиваха колеги, носейки ѝ прясна информация по случаите, които те разследваха, а и телефонът непрекъснато звънеше. Главата на Настя бе замаяна и тя с усилие успя да си спомни кога за последен път бе слагала нещо в устата си. Като капак на всичко, към края на деня се яви куриерът на министерството и сложи на бюрото ѝ необятни папки с материалите, за които бе помолила генерал Коновалов.

А в цялата тази неразбория бе забравила за тайнствения палач!

Досега не им се бе удало да проследят пътя на отровата, която беше погълнал Юрцев. Затова пък изследването на житейския път на убития в Крилатское сивокос мъж, Константин Фьодорович Ревенко, бе довело до твърде странни, но отчасти напълно очаквани резултати. Ревенко имаше адресна регистрация в Москва само от десет години, а преди това, съдейки по наличните сведения, бе живял в Естония. Опитите да се установи с какво се е занимавал до преселването си в столицата и има ли роднини в Естония бяха попаднали в задънена улица. Независимата прибалтийска държава не желаше да изпълнява молбите на Москва и въобще отказваше да разбира руската реч в телефонните разговори. Щателният обиск на жилището му (и тук започваше неочакваната част) не бе дал нищо друго, освен малко пакетче с таблетки. Съвсем същите като тези, намерени у Юрцев. Експертите твърдяха, че таблетираниите препарати, предоставени им за изследване по следствените дела на Юрцев и Ревенко, са съвършено идентични и са приготвени едновременно и в еднакви технологични условия.

„Е, добре — въздъхна с облекчение Настя. — Поне това вече е изяснено. Самоубийствата на Юрцев и Мхитаров могат да се подредят в една купчинка, като към нея се добавят трупите на Ревенко и Асатурян. Бива си я компанията!“

Сътрудникът от криминалния отдел, който се бе върнал от Белгород, с унил вид съобщи, че служителите от хотел „Юност“ без колебание са опознали човека от снимката и са потвърдили, че във вторник, когато е била убита Маргарита Дугенец, този мъж е прекарал целия ден в стаята си.

— Язык, че толкова хубава беше версията ни — намръщено добави той. — Осъждан се завръща от мястото, където е изтърпявал наказанието си, и си разчиства сметките с приятелката си, която не го е очаквала особено вярно. Вече щяхме да сме разкрили престъплението.

— Хайде, хайде — поободри го Настя. — Да не би да нямате други версии?

— Имаме, но да се работи по тях е много трудно. Грабеж, например. Но кой друг, освен потърпевщата, би могъл да знае изчезнало ли е нещо от жилището. Живеела е сама, не си канела приятелки на гости, предпочитала да ги навестява сама. За твоя Сауляк храним слаби надежди. Щом като го е нямало две години; то едва ли ще му е известно с какви ценности се е сдобила Дугенец през това време. Съществува още една версия, която направо лежи на повърхността. Дугенец е работела в спестовна банка като старши инспектор, оформяла е операциите по влоговете и е напълно възможно да е изтъргувала тайната на нечии спестявания. По този повод са й видели сметката — или тези, за които е отказала да работи, или тези, чиито тайни е продала. Но, ако се съди по вещите и обзавеждането на жилището й, тя не е имала големи допълнителни доходи. По дяволите, много ме е яд, че Сауляк се откачи!

Като колега Настя го разбираше и в същото време с усилие прикриваше радостта си. Никак не й се щеше Павел да я бе излъгал. И то не защото й беше много симпатичен и искаше да го предпази от следствие и съд, а напротив — беше й неприятен и тя чувстваше излъчващата се от него опасност. Беше й до такава степен чужд, че понякога й се струваше като същество от друга планета. Но наистина не й се искаше да бъде излъгана, при това, именно от него. Може би поради факта че не й се щеше да му вярва, сама не разбираше защо му вярваше.

— Молят ви да останете още ден-два в Москва. Ако нещо случайно изникне, да бъде изяснено — каза тя на Павел.

— А след това ще мога ли да пътувам?

— Вероятно — да, ако нищо особено не се случи.

Срещнаха се на проспект „Ленин“. На Настя ѝ се бе наложило да отиде в министерството на улица „Житная“. Бяха ѝ казали по телефона, че в приемната на Коновалов я очаквал някакъв пакет. Тя бе взела пакета, но не го бе отворила, тъй като вече закъсняваше за срещата си със Сауляк.

— Искате ли да ви откарам някъде? — попита я той, кимвайки към лъскавия си сааб.

— Не е необходимо, ще се прибера с метрото — отвърна Настя.

Мисълта да се окаже насаме с него в тясното пространство на затвореното купе, предизвикваше у нея някакъв смътен ужас. „Господи, нима чак до такава степен се страхувам от Павел? Само това ми липсваше!“ — мина ѝ през ума.

Внезапно той я хвана за китката и силно я стисна.

— Бързо в колата — прошепна ѝ едва чуто.

Прииска ѝ се да се огледа, но по лицето му разбра, че е по-добре да не губи време, и се шмугна в топлото, комфортно и миришещо на „ново“ купе на сааба. Павел мълниеносно се оказа зад волана и потегли толкова рязко, че гумите изсвириха. По това време трафикът беше толкова натоварен, че Настя въобще не разбираше по какъв начин той възнамерява да избяга, движейки се по претъпканите от коли улични платна. Но Сауляк очевидно отлично познаваше Москва. Влизаше в някакви пресечки, минаваше под сводовете на сградите и през задните дворове. Настя не понасяше бързото каране, през целия си живот панически се бе страхувала да не попадне в катастрофа и сега се бе притиснала в ъгъла, присвила глава между раменете си и стискайки здраво клепачи.

Най-сетне колата започна да се движи по-плавно. Павел намали скоростта и Настя разбра, че може да отвори очи и да дойде на себе си.

— Какво става? — попита и се огледа, опитвайки се да определи къде я е откарал.

Мястото не ѝ бе познато, но съдейки по многобройните димящи комини, намираха се в някакъв промишлен район в покрайнините на града близо до Околовръстното шосе.

— А вие нима не забелязахте? Нашите приятели от Самара. Май ми бяхте споменала, че се казвали Николай и Сергей. Не знам за вас, но в моите планове не е предвидена среща с тях. Между другото —

усмихна се криво Сауляк, — не изключвам възможността вие да сте ги довели при мен.

— Че защо ми е това? — отвърна равнодушно Настя.

Току-що преживяният страх от главозамайващото преследване не бе отшумял напълно, затова тя дори не съобрази, че за такива думи би могла и да му се обиди.

— Знам адреса ви. Защо са ми притрябвали такива усложнения?

— И това е вярно. Но вие имате доста своеобразна логика и от вас може всичко да се очаква. Може би и досега криете от тях, че сте от милицията, и продължавате да се правите на аферистка. Тогава вие не бихте знаела адреса ми, защо аз достатъчно успешно се укривам от всички.

— Вие забравяте, че аферистката носи вашата фамилия, и едва ли се укривате толкова старателно от нея, колкото от всички останали. Не си съчинявайте, Павел.

— Те не биха могли да ме проследят — упорстваше Сауляк.

— И какво по-нататък?

— Значи са проследили вас. Нали ви предупреждавах, че е опасно да носите фамилията ми. Но вие сте толкова храбра, че не се страхувате от нищо, нали така?

Настя учудено го погледна, а после гръмко се разсмя.

— На какво се радвате? — намръщи се той. — Не виждам нищо смешно.

— Това е така, защото никога не сте се страхувал истински...

* * *

— Не сте се страхувал истински — повтори Настя, този път съвсем сериозно.

Сауляк се напрегна. За втори път тя произнасяше тази загадъчна фраза. Първо я бе изрекла в Уралск, когато си купуваха продукти за вечеря в магазина. Павел още тогава искаше да я попита какво има предвид, но бе дошъл редът им да плащат на касата и не бяха успели да довършат разговора си. И ето че пак... А той напоследък често си бе спомнял тези нейни думи и съжаляваше, че не ѝ бе задал въпроса си тогава.

— Какво искате да кажете?

— Човек, на когото му се е наложило да изживее истински страх, придобива способността ежеминутно да се радва, че все още не е умрял. Успяхме да се отървем без катастрофа от това преследване и ето — аз се радвам.

— Да не би да сте се изплашила много?

— Да, много — честно си призна Настя.

Тя бръкна в чантичката си за цигари, а Павел мълчаливо се взираше в тъмното пространство пред себе си. „Нима е права? — мислеше си. — Нима действително нито един път през живота си не съм изпитвал истински, зашеметяващ, парализиращ страх?“

Вероятно така и беше. Дълги години Сауляк бе живял с убеждението, че нищо лошо не би могло да му се случи. Приятелите му от детството често падаха, натъртваха се, чупеха краката или ръцете си, а той си оставаше здрав и читав. Майка му казваше, че го пазел ангел хранител. По-скоро, първо бе го казала не майка му, а съученичката му Ерне, която беше ревностна католичка, а майка му след това бе повторила думите ѝ. И дори когато бе попаднал в психиатричната болница, ангелът хранител го бе опазил да не се побърка съвсем и да не се превърне в развалина, беше му изпратил Булатников и той го бе спасил.

А тази млада жена, която седеше до него в колата, май не беше такава късметлийка. Мълчеше, пушеше и пръстите ѝ трепереха.

„Нима ония изверги я преследват?“ Много му се искаше да се самоубеди, да се застави да повярва, че тя сама си е виновна, допускайки грешката да впише във фалшивия си паспорт фамилията му. Но в действителност вината не беше нейна. Тя не знаеше на какъв риск се излага. Минаев трябваше да я предупреди, но кой знае защо не го бе направил. Забравил ли бе? Не беше ли помислил за това? Не го ли бе предвидил? Оказваше се, че в крайна сметка виновният беше самият Павел. Ако през тези години не бе вършил това, което вършеше и сега, на никого не му би хрумвало да преследва жена, носеща неговата фамилия. Трябваше да направи нещо за нея. Веднъж тя вече го бе спасила и бе дошъл неговият ред. „А Рита не опазих... Нима и за нейната смърт съм виновен пак аз? Не — рече си мрачно Сауляк, — това не може да е истината. Просто нелепа случайност. Може би е било опит за грабеж и изнасилване. Но не е станало заради мене. Щом не са

ме проследили, и Рита не би могла да бъде проследена. Пък и кой би могъл да я убие заради връзката ѝ с мен? Никой. Тя винаги имаше грижата, хората, с които контактуваше при изпълнението на задачите, да не могат да си спомнят външността ѝ. Пък нали и аз постоянно я придружавах и внимавах в момента на контакта да няма наоколо заинтересовани наблюдатели...“

— Какво възнамерявате да правите сега? — обърна се към Настя, отърсвайки се от мислите си.

— Да се добера до вкъщи.

Гласът ѝ беше равен и спокоен, но Павел долови в него някакво леко напрежение.

— Не се ли страхувате?

— Страхувам се, но това не променя нещата. Не мога вечно да си седя в тази кола. Така или иначе, трябва да се върна у дома, а утре да отида на работа.

— Ще ви откарам.

— Направете ми тази услуга. Въобще не си представям къде се намираме и как бих могла да се измъкна оттук.

— Сама ли живеете?

— В момента — да.

— Значи вкъщи никой не ви очаква?

— Не. Питате ме дали някой може да ми помогне, в случай че се появят усложнения?

— Ами... Долу-горе това имах предвид.

— Няма кой. Мъжът ми ще се завърне след няколко дена. Той сега е при родителите си.

— Хайде да ви откарам на друго място. При някои приятели, например.

— Нямам такива приятели, при които бих могла да нощувам.

— Тогава у родителите ви. Имате ли родители?

— Имам, но не искам да ги тревожа. Веднага ще се досетят, че ми се е случило нещо.

— Искате ли да дойдете при мен? Ще ви отведа в жилището си, за което никой не знае.

— А утре ще ме откарате на работа? Павел, вие ми предлагате абсолютно невъзможни неща.

— Защо да са невъзможни?

— Защото предпочитам да спя в собствения си креват, да отговарям на телефонните позвънявания и да не давам обяснения на съпруга си по повод на съмнителни нощувки у непознати мъже.

— Да не би съпругът ви да е ревнив?

— Имам нормален съпруг, но дори и нормалният характер си има граници и аз нямам намерение да ги нарушавам. Ако му кажа истината и му обясня защо не спя вкъщи, той ще се побърка от вълнение и тревоги.

— Тогава имате само един изход. Ще ви откарам вкъщи и ще остана с вас. Предполагам, че това не би трябвало да ви смущава, защото вече сме нощували заедно.

Настя се извърна и внимателно се вгледа в него.

— Сериозно ли говорите?

— Повече от сериозно. Вие сте разумна жена и трябва да разберете, че това действително е единственият ви изход. Не бива да оставате сама.

Тя отново се умълча и си запали втора цигара.

— Знаете ли каква е разликата между нас? — загаси цигарата. — Освен, разбира се, това че вие сте мъж, а аз — жена.

— И каква е?

— Вие сте практик с тактическо мислене, а аз съм стратег и аналитик. Защо избягахте от проспект „Ленин“? Това беше глупаво и непредпазливо. И в резултат, ние си седим тук и се опитваме да измислим как да се оправим. Пред вас стоеше задачата да се скриете от нечие наблюдение и за дадения момент вие я изпълнихте блестящо. Но моите задачи са съвсем други.

— Какви са?

— Аз не бих избягала. Бягството в тази ситуация влече след себе си маса усложнения. Е, ние с вас избягахме. А по-нататък? По-нататък какво? Обричат ме да се крия непрекъснато, да се страхувам и да бягам. Вие нямате конструктивно мислене. Не си поставяте стратегически задачи.

— А да не би пък вие да си ги поставяте — усмихна се Павел.

— Разбира се. Ако просто ми бяхте казал, че виждате нашите познати, аз би измислила как да ги заблудя. Щях да ги доведа до колетите си, те щяха да ги задържат и да им вземат душичките. Бих ги провокирала за такива действия, след което срещата им с милицията

би се оказала неизбежна. Но предварително щяхме да ги проследим и да си изясним за кого те работят. А сега какво? Ние с вас сме тук, а те — неизвестно къде. Настрахувах се достатъчно и не получих нито един отговор на своите въпроси. Пълни загуби и нито една точка в плюс.

— Съжалявам — сухо рече той. — Аз повече мислех за безопасността ви, отколкото за вашите стратегически задачи. И все пак, настоявам поне тази вечер да не оставате сама.

Настя не отвърна нищо и Павел прие мълчанието ѝ като знак на съгласие.

— Къде живеете?

— На Щелковкото шосе.

Тъй като по Околовръстния път нямаше никакви задръствания, той я откара сравнително бързо до дома ѝ. По време на пътуването не си размениха нито дума.

* * *

— Влизайте — рече уморено Настя, отваряйки пред Павел вратата на жилището си. — Макар да не съм сигурна, че постъпвам правилно. Може би е по-добре да си отидете. Докарайте ме и ви благодаря за това. Сега вече нищо не може да ми се случи.

Той не ѝ отговори нищо и критично огледа входната врата.

— Тя дори няма какво резе — отбеляза. — И ключалката ви е хилавичка. Трябва да ви кажа, че сте много лекомислена дама.

— Аз нямам нищо за крадене.

— Ами вие самата? Не се ли боите за своята безопасност?

— Боя се, но ми е жал да си харча парите за разни ключалки. Могат да ме хванат и на улицата, ако на някого това е необходимо. Щом така и така сте тук, събличайте се.

Всяка минута, прекарана насаме с Павел, ѝ причиняваше почти физическа болка. „Колко е лошо, че Альоша го няма в Москва! — помисли си Настя. — Впрочем, май е по-добре, че е у родителите си. Той ме познава отлично и веднага би се досетил, че съм разтревожена от нещо...“

Павел се съблече и започна да наблюдава улицата през прозореца, а тя се зае да приготвя някаква бърза вечеря. Извади от хладилника кокоши кълки и ги мушна в микровълновата фурна да се размразяват. От две краставици и три домата щеше да се получи напълно прилична салата, а като сложеше в тенджерата при кълките едро нарязани картофи и пакетче сметана, след петнадесетина минути щеше да се получи нещо като пилешко задушено. Стана ясно обаче, че в панера, който от три дена стоеше празен, нямаше нито парченце хляб. „Ще минем и без хляб“ — самоуспокои се Настя от нямане какво друго да направи по въпроса.

— Хей — извика на Павел в стаята, — да не сте заспал?

— Ни най-малко — отвърна той. — Просто се любувам на едно разкошно ауди, което току-що пристигна пред вашия блок.

— Навярно имате слабост към западните автомобили.

— Не, към пътниците в него.

Настя престана да реже зеленчуците и надзърна през прозореца на кухнята. От деветия етаж не можа нищо съществено да забележи.

— Че какво толкова бихте могъл да им видите в тази тъмнотия?

— Те си позволиха непредпазливостта първо да спрат под уличната лампа и дори излязоха за малко от автомобила. После им дойде на ума да преместят колата. Така че, моите поздравления, вече им е известен адресът ви.

— Кой знае — възрази не много уверено тя. — Биха могли да клъвнат и на вашия сааб.

Беше застанала с гръб към кухненската врата и трепна, когато гласът на Павел прозвуча непосредствено зад нея. Сауляк наистина умееше да ходи свършено безшумно.

— Не си правете никакви илюзии — усмихна се той. — Не е възможно в тази огромна Москва за два часа да се издири каквато и да била кола без помощта на милицията. Пък и с нейна помощ това невинаги се получава.

Настя се отдръпна от прозореца и отново се зае със салатата. Павел пък се облегна на стената и започна да я наблюдава.

— Нещо не сте много сърчна — подхвърли той. — Да не би да нервничите?

— Не го правя често — сухо отвърна Настя, посипвайки доматиите и краставиците със ситно нарязан копър.

— Сигурно дълго сте живяла при грижовната си мамичка?

— Напротив, дълго живях сама и съм свикнала да минавам с по-простичка храна.

— Ами мъжът ви? Не го ли храните?

— Той храни мен. Вижте какво, тук нещо не се връзва. Ако те знаят адреса ми, значи са ме проследили не днес, а преди. А ако е така, би трябвало да са ме последвали до службата и да са разбрали, че не съм нито престъпничка, нито авантюристка. Излиза, че не аз съм им нужна, а вие. Те ме следят, само защото чакат кога ще се срещна с вас. Не ви ли се струва, че е така?

— Възможно е.

— Тогава няма защо да ме охранявате.

— Искате да си отида, така ли?

Тя вдигна глава и погледна лицето му, но очите на Павел блуждаеха някъде настрани.

— Искам — каза спокойно. — Но това, разбира се, не означава, че веднага ще ви изритам през вратата. Ще вечеряме и след това ще си отидете вкъщи.

— Никак не сте последователна. Ту твърдите, че цените усилията си, които положихте да ме измъкнете от Самара, ту ме предоставяте на тези двамата за изяждане. Излизайки от дома ви, аз ще попадна направо в обятията им. Това не ви ли смущава?

— Вие умеете да се изплъзвате много ловко. Вече ми го продемонстрирахте днес.

— А не се ли страхувате, че бихте могла да грешите? Може да се получи така, че аз ще си отида, а те ще останат тук. Спомнете си Уралск. Заплашвахте ме, че ще отидете на разходка, а аз ще остана в хотелската стая самичък и без оръжие. Тогава ме пазеше самото ви присъствие. Докато съм тук, те няма да нахълтат. Но отида ли си, веднага ще започнат да звънят на врата ви. И какво ще направите в такъв случай?

Настя си придърпа един стол и седна срещу него. „Той е прав — помисли си: — Не разбирам какво точно става, но чувствам, че е прав. Не знам и защо няма да нахълтат, докато Павел е тук, но съдейки по всичко, той е сигурен в това. Над този казус трябва да се поразсъждава. И ако им е нужен Павел, а не аз, съвестно ми е да го изгонвам на улицата. Да го пратя направо на вълка в устата... Прав е наистина, аз

не съм последователна. Но Боже мой, как не ми се иска да съм насаме с него? Толкова ме дразни присъствието му, лази ми по нервите. Учудващо е, че прекарах три денонощия с него, докато се придвижвахме към Москва, и нищо подобно не почувствах. Може би, защото имах задача, която трябваше да изпълня, независимо от собствените си желания и субективни усещания. Щом трябва — значи трябва. Харесва ти, не ти харесва — спи, моя красавице. А сега никой не ме принуждава да търпя присъствието му, аз самата се поддадох на доводите му, позволих му да ме убеди и мъчително се опитвам да съобразя дали не съм извършила грешка. Ето на какво се дължат отрицателните ми емоции...“

— Добре — каза хладно. — Можете да останете. Само че ще ви се наложи да спите на пода, защото нямам походно легло.

— Не се безпокойте, ще си поседя в кухнята.

— И няма да спите?

— Мога и да не спя. Това не е задължително. Но ако ми се прииска, ще подремна седнал. Вие не бива да се вълнувате.

Разнесе се мелодичен звън — микровълновата фурна деликатно съобщаваше, че ястието е готово.

Настя неохотно се надигна и започна да вади от шкафа чинии, вилици и ножове. Беше загубила апетит, миризмата на задушеното в сметана кокоше месо ѝ беше отвратителна, но осъзнаваше, че трябва да хапне нещо, защото иначе можеше да припадне от слабост. Поглъщайки насила храната, тя се опитваше да се отвлече и да мисли за работата си, за своя съпруг — за всичко друго, само не и за седящия срещу нея мъж. Имаше хора — и на първо място това бе Алексей — в чиято компания ѝ бе лесно да мълчи, като същевременно ѝ бе уютно и комфортно. Но с Павел ѝ беше тягостно и неудобно, не можеше да се отпусне.

Той също ядеше без особен апетит, взирайки се мрачно в чинията си.

— Благодаря, беше вкусно — вежливо рече накрая.

Настя събра чиниите и приборите, остави ги в мивката и наля чай.

Павел се приближи до прозореца.

— Каква е обстановката? — попита го тя без особен интерес.

— Колата си стои.

— А пътниците?

— Не се виждат. Може да са вътре, а може да се разхождат около сградата или да са се притаили във входа. Но това е добър признак.

— Защо? — учуди се Настя.

— Щом все още са тук, значи нищо не са пъкнали в моя сааб. Ако си бяха отишли, щях да съм сигурен, че ме очаква симпатична бомбичка.

Започнаха мълчаливо да пият чай. Напрежението между тях нарастваше и Настя с усилие се съдържаше да не започне да чупи чинии и чаши. Никак не ѝ се щеше да разговаря с Павел и тя се замисли как да направи така, че да не останат заедно в едно помещение.

— Тръгвам си — внезапно рече Сауляк и се надигна от стола. — Защо да ви измъчвам така. Вие просто от притеснение място не можете да си намерите.

Настя трепна.

— Къде ще отидете?

— Няма значение. Вкъщи или някъде другаде. Права бяхте, не бива да оставам у вас.

— Защо размислихте?

— Защото трудно понасяте присъствието ми. Толкова трудно, че дори не можете да се преструвате. Извинете ме. Напразно ви въвлякох в тази история.

Настя изпита огромно облекчение, но още в следващата секунда се засрами. „Какво става с мен? Малко ли неприятни неща е имало в живота ми? Досега винаги съм успявала да разграничавам несъщественото от принципното, емоциите от деловите интереси. Преди по-малко от месец спасявах Павел от същите тези хора, мобилизирайки цялата си фантазия и изобретателност, и това ми се струваше нужно и правилно. А сега? Той се намира точно в същото положение, а аз му отказвам помощта си. Защо? Нима само защото никой не ми е заповядал да го направя?“

— Останете — каза му, колкото се може по-приветливо и по-меко. — И не ми се сърдете. Аз по принцип не съм много разговорчива, а тогава, по време на първата ни среща, просто се правех на бърбровка. Така че, не слагайте мълчаливостта ми на своя сметка. Откровено казано, би ми било далеч по-леко, ако бяхте благоволил да ми дадете поне някакви обяснения. Кой са тези хора, които се

навъртаха около нас в Самара, и които видяхте днес? Защо се появиха тук? Какво им е нужно? Сигурна съм, че прекрасно знаете отговорите на тези въпроси, но вие мълчите и това ме безпокои.

Настя направи само половин крачка — точно толкова си бе набелязала за тази фраза. Следващата половин крачка направи мислено. „Не може човек, имащ такъв опит като професионален агент, да се държи така, както се държеше днес Павел Сауляк. Той не биваше да избяга, без да направи поне мъничък опит да си изясни кои са преследвачите му. Всеки опитен човек би се постарал да измисли някаква комбинация, която би заставила преследвачите му да се разкрият. Но Павел не го направи. Излиза, че в тази ситуация за него не е имало никакви неизвестни, а му е било необходимо само да избегне контакта.“

Това беше първото и това бяха първите половин крачки, които Настя Каменская направи, както се казва, „на глас“. А виж второто ѝ харесваше далеч по-малко.

Павел не просто знаеше какви са тези хора и откъде се бяха взели. И съвсем не беше такъв глупак — неопитен и импулсивен — който, виждайки подозрителни личности, си плюе на петите и с всички сили хуква да бяга. Освен това, той бе прекарал цели три денонощия в нейната компания, сам я бе потърсил след загадъчната смърт на Рита, бе поискал помощта ѝ — с други думи, знаеше за нея напълно достатъчно, за да съобрази, че тя никога не би избягала през глава от неясна ситуация, че ще се напъха дори в пъкъла и ще започне любопитно да се оглежда наоколо, при това, стараяйки се да направи така, че пъкълът да работи в температурен режим на хладилник. Та нали по време на тридневното им съвместно пътешествие тя се бе държала именно така — провокирайки непрекъснато преследвачите и наблюдавайки с интерес реакциите им, за да си състави по тях някакви изводи. И когато на Павел му се бе наложило да излезе от бара, не бе започнала да измисля нещо кой знае колко хитроумно, а просто се бе приближила до двамата мъже и нагло бе повела с тях разговор не на някоя друга тема, а именно за това, че се мъкнат след него от самата затворническа колония. А фактът, как Павел се бе държал днес, буквално натиквайки Настя в колата си и откарвайки я далеч от Николай и неговия партньор, говореше много красноречиво сам за себе си: той не само прекрасно знаеше кои са тези хора, той не искаше

Настя да разбере това. Павел не искаше тя да провежда всички онези действия, които след това така детайлно му ги бе описала, когато го бе упрекнала, че не е далновиден и не ѝ е позволил да реши своята стратегическа задача. Настя бе разбрала това още в колата му, когато с досада му бе говорила, че е постъпил прибързано и необмислено. Бе му говорила и внимателно бе наблюдавала реакциите му. Павел Сауляк не беше от хората, които ще преглътнат упреци от жена не по повод на неизмити чинии, а свързани с тяхната професия. И този факт, че той мълчаливо бе изслушал всичко, без да възрази въобще, не бе привел никакви аргументи в полза на начина му на действие. Нещо повече — беше се извинил, което говореше само за едно: той бе готов всичко да изтърпи, само и само Настя да не разбере кои са тези хора, които ги преследваха. Бе готов да си дава вид, че я предпазва от контакт с тях. Но в действителност — Настя напълно бе убедена в това — Павел предпазваше тях, Николай и Сергей, от контакт с нея.

И сега тя очакваше да види как ще реагира Сауляк на изказването ѝ. Не си правеше илюзии, че ще започне да ѝ обяснява истината, но ѝ бе интересно как ще се измъкне. В края на краищата, правеше му услуга, като му позволяваше да остане до сутринта в жилището ѝ, и той не би могъл в отговор на жеста ѝ да прояви грубост и да ѝ каже нещо от рода: „това не е ваша работа“. Настя знаеше предварително, че ще чуе някоя уклончива лъжа, но пък по съдържанието на тази лъжа би могла да си изгради някаква представа за личността на самия Павел. Та нали сама му бе говорила: не се старай да разбереш дали са ти казали истината, опитай се да проумееш защо този човек в тази ситуация е счел за необходимо и правилно да ти рече именно тези думи и тогава ще узнаеш истината.

— Виждате ли, не бих искал да се впускам в подробности за дейността си под ръководството на Булатников — отвърна Павел, избягвайки, както обикновено, да срещне очите ѝ. — Вие сигурно разбирате, че генерал-лейтенантът, шеф на такова могъщо ведомство, си имаше работа с много деликатни и щекотливи ситуации и дори сега, когато от смъртта му изминаха повече от две години, не смятам, че съм в правото си да разгласявам това, което знам. Това са си чужди тайни, чужди секрети и предполагам, че ще ме разберете.

„Такааа — мислено прокоментира Настя, — уклончивостта вече я имаме. Сега ще чакаме кога ще се появи и лъжата.“

— Разбира се — кимна тя. — Нямам никакви претенции към вашите професионални тайни. Интересуват ме само тези двамата, които със завидна упоритост търсят среща с вас. И знаете ли какво особено ме интересува? Това, че останаха само половината от нашите преследвачи. „Вълчата шапка“ ни изостави, моят поклонник — също. Вие не сте им необходим повече. А ето тази двойчица проявява достойна за похвала настойчивост. И аз не вярвам, че нямате обяснение на този факт. Ако пък имате обяснение и не искате да ми го кажете, то ще бъда принудена да констатирам, че се опитвате да ме излъжете, че не сте искрен с мен. Потърсихте ме, когато ви беше нужна помощ, когато издирвахте своето момиче, когато трябваше някак си да докажете вашето алиби, като при това да не разгласявате пикантните детайли на сътрудничеството ви с генерал Минаев. Бях ви нужна, аз и сега съм ви нужна и вие просто ме използвате като вещ, на която не трябва да се обяснява нищо, защото вещта си е вещ, тя трябва да е изправна и безотказно да функционира, а не да задава въпроси.

— Предполагам, че това си е чиста случайност — отвърна Павел. — В Екатеринбург и четиримата ни изгубиха, а да ни открият в Москва се удаде само на тези двамата. Струва ми се, че работата съвсем не е в това, че на другите двама вече не съм им нужен, а интересът на Николай и неговия приятел Серьожа към моята скромна особа се е оказал по-траен. Интерес имат всичките, просто на тази двойка повече ѝ е провървяло. Казах ви, че доста успешно се укривах, нали именно затова и отпътувах от Москва. Ако не се бях върнал сега заради Рита, не биха ме намерили въобще.

— Вие забравяте — напомни му Настя, — че те намериха не вас, а мен. А чак след това и вас. Самият факт, че им е известен моят адрес, говори за това, че са ме проследили, преди да се срещнем днес. И много ми се иска да знам как биха се развили събитията, ако сега ви нямаше в Москва.

Нещо трепна на лицето му и Настя разбра, че се е добрала прекалено близо до неприятната за Павел Сауляк истина. „Като за пръв път е достатъчно — реши тя. — Ще отстъпим мъничко назад и ще го оставим да си отдъхне. Настя, ти си направо непоправима. Преди половин час беше готова да пициш от раздражение и би дала мило и драго, само и само Сауляк да се омете от жилището ти. А сега започваш игра, започваш да работиш и раздражението ти като че ли

никога не го е имало. Стратта ти да решаваш задачи май няма да те доведе до добро.“

— Впрочем, с основание се говори, че историята не познава условното наклонение. Затова няма смисъл да се разсъждава за това какво би било, ако... Искате ли още чай?

— Не, благодаря. Искан да кажа...

— Слушам ви.

— Не сте длъжна да ме развличате с разговори. Занимавайте се това, с което бихте се занимавала, ако не бях тук. Не ми обръщайте внимание.

„Боже мой, колко сме деликатни — мина й през ума. — Май не ти се иска да разговаряш с мен. Да не би да се страхуваш? Не ти ли хареса, Павел Дмитриевич посоката на нашата беседа? Добре тогава, ще помълчим.“

Настя бързо изми съдовете и влезе в стаята си, оставяйки го в кухнята. Най-сетне беше сама и можеше да отвори плика, който й бе изпратил генерал Коновалов. В него се оказаха само няколко листа — ксерокопия на документи, от които доста категорично можеше да се направи изводът, че тайнственият палач е привел в изпълнение присъдата на още един престъпник, който през 1992 година бе убил цялото семейство на депутат, известен със своите демократични възгледи. Жертвите бяха пет: депутатът, жена му, двете му деца — на три и осем години — и възрастната му майка, пристигнала да погостува на семейството му. Всички те бяха застреляни с пистолет, а самият пистолет бе намерен върху гърдите на депутата, като дулото се допирало о брадичката му. Палачът, който се бе разправил с поредната си жертва, се беше погрижил пистолетът да е положен върху тялото на убития точно така, както той бе го сложил върху гърдите на депутата преди повече от три години.

Екзекуцията не бе станала в някой от районите на предишните случаи и очевидно на Настя щеше да й се наложи да иска кадрови справки и от новото място. Сега версията, която бе издигнала самата тя, не й се струваше много правдоподобна. Можеше да се допусне, че се е намерил сътрудник на милицията, който през периода на разследването на двете престъпления бе успял да „поработи“ и там, и там. Но пък чак на три места? Това вече беше прекалено. Най-вероятно имаше изтичане на оперативна информация от органите на

вътрешните работи в тези три региона и тази информация се „стичаше“ към един човек, който бе решил да поеме върху себе си функциите на правосъдието. Може би в управленията на вътрешните работи работеха приятелите на палача. А възможно бе той просто да си купува необходимата му информация. В днешно време не се изискваха много усилия да бъде купен един милиционер. Проведеният неотдавна в Москва експеримент бе показал, че от седем патрулни групи само една се е занимавала за известно време с възложените ѝ задачи, а останалите шест веднага са се отправили към частните търговци да събират подкупи и са откарвали вещите в квартира, която държали специално за тази цел.

Настя седеше на дивана с подвити под себе си крака, вираше се в разпръснатите около нея листи и бе потънала в толкова дълбок размисъл, че беше загубила представа за времето. В жилището ѝ беше тихо, толкова тихо, сякаш бе съвсем сама. Нищо не ѝ пречеше да мисли и когато се опомни, приближаваше един след полунощ. Бързо прибра документите в плика, скочи от дивана и влезе в кухнята.

Павел бе заел любимата си поза — беше се облегнал назад със скръстени на гърдите ръце и затворени очи. Лицето му беше спокойно, очните ябълки под клепачите му не се движеха и на Настя ѝ се стори, че той спи.

— Мога да ви постеля на пода — рече шепнешком.

Сауляк веднага отвори очи.

— Не е необходимо. Нали ви казах, че мога да спя и седнал.

— Толкова ли ви харесва демонстративно да се принасяте в жертва? — насмешливо го попита тя. — Или продължавате да се правите на супермен, който може да не яде, да не пие и да не спи? Нещо като киборг, а?

— Направете така, както ще ви бъде по-удобно — спокойно отвърна Павел. — Ако ви е по-добре да лежа на пода до дивана ви — моля. Ако пък моето присъствие ви нервира, ще си поседя в кухнята. Разберете, че оценявам помощта ви, и бих искал да ви причиня минимално неудобство.

„Я гледай ти — помисли си Настя, — как да те оставя в кухнята след такава тирада! Това би приличало на признание, че твоето присъствие наистина ме нервира. Дявол те взел, ще се наложи да те търпя до дивана си, но това пък може да е и за хубаво. Във всеки

случай, поне ще мога да те държа под око, а не да се вслушвам във всеки звук откъм кухнята и да гадая страхливо с какво се занимаваш там и дали не точиш някой огромен нож с намерението да ми го забиеш в гърлото.“

Тя извади от килера един дюшек, разстла го на пода сред стаята, сложи върху него възглавница, вълнено одеяло, комплект спално бельо и отиде в банята. Когато се върна, Павел беше легнал върху дюшека и се бе завил с одеялото. Беше сложил калъфката на възглавницата, но горният и долният чаршафи бяха старателно сгънати върху креслото. Настя забеляза, че на креслото бе праметнат и джемпърът му, но други дрехи не се виждаха и тя се досети, че Сауляк си бе легнал, без да се съблича, точно както бе правила самата тя, нощувайки с него по хотелите.

Загаси светлината и се мушна в леглото си. Да заспи и дума не би могло да става и свивайки се на кълбо, Настя продължи да размишлява ту за палача и за неговото издирване, ту за Павел и за неговите двама преследвачи. Сауляк лежеше съвсем тихо, но тя не можеше да забрави за присъствието му. Понякога ѝ се удаваше да задреме, но сънят ѝ беше недълбок, тревожен и тя скоро се събуждаше, потръпвайки и чувствайки се все по-лошо и по-лошо. В крайна сметка се отказа от безплодните опити да си отпочине и просто зачака будилникът да зазвъни в шест и половина.

Още щом той бибипна с електронното си гласче за пръв път, Настя натисна с длан бутончето му, стана и отиде в банята. Когато след петнадесетина минути излезе оттам, Павел го нямаше вече в жилището ѝ. Приблужи се до прозореца и погледна надолу. На улицата не се виждаха нито черният сааб на Сауляк, нито сребристото ауди. Настя сви рамене и започна да си приготвя кафе. След безсънната нощ главата ѝ тежеше и мислите в нея се мърдаха бавно и неохотно.

Тъкмо пиеше втората чашка кафе, когато се позвъни на входа. Настя трепна и преди да отиде да отвори, погледна през прозореца — саабът бе спрял точно отдолу.

— Моля за извинение — хладно рече Павел, влизайки в антрето, — трябваше да проверя това-онова. Искях да се уверя, че не са ми подхвърлили в колата нещо избухливо. Междувременно отведох ония приятелчета по-далеч от дома ви, за да можете спокойно да тръгнете на работа.

— А защо се върнахте? — учуди се тя.

— Искан да се сбогувам с вас. Утре отново ще отпътувам, а може би и още днес. В скоро време едва ли ще се видим, ако разбира се, не се случи нещо. Вие бяхте гостоприемна спрямо мен и аз не искам да се държа невъзпитано. Освен това, обещах ви тази сутрин да ви откарам до вашата служба.

„Ама че хитрец! Надигнал си се посред нощ с една-единствена цел — да отведеш тази двойчица по-далеч от мен. Защо толкова не искаш да си пообщувам с тях, а? Защо толкова се страхуваш, че бих могла да разбере що за стока са?“

— Това не е задължително — усмихна се Настя. — Аз мога и сама прекрасно да отида на работа с метрото. Ще закусите ли с мен?

Павел поклати глава.

— Щом не желаете да ви откарам, тогава аз си тръгвам.

— Вървете си — кимна тя, загръщайки се зиморничаво в халата си, тъй като в антрето беше доста по-студено от кухнята, където от почти час горяха газовите котлони.

— Довиждане.

— Всичко хубаво, Павел.

— Пазете се.

— Ще се постарая. Вие също.

— Бъдете предпазлива.

— И вие също — усмихна се отново Настя, отбелязвайки си мислено, че той, както обикновено, не се обръщаше към нея по име.

„Странни са все пак маниерите на този господин Павел Сауляк!“

Затваряйки вратата, тя се приближи до прозореца и го проследи с очи, докато седна в колата си и отпътува. И чак след това почти физически усети как напрежението, предизвикано от неговото присъствие, започва да я напуска.

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ
ЧЕРНА КОТКА В ТЪМНА СТАЯ

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Настя плътно се зае с дейността на загадъчния палач и почти веднага започна да прави малки открития. Първо, убийството на депутатата, макар и да се намираше в обсега на министерството, не влизаше в числото на престъпленията, за чието разкриване бе сформирана групата, защото не бе попаднало в категорията на серийните. Второ, броят на заповедите във връзка с промените на личния състав в някои области бе по-голям от други, където също имаха място серийните убийства. И трето, всичките жертви на палача бяха намерили смъртта си именно в тези райони, където правеха впечатление прекомерно многото кадрови промени.

Работата беше невероятно трудоемка, изискваща внимание, акуратност, педантичност и добра памет. Всичките си вечери, да не говорим пък за почивните дни, Настя прекарваше до компютъра, съставяйки списъци, схеми, таблици и програми за обработка на данните. Постепенно започна да ѝ се струва, че знае наизуст имената на личния състав от органите на вътрешните работи в десетки области на Русия. Тя непрекъснато искаше от Коновалов все нови и нови данни и получаваше от него дебели папки и дълги рула разпечатки.

Изминаха две седмици, докато Настя направи четвъртото си малко откритие, което се оказа и най-важното. Тя пристигна в министерството, носейки в чантичката си дискета. Помнеше, че в кабинета на генерала има компютър, макар да не бе виждала никога Александър Семьонович да го използва.

Този път не ѝ се наложи дълго да чака — генералът я прие почти веднага.

— Ето, погледнете — поде Настя, след като включи компютъра и разтвори на монитора записа на дискетата. — Това е картата на Русия. Със сини кръгчета са отбелязани областите, където има неразкрити серийни убийства. А с червени — областите, в които през 1992 година е правена интензивна смяна на кадрите от органите на вътрешните работи.

— А какво е обозначено с черните кръгчета? — поинтересува се Александър Семьонович.

— Почакайте, ще стигна и до тях. Нека да караме по ред. В тази папка, от която впрочем започна всичко, се намираха материалите по дванадесетте серии убийства, нали?

— Така е — потвърди генералът.

— Ето ги, дванадесет сини кръгчета. От тези дванадесет сини кръгчета пет имат до себе си кръгчета с червен цвят. Това напомня ли ви нещо?

— Засега не. А какво трябва да ми напомни?

— Световната история — пошегува се Настя, — подпалването на Райхстага например, или отделни епизоди от борбата против зараждащото се християнство.

— Не може ли по-просто? — намръщи се Коновалов.

— Може и по-просто — сговорчиво отвърна тя. — В пет района стават серии от жестоки убийства, след което започват интензивни кадрови промени в системата на органите на вътрешните работи. А в седемте региона, където стават същите такива жестоки убийства, бурни кадрови премествания няма. Като ръководител вие можете ли да дадете някакво обяснение на това?

— Тук не са нужни никакви обяснения — сви рамене Коновалов. — Едното с другото не е свързано.

— Така ли? Значи не е свързано? Вие вече сте забравил как точно преди година във връзка с убийството на известен телевизионен журналист в Москва ни в клин, ни в ръкав смениха началника на ГУВР и прокурора, а на нашия министър изказаха вот на недоверие в парламента? Забравихте ли?

— Е, добре, да допуснем, че едното е свързано с другото. Искам да чуя вашите обяснения и предположения.

— Моля, само че се въоръжете с търпение, Александър Семьонович. Та така, ние с вас установихме, че в пет района, където има престъпления, извършени от манааци, е подменено ръководството на управленията на вътрешните работи, а това е последвано от промяна и на седемдесет процента от личния състав. По-нататък, обърнете внимание на червените кръгчета. От десетте района, където е имало интензивна смяна на кадрите, в пет, както току-що установихме, са били извършени серийни убийства. А другите пет? Там какво

толкова е станало, че са били подменяни милиционерските кадри? И се изясни, че от останалите пет района, в два от тях има неразкрити престъпления, които не са попаднали в серия, но в своето време са имали голям обществен резонанс. И само в три региона през периода, предшестваш смяната на кадрите, нищо такова не се е случило. Ето тези региони са и обозначени с черни кръгчета. Сега гледайте какво се получава. Съществуват два различни фактора: смяна на милиционерските кадри и наличие на тежки неразкрити престъпления, които са известни на цялото население от областта. И има седем региона в страната, където се наблюдава наличие и на двата фактора. В пет области — серийни убийства, в две несерийни, но също много известни, и във всичките седем — почти пълна смяна на ключовите постове в нашата система. Разбираемо ли ви разказвам?

— Напълно — усмихна се Коновалов.

— Караме по-нататък. В три от тези седем региона вече ни напомни за себе си някой, когото условно ще наречем „палач“. И въпросът се свежда до това — да се разбере свързана ли е дейността на палача с тези два фактора, за които току-що ви споменах. Ако е свързана, то следващите жертви ще бъдат в останалите четири региона, тоест палачът трябва да се издирва и залавя именно там. Разбирате ли? Следващия път той трябва да се появи не в който и да било от регионите с неразкрити престъпления, а само в един от тези четири.

Настя няколко пъти докосна с молива си екрана на компютърния монитор.

— И ако ние успеем да вдигнем всички оперативни материали и да вземем под наблюдение всички, които малко или много са заподозрени като извършители на престъпленията, но чиято вина не е била доказана, то по този безхитростен начин непременно ще открием палача, защото следвайки своята логика, той трябва да се появи поне около един от тези хора.

— Разумно е — съгласи се генералът. — А имате ли съображения относно някои личности? Удаде ли ви се да очертаете кръг около хора от нашата система, които биха могли да се окажат „палачи“?

— Успях да направя това-онова — отвърна Настя, натискайки бутоните на клавиатурата. — Но съвсем приблизително. Ето ви списък

номер едно. В него са изброени сътрудниците, работещи от 1992 година и досега във всичките три региона, където се е проявил палачът. Той е съвсем късичък, само от трима души, но това е и разбираемо. За четири години можеш да смениш пет-шест пъти местоработата си, случва се, но чак пък да се преселваш от област в област? За това са нужни съвсем особен характер и съвсем особени обстоятелства. Следва списък номер две. Това са сътрудниците на всеки от трите региона, уволнени през интересуващия ни период за различни нарушения на законността — преди всичко за побой над задържани и арестувани, за незаконен арест и така нататък. Техният брой е много голям, но трябва да имате предвид, че на такива основания много често уволняват по време на масови чистки, нещо, което впрочем е намерило приложение и по време на интензивните кадрови промени. Затова аз направих два допълнителни списъка, спазвайки хронологията им. Списък номер три — това са тези, които са били уволнени по времето на първото от серийните убийства и преди назначаването на новия началник на УВР. Списък номер четири — уволнените след назначаването на новото ръководство, тоест през самия период на чистката.

— И на кой от списъците трябва да се отдели по-голямо внимание?

— Ако твърдо следваме нашата логика, на първия и на третия. Но аз не съм сигурна в нищо, Александър Семьонович. Просто, седейки тук, във вашия топъл и уютен кабинет, аз измислих, че палачът е наш сътрудник, бивш или действащ, разполагащ с оперативна информация за тези престъпления. Може би са му били вързали ръцете, точно когато почти е бил заловил маниака. И виждайки безпомощността на официалната правозащитна система, е решил да се разправи с убийците. А откъде черпи информация за другите престъпления? От своите приятели, които работят в най-различни области на Русия. Може би някога са учили заедно или са били негови колеги. Но разберете ме правилно, Александър Семьонович, това е само една версия. Има и втора, но по същество тя е близка до първата. Палачът не е наш сътрудник, ни бивш, нито настоящ, но така или иначе, той има приятели в милицията, и то много. Във всичките три региона. Та, може би заедно са се учили някъде, завършили са един и същи вуз. Ето ви и списък номер пет, в който

сътрудниците на всичките региони са групирани в зависимост от висшето учебно заведение, което са завършили. Но едва ли ще ни е кой знае колко полезен, направих го за всеки случай. И накрая — списък номер шест. Тук са изброени сътрудниците, притежаващи едновременно няколко от интересуващите ни признаци. Например, уволнен още до започването на кадровите чистки и имащ състуденти в други управления на вътрешните работи. Или и досега работи, има приятели от института в други управления и пряко се занимава с интересуващите ни престъпления. Списъкът не е малък, но напълно се поддава на обработка.

— Ами тогава да теглим чертата — кимна Коновалов. — Вие предлагате да вземем под наблюдение две групи хора — всички, които по един или друг начин фигурират в делата по неразкритите тежки престъпления, и всички лица от нашия шести списък. Правилно ли ви разбрах?

— Да. Разбрахте ме правилно.

— Защо толкова унило го казвате? — учуди се генералът. — Уморихте ли се?

— Не е там работата. Разбрахте ме правилно, но не съм сигурна, че правилно съм го измислила.

— Не се безпокойте. Вашата версия не е единствена, отработваме и други.

— В такъв случай, трябва да се направи още нещо — да се види попадали ли са жертвите на палача в полезрението на сътрудниците от милицията, занимаващи се с разкриването на тези престъпления. Не разполагам с такива данни, а без тях ми е невъзможно да разбера дали се движа в правилната посока.

— Добре, ще се разпоредя да ви бъдат предоставени.

* * *

Настя излезе от министерството и се отправи към къщи. В метрото се опита да почете книга, но в главата и непрекъснато се въртяха фамилии, фамилии, фамилии... Като някаква натрапчива песничка. Стараеше се да ги изхвърли от мозъка си, да мисли за други работи, но нищо не се получаваше. Вместо това ѝ хрумваха нови идеи

какво още трябва да бъде проверено, какво да се съпостави, какво да се изясни. Въобще не можеше да се абстрахира от дейността на тайнствения палач, защото ситуацията беше прекалено необикновена.

Вкъщи я очакваше Алексей и това подхрани надеждата ѝ, че някак би могла да се поразсее и отвлече.

— Нещо много рано се прибиращ — изненада се той. — Още не е паднала нощта, а ти вече си у дома. Да не си обявила стачка? Отказваш да работиш?

Настя с удоволствие изяде вечерята, която ѝ бе приготвил и дори не започна да протестира по повод на гърмящия в стаята телевизор. Алексей обичаше да слуша новините, докато седеше в кухнята и си редеше пасианс, затова включваше апарата на пълна мощност. Настя не понасяше силните звуци, но тази вечер бе изпаднала в благодушно настроение и си затрая.

Тъкмо бе измила съдовете и с удоволствие си мислеше за горещия душ и мекото легло, когато се позвъни на входната врата. На прага изникна Михаил Доценко и при цялото му обаяние и физическа привлекателност не можеше да се каже, че синината под окото и драскотината на бузата го украсяваха особено.

— Бива си ви! — подсвирна Настя, оглеждайки го от главата до петите. — Кой ви подреди така Миша? Впрочем, почакайте. Първо трябва да се измиете и да приведете в ред лицето си, а после ще ми разкажете.

Михаил дълго се бави в банята, почиствайки калта и засъхналата кръв с кислородна вода, но затова пък, когато излезе, видът му бе значително по-добър.

Настя веднага сложи пред него чиния с храна и чаша димящо кафе.

— Хапнете, Миша. След това ще разговаряме. Все още ли се занимавате с онзи автомобил?

— Вече не се занимавам — отвърна Доценко, лакомо поглъщайки пържолата, гарнирана с цветно зеле. — Установих номера му. Току-що.

— И заради това ви набиха?

— Зависи как ще го погледнеш — усмихна се той. — Биха, разбира се мен, но от полесражението избягаха те, а не аз. Господи, Анастасия Павловна, колко глупаци се навъдиха в престъпния свят!

Понякога дори се чудя защо не можем да ги изловим всичките, щом като сред тях има толкова идиоти.

— Обяснявам, Миша — усмихна се и Настя. — Защото и сред нас глупаците са много. Някога замислял ли сте се с какво престъпниците се различават от всички останали?

— Ами... — едва не се задави Михаил. — Това е очевидно.

— Не, Миша, не е очевидно. И много жалко, че сте забравил всичко. Работата ви е развалила.

— Какво имате предвид?

Той остави вилицата си и изненадано се втренчи в нея.

— Помните ли при какви обстоятелства се запознахме с вас?

— Вие бяхте в командировка в Омск и посетихте нашата висша милиционерска школа. Групата ни тъкмо имаше изпит.

— Вярно. И когато дойде редът ви, започнахте да отговаряте на своя въпрос „Личността на престъпника“. Хубаво говорехте, гладко, по учебника и по разни монографии. Преподавателят ви слуша, слуша, а след това ви запитва: „Та, с две думи, по какво все пак се различава личността на престъпника от личността на непрестъпника?“ Разбрах, че той се опитва да ви провокира, отново да му разкажете за дефектите във възпитанието, липсата на морални ориентири, ограничеността на интересите, користността в мотивацията и така нататък. А вие, Миша, се усмихнахте, свихте рамене и протичко му отвърнахте: „Ами, с две думи, разликата се състои само в това, че единият е извършил престъпление, а другият — не е.“ И тогава аз разбрах, че вие трябва да работите в нашия екип. Защото мислите рационално и не се поддавате на объркване дори от страна на големи авторитети. А сега ме разочаровате.

— Защо?

— Защото ви учудва нещо, на което не би трябвало да се чудите. Престъпниците са част от населението, при това не най-лошата му част, а просто част. А милицията не е най-добрата част от населението, не е елитът му. И ако сред населението е израсло определено количество малко образовани и не особено умни хора, то тези хора с еднаква честота проникват, както в редиците на престъпниците, така и в органите на милицията. Що се касае до надарените, способни и имащи висококачествена професионална подготовка хора, то те съвсем естествено се стремят да прилагат своите знания и сили там, където за

тях ще им заплатят повече — тоест в търговската дейност, в бизнеса, но съвсем не и в нашите ниско платени органи. Получава се така, че сред престъпниците има толкова некадърни и глуповати хора, колкото и сред нас, милиционерските служители, което означава, че ние нямаме интелектуално предимство пред тях. При тях има повече умни и способни личности и в резултат на това интелектуалното предимство непрекъснато клони в тяхна полза. Ето ви я и цялата аритметика. Но да оставим тази тема. Какво стана с автомобила?

— Вие ми наредихте да издира хората, които биха могли да видят сребристото ауди под прозореца ви. Аз намерих множество такива, но никой от тях не е запомнил номера му, а на вас тъкмо номерът ви е нужен. Тогава ми хрумна да потърся свидетели сред крадците на автомобили. В район, където изобилстват западни коли, в групата на крадците непременно би трябвало да има местен човек, който да ги информира за собствениците им, за алармената сигнализация, за гаражите и прочие. Вие лично ме обучавахте, не помните ли?

Настя кимна с усмивка. Тя действително му бе обяснявала, че статистиката е голямо нещо, защото помага зад общите огромни числа да се видят малките смешни частности, и за пример му бе привела именно автомобилните кражби. „Вижте — беше му казала, посочвайки статистическите таблици, — ето в тези райони на града кражбите на коли се разкриват и крадените автомобили биват открити приблизително в шестдесет процента от случаите и това е добър процент за дадената сфера, висок. А ето пък в тези части на града ни се удава да разкрием само всяка десета кражба на кола, тоест разкриваемостта е десет процента. На какво се дължи такава разлика? Като минимум две версии трябва да издигнете веднага. Първата: там, където разкриваемостта е по-висока, милицията е взела на въоръжение някаква много ефективна технология на реагиране при тези престъпления. Втората: там, където разкриваемостта е по-ниска, престъпниците действат по-обмислено и по-организирано, не посягат на коли с добра сигнализация, не се опитват да отворят гаражи, които се охраняват, не крадат коли, чиито стопани бодърстват и периодично поглеждат през прозореца. С други думи, в тези групи има местен човек, който ги ориентира и информира, като предварително оглежда внимателно всяка кола и изучава навиците на нейния собственик.“

— И вие, разбира се, сте се поинтересувал как стоят нещата с автомобилните кражби на Шчелковското шосе — предположи Настя.

— Точно така. И тъй като във вашия квартал коли се крадат твърде често, а биват намирани твърде рядко, аз поех риска да се появя в участъка ви и да помоля да ми бъде уредена среща с информатора. Естествено, отначало се противяха, правеха се, че не разбират за какво става дума — нещо съвсем нормално в такива случаи. В крайна сметка, все пак успях да ги придумам. Свързаха ме с момъка, при условие да не му съобщавам, че в местната милиция знаят за подвизите му. Оказа се, че тъкмо били започнали да го обработват и чрез него се готвели да пипнат цялата банда, и изведнъж аз се появявам със своите глупости.

Михаил се усмихна обаятелно и лъчезарно, от което веднага стана ясно по какъв начин му се е удало да убеди служителите от милицията да му уредят среща с информатора.

— Та, започнах значи да му вадя вода от девет кладенеца. Така и така, казвам му, вие сте ужасно важен свидетел, а ония чичковци от сребристото ауди са такива страшни престъпници, че просто е извънредно необходимо да бъдат заловени и затворени в килията, защото иначе светът ще се преобърне целият. Той се дърпаше и не искаше да си признае, че е хвърлил око и на аудито, и на черния сааб, който бил паркиран наблизо. Между другото, саабът повече му се харесал, защото бил по-нов и най-важното — празен. А пътниците на аудито прекарвали цялата нощ в него, пък и било произведено през 1991 година. Така че, ако не са били хората от аудито, саабът на вашия познат още тогава е щял да бъде задигнат.

— А номерът? Миша, не ме измъчвайте така!

— Запомнил е номера. По-точно, даде си вид, че го е запомнил. Ох, Анастасия Павловна...

Михаил не издържа и се разсмя гласно, но веднага се намръщи от болка, защото прясната рана на бузата му се обади при това рязко напрегане на лицевите мускули.

— Само да бяхте видяла тази сцена! Истинска детска градина. Питам го, запомни ли номера? Той пристъпва от крак на крак, потрива се, встрани поглежда и мънка нещо неразбираемо от рода на това, че го бил запомнил, но не бил съвсем сигурен, и че трябвало да отиде за минутка до храстите и да освежи паметта си, като пусне една вода.

Хайде, върви — казвам му. Той се отдръпна настрани, обърна се гърбом, но аз го следя внимателно и виждам, че не пуска никаква вода, а вади тефтер от джоба си и започва да го прелиства. Разбирате ли? Регистрира всяка кола, записва номера, марката, цвета, адреса на собственика и всички останали данни, необходими на групата му. Но няма как да извади тефтера си пред мен. Без него той е просто успешно намерен свидетел, който случайно е запомнил номера на паркирана кола. А с тефтера веднага се превръща в съучастник, в информатор. Аз, разбира се, се престорих, че не съм забелязал нищо, записах си номера, който ми каза, сбогувах се с него и тръгнах да се обаждам в КАТ. И изведнъж ми налетяха някакви глупаци. Очевидно негови приятелчета, само че не разбрах по каква линия — дали по автомобилна или по някаква друга. Информаторът не бе успял да се отдалечи на повече от стотина метра. Те налитат на бой, а той тича обратно и им крещи да не ме закачат. Накратко казано, всичко приключи бързо, но все пак известни вреди успяха да ми нанесат.

Настя взе празната му чиния и притика към него панерчето с бисквити и парчета кекс.

— Хапвайте си, Миша, не се стеснявайте. Вие сте юнак. И успяхте ли да телефонирате в КАТ?

— Не. Къде бих могъл да отида с тая разбита физиономия? В участъка? Нали ще ми се присмиват. Бях решил да звъня от автомат, но се оказа, че нямам жетон, а пък жилището ви беше съвсем наблизо. Правилно ли постъпих, като ви се натресох така?

— Правилно. Дайте ми номера и пийте чай. Аз сама ще се обадя. Доценко си отиде след половин час.

Още щом се затвори врата след него, от лицето на Алексей се изпари радушната усмивка на гостоприемнен домакин.

— Как да разбирам това? — обърна се към Настя. — Каква е тази кола, която цяла нощ е стояла под прозорците ти?

— Нали чу — опита се да се измъкне тя. — Сребристо ауди, производство 1991 година.

— Не ме будалкай — рече й сърдито Алексей. — Ти какво, да не би пак да си се забъркала в някаква история? Какво става?

— Нищо не става. Успокой се, за Бога — отвърна Настя, прикривайки с усилие досадата си. — Това беше преди две седмици и през тези две седмици не ми се случи нищо. Значи всичко е свършило.

— Тогава защо се опитваш да ги издирваш?

— Че как иначе? — искрено се учуди Настя. — Интересно ми е, що за хора са това и защо прекараха цялата нощ под прозорците ми.

— Настя, ти пак ме лъжеш — уморено махна с ръка мъжът ѝ. — Всяка вечер някакви коли паркират под прозорците, но ти никога не си проявявала интерес към тях. Те да не би да те следят?

— Сега вече не. Във всеки случай, не ги виждам.

— А преди?

— Преди ме следяха. Но не много натрапчиво. И при това, аз въобще не съм сигурна, че следяха именно мен.

— Тогава кого?

— Човека, с когото се върнах от командировка в началото на февруари.

Алексей замълча, прецепвайки съсредоточено колодата карти. Готвеше се да си реди пасианс, защото обичаше това занимание. То му помагаше да разсъждава и в същото време го отвличаше от неприятните мисли. С помощта на пасианса Чистяков снемаше раздразнението и стреса си, също както в такива случаи Настя посягаше към цигарите. Тя внимателно го наблюдаваше как отделя картите на купчинки.

— Правилно ли разбрах, че този човек, с когото си се върнала от командировка, е нощувал тук преди две седмици? — внезапно я запита Алексей.

Настя трепна. „Откъде е узнал?! Впрочем, той би могъл и да се досети. Нали току-що казах, че ония типове от аудито са следили не толкова мен, колкото Павел. И щом те са стърчали цяла нощ пред дома ми, излиза, че този, когото са следили, се е намирал точно тук. Альоша има мощен интелект. Ненапразно е доктор на науките и професор.“ Тя изведнъж си помисли, че никога не се бе изкушавала да го излъже. Познаваха се от девети клас и още от първия ден на познанството им бе решила, че Альоша Чистяков е много по-умен и по-способен от нея. Оттогава бяха изминали двадесет години — тя бе вече тридесет и петгодишна, а Алексей наскоро бе навършил тридесет и шест — и нито един път не се бе усъмнила в неговото интелектуално превъзходство. В резултат на това свое убеждение не бе направила дори и опит да го лъже, защото всяка лъжа се базираше на

презумпцията, че този, когото искаш да излъжеш, е по-глупав от теб самия.

— Да — отвърна с равен глас, без да откъсва очи от дългите му и силни пръсти, подреждащи картите върху масата. — Правилно си разбрал. Той ношува тук.

— И ако Миша не се бе отбил случайно у дома и не бе подел разговор за колата, престояла цяла нощ под прозорците ти, нямаше да ми кажеш нищо?

— Най-вероятно нямаше. Това са си мои служебни работи и не виждам защо да ти ангажирам ума с тях.

— Искаш да кажеш, че пренощуването на чужд мъж в жилището ни си е твоя служебна работа?

— Да, именно това искам да кажа.

— Твой колега ли е?

— Почти. Но не съвсем.

— Не може ли малко по-конкретно?

— Той е лежал две години в затвора за хулиганство. И в този смисъл, разбира се, че не бих могла да го смятам за колега. Но дотогава доста време се е занимавал с оперативна работа.

— Настя, аз не те питам защо той е прекарал нощта у дома. Ти си възрастна, разумна жена и щом вършиш нещо, очевидно го считаш за правилно. Ако изведнъж поискаш да ми измениш, ще го направиш. Никакви сцени и заплахи няма ми помогнат. Вече преминахме с теб по този път, така че имам известен опит. Довела си този човек за през нощта, значи така е било нужно. Но не разбирам защо трябва да го научавам случайно и от чужд човек, от Миша Доценко. Фактът, че се опитваш да го скриеш от мен, ме кара да мисля, че тук има нещо повече от обикновени служебни работи.

— Альоша...

— Почакай, остави ме да се доизкажа. Този разговор ми е също толкова неприятен, колкото и на теб, така че хайде да го завършим колкото се може по-бързо. Моля те, Настя, не ме карай да се съмнявам. Не знам дали разбираш какво е това мъка от ревност. Мисля, че не разбираш. А аз я познавам много добре. И ако си мълча и нищо не ти казвам, това не означава, че нищо не забелязвам и нищо не чувствам. Аз прекрасно виждах как два месеца преди сватбата ни с теб ставаше нещо. И точно така видях и как то изчезна безследно след месец. Но ти

едва ли ще се досетиш какво преживях за този месец. Затова те моля, не ме карай да го изживявам отново, особено ако нямам основания за това. Вярвам, че човекът, за когото става дума, не ти е любовник. Просто вярвам и край. Защото ти ми каза така. Но аз те видях колко променена се върна от онова пътуване и добре помня разговорите, които водихме в същата тази кухня. Не си ли направила грешка и не си ли плащаш сега за последствията от тази грешка? Ти така и не ми каза какво всъщност е станало, карайки ме да гадая каква би могла да е грешката ти. Ако сама ми беше казала, че мъжът е нощувал тук, дори не би ми минало през ума да се тревожа по този повод. Но ти искаш да скриеш този факт от мен и това ми е неприятно. Разбери, Настя, не ти искам никакви обяснения. Просто те моля да не правиш така. Не скривай от мен нищо, което може да не бъде скривано. Не ме карай да се побърквам от подозрения и ревност, ако за това липсват реални основания.

— Добре, няма — покорно отвърна Настя, разбирайки, че съпругът ѝ е прав.

Наистина нямаше какво да му възрази.

* * *

На следващата сутрин едва бе пристъпила прага на кабинета си, когато Гордеев я извика. Съблече якето си, захвърли го на бюрото, бързо приглади с четка косата си, която се бе разпиляла от течението в метрото, и се отправи към своя началник.

— Имам четири новини за теб — каза ѝ Виктор Алексеевич. — Една лоша, една много лоша, но с оттенък на приятност, една неутрална, а четвъртата е просто отлична. Избери си в каква последователност да ти ги сервирам.

— Започнете с лошата — въздъхна Настя. — Докато силите ми са още пресни, ще се постарая да я издържа мъжествено и достойно.

— Преди малко ми телефонира Семьонич. Палачът пак се е проявил.

— По дяволите! — изруга тя. — Още не сме успели да се подготвим. Този път къде?

— Ами там, където ти предвиди. Всъщност в това се състои и оттенъкът на приятност. Семьонич ми каза, че си набелязала още четири области, в които според твоите предположения би трябвало да действа палачът. Така че, следобед той те очаква, за да ти покаже новите данни.

— Разбрано. А сега ми съобщете лошата новина без приятност.

— Същият този Семьонич, който вече не може да живее без теб — не издържа да не я клъвне Гордеев, — ме помоли да ти предам, че нито една от жертвите на палача не е минавала през оперативните данни. По случаите са отработвани десетки хора, но нито един от потърпевшите — нито този с обещане в устата, нито с кръста на гърдите, нито с пистолета — никога не е попадал в кръга на тези хора. Разбра ли, момичето ми? Никога.

— Значи съм сгрешила — заключи спокойно Настя. — Че какво, отрицателният резултат също е резултат, защото от него могат да се направят полезни изводи. Излиза, че нашият палач най-вероятно не е от милиционерските среди. Колко труд отиде на вятъра! Жалко! Глупачка съм аз, глупачка. Трябваше веднага да се провери, а аз едва вчера се сетих.

От яд на самата себе си бузите ѝ поаленяха и дори гласът ѝ затрепери. Но полковник Гордеев се престори, че не е забелязал нищо и не започна да я утешава. Той я познаваше много добре.

— Какво ще обичате да ви сервирам по-нататък? — запита я весело.

— Нещо неутрално. Да си промия гърлото от горчивия хап.

— Колата, която е пренощувала под твоя балкон, принадлежи на господин Григорий Валентинович Чинцов — сътрудник от апарата на Думата. Дребна риба, не разполага с голяма власт, а подробностите за характера и личния му живот — по-късно. Е, Настя, готова ли си вече за добрите новини? Или може би да ти подхвърля още някоя мръсотийка, за да се получи по-ярък контраст?

— Не е необходимо — засмя се Настя, която бе успяла междуременно напълно да потисне яда си от собствената си недосетливост.

— Снимката на Кирил Базанов, който в дадения момент се намира в института по съдебна психиатрия, е била показана на

свидетелите по делото на отдавнашното убийство на шантажиста. Поздравявам те, момичето ми, ти улучи десетката.

— Оpoznали ли са го? — възкликна тя. — Не може да бъде, сигурно се шегувате с мен. Не е възможен такъв късмет!

— Как така да не е възможен! — разпери ръце Виктор Алексеевич. — Можеш даже да го пипнеш, за да се увериш. Впрочем, що се отнася до късмета, не бих бил толкова категоричен. Ти откъде изкопа това убийство на шантажиста?

— От архива си. Нали знаете, че имам собствен архив на всички неразкрити убийства и изнасилвания за последните десет години.

— А какво правиш с този свой архив?

— Работа — сви рамене Настя. — Анализирам данните, които ми се е удало да събера по дадено следствено дело, групирам всички престъпления в таблици в зависимост от техните признаци и характеристики. Като че ли това не ви е много добре известно. След убийството на Лученков и задържането на Кирил Базанов се поразрових в архива си за неустановен убиец с външни белези като тези на Базанов. И ето че се получи шантажистът. Същото убийство с пистолет посред бял ден.

— С други думи, искаш да кажеш, че постоянно работиш със своя архив? — кой знае защо уточни Гордеев.

— Ами, разбира се. Внасям в него данни за всяко ново неразкрито престъпление, измислям нови прегрупирания... Знаете ли — засмя се тя, — понякога заприличвам на смахнат филателист, който всяка вечер разтваря своите албуми и класьори, взема лупата и пинсетите и започва да се любува на съкровищата си, да ги размества и преподрежда. Така и аз се занимавам всяка свободна минута с тези убийства. Нещо като скъперникът-рицар от криминалистиката.

— Значи съм прав. Тук за никакъв късмет не би могло да става дума — решително заяви полковникът. — Просто закономерен резултат на упорит, къртовски, многогодишен труд. Заслужили си си успеха, момичето ми, и като награда ще ти съобщи най-потресаващата новина за тази сутрин.

— Пета? — учуди се Настя. — Нали казахте, че били само четири?

— Това е продължението на четвъртата. Така че, се приготви и не изпадай в безсъзнание. Нашият Кирил Базанов, както навярно се

досещаш, има родители, които и досега са напълно изумени от това, което е направило синчето им. Дето се казва, нищо не го е предвещавало. Тих и послушен младеж, не се е водил с лоши компании, доста умерено е употребявал алкохол. Наистина бил избухлив и раздразнителен, но първо, това не му се случвало всеки ден и второ, бързо му минавало. Помолили родителите му да си припомнят времето, когато било извършено убийството на шантажиста, тоест април деветдесет и трета година. Разбира се, минали са почти три години, доста отдавна е било, но все пак... Не са ли са появили тогава нови познати на Кирил, не се ли се е сдобил с пари — накратко казано, стандартен комплект от въпроси. Базанов е роден през седемдесет и втора, през есента на деветдесета е влязъл в казармата, през ноември деветдесет и втора се е уволнил, през пролетта на деветдесет и трета се е намирал в Москва. И тук, Настя, започват всякакви неразбираеми невероятности или невероятни неразбираемости, не знам как по-добре да се изразя. Мамчето на нашия Базанов си припомнило, че на дванадесети април деветдесет и трета година Кирил счупил някаква чаша вкъщи и много лошо си разрязал дланта на дясната ръка. Носел чай от кухнята към своята стая, спянал се и се проснал в антрето. Майка му е сигурна, че това се случило на дванадесети април, защото преди на този ден се чествал Денят на космонавтиката, а когато бил малък, Кирил имал голям интерес към всичко, свързано с космоса. Впрочем, като всички момчета. Само че у мнозинството това увлечение преминава с възрастта, а при него то си останало. И когато майка му слагала йод на раната, Кирил пищял от болка, а тя му говорела: „Не можеш ли малко да потърпиш, Кира. Дръж се като мъж. Твоите космонавти от нищо не се страхуват, смели са, а ти една болка не можеш да изтраеш. Поне в чест на твоя любим празник потърпи.“ На тази сцена присъствал бащата на Базанов, по-малката му сестра и съседката, която помолили да дойде и да погледне дали в раната не са останали парченца стъкло. Съседката била медицинска сестра. Та, пристига твоят приятел Юра Коротков в института по психиатрия, кара Базанов да си покаже дланите, вижда белезите от порязването, а те били доста забележими, защото и порезната рана била дълбока. И го пита каква е работата. Досети се какво му отговорил Базанов.

— И какво?

— Ами, нищо, момичето ми. Той не помни.

— Как така не помни? — намръщи се Настя. — Нима е възможно да не се помни такова нещо?

— Не помни и това е. Коротков го попитал дали си спомня как се е завърнал от казармата. Спомнил си, разказал му как е пътувал до Москва, как са го посрещнали родителите му, даже помни роклята на майка си и прическата на сестра си. Помни как са посрещали Новата 1993 година. Как са празнували осми март през тази година също помни. Как си е порязал ръката към средата на април не си спомня. А как са прекарвали Първи май отново помни. Като у Винокур: тук играем, тук не играем, тук завиваме рибата, а тук пак играем. Между другото, някой от специалистите ми беше казал, че често сред олигофрените се срещали такива, които имат великолепна памет. Можели да наизустят цели страници от някоя книга без никакво усилие и това понякога им помагало да завършат нормално училище, че даже и институт. Като че ли с паметта на Базанов всичко е било наред. А в средата на април — провал. Помниш ли кога са видели сметката на шантажиста?

— Да — отвърна с пресъхнала уста Настя. — Убили са го на дванадесети април. Към обед, около единадесет часа. Какво се получава? Взрив на остра психоза, убийство на човек и след това — амнезия.

— А нима това не може да се случи?

— Може. Но нещо не се връзва. Ако това е болестно състояние, то и след убийството на Лученков той би трябвало да развие амнезия и да забрави всички събития, свързани с това убийство. А Базанов помни всичко. Всичко в детайли. При това, помни толкова ясно и отчетливо, че въобще не се обърква в показанията си.

— Добре, почакай с изводите си и ме изслушай. Още не съм ти разказал всичко. Ако не работеше с такова увлечение за Семьонич, всичко това щеше да го разбере и по-рано. Коротков, между другото, е престанал да пие, да яде, да не говорим пък за сън. Търчи из целия град, информация събира, а ти не проявяваш никакъв интерес към нея и като че ли въобще си забравила, че освен твоя палач, съществуват и други престъпления. Те също трябва да бъдат разкривани. Та така, преди около три седмици или малко повече мамчето на нашия Базанов видяло сина си в компанията на някакъв мъж с приятна външност. Мъжът ѝ бил непознат, в смисъл че не са я запознавали с него и не

знаела името му. Но лицето му и се сторило познато. Тя напрегнала паметта си и си припомнила, че веднъж вече била виждала този господин, и то също заедно с Кирил. По-точно, не заедно, а на едно и също място. И това било доста отдавна, малко преди Кира да си пореже ръката.

— Колко малко преди това? — уточни Настя.

— Ами, съвсем малко. Точно преди да се случи. И пита го значи майка му, кой е този твой познат? Един такъв симпатичен. А Базанов не разбира за какво става дума. Тя му припомня: „Този, с когото вървахте от магазина към парка. Ти отдавна го познаваш, виждала съм ви заедно още преди три години.“ А в очите на любимия ѝ син — пустота и пълно неразбиране. В края на краищата тя не постигнала нищо, но трябва да се каже, че и не се е стараела особено. Първо, защото това не е имало някакво особено значение за нея, и второ, защото ѝ е много добре известно, че синът ѝ е олигофрен — макар и в лека степен на дебилност, но все пак ненормално развит — и е глупаво да се изискват от него ясни и точни обяснения. Нашият Коротков, разбира се, и за това попитал Базанов. Е, неговата принципност и търпението му са по-големи от тези на Кириловата майка и той притиснал нещастника с всичкото си оперативно майсторство и ентузиазъм. И си спомнил Базанов за този много приятен чичко. Но трудно. Приблужи се, казал, и помоли да му разваля банкнота от сто хиляди. Базанов тъкмо отивал на работа и човекът го спрял на улицата. Кирил бръкнал в джобовете си, извадил пари, започнал да ги брои, но за лош късмет, били дребни и той непрекъснато се обърквал. В крайна сметка се оказало, че до сто хиляди не му достигали петнадесет бона. Чичкото се извинил и прибрал банкнотата си. Известно време вървели заедно, тъй като били в една посока. Това е и всичко. Кирил го виждал за пръв път, никога преди не бил контактувал с него и не разбира защо майка му твърди, че му бил стар познат. Но това, момичето ми, са само цветчетата. Знаеш ли в какво се състои самото плодче? Ето в какво.

Гордеев подаде на Настя едно листче.

— На, прочети го. Същевременно провери и паметта си. Смятай, че съм ти устроил изпит по внимателност.

— Какво е това? — попита тя.

— Извадка от протокола на разпита на Базановата майка. Чети, чети.

Настя бързо обходи с поглед редовете и веднага разпозна почерка на Коротков — едър, грозноват, но много четлив: „Мъж около четиридесетте, мургав, с дълга коса като на певеца от групата «Машина на времето». Да, правилно, благодаря за подсказването. Фамилията му май че беше Макаревич. Само че на този плешивините на челото му са по-големи. И носи очила с тонирани стъкла. Не е висок, по-нисък е от Кира, а Кира е метър и седемдесет и три. Добре е облечен, дрехите му са скъпи, но не и фамозни. Може би е кавказец? Не, не ми прилича да е от Кавказките републики. Кавказците са суетни, носят обикновено вишневи или зелени сака, палтата им са дълги като на манекените от модните списания. Начинът им на обличане е доста особен... А този мъж, макар да е мургав и тъмнокос, не е кавказец.“

— Ето, на това се вика номер — въздъхна тя. — Вие ме шашнахте. Това е същият онзи мъж, когото са видели в хотел „Русия“ по време на Юрцевата смърт.

— Е, не бива да си толкова категорична — внимателно отбеляза Гордеев. — Дали е същият или не — засега не ни е известно, но описанията им много си приличат. Днес следобед тук ще дойдат майката на Базанов и някои участници в нефтената презентация. Ще се опитаме да направим комбиниран портрет, след това ще го покажем на Базанов заедно с още няколко портрета и ще го помолим да ни посочи мъжа, който е искал да му развали едрата банкнота. Но това засега не е твоя грижа, а на Доценко. А ти, момичето ми, поразсъждавай над нещо друго. Базанов, разбира се, не е титан на мисълта, а дори напротив, но би следвало в постъпките му да има някаква елементарна логика. Поне най-елементарна. Помисли си къде той би могъл да говори истината и къде лъже. А също така — какво произтича от това и как би могло да бъде проверено. В три часа те вика Семьонич, но преди да отидеш при него, ще се отбиееш в кабинета ми и ще изложиш съображенията си.

Настя се върна в стаята си, окачи якето си на закачалката, включи нагревателя, за да си направи кафе, и замислено започна да изважда от бездънната си чанта книгата, които бе взела вчера със себе си, за да докладва на генерал Коновалов в министерството.

Изведнъж я връхлетя внезапна ярост и тя ожесточено започна да къса и да хвърля в кошчето за отпадъци дългите распечатки с разни

списъци и таблици, които с толкова старание и любов бе изготвяла вкъщи на компютъра.

— Глупачка! Безмозъчна идиотка! — съскаше злобно, раздирайки поредния рулон. — Защо чак вчера се сети? Длъжна бе преди всичко точно това да провериш! Преди всичко трябваше да изясниш дали жертвите на палача са от хората, фигуриращи в следствените дела. Нещо като че ли не се стиковаше, не се връзваше, но ти сметна, че това действително е така, и на тази база построи версията си за работника от милицията, който е решил лично да се заеме с правораздаване. Самонадеяна кретенка! Две седмици отидоха на вятъра, две седмици изтекоха в помийната яма. За това време можеше да свършиш маса полезна работа, а ти си уби две седмици за дявол знае какво. За такова нещо трябва да те изхвърлят от работа като последната бездарница!

Краят на гневната ѝ тирада съвпадна с последния от документите, подлежащи на унищожение. В този момент и водата започна да кипи в керамичната чаша. Настя си направи силно кафе, запали си цигара и започна да се успокоява. Наистина, ръцете ѝ трепереха все още и сърцето ѝ биеше като бясно, но злобата ѝ към самата себе си отстъпи място на рационалното мислене.

„В края на краищата — рече си тя, — ако не се бях заела със списъците на личния състав, никога не бих узнала, че в редица области е имало интензивна смяна на кадрите, която е започнала приблизително три-четири месеца след престъпленията, чиито извършители сега методично ликвидира палачът. И ако не бях разбрала това, не бих могла да определя районите, в които най-вероятно този палач ще се подвизава в близко бъдеще. Новата му жертва доказва, че правилно съм схванала закономерността. Но от друга страна, това означава, че се очакват минимум още три жертви. Те трябва да бъдат опазени. Трябва да се открие палачът. И всеки от тях трябва да получи заслуженото си. Жалко, че жертвата не е от хората, фигуриращи в следствените списъци, защото това силно затруднява издирването и охраната ѝ. Жалко също, че палачът може да се окаже всякакъв, а не да е задължително наш сътрудник. И този «всякакъв» също е доста потрудно да се издири. Но все пак, поне знаем приблизително на коя територия той ще действа...“

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Времето в началото на март се случи много хубаво. Студовете намаляха, през нощта живакът в термометрите не падаше под минус осем градуса, а през деня се вдигаше до нулата. Но снегът, който в града се превръщаше в кафеникава кал, в Подмосковието се радваше, ако не на девственост, то поне на чистота.

Днес на Григорий Валентинович Чинцов предстоеше поредната среща с новите му господари. Предишния път, когато Сергей бе видял на улицата жената — роднина на Павел, заради която на Чинцов му се бе наложило да си взема такси, бяха уговорени само общите намерения и условия за сътрудничество.

На Голубцов му бяха необходими услуги, не за да изтласка от играта съперници, а за да привлече на своя страна отделни политически групировки и съответния поддържащ ги електорат. По такъв начин лозунгът, под който отсега нататък Григорий Валентинович трябваше да изплита своите любими интриги, звучеше така: „Ела под нашето знаме, че може и по-лошо да стане!“

Информацията, че „смъртоносното“ интервю на Александър Ратников е било организирано именно от Чинцов, бе достигнала до новите му господари и Григорий Валентинович разбираше, че те го смятаха за доста могъщ и ловък човек. Че много разчитаха на него. А какво той можеше реално да им предложи? Уви, нищо. Тоест нищо такова, което да не го умеят и други хора с опит в подобна работа.

Серьожа и Николай първо бяха проследили роднината на Павел само до дома ѝ. А когато на следващия ден тя се бе отправила нанякъде, бяха я изгуби в метрото. През последните години тези идиоти бяха свикнали да се возят само с коли и бяха забравили какво представлява московското метро в пиковите часове. Не биваше да се доближават близко до нея, защото ги познаваше по физиономия. В Уралск почти половин час бе просеждала на масата им, занимавайки ги с пиянските си брътвежи. След това я бяха открили пак, бяха я съпроводили от дома ѝ до зданието на ГУВР на „Петровка“ и същия ден бе станало ясно, че тя се среща с Павел. Но онази хитра лисица

Сауляк беше ги забелязал и се бе опитал да избяга. Нощта бе прекарал у Анастасия — или както там беше името ѝ — а на сутринта все пак се бе изплъзнал от наблюдение. И неизвестно къде се беше скрил. Почти две седмици Серьожа и Коля неотлъчно бяха следвали жената, но тя така и не ги бе довела при Павел.

Сега вече на Чинцов му беше ясно, че Сауляк се е скрили далеч и задълго. Нямаше да го намери. И трябваше да престане да възлага надежди на тази жена. Съдейки по това къде отиваше всяка сутрин, можеше да се направи изводът, че тя работи в Московското главно управление на вътрешните работи. И какво ли общо имаше с Павел? Впрочем, роднината си е роднина и нямаше никакво значение къде работи. Така или иначе, тя се срещаше с Павел Сауляк. Лошото в случая бе, че не можеше да бъде задействана, ако наистина имаше същите способности като неговите.

Мислите на Чинцов не бяха особено светли и оптимистични. „Щом като нямам на разположение нито Павел, нито тази жена, какво бих могъл да предложа на своите нови възложители? За съжаление, нищо екстраординарно. Най-обикновен комплект от услуги. А те разчитат, че моите възможности са далеч по-големи. И затова ме оценяват по-високо. Интервюто с Ратников за тях е моята визитна картичка. Дявол да го вземе, как не ми върви напоследък!“

Колата свърна от автострадата по един тесен път и скоро спря пред висока ограда. Седящият зад волана Серьожа даде къс сигнал с клаксона и почти веднага от вратичката излезе млад здравеняк в камуфлажен костюм. Поемайки от ръката на Чинцов документа, който удостоверяваше членството му в Думата, той се отдръпна на няколко крачки и каза нещо по мобифона. След секунди широкият портал се разтвори и даде възможност на автомобила да навлезе в охраняемия участък.

На верандата Григорий Валентинович видя още един гард в подобна петниста униформа. Съдейки по паркираните в двора коли, той не беше пристигнал пръв. Гардът също прегледа документите му, преди да го пропусне в къщата.

Най-сетне на Чинцов му се удаде да престъпи прага. Той бързо се съблече, усещайки неприятното присвиване на стомаха си. Предишния път се бе държал с новите си господари далеч по-уверено, защото в този момент Серьожа издирваше жената, която можеше да го

доведе до Павел, а при повече късмет и самата тя би могла да работи за него. А днес какво щеше да им каже? Какви обещания можеше да им даде? Какви поръчения можеше да поеме? Нямаше накъде да отстъпва. Бяха му обещали добри пари и беше жалко да се лишава от тях. А с какво би могъл да се оправдае? Да им разкаже за Павел? Не биваше. Павел беше нишката към другите престъпления и мръсните нещица, с които Григорий Валентинович си бе поизцапал ръцете. Пък и ако им признаеше, че главният коз му е Павел Сауляк, за тях щеше да бъде полесно да го издирят и да го вземат на служба при себе си, а самият той повече нямаше да им бъде нужен. Не, за Павел наистина не биваше да им споменава, но пък ако не им споменеше, как би могъл да им обясни, че съвсем неотдавна е можел да организира и невъзможното, а сега това не му е по силите.

Поканените бяха малко, само трима, с Чинцов ставаха четирима. Стопанинът посрещна Григорий Валентинович и го запозна с останалите гости. По израженията на лицата им той разбра, че те също знаят за случая с Ратников, и още повече се вкисна.

— Известно ни е, че всички опити на Президента да разреши чеченския конфликт се блокират от силите, имащи интерес войната да продължи. Тези сили са многобройни и всяка групировка има своите интереси. Основните са три. Първата сила извлича печалби от търговията с оръжие. Втората пуска в обръщение за своя изгода парите, които се отделят от бюджета на Русия за възстановяване на Чечня. Третата контролира нефтопреработвателните заводи, намиращи се на чеченска територия, и изнася в чужбина нефтените продукти. Трите сили са се консолидирали и правят всичко възможно войната да продължи. Днес ни стана известно, че Дудаев възнамерява скоро да атакува Грозний. През това време там ще пребивава много голям военачалник. Ако щурмът на Грозний стане в присъствието на този военачалник, той няма да има друг изход, освен лично да поеме командването и да покаже на какво е способен като стратег и пълководец. Разбира се, няма да може нищо смислено да направи и репутацията му ще бъде погубена. Той представя армията и това е много важно. Ако ни се удаде да спасим репутацията му, ще ни бъде задължен. Поради това, съвършено очевидно е, че трябва да направим само едно нещо — да организираме работите така, че той да напусне Грозний поне няколко часа преди началото на щурма. Но ние в никакъв

случай не бива да разгласяваме, че имаме точна информация за часа на щурмуването. Този военачалник е непредсказуем човек и е възможно настоятелно да се поинтересува откъде сме се сдобили с такава информация.

— А имаме ли я в действителност? — обади се пълен мъж в поизмачкан костюм.

— Ще я имаме — подсмихна се Стопанинът. — Но повтарям, че не бива да афишираме това. Нужен ни е друг предлог. А след като всичко свърши, военачалникът ще узнае на кого е задължен за щастливото си избавление от позора. Кой знае, може би и от смъртта, ако щурмът продължи и стане сериозен. Това е много тънка интрига, господа. В нея психологията е повече от всичко останало. Военачалниците са суетни хора и не прощават никому подозренията в собствената им професионална несъстоятелност. На него специално дори не бива да му хрумне такава мисъл.

— Аз бих предложил друг вариант — включи се в разговора строен красив мъж около петдесетте, когото Стопанинът бе представил на Чинцов, наричайки го Антон Андреевич. — Принадлежността на този военачалник към екипа на Президента е известна на всички. Ако ни се удаде да разпалим конфликт между него и останалите ръководители от Министерството на отбраната, обидените му военни ще се отвърнат от Президента. И, естествено, ще се присъединят към нас, тъй като именно ние олицетворяваме този режим, при който рейтингът на армията е много висок. Аз съм съгласен, че за този конфликт би било много продуктивно да използваме ситуацията около щурма на Грозний.

— Имате ли готова комбинация? — осведоми се Стопанинът.

— Като цяло, имам някои замисли — кимна Антон Андреевич. — Но за целта ни е нужен човек от щаба на Дудаевите войски. Имаме ли такъв?

— Ще намерим. Изложете варианта си, Антон Андреевич.

— Специалните служби на руската страна, както ви е известно, са получили информация, че щурмът на Грозний е бил планиран за двадесет и трети февруари. Войските са били приведени в готовност, но щурмът не се е състоял. От лагера на Дудаев е изтекла информация, че щурмът е отложен за десети март. Тази информация спецслужбите са и доложили на армейското командване. Трябва да се договорим с

Дудаев щурмът да започне по-рано. Ние трябва точно да знаем времето на неговото начало. И то трябва да бъде в ден, когато нашият военачалник се намира в Чечня. Той ще си отиде няколко часа по-рано и това трябва да се организира много внимателно. Струва ми се, че тук ще ни окаже неоценима помощ господин Чинцов. Втори етап на комбинацията ще бъде публичното изявление на някого от високопоставените ръководители за това, че в тази ситуация специалните служби не са си свършили работата. Нещата могат да бъдат понагнетени, като се заяви, че разузнавателната дейност в Министерството на отбраната се е провалила. А след това да се намекне чрез пресата, че напротив, спецслужбите са работили съвместно и точно са установили времето за началото на щурма. И тогава ще излезе, че нашият военачалник е избягал от Грозний, именно за да не поеме лично командването и да не продемонстрира на целия свят своята професионална несъстоятелност. След това на него не му остава нищо друго, освен да подхвърли ГРУ на обществеността за оплюване и опозоряване. Той ще има само два изхода: или да признае своята страхливост, или да потвърди, че разузнаването работи лошо. Първото, както правилно забелязахте, се изключва. Остава второто. Той ще се втурне да критикува и своето, и нашето разузнаване. Ще настоява за уволнения на ръководители и за коренно преустройство на работата в специалните служби. Ще започне да предава своите приятели и съратници. След което те ще му обърнат гръб и ще се присъединят към нас.

— Примамливо е — поклати глава Стопанинът. — Но защо изключвате и трети вариант? Той може да каже, че специалните служби са си свършили добре работата, но му се е налагало на всяка цена да напусне Грозний. И би могъл да изтъкне много уважителна причина. Причина с голяма тежест. Та нали без такава причина не би могъл да се измъкне по най-бързия начин. Няма да се получи никакъв конфликт. И разузнаването е добро, и военачалникът не е страхливец. И в такъв случай какво?

— Ами, тук трябва да се постареем да направим така, че причините за спешното му напускане на Грозний да не бъдат разгласявани. Впрочем, доколкото ми е известно, нашият приятел Григорий Валентинович е голям специалист в тези неща. Нека това бъде неговият дял в нашата обща операция. Аз ще осигуря острата

критика от устата на големите ръководители по адрес на специалните служби. Гадничките намеци в жълтата преса ще поеме господин Туришев. — Антон Андреевич кимна към пълния мъж в измачкания костюм. — Това е неговата епархия. А заминаването на военачалника от Чечня е ваша задача, Григорий Валентинович. Ще успеете ли? Впрочем, няма защо да ви питам. На всички са известни вашите способности при такива тънки работи. Разбира се, че ще успеете. Но трябва да се действа оперативно, господа. Времето накъсява, военачалникът тръгва за Чечня вдругиден и по предварителни данни посещението му ще трае около четири дена.

Вратата се отвори и на прага изникна поредната горила, но вече не в униформа, а в най-обикновен панталон и памучна тениска, под която напиреха твърдите му мускули. След него в помещението нахлуха вълнуващи аромати на печено месо и силни подправки.

— Масата е готова — оповести горилата, поглеждайки въпросително Стопанина в очакване на по-нататъшни указания.

— Е, какво — рече той и леко се надигна, въпреки масивното си тяло. — Заповядайте на вечеря. Както беше прието да се казва едно време, щом в основни линии приемаме предложението на Антон Андреевич, то детайлите ще обсъдим на масата. Моля!

Стопанинът с елегантен и същевременно властен жест посочи вратата, водеща в съседната стая.

Антон Андреевич седна до Чинцов, Туришев и още един гост се настаниха срещу тях, а Стопанинът беше начело.

Чинцов малко се поуспокои. Задачата, която му възложиха, му изглеждаше напълно изпълнима и той вече започваше да прехвърля в главата си разни варианти за нейната реализация.

Но изведнъж ситуацията се промени и стана напрегната.

— Между другото — рече Туришев, — смятам, че ние се готвим съвсем нерационално да използваме такъв човек, като нашия Григорий Валентинович. Струва ми се, че той би могъл да направи значително повече.

— Така ли?

Стопанинът остави вилицата си с набучено на нея сочно парче свинско месо, което тъкмо бе поднесъл към устата си.

— Аз считам — продължи Туришев, — че мръсничките намеци в жълтата преса съвсем не са това, което е необходимо за такъв мощен

удар, какъвто се готвим да нанесем. Къде-къде по-ефективно би било, ако някой от ръководителите на специалните служби даде интервю, в което недвусмислено да заяви, че точното време за началото на щурма е било доложено на нашия военачалник буквално сутринта на този ден, в който той така спешно е напуснал Чечня. Тоест той като че ли за нищо не намеква и никого не обвинява в страхливост, а просто се защитава от тези публични нападки, които ни обеща да организира уважаемият Антон Андреевич. А изводите вече гражданите ще си ги направят сами. Ако пък не си ги направят, ще им помогнат за това средствата за масова информация. Едно нещо са празните догадки на вестникарите, а съвсем, съвсем друго — съпоставянето и анализът на изказванията, направени от няколко ръководителя, при това, публични изказвания, а не кулоарни сплетни. Смяя да ви уверя, че това ще изглежда далеч по-убедително. И още нещо, ситуация от такова естество ще стане достояние на обществеността не само в нашата страна, но и в чужбина. Отзвукът ще бъде много голям. Спомнете си, господа, колко крясъци се вдигнаха около интервюто на Ратников.

„Ето че се започна! — ужасено се помисли Чинцов. — Само това ми трябваше. Заслугата е на Павел, Ратников да бъде разкъсан на парчета от дяволите. Такава работа не е по силите ми.“

— Е, какво? — оживи се забележимо Стопанинът. — Това е много добра мисъл. Хайде да я обсъдим.

Чинцов се втренчи в чинията си, като с всички сили се опитваше да си даде вид, че ходът на обсъждането не го интересува особено. Но в действителност всяка произнесена дума отекваше в него като погребален звън.

— Струва ми се, че тази идея не ви допада много — тихо рече седящият до него Антон Андреевич.

— Прав сте — отзова се с готовност Григорий Валентинович.

— И защо? Не вярвате ли в ефективността от такъв поврат на събитията? Или виждате някакви подводни камъни, които засега са недостъпни за взора на тук присъстващите?

— Не съм сигурен, че мога да организирам това, което е необходимо — уклончиво отвърна Чинцов. — Нямам навика да работя прибързано. За подготовката на такова интервю е необходимо много време. Разбирате ли ме?

— Отчасти — кимна Антон Андреевич. — Искате да кажете, че да заставите човек от специалните служби да изрече нужните ни думи, той много дълго време трябва да бъде подготвян предварително. Правилно ли ви разбрах?

— Абсолютно правилно — радостно се съгласи Григорий Валентинович. — Трябва човекът да се поогледа, да не говорим пък че би трябвало първо да бъде избран от множество други. Нужно е да се проучи животът му и да се изготви оръжието, с помощта на което може да бъде заставен да прави това, което ние искаме. Това е въпрос на месеци, а не на десет дни.

— Позволете да ви попитам, а колко време отделихте за подготовката на Ратников?

— Четири месеца — излъга Чинцов, без да му мигне окото.

— Нима?

Антон Андреевич го изглежда с повишен интерес и Григорий Валентинович настръхна целият от този поглед. „Не ми ли вярва? Какво го кара да се съмнява? Да не би пък да знае истината? Но откъде?...“

— Да, представете си, четири месеца — мъжествено потвърди Чинцов. — И при това, разполагах с много добри помощници.

— А сега какво? Къде са вашите помощници?

— Няма ги — многозначително се усмихна Григорий Валентинович. — Вероятно знаете, че се разпадна екипът, за чиито интереси аз до неотдавна работех. Моите помощници бяха хора на членове на този екип. За съжаление, те не са в мое подчинение и в момента нямам достъп до тях.

— А нашите помощници ще ви свършат ли работа?

— Трудно е да се каже — започна да увърта Чинцов. — Засега не познавам техните възможности и способности. Пък и във всеки случай, на никого не би се удало да се справи с такава сложна задача. Не, Антон Андреевич, това не е реалистично. Виждате ли, аз не искам да ви заблуждавам и да се правя, че мога всичко — даже и това, което в действителност не мога. Ние с вас се занимаваме със сериозни неща и трябва да работим с отворени очи. Моля ви, убедете приятелите си, че те напразно си правят илюзии за това интервю. Времето е прекалено малко.

— Добре, готов съм да се съглася с вас. Но ако ви намеря способен помощник, ще се заемете ли с организацията на това интервю?

— Вече ви казах, Антон Андреевич — дори с най-добрите помощници за такава работа се изисква не един месец време.

— Е, тогава по-късно ще продължим беседата си — усмихна се Антон Андреевич. — А сега нека да отдадем дължимото внимание на изкуството на готвача.

Междувременно общият разговор се бе прехвърлил на проблема за финансирането. Чинцов наостри уши и разбра, че ставаше дума за него и за задачата, която се готвеха да му възложат.

— Григорий Валентинович — рече му Стопанинът, — тук всички сме здравомислещи хора и не изискваме от вас да споделяте нашите политически интереси. Ние ви поканихме като специалист, експерт и услугите ви ще бъдат възнаградени по съответния начин. Готови сме сега да обсъдим вашите условия.

— Въпросът е за организацията на отпътуването от Чечня на военачалника, нали? — с невинно изражение се поинтересува Чинцов.

— Не, въпросът е за организацията на интервюто с един от ръководителите на специалните служби.

— Григорий Валентинович не го счита за възможно — намеси се Антон Андреевич. — И аз съм склонен да се съглася с него. Такава работа изисква много продължителна и щателна предварителна подготовка и за десет дни тя едва ли ще бъде ефективно свършена.

— Почакайте малко — намръщи се Стопанинът. — Колкото работата е по-сложна, толкова и заплащането е по-високо. И ние сега сме готови да го обсъдим. Григорий Валентинович, по ваша оценка, колко ще струва тази работа?

— Ако разполагам с достатъчно време и квалифицирани помощници — внимателно отвърна Чинцов, — аз бих я оценил... Ами, да кажем на петстотин хиляди долара.

— Тоест за интервюто на Ратников вие сте получил именно толкова? — уточни един от гостите, чието име той не беше запомнил.

— Да — твърдо изрече Чинцов и отново излъга.

За Ратников Малков му беше платил само двеста хиляди. Но Малков вече го нямаше, а никой друг не би могъл да го уличи в лъжа.

— Ами тогава, като се вземат предвид скъсените срокове, ние ви предлагаме два пъти повече. Това устройва ли ви?

„Милион! Цял милион чудесни, шумолящи зелени долари!“

На Григорий Валентинович му секна дъхът. Той бе очаквал, че ще започнат да се пазарят, да занижават размера на хонорара му и възнамеряваше да настоява на числото „петстотин хиляди“, да подчертава усложненията, произтичащи от недостига на време и така нататък. Бе се надявал, че такава сума ще ги изплаши, и те сами ще се откажат от идеята за интервюто. И изведнъж — цял милион!

„Боже мой! Как бих могъл сега да отстъпвам?...“

— Да, това ме устройва — артикулира речевият му апарат, преди Чинцов да съобрази какъв таралеж слага в гащите си.

— И вие гарантирате изпълнението на задачата?

— Да, гарантирам — отвърна той, чувствайки как всичко наоколо заплува и се завъртя в луд танц.

„Какво правя?! Защо се съгласявам? Идиот! Но няма може да се устои на един милион долара...“

— А, ако нещо не се получи? — продължи с въпросите си мъжът от другата страна на масата, седящ до Туришев.

— Просто няма да си получа хонорара — измъчено се усмихна Чинцов, показвайки с целия си вид, че това се подразбира от само себе си.

— Не, не става така. Ние ще положим големи усилия за провеждането на предшестващите етапи на нашата комбинация, ще изръсим за това големи пари, а на последния етап ще се окаже, че всичко е било напразно, защото при Григорий Валентинович нещо не се е получило. Не можем да приемем това — възрази Антон Андреевич. — Ние току-що обсъдихме с Григорий Валентинович този проблем и той ми каза, че за подготовката на Ратников са му били необходими четири месеца. Съгласете се, не можем да очакваме, че той ще успее да свърши такава работа за десет дни. Би било прибързано и необмислено от наша страна. Предлагам да се върнем към първия вариант и да се възползваме от пресата с помощта на господин Туришев. И нека Григорий Валентинович да се заеме с организацията на отпътуването от Грозний на нашия военачалник.

— Да, между другото — вметна Туришев, — кой ще се занимава с това, ако господин Чинцов поеме интервюто? За това ние май не

помислихме.

— Господин Чинцов ще направи това, което му бъде възложено — твърдо отсече Стопанинът. — И за всяка свършена работа ще получава хонорар. Вие, струва ми се, господа, сте забравили, че господин Чинцов е поканен тук като изпълнител. Нашата задача е да определим целта, да разработим комбинацията и да намерим пари за нейната реализация, а неговата — да изпълнява. Нали така, Григорий Валентинович? И ако уважаемият Григорий Валентинович си мисли, че ние не знаем кои са източниците на парите, които му е заплащал за услугите покойният губернатор Малков, то той силно се лъже. Ние знаем това и при необходимост можем да го докажем. И така, на каква сума оценявате работата си по извеждането на военачалника от Чечня?

Този обрат изплаши Чинцов. Бяха го притиснали до стената и сега вече нямаше път назад.

— Двеста хиляди — промърмори с внезапно вдървени устни.

— Прекрасно. Да считаме, че се договорихме. И имайте предвид, Григорий Валентинович, че ако не си отработите тези пари, то всичко, което сте сложил през последните години в джоба си, ще ви бъде конфискувано от правозащитните органи. Ние ще се погрижим за това. Трудно е човек да си представи по-мръсни пари от парите на Малков и Юрцев, а че те са плащали с тях именно на вас, не представлява никаква трудност да бъде доказано. Надявам се, че между нас не са останали неизяснени неща.

— Разбира се. Смятам, че няма да има проблеми — отвърна Чинцов, осъзнавайки, че прави поредната си крачка към ешафода.

И то — огромна крачка.

* * *

Колата на Антон Андреевич се движеше отпред и Чинцов нареди на Серьожа да не я изпреварва.

На тръгване Антон Андреевич му беше казал тихо: „Следвайте ме. Трябва да си поговорим.“

Автомобилът отпред кривна надясно и пое по един чер път.

— След него! — изкомандва Чинцов.

Спряха на десетина метра от завоя. Антон Андреевич излезе от колата си и му даде знак да направи същото.

Двамата започнаха бавно да се разхождат напред-назад.

— Струва ми се, че попаднахте в не много приятна ситуация — поде Антон Андреевич.

— Да — унило се съгласи Чиндов. — Но това е меко казано.

— Значи нямате никакви шансове да изпълните задачата?

— Те са съвсем малки. Нали ви обясних...

— Да, помня — прекъсна го Антон Андреевич. — Време, помощници и така нататък. Ако искате, бих могъл да направя опит да ви отърва.

— По какъв начин? — трепна Чинцов.

— Аз мога да уредя това интервю.

— Тогава защо не го казахте на останалите? Щяха на вас да възложат задачата. И големи пари бихте спечелил. Не ви разбирам.

— А аз ще ви обясня — усмихна се снизходително Антон Андреевич. — Считан съм за политически съратник и се предполага, че трябва да работя за идеята, а не за пари. А вие обратно — специалист сте и работите именно за пари, а не за идеята. Ако бях казал, че мога да свърша тази работа, то не би ми се полагал никакъв хонорар. Схващате ли?

— Да, разбира се.

— Освен това, не ми се ще съратниците ми да разберат за моите възможности. Това е приблизително така, както да разгласиш на всички, че имаш прекрасен зъболекар, твой близък приятел, който работи изключително добре, а взема от познатите си изключително евтино. И веднага всички започват да те молят да им ходатайстваш, да им осигуриш добър и евтин зъболекар, представяйки ги като твои близки познати. Разбирате ли? Принуден си да се съгласиш, защото ти е неудобно да им откажеш, а при това лишаваш своя приятел-лекар от нормална печалба, принуждавайки го да ги губи времето си за твои познати, които му плащат малко. През това време той би могъл да лекува други пациенти, които си плащат далеч по-скъпо. Хората, както ви е известно, са доста безцеремонни и имат неприятния навик да ти се увесват на шията и да ти искат услуги и заеми. Накратко казано, аз имам възможността да взема интервюто, но не искам да я афиширам.

И безплатно да работя също не желая. И така, ще можем ли да се спогодим?

— Какви са вашите условия? — попита Чинцов, усещайки как проблясващата надежда му влива живителни сили.

— С организацията по изтеглянето на военачалника от Чечня се заемате сам и хонорарът от двеста хиляди долара също получавате сам. Интервюто ще уредя аз, но ще се знае, че то е ваша лична работа. Хонорара ще получите вие и ще ми го предадете. Това е всичко.

Милионът отплуваше, плавно полюшвайки се върху вълните и махайки за сбогом. Григорий Валентинович си я представи тази картина много живо и дори в цветовете.

— Какво, целият милион ли трябва да ви дам? — попита за всеки случай, като тайно се надяваше, че поне една малка купчинка от възхитителните зелени хартийки ще се обърне и ще заплува обратно към брега.

— А няма това не ви устройва? — учуди се Антон Андреевич. — Моля, аз съм готов да изслушам съображенията ви.

— Стори ми се, че запазването на вашата тайна има някаква цена — отбеляза Чинцов.

— А запазването на вашите тайни няма ли цена? Съгласен ли сте да бъде разгласен произходът на парите, които сте получил от Малков, и към тях да прояви интерес криминалното следствие? Григорий Валентинович, ние и двамата ще мълчим и по такъв начин ще се разплатим един с друг. А милионът ще ми го дадете. Ако това не ви устройва, просто не приемайте моята помощ. Не ви се натрапвам. И, честна дума, няма да има никакви обиди.

— Не, не, съгласен съм — въздъхна Чинцов. — Всичко ме устройва. Договорихме се.

— Отлично — усмихна се Антон Андреевич. — Е, тогава — по колите.

Григорий Валентинович се върна в автомобила си. Беше му полекнало. Разбира се, налагаше се да се прости с милиона, но в интерес на истината, не би могъл да го спечели без Павел. А нямаше никакви основания да се надява, че за десет дни би могъл да го открие и да го придума да работи. Затова пък двеста хиляди все някак щеше да спечели, откарвайки военачалника от Грозний.

* * *

Виктор Алексеевич Гордеев замислено гледаше Юра Коротков, докато смилаше информацията, която току-що бе получил. На Коротков бе възложено да изясни кой е Григорий Валентинович Чинцов, от какво живее и диша и защо двамата мъже, разхождащи се с колата му, упорито заставаха на пътя на Анастасия Каменская. Юра бе узнал, че Чинцов работи в апарата на Държавната дума, а мъжете пътуващи със сребристото му ауди, модел 1991 година, са Сергей Яковлев и Николай Обидин. Коротков също ги бе разпознал — именно те бяха били в Самара и Уралск. Излизаше, че по принцип им беше нужен Сауляк, а не Анастасия. По всяка вероятност, именно Чинцов и неговите помощници бе имал предвид Антон Андреевич Минаев, казвайки на своя приятел генерал Коновалов, че някой бил организиран хайка за Сауляк. До този момент всичко съвпаднаше.

А след това Коротков бе съобщил, че Чинцов е пътувал извън града и е посетил дома на доста известна в политическите кръгове личност. И това не би било толкова впечатляващо, ако сред гостите на този политик не фигурираше и самият Антон Андреевич Минаев. Нещо повече, по пътя обратно към Москва Минаев и Чинцов спирани за известно време и разговаряли за нещо. И този факт никак не се хареса на полковник Гордеев. Щом като в началото генерал Минаев се бе обявил за противник на Чинцов, то защо сега двамата се бяха оказали в един впряг?

Виктор Алексеевич не понасяше политическите интриги, но и не му се щеше в резултат на тия игри да пострада Настя. Цялата работа бе започнала от Сауляк, а Настя бе помогнала той да бъде изведен от затвора буквално под носа на Чинцовите хора. И ако Минаев и Чинцов бяха успели да се споразумеят, то дали това тяхно споразумение по някакъв начин нямаше да рефлектира у Каменская?

— Та, нали Настя е изпълнявала молба на Минаев — говореше Коротков. — Да не би да смятате, че той ще ѝ отвърне с черна неблагодарност?

— Кой го знае — угрижено поклати глава Виктор Алексеевич. — Днес е модерно да предаваш своите приятели и помощници. Мисля си,

дали да кажем на Настя за Минаев или засега да си мълчим. Как смяташ?

— Аз бих ѝ казал. Може да измисли нещо.

— Ще измисли нещо — иронизира го полковникът. — Разбира се, на теб само това може да ти мине през ума. Свикнал си да се отнасяш към нея като към някаква машина за производство на идеи. А не помисли ли, че би могла да се изплаши? Тя, между другото, също има нерви. Как би се почувствал, ако разбереш, че биха могли да те използват като разменна монета в играта между Думата и ФСБ?

— Вероятно, зле — съгласи се Коротков. — Но вие не сравнявайте Настя с мен. Тя е друго нещо. Колкото ѝ е по-трудно, толкова по-интересно ѝ става. Главата ѝ другояче е устроена.

— Става дума не за нещо по-трудно, а за нещо по-опасно — отвърна с досада Гордеев. — Добре, вече взех решение. Засега нито дума на Настя. Къде е Селуянов?

— Тича — сви рамене Юра. — Къде би могъл да бъде? Тича по задачи.

— Щом като се появи — веднага при мен. Двамата. И за Бога, трай си Коротков. Знам, че с Настя сте приятели от много години, и че имаш отвратителния навик да ѝ разказваш за всичко и всичко да споделяш с нея. Но ако само една думичка ѝ споменеш за Минаев и Чинцов, ще ти откъсна главата, ще те уволня и ще те пратя да вървиш по дяволите! Ясно ли е?

След като Коротков си отиде, Виктор Алексеевич остана така още известно време, потънал в мислите си. После решително стана, облече палтото си, заключи кабинета и напусна зданието на „Петровка“.

* * *

— Как ти се струва моята Анастасия? — поде полковник Гордеев. — Имаш ли някакви оплаквания от нейната работа?

— Само не се опитвай да ме заблуждаваш, че си дошъл точно това да ме питаш — отвърна Коновалов. — Давай направо, Виктор. Каква ти е нуждата?

— Не, Александър Семьонович, ти имаш нужда, а не аз. Но, спомняйки си нашата стара дружба, а също и факта, че ти все пак се явяваш мой началник, макар и не пряк, сам дойдох при теб.

— Така, така — полубопитства Коновалов. — Да послушаме.

— Ти защо, Александър Семьонович, излагаш на опасност моето момиче, а? Да не би заради това да съм ѝ възложил твоето поръчение? Неблагодарно постъпваш.

— А не може ли по-разбираемо? — застана нащрек началникът на главка.

— Не може по-разбираемо — рече сърдито Гордеев. — Аз самият нищо не разбирам. Какъв е този твой Минаев?

— Как така какъв? Нали ви запознах.

— И отдавна ли го познаваш?

— От сто години. Или от деветдесет. Накратко, отдавна. Какъв е проблемът, Виктор?

— Ами такъв, Александър Семьонович, че твоят Минаев беше помолил да защитим Павел Сауляк под предлог, че го преследвали някакви врагове. Ние му повярвахме, изпратихме Анастасия да спасява Павел, тя успешно изпълни твоето поръчение и го докара направо в горещите обятия на генерал Минаев, като при това отбеляза, че Павел действително са го пасли някакви хора, и то доста настоятелно. Нещо повече, тези хора и досега не са загубили интереса си към него и продължават упорито да го търсят и преследват. И изведнъж аз разбирам, че те работят за един гражданин, с когото Минаев се познава много добре. При това, двамата заедно посещават някакви политически седянки и, криейки се от чужди очи, водят тайни частни разговори насаме. И се поражда в мен, Александър Семьонович, едно такова недобро впечатление, че твоето приятелче от ФСБ те води за носа. А заедно с теб — и мен. А моето момиче просто го е пожертвал.

— Почакай, Виктор, почакай. Съвсем сигурен ли си в това, което каза?

— Сто процента.

— И кой е гражданинът, с когото Минаев води тайни беседи?

— Някой си Чинцов от Държавната дума. Чувал ли си за такъв?

— Не съм — поклати глава Коновалов.

— Гледай какво се получава. Ако Минаев и Чинцов са компания, то защо е била лъжата, че Павел ще бъде преследван? Търсели са го

хората на Чинцов, които не представляват за Минаев никаква опасност. И щом като Минаев е искал да отвлече Сауляк именно от Чинцов, излиза, че между двамата има някаква игра. И в тази игра забъркват моето момиче. Да вземем другия вариант. Минаев и Чинцов са се сдушили току-що. В момента, когато Сауляк е излизал от колонията, те действително са играели в различни отбори. Тогава защо хората на Чинцов продължават да преследват Анастасия. Защо цяла нощ стоят в колата под прозорците ѝ.

Тук Виктор Алексеевич, разбира се, попреиначи нещата. Той знаеше, че в последно време хората на Чинцов, Яковлев и Обидин, са загубили интерес към Настя, но умишлено сгъстяваше боите, надявайки се да поразмърда Коновалов. Никак не му харесваше фактът за близкото общуване на генерал Минаев с човека, когото той неотдавна бе обявил за свой враг.

— Разбери, Александър Семьонович, че аз изпратих Анастасия в Самара, защото ти лично представи нещата по такъв начин. Каза ми, че непременно щели да се постараят Сауляк да бъде ликвидиран. С други думи, ние с теб, по-точно аз реагирах под свирката ти като нормален милиционер: щом се готви убийство и аз знам за това, мой дълг е да го предотвратя. Или поне да се постарая да направя това. Но ако всичко е лъжа, ако не е планирано никакво убийство, то защо тогава се старяхме? Оказва се, че сме работили на тъмно за чужд чичко? Позволихме да ни излъжат като глупави хлапета? Отговори ми защо Анастасия пътува до Самара? В името на каква цел, щом в действителност нищо не е заплашвало Павел Сауляк? Какво стои зад всичко това?

— Ами, ако все пак е съществувала заплаха?

— Ако я е имало, то защо сега Минаев играе за противниковия отбор? Ти знаеш какви са правилата на тази игра. Когато бившите врагове започнат да се договарят, те си правят взаимни отстъпки като знак на примирие. Не си ли чувал, Александър Семьонович, как става това? Тогава ще ти разкажа. Единият казва на другия: твоят човек на времето ми направи беля и ми попречи по някакъв начин, нанесе ми вреда, дай ми го и аз ще го накажа за свое удоволствие и за назидание на другите. И му го дават, можеш да ми вярваш. А аз никак не желая моята Анастасия да се окаже именно такъв човек!

— Виктор, аз познавам Минаев като порядъчен гражданин и добър професионалист. Не вярвам, че е замислил някаква мръсна комбинация. Убий ме — не вярвам. Може би грешиш? Сигурен ли си в своята информация?

Генерал Коновалов знаеше как и за какво да пита.

Можеш да бъдеш сигурен само в тази информация, с която лично си се сдобил. Само в това, което си видял със собствените очи, чул си със собствените си уши, пипнал си със собствените си ръце. Всичко останало беше въпрос на доверие към този, който ти дава информацията. Можеше ли полковник Гордеев да бъде абсолютно сигурен в Коротков? Би ли могъл да заложи главата си, че Юра никъде и в нищо не е сгрешил? Можеше ли да се закълне, че информаторът на автомобилната банда, с когото е разговарял Михаил Доценко, е дал верен номер на колата? Да, като че ли за номера на колата би могъл да бъде сигурен, тъй като Юра Коротков с очите си бе видял хората, пътуващи в нея, и бе ги разпознал. Такива съвпадения бяха невъзможни. Ами, ако се бе припознал? Та, нали Анастасия не ги бе виждала в Москва и не би могла да потвърди правотата на Коротков. И след това, действително ли се бе състояла тази среща извън града у известния политик, от която Минаев и собственикът на тази кола са си тръгнали заедно? Действително ли Минаев и Чинцов късно вечерта бяха спирали по пътя и бяха разговаряли за нещо? А може би Юра грешеше и това са би съвсем други хора?

Ако Гордеев бе видял всичко това със собствените очи, далеч по-уверено би разговарял с Коновалов.

— Смятай, че това е обикновена оперативна информация — сухо рече полковникът. — И като оценяваш достоверността ѝ, направи обичайните отстъпки и допуски. Тя ти се струва абсолютно невероятна, така ли?

— Мисля, че всичко това не е нещо повече от недоразумение — отвърна уклончиво Коновалов. — Хората могат случайно да се срещнат в даден кръг и дори да се сприятелят, без да подозират, че са стари противници. Сам знаеш, че това се случва. Не бих искал да подозираш Минаев в нещо нередно и коварно.

— Можеш ли да гарантираш за него?

— Да, струва ми се, че да — отвърна твърдо Александър Семьонович.

* * *

Виктор Алексеевич се върна на „Петровка“ напълно удовлетворен от изводите, които си бе направил от беседата си с генерала. Беше сигурен, че най-късно тази вечер Александър Семьонович Коновалов ще се свърже с Антон Андреевич Минаев и ще го информира за разговора си с полковника от управлението за тежки криминални престъпления. Не, Гордеев съвсем не подозираше началника на главка в двуличие, но предполагаше, че разговорът им ще разтревожи генерала и той непременно ще пожелае да се обади на Минаев, ако не за друго, то поне да се убеди, че полковникът греша. А същевременно и да предупреди Антон Андреевич за Чинцов — че той е същият онзи човек, чиито сътрудници са се опитвали да очистят Павел в Самара. Нещо като стар познат...

Привечер се появи Коля Селуянов и заедно с Коротков влязоха в кабинета на Гордеев.

— Значи така, деца мои — поде полковникът, пропускайки дългите предисловия. — От този момент — цялото внимание към генерал Минаев. Погледнете как ще се държи, с кого ще се срещне. Този човек не ми харесва и искам да знам всичко за него. А на Анастасия — нито думичка. Убивам ви, ако се раздрънкате. Не включваме външно наблюдение. За това, че се прави разработка на генерал от ФСБ, те са длъжни да доложат по инстанциите и да получат разрешение. Ще изтече информация, а нас подобно нещо не ни устройва. Зад всичко това няма никакво реално криминално престъпление, действаме на свой риск и страх, нелегално и по партизански. Става дума за нашата Анастасия и затова, момчета, ще трябва да се постараете. Коротков, въведи Коля в курса на нещата. Край, тръгвайте.

Около осем часа Гордеев се справи с неотложните задачи и понечи да извика Каменская на доклад по текущите дела, но размисли и лично се отби при нея.

Тя седеше зад бюрото си, отрупано с купища книжа. Беше бледа и с тъмни петна под очите, но самите ѝ очи блестяха и полковникът се досети, че не е болна, а просто уморена.

— С какво ще ме зарадваш? — попита я бодро.

— С най-различни неща — усмихна се Настя и се изправи, потривайки схванатия си от дългото седене кръст.

Тя подробно му разказа всичко, което бе успяла да свърши през деня, и Гордеев за кой ли път се удиви на невероятната ѝ работоспособност. Даде си сметка, че не би издържал толкова упорито да се рови в справките, цифрите и схемите. Беше енергичен човек и продължителните кабинетни заседания не бяха по вкуса му. А Анастасия можеше по цели денонощия да не се помръдва от стола си и да се занимава с работа, изискваща педантичност и концентрирано внимание.

— Как върви работата в бригадата на Коновалов? Вече престана ли да се ядосваш?

— Да не би да ми е личало, че се ядосвам?

— И още как — усмихна се Гордеев. — Разбира се, не всички го забелязваха — само аз. Познавам те като петте си пръста. Ако говориш със съвсем равен тон, а ръцете ти треперят, значи в най-скоро време ще започнеш да чупиш съдове или да късаш чернови. Признай си, че си чупила чаши.

— Не — усмихна се и Настя. — Те са ми малко и ги пазя.

— Тогава сигурно си късала книгата си на дребни парченца.

— На едри — уточни тя. — Да, имаше такава нещца.

— Но нали сега се успокои?

— Разбира се. Сега съм бременна с нови идеи. Искам да тръгна не от биографията, а от характера. Знаете, че днес е модерно да се прави характеристика на личността на престъпника по особеностите на извършеното от него престъпление. Особено ефективно е това, когато престъпленията са няколко.

— На модерна ли си решила да се правиш? Преди нямаше такива увлечения — отбеляза Виктор Алексеевич.

— Нямам друг изход — сви рамене Настя. — Ядосвам се само при мисълта, че този палач се разхожда някъде под носа ни. А почти съм сигурна, че не съм сгрешила при определянето на областите. Следващата му жертва, ако въобще има такава, непременно ще е в един от трите останали региона. Знаете ли колко е досадно, когато знаеш къде ще се прояви, а не можеш нищо да направиш. Не успях с кръга от потенциалните потърпевши, а съдейки по всичко, така се

получава и с кръга от потенциалните престъпници. Дано поне мястото съм улучила.

— Ти да не ги съжаляваш случайно тези потърпевши? И онзи изрод, който е погубил единадесет деца, и този, който е убил девойките? Не мога да те позная, момичето ми. Нека палачът ги изтрепи всичките, въздухът, ще стане по-чист.

Очите на Гордеев хитро проблясваха. Той нарочно провокираше, говорейки й очевидни и непростими за един професионалист глупости. Не биваше да се прехвърля наказателната функция върху палачи-самозванци, както не биваше да се допуска те сами да си я присвояват.

Настя нито на секунда не се усъмни, че Гордеев се шегува, но реши да влезе в тона му.

— Ама, разбира се, никой не спори по този въпрос — рече тя. — Но все пак, трябва ли да го заловим или не? Трябва. Поне заради това, за да го запитаме: откъде, драги, си разбрал нещо, което милицията на седем области, плюс цялото руско министерство не са успели да разберат за три години?

Настя изведнъж стана сериозна.

— Слушайте, ами че аз, без да искам, казах умна мисъл.

— И каква е тя? Струва ми се, че още не съм чул нищо умно.

— А защо палачът убива именно сега и именно поред? Всички престъпления са извършени преди две и половина — три години. Приблизително. Кога е разбрал кой е престъпникът? Разбираемо ли говоря?

— Не много — отвърна Гордеев. — Ти се вълнуваш, момичето ми. Хайде, успокой се и започни изложението си от самото начало.

Той забеляза как затрепериха пръстите й, стискайки нервно цигарата. Полковникът знаеше, че неочакваната мисъл, внезапната догадка винаги караше Анастасия да се вълнува. Наистина, нищо на света за нея не беше по-важно и по-интересно от работата й.

— Добре, тръгваме от началото. След извършването на последното престъпление, ако разбира се, съм изчислила правилно, са изминали две и половина години. Въпрос: кога на палача е станало известно за всичките тези престъпления? Защо убива извършителите им почти едновременно? Създава се впечатлението, че е разбрал за тях едва сега, при това за всичките наведнъж. Ако е узнавал за престъпниците и ги е намирал постепенно, то защо не се е разправил с

тях, още когато си е изяснявал личността им? Защо е протакал толкова време? А ако не е протакал, значи някой друг е събирал тези сведения, натрупвал ги е и сега ги е предал накуп в ръцете на палача. Може би дори го е наел да види сметката на гадовете. Но не разбирам защо информацията не е била предадена на милицията. Нима палачът или неговият възложител толкова люто ни мразят?

— Може би се е опитвал, но са му казали, че уликите са недостатъчни.

— А той пък е смятал обратното. И по всичко личи, че не е сгрешил. Следите от всички жертви на палача съвпадат с тези, които са открити по местата на съответните престъпления. Има и друг вариант: палачът е наел човек, който му е открил всичките убийци, всичките седем. И когато този човек си е свършил работата и му е направил отчет за нея, палачът се е отправил да реализира своя замисъл. Да, Виктор Алексеевич, тук трябва да се поразровим. Във факта, че палачът убива жертвите си практически едновременно има някакво рационално зърно. Ако разбере защо прави това, ще стигна до него.

— Дай Боже — ободряващо кимна Гордеев. — О, забравих да ти кажа, Семьонич позвъни и те моли да отидеш при него утре сутринта към десет часа.

— Не каза ли защо?

— Искала си от него някакви сведения.

— О, да, съвсем се бях улисала в тия книжа. Бях го помолила да ми предостави всичките материали за серийните убийства. Не обобщенията и заключенията, а първичните документи. И за жертвите на палача — също. Знаете ли, по-добре е да погледнеш с очите си, отколкото да разчиташ на припевчета от чужди думи.

— Така е — съгласи се Виктор Алексеевич. — Пригответе се да си тръгваме. Стана късно.

— Ами, да си тръгваме.

Настя покорно започна да събира документите и да ги разпределя по папки и чекмеджета.

— Между другото — обади се неочаквано, — да не би да сте изпратил някъде Коротков?

— Защо питаш? — застана нащрек Гордеев.

— Май че ме излъга. Беше ми обещал да ме откара до вкъщи, много ми е тежка чантата. Пък изчезна някъде. Може би трябва да го

почакам. Ами, ако вземе, че се върне?

— Няма да се върне — промърмори полковникът. — Сигурен съм, че няма. Не го чакай.

— Жалко — въздъхна тя. — Ще се наложи да я мъкна на собствения си гръб.

— Защо не пътуваш с кола? Имате кола и ти си много добър шофьор.

— Първо, тя е по-нужна на Альоша. Той непрекъснато ходи някъде — ту в Жуковский, ту по работа, ту при родителите си.

— А второ?

— Второ, не я обичам и се страхувам от нея. Нервите ми вече не са същите. Пък и нищо не разбирам от техника. Аз даже не зная устройството ѝ и ако се повреди, не мога да я поправам. Предпочитам да ползвам градския транспорт. Пътувам си бавничко, предъвквам всякакви глупави мисли, а ако ми провърви, чета си нещо.

— Знаеш ли какво ще ти кажа, драга? Ти просто прикриваш мързела си с красиви думи. Да караш кола и да я поддържаш, това е труд, съгласен съм. А ти не искаш да се трудиш, искаш само да си седнеш в метрото и нека то те вози.

— Нека да ме вози — отвърна сговорчиво Настя. — Нали затова си е метро. А вие само се чудите за какво да ме упреквате.

Двамата излязоха заедно на улицата и се отправиха към метростанцията.

Мислите на Гордеев непрекъснато се връщаха към генерал Минаев и връзката му с Чинцов. Дано Коротков и Селуянов добре да си свършеха работата. Минаев имаше солиден опит в оперативната дейност, не беше никак просто да бъде следен, защото можеше да забележи всяка „опашка“. И като нищо би могло да се стигне до някой приличен скандал. Виктор Алексеевич, разбира се щеше да защити момчетата, да поеме цялата вина върху себе си. Най-важното бе да не пострада Анастасия в тази неясна, но намирисваща на лошо игра.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Това беше един от редките дни, когато сутрешното ставане от леглото не предизвикваше у Настя ужас, близък до паниката. Първо, разсъмваше се достатъчно рано и събуждането не беше така мъчително, а второ, предстоеше ѝ традиционната разходка из Измайловския парк в компанията на Иван Алексеевич Заточний, шеф на управлението за борба с организираната престъпност. Познаваха се от около година, а по време на разходките си водеха беседи на най-различни неангажиращи теми. Впрочем, понякога разговаряха и за работа. Настя знаеше, че тези разходки са известни на много хора, и че коментарите за тях са доста соленички, но Иван Алексеевич я бе посъветвал да не им обръща внимание и да се постарее да извлича полза от слуховете.

Почти винаги към тях се присъединяваше и синът на генерала, Максим, който се готвеше да кандидатства в един от вузовете на МВР и старателно усъвършенстваше кондицията си, за да се представи добре на изпита по физическа подготовка. Настя си спомняше, че през лятото той бе бил едро, леко възпълничко момче, чиято физическа форма бе доста далеч от съвършенството. Но сега, под непрекъснатия и безмилостен контрол на своя баща, Максим се бе превърнал в млад здравеняк с яки крака и внушителни бицепси.

— Чух, че Коновалов се опитал да ви примами на служба при себе си?

До преди секунди бяха разговаряли за съвсем обикновени неща и преходът се оказа толкова рязък, че Настя дори не разбра веднага за какво става дума.

— Имаше такова нещо — кимна тя.

— И вие сте му отказала. Интересно защо? Не ви ли се иска да работите в Главното управление? Или не ви харесва самият Коновалов?

— Бих го казала другояче. Искане ми се да работя на „Петровка“ и ми харесва Гордеев. Както е известно, по-хубавото е враг на хубавото.

— Мога ли да сключа споразумение с вас? — попита Заточний.

— Опитайте — усмихна се Настя.

— Ако някога решите да напуснете Гордеев, преди всичко си помислете за мен. Договорихме ли се? Това не означава, че вие обещавате непременно да дойдете в моето ведомство. Но аз искам на първо място да си помислите за работа при мен, а след това да разгледате и другите предложения.

— Говорите така, сякаш ще стане опашка от претенденти за моята особа. Освен Коновалов, никой друг не ми е предлагал да си сменя местоработата.

— Това е така, защото всички познават Гордеев и им е ясно, че е напразна и безнадеждна работа да подмамваш кадрите му. Просто така никой не напуска полковника.

„Да, същите тези думи чух и от Коновалов. Буквално същите думи“ — рече си Настя.

— Защо съм ви, Иван Алексеевич? Вашата организирана престъпност е прекалено тясно свързана с икономиката, а аз нищо не разбирам от нея. Вече съм ви казвала, че ми прилошава от всичките тия икономически премъдрости.

— Искате ли да ви докажа, че не сте права? В течение на десет минути.

— Ами, да, пак ще започнете да ме уговаряте, че могат да се намерят пет умни книжки и да се усвоят основните им правила, а след това за една година да се вникне в тънкостите. Говорил сте ми това. Не ми е интересно.

— Давате ли ми десет минути? Готов съм да се басирам на кутия портокалов сок.

— Става. Слушам ви. Аз обичам портокалов сок.

— Аз също. И съм сигурен, че ще ви се наложи да ми го купите. Та, ето какво, Анастасия. В нашето управление се провежда оперативна разработка на голяма организирана група, която трупа пари от контрабанда на наркотици, оръжие и жива стока. Занимаваме се с нея вече година, но за нашия бранш това не е много дълго време. Знаете, че организираниите групи се разработват с години.

— Разбира се — кимна Настя.

— Тази група си има междинни бази в редица области. И тези области са седем. Да ги назова ли?

Тя рязко се спря и го изглежда.

— Сериозно ли говорите?

— Абсолютно. Та, какво, да изреждам ли областите или не е необходимо?

— Не е нужно. Вярвам ви. Излиза, че съм нагазила във вашата епархия.

— Ами, вие си имате свой интерес, серия трупове. Не се чувствайте виновна, просто не сте знаела.

— А Коновалов! — с досада възкликна Настя. — И той ли не е знаел нищо? Ние сме навлезли в територия, където работите вие, мотаем ви се из краката, пречим ви. Нещо провалихме ли ви?

— Засега не сте успели — усмихна се Заточний. — А Семьонича не го обвинявайте. При нас от веки веков дясната ръка не знае какво върши лявата. Не сме се развикали от всеки ъгъл, че провеждаме оперативни мероприятия в тези региони. Но не намирате ли, че сам по себе си фактът е прелюбопитен? И ако работехте при мен, а не в криминалното управление, то вашите многобройни трупове далеч по-рано биха се сраснали с моите контрабандисти. А за да се очертаят районите, където се подвизава вашият прословут палач, съвсем не е необходимо да се знаят основите на икономическата теория. Достатъчно е да си само Каменская. Е, какво? Спечелих ли сока си?

— Какъв предпочитате? „Яффа“ или „Уимбълдън“?

— „Севън дей“.

— Направо ме нокаутирахте, Иван Алексеевич. Вижте какво се получава: някой се възползва от ситуацията с маниака и серийните убийства, за да вдигне скандал и да предизвика пълна смяна на ръководството в правозащитните органи. Логично ли е?

— Логично. Или поне за това говорят вашите справки за кадровите промени.

— Вие виждал ли сте ги?

— И дори съм ги чел. Изпросих ги от Коновалов. Между другото, тези справки са го впечатлили много.

— Оставете това — махна с ръка Настя. — Всичко се оказва напразно. Надявах се чрез анализа на кадровите промени да предвидя пътя на палача, а по всичко личи, че той въобще не е от средите на нашите сътрудници. Колко работа отиде по дяволите. Иван Алексеевич...

— Да? Искахте нещо да ми кажете?

— Не. Просто така...

— И все пак?

— Нали ви казах — просто така. Това не би могло да бъде.

— Не мога да ви позная, Настя. Нали точно вие твърдяхте, че така не бива да се разсъждава. Нали точно вие стотици пъти сте ми повтаряла, че е възможно всичко да се случи. Трябва само да му се измисли обяснение. Та, какво искахте да ми кажете?

— Бих искала да разбера какво е било отначало, а какво — после. Оглеждани са били районите, където е имало скандални неразкрити убийства, провокиран е бил скандал и под такъв предлог са сменяли ръководителите и са назначавали други, корумпирани, а после в тези райони са организирали своите бази. Така ли?

— Вероятно. Във всеки случай, това е твърде правдоподобно.

— А не обратното?

— Не разбрах.

Заточний се спря и обърна към нея едрото си тяло.

— Не разбрах какво имате предвид.

— Ами, ако първо са били избрани регионите?

— Шегувате се! Не може да бъде.

— Ето, виждате ли? И вие не вярвате.

— Трудно е да се повярва, Настя. Това вече граничи с фантастиката. Да избереш удобен за престъпните си цели район и след това да чакаш да се случи нещо извънредно, за да вдигнеш скандал? Невероятно. Ами, ако не се случи? Така можеш и цял живот да си чакаш.

— Иван Алексеевич, мислите прекалено хубаво за хората. Вие сте романтик.

— А вие?

— По-скоро съм циничка. И съм готова да повярвам, че тези скандални серийни убийства са били извършени преднамерено. Разбирате ли? Умишлено. Те са били част от плана. И тогава ми става ясно, че непременно има човек, който знае за това и познава тези, които са организирали и извършили престъпленията. Аз изхождах от това, че за палача издирването на убийците е въпрос на разкриване на престъпленията. Затова се и опитвах да го намеря сред сътрудниците на милицията, затова и мислех погрешно, че жертвите му са от хората, фигуриращи в оперативните материали. А в действителност това би

могло да се окаже само въпрос на осведоменост. Звучи чудовищно, нали?

— Като че ли да — промърмори Заточний. — Човек не може да ви упрекне в липса на фантазия. Хайде, доразвийте мисълта си. Кой е този ваш палач и защо в такъв случай унищожават тези наемни убийци.

— Страхува се от разобличение.

— И защо се е застраховал точно сега? Та нали убийствата са били извършени отдавна. И след това, защо устройва тези ритуални игрички. Убил си — убил и край. Защо на всяка цена трябва да се покаже, че това са именно тези хора, които са извършили отдавнашните убийства? За кого е предназначен целият този спектакъл?

— Трябва да си помисля — рече много сериозно Настя. — Не съм готова да ви отговоря веднага.

— Помислете — съгласи се Заточний. — А за да мислите полесно, ще ви кажа още нещичко. По тези контрабандни историйки на разработка при нас се намираха някои персони, които несъмнено ще представляват интерес за вас.

— Например?

— Например някой си Олег Иванович Юрцев. Чувала ли сте за такъв?

— Иван Алексеевич, не ми вадете душата — примоли се Настя. — Кажете ги веднага. Кой още? Мхитаров? Изотов? Малков? Лученков?

— И даже Семьонов. Целият отбор на Малков, начело със самия него. Според нашите разработки те се считат отговорни за всеки от регионите. Нещо като куратора.

— Но те са шест — бързо съобрази Настя, — а регионите са седем. Или може би греша?

— Седем са. И трябва да има още един куратор. Но засега той не ни е известен. По тази причина, драга Анастасия Павловна, аз ви моля за приятелска услуга. И ще смятаме, че сме квит. Подсказах ви това-онова за вашите трупове, помогнете ми и вие.

— Надценявате ме — поклати глава тя. — Едва ли ще мога. Нищо не разбирам от вашите работи.

— Ами, опитайте. Не съм ви началник и няма да ви наказвам за неизпълнена задача.

— Иван Алексеевич, излиза така, че палачът първо се е разправил с кураторите и чак след това се е заел с убийците. Не разбирам защо го прави.

— И аз не разбирам — въздъхна Заточний. — Отначало си помислих, че конкурентна фирма отстранява кураторите, за да заеме местата им. След това си помислих, че това го прави не конкурентна фирма, а шефът на цялата тази банда, защото не е доволен от тяхната работа. Дори допуснах, че кураторите са замислили дворцов преврат, с цел да изместят главатарите, а главатарите са се усетили навреме и са потушили бунта още в зародиш. А сега не знам въобще какво да мисля. Написах докладна, в бригадата на Коновалов се включват и наши сътрудници. Да се надяваме, че със съвместни усилия все нещо ще постигнем.

Настя и Заточний се обърнаха и тръгнаха в обратна посока по алеята. Срещу тях тичаше Максим, който тъкмо привършваше петкилометровия си крос.

— Браво — похвали го баща му. — Влезе в норматива. Можеш да си починеш десет минути.

— Лельо Настя, а вие покривате ли норматива? — попита юношата, правейки в тръс кръгове около тях.

— За такива като мен още не са измислени нормативи — пошегува се Настя. — Наскоро ми се наложи да тичам след един влак, който бе потеглил, и след това цял час не можах да спра сърцебиенето си.

— Че как тогава работите в криминалното следствие? — учуди се Максим.

— Трудно. Провървя ми с началника...

— Глупости — прекъсна я Заточний. — Не ми обърквайте момчето. Началникът ви няма нищо общо с това. Запомни, Максим, че за да ти простят слабата физическа подготовка, трябва да притежаваш особени способности. Когато станеш толкова умен и талантлив като Анастасия Павловна, тогава би могъл да си позволиш да не се вместиш в нормативите. Но не и преди това. И не забравяй, че си мъж. Към теб изискванията са други.

Максим забави темпото, направи няколко дихателни упражнения и тръгна редом с тях.

— Добре ви е на вас, жените — рече завистливо.

Заточний се намръщи недоволно и Настя се досети, че на Максим му предстои да изслуша възпитателна лекция вкъщи.

Генералът се грижеше сам за сина си и не отминаваше без внимание нито една негова погрешна дума. Не си скъпеше времето и труда за детайлни и обстоятелствени обяснения на неправотата му.

След четиридесет минути стигнаха до метрото и се разделиха — семейство Заточни живееха наблизко, а Настя трябваше да пътува към Щелковското шосе.

След разходката тя се чувстваше бодра и настроението ѝ бе приповдигнато, защото ѝ предстоеше да решава поредната интелектуална задача, а това, според твърденията на Юра Коротков, за нея беше по-сладко от най-сладката бонбонка.

Но преди да се зарови в книгата, тя позвъни на Заточний.

— Иван Алексеевич, вашият седми номер е Евгений Шабанов, покойният имиджмейкър на Президента. Той нещо все ми се губеше. Първите шестима лесно се оформиха в група, а Шабанов стоеше като единак. Нали все пак е от екипа на Президента. Все се мъчех с него, не знаех къде да го дяна.

* * *

Михаил Давидович Ларкин обичаше комфорта, уюта, топлината и спокойствието. Той не понасяше суетенето и му беше много неприятно, когато определена ситуация го принуждаваше да нервничи. Ларкин много добре знаеше, че нервността и прибързаността се отразяваха зле на необикновената му природна дарба.

Някога, работейки под ръководството на Павел Сауляк, той с увлечение се бе старал да се самоусъвършенства, упорито бе изучавал методиката на тренировките, не бе жалил силите си, когато тези тренировки изискваха уморителни в своята монотонност упражнения. Беше довел своето майсторство до съвършенство и много се гордееше с това. Дългата му практика бе доказала обаче, че всички неприятности и болести пречеха на способностите му да се изявят оптимално.

Появата на човека, претендиращ за ролята на новия му шеф, беше за него именно такава неприятност. Ларкин добре помнеше своя пръв вербуващ, с когото бе разговарял само един път в кабинета на

завеждащия отдела в конструкторското бюро, където бе бил на служба по това време. И след като бе започнал да работи за Павел Сауляк, Михаил се бе уповавал на мисълта, че истината за него знаят само двама души — първият вербуващ, насочил го към Сауляк, и самият Сауляк. Оказа се обаче, че има също и трети, и това обстоятелство моментално изведе Ларкин от състоянието му на душевно равновесие. И този трети човек беше много опасен, защото бе показал на Ларкин пълен комплект компрометиращи материали — от магнетофонния запис на първия му разговор с вербуващия, при който Миша простодушно си бе признал малките тайни около получаването на дипломата си за висше образование, до видеозаписи на неговата работа при изпълнение на някои задачи, поставени му от Павел, както и резултатите от тази работа. Получаваше се повече от впечатляващо. Той никога досега не бе виждал тези компромати, казваха му, че съществуват, и Ларкин вярваше. Но когато ги зърна със собствените си очи, почувства се много неприятно. По-неприятно просто не можеше да бъде.

— Разбира се, няма да дам ход на тези записи, ако вие се отнесете с разбиране към създалата се ситуация — говореше този трети човек.

Миша винаги бързо съобразяваше, фактът, че не притежаваше способности за техническите науки, съвсем не означаваше, че е глупав. Даже обратното.

— Какво се иска от мен? — попита той.

— Изпълнение на моите поръчения, нищо повече. Трябва да работите за мен така, както сте работил за Павел.

— Ами, ако той се върне?

— Какво означава „ако“? — благодушно се усмихна мъжът. — Павел непременно ще се върне. Не се и съмнявайте. И вие ще продължите да работите с него, както и преди. Но заедно с това ще работите и за мен. И нищо няма да споменавате на Павел. Това впрочем е и всичко. Направете избора си, Михаил Давидович. Да, и още нещо. Незабавно ми се обадете, когато Павел Дмитриевич се върне. Аз ще се погрижа за вашата безопасност и още щом Сауляк се появи, ще направя всичко необходимо да не се срещнем случайно пред прага на вашия гостоприемен дом. Та, какъв е вашият отговор?

— Съгласен съм — въздъхна Ларкин. — Вие не ми оставихте избор.

— Защо говорите така, Михаил Давидович? — укорително поклати глава събеседникът му. — Избор винаги има. Вие можете да се откажете и да се предадете на органите на правосъдието.

Естествено, такъв избор никак не устройваше Миша. Нима за това години наред си бе изграждал този малък комфортен свят, за да се окаже изведнъж зад решетките? Не, не и не!

— Какво трябва да направя?

— Засега нищо. Почивайте си, събирайте сили, поддържайте формата си. В най-близко време аз ще се свържа с вас и ще ви поставя задачата.

— Сигурен ли сте, че тя ще ми е по силите?

— Разбира се. Вече сте го правил, и то доста успешно. С мен ще ви е много по-лесно да работите, отколкото с Павел, защото аз ще ви снабдя с цялата предварителна информация за човека, с когото ще ви се наложи да контактувате. Така че, гответе си и изхвърлете от главата си ненужните съмнения.

Този разговор се бе състоял преди четири дена. И ето че четвърти ден Миша си седеше вкъщи, по-точно казано, лежеше на мекия удобен диван, поставил ръце под главата си и втренчил поглед в тавана. Никак не му се харесваше това, ама никак. Нямахше и с кого да се посъветва. Павел не излизаше на връзка, а Ларкин не знаеше къде да го търси. Нямахше нито адреса, нито телефона му. Така бе било винаги. Дори и при най-остра необходимост той никога не би могъл да открие своя шеф.

Веднъж преди доста години Павел му беше казал: „Ти, Михаиле, разбира се, си специалист от висока класа, но помни, че може да се намери някой, който е по-силен. Природата те е надарила, тя е щедра и мнозина дарява, при това на някои дава повече, отколкото на останалите. Аз напълно допускам, пък и ти трябва да допускаш, че твоята дарба не е най-мощната. И ако по-надарен човек започне да работи срещу нас, той ще съумее да те накара да разкажеш това, което знаеш. Дори няма да успееш да мигнеш и вече всичко ще си му разказал. Затова е по-добре да знаеш по-малко.“

Друг на негово място навярно би започнал да възразява, но само не и Ларкин. Той много добре знаеше как хората издаваха всичките си

мисли, след като ги обработеше.

„Дали да потърся сега Павел? Правилно ли е да искам съвет от него? Ами, ако оня човек разбере и се разсърди? Ако даде ход на тези ужасни записи — и магнетофонни, и на видеолента?...“ Михаил се опитваше да разсъждава трезво и да си изясни кой е по-опасен за него — Павел или новият му познат. И по всичко личеше, че не е Павел. Макар че, щом материалите, които му бяха показани, не са били само в един екземпляр, то би било напълно възможно и Павел да има копия от тях. И тогава какво излизаше? Ако откажеше да работи за другия, той щеше да ги публикува или нещо подобно. Ако пък Павел разбереше, че Миша работи за него, също можеше да го подхлъзне на динена кора. От трън — та на глог.

Оставаше само едно — да се надява, че всичко ще му се размине. „Слуга на двама господари?! Че какво? В световната литература тази ситуация е описвана милиони пъти. И винаги се е получавало така, че слугата-плут е надхитрявал стопаните си и е излизал като победител от нея. Ненапрасно казват, че умното теле от две майки бозае. Може би трябва да рискувам?...“

Мрачните му размишления бяха прекъснати от телефонен звън.

— Искам да се запиша за сеанс — прозвуча истеричен женски глас в слушалката. — Бих желала за утре, ако е възможно. Налага ми се срочно, защото обстоятелствата са особени.

Всичко беше ясно. Сигурно жената бе узнала за измяната на своя съпруг току-що или преди няколко часа. Веднага бе седнала пред телефона да звъни на приятелките си и да им разказва за „този мерзавец“. И някоя от тях я беше посъветвала да отиде при известния психотерапевт, който моментално ще премахне душевната ѝ болка. Обстоятелствата ѝ били особени! Като че ли само на нея съпругът ѝ изневерява. С такива дамички се работеше лесно. Ларкин им възвръщаше душевното спокойствие само за два сеанса. По хиляда долара за сеанс.

— Сгрешила сте — реже вежливо Миша. — Вероятно търсите Михаил Давидович? Но той вече има друг номер.

— Какъв е? — запита измамената жена.

— Не го знам. Поставиха ни нова АТЦ и промениха всички номера. Сега този е моят номер.

— А откъде тогава знаете, че търся Михаил Давидович? — стана подозрителна тя.

— Не сте първата — усмихна се Миша. — По цял ден го търсят. И други искат да ги приеме.

— Но в такъв случай Михаил Давидович би трябвало да ви остави новия си телефонен номер, за да го давате на тези, които му звънят — не мирясваше дамата.

— Трябва да ви разочаровам. Вашият Михаил Давидович не ме е молил за съвети. И вас също. Всичко хубаво.

Ларкин остави слушалката и горестно изкриви устни. Парите отлитаха изпод носа му. Но Павел категорично го бе предупредил да прекрати терапевтичната си практика. Окончателно и безвъзвратно. И Миша не смееше да наруши заповедта му. Та нали Сауляк можеше да се върне всеки момент. Така и беше казал: „Пак заминавам, но този път за кратко време — седмица-две.“ Вече бяха минали две седмици. Павел все още го нямаше, но би могъл да се обади буквално всяка минута.

Михаил с тъга си помисли за Галя — мило и симпатично момиче, пухкаво и апетитно. Би могъл да я повика по телефона. Тя бе наивничка, добра, открита и душата му си почиваше в нейно присъствие. Допадаше му и в леглото — не беше взискателна, не му отнемаше много сили, пък и време също. Беше й необходим не като чукач, а за да поддържа самочувствието й. Че как иначе — такъв интересен мъж, на възраст, образован и с пари. Може би наистина трябваше да й се обади? И тя сигурно щеше веднага да пристигне.

Ларкин се претърколи на една страна и посегна към телефона, който се намираше на пода до дивана.

— Къдричке — измърка в слушалката, — неочаквано вечерта ми се оказа свободна. Ти как си?

„Как си?“ Искане ли питане. Разбира се, че незабавно ще хукне към него. Какво да донесе? Да похапнат? Непременно. Тя знае какво обича Миша и пътъом ще го купи.

Но въпреки всичко, Ларкин искаше да се покаже като джентълмен. Една жена не биваше да се охарчва заради него.

— Ще ти дам парите, като пристигнеш, така че не се скъпи — разпореди се той. — За нас с теб — само най-хубавото.

„Ето това е — каза си, след като затвори. — Трябва да се поукраси тревожното чакане с хубава храна и нежни женски ласки. Защото не се знае накъде ще се обърнат нещата утре.“

* * *

Докато Михаил Давидович нервничеше и се измъчваше, лежейки на мекия си диван, полковник Гордеев и неговите двама помощника си блъскаха главите как да го открият. Или поне да си изяснят кой е той.

Юра Коротков, зафиксирал срещата на генерал Минаев с непознатия мъж с тъмни очила, в този момент беше сам и не можеше да проследи и двамата. Оставаше му единствено да се надява, че Антон Андреевич ще го потърси пак.

— На Минаев не му се харесало, че посетих приятеля му Александър Семьонович — съобщи полковник Гордеев на Коротков и Селуянов. — Той веднага намерил свои хора сред съответните ръководства и се поинтересувал дали не сме му организирали външно наблюдение. Явно се е подскрежил. Нищо, нека сега се помъчи над въпроса откъде ни е известно за дружбата му с Чинцов.

— А сигурен ли сте, че те са тясно свързани? — попита Коротков. — Ами, ако това в действителност е била случайна среща?

— Ако е била случайна, той не би се разтревожил и не би се втурнал да проверява дали не сме му изпратили съгледвачи. Ние с вас знаем, че нямаме право да го правим, и той иска да ни уличи в незаконни действия. А защо му е това, ако е чист? Суетата, деца мои, винаги е по-красноречива от всякакви думи. Аз специално ходих при Коновалов и му разказах за подозренията си. Коновалов е нормален честен мужик и не може да не предаде нашия разговор на своя другар. Той вярва на Минаев като на самия себе си. Пък аз исках да видя какво ще се пръкне от това. Ето че видях. Убедих се, че на Минаев не му е чист косъмът. Може би във връзката му с Чинцов няма нищо криминално и той се е хванал във възможността да ме прекара и да ми отклони вниманието към нещо друго. Излиза, че нещо друго все пак има. Антон Андреевич се е забъркал в някаква каша. Или се готви да се забърква. Затова изважда козовете от колодата и си ги пъха в ръкава.

— Странна му е логиката — сви рамене Коля Селуянов. — Първо ни моли за помощ и иска да му докараме човек от Самара, а след това се готви да ни погоди мръсен номер. Не е по мъжки.

— Но затова пък е много модерно — отбеляза Коротков. — Напълно в духа на нашето време: да помолиш някого за нещо, да го използваш и да го изхвърлиш поради непотребност. Нали гледаш телевизия — всички така постъпват. Предават своите наляво и надясно.

— Прав си, синко — рече Виктор Алексеевич и в гласа му се промъкна неприкрита заплаха. — Колкото и прискърбно да е това, ти си прав. Уважаемият генерал Минаев ни използва като безплатна работна сила. Молбата на Коновалов е закон за мен, не можех да не я изпълня, но още тогава усещах, че това няма да свърши добре. Ето че и не свърши. А сега, разбирайки, че в нещо ставаме опасни за Минаев, той иска да ни извие ръцете. На първо място моите, като ваш началник, който ви е дал незаконна заповед. А в къпа заедно с мен сте и вие, като изпълнители на незаконната заповед. Умен излязох все пак, че не въвлякох в това и Настя, че инак и тя като нищо щеше изгърми. Но, деца мои, не за това трябва да мислим, а за друго.

Той замълча и бавно започна да се разхожда по тесния и дълъг кабинет. Юра и Николай си седяха тихо, защото добре им беше известно, че не бива да пречат на началника си, когато той размишлява.

— Правилно го каза Юра, при нужда предават своите без никакво съжаление и угризения. Не просто за майтап и развлечение, а именно в случай на нужда. И трябва да се помисли каква именно нужда е сполетяла генерал Минаев. Сигурно не е ремонт на колата или теч от тавана на апартамента му. Защо му е нужен този коз във вид на нашите незаконни действия? За да ни задуши, деца мои, при това да ни задуши, без да гъкнем. Да ни лиши от кислород. Той се е обърнал към своето ръководство с рапорт, че е открил наблюдение над себе си. Подире му ще изпратят съгледвачи от ФСБ и ще изяснят кой още върви по петите му. Тоест, синчета, ще ни пипнат като две и две — четири. След което ще ме извикат на мекия мъхест килим и ще започнат да ме изстискват. И в тази ситуация аз трябва да им кажа нещо, да им дам някакви обяснения. Тук ще имам два пътя. Или да им кажа истината, давайки си сметка, че след половин час всичките ми мъгляви подозрения и наличните факти ще станат известни на Минаев, или да

им кажа неистината — с други думи — да излъжа. Тогава тази неистина трябва да се измисли, да се отшлифова и ние тримата ще я научим наизуст. Да няма нито най-малки разминавания.

— Ами, да, Виктор Алексеевич? — изведнъж се оживи Коля Селуянов. — Нека ни пипнат. Ние пък ще ги забаламосаме.

— А не се ли страхуваш, че ще те изхвърлят от службата? — присви очи Гордеев. — Да не говорим, че и на мен могат да ми теглят ритника по задника. Не ти ли е жал за болния и плешив старец?

— Трябва хитро да го измислим, да няма за какво да се хванат. Хайде да издигнем версията, че разработваме мъжа с тъмните очила, който по външни белези се свързва при нас с редица неразкрити престъпления. Значи ние въобще не разработваме Минаев, а нашия очилатко. Очилаткото влиза в контакт с неизвестен гражданин и ние се помъкваме след този гражданин като магаре след морков. И даже си нямаме хабер кой е той в действителност. Какво ще кажете?

— Фантазьор си ти, Николай — въздъхна Юра Коротков. — Кой ще ни повярва, че вече дни наред толкова тъпо си вървим след съответния гражданин, без да си направим труда да установим самоличността му. Ако пък сме я установи ли, то сме длъжни да докладваме, че това е генерал от ФСБ и веднага бихме получили заповед „да не сте посмели“. Правилникът не го позволява.

— Стоп! — вдигна ръка Гордеев. — Верни неща говорите, момчета. Ако разберат точно колко дни се мъкнете след Минаев, главите ви ще хвъркнат. Ами, ако не разберат? Хайде да помислим не може ли тук да си поиграем. Сигурни ли сте, че той ви е засякъл?

Коля и Юра неопределено вдигнаха рамене.

— Ами стараехме се... — смънка Селуянов.

— И няма с кого да ви заменя — замислено рече полковникът. — Не бива никого да въвличаме в тази афера, защото се движим по острието на бръснача. А този дългокос тип с очилата страшно ни е нужен. Негово дело са и Юрцев и смахнатият Базанов. Ако въобще е той, а не някой друг със същите външни белези. Как да го намерим...

След около час Юра и Николай излязоха от кабинета му и връщайки се в своята стая, веднага се заеха да приготвят чай и да слагат на масата сандвичите със сух хляб и много скъп, но вкусен салам, които си бяха купили предварително от бюфета.

— Жалко, че не можем да кажем на Настя — въздъхна Селуянов.
— Тя непременно щеше да измисли нещо умно.

— А на мен Колобок популярно ми разясни, че не съм се държал колегиално — отвърна Коротков, лакомо отхапвайки от хляба със салам. — Отнасял съм се, вика, към нея като към машина за производство на идеи, а тя имала и нерви, а не само мозък. Той не иска да я плашим.

— Без съмнение, това е правилно. Но май не съм забелязал Настя да е много плашлива. А ти?

— Аз пък съм забелязвал — кимна Юра. — Тя е голяма страхливка и сама си го признава. Но това е така, защото е по-съобразителна от нас с теб, предвижда ситуацията с пет хода напред и веднага ѝ става ясно какви неприятности могат да я сполетят.

— Както се казва, от ума си тегли.

— Знаеш ли какво, Юра? Че ние забравихме за Стасов.

— Защо да сме забравили? — учуди се Коротков.

— Колобок каза, че нямало с кого да ни замени, а не искал да въвлича странични хора в тази авантюра.

— Николай, престани да си ги измисляш...

— Какво пък. Колобок няма да разбере нищо. Ще обясним на Стасов, че трябва да се помогне на Настя. Той няма да ни откаже, сигурен съм.

— Да, и веднага ще хукне да ѝ разказва.

— Че ние с теб да не сме хукнали? — намръщи се Селуянов.

— „Ние с теб“ — иронизира го Коротков. — Ние с теб си седим тук и с всички сили се борим с желанието си да споделим с нея. Не е ли така? Но ние сме двама и един друг се възпираме. А той? Ще се поколебае около пет минути и ще ѝ го издрънка.

— Можем да го помолим да не го прави — настояваше Коля. — Той е професионалист, трябва да ги разбира тези неща. А от друга страна, Стасов е частен детектив, за него нашите правила не важат. Когато му е посочил възложителят, него проследява. Друго не го интересува.

— И какво ще отговаря, ако го сгащят. Ще го стиснат за врата и ще го заставят да покаже контракта с възложителя, съгласно който му е поръчано да проследи Минаев. Не, приятелю, тази работа си е гола вода. В никакъв случай!

— Почакай малко, Юрка, защо бързаш да режеш от корен гениалните ми идеи? Ами, ако той има контракт?

— Да не би ти да го склучиш този контракт? — насмешливо попита Коротков.

— Ти само гледаш да се будалкаш — обидено измърмори Селуянов, отпивайки от горещия чай. — Майтапчия...

* * *

Настя обожаваше да чертае таблици и схеми. Тя лошо възприемаше информацията, изложена в свободна и разлята форма, когато непрекъснато ѝ се налагаше да се връща към началото на текста, да прелиства страниците назад и да търси с поглед необходимите абзаци и думи. А разпределена по колонките на таблиците или по квадратчетата на схемите информацията ставаше нагледна и леко се поддаваше на анализ.

През целия ден след сутрешната си разходка със Заточний тя бе изучавала материалите по престъпленията на палача, вмъквайки в таблиците маса различни сведения от мястото и времето на убийството до следите, открити на местопрестъплението.

Надвечер всички таблици и схеми бяха съставени. Настя ги разположи на пода по средата на стаята, седна, подвивайки крака, и започна да обмисля получения резултат.

Според времето не можеше да се определи никаква система. Четирите убийства бяха извършени в различно време от денонощието. Според мястото — също нищо повтарящо се. Но като че ли по начина имаше над какво да се замисли. Всичките четири жертви бяха удушени, при това не с голи ръце, а с връв. Какво ги обединяваше?

Личността на жертвата? Нищо общо, освен това, че следите на потърпевшите някога са били намерени на местата, където са били извършени тежките престъпления, останали неразкрити. Но този факт не подлежеше на анализ, тъй като именно от него бе започнало всичко. Какво още?

Още един любопитен факт. Нито на едно от местата, където бяха намерени жертвите на палача, обстановката практически не беше нарушена. Казано на разбираем език — нито при един от четирите

случая нямаше следи от борба. Това би могло да означава, че потърпевшите въобще не са били убити там, където впоследствие са били открити трупове им. Втори вариант — потърпевшите са познавали добре убиеца-палач, нищо лошо не са очаквали от него и доверчиво са се обръщали с гръб.

Настя се пресегна за таблицата, в която бяха вписани данните за времето на настъпване на смъртта (според преценката на съдебните експерти) и времето на намирането на трупове. След това взе друга таблица, където бяха посочени местата, в които бяха открити жертвите на палача. Питаше се би ли могло да се получи така, че в интервала от времето на настъпването на смъртта до намирането на трупа покойникът да бъде преместен и да бъде оставен на мястото, където е бил намерен?

В първия случай трупът беше открит двадесет минути след убийството. При това на място, където в този момент наблизко е имало не по-малко от сто души. За двадесет минути беше изключено да се пренесе трупът покрай толкова много хора.

Във втория случай смъртта беше настъпила в десет часа сутринта, а трупът е бил открит в избено помещение в три и половина следобед. Да се товари и се превозва труп посред бял ден, също изглеждаше малко вероятно.

В третия случай трупът на убиеца на депутатата и на цялото му семейство беше открит в жилището на самия потърпевш. Убитият беше млад човек, беше водил безразборен живот и неговото отсъствие бе направило впечатление твърде късно. Към момента, когато са отворили жилището му, той бил мъртъв от около четири дена и било трудно да се установи точния час на настъпването на смъртта. Но ако този човек бе убит някъде на друго място, а след това са докарали трупа му и са го внесли в жилището, то това не би могло да стане съвсем безшумно. Нещо повече — не би могло да стане през деня. „Може би през нощта? Но през нощта дори и най-малкият шум се чува ясно... Трябва да се обадя и да уточня разпитвали ли са обитателите на сградата по този въпрос“ — отбеляза си Настя.

И четвъртият — последен случай. Този път жертва на палача се оказал човек, който съдейки по всичко, бе извършил жестоки убийства на самотни старци. Трупът му бил намерен рано сутринта на една детска площадка, а смъртта била настъпила около два часа след

полунощ. Нищо особено, ако до трупа не били намерени няколко фаса и експертизата не бе доказала, че по тях има следи от слюнката именно на убития. Излизаше, че преди да бъде убит, той си е седял на тази площадка и спокойно си е пушел. Едва ли палачът е бил толкова предвидлив, че да вземе цигарените угарки от истинското местопрестъпление и да ги подхвърли до пълния с пясък трап на детската площадка. „Разбира се, на този свят всичко би могло да се случи...“

Настя си вписа още една бележка в тефтерчето: „Да попитам търсили ли са микрочастици от дрехите на убития по пейчиците.“ Ако той действително бе седял известно време на някоя от малките пейки, то непременно щеше да има следи от дрехите му. А може би не бе седял, а се бе разхождал напред-назад. В такъв случай пък би трябвало да останат многобройни следи от насложени една върху друга стъпки.

Тя извади от папката ксерокопие от протокола за огледа на местопроизшествието. Не, за многобройни следи от обувки нямаше нито дума. Следите били в нормално количество и били открити по цялото протежение от края на площадката до декоративната гъбка, където било открито тялото. Там имало и много други следи, но върви, че разбери сега кои от тях принадлежат на убиеца. „Колко угарки са били намерени? Шест. За да се изпуши една цигара, отиват от пет до седем минути. Значи общо прави около тридесет-четиридесет минути. Плюс интервалите между отделните цигари — значи трябва да се прибави още около половин час. Излиза, че потърпевшият е прекарал на площадката минимум час. И при това е седял. Трябва да има следи от дрехите му.“

При всички случаи се оказваше, че жертвите на палача са били убити именно там, където са били открити труповете им. Въпросът бе, защо са позволили да бъдат удушени, без да окажат каквато и да била съпротива?

Като охкаше и се държеше за кръста, Настя се изправи на крака. Трябваше да звъни и да си изяснява детайлите. Александър Семьонович Коновалов ѝ бе дал телефонните номера, позвънявайки на които би могла да поиска всички необходими ѝ данни.

В кухнята Алексей с увлечение четеше някакъв детективски роман, като периодично бръкваше в плетеното панерче, пълно с кашкавалени пръчици.

— Огладня ли? — попита той, без да откъсва очи от книгата.

— Още не съм. Отивам да разоря нашия оскъден семеен бюджет.

Може ли?

— Давай. А по какъв начин?

— Трябва да проведе няколко извънградски разговора.

— Ъхъ — измуча Алексей, прелиствайки страницата. — Звъни си. Нали ще ни изпратят сметките чак след месец.

— Да не би да забогатеем за един месец? — любопитства Настя.

— Не знам. Може би най-сетне ще ми дадат заплата. Обещаха поне. Вземай телефона и изчезвай, че съм стигнал до най-интересното място. Ако поискаш да вечеряш, извикай ми.

Настя отмъкна апарата с дълъг кабел в другата стая и плътно затвори вратата, за да не пречи на мъжа си да узнае кървавата тайна.

След около половин час нещата се поизясниха и това само потвърди първоначалния й извод, че всичките четири жертви са били убити от палача там, където са били намерени телата им. Излизаше, че и четиримата са имали общ познат. Човек, когото те са познавали, от когото не се страхуват и спокойно го допускат близо до себе си. И дори се обръщат с гръб към него. Проверката на този факт изискваше много време — трябваше да се съберат сведения за кръга от познати на четиримата и да се намери тяхната пресечна точка. С такава обемна и отегчителна работа в днешно време малко хора се заемаха. „А-Б“-то на детективската работа бе останало в миналото и беше почти забравено.

Настя отново се върна в кухнята, запали газовия котлон и сложи чайника.

— Не пий кафе преди вечеря, ще си развалиш апетита — промърмори Алексей, все още забил нос в детективския роман.

— Ами че аз ще пукна от глад, докато се начетеш — възмути се тя. — И това ми се наричало съпруг. Защо се ожени за мен?

— Как защо?

Алексей най-сетне вдигна глава и се втренчи в нея с иронично учудване.

— За да ти чета книжките. Я виж колко ги имаш и почти всички са криминалета. А пък аз ги обожавам. Не мога да ги изчета и до пенсия. И колкото по-бързо те уморя от глад, толкова по-скоро тази

разкошна библиотека ще остане за мое лично ползване. Добре де, стига си хленчила. Ей сега ще ядем.

Настя го съжали.

— От мен да мине. Можеш да си четеш още петнадесет минути. Аз сама ще се оправя.

— Не!

Алексей веднага затвори книгата и уплашено скочи.

— Искам да поживея още. Сигурно ще приготвиш нещо такова, от което няма начин да не се отровя. Почти цяла година живеем заедно, а ти така и не се научи как правилно се пържат картофи.

— Тогава, заповядай — зарадвано отвърна Настя, като мигновено зае освободилото се място и грабна книгата, която той току-що бе чел. — Татяна Томилина. Коя пък е тази?

— Не я ли знаеш? — изненада се Алексей. — Тя е жената на твоя Стасов.

— Но нейната фамилия е Образцова. Това да не ѝ е псевдонимът?

— Ами, да.

— И как пише? Бива ли я?

— Че прочети я. Ще ти е от полза.

— Сериозно, Альоша, как е? Четивна ли е?

— Повече от четивна. Класическо детективно четиво без всякакви ужасии и порносцени. Има тайна, има интрига, има напрежение, а към края — и развързка. Само че финалите ѝ най-често са тъжни. Едни такива безизходни.

— А ти какви ги искаш? Бурно да възтържествува справедливостта и в края разобличеният престъпник да поиска вода и хрипливо да рече: „Вие победихте. Записвайте признанията ми“?

— Ами, да... Нещо от този род. Много ми се иска добрите да победят.

— Скъпи мой, Татяна е следовател. На кого друг, ако не на нея, най-добре ѝ е известно, че пълна победа на добрите в наше време почти никога не се случва. Тя пише не за това, което само с чувала, а за това, което знае от собствения си печален опит.

— Не — заинати се Алексей, като ловко режеше рибата на парчета и я оваляше в брашно и яйце, — в този жанр има закони. Има закони и в литературата като цяло. Литературата не бива да бъде точно

отражение на реалния живот, инак защо въобще ще е необходима. Ако в книгата всичко е такава, каквото е в живота, защо да я четеш? Можеш просто да погледнеш през прозореца и да видиш същото нещо. В криминалето не трябва да се описва как пияният чичо Вася заради бутилка водка се е сбил с пияния чичо Петя и го е утрепал. Защото в живота тези пияни чичковци се бият всеки ден, нищо необикновено няма в това убийство и то не е интересно никому. Макар че от гледна точка на реалното отражение на действителността трябва да се описва именно такава убийство, като най-често срещащо се. Помниш ли как ни учеха в училище? Отражение на типичното в типични обстоятелства. Реализъм. На кого е нужен този реализъм? Всеки ден телевизорът е препълнен с него. А пълната и безапелационна победа на доброто над злото не е нещо типично за нашите условия. Ето за това искам да чета. За поддръжка на бойния си дух.

— Май прекалено много се разгорещи — усмихна се Настя. — Впрочем, може и да си прав. В класическия детективски роман наистина се описва необикновено, рядко срещащо се престъпление. Е, да кажем, че не е рядко, но поне не се случва всеки ден. Никой не пише за банални убийства, в които няма загадка и интрига. А баналните престъпления са повече от половината.

— Точно така — поде Алексей. — Ти някога замисляла ли си се защо уестърните се ползват с такава бясна популярност? Защото в тях има лоши момчета и добри момчета. И добрите непременно побеждават лошите. А зрителят се радва, на него му е приятно, че хората на които симпатизира, са се оказали на висота и са победили. Доброто е възтържествувало.

— Господи! — въздъхна тя, — в теб се е събудил морализаторът. Какво ли ме очаква занапред?

— Занапред те очаква изумителен пържен шаран с гарнитура от задушени зеленчуци. И остави, моля ти се, на мира книжката ми, защото няма да я получиш, докато не я дочета. И не ме гледай като заек боа, няма да ме размекнеш. Ако искаш да усетиш своята социална полезност, почисти морковите и ги настържи на едрото ренде. Това е единственото нещо, което мога да ти поверя, защото тук не можеш да развалиш нищо, освен маникюра си.

Настя послушно се надигна и се зае с морковите. Алексей беше прав — тя не можеше нищо да готви. Така и не бе запомнила с какво

масло и на какъв огън се пържат картофите, за да придобият хрупкава коричка. Добре че Альоша беше купил микровълнова фурна. В нея поне нищо не загаряше, макар че вкусът на храната, разбира се, съвсем не беше същият. Ако съпругът ѝ го нямаше и ѝ се налагаше непременно да сготви нещо топло, винаги ползваше нея. Самият той предпочиташе котлона и при него всичко се получаваше великолепно. Бог го бе надарил с талант на кулинар.

Настя усърдно стържеше моркова, опитвайки се да се съсредоточи върху палача и неговите жертви, но нещо непрекъснато я отвличаше, пречеше ѝ като бръмченето на нахална муха. Дали някаква мисъл бе заблещукала в съзнанието ѝ, дали някаква случайно подхвърлена думичка ѝ напомняше за нещо...

Тя последователно възстанови в паметта си целия си разговор с Алексей. „Победа на доброто над злото. Отражение на типичното в типични обстоятелства. Реализъм. Пияниците чичо Вася и чичо Петя. Баналното убийство. Тайната, интригата, развързката. Социалната значимост — да стържа моркови. Някъде тук... Какво интересно би могло да има в един морков, който трябва да почистиш и да го настържеш на едрото ренде? Но това е наистина някъде наблизо... Не ме гледай като заек боа, няма да получиш книжката, докато не я дочета. Като заек боа. Заекът знае, че боата ей сега ще го глътне целия, но нищо не може да стори. Боата го хипнотизира с поглед, предизвиквайки вцепенение... Ето го! Това е! Господи, Павел!“

В Самара той я бе погледнал и тя се бе почувствала точно така — както заекът се чувства пред погледа на боата. Ръцете и краката ѝ бяха натезали, бяха станали непокорни и ѝ се бе приискало да се подчини напълно на волята му, да направи това, което той ѝ казва, и всичко щеше да бъде прекрасно.

Настя захвърли моркова и, трескаво бършейки ръцете си в престилката, се втурна в стаята. Както винаги в подобни случаи, необходимия лист беше неоткриваем, макар добре да си спомняше, че го бе сложила в синята папка. „Или може би в зелената? Да върви по дяволите, мога да погледна и в таблицата. Да, първото престъпление е извършено на четвърти февруари, в Уралск. Около единадесет часа вечерта. В бар «Каравела». В сервизното помещение. Как се наричаше този бар, в който с Павел отидохме, след като излязохме от оная задушна кръчма? Защо не погледнах как се казва?! Откъде бих могла

да предвидя... Спокойно, Настя, не се ядосвай. Ти не си погледнала, но там беше още и Коротков. Той сигурно не е такъв зяпльо като теб. Той те следваше с частно такси и напълно е възможно да е разговарял с шофьора. В този разговор, ако той е бил най-обикновен, непременно би станало дума как се казва барът или поне улицата, по която Юра е проследявал своята невярна възлюбена...“

— Какво става? — прозвуча гласът на Алексей от кухнята. — Да не си решила да стачкуваш?

— Альоша, прости ми, скъпи — извика Настя. — Случи ми се поредният пожар. Само пет минутки!

Алексей също извика нещо в отговор, но тя не го разбра, защото вече избираше домашния номер на Коротков. Юра го нямаше вкъщи и жена му, Ляля, малко сърдито ѝ обясни, че той още не се бил върнал от работа. Но и в кабинета му на „Петровка“ никой не отговаряше.

Настя вяло остави слушалката и се запъти към кухнята. Зеленчуците вече се задушаваша в тенджерата, издавайки упоителен аромат, а Альоша отново се бе задълбочил в книгата, написана от жената на Владислав Стасов. Тя седна срещу него, протегна крака и си запали цигара.

„Павел се чувстваше зле и отиде в тоалетната. Нямаше го доста дълго. А преди това той търсеше някого. Беше ми направило впечатление. Първо търсеше в кръчмата, а след това в другия бар. И дори ми се стори, че е намерил този, когото търсеше. Защо не обърнах по-голямо внимание на този факт? Защото веднага забравих за него. Защото в този момент най-важното бе да го измъкна изпод носа на Чинцовите хора. Ние се оказахме случайно в Уралск и Павел едва ли е имал никакви лоши замисли. Откъде биха могли да му хрумнат, при положение че трябваше да летим за Екатеринбург? Излиза, че той е намерил този, когото е търсел, и е тръгнал да го убива, аз — майорът от милицията, старши оперативният работник от криминалното следствие — съм си седяла на двадесетина метра от местопрестъплението и съм прикривала убиеца! Та нали, ако не го прикривах, ако не бях се настанила на масата на Чинцовите хора, целейки да ги забаламосам с пиянски дрънканици, Серьожа и Николай непременно биха тръгнали след Павел. И нямаше да има какво убийство. По дяволите! Как можах да го допусна?!...“

Не, не може да бъде. Това са глупости. Сигурно греша, това въобще не беше барът с романтичното име «Каравела». Ние с Павел бяхме в съвсем друг бар, на друга улица. И Сауляк не е убивал никого. На него действително му беше лошо. Това бе съвсем очевидно. Той и в хотела, преди да излезем в града, беше болезнено блед и постоянно се потеше. Павел не е убивал. Просто е съвпадение по време...“

Изведнъж гърлото ѝ се сви в спазъм, Настя се задави от дима на цигарата и се закашля.

„След това, през нощта, Павел ме помоли да поседя до него... Кълнеше се, че никога няма да ме нарани. Откъде се бе взела тази неочаквана сантименталност? Нима е осъзнал, че ме е направил съучастница в убийството, и ми е поискал извинение за това? А в самолета, когато вече се готвехме за кацане, държеше ръката ми и масажираше някаква точка на нея, свързана с вестибуларния апарат. И аз си седях, хванала се за ръката на убиеца, и дори се отпуснах и задремах... Съвсем наскоро пък му позволих да ноцува в жилището ми. Нощ насаме с убиец! Е, Каменская, добре го даваш!...“

Спри се Анастасия — заповяда си тя. — Това са само твои подозрения. Още не е известно дали барът е бил същият. А ако е бил същият, може би вие вече сте били излезли, когато е било извършено убийството. Ти дори не си погледна часовника. Дори барът да е бил и същият и времето да съпада, то все едно не е задължително Павел да е убиецът. Не нагнетявай нещата. Помисли си пак, помисли си както следва, провери всичко до най-малките детайли.“

Настя с всички сили се опитваше да се самоубеждава. И колкото по-старателно се самоубеждаваше, толкова по-ясно осъзнаваше, че палачът е Павел Сауляк.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Антон Андреевич Минаев свали костюма си, преоблече се в спортен панталон и пуловер и тъкмо се готвеше да се заеме с вечерята, когато се звънна на входа.

— Седи си, аз ще отворя — каза жена му и тръгна към вратата.

След малко от антрето се дочуха гласове. Единият от тях беше на съпругата му, другият бе също женски, но непознат. „Сигурно някоя съседка е дошла да поиска назаем сол или кибрит“ — помисли си и започна да си сипва борш.

Жена му се появи на прага и прекъсна приятното му занимание.

— Антон, излез за малко, ако обичаш.

Минаев недоволно се намръщи, остави чинията на масата и я последва.

Дамата, която видя, веднага му се хареса. Млада, около тридесетгодишна, с панталон и дълго кожено яке. Лицето ѝ беше мило и изражението му бе някак притеснено.

— Здравейте — смутено рече тя. — Живея наблизко, в съседната сграда. Имам една такава молба... По-скоро, предложение. Не знам дори с какво да започна...

— Давайте по-смело — окуражи я Минаев. — Ние не хапем. Какво ви се е случило?

— Слава Богу, засега нищо.

Непознатата се усмихна и стана още по-миловидна.

— Работата е там, че имам шестгодишна дъщеря, която тази година тръгна на училище. Разбирате ли, тя сега си има приятелки, съученички и постоянно си играе с тях в нашата градинка. А моите прозорци са от другата страна и не мога да виждам градинката. Постоянно съм нервна и се безпокоя. Нали разбирате, дъщеричката ми е съвсем малка. За да отиде на училище, трябва да пресича улицата. А ако се тръгне от вашия блок, не се налага да я пресича...

— Разбрах — прекъсна я Минаев. — Вие искате да направим размяна.

— Много ми се иска — кимна дамата. — Затова обикалям по всички апартаменти, да питам. Може пък някой да се съгласи. Разбира се, нямам голям избор, нали знаете...

Антон Андреевич я разбираше какво има предвид. Двете сгради бяха свършено еднакви, но бяха проектирани така, че нямаше на всеки етаж два еднакви апартамента. Различаваха се по квадратура, по разположение на стаите, по размери на кухните и прочие параметри. Ако някой решеше да прави размяна без доплащане и без да оцети себе си, то трябваше да се обърне към собствениците на жилище като своето. Сградата, в която живееше Минаев, беше на девет етажа и като се изключеха първият и последният етаж, които бяха по-евтини, то пригодни за размяна оставаха седем апартамента.

Наистина тази очарователна мамичка нямаше особено големи шансове.

— И колко жилища вече обходихте? — попита я Антон Андреевич.

— Всичките — призна си унило тя. — Вие сте последни. Идвах през деня, но у вас нямаше никой.

— Трябва да си помислим — рече Минаев. — Разбирам проблема ви, но всичко това е толкова неочаквано...

— И трябва да огледаме вашия апартамент — вметна съпругата му.

— Той е точно като този. Не бих ви направила това предложение, ако беше по-малък. Наистина, аз му направих европейски ремонт...

— Значи искате да кажете, че ако се съгласим на размяна, трябва да ви доплатим?

— Ами...

Този път гостенката се усмихна смутено и несигурно.

— Би било желателно. Имах големи разходи покрай ремонта и апартаментът сега струва значително повече от вашия. Но ако не желаете да доплатите, то може би... Разбирате ли, детето ми е по-скъпо.

— Извинете, вие омъжена ли сте? — поинтересува се Минаев.

— Не. Живеем сами с дъщеря ми. Това има ли някакво значение?

— Абсолютно никакво. Просто си помислих, че ако имате съпруг, бихме могли да проведем деловите разговори с него и да не ви ангажираме с меркантилни проблеми. Но щом като нямате съпруг...

— Нямам съпруг — твърдо заяви дамата. — И така, бих ли могла да се надявам, че поне ще си помислите?

— Разбира се — отвърна бързо Антон Андреевич. — Ето какво ще направим: вие ни оставяте координатите си, а ние ще се отбием да огледаме жилището ви. И тогава ще разговаряме по-конкретно.

— Добре — просия тя. — Номер шест, четвърти етаж, двадесет и девети апартамент. Казвам се Ира. А кога ще дойдете? Кога да ви очаквам?

— Ами още тази вечер — обеща Минаев. — Но ако не възразявате, първо ще вечерям.

— Чудесно. Ще ви очаквам. Благодаря ви.

— Не бързайте да ни благодарите — рече съпругата му. — Ние не сме се договаряли за нищо и нищо не сме ви обещавали. Само ще погледнем, а после ще решаваме.

— Все пак ви благодаря — отново се усмихна очарователната съседка. — Другите не пожелаха дори и само да си помислят. На никого не му се иска изведнъж да започне да се мести, това е разбираемо. Да пренасяш мебели, да си опаковаш вещите, да се занимаваш с транспорт — истинска досада.

— Тя е права — каза съпругата на Минаев, когато съседката Ира си отиде и те се върнаха в кухнята. — Да събираш вещи, да мъкнеш мебели, след това да разопаковаш и на всяко нещо да му търсиш място — на кого е нужно просто така? Излишни неприятности. Ако апартаментът ѝ поне беше по-голям.

— Може да не е по-голям, но пък му е направен евроремонт — отвърна Антон Андреевич, поглъщайки с апетит леко поизстиналия, но все пак много вкусен борш. — Имаш ли някаква представа какво струва такова нещо?

— Не. И колко струва?

— Много, Ната, много. И уверявам те, че в сравнение с ремонта едно преместване не струва нищо. Преместването си е само два-три дена мъки, още повече че не е в друг град, а само в съседната сграда. А за ремонта отива най-малко месец, ако не и повече. Тази Ира не ми се вижда много умно момиче. Можем да се попазарим с нея и да ѝ доплатим по-малко, отколкото в действителност струва ремонтът. Ната, това може да се окаже изгодна сделка. Хайде да отидем и да разгледаме какво представлява апартаментът ѝ. Освен това, не

забравяй, че цените се качват. Можем да поискаме сметката ѝ за ремонта и да стъпим на тази база. Ако сами се заемем с ремонт, то сега ще ни се наложи да се охарчим далеч повече. Какво още си приготвила за вечеря?

— Кюфтенца със задушено зеле.

— Слагай ги. Впрочем, кюфтенцата ще ги изям после. Обличай се, ще отидем да разгледаме апартамента.

— Нямаш търпение, а? — разбиращо се усмихна Ната.

— Естествено. Ако се окаже, че размяната ни е изгодна, трябва да побързаме, докато не се е договорила с някой друг.

Съпрузите Минаеви бързо се облякоха и се отправиха в съседната сграда на оглед.

Апартаментът наистина беше разкошно обзаведен. Италиански санитарен фаянс, красиви плочки, окачени тавани, скъп мокет на пода, огромни огледала в антрето и банята. Не апартамент, а мечта.

Минаев с ревниво око огледа двете стаи — не, не се забелязваха следи от мъжко присъствие. Очевидно прелестната Ирочка бе казала истината — тя действително беше самотна жена. Това бе добре. Защото, ако беше излъгала и имаше съпруг или постоянен любовник, то фактът, че сама водеше преговорите за размяна на жилището, би могъл да означава, че целта ѝ е да предизвика съжаление и съчувствие към своята привидна самотност. С други думи, можеше да се направи изводът, че Ира съвсем не е толкова простодушна, и че трябва да се внимава много с нея. За щастие, не бе така. Беше си съвсем истинска самотна майка, макар никак да не изглеждаше бедна, съдейки по ремонта, който бе извършила.

Тя ги развеждаше из апартамента, показваше им всяко ъгълче, отваряше им вратичките на вградените шкафове, демонстрираше им как след ремонта всичко бе станало по-удобно и рационално. Минаев не пропусна да забележи, че отвътре шкафовете са направени не като неговите, а много по-добре: секциите с хоризонталните полички тук се бяха превърнали в нещо като подвижни чекмеджета. По такъв начин, ако отвориш шкафа в присъствието на странични хора, то пред погледа им изниква не някаква смесица от разхвърляно в безпорядък спално и долно бельо, а красиви чекмедженца с причудливи дръжчици. В тях бе удобно да съхраняваш вещите си, без да се объркваш къде какво си сложил.

С всяка изминала минута апартаментът се харесваше на Антон Андреевич все повече и повече. Към края на разглеждането му той вече копнееше да живее в него.

— Е, а сега да поговорим за парите — поде делово. — Колко искате за ремонта? Разбира се, трябва да се вземе предвид първо, че не сте го правила днес, тоест живяла сте известно време в ремонтирания си апартамент, и второ, тук всичко е направено по ваш вкус и на нас ще ни се наложи да вложим пари, за да променим това-онова.

— Платих за него двадесет хиляди долара.

— Охо! Златничък ви е излязъл! — подхвърли съпругата му. — Вие да не би нарочно да сте избирала най-скъпата фирма? Ние бихме извършили такъв ремонт най-много за десет хиляди. Ти само си помисли, Антон, на нас сега ще ни се наложи да се охарчваме заради това, че нашата съседка не си е направила добре сметката. Не знам, не знам... — поклати колебливо глава тя.

— Съгласна съм на десет — тихо рече Ира. — Разбира се, не сте длъжни да ми предплащате. Щом смятате, че струва десет хиляди, нека бъде така.

— Отчитайки това, което току-що ви казах, ние сме готови да ви доплатим не повече от шест хиляди — строго произнесе Минаев и с удоволствие си отбеляза, че жена му блестящо си бе изиграла ролята. — Ще ни се наложи да подменим всичките плочки в банята и кухнята. С моята съпруга не понасяме розовия цвят. Пък може би и нещо друго.

— Разбира се — още по-тихо отвърна Ира. — Щом сте съгласни да направим размяната, нека бъдат шест хиляди. Когато Анютка отиде да си играе, направо ми се преобръща сърцето. Не мога да я спирам да общува с приятелките си, а невинаги имам възможност да я придружавам. Побърквам се от тревоги, разбирате ли? Нека бъдат шест хиляди долара, само и само да се преместя във вашето жилище.

За някаква частица от секундата на Минаев му стана жал за Ира. Според неговата преценка, ремонтът струваше точно толкова, колкото бе дала за него. Безусловно струваше. Щяха да измамят тази мила жена с цели четиринадесет хиляди долара. Разбира се, никакви плочки нямаше да сменят, защото тези бяха много красиви. И въобще, едва ли щяха да похарчат дори и копейка за някакви промени. Ако се наложеше все пак нещо да се промени, той и сам би могъл да го направи, защото беше сръчен...

Антон Андреевич тръсна глава и побърза да прогони съжалението си. „Всеки трябва да си гледа изгодата. На кого му трябва размяна? На нея. Тогава да си плаща.“

Договориха се в най-близко време да подпишат всички необходими документи и се сбогуваха.

* * *

Настя не обичаше партизанщината в работата. Тя нямаше склонност към индивидуални авантюристични действия и винаги помнеше, че началниците затова са началници, за да се съветваш с тях и да им искаш разрешението. Особено пък, ако имаш за шеф човек като Виктор Алексеевич Гордеев. Няколко пъти бе опитвала да действа на своя глава, но от това не бе излязло нищо добро. Затова, прекарвайки неделната нощ в размисли за Павел Сауляк, в понеделник сутринта веднага се отправи към полковник Гордеев, за да сподели с него съмненията си.

— Известна ни е неговата фамилия в новите му документи и можем, разбира се, да го обявим за издирване, но...

— Това смущава ли те? — запита Виктор Алексеевич.

— Не съм сигурна. Не съм сигурна, че палачът е Сауляк. Бих искала да го намеря и да си поговоря с него.

— Интересно за какво? — сбърчи вежди полковникът. — Ще го питаш дали не е убил четирима души? Той, естествено, ще ти каже, че не ги е убивал. И после?

— Бих намерила за какво да разговарям с Павел. Например за неговата възлюбена Маргарита Дугенец. Бих измислила и как да проверя дали съмненията ми са основателни. Разберете, Виктор Алексеевич, ако Сауляк е палачът и ако ми се удаде да го извикам в Москва преди той да реализира намеренията си, то в най-лошия случай поне ще го спрем. Павел има на сметката си три жертви и според моите предположения му предстоят още три.

— И ти дори си представяш къде именно ще стане това?

— Представям си. Ако, разбира се, не греша в главното. Но на нас не ни стигат силите да покрием три огромни области в Русия. Още повече, аз съм сигурна, че убиецът не остава повече от денонощие там,

където е извършил престъплението. Той е някъде встрани, след това пристига в дадения град, бързо открива жертвата си, убива я и незабавно се връща обратно в базата си. Ако все пак обхванем тези три области, няма ли да се окажем в ситуация да търсим черна котка в тъмна стая. При това в тази стая няма котка.

— И какво предлагаш тогава?

— Можем да започнем със снимки. Снимки на Сауляк има, тъй като той е бил на работа в нашата система. Трябва да се опитаме да установим дали някой не го е виждал някъде заедно с неговите жертви. В централната картотека се пазят отпечатъци от пръстите му, тъй като е бил дактилоскопиран при арестуването му преди две години. Трябва да се сравнят тези отпечатъци със следите, намерени на местопрестъплението. И най-важното — трябва да се разбере откъде той познава потърпевшите. Откъде би могъл да узнае, че именно те са извършили тези зверски убийства. Ако си изясним това, ще узнаем кой още би могъл да бъде осведомен по този въпрос. Ще узнаем кой по принцип би могъл да разполага с такава информация и ще изтръскаме от него имената на бъдещите три жертви. По-нататък всичко вече е ясно. Но ни е нужно време, Виктор Алексеевич. Нужна ни е отсрочка. Затова аз искам да измисля нещо, което временно ще спре Павел и ще го накара да пристигне в Москва. А когато станем готови да защитим тези, които той възнамерява да убие, ще го пуснем. Нека да върви да убива. Ще го заловим на местопрестъплението и няма да има вече къде да се дене.

— Не е глупаво — кимна Гордеев. — Никак даже не е глупаво. Харесва ми. Само че тук съществуват купища „но“. Ами ако изведнъж се окаже, че той не е палачът?

— Така е — съгласи се Настя. — Съвсем е възможно да не е той. Но схемата все пак би трябвало да си остане същата. На всяка цена да се спре палачът, докато не открием кои са потенциалните му жертви. Който отиде да ги убива, него и ще арестуваме. Ако той е Сауляк, имам идея как да го докарам в Москва, но ако е друг, ще ми се наложи да си поблъскам главата.

— И все пак, защо не искаш да бъде обявен за издирване?

— Защото не съм сигурна, че той не получава информацията си от служител на милицията. Ако зад Павел стои някой милиционер, снабдяващ го със сведения за неразобличените убийци, то нашето

обявление за издирване няма да струва пукната пара. Този милиционер ще предупреди Сауляк и ще му помогне да се укрие. Пък и ние с вас фактически не разполагаме с нищо, за да му предявим обвинение. Нито веществени доказателства, нито свидетелски показания. Да кажем, че го обявим за издирване, намират го и го докарват под конвой в Москва. И по-нататък какво? Нямаме в какво да го обвиним, защото в главата си имам само празни догадки и недоказани подозрения. А ако има съобщник, то той, за да отклони подозренията ни от Павел, непременно ще извърши поредното убийство именно тогава, когато Сауляк се намира в Москва да дава показания. Ето ви я и цялата работа.

— Не знам, момичето ми — колебливо рече Гордеев. — По принцип ми харесва това, което ми говориш. В него има рационално зърно. Но ме смущава едно обстоятелство. Много ме смущава.

— Какво е то?

— Не се ли сещаш сама?

— Сещам се. Виктор Алексеевич, налага ни се да избираме какво да жертваме. Вие искате да кажете, че докато аз подмамвам Сауляк в Москва, той би могъл да убие още някого? С други думи, реализацията на моето хрумване може да доведе до още една жертва. Но нали това би могло да се случи и ако го обявим за издирване. Може би той точно в този момент праща на онзи свят поредната си жертва. Само че ако го обявим за издирване и го докараме в Москва, няма да успеем да докажем нищо и ще бъдем принудени да го пуснем по живо по здраво. В такъв случай той пак ще убие тези, които още не е убил, макар и малко по-късно. Ако направим така, както предлагам, то след отпътуването си от Москва той повече няма да убива. Така или иначе, следваща, петата, жертва е неизбежна, независимо дали го подмамваме или издирваме. По всяка вероятност ще ни изпревари. Но затова пък ще спасим шестата и седмата.

— Добре, убеди ме. След два часа очаквам плана ти. А сега още нещо. Какво ново по убийствата на Юрцев, Лученков и прочие?

Настя мълчаливо заби поглед в полираната повърхност на заседателната маса. Тя не смогваше да свърши всичко, разкъсвайки се между бригадата на Коновалов и десетките други престъпления, от работата по които никой не я освобождаваше.

— Ясно — заключи Гордеев. — Много лошо. Върви. И след два часа идвай с плана си.

Тя унило излезе от кабинета му и тръгна по коридора. Стигайки до своята врата, размисли и продължи по-нататък към стаята на Юра Коротков.

— Търсих те вчера — каза му, влизайки. — Твоята благоверна ми обясни, че си бил на работа.

— Извинявай — усмихна се смутено Коротков. — Ляля ми предаде, не си звънила по телефона, но се върнах късно и не се реших да те будя. Какво ти трябваше?

— Само недей да се дивиш. Помниш ли как в Уралск ходихме със Сауляк на бар? Ти тогава ни следеше с някакво частно такси.

— Помня. И какво?

— Не обърна ли внимание как се казваше улицата?

— Шофьорът ми каза, че това било проспект „Мир“. Защо?

„Проспект «Мир». Дявол да го вземе. И бар «Каравела», където е бил намерен първият убит, също се намира на този проспект.“

— А името на бара да си запомнил случайно?

— Нещо морско, „Фрегата“ ли беше или „Яхта“... Защо ти е. Да не си решила да се отдадеш на носталгични спомени за господин Сауляк?

— А може би „Каравела“?

— Точно така. Именно „Каравела“. Какво се е случило Настя? Много си бледа и някак мрачна.

— Нищо особено, Юрка. Получих мъмрене от Колобок заради Юрцев и компания.

— Голяма работа — махна с ръка Коротков. — Да не би да ти е за първи път? Колобок по принцип не ти се сърди сериозно, а ако те ругае, то е преди всичко с възпитателна цел. Никога не те е смятал за безделница. А ти бъди така любезна да не пропускаш въпросите ми покрай ушите си. Аз ти ги зададох и търпеливо чакам отговор.

— В този бар е станало убийство. Точно по времето, когато с Павел бяхме в него. Или приблизително тогава. Между другото, ти тогава си стърчал на улицата. Я понапрегни паметта си и си спомни кого си видял да влиза и да излиза.

— Искаш невъзможното, приятелко — разтвори ръце Юра. — Оттогава мина месец, че дори и повече. И после, аз се бях

концентрирал върху вас и вашите наблюдатели. Другите въобще не ме интересуваха.

— Наблюдатели — замислено повтори Настя. — Наблюдателите. Това е идея, Коротков. Не ѝ позволявай да отиде на вятъра.

— Какво имаш предвид?

— Ами сети се сам.

* * *

Владислав Стасов за пореден път се убеди, че дъщеря му все така е най-добрата ученичка в класа. Изслуша купища комплименти от класната ѝ ръководителка и с чувство на дълбоко удовлетворение напусна зданието на училището, където бе присъствал на родителската среща. Бившата му жена Маргарита въобще не посещаваше тези срещи. Кой знае защо, точно в дните, за които те бяха насрочени, тя беше ужасно заета.

Стасов се приближи до колата си и тъкмо бе извадил ключовете си, когато някъде отстрани се появиха трима млади мъже с много неприветливи лица. Дори би могло да се каже недоброжелателни. Единият от тях здраво го сграбчи за рамото, вторият изтръгна от дясната му ръка ключовете на колата, от лявата — дипломатическото му куфарче, а третият с тих, но доста изразителен глас му каза:

— Ще се наложи да дойдете с нас.

— Надалеч ли? — поинтересува се Владислав.

Въпросът му беше повече риторичен, защото се досещаше накъде ще отпътува.

— Не е много далеко — противно се ухили мъжът. — Но не ви съветвам да се съпротивлявате. Ние сме трима и документите ни са в пълна изправност. А вашите?

— В общи линии и моите също.

Стасов направи опит да вдигне рамене, но желязната ръка, която се бе впила в бицепса му, съществено ограничаваше свободата на движенията му.

— От къде на къде съм длъжен да дойда с вас?

Пред очите му се появи служебно удостоверение с вълшебните думи „Федерална служба за контраразузнаване“. Това означаваше, че

всякакви спорове са безсмислени. Каквото трябваше да се случи, щеше да се случи.

Той покорно тръгна с тях към паркираната наблизо кола. Типът, който му бе показал удостоверението си, седна зад волана, а Владислав се оказа на задната седалка, плътно притиснат между две мускулести тела. Пътуването беше сравнително кратко. След петнадесет минути колата спря пред входа на многоетажна тухлена сграда. Съпроводен от тримата мълчаливи непознати, мъкнеци в джобовете си служебни карти на ФСБ, Стасов се изкачи на шестия етаж и влезе в някакъв апартамент. Не му предложиха да свали якето си и веднага го вмъкнаха в просторна, обзаведена с хубави мебели и ярко осветена стая. Срещу него се надигна строен, красив мъж около петдесетте и насмешливо го изгледа.

— Казах си защо само да се измъчвате и да се мъкнете след мен. Пък и бензин горите доста. Хайде най-сетне да се запознаем и да решим всички въпроси. Сядайте и разказвайте защо ме следите.

— А не може ли прав? — спокойно попита Стасов.

В същата секунда два чифта ръце го хванаха и насила го заставиха да седне в мекото ниско кресло. Дотолкова ниско и дотолкова меко, че да се скочи мигновено от него нямаше никаква възможност. Стасов беше висок около два метра и в тази поза коленете на дългите му крака почти се опираха о брадичката му.

— Вие грешите — рече той, опитвайки се да си спомни дали бе взел със себе си всички необходими документи.

Май че бяха всичките. Бе очаквал, че нещата всяка минута могат да се обърнат по такъв неприятен начин и се бе постарал да е в пълна бойна готовност.

— В какво съм сгрешил?

— Аз не следя сътрудниците на ФСБ. И никога не съм го правил.

— На детска градина ли ще си играете? Срамота е, подполковник.

— И отново грешите. Аз не съм подполковник. И не работя в милицията.

— Значи пътувате с чужда кола?

— Напротив, със своята. Да ви покажа ли документите?

Стасов посегна към джоба си, но единият от мускулестата тройка сграбчи китката му.

— Не бива да правите резки движения, Владислав Николаевич — строго каза Минаев. — Ние сами ще извадим документите ви и ще ги разгледаме.

Той кимна леко и една ловка ръка мигновено измъкна от джоба му портфейла и документите.

— Е, какво има там, Игор — нетърпеливо попита Минаев.

— Документите на колата са издадени на негово име. Собственик — Стасов, Владислав Николаевич.

— Виждате ли колко лошо се получи — укорително поклати глава Минаев. — Защо лъжете?

Стасов се усмихна вътрешно. От опит му бе известно колко бавно се предвижваше справочната информация. Тези бабанковци бяха установили самоличността му чрез КАТ по номера на автомобила. В кадровите справки на МВР имаше сведения за това, че той повече не е работник от милицията, но на никого не му бе минало през главата да изпрати тези сведения и в КАТ. Според техните сводки той се числеше като подполковник от милицията. И още дълго щеше да фигурира като такъв — чак докато не се наложеше да си сменя колата. Когато регистрираше новата си кола, разбира се, щеше да им съобщи къде и като какъв работи. Но това кой знае кога щеше да стане...

— В такъв случай, на какво основание ме следите?

— Искам — следя ви — този пък си позволи широко да се усмихне Владислав. — Никой не може да ми забрани да ходя по улиците, които съм си избрал. Дори и при положение че по тези улици ходите и вие. Не ви знам кой сте, но ще ви повторя пак: не се занимавам със следене на хора от ФСБ.

— А как тогава се нарича това, което правите? Ще благоволите ли да ми обясните? Аз съм генерал от ФСБ, вие ме следвате по петите, и при това не го отричате. Та, как според вас се нарича?

Стасов гръмко се разсмя.

— Вие какво, сериозно ли? Вие — генерал от ФСБ?

— Стига сте се правил на палячо! — повиши тон Минаев и в очите му проблесна злоба, примесена с напрежение. — Не се опитвайте да ме баламосвате, че не сте знаел.

— Но аз действително не знаех. Честна дума.

— Защо трябва да ви вярвам? И в края на краищата, защо ме следите?

— По поръка на възложителя. Виждате ли, аз съм частен детектив. Поръчват ми и следя. А вие имате ли нещо против?

— Имате ли лиценз за частна детективска дейност?

— Естествено. Документът е в портфейла ми. Наредете на своя Игорчо да го погледне.

Минаев даде знак на помощника си, стоящ зад гърба на Стасов, и той зашумоля с книгата.

— Да, Антон Андреевич — чу се след малко гласът му. — Има лиценз. Издаден е през август 1995 година.

— И кой е вашият възложител?

— Е, Антон Андреевич, това е несериозно — усмихна се отново Владислав. — Нима имам право да разгласявам тайната? Вие пръв ще престанете да ме уважавате.

— Вижте какво. — Гласът на Минаев стана спокоен и търпелив. — Струва ми се, че не разбирате цялата сериозност на ситуацията. Вие да не си мислите, че тук си разиграваме игрички с вас? Ще повтора, ако не сте разбрал — аз съм генерал от ФСБ. Работя в контраразузнаването. И ако открия, че съм следен, то имам пълни основания да смятам, че това е свързано с моята служебна дейност. И или вие ми доказвате, че това не е така — в което, честно казано, силно се съмнявам — или разговорът ни ще продължи не тук, а в официална обстановка. Затова ще ви се наложи да ми съобщите името на своя възложител.

— Не мога — въздъхна Стасов. — С удоволствие, но законът не ми го позволява. Влезте ми в положението.

Минаев помълча няколко секунди, усмихвайки се криво и крачейки напред-назад из стаята. Досега бе стоял прав и извисен над потъналия в ниското кресло Стасов. Този номер беше стар и целеше психически натиск, но той не бе оказал необходимото въздействие върху Владислав.

— Да погледна ли в куфарчето, Антон Андреевич — обади се Игор.

— Погледни — кимна генералът.

Стасов дочу щракване на ключалки за гърба си и шумолене на книга. Испита задоволство от своята предвидливост — бе сложил договора най-отгоре, за да не преровят всичките документи. Най-

отдолу на самото дъно имаше плик, който още беше рано да бъде показан на генерала.

Минаев взе листа, подаден му от Игор, прегледа го набързо и се засмя.

— Боже мой! Кой би могъл да си го помисли! Ех тази Ирочка!

Стасов затаи дъх. Засега нещата се нареждаха добре. Именно на такава реакция беше разчитал.

* * *

Очарователната съседка, предложила на семейство Минаеви размяна на жилищата, си бе наела частен детектив!

„Ама че чудеса! А нямаше вид на такава...“

— И какво искаше да установи вашата възложителка чрез наблюдение над мен? — развеселен запита Минаев, небрежно захвърляйки договора на масата.

— Доколкото разбирам, нея я безпокои въпросът за доплащането, за което сте се споразумели. Ирина Вениаминовна ми обясни, че цените на жилищата ви съществено се различават, и вие трябва да й доплатите известна сума на ръка извън рамките на официалните документи. И тъй като тя нищо не знае за вас и не е сигурна дали може да ви се довери, помоли ме да установя кой сте и не сте ли случайно някакъв мошеник. Не се ли занимавате с някакви незаконни операции. И въобще честен човек ли сте.

— Е, установихте ли?

— Антон Андреевич, предвид на това, че вече знам кой сте и къде работите, въпросът отпада от само себе си. Струва ми се, че ако сам бяхте казал това на Ирина Вениаминовна, тя не би започнала да си харчи парите за моите услуги.

— Че какво — великодушно рече Минаев, — радвам се, че недоразумението бе разрешено в посока на взаимното удоволствие. Смятам, сега с чиста съвест можете да докладвате на Ирочка, че не възнамерявам да я мамя и тя ще получи всичките си пари до копейка. Надявам се, че и вие не се съмнявате в това.

— Ни в най-малка степен — увери го Стасов. — И ви благодаря, че ми спестихте сили и време, тръгвайки на директен разговор с мен.

Това е достойна постъпка за един мъж.

Изведнъж Стасов леко се измени в лице, сякаш го бе осенила някаква догадка.

— Антон Андреевич — колебливо рече той, — това, което чух от вас, ме накара да погледна с други очи на някои неща. Може ли да си поговорим насаме?

Предложението му не се хареса на Минаев. „Какво означава насаме? Защо? Какви тайни би могло да има между мен и този бивш подполковник?“

— Игор, провери ли за оръжие?

— Тъй вярно, Антон Андреевич. Оръжие няма.

— Добре, оставете ни.

Тримата юначаги недоволно се спогледаха и излязоха от стаята. Минаев и гостът му останаха сами.

— Е, какво сте си наумил?

Стасов напрегнато мълчеше, сякаш събираше мислите си. Най-сетне се реши.

— Разбирате ли, както навярно сте забелязал, аз ви наблюдавам вече трети ден. И през тези дни видях нещо любопитно. Това нямаше особено значение за мен, тъй като не знаех, че работите в контраразузнаването. Но сега, след като вече разбрах, струва ми се, че трябва да ви го съобщя. Вас ви следят, Антон Андреевич. Нямам обаче предвид себе си.

— Следят ли ме?

Минаев рязко спря да се разхожда из помещението и впи очи в него.

— Кой ме следи?

— Ако ми разрешите да си взема куфарчето, ще ви покажа едни снимки. Още първия ден забелязах тези хора и за всеки случай ги фотографирах. Предвид поръчението, което получих от Ирина Вениаминовна, аз сметнах, че ако ви следят, то това би могло да бъде в резултат на вашите конфликтни отношения с криминални субекти. И ако вие сте въввлечен в подобни отношения, бихте могъл да се окажете не съвсем честен човек. Затова аз отделих известно внимание на хората, които ви наблюдаваха, за да си изясня с какво се занимават.

Стасов понечи да се надигне от креслото, но Минаев го спря с властен жест. Антон Андреевич дори и в този момент не искаше да

загуби преимуществото си на погледа „от горе на долу“. И освен това имаше известни опасения относно съдържанието на дипломатическото му куфарче. Игор бе казал, че няма оръжие, но все пак... Той лично го взе, приближи се до масата и го отвори.

— На дъното му има голям плик и в него са снимките.

Генералът бързо намери плика и измъкна фотографиите. Веднага разпозна хората на Чинцов. По-младият от тях шофираше, когато Чинцов бе пристигнал за преговори извън града. А вторият — по-възрастният — придружаваше Чинцов при втората им среща преди няколко дни. Той също бе карал колата му. Очевидно този тарикат Григорий Валентинович не обичаше никак да върти волана. И двамата Чинцови лакеи бяха заснети около дома на Минаев, а също така на проспект „Кутузов“, недалеч от сградата, където генералът вчера бе ходил по работа. В кадъра бе попаднал даже автомобилът на Чинцов.

„И какво излиза? Чинцов е пуснал след мен копоите си. Смотаняк такъв! Кретен! На какво се надява? Че ще успее да разбере кой е човекът, с чиято помощ ще уредя интервюто на стойност един милион долара, че ще започне да наддава за хонорара му и сам ще заграби този милион? Жалък аматьор! Амбициозен мръсник!“ Дланите на Минаев чак се изпотиха от гняв.

— Не познавам тези хора — бавно рече той. — Но благодаря все пак, че ме предупредихте. Аз сам ще се заема с този проблем.

— Това още не е всичко, Антон Андреевич. Прегледайте всичките снимки. Тези хора вчера и онзи ден посетиха Главното управление на вътрешните работи в Москва. Тъй като доста години съм работил там, проследих ги без никакви проблеми и се уверих, че те не са служители на милицията. Викани са били там с известия. Оказва се, че са ви следили някакви криминални типове. И смятам, че трябва го знаете.

Минаев трескаво прехвърли останалите снимки. „Да, така е. Дявол да го вземе, какво означава всичко това? Вероятно Стасов има скрита камера и е снимал дори в коридорите на «Петровка». Ето го този младият — влиза в някакъв кабинет и дори номерът на кабинета се вижда. А по-възрастният си седи на стола до същата тази врата и си очаква реда.“

— Владислав Николаевич, по всичко личи, че вие сте професионалист, и сигурно имате някаква версия, която би обяснила

тази ситуация — предпазливо произнесе генералът, стараяйки се да не издаде вълнението си. — Бих искал да я споделите с мен. Бог ми е свидетел, че абсолютно не разбирам какъв интерес бих могъл да представлявам за тази двойка криминални типове.

— Аз пък още по-малко бих могъл да знам — разпери ръце Стасов. — Е, Антон Андреевич, ако сме си изяснили вече всички въпроси, навярно мога да си тръгна. Ще ми се да се надявам, че нямате към мен никакви претенции. И не се сърдете на Ирина Вениаминовна. Тя е самотна, беззащитна жена и не ѝ се иска да бъде измамена. Ами ако наистина се бяхте оказал нечестен човек? Размяната е оформена документално, преместил сте се в жилището ѝ, а тя не си е получила парите за доплащането. Как би си ги взела от вас?

— Разбира се, разбира се — разсеяно отвърна Минаев, мислейки си за съвсем други неща.

„Стасов каза, че е влизал без никакви проблеми на «Петровка». Бил работил много години там. Сигурно има маса приятели и познати. Не бива да го изпускам просто така. Не бива. Трябва незабавно да си изясня ситуацията.“

— Владислав Николаевич — решително поде генералът, — мога ли да ви помоля за една услуга? Като професионалист вие трябва да се отнесете с разбиране към моята молба.

— Слушам ви.

Стасов се бе надигнал от ниското кресло и вече се извисяваше сред стаята като двуметрова канара.

— Възползвайки се от своите връзки, не бихте ли могъл да разберете по какъв въпрос тия двамата са били викани на „Петровка“? Може би нещо би могло да се изясни. Разбирате ли, характерът на работата ми е такъв, че...

— Не е необходимо да ми обяснявате нищо — усмихна се Стасов. — Като професионалист аз наистина добре разбирам безпокойството ви. Искате да се опитам да го направя още сега?

— Ако не ви затруднява.

— В такъв случай аз имам контра молба. Докато телефонирам и търся подходящите хора, нека някой от вашите момчета да докара тук колата ми. Тя остана до училището на моята дъщеря. Не бих искал да губя време.

— Разбира се — с облекчение се съгласи Минаев, радостен, че не се бе наложило да го уговаря дълго. — Дайте си ключовете, ще изпратя Игор.

— Взеха ми ги — вдигна рамене Стасов. — Но това си е в реда на нещата. Как бих могъл да се обиждам, когато става дума за генерал от ФСБ.

Генералът изпрати Игор да докара колата и се върна в стаята, където Владислав вече телефонираше на някого от познатите си.

Минаев се бе разтревожил не на шега. „Защо Чинцов държи в обкръжението си престъпници? Да не би кукувица да му е изпила ума? Или пък е толкова небрежен, че не проверява приближените си и те се занимават с тъмни работи за гърба му?“

— Саша? — заговори Стасов, избирайки поредния телефонен номер. — Здравсти, Стасов те безпокои. Нормално, благодаря. Засега съм жив. Саша, време е за вечеря, няма да те измъчвам дълго. Знаеш ли кой заема сега кабинета на стария Ваганов? Нахълтах като у дома си, а там седи някакъв непознат мъж. Неудобно се получи. Аз една папчица пазех у стареца, в сейфа му беше, докато се готвех да излизам в пенсия. Сега тя ми дотрябва, пристигам и хоп... Как? Селуянов? Не, не го познавам. А името му? Коля? Добре, благодаря.

Той избра следващия, без да оставя слушалката.

— Светлана? Здравей, аз съм Стасов. Не по служба, а по дружба. Дай ми домашното телефонче на Селуянов. Не бъди толкова любопитна, това са си наши мъжки работи. Не се сърди гълъбче, нали виждаш, че ти помня номера наизуст. Благодаря ти, красавице моя.

Бутоните на апарата отново защракаха.

— Николай? Добър вечер. Казвам се Стасов. Доскоро работех в РУОП. Моля за извинение, че ви безпокоя вкъщи, но имам малък проблем...

Минаев напрегнато се вслушваше в късите реплики на Стасов, мъчейки се да разбере накъде отива работата.

Най-сетне Владислав привърши разговорите си и се обърна към него.

— Фамилиите на тези приятелчета са Яковлев и Обидин. Разпитвали са ги във връзка с някакво произшествие в хотел „Русия“. Самоубийство на известен криминален бос. И още за някои неща, свързани със Самара. Говори ли ви нещо това?

— Не — колкото се може по-равнодушно сви рамене Минаев. — Абсолютно нищо. Не мога да си обясня какво отношение биха могли да имат към мен тези двамата. Е, Владислав Николаевич, благодаря ви за помощта.

След като изпрати Стасов, генералът отново се върна в стаята. Този апартамент беше конспиративен. Трябваше да се облича и да се прибира вкъщи, но беше останал съвсем без сили. Бяха викали хората на Чинцов в милицията във връзка със Самара и хотел „Русия“. И това би могло да означава само едно: търсеха Павел Сауляк, защото по някакъв начин бяха го свързали с убийството на Юрцев. А може би и с другите трупове.

Но не биваше да го намерят. Не биваше в никакъв случай. И трябваше незабавно да се погрижи за това.

* * *

След убийството на Рита и пътуването си до Москва Павел повече не се върна в Белгород, макар че този град му харесваше. Сега той живееше на съвсем друго място и не в хотел, а в частна къща, чийто собственик беше самотен пенсионер. На Павел не му бе зле с него — старецът не беше заядлив, не му придиряше за дреболии и изискванията му бяха само: никакви жени и никаква водка. С тези неща Сауляк пък нямаше никакви проблеми. Би могъл да мине без женска компания колкото си поиска, а отношенията му с алкохола рязко се бяха усложнили след лечението му в болницата. За пиене въобще не се и сещаше.

Къщата, в която се бе настанил, беше добре обзаведена и подредена, за разлика от обкръжаваща я градина от около три ара. Докато стаите и сервизните помещения бяха старателно и с любов поддържани, то градината изглеждаше съвсем запустяла. Съдейки по всичко, стопанинът ѝ не изпитваше влечение към земеделската работа, макар че дълго и с удоволствие седеше между подивелите дървета в стария си люлеещ се стол. Бе казал на Павел, че обичал природата в нейния първичен вид, а не обезобразена от цивилизацията.

В този град Павел Сауляк живееше тихо, скромно и почти никъде не излизаше, тъй като срещу допълнително заплащане се хранеше у

своя хазяин. Ставаше рано, закусваше и отново се връщаше в стаята си под предлог, че възстановява силите си след продължително боледуване. Впрочем достатъчен бе само един поглед на изпитото му, посивяло и с хлътнали бузи лице, за да му се повярва. Хазяинът, разбира се, му вярваше, старееше се да приготвя по-силна храна за своя тих наемател и не му досаждаше с разговори. Вечер гледаха заедно телевизия — новините, някой филм, а в единадесет и половина — „Времечко“^[1]. Хазяинът преди не беше следил това предаване, но Павел го бе посъветвал да му хвърли поне един поглед, твърдейки, че то е интересно. И още след първия път старецът се бе запалил. Особено му хареса фактът, че докато то течеше на екрана, в студиото можеше да позвъни всеки, който си пожелае — дори от чужбина — и да разкаже нещо смешно или пък ужасно. Дори имаше конкурс за най-голямата новина на седмицата.

Александър Петрович — така се казваше хазяинът — не можеше да се начуди за какви глупости понякога звъняха хората в телевизията, забавляваше се от сърце и правеше възсолени, но справедливи коментари.

Тази вечер двамата вече бяха гледали новините по първи канал и поредната серия за детективската агенция „Лунна светлина“, след това превключиха на НТВ, където изгледаха почти цялата серия за доктор Куин-лечителката. Преди да започне „Времечко“ Александър Петрович донесе чайника, тъй като обичаше да съвместява удоволствието от предаването с ароматен билков чай.

— Напразно, Паша, не си пийваш от чая ми — за кой ли път укори Сауляк. — Той съдържа толкова полезни и целебни неща. Знам по себе си как въздейства. А ти си толкова блед и измъчен, че чак е страшно да те гледа човек. Не знам от какво си боледувал в твоята Москва, но виждам, че е било дълго и сериозно. И как ще събереш сили и ще се възстановиш, като нищо полезно нито ядеш, нито пиеш. Само с едно лежане и спане?

— Хайде, не преувеличавайте, Александър Петрович.

Павел се насили да се усмихне леко. Този разговор се повтаряше всяка вечер и го нервираше ужасно, но той се владееше и не го показваше. Старецът не беше лош човек пък и не се знаеше още колко време щеше да му се наложи да остане у него.

— Аз най-добросъвестно ям всичко, което ми готвите. Грях ви е на душата да се оплаквате. А що се отнася до чак не се обиждайте, но не съм свикнал да пия заварка. Обичам го натурален.

На екрана се появи позната заставка и Александър Петрович се размърда на дивана, за да се настани по-удобно за предстоящото удоволствие. След няколко минути телефоните в студиото започнаха да звънят и пълният, дългокос водещ натисна бутона.

„Да, говорете.“

„Ало!“ — дочу се далечен женски глас.

„Да, вие сте в ефир. Говорете.“

„Ало!“

„Слушаме ви, говорете. Вие сте в ефир.“

„Чувате ли ме?“

„Чуваме ви, да, говорете“.

„Обаждам се от Мурманск“ — без да бърза съобщи жената, очаквайки вероятно в отговор да гръмнат аплодисменти.

Павел с усилие сдържаше нервите си. Тези телефонни разговори буквално го вбесяваха. Бе готов да убие водещите, които отговаряха на позвъняванията, защото тези водещи не слушаха хората, които се обаждаха, а предимно самите себе си. Те не даваха на зрителите, успели да се свържат със студиото, да кажат нещо членоразделно, а прекъсваха плахите им опити да подемат разговор със своите безкрайни и досадни „говорете, да, говорете, вие сте в ефир, слушаме ви“. От друга страна пък, и самите обаждаци се най-често не ги биваше. Според авторския замисъл прякото включване в ефир бе предназначено да се дава информация за забавни, ужасни, зашеметяващи, невероятни събития, а телефонираха за всевъзможни глупости и дори не за да съобщят за интересни случки, а за да изкажат мнението си по повод не нещо или да зададат въпрос на водещия. Та, и на тази жена от Мурманск вероятно ѝ бе станало скучно по време на дългата полярна нощ и бе решила да се изяви пред цяла Русия. Нека всички да чуят гласа ѝ, а по какъв повод — това вече бе съвсем отделен въпрос.

„Знаете ли — все така бавно продължи тя, — у нас, в Мурманск, днес бананите поскъпнаха два пъти, а портокалите един път и половина. Аз не знам какво си мисли нашето правителство. Нима може

да се допуска такова безобразие! Не са ни изплащали от три месеца заплатите, а вдигат цените...”

Павел за миг се откъсна от ставащото екрана, стараяйки се да потисне надигащата се у него вълна на ярост. Навсякъде бе пълно с толкова много идиотизъм, тъпотия и безвкусица!

— Ама че новина — обади се Александър Петрович, сякаш прочел мислите му. — Какво си въобразява тая от Мурманск, че в Москва все още царува развитият социализъм без повишение на цените, и че бананите са по две рубли кило? Цените си растат навсякъде. Какво има толкова да се обажда в телевизията?

Сауляк мълчаливо кимна. Когато за първи път старецът се бе впечатлил от безсмислието на телефонните обаждания, беше се опитал да му ги обясни като своего рода самоутвърждаване на тези зрители, като стремеж те да бъдат забелязани, а освен това — като глупост и недостиг на интелект. Тогава хазяинът бе приел доводите му, но очевидно никога нямаше да се примири с това, че съществуват хора, които не разсъждават като самия него. С други думи, ако за него, седемдесет и двегодишният старец, беше разбираемо с какво се различава интересната новина от всичко останало, то откъде се вземаха толкова много хора, на които това не им е ясно. Та нали беше толкова просто.

„Ало! — отново високо и с леко раздражение произнесе водещият. — Говорете, вие сте в ефир.“

„Днес в Москва стана много забавна случка — прозвуча зад кадър добре обработен мъжки глас. — В трамвая, движещ се по маршрут номер двадесет и седем, в участъка между академията «Тимирязев» и улица «Соболевская» във вагона се вмъкнаха два дресирани пудела без стопанин. Цели три спирки без всякаква команда те развличаха пътниците с най-различни трикове, при това доста сложни, а после застанаха на задни лапи и така преминаха по цялата дължина на вагона. На нашите им имаше прикрепени торбички и развеселените пътници щедро пускаха в тях пари. На спирка «Соболевская» пуделите скочиха от трамвая и аз видях през прозореца как те преминаха на отсрещната страна на улицата и се спряха на трамвайната спирка. Очевидно се готвеха да пътуват към Тимирязевската академия.“

„Потресаващо! — завреця дългокосият водещ. — Това действително е удивителна случка. Отначало към древната просяшка професия бяха тласнати старците, инвалидите и децата, а сега са пуснати в ход и дресирани животни. Сигурен съм, че тази новина ще бъде главният претендент за приза: Новина на седмицата.“

Павел затвори очи и скръсти ръце на гърдите си. Той най-добре се чувстваше именно в тази поза. Затворен и ограден от всички. Никого не виждащ и не пускащ никого в себе си, в своя свят.

— Ето, това се казва работа! — възхити се Александър Петрович. — Чудеса на дресурата. Сигурно са били циркови пудели. Ти какво мислиш, Паша?

— Да, вероятно.

Трамвай, движещ се по двадесет и седми маршрут. Два пудела. Пътували са три спирки. Двадесет и седем, две, три. След това излезли и се приготвили да пътуват обратно. Две-седем-две-три. Кодовите цифри, означаващи, че трябва колкото се може по-бързо да се върне в Москва. Нещо се беше случило и генерал Минаев информираше Павел, че присъствието му в Москва не бе само желателно, а крайно наложително. Беше се случило нещо много важно. Може би бяха открити убийците на Рита?

След като бе изпълнил поръченията на Минаев и бе отпътувал от столицата, Павел всяка вечер гледаше „Времечко“, тъй като се беше уговорил с Антон Андреевич, че връзката им ще се осъществява по такъв безхитростен начин като позвъняване в студиото. Програмата се излъчваше пет пъти седмично — от понеделник до петък — и възможността за предаване на оперативна информация чрез нея беше напълно надеждна. Павел трябваше да я гледа, обръщайки внимание само на позвъняванията в студиото, и да анализира „промъккващите се“ в тях числа. Имаше няколко числови кода и всеки от тях бе предназначен за предаване на абсолютно конкретно съобщение. „Лягай на дъното, търсят те.“ „Излез на връзка, срочно.“ „Бъди внимателен, опасността е съвсем наблизо.“ „Връщай се незабавно“.

„Връщай се незабавно.“

[1] „Временце“. — Б.пр. ↑

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Това беше една от класическите „многоходовки“, каквито бяха разработвани и проигравани многократно. Преди няколко години чрез такава „многоходовка“ екипът на Виктор Алексеевич Гордеев бе примамил в Москва и бе задържал при опит за покушение над Настя Каменская професионалния килър с голям стаж Гала. Имаше един доста влиятелен човек, разполагащ с възможността чрез няколко звена по веригата да се свърже с Гала. Този човек бе изправен пред необходимостта да се възползва от услугите на килъра, за което се бе наложило Гала да бъде извикан в Москва, тъй като постоянното му местожителство беше в Петербург. После чрез редица сложни маневри Гала бе провокиран да направи опит да убие Анастасия Каменская, при това сам да извърши убийството, а не да го възлага на своите помощници. След задържането на убиеца Настя горещо бе благодарила на природата за това, че не ѝ бе предопределила склонност към преждевременно побеляване на косите. Тя бе била сигурна, че ще побелее, защото беше прекарала няколко часа с човека, който специално бе пристигнал, за да я убие, и дори не бе скривал това от нея.

Съвсем наскоро с помощта на същата тази комбинация бе им се удало да задържат и още един убиец, но тези случаи бяха далеч по-прости от операцията, която провеждаха сега. И в двата предишни случая убийците бяха свързани в отношения на подчиненост с тези, които ги бяха извикали в Москва. Главната задача бе била да се застави „стопанинът“ да извика убиеца, а това, че той наистина ще пристигне, не подлежеше на никакво съмнение.

Сега беше необходимо не само да се накара генерал Минаев да призове Павел Сауляк. Трябваше да бъдат сигурни, че Павел ще му се подчини. А тази сигурност липсваше. Оставаше им само да се надяват на благоприятно развитие на нещата.

Неуморният, изобретателен и със склонност към авантюри Коля Селуянов бе открил живеещата в съседство с Минаев млада актриса Ира Асланова. След това, затваряйки се в жилището си, той беше

изготвил снимките, умело монтирайки кадрите така, че в крайна сметка излизаше, като че ли действително Яковлев и Обидин се мъкнеха след генерала. Коля беше голям запаянко на тема фотомонтаж и умееше да се възползва от своето хоби. Впрочем снимките, направени на „Петровка“, бяха истински. Хората на Чинцов бяха викани там и с тях беше разговарял пак Селуянов. Възможно бе генерал Минаев да има познати в ГУВР и затова тази част от операцията трябваше да се инсценира максимално правдоподобно, за да не се получат неприятни срывове при евентуално разкриване на измамата от негова страна.

Но Юра Коротков все пак се бе оказал пророк. Въпреки уговорките и специалните предупреждения, Стасов, разбира се, беше разказал всичко на Анастасия. При това не бе скрил своето намерение още от самото начало.

— Разберете, момчета — беше казал на Юра и Николай, — когато изпълняваш сложна комбинация, не трябва да оставяш успеха ѝ да зависи от случайности. Не бива нищо да се скрива от Настя, иначе всичко може да отиде по дяволите дори само и поради едно нелепо недоразумение. Тя ще каже една неправилна дума, ще направи погрешна крачка и — край.

— Гордеев не разрешава — вяло се бяха съпротивлявали оперативните работници. — Главите ни ще откъсне, ако се раздрънкаме пред нея.

— А вие си мълчете. Аз сам ще се раздрънкам. На мен нищо не може да ми стори.

Бяха спорили дълго, но предимно заради чистата си съвест. В края на краищата, очевидно беше, че Владислав е прав.

Ира Асланова започна играта с Минаев за размяна на жилищата и бързичко подписа със Стасов документ, който трябваше да изпълнява функцията на договор за охрана. За това актрисата, играеща в един от московските театри, бе възнаградена с извънреден безплатен абонамент за охрана на апартамента ѝ, с бележка, че автомобилът ѝ е минал годишния технически преглед и с комплименти за артистичната ѝ дарба.

Стасов веднага се лепна зад Антон Андреевич, като не се стараеше особено да остане незабележим, но пък и не му се натрапваше. Всичко трябваше да изглежда естествено. В края на

втория ден Владислав разбра, че Минаев го беше засякъл, в началото на третия се появиха съгледвачите му, а вечерта се разигра и сцената в конспиративната квартира на генерала. Всичко мина дори повече от благопристойно според Стасов, който съвсем сериозно се бе подготвял да бъде бит. И както бе казал великият Остап Ибрахимович Бендер^[1] — „нищо чудно и с ритници“. Размина му се без бой. Владислав с всички сили разиграваше изненада и смущение, че обектът, който следи по поръка на Ирина Вениаминовна, се явява ни повече, ни по-малко генерал от ФСБ. След това дойде ред на етюда „Професионална солидарност“ или „Не мога да мълча“. Кулминацията беше в третото действие. Според авторския замисъл на спектакъла, то трябваше да се изиграе под лозунга „Ти — на мен, аз — на теб“, но тук до голяма степен нещата зависеха от самия Минаев. Той можеше да се изплаши. Можеше да не се обърне към Стасов с молби за съдействие. Можеше просто да не повярва. Можеше да направи всичко, каквото си пожелае.

За щастие, не го направи. Двадесетте години детективски стаж не бяха отишли напразно. Владислав винаги се бе славил с уменията си да изпълнява поставените му задачи. Той беше изобретателен, пластичен, виртуозен, беше чувствителен към настроението на събеседника си, към хода на неговите мисли. И ако на работниците от криминалното разследване даваха специални оскари за артистичност, той несъмнено би излязъл в пенсия като лауреат.

Но Стасов беше се пенсионирил като никому неизвестен подполковник.

* * *

Бяха разпратени „посрещачи“ на Павел Сауляк по всички гари и летища. Те не трябваше да го задържат, а само да го зафиксират и да водят по-нататъшно наблюдение. Генерал Минаев бе държан под око от Коля Селуянов. Той вече познаваше Стасов, а Коротков не рискува да се „освети“, тъй като Минаев всяка минута би могъл да се срещне с Чинцов, а около Чинцов непременно щяха да се окажат или Яковлев, или Обидин, които прекрасно помнеха Юра от Самара и Уралск.

На следващия ден след срещата си със Стасов генералът посети сградата, намираща се на малката уличка „Графская“. Селуянов успя

да определи само етаж, на който Минаев се качи, но на него имаше четири апартамента и той не можа точно да разбере в кой от тях влезе Антон Андреевич. След като се убеди, че от „Графская“ генералът се отправи към къщи, Коля спокойно направи завой и тръгна към районното управление на милицията в квартал „Алексеевский“. Беше му необходим само половин час, за да узнае кой живее в четирите апартамента, а момичетата от паспортната служба обещаха да му помогнат със снимки на техните обитатели. На два от тях собственици бяха кореняци московчани, а в останалите два се бяха настанили преселници, но те отдавна бяха тук и вече вероятно бяха успели да си подновят или паспортите или снимките.

Седейки в топлия кабинет, Селуянов мъжествено се бореше със съня, глада и желанието си да пийне нещо. Именно в такава последователност, защото най-много от всичко му се спеше. Ако не можеше да поспи, то поне да похапне. А ако и това не може, то поне някой да му беше налял една чаша, че да забрави и за съня, и за яденето. И въобще за всичко. За децата, които бившата му жена беше отвела в друг град при новия си съпруг. За огромното си пусто жилище, в което не му се искаше да се връща, защото там царяха прахът, скуката и самотата. И там никога не миришеше на вкусна храна. Освен, разбира се, през вечерите, когато пристигаше да пренощува близкият му приятел Юра Коротков, при когото пък беше обратно — тясна квартира, скандали и болести. Никаква скука, а още по-малко пък — самота. Юра обичаше добре да си похапва и умееше вкусно да готви. А Селуянов можеше само да яде. С готвенето нищо не се получаваше. Но за разлика от мнозинството детективи, принудени да се хранят, когато им се удаде случай и каквото Бог дал, Коля Селуянов не можеше да яде неща, които не му харесваха. Не понасяше безвкусната храна. Дори и когато беше много гладен. Затова пък пиеше. Отначало, за да забрави любовта към жена си и мъката си по децата. След това, за да убива глада си. После, за да не плаче от самота. А най-накрая се пристрасти. Но си знаеше мярката и я спазваше стриктно. По време на работа — нито капка. Само вечер, вкъщи. Голяма чаша, разпределена на три порции. Двеста и петдесет грама — на три глътки.

— Коля, спите ли? — раздаде се над ухото му момински гласец.

Николай тръсна глава и с изненада осъзна, че наистина бе заспал. Смутено погледна младата жена, застанала пред него с тесте картони в ръка. Стройна, не много висока, опакована в сиво униформено панталонче, синя блузка, запасана в него, твърд колан, подчертаващ тънката ѝ талия. На раменете — лейтенантски пагони, фигурка — за радост на очите. Но муцунката ѝ малко не я биваше. А може би и повече.

Той взе картоните със залепени в ъглите им снимки и почти веднага се натъкна на познато лице. Всъщност никога не беше виждал този човек, но го познаваше. Дълга къдрава коса. Дълбоки плешивини на челото. Тъмни очила. Михаил Давидович Ларкин.

Почувства как огромна тежест се смъкна от плещите му. Край. Сега можеше да си отиде вкъщи и да спи. Да спи. Да спи. След това да се наяде. И пак да спи. Според описанието, Ларкин попадеше в случаите с Юрцев и Базанов. Над него вече можеше да се установи наблюдение по официален път, без нищо да се скрива и никой да не бъде лъган. Павел „осигуряваха“ по линията на Коновалов. Ларкин щяха да го „покрият“ органите на ГУВР. А Минаев оставаше встрани. Той повече не беше нужен. Можеше вече да не бъде следен.

Селуянов вдигна уморено очи към момичето пред себе си.

— Как се казвате? — запита я внезапно.

— Валя — усмихна се тя.

Усмивката ѝ не беше красива. Както впрочем и лицето ѝ като цяло.

— Омъжена ли сте?

— Не.

Тя не се учуди на въпроса му. И това се хареса на Селуянов.

— А днес свободна ли сте?

— Вечерта ли? — уточни Валя.

— И вечерта, и през нощта. До сутринта.

Николай беше пределно конкретен и точен в предложенията си. Той смяташе, че намеците и недомлъвките са недостойни за един истински мъж.

— Свободна съм до сутринта — отвърна му съвсем сериозно Валя. — Но не съм сигурна, че си струва да се свързвате с мен.

— Защо? Да не сте болна от СПИН?

„Очи, не се затваряйте. Трябва някак си да се домъкна до вкъщи. Освен това трябва да уговоря тази страшничка, но ужасно апетитничка Валечка да ме откара, да ме нахрани и да остане за през нощта.“

— Не, здрава съм. Но имам труден характер.

— В какво се проявява трудността му?

— Не понасям вещи, принадлежащи на други жени.

Всичко беше казано съвсем ясно. Ако жена ти е отишла в командировка и си решил да кръшнеш, не ме кани в жилището си и въобще нищо не ми предлагай.

Селуянов се усмихна.

— В апартамента ми вече четири години няма нищо женско. Има само много стаи, много книги, много прах и много самота. Карате ли кола, Валя?

— Разбира се — кимна тя. — Научих се да шофирам, преди да изуча азбуката. Баща ми е автомобилен инструктор.

— Ще ме откарате ли вкъщи? Очите ми направо лепнат.

— Ще ви откарам.

— И ще ми приготвите вечеря?

— Ако имате продукти.

— Ами ако нямам? Не си спомням добре, но ми се струва, че нямам нищо.

— Значи ще трябва да напазаруваме по пътя. Какво още включва програмата?

— Не искам да ви лъжа, затова не обещавам нищо друго. Уморен съм до смърт. Нали няма да ми се разсърдите?

— А аз нали не ви приличам на сексуална маниачка? — отново се усмихна Валя.

Този път усмивката ѝ кой знае защо му се стори просто възхитителна. И защо ли не му бе харесала още от самото начало? „Глупак такъв, нищо не разбираш от женска красота!“

— Не — отвърна много сериозно Николай, — не приличате на сексуална маниачка. Вие приличате на жена, която просто ми е необходима. Моля ви, не ми отказвайте.

— Аз не ви отказвам.

— На колко години сте, Валя?

— На двадесет и четири.

— По-възрастен съм от вас с тринадесет години. С цели тринадесет дълги години, изпълнени с мръсотия, кръв, трупове, страдания, водка и псувни. Това не ви ли отблъсква?

— Ще видим — лукаво отвърна тя. — Ако не ми хареса, тогава ще решавам как да постъпя.

Николай позвъни на полковник Гордеев, получи благодарност от него и разрешение да се прибира вкъщи, с усилие домъкна натежалото си от няколкото денонощия прекарани на крак тяло до колата, плъсна се на задната седалка и откърти, едва успявайки да промърмори адреса си на седналата зад волана Валентина.

Събуди се весел и бодър, но дълго не можеше да осъзнае къде се намира и защо толкова са му отекли краката. После дойде на себе си и установи, че лежи в собствената си кола, на задната седалка и грижливо завит с одеяло. Хвърли поглед на часовника си и се ужаси — беше два след полунощ. „Добре си си поспал, грохнал детективе!“ Постепенно мозъкът му се поразмърда и си спомни момичето от паспортната служба, което трябваше да го откара до жилището му. Дали го беше докарала или само му бе обещала? Погледна към улицата — колата бе паркирана пред сградата, в която живееше. А одеялото? Откъде се бе взело? Това беше неговото одеяло, което стоеше на дивана в дневната. С него се завиваше, когато оставаше да ношува там.

„Ами момичето? Сигурно се е отчаяла, че не може да ме разбуди, обидила се е и си е отишла. Точно това се е получило. Много конфузна ситуация! Стоп. Ами това одеяло? Нищо не разбирам. По дяволите, няма какво да умувам тук. Трябва да се добера до апартамента.“

Когато обаче се качи с асансьора на своя етаж, Селуянов установи, че ключовете ги няма в джобовете му. Това вече беше много неприятно. Но в следващата секунда неведомо как прехвърлилото се от апартамента в колата му одеяло се свърза с ключовете и той зарадван се зае да натиска бутона на звънеца. Вратата се отвори почти веднага. Валя, облечена в стар анцуг и в също така стара тениска, стоеше пред него с парцал в ръка.

— Събуди ли се? — мило му се усмихна, преминавайки на „ти“. — Бива си я мръсотията в жилището ти. Кога за последен път си го почиствал?

— Никога — призна си Селуянов, ликувайки вътрешно, че тя не му се бе обидила и не си бе отишла. — Преди да се разведа, чистеше

жена ми, а мен никак не ме бива за тази работа. Нали не ми се сърдиш?

— Че за какво?

— Ами така... Поканил съм момиче на гости, а съм заспал.

— Ти не ме покани да ти гостувам, а да ти стана домашна помощница. Да те докарам до вкъщи, да напазарувам, да ти сложа да ядеш. Това твои думи ли са?

— Мои — смути се той. — Но за чистене не съм споменавал нищо.

— Инициативата е лично моя. Ще ме почерпиш едно голямо парче торта.

И изведнъж на Коля му стана толкова леко и хубаво, както не му се беше случвало много отдавна. Още от времето, когато бе ухажвал бъдещата си жена. Но щом се бяха оженили, животът му се беше превърнал в ад — изпълнен с ревност, ревност, ревност. Двадесет и четири часа в денонощието. Седем дни в седмицата. Дванадесет месеца в годината. Жена му беше невероятно, предизвикателно красива и Коля все не можеше да повярва, че се е омъжила за него по любов. Непрекъснато имаше чувството, че го мами, постоянно я подозираше в невярност, лъжа, корист. И дори след като тя го бе напуснала, вземайки и двете им деца със себе си, той продължаваше да я обича и да умира от ревност. За четири години това мъчение бе попреминало, но радостта и лекотата така и не се бяха върнали. До този момент...

Влизайки в кухнята, Николай установи, че на път към дома му са се отбивали в магазина. Върху печката имаше четири тенджери, в които нещо вреше на слаб огън.

— Като ти видях домакинството, веднага ми стана ясно, че ходиш вечно гладен. Реших да ти сготвя храна поне за една седмица напред — рече Валя, пристъпвайки след него. — Ето в тази тенджера има супа, а в тази агнешко печено с картофи. Тук е задушеното месо със зеленчуци, подправки ще си сложиш по свой вкус. Можеш да добавиш също макарони или ориз. Тук пък е рибата. Изпържих я и я оставих малко да се задуши в сметанов сос. Сега какво ти се яде?

— Печено. Не, задушено. А може би риба — обърка се Селуянов, усещайки, че му се вие свят от глад. — Струва ми се, че мога да изям всичко наведнъж. Хайде да започнем от супата, а после ще видим.

Двамата изядоха по чиния супа. После видяха. Само че не следващите блюда, а самите себе си. Без да си продумат, станаха едновременно и се отправиха към леглото.

На сутринта Николай Селуянов за пръв път от много години насам разбра, какво означава да се събудиш щастлив.

* * *

Три пъти дневно върху бюрото на полковник Гордеев се слагаха сводките от външното наблюдение на Михаил Ларкин. Ларкин се държеше някак неразбираемо и безсистемно — ходеше по улиците, влизаше в големите магазини, но не купуваше нищо. Отбиваше се в евтини закувални, пиеше отвратително полуизстинало кафе, дъвчеше вяло предлаганите на посетителите образци на кулинарното изкуство и отново започваше да броди из улиците. И това бродене беше абсолютно безцелно. Отначало наблюдаващите заподозряха, че Михаил Давидович се върти около някакво определено място — може би търсеше възможност да се срещне с някого или да се добере до тайник. Все пак бе започнал тези свои разходки след визитата на контраразузнавача Минаев, така че и шпионските му страсти не можеха напълно да бъдат изключени. Но това подозрение не получи никакво реално потвърждение. Ларкин пътуваше ту до „Соколники“, ту до парк „Горкий“, ту до ВДНХ, ту до панаирите в Конково или в Петровско-Разумская. А после изведнъж започваше да избягва многолюдните места и бавно крачеше по алеите на „Бульварное кольцо“, като дълго се заседяваше по пейките. Накратко казано, нищо не можеше да се разбере.

Изминаха четири дена и Михаил Ларкин прекрати хаотичните си предвижвания из града. Оперативни работници зафиксираха срещата му с някакъв млад мъж около тридесетте, след която Ларкин с видимо облекчение се отправил към жилището си на улица „Графская“. Мъжът още същия ден беше „обработен“, но сведенията за него не предизвикаха у Гордеев и неговите сътрудници нищо друго, освен тихо удивление. Виталий Князев продаваше горещи кренвирши и бира в една палатка, разположена в пресечката недалеч от метростанция „Новокузнецкая“. При Князев се отбиваха служителите от близките

учреждения, хапваха си, пийваха си бира и си разменяха по някоя и друга дума с него. Какво общо би могло да има между Князев и Ларкин?

Решиха да почакат, надявайки се, че това ще се изясни. Но не се изясни нищо. Ларкин отново заседна в дома си. Значи кратката му, двеминутна беседа с Виталий Князев се бе оказала венец на продължителните му блуждаения из града. Нима този кренвиршчия беше толкова необикновен!

* * *

Павел пристигна в Москва и за всеки случай позвъни на Минаев направо от летището. Може би не биваше да посещава апартаментите си — нито този, където беше регистриран като Сауляк, нито другия, който бе „собственост“ на завърналия се от Белгия след раздялата си със своята очарователна съпруга Кустов.

— Хубаво е, че сте тук — рече зарадван Минаев. — Много сте необходим. Отивайте в жилището, което се числи на името, вписано в сегашните ви документи, и за известно време не излизайте никъде. Не бива да излизате, докато не ви кажа.

— Защо?

— Така. Това не е разговор за телефон, Павел Дмитриевич. Отивайте си вкъщи, заключвайте се и си седете тихо. Не вдигайте слушалката, ако ви звънят. И сам на никого не телефонирайте. Вдругиден точно в дванайсет излезте от апартамента. В дванайсет и пет до аптеката за малко ще спре бяло жигули. Ще се качите в него и ще ви докарат при мен. Ако изпълните точно инструкциите ми, няма да успеят да ви лепнат „опашка“, а такива опити ще има, гарантирам ви.

Павел не зададе повече никакъв въпрос и послушно се отправи към дома си, намиращ се на улица „Черепанови“ в една стара панелна девететажна сграда. Той се прислуша в себе си и осъзна, че му харесва това извикване в Москва. Нещата се връщаха на старите си места: бе се появил шефът, който ще му възлага задачи, а неговата работа беше да ги изпълнява колкото се може по-добре. Минаев и преди, още след излизането му от затвора, се бе опитвал да го командва, но тогава

ситуацията бе била по-различна. Тогава Павел си имаше собствена задача, която бе решил да изпълни на всяка цена. Затова и си бе давал вид на опърничав, неотстъпчив и непризнаващ ничие върховенство. В действителност той много тежко бе преживял времето, докато изпълняваше Минаевите поръчения за ликвидирането убийците на Булатников. Беше свикнал да се подчинява. Беше свикнал да решават вместо него. Над него и до него винаги бе имало стратег, който определяше задачите в перспектива, а Павел бе бил длъжен да ги изпълни по най-добрия начин — нещо, което бе правил през целия си съзнателен живот, започвайки от безусловното и безпрекословно подчинение на своя баща и завършвайки с изпълнението на затворническия режим. И изведнъж всичко коренно се бе променило през последните седмици...

Сауляк нямаше склонност да се самоидеализира и сега ясно разбираше, че самостоятелно не би могъл да организира живота си. Необходим му бе ръководител, шеф. И беше готов да му служи като верен пес. Дори и ако този шеф бе Минаев. Трябваше само да довърши делото си, с което се беше заел. Оставаше му съвсем малко, а след това можеше да премине в пълно подчинение на Антон Андреевич. И всичко отново щеше да стане ясно и разбираемо, както едно време.

В празния апартамент на улица „Черепанови“ нямаше дори хляб. Отпътувайки от Москва, той не знаеше кога ще се върне и затова старателно бе изхвърлил всичко, което би могло да се развали или плесеняса, и бе измил хладилника. Пътьом си купи това-онова, колкото да изкара два дена. И без друго след ден трябваше да отиде при Минаев. А оттам накъде — един Господ само знаеше. Може би в апартамента на името на Кустов, а може би и на съвсем непознато място. Вероятно това щеше да се изясни чак след като Минаев му обяснеше какво толкова се е случило, за да го извика по тревога в Москва.

Щом като се прибра вкъщи, Павел първо си взе вана, а след това застла дивана с чисти чаршафи и си легна. През цялото пътуване бе чувствал някаква огромна слабост. Знаеше, че тя не се дължи на някакво заболяване, защото имаше добро здраве, ако не се брои холециститът, който периодично се изостряше много неприятно. Сауляк бе невероятно издръжлив, можеше дълго да върви и да бяга, можеше да мине цели денонощия без храна и сън. Но хипнотизирането

му изпиваше всичките сили. Природата не бе била особено щедра, надарявайки го със способност да въздейства на хората. Дори и най-слабият резултат му костваше почти нечовешко напрежение, след което Павел се чувстваше съвсем болен.

Лежейки на дивана, той обхождаше стаята с поглед и се радваше, че бе успял да запази библиотеката на своите родители. В днешно време не бе никакъв проблем да си купиш каквато си поискаш книга. Но преди тридесет-четиридесет години не всеки би могъл да намери достъп до хубавите издания. Тогава семейството му живееше в чужбина и от посолството им изпращаха каталог на всички книги, излизащи на руски език в бившия СССР. Наричаше се „бял списък“. Баща му отбелязваше с химикалка интересуващите го заглавия и връщаше каталога обратно в Русия. За годините на дипломатическата си служба в Унгария и Чехословакия той бе натрупал чрез „белия списък“ огромна библиотека.

Преди да се скрие в затворническата колония Павел се беше погрижил тази библиотека да остане в надеждни ръце. Беше станал опекун на един познат старец-библиофил, бе го извадил от комуналната му квартира, претъпкана с бежанци и временно пребиваващи в Москва, и го беше регистрирал в своя апартамент. Така беше сигурен, че оставя жилището и библиотеката на сигурен човек. И само се бе молил през тези две години старецът да не почине. Слава Богу, старецът бе доживял излизането му на свобода, а генерал Минаев се бе погрижил да го настани в друго жилище.

Сауляк понечи да отметне одеялото и да стане, за да си вземе някоя книга, но се отказа. Хубавите книги, чието четене успокоява и те кара да забравиш проблемите си, бяха много. Но сега не беше време за литературни занимания. Първо трябваше да си изясни какво толкова внезапно бе сполетяло Минаев. После да доведе докрай започнатото и най-накрая всичко щеше да си влезе в обичайния коловоз. Заемайки мястото на Булатников, Антон Андреевич ще му поставя задачи, а той ще ги изпълнява, възлагайки отделни звена от комбинацията на Ларкин, Гарик или Карл. За съжаление Рита вече я нямаше. Кой ли я бе убил? И защо?

Павел механично бръкна в джоба си за тефтерчето, в което беше записан телефонният номер на Анастасия. „Може би вече са намерили убиеца на Рита — мина му през ума. — А, да, Минаев ми забрани да

ползвам телефона. Добре, мога и да почакам. В каква странна посока тръгна животът ми. Принуден съм всичко да отлагам за после. Да попитам за Рита — после. Да прочета хубава книга — после. И ще живея сигурно също после. Но кога ли ще дойде това толкова неясно «после»?“

* * *

За втората среща на Михаил Давидович Ларкин с продавача на кренвирши Виталий Князев оперативните работници се готвеха така, както на времето цялата страна се подготвяше за юбилея на Октомври. Срещата се състоя, продължи три часа и половина и се проведе на улица „Графская“ в апартамента на Ларкин. Два часа след приключването ѝ върху бюрото на полковник Гордеев се появиха две касети — видео и аудио. Техниката за записите бяха събирали парче по парче, а за строителната „люлка“, с чиято помощ я бяха монтирали, им се бе наложило да се бръкнат в личните си джобове с по няколко десетхилядни банкноти.

На монитория екран Ларкин съвсем мирно си беседваше с Князев. Всъщност беседата им беше някак си едностранчива — говореше предимно Ларкин, а Князев само от време на време му подаваше къси реплики. Затова пък да се наблюдава Князев беше много интересно. Мимиката му беше доста жива, в началото на разговора от лицето му не слизаше глуповатата усмивка, постоянно хихикаше, правеше разни физиономии на Ларкин и му намигаше. И въобще създаваше впечатление за пълен глупак. Постепенно обаче глуповатостта изчезна, лицето му се успокои и Князев повече нито се хилеше, нито се кривеше. Той седеше в креслото срещу Ларкин, отпуснал ръце върху подлакътниците, и с полупритворени очи ритмично кимаше в такт с думите на Михаил Давидович. После Князев бавно стана, отиде до дивана и се изтегна на него по гръб. Отстрани изглеждаше, че спи, но той периодично повдигаше ту едната, ту другата си ръка и правеше някакви неразбираеми жестове, след които Ларкин одобрително кимаше и Князев отпускате ръката си. И така — до края на видеокасетата.

Върнаха касетата отначало и включиха магнетофона, стараяйки се поне приблизително да синхронизират звука с картината. През първия половин час в разговора нямаше нищо съществено. На екрана Князев се хилеше и намигаше, а от говорителя на магнетофона се разнасяха фрази от типа:

„Такъв расов мъж като теб сигурно няма проблеми с момичетата, нали?“

„Ама, разбира се. Всичките са мои.“

„Ето за това искам да си поговоря с теб, Виталий. Ти ми изглеждаш надеждно и ловко момче, може да се върши работа с теб. На теб мога да ти се доверя, но на други — не.“

„Тук си прав“ — отново хилене и подмигване.

„И ако с теб се споразумеем, можем да направим хубави пари. Повярвай ми, ти имаш голям избор на момичета, а аз пък имам идеи как да направим така, че те да ни донесат голяма и красива печалба. Е, съгласен ли си?“

„Иска ли питане!“

След около тринадесет минути текстът на Ларкин леко се видеоизмени, макар тематиката да си остана все същата.

„Ако ме слушаш, всичко ще бъде добре. Просто отлично. Трябва да ми се довериш, трябва да ми повярваш, че ти желая доброто, трябва да ме слушаш за всичко. Защото само аз знам какво е правилно за теб и какво не. И ако ти станеш послушно оръдие в ръцете ми, ние заедно ще направим невъзможното. Ние ще станем най-силните и най-богатите и всички ще ни се подчиняват. Но затова ти трябва да ме слушаш. Ти трябва да забравиш за всичко свое собствено, лично, което имаш в себе си. Ти трябва да забравиш всичките си мисли и усещания и да ми се довериш...“

Князев вече не се кривеше, седеше си спокойно и само от време на време кимваше в такт. След това легна на дивана, а Ларкин продължи:

„От тази минута ти ще слушаш само мен. В твоята глава повече няма да има нито една мисъл, която си измислил сам. В нея ще звучи моят глас и той ще ти дава заповеди, а ти ще ги изпълняваш...“

И още след час:

„Утре ти трябва да убиеш човека, който в определено време ще излезе от определено жилище. Това е необходимо, за да започнем с теб

нашето дело и да станем най-силни и богати. Този човек може да ни попречи и непременно трябва да го убием, преди да се захванем с нашата работа. Утре ти ще отидеш до номер деветнадесет на улица «Черепанови», ще намериш корпус три, ще се качиш на петия етаж и ще чакаш. Точно в дванадесет часа от апартамента на петия етаж ще излезе мъж...“

— Улица „Черепанови“, деветнадесет, корпус три — адресът на Сауляк! — почти извика Настя. — Да не би да се е завърнал? И Ларкин се готви да го убие чрез ръцете на този хилещ се идиот?

Гордеев рязко изключи магнетофона, сграбчи слушалката на телефона и вдигна такава гюрултия, че присъстващите трябваше да си запушат ушите.

— Твоите хора спят! — крещеше той на генерал Коновалов. — За какво си ги поставил тия постове по всички гари и летища? Да свалят мацки? Сауляк е пристигнал, приятелчетата му знаят за това, аз знам за това, а ти — не. Макар че ти си длъжен да разбереш преди всички. Имаш късмет, Александър Семьонович, че до мен седи жена, защото иначе щях да ти река едни такива думички. Едва не се провали цялата операция заради твоите немарливци! Питам те, как сте могли да не го забележите! Всеки има негова снимка в ръката си и двете му фамилии са ви известни, а той е минал между вас като между рейки. Откъде знам ли? Виж, това няма да ти кажа, Александър Семьонович. Ти дори не можа да използваш както следва и тази информация, която ти дадох. Пратих в бригадата ти най-добрата си сътрудничка. Тя свърши толкова работа за теб, а за какво е било? За да провалиш всичко на последния етап, защото не си осигурил нормални, умни момчета за транспортните възли? Не ме интересува, че това не било твоя работа, а на Шуплов. Длъжен си лично да проконтролираш какви хора дава Шуплов. Ти какво, да не си забравил всичките детективски принципи, седейки в топлото си кресло?

Настя разбираше какво има предвид началникът ѝ. Случаят, който поемаш и по който работиш от самото му начало, над който размишляваш ден и нощ, губейки апетита и съня си, в крайна сметка става дотолкова лично твой, че ти не допускаш никого до него, без предварително да си проверил надеждността и добросъвестността му. Такова разследване беше нещо като творба, плод на твоите мъки и радости — като книгата за писателя или картината за художника. Нима

можеше един писател, недописал последните глави на книгата си, да я изостави и да я преотстъпи на първия срещнат? Едва ли някой би могъл да я довърши така, както той би я дописал? Но ако все пак се случеше тъй, че по обективни причини писателят не може лично да сътвори последните глави, то той непременно трябва да избере най-способния литератор, дълго и щателно да му разясни идеята си и подробно да го инструктира какво трябва да се напише в тях. Да му издиктува всичко, което смогне, а после хиляди пъти да препрочете и препровери останалото. Същото беше и в оперативната работа — ако си принуден да възложиш на някого дори и късче от делото, което си изстрадал, ти не жалиш нито сили, нито време да му обясниш всичко, да го предупредиш за възможните грешки и усложнения. И ревниво се взираш в този човек, опитвайки се да разбереш дали той няма да разруши това, което си градил с такъв труд и толкова дълго време.

Разбира се, генерал Коновалов нямаше тази възможност да дава указания на генерал Шуплов кого от своите подчинени да избере. Шуплов сам си беше стопанин на ведомството. Но пък Коновалов би могъл да изпрати свои хора по гарите и летищата, които да проверят как работят Шупловите орли. И ако те забележат нещо нередно, да напишат доклад, да поискат засилване на дисциплината и задачата да бъде възложена на по-опитни и съзнателни сътрудници. Много начини имаше да се провери дали няма опасност партньорът ти да провали операцията. А генерал Коновалов бе подценил контрола и именно поради това сега крещеше в слушалката почервенелият от гняв Виктор Алексеевич Гордеев.

Настя постепенно напълно се изключи от острата размяна на реплики по телефона и се замисли за глуповатия Виталий Князев и за дебилния Кирил Базанов. И колкото повече мислеше, толкова по-ясно ѝ ставаше всичко, случило се през последния месец. То беше чудовищно! И абсолютно невероятно...

* * *

Павел Сауляк знаеше цената не само на минутите, но и на секундите. И щом Минаев толкова прецизно бе определил времето за пристигането на бялото жигули, значи бе длъжен да бъде пунктуален.

В дванадесет без пет вече напълно облечен стоеше в антрето. Откъм кухнята се носеше тиха музика, защото бе оставил радиото включено, за да чуе сигнала за точно време. След шестото изписукване той превъртя ключа и отвори входната врата.

И изведнъж нещо стана. Дори не разбра какво точно. Кой знае защо на стълбището се бяха оказали прекалено много непознати хора. Глух трясък, щракване и тихо бръмчене. Павел инстинктивно замижа и отново отвори очи. Един полуетаж по-надолу трима здравеняци държаха някакъв млад мъж, чиито ръце бяха оковани в белезници. Малко по-нагоре на стъпалата стояха още двама и единият държеше пистолет със заглушител. Още по-нагоре пък имаше други двама с видеокамери на рамо. Павел веднага се досети какъв е произходът на звуците: изстрел на пистолет със заглушител, заключване на белезниците, работещи камери. А като цяло? Какво се случваше тук?

— Павел Дмитриевич Сауляк? — обърна се към него някакъв оперативен работник. — Ние току-що задържахме човека, който се опитваше да ви застреля. Желаете ли да дадете показания сега и тук или ще дойдете с нас на „Петровка“?

„Да отида на «Петровка»? Да давам показания? Ами бялото жигули, което трябва да ме откара при Минаев?“ Павел хвърли поглед на часовника си. Ако побегнеш, може би щеше да успее да хване момента, когато колата преминава покрай аптеката. „Но кой ще ми позволи да избягам?...“

Веднага възникна вторият въпрос: „Опитали са се да ме убият? Кой?“ Впрочем въпросът до голяма степен беше риторичен. Преди месец и половина самият той бе казал, че не би се изненадал, ако половин Русия се нареди на опашка да му види сметката. Беше му любопитно как милицията бе надушила за това покушение. Очевидно момчетата от криминалната служба не дремеха. Всичко това му бе дошло съвсем ненавреме. Никак не го радваше и перспективата да посети „Петровка“, но там поне съществуваше някаква надежда да се срещне с Анастасия. Тя винаги се бе отнасяла с разбиране към него. И прекрасно знаеше, че има достатъчно мераклии да го изпратят на онзи свят. Бе се убедила в Самара със собствените си очи. С нейна помощ можеше да направи опит да се измъкне от тази история. Точно сега нямаше в какво да го обвинят. Само да не се раздрънкаха тези,

които му бяха изпратили наемния убиец, и да не изплува на повърхността онова — предишното.

— Безразлично ми е — отвърна, без дори да се старае да изглежда спокоен.

В края на краищата, нали току-що му бяха казали, че някой е искал да го убие. Какво ти спокойствие в такава ситуация!

— Както е по-добре за вашата работа, така и постъпете. А кой е този човек?

— Казва се Виталий Сергеевич Князев. Познавате ли се с него?

Мъжете, които държаха Князев, силно го разтърсиха, заставяйки го да вдигне глава и да даде възможност на Павел да разгледа лицето му.

— Не — сви рамене Сауляк. — Виждам го за пръв път.

Изведнъж го връхлетя ужасна слабост, краката му се подкосиха и многодневната преумора се съедини с осъзнаването на факта, че се бе разминал на косъм от смъртта. Облегна се на стената и бавно се свлече на студения мозаечен под.

* * *

Настя не помнеше кога за последен път бе нервничала толкова много, колкото сега. Готвеше се за разговор с Павел, но все не можеше да реши как да го построи. „С какво да започна? С коя карта да тръгна? Какви карта да му покажа и кои да запазя скрити?“ Мисълта ѝ скачаше от едно нещо на друго, тя не можеше да се съсредоточи и от това започваше още повече да се ядосва и да нервничи.

Узнавайки, че Князев е задържан на местопрестъплението при опит да стреля в Сауляк, и че всички вкупом са се отправили от улица „Черепанова“ към „Петровка“, Настя бе започнала да се щура насамнатам из кабинета си, а после бе заудряла с юмрук по стената, отделяща я от стаята на Михаил Доценко. Той моментално бе щръкнал на вратата ѝ с изплашена физиономия.

— Какво се е случило, Анастасия Павловна?

— Миша, огледайте се внимателно наоколо и махнете всички предмети, които са пригодни за недобросъвестно използване.

— Защо?! — бе се изумил Доценко.

— Защото Сауляк владее хипнозата. Ами ако изведнъж не успея да му устоя? Той ще ми нареди да му дам оръжието си и аз ще му го дам. Представяте ли си какво ще стане?

— А къде е оръжието ви?

— В сейфа.

— Дайте го. Ще го взема при себе си. Имате ли нож?

— Имам, в бюрото ми е.

— Дайте ми и него.

Миша си бе отишъл, отнасяйки със себе си всичко, което Сауляк би могъл да използва, за да доведе Настя до състояние на вцепенение.

Минутите си течаха и тя постепенно започна да се успокоява. В края на краищата, неслучайно бе казано, че който е осведомен, той е и въоръжен. Вече бе изпитала върху себе си силата на въздействието му и бе успяла да се справи. Значи не беше чак толкова страшно.

[1] Популярен литературен герой на И. Илф и Е. Петров от романите „Златният телец“ и „Дванадесетте стола“. — Б.пр. ↑

ДВАДЕСЕТА ГЛАВА

Първоначално беше планирано Ларкин да бъде задържан в момента, когато пристигне на среща с Князев след убийството на Павел. Във формулировката на Михаил Давидович имаше указание веднага след като убие Сауляк Виталий да отиде на улица „Новокузнецкая“ и да започне да продава кренвирши и бира, като че ли нищо не се е случило.

„Отваряш палатката и спокойно си работиш. Не ходи никъде, докато не те навестя. Ще дойда около три следобед. Като ме видиш, не ме заговаряй. Извини се пред клиентите си, ако има такива, кажи им, че ще направиш прекъсване за половин час и тръгни след мен по трамвайната линия.“

Замисълът беше ясен. Веднага след покушението Ларкин трябваше да изведе Князев от трансa и да блокира паметта му. Виталий никога нямаше да си спомни за къдравия, възпълен мъж с тъмни очила, който го бе заговорил на улицата и го беше поканил в дома си, за да му изложи плановете си за бързо забогатяване чрез хубави момичета. Никога нямаше да си спомни, че е ходил на улица „Черепанови“ и е стрелял в мъжа, който в точно определено време е трябвало да излезе от точно определен апартамент. Разбира се, най-добре би било, ако след убийството Князев отидеше в дома на Ларкин, където Михаил Давидович би могъл спокойно да поработи над него — на тишина и без да бърза. Но пък ако се случеше нещо непредвидено, за Виталий би могла да се лепне опашка и той да я домъкне до улица „Графская“. Не биваше да се поема такъв риск. Затова Ларкин му бе наредил да се върне в палатката си на „Новокузнецкая“. Той сам щеше да отиде при него, за да обработи съзнанието и паметта му.

В идеалния вариант на плана трябваше да бъде направен магнетофонен запис как Ларкин внушава на нещастния кренвиршчия, че двамата никога не са се срещали, и че не е имало никакво убийство. Но ако се предоставеше възможност на Ларкин да завърши работата си, Князев не би могъл да дава показания. Той не би си спомнил нищо. Освен това Князев беше задържан при опит за убийство и никой не би

разрешил да му се махнат белезниците и да му бъде позволено да се върне в палатката си на „Новокузнецкая“, за да продава кренвирши. Впрочем, здравият смисъл подсказваше, че при всички случаи показанията му не струваха нито грош. Ако той се намираше в транс, не биваше да бъде разпитван. Ако пък позволиха на Ларкин да го изведе от трансa, щеше да забрави всичко.

Настя се консултира със специалисти и те единодушно я увериха, че истинският майстор на хипнозата — а съдейки по всичко, Ларкин наистина беше майстор — кодира съзнанието със специални думи и никой, освен него самия не може да изведе съответния човек от трансa. Нямахше съмнение, че същото се бе случило и с Кирил Базанов. След убийството на шантажиста, Ларкин се беше срещнал с него, беше го извел от трансa, бе блокирал паметта му и след това той вече нищо не си спомняше. А след разстрела на Лученков Михаил Давидович не бе успял да се добере до Кирил, който беше задържан на местопрестъплението, и той добросъвестно, макар искрено да недоумяваше защо, бе разказал за „гласовете, които му повелявали...“

Нещата се нареждаха така, че от Князев не се получаваше никакъв свидетел. Не можеше нищо да се узнае от него, а ако се узнаеше, не би могло да се докаже. Единственото доказателство бяха записите, от които се виждаше и чуваше как Ларкин потопява Виталий в транс и му внушава да убие човека, излизащ от апартамента на петия етаж в трети корпус на номер деветнадесети от улица „Черепанови“. После следваше видеозаписът на който Князев добросъвестно изпълняваше внушените му действия. И накрая добре би било да се запише как Ларкин го извежда от трансa. Но от правна гледна точка ситуацията доста издишаше. Нямахше подобни прецеденти. Как можеха да се квалифицират действията на Князев и Базанов? Нито една експертиза не би ги признала за невменяеми. А в закона не се споменаваха нищо за хипнозата. Затова дори и ако се докажеше, че на Базанов и Князев е въздействано чрез хипноза, това не ги избавяше от отговорност. Защото в закона беше казано: „Не подлежи на криминална отговорност лице, което по време на извършването на обществено опасно действие се е намирало в състояние на невменяемост, тоест не е можело да си дава сметка за своите действия или да ги контролира вследствие на хроническо душевно заболяване, временно разстройство на психическата си дейност, слабоумие или

болестно състояние.“ С други думи, всичките разстройства трябваше да имат болестен характер. А хипнозата не беше болестно разстройство. И това, което си извършил в състояние на хипнотичен транс, автоматично ти се зачита за вина. Учените-юристи сигурно трябваше да защитят поне сто дисертации, докато измислят правно решение за такива казуси. Но задържаните не можеха да ги чакат. Тяхната съдба трябваше някак да бъде решена.

А в какво би могъл да бъде обвинен Ларкин? Заради какво можеше да бъде подведен под отговорност? Лично никого не бе убил и дори не се бе приближавал до жертвите. Хипнозата беше недоказуема. Говорил бил някакви думи? Че говорете си и вие, никой не ви пречи, само че кой ще ви послуша и ще направи това, което му нареждате. И Ларкин никой не го е послушал. И въобще нищо особено той не е говорил. Обикновена психотерапевтична беседа. Премахвал е стрес. Че какво, да не би да е забранено? А, записът ли? Ами просто си е експериментирал. Правел си е шегички. Баламосвал е доверчивия Князев. И той отишъл да убива? Ама какво говорите? Не може да бъде! И кого? Човека от улица „Черепанови“? Но как е могло да се случи. Брей, че глупаво момче. Че Ларкин му е подхвърлил първия адрес, който му е хрумнал. Той дори си няма и хабер кой живее там.

Гордеев и следователят Олшански спореха до пресипване, опитвайки се да решат какво да правят с Ларкин. Михаил Давидович бе следен непрекъснато и можеше да бъде задържан всеки момент, но те не бяха сигурни трябва ли да направят това, а ако го направеха, то по какъв начин. Нямаше в какво да го обвинят. Едва ли биха успели и да го провокират с нещо. А ако се вземеха предвид необикновените му способности, то успехът на дори и най-ловката и изпитана тактика за разпит ставаше съмнителен.

В крайна сметка решиха засега да не пипат Ларкин.

* * *

— Влизайте, Павел Дмитриевич — каза колкото се може по-приятливо Настя.

Бе успяла да се овладее напълно, да се успокои и да се подготви за този разговор.

— Изглежда, че имате ангел хранител — усмихна се тя. — Значи ненапразно ви измъкнах от Самара. Щеше да ми бъде много неприятно, ако днес ви бяха убили. Познавате ли човека, който се опита да ви застреля?

— Не, лицето му ми е непознато. И името му чувам за пръв път.

Настя виждаше, че той не лъже. Виждаше още, че е крайно изтощен и едва се държи на краката си.

— Имате ли поне някакви подозрения? Кой е той, кой го е изпратил, чие поръчение е изпълнявал?

— Споменавал съм ви вече, Анастасия, че не страдам от липса на недоброжелатели.

— И не ви ли учудва фактът, че сред тях се оказва вашият покровител?

Сауляк се намръщи. Очите му пак я избягваха — спираха се ту на стената над главата ѝ, ту на пода, ту на прозореца.

— Кого имате предвид?

— Антон Андреевич Минаев. Той е изпратил наемника. Бих искала да узная с какво сте се провинил пред него.

— Вие грешите.

В гласа му отново звучеше високомерие като в Самара, когато току-що се бяха запознали.

— Не, Павел Дмитриевич, не греша. Генерал Минаев се е срещал с някакъв посредник. Този посредник е намерил наемника Князев и го е изпратил при вас с пистолет в джоба. Аз разполагам със снимки, с видео- и магнетофонни записи, потвърждаващи това. Разберете, Павел, ние тук на „Петровка“ не сме богове, не сме вездесъщи и нашите сътрудници не биха могли да се окажат случайно във вашия вход, когато се е появил Князев с намерението да ви убие. Ние разработвахме този посредник и затова засякохме контакта му с Минаев. Нима това не ви звучи убедително?

— Не. Не намирате ли, че разговорът ни е безпредметен?

Той не ѝ вярваше. Или може би напротив — веднага бе признал правотата ѝ, но имаше някаква причина, поради която не можеше да признае, че е съгласен с нея. Разбира се, Сауляк трябваше да отстоява тезата си, че Антон Андреевич Минаев е по-голям светец от всички светии. „Отстрелът“ на Малковия екип бе започнал няколко дни, след като Павел се бе върнал в Москва. И бе завършил два дена преди той

да замине в Белгород и да се настани там в хотела. Минаев просто не можеше да няма отношение към това. А където беше Минаев, там бе и Павел. Така че и двамата щяха да поддържат версията за своята безгрешност. „Е, добре, Павел Дмитриевич, сега ще ти дам да разбереш“ — закани се мислено Настя.

— Павел Дмитриевич, предмет на нашия разговор се явява последователността на жертвите. Давате ли си сметка, че сте последен в този списък?

„Ето така, Павел Дмитриевич. А сега мисли. Опитвай се да познаеш какво съм имала предвид. Никога няма да се сетиш. И ще започнеш да се проектираш. Ще заговориш за това, което те безпокои най-много. Хайде, започвай.“

— И кой според вас е първият в списъка?

„Хитруваш Паша. Да речем, че ти кажа кой е първият. Все едно, пак няма да разбереш нищо. Защото този човек е пръв и в двата списъка — и в твоя, и в моя.“

— Пръв е бил генерал Булатников. Струваше ми се, че това е очевидно.

— И много ли са хората в тази кървава поредица?

— Павел Дмитриевич, хайде да престанем да си играем на гатанки. Вие прекрасно разбирате за какво става дума. И продължавате да прикривате Минаев, като че ли ви е направил много добрини. Той ви е изпратил убиец, поне това не ви ли е ясно? Завербувал е вашия помощник, не знам как му се е удало — чрез шантаж или за пари, но е направил така, че вашият помощник е изпратил наемника при вас.

— Това не може да се докаже — произнесе равнодушно Сауляк. — Не знам за какъв помощник говорите. И изобщо не ви вярвам.

— Напразно — отвърна почти весело Настя. — Искате ли да ви покажа малко кино? Сам ще видите как Михаил Ларкин потапя бъдещия ви убиец в хипнотичен транс и му внушава да ви убие. Даже му назовава вашия адрес, за да не сбърка случайно.

— Глупости са това — бавно изрече Павел.

* * *

Беше безсмислено да крие познанството си с Михаил. Бяха го видели жените, които той приемаше в своя кабинет. Ако бяха ги открили, би било наивно да отрича този факт.

— Това са глупости — повтори, претегляйки внимателно всяка дума. — Аз наистина се познавам с психотерапевта Ларкин, но не толкова добре, че да му дам повод да ме убие. Освен това не съм му оставял своя адрес. И едва ли би могъл да го открие по някакъв начин. Та той не знае дори фамилията ми.

— Ето виждате ли, някой му е дал вашия адрес. Някой, който знае фамилията ви, адреса, а също така, че сте се върнал в Москва и че трябва точно в дванадесет часа да излезете от жилището си. Наемникът не е чакал, Павел Дмитриевич. Той е влязъл във входа в дванадесет без пет. Още ли се съмнявате?

Павел не се съмняваше. Но нима би могъл да признае, че между него и генерала съществува тайна, заради която е станал опасен.

— Вие не ме убедихте. Не виждам защо Минаев трябва да ме премахне. Той положи толкова усилия, за да ме измъкне от Самара цял и невредим. На вас ли точно да го обяснявам? — Сауляк си позволи да се усмихне едва-едва. — Минаев направи толкова много, за да оцелея.

— Добре, да допуснем. А Рита?

— Какво Рита? — трепна изненадан той.

— Маргарита Дугенец също ли влизаше във вашата група?

— Не разбирам за какво говорите. Рита беше просто моя годеница.

Сърцето заби в гърдите му като ковашки чук. „Защо ме запита за това? Какво ѝ е известно?“

— Едното не изключва другото. Тя би могла да бъде едновременно и годеница, и ваша помощничка.

— Не съм имал никакви помощници — раздразнено каза Павел. — Какво, по дяволите, сте си измислила?

— Така ли смятате?

Гласът ѝ достигна до него сякаш някъде от много далеч. Той осъзна, че кръвното му налягане рязко е подскочило и ушите му са се запушили.

— Тогава чуйте историята, която ще ви разкажа. Вие не я знаете. Съвсем не я знаете. Затова ще ви бъде интересно.

„Сега ще започне да ми говори за Булатников и за групата на Малков. Вероятно е понатрупала откъслечна информация и ще се опита да скърпи някаква долу-горе правдоподобна историйка. Е, добре, нека си разказва. Аз през това ще се посъвзема малко...“

— Генерал Минаев винаги е мразел своя по-възрастен другар и началник Булатников. Не е можел да го търпи. Не е можел да си намери място от омраза и злоба. Завиждал му, защото не разбирал откъде Булатников има такава власт и толкова пари. И си поставил задача да си изясни това. Е, Павел Дмитриевич, интересно ли ви е? — попита Настя.

Павел ѝ хвърли объркан поглед. Тя говореше съвсем различни неща от тези, които бе очаквал. Неща, които действително не му бяха известни.

— Продължавайте — кимна сдържано, стараейки се да не издава любопитството си.

— Прилагайки най-различни забранени прийоми, Антон Андреевич узнал, че Булатников има вас, Павел Сауляк, а вие пък имате група. Но кои са тези хора и колко са на брой, той така и не успял да разбере. Макар че се постарал доста. Затова пък разбрал как действа групата ви и какви методи прилага. И съобразил, че това е златна мина. Решил да сложи ръка на групата. Как мислите, какво е направил на първо място?

— Не! — рязко отвърна Павел. — Това не може да бъде. Аз не ви вярвам.

— Но защо? Като се съди по бързия ви отговор, вие сам се досетихте какво е извършил вашият сегашен покровител генерал Минаев. Той е организиран убийството на Булатников. Той, а не Малков е инициаторът на това убийство. Той е подхвърлил на Малковите хора информация, която ги е разтревожила и ги е накарала бързо да ликвидират генерала, който толкова много им е помагал и естествено, знае толкова много за тях. Но през този период е била допусната малка грешка и някой от великолепната седморка на Малков узнал за причастността на генерал Минаев към убийството на неговия началник, приятел и учител. А известно време след гибелта на Булатников вие, Павел Дмитриевич, сте усетил миризма на изгоряло и сте предпочел да се укриете в затворническата колония. И гениалният план на Антон Андреевич забуксувал на място. Виждате ли, Минаев

много разчитал, че у вас ще се разгори пожарът на благородната мъст. Или поне ще поискате да узнаете истината за смъртта на своя шеф Булатников. И за тази цел ще задействате своята група. Наблюдавайки ви, Антон Андреевич разчитал да открие всичките ѝ членове. А вие, Павел Андреевич, не сте оправдал надеждите му, не сте се втурнал да мъстите и да си изяснявате истината, а сте проявил разумна предпазливост и сте се скрил. Докато вие сте излежавал присъдата си за хулиганство, Минаев не си губел времето напразно. Предварително си бил направил дубликати от всички ключове на Булатников. Той никога не бил особено внимателен и подозрителен в присъствието на своя любим ученик и заместник, оставял ключовете си на бюрото и така нататък. След кончината на Булатников Антон Андреевич се добрал до всички компромати, с помощта на които е била държана под юзда вашата група. В това число и вашите, нали? И след като изтекоха двете дълги години и вие се върнахте в Москва, той ви посплаши с тези компромати. Вие сте му бил нужен, Павел, бил сте му жизнено необходим, защото само вие сте знаел имената и адресите на хората от групата ви. Защото в материалите, които е извадил от потайния сейф на Булатников, е имало само сведения как и какво вършат хората ви. Нямамо е нито имената, нито адресите им. А те са били нужни на Минаев, за да установи контрол над тях. И без вас не можел да направи нищо. Затова е положил толкова усилия да ви достави в Москва жив и здрав.

— Прилича на кошмарна приказка — рече тихо Павел.

Вече му бе съвсем ясно, че репликите му нямат никакво значение. Тя знаеше всичко. И знаеше дори повече от него. „Но как е разбрала? Откъде? Нима Минаев ѝ е разказал всичко? Това не може да бъде!“

— Да вървим по-нататък — продължи невъзмутимо Анастасия. — Минаев започва да ви уговаря да отмъстите на убийците на своя приятел и наставник. Мога да си представя какви думи ви е наприказвал. На моите началници е говорил същото. Че бил офицер и мъж, че не можел да остави неотмъстена смъртта на своя ръководител, в чието подчинение била преминала цялата му служебна кариера. Само че на моите началници той казал, че иска с ваша помощ да се опита да узнае кой е убил Булатников. А на вас какво ви каза? Че знае кой го е убил и иска да му отмъсти? Права ли съм? В действителност

той е искал с един куршум да уцели два заека: да очисти тези, които знаят за съпричастието му в гибелта на Булатников, и да застави вас да му покажете цялата си група. И всичко това се е получило.

— Глупости! — твърдо упорстваше Павел.

Ушите му все още бучаха от повишеното кръвно налягане. Той седеше в обичайната си поза, облегнат назад и скръстил ръце на гърдите си. Само че не беше затворил очи.

— Глупости ли? — насмешливо попита Настя, слагайки пред него някакъв лист. — А вие все пак погледнете това?

Павел се пресегна и взе листа. На него имаше изписани шест фамилни имена: Малков, Семьонов, Изотов, Лученков, Мхитаров, Юрцев. Шест фамилии. Липсваше само Евгений Шабанов, имиджмейкърът на Президента.

— Тук са само шестима. Но е имало и седми. Бях почти сто процента сигурна, че седмият е Евгений Шабанов, но много разчитам да го потвърдите. А сега погледнете тук.

Тя плъзна към него няколко снимки. Павел ги разгледа и изстина от ужас. Рита. Гарик Асатурян. Карл. Мъртви. Всичките мъртви. „Този изверг ги е проследил и ги е убил. Оставил е жив само Миша Ларкин. Миша е най-силният и най-безпринципният. Той и сам е достатъчен на Минаев. Боже мой, нима е истина това, което ми разказва?!“

Изведнъж Сауляк почувства огромна слабост и безразличие. „Тя знае всичко. Играе си с мен като котка с полумъртва мишка...“

— Какво искате от мен? — запита измъчено. — Защо ми разказвате всичко това?

— Искам да получа отговори на някои въпроси. Как успяхте да надхитрите хората на Малков? Нали те се опитвах да се доберам до вас още от момента, в който излязохте от затворническата колония. Вие почти три седмици сте живял в Москва и тихичко сте ги премахвал един по един. А те? Защо не са ви докоснали? Да не би да сте се откупил с нещо от тях? Искам да разбера с какво. Искам да разбера защо са престанали да ви преследват тогава. По-нататък. Искам да разбера кой е Ревенко. Защо Минаев е направил всичко възможно да затрудни установяването на самоличността му? Подозирам, че в миналото този човек е имал друго име и на Минаев никак не му се е искало този факт да стане известен някому. Антон

Андреевич би предпочел трупът на Ревенко да си остане неидентифициран вовеки веков.

— Това ли е всичко?

— Не, Павел Дмитриевич. Това не е всичко. Искам да разбера защо и как Минаев ви е извикал в Москва. Как ви е открил? Къде сте бил в този момент? По какъв начин е обявил срочното ви призоваване?

— Аз не успях да разговарям с него. Ако вашите хора не ме бяха докарали тук, сега щях да бъда вече при Минаев. Тъкмо се канех да тръгвам.

— Павел Дмитриевич, вече ви обясних, че сте последен в този списък. Минаев е възнамерявал да ви убие. И още не се е отказал. Дори през ум не му е минавало да ви обяснява нещо. Той ви е извикал в Москва и е наредил на Ларкин да намери човек, който да ви убие, когато излизате от жилището си. Точно на пладне. Нима не разбирате? Вие повече не сте му нужен. Той се е обезопасил, открил е цялата ви група, огледал е хората, отгървал се е от най-слабите и е оставил жив най-силния. Аз мога да докажа, че Асатурян и Ревенко са ходили в Петербург и са работили с Мхитаров, след което той се е застрелял. Вашият Ларкин е работил с Юрцев и му е пробутал бързодействаща отрова под формата на безобиден транквилант. Ревенко също е имал такива таблетки, намерихме ги в апартамента му. Между другото, историята за произхода на препарата бих искала да чуя от вас. Същият този Ларкин е организирил смъртта на Малков и Лученков. Много се надявам, че ще ми разкажете какво се е случило с Изотов и Семьонов. Кой е работил с тях? Вашата годеница Маргарита? Или някой друг?

Павел взе решение. В този живот повече нищо не му трябваше. Не бе довел докрай делото си, но това беше единственото нещо, за което съжаляваше в момента. Всичко останало вече нямаше нито значение, нито смисъл. Жената със светли очи и бледо лице, седяща пред него в тесния неуютен кабинет, тази жена, която го бе посрещнала пред портала на затвора и го бе докарала в Москва, знаеше прекалено много. Щеше му се само да му разрешат да се върне вкъщи. Или поне да го пуснат оттук.

— Искате да кажете, че Антон Андреевич Минаев е убил Рита?
— попита глухо. — Не мога да повярвам.

— Престанете, Павел. Вие отдавна повярвахте в това, което ви казах. Не се опитвайте да заровите главата си в пясъка като щраус. Но

ние можем да се споразумеем.

— Да се споразумеем? С вас? За какво?

— За всичко. Вие ще дадете показания, които ще ни позволят да разговаряме с Минаев. Ще ни разкажете всичко подробно и правдиво.

— И какво ще получа в замяна?

— Ще ви дам възможност да не отговаряте за убийствата, които сте извършил лично.

— Не ви разбирам — хладно рече Сауляк. — Вие току-що с такава увлечение ми разказвахте, че нито аз, нито моите хора не сме извършвали никакви убийства. Противоречите си.

— Паша...

Тя се надигна от стола си и го погледна с жал и съчувствие. От този поглед нещо в него се преобърна.

— Паша, защо правиш това? — попита го тихо и печално. — Добре знаеш, че тези нещастници не са виновни за нищо. С тях работеше Ларкин, нали? Най-силният от цялата група и най-безмилостният. Той най-много е опръскан с кръв, затова и Минаев е избрал само него. Ларкин може най-лесно да бъде държан под юзда. Бих те разбрала, ако беше убил именно Ларкин. Но защо убиваш тези, които в действителност не са виновни за нищо.

И в този момент Сауляк разбра, че тя сякаш бе прочела мислите му. Чула ги бе. И бе готова да го пусне, ако ѝ разкаже всичко. Може би наистина така би било по-добре...

— Значи да смятам, че сме се споразумели? — процеди през зъби.

— Да.

— Обещавате ли?

— Да.

— Ако ви разкажа всичко, ще ме пуснете ли да си отида оттук?

— Да. Надявам се, че правилно се разбрахме един друг.

— И аз се надявам. Какво искате първо да чуете?

— Отговора на въпроса: защо го правите?

Защо го бе правил. Нима можеше да се обясни с две думи. Той бе работил много години за Булатников, но никога не му се бе случвало да види мъката на тези, чиито близки са убивани по негова поръка. Беше робот, автомат, бездушна машина. По навик се подчиняваше на заповедите и се радваше, че не му се налага да взема самостоятелни

решения. И изведнъж в Уралск, където се бе оказал по стечение на случайни обстоятелства, бе включил телевизора и бе видял очите на майките и бащите, чиито деца бяха отнети по волята на Булатников. В тези очи гореше такава огромна мъка, такава изгарящо страдание, че решението му бе дошло само за един миг. Трябваше да убие всички тези, чиято смърт ще утоли неизмеримата им горест. И нямаше никакво значение, че убийците всъщност не са виновни. Нямаше значение, че вината е на тези, които са поръчали тези серии от нечовешки престъпления, и на тези, които са ги организирали — Булатников, Ларкин и лично той, Павел Сауляк. За него бе важно само едно: родителите, в чиито очи бе видял неизразимата, нечовешка болка, трябваше да узнаят, че убиецът на техните деца е наказан. Може би тогава щеше да им стане малко по-леко. Знаеше от Ларкин с кого конкретно той работи във всеки отделен случай. Винаги контролираше работата на своята група. Пътуваше с Ларкин и оглеждаше тези, които Михаил бе избрал в качеството на свои оръдия.

Именно поради тази причина правеше всичко възможно причастността на собствените му жертви към предишните убийства да не остават зад кадър. И сметките му излизаха точни. Всичко ставаше така, както го бе планирал. Само че не му олекваше на душата. Още след първото убийство бе разбрал, че това е безсмислено. Но никога не променяше решенията си. А това решение, макар и неправилно, макар жестоко и безсмислено, изпълняваше ролята на заповедта, подчинявайки се на която Павел Сауляк изграждаше своето съществуване. Щом като нямаше човек, който да управлява живота му, тогава щеше да го замени целта, на която ще служи. И му оставаше съвсем малко...

* * *

Настя се прибра вкъщи изтощена до крайност. Днешната ѝ среща с Павел ѝ бе коствала толкова усилия, че сега, когато всичко вече беше минало, ѝ се искаше да плаче. Отказа се от вечерята, която грижливо бе приготвил съпругът ѝ, и веднага се мушна в постелята, завита до брадичката и с лице към стената.

Алексей не започна да ѝ досажда с разговори и тихо си седеше в кухнята, редейки вечния си пасианс. Само един път влезе в спалнята, колкото да ѝ предложи чаша горещ чай. Тя измърмори нещо неразбираемо и дори не се обърна към него.

Към полунощ иззвъня телефонът. Алексей вдигна слушалката, а след това надникна през вратата.

— Настя, търси те Гордеев. Ще дойдеш ли или да му кажа, че вече спиш?

Анастасия безмълвно се измъкна изпод одеялото и зашляпа боса към кухнята.

— Момичето ми, изглежда, че ние с теб нещо сме сбъркали — дочу гласа на Виктор Алексеевич.

„Сбъркали сме? Значи Павел е изпълнил замисъла си. Правилно сме се разбрали един друг.“

— Сауляк е посегнал на живота си. Отровил се е с точно същите таблетки, каквито са били намерени у Юрцев и Ревенко. Не биваше да го пускаме да си ходи.

— Но нали така бяхме го планирали — вяло отвърна Настя. — Да го извикаме в Москва и да го задържим под благовиден предлог, докато не стане ясно кои са следващите му жертви. Благодарение на Минаев се сдобихме с предлог и нещата биха могли да се наредят.

— Биха могли — въздъхна Гордеев. — Но не се получи. Затова пък сега Минаев няма да ни се изплъзне. Имаме за него толкова материал, че даже артисва. Утре отивам при шефовете и ако всичко тръгне благополучно, привечер прокуратурата ще възбуди дело срещу Минаев. Но все пак е жалко, че изтървахме Сауляк.

— Жалко е — съгласи се тя.

Всъщност никак не беше жалко. Защо му трябваше да живее? Само за да се измъчва и да тормози и другите? Когато животът ти е толкова опропастен, с никакъв съд и с никакво наказание не може да се поправи.

Палачът бе изпълнил присъдата над последната си жертва. Последната в дългия списък. И не биваше да му бъде попречено.

* * *

„Все така новина номер едно във всички информационни съобщения си остава продължаващият щурм на Грозний — говореше красивата чернокоса водеща на новинарската програма. — В средствата за масова информация интензивно се обсъжда въпросът за евентуалната оставка на военния министър. Според оценката на експертите от силовите ведомства, неочакваното начало на атаката срещу чеченската столица свидетелства за слабата работа на специалните служби.

Днес нашите кореспонденти съобщават от Кремъл за поредната кадрова промяна в екипа на Президента. В частност, новият президентски съветник вече е малко известният в политическите кръгове Вячеслав Соломатин. Неофициални източници, приближени до Кремъл, твърдят, че именно на Соломатин Президентът е задължен за това, че при разработката на варианти за изход от чеченската криза той е успял да не се солидаризира нито със силовите министерства, нито с демократите.

Още едно съобщение пристигна днес от прокуратурата на Русия. След ареста на изпълняващия длъжността Генерален прокурор, завеждането на наказателни дела срещу високопоставени ръководители на правозащитните структури изглежда се превръща в добра традиция. Днес е възбудено наказателно дело срещу генерал Антон Минаев, заместник-шеф в едно от управленията на ФСБ.

С това аз се разделям с вас, а след рекламната пауза следват още новини от света на спорта. Всичко хубаво.“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.